LJETOPIS HRVATSKE AKADEMIJE

ZA GODINU 1995.

PER[illegible]KA HRVATSKA
KNJ[illegible] DŽAVNOG ZAVODA
[illegible]
2 3

KNJIGA
99

ACADEMIA SCIENTIARVM ET ARTIVM SLAVORVM MERIDIONALIVM MDCCCLXVI

ZAGREB

1 9 9 6.

LJETOPIS

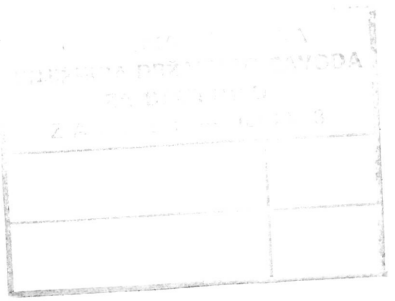

Urednik
akademik MILAN MOGUŠ

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ISSN 1330-0725

L J E T O P I S

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ZA GODINU 1995.

KNJIGA 99.

ZAGREB

1996.

SADRŽAJ

I. DIO

Članovi Akademije 13

Zasjedanja Akademije

Prvo redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije održano 19. travnja 1995. 43
Izvanredna skupština Hrvatske akademije održana 21. prosinca 1995. 51
Izjave, čestitke i prosvjedi Hrvatske akademije 54

II. DIO

Izvještaj o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 1995.

Predsjedništvo Akademije 59
Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 69
Znanstveni skupovi, svečane sjednice, savjetovanja, predavanja, predstavljanje knjiga i komemoracije održani u godini 1995. u organizaciji, suorganizaciji ili pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije 71
Odbor za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju 73
Odbor za Europski projekt 76
Odbor za Statut 77
Odbor za nagrade Hrvatske akademije 78
Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara 79
Razred za društvene znanosti 80
Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti 90
Razred za prirodne znanosti 101
Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa - Zagreb 111
Razred za medicinske znanosti 113
Kabinet za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija - Zagreb 126
Razred za filološke znanosti 128
Razred za književnost 135
Razred za likovne umjetnosti 141
Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju 150

Znanstvenoistraživačke jedinice Hrvatske akademije

Zavod za povijesne i društvene znanosti - Zagreb
Odsjek za povijesne znanosti 155
Odsjek za arheologiju 161
Odsjek za etnologiju 163
Odsjek za ekonomska istraživanja 164
Zavod za povijesne znanosti - Zadar 165
Zavod za povijesne i društvene znanosti - Rijeka 168
Zavod za povijesne znanosti - Dubrovnik 173
Kabinet za arhitekturu i urbanizam - Zagreb 175
Jadranski zavod - Zagreb 176

Zavod za povijest i filozofiju znanosti - Zagreb 179
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti 179
Odsjek za povijest medicinskih znanosti 180
Odsjek za filozofiju znanosti 182
Zavod za ornitologiju - Zagreb 183
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara - Zagreb 185
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju - Dubrovnik 189
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe - Zagreb 190
Odsjek za povijest hrvatske književnosti 190
Odsjek za povijest hrvatskog kazališta 195
Odsjek za povijest hrvatske glazbe 200
Zavod za lingvistička istraživanja - Zagreb 204

Zavodi za znanstveni rad

Zavod za znanstveni rad - Osijek 208
Zavod za znanstveni i umjetnički rad - Split 210
Zavod za znanstveni rad - Varaždin 212

Znanstveni savjeti i druga tijela Akademije

Odbor za narodni život i običaje 215
Međunarodni komitet za istraživanje boksita, aluminij hidroksida i aluminija (ICSOBA) 215
Hrvatska kristalografska zajednica 216
Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju 216
Znanstveni savjet za naftu 218
Znanstveni savjet za pomorstvo 221
Znanstveni savjet za promet 228
Znanstveni savjet za turizam 229
Znanstveni savjet za zaštitu prirode 230
Znanstveni savjet za energetiku 232
Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo 233
Znanstveni savjet za tehnološki razvoj 233
Savjet za kazalište, film, radio i televiziju 236
Znanstveni savjet za graditeljstvo, obnovu i razvoj 236
Znanstveni savjet za prirodoslovno istraživanje Jadrana 237

Muzejsko-galerijske jedinice Akademije

Gliptoteka u Zagrebu 238
Kabinet grafike u Zagrebu 240
Strossmayerova galerija starih majstora u Zagrebu 241

Jedinice u sastavu stručnih službi Akademije

Arhiv Hrvatske akademije 244
Knjižnica Hrvatske akademije 246
Arboretum Trsteno 250
Centar za znanstveni rad - Vinkovci 251

Popis izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u godini 1995. 254

III. DIO

Nekrolozi

Josip Adamček 275
Hannes Olof Alfvén 277
Suzanne Bastid 280
Mirko Božić 282
Živko Jeličić 283
Ksenija Kantoci 285
Slavko Kopač 286
Massimo Pallottino 287
Vladimir Popović 288
Milan Ratković 289
Zlatko Smrkić 291
Zoltán Gábor Szabó 294
Frano Šimunović 296

IV. DIO

Financijski izvještaj za godinu 1995. 299

ČLANOVI AKADEMIJE

PREDSJEDNIŠTVO

IVAN SUPEK
predsjednik

IVO PADOVAN
potpredsjednik

VLATKO PAVLETIĆ
potpredsjednik

MILAN MOGUŠ
glavni tajnik

ALICA WERTHEIMER-BALETIĆ
tajnik Razreda za društvene znanosti

SMILJKO AŠPERGER
tajnik Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti

VLADIMIR MAJER
tajnik Razreda za prirodne znanosti

SLAVKO CVETNIĆ
tajnik Razreda za medicinske znanosti

BOŽIDAR FINKA
tajnik Razreda za filološke znanosti

SLAVKO MIHALIĆ
tajnik Razreda za književnost

MIROSLAV BEGOVIĆ
tajnik Razreda za likovne umjetnosti

IVAN SUPIČIĆ
tajnik Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju

NATKO DEVČIĆ

SERGIJE FORENBACHER

ANDRIJA KAŠTELAN

ANDRE MOHOROVIČIĆ

EUGEN PUSIĆ

ČLANOVI

Počasni članovi

1. *Franjo dr. Kuharić*, kardinal, nadbiskup zagrebački. 1994. 12. V.

2. *Prelog dr. Vladimir*, redoviti profesor u m. Laboratorium für Organische Chemie ETH Zentrum. Dopisni član 1952. 30. VI; počasni član 1986. 11. III.

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Bilandžić dr. Dušan*, redoviti profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

2. *Bošnjak dr. Branko*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

3. *Dragičević dr. Adolf*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

4. *Goldštajn dr. Aleksandar*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1979. 15. XI; redoviti član 1991. 24. VII.

5. *Ibler dr. Vladimir*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

6. *Margetić dr. Lujo*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci u m. Izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

7. *Perišin dr. Ivo*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1990. 17. V.

8. *Pusić dr. Eugen*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1983. 9. VI.

9. *Rudolf dr. Davorin*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Član suradnik 1990. 17. VI; redoviti član 1992. 18. VI.

10. *Sirotković dr. Hodimir*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1979. 15. XI; redoviti član 1991. 24. VII.

11. *Sirotković dr. Jakov*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redoviti član 1975. 6. VI. Od 1978. 23. III. do 1991. 21. XI. predsjednik Akademije.

12. *Stipetić dr. Vladimir*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1961. 16. VI; redoviti član 1973. 26. I.

13. *Suić dr. Mate*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1981. 4. VI.

14. *Šepić dr. Dragovan*, redoviti profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1986. 11. III.

15. *Triva dr. Siniša*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

16. *Tuđman dr. Franjo*, povjesničar i državnik, Zagreb. 1992. 3. XII.

17. *Vranicki dr. Predrag*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1979. 15. XI.

18. *Wertheimer-Baletić dr. Alica*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1986. 11. III; redoviti član 1992. 3. XII.

19. *Županov dr. Josip*, redoviti profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

Članovi suradnici

1. *Bertoša dr. Miroslav*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Rijeci, Znanstvena jedinica u Puli. 1990. 17. V.

2. *Cambi dr. Nenad*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. 1992. 3. XII.

3. *Degan dr. Vladimir-Đuro*, znanstveni savjetnik, upravitelj Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1990. 17. V.

4. *Erceg dr. Ivan*, znanstveni savjetnik u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1983. 9. VI; ponovno izabran 1994. 12. V.

5. *Jakaša dr. Branko*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1988. 19. V.

6. *Jelčić dr. Božidar*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III.

7. *Kurelac dr. Miroslav*, znanstveni savjetnik u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u m. 1994. 12. V.

8. *Marković dr. Mirko*, znanstveni savjetnik u Odsjeku za etnologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Ponovno izabran 1990. 17. V.

9. *Perić dr. Berislav*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1980. 31. III. Ponovno izabran 1990. 17. V.

10. *Raukar dr. Tomislav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III.

11. *Strčić dr. Petar*, znanstveni savjetnik i upravitelj Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1992. 18. VI.

12. *Šeparović dr. Zvonimir*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. V.

13. *Vojnić dr. Dragomir*, znanstveni savjetnik u Ekonomskom institutu u Zagrebu u m. 1983. 9. VI; ponovno izabran 1994. 12. V.

14. *Zaninović dr. Marin*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. V.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Ašperger dr. Smiljko*, redoviti profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

2. *Balenović dr. Krešimir*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1958. 12. III; redoviti član 1975. 6. VI.

3. *Barišić dr. Slaven*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

4. *Bego dr. ing. Vojislav*, redoviti profesor Fakulteta za elektrotehniku i računarstvo Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. Izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

5. *Bilinski dr. Stanko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redoviti član 1986. 11. III.

6. *Bosanac dr. ing. Tomo*, redoviti profesor Fakulteta za elektrotehniku i računarstvo Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

7. *Čolić dr. ing. Petar-Krešimir*, redoviti profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

8. *Dadić dr. Žarko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; redoviti član 1992. 18. VI.

9. *Devidé dr. Vladimir*, redoviti profesor Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1990. 17. V.

10. *Fleš dr. Dragutin*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

11. *Grdenić dr. Drago*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. VI; redoviti član 1973. 26. I. Od 1973. 30. III. do 1975. 14. III. glavni tajnik Akademije.

12. *Ilakovac dr. Ksenofont*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

13. *Kamenar dr. Boris*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

14. *Mardešić dr. Sibe*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1988. 19. V.

15. *Matković dr. ing. Vladimir*, redoviti profesor Fakulteta za elektrotehniku i računarstvo Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

16. *Paar dr. Vladimir*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. V; redoviti član 1992. 18. VI.

17. *Paić dr. ing. Mladen*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. VI.

18. *Rosman dr. Riko*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1988. 19. V; izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

20. *Supek dr. Ivan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. VI. Od 1991. 21. XI. predsjednik Akademije.

21. *Škarić dr. Vinko*, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

22. *Šlaus dr. Ivo*, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

23. *Tadić dr. Dubravko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

24. *Trinajstić dr. Nenad*, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" i redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

25. *Winkler dr. Zlatko*, redoviti profesor Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; dopisni član 1986. 11. III; redoviti član 1992. 3. XII.

Članovi suradnici

1. *Aganović dr. Ibrahim*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

2. *Gašpert dr. Branimir*, znanstveni savjetnik u Istraživačkom institutu "Pliva" u m. 1988. 19. V.

3. *Klasinc dr. Leo*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. 1990. 17. V.

4. *Knapp dr. Vladimir*, redoviti profesor Fakulteta za elektrotehniku i računarstvo Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

5. *Leontić dr. Boran*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

6. *Papić dr. Pavle*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

7. *Pečarić dr. Josip*, redoviti profesor Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1992. 3. XII.

8. *Popović dr. Stanko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

9. *Reiner dr. Elsa*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

10. *Souček dr. Branko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

11. *Šarc-Lahodny dr. Olga*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI; ponovno izabrana 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

12. *Volenec dr. Vladimir*, izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

13. *Wolf dr. Radenko*, redoviti profesor Fakulteta za elektrotehniku i računarstvo Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

14. *Žanić prof. dr. Vedran*, izvanredni profesor na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. 1994. 12. V.

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Bujas dr. Zoran*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redoviti član 1968. 20. VI. Od 1989. 19. XII. do 1991. 21. XI. potpredsjednik Akademije.

2. *Devidé dr. Zvonimir*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1991. 24. VII.

3. *Gušić dr. Ivan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

4. *Herak dr. Milan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redoviti član 1973. 26. I. Od 1975. 20. III. do 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije.

5. *Jurković dr. ing. Ivan*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redoviti član 1969. 20. VI.

6. *Kaštelan dr. Andrija*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1979. 15. XI; redoviti član 1991. 24. VII.

7. *Klepac dr. Dušan*, redoviti profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

8. *Kostial-Šimonović dr. Krista*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu u m. Izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

9. *Kranjec dr. Velimir*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

10. *Krvavica dr. Slavko*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

11. *Kućan dr. Željko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

12. *Kurelec dr. Branko*, pročelnik Centra za istraživanje mora Instituta "Ruđer Bošković", voditelj Laboratorija za morsku molekularnu biologiju. Član suradnik 1988. 19. V; redoviti član 1992. 18. VI.

13. *Lorković dr. Zdravko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. VI; redoviti član 1965. 23. VI.

14. *Maceljski dr. Milan*, redoviti profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1992. 3. XII.

15. *Majer dr. Vladimir*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1986. 11. III.

16. *Meštrov dr. Milan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1979. 15. XI; redoviti član 1991. 24. VII.

17. *Silobrčić dr. Vlatko*, izvanredni naslovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

18. *Skoko dr. Dragutin*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

19. *Sokač dr. Branko*, znanstveni savjetnik Geološkog zavoda u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. V; redoviti član 1992. 18. VI.

20. *Šćavničar dr. Stjepan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1990. 17. V.

21. *Trgovčević dr. Željko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

22. *Vidaković dr. ing. Mirko*, redoviti profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1969. 20. VI; redoviti član 1981. 4. VI.

Članovi suradnici

1. *Jelaska dr. Sibila*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

2. *Kršinić dr. Frano*, znanstveni savjetnik Biološkog zavoda u Dubrovniku. 1992. 18. VI.

3. *Krulc dr. Zvonimir*, voditelj Sektora za znanstvenoistraživački rad poduzeća "Geofizika" u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V

4. *Lucu dr. Čedomil*, voditelj Laboratorija za ekofiziologiju i toksikologiju Centra za istraživanje mora u Rovinju. 1992. 18. VI.

5. *Nagy dr. Biserka*, znanstveni savjetnik u Središnjem institutu za tumore i slične bolesti i redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

6. *Pepeonik dr. Zlatko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

7. *Petz dr. Boris*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

8. *Prelogović dr. Eduard*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

9. *Racz dr. Zoltan*, redoviti profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

10. *Šegota dr. Tomislav*, redoviti profesor Geografskog odjela Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

11. *Škreb-Guilcher Yvette*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu u m. 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

12. *Švajger dr. Anton*, izvanredni profesor Zavoda za histologiju i embriologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

13. *Timet dr. Dubravko*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

14. *Tišljar dr. Josip*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI; ponovno izabran 1994. 12. V.

15. *Wrischer dr. Mercedes*, znanstveni savjetnik i voditelj Laboratorija za elektronsku mikroskopiju Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. 1992. 3. XII.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Beritić dr. Tihomil*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja medicinu rada u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1986. 11. III

2. *Cvetnić dr. Slavko*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

3. *Čečuk dr. Ljubomir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1990. 17. V.

4. *Dekaris dr. Dragan*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

5. *Forenbacher dr. Sergije*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redoviti član 1975. 6. VI.

6. *Grčević dr. Nenad*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redoviti član 1983. 9. VI.

7. *Ikić dr. Drago*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predstojnik Zavoda za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u m. Izvanredni član 1968. 20. VI; redoviti član 1977. 7. VI.

8. *Ivančić dr. Radovan*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1983. 9. VI.

9. *Krmpotić-Nemanić dr. Jelena*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

10. *Luetić dr. Vladimir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dopisni član 1990. 17. V; redoviti član 1992. 18. VI.

11. *Midžić dr. Sead*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

12. *Padovan dr. Ivo*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1983. 9. VI. Od 1991. 21. XI. potpredsjednik Akademije.

13. *Pavišić dr. Zvonimir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1986. 11. III.

14. *Prpić dr. Ivan*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1986. 11. III; izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

15. *Ruszkowski dr. Ivo*, redoviti profesor Ortopedske klinike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

16. *Sekso dr. Mladen*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predstojnik Interne klinike i Zavoda za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma KB "Sestre milosrdnice" u Zagrebu u m. Izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

17. *Spaventi dr. Šime*, redoviti profesor onkologije na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predstojnik Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju KB "Sestre milosrdnice" u Zagrebu. Dopisni član 1986. 11. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

18. *Šarić dr. Marko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i ravnatelj Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada u m. Izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

19. *Škrabalo dr. Zdenko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

20. *Topolnik dr. Eugen*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redoviti član 1979. 15. XI.

21. *Wikerhauser dr. Teodor*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

Članovi suradnici

1. *Aurer-Koželj dr. Jelena*, redoviti profesor Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. V.

2. *Belicza dr. Biserka*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest medicinskih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1977. 7. V. Ponovno izabrana 1983. 9. VII. i 1994. 12. V.

3. *Čikeš dr. Ivo*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III.

4. *Čulo dr. Filip*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III. Ponovno izabran 1990. 17. V.

5. *Duraković dr. Zijad*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

6. *Dürrigl dr. Teodor*, predstojnik Zavoda za reumatske bolesti i rehabilitaciju KBC u Zagrebu u m. 1986. 11. III.

7. *Goldner prof. dr. Vladimir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1994. 12. V.

8. *Gomerčić dr. Hrvoje*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

9. *Hajsig dr. Mladen*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

10. *Kusić dr. Zvonko*, redoviti profesor onkologije i predstojnik Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju KB "Sestre milosrdnice". 1992. 18. VI.

11. *Pećina dr. Marko*, redoviti profesor i predstojnik Katedre za ortopediju u Ortopedskoj klinici Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

12. *Reiner dr. Željko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

13. *Stulhofer dr. Mladen*, predstojnik kirurgije KB "Merkur" u Zagrebu u m. 1986. 11. III.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Babić dr. Stjepan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

2. *Brozović dr. Dalibor*, glavni ravnatelj Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1986. 11. III.

3. *Bujas dr. Željko*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

4. *Filipović dr. Rudolf*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1979. 15. XI.

5. *Finka dr. Božidar*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1988. 19. V.

6. *Glavičić dr. Branimir*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. Član suradnik 1986. 11. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

7. *Guberina dr. Petar*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1955. 29. XII; redoviti član 1963. 17. VI.

8. *Hercigonja dr. Eduard*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

9. *Katičić dr. Radoslav*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1986. 11. III.

10. *Menac dr. Antica*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabrana 1980. 31. III; izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1988. 19. V.

11. *Moguš dr. Milan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1986. 11. III. Od 1991. 21. XI. glavni tajnik Akademije.

12. *Nazor dr. Anica*, znanstveni savjetnik i ravnatelj Staroslavenskog instituta "Svetozar Ritig" u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI; redoviti član 1992. 3. XII.

13. *Šimunović dr. Petar*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu. Član suradnik 1983. 9. VI; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

14. *Švelec dr. Franjo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. Izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

15. *Vinja dr. Vojmir*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

16. *Vončina dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

Članovi suradnici

1. *Bratulić dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. V.

2. *Jauk-Pinhak dr. Milka*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

3. *Jernej dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

4. *Ježić dr. Mislav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

5. *Kolumbić dr. Nikica*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. 1988. 19. V.

6. *Kovačec dr. August*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

7. *Putanec dr. Valentin*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

8. *Sironić dr. Milivoj*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

9. *Škarić dr. Ivo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

10. *Šojat dr. Antun*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

11. *Šojat dr. Olga*, znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI. i 1994. 12. V.

12. *Vratović dr. Vladimir*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 18. V.

13. *Težak prof. dr. Stjepko*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1994. 12. V.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Redoviti članovi

1. *Aralica Ivan*, književnik. Član suradnik 1986. 11. III; redoviti član 1992. 18. VI.

2. *Batušić dr. Nikola*, redoviti profesor Akademije za kazalište, film i televiziju u Zagrebu. Član suradnik 1983. 9. VI; redoviti član 1994. 12. V.

3. *Bogišić dr. Rafo*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

4. *Flaker dr. Aleksandar*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

5. *Frangeš dr. Ivo*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redoviti član 1968. 20. VI.

6. *Jelčić dr. Antun Dubravko*, književnik, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1983. 9. VI. Redoviti član 1992. 18. VI.

7. *Kaleb Vjekoslav*, književnik. Izvanredni član 1960. 29. VI; redoviti član 1961. 16. VI.

8. *Marinković Ranko*, književnik. Izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1983. 9. VI.

9. *Mihalić Slavko*, književnik. Izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

10. *Milićević dr. Nikola*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; redoviti član 1992. 18. VI.

11. *Novak Slobodan*, književnik. Izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

12. *Pavletić dr. Vlatko*, književnik, redoviti profesor Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu. Izvanredni član 1988. 19. VI; redoviti član 1991. 24. VII. Od 1991. 22. XI. potpredsjednik Akademije.

13. *Peić dr. Matko*, književnik, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

14. *Slamnig dr. Ivan*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1992. 3. XII.

15. *Šegedin Petar*, književnik. Izvanredni član 1950. 27. XII; redoviti član 1963. 17. VI.

16. *Tadijanović Dragutin*, književnik. Izvanredni član 1953. 30. VI; redoviti član 1965. 23. VI.

Članovi suradnici

1. *Barković Josip*, književnik. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

2. *Bošković-Stulli dr. Maja*, znanstveni savjetnik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu u m. 1980. 31. III; ponovno izabrana 1990. 17. V.

3. *Fabrio Nedjeljko*, književnik. 1992. 3. XII.

4. *Hećimović dr. Branko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

5. *Marijanović dr. Stanislav*, redoviti profesor Pedagoškog fakulteta u Osijeku. 1990. 17. V.

6. *Mihanović dr. Nedjeljko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III; ponovno izabran 1990. 17. V.

7. *Paljetak Luko*, književnik. 1992. 3. XII.

8. *Pavličić dr. Pavao*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 3. XII.

9. *Sabljak dr. Tomislav*, znanstveni suradnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1994. 12. V.

10. *Stamać dr. Ante*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

11. *Šicel dr. Miroslav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI; ponovno izabran 1994. 12. V.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redoviti članovi

1. *Angeli Radovani Kosta*, akademski kipar. 1992. 3. XII.

2. *Begović dr. Miroslav*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1990. 17. VI.

3. *Fisković dr. Cvito*, ravnatelj Konzervatorskog zavoda za Dalmaciju u Splitu u m. Izvanredni član 1948. 12. VI; redoviti član 1958. 12. III.

4. *Fučić dr. Branko*, znanstveni savjetnik u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

5. *Ivančić dr. Ljubo*, akademski slikar, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

6. *Janeš Želimir*, akademski kipar, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1983. 9. VI; redoviti član 1991. 24. VII.

7. *Kulmer Ferdinand*, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

8. *Magaš dr. Boris*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

9. *Mohorovičić dr. ing. arh. Andre*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. XII; redoviti član 1962. 16. VI. Od 1975. 14. III. do 1978. 23. III. glavni tajnik Akademije; od 1978. 23. III. do 1991. 21. XI. potpredsjednik Akademije.

10. *Neidhardt dr. Velimir*, izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1990. 17. V; redoviti član 1991. 24. VII.

11. *Petricioli dr. Ivo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1992. 3. XII.

12. *Prica Zlatko*, akademski slikar. Izvanredni član 1981. 4. VI; redoviti član 1988. 19. V.

13. *Prijatelj dr. Kruno*, redoviti profesor Splitskog odjela Filozofskog fakulteta u Zadru i honorarni redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Dopisni član 1968. 20. VI; izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1983. 9. VI.

14. *Reiser Nikola*, akademski slikar, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redoviti član 1986. 11. III.

15. *Vaništa dr. Josip*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1992. 18. VI; redoviti član 1994. 12. V.

16. *Vulas Šime*, akademski kipar, izvanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

17. *Vulin ing. arh. Ante*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

Članovi suradnici

1. *Ivančević dr. Radovan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI.

2. *Kincl prof. Branko*, profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V.

3. *Maroević dr. Tonko*, viši znanstveni suradnik u Institutu za povijest umjetnosti, Zagreb. 1990. 17. V.

4. *Mutnjaković dr. Andrija*, arhitekt. 1992. 18. VI.

5. *Sekulić dr. ing. arh. Sena*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI; ponovno izabrana 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

6. *Šutej prof. Miroslav*, akademski slikar, Zagreb. 1990. 17. V.

7. *Ujević Marija*, akademski kipar, Zagreb. 1990. 17. V.

8. *Viličić dr. ing. arh. Melita*, izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI; ponovno izabrana 1980. 31. III. i 1990. 17. V.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Redoviti članovi

1. *Bezić dr. Jerko*, znanstveni savjetnik u Institutu za narodnu umjetnost u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

2. *Dešpalj Pavle*, kompozitor i dirigent. Član suradnik 1988. 19. V; redoviti član 1992. 3. XII.

3. *Devčić Natko*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1988. 19. V; redoviti član 1991. 24. VII.

4. *Klobučar Anđelko*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. V; redoviti član 1992. 18. VI.

5. *Kos dr. Koraljka*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

6. *Maček Ivo*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. XII; redoviti član 1983. 9. VI.

7. *Supičić dr. Ivan*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redoviti član 1983. 9. VI.

8. *Županović dr. Lovro*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII.

Članovi suradnici

1. *Gligo dr. Nikša*, izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1992. 3. XII.

2. *Horvat Stanko*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1992. 18. VI.

3. *Parać Frano*, izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1992. 3. XII.

4. *Radica Ruben*, kompozitor i dirigent, Zagreb. 1990. 17. V.

5. *Tuksar mr. Stanislav*, izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1990. 17. V.

6. *Stipčević dr. Ennio*, znanstveni asistent u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Odsjek za povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. 1994. 12. V.

DOPISNI ČLANOVI

1. *Arslan dr. Khayël Michele*, šef Otorinolaringološke klinike Sveučilišta u Padovi. 1968. 20. VI. Adr.: Padova, Via Altinate 37, Italia.

2. *Aubouin dr. Jean*, sveučilišni profesor, Paris. 1990. 17. V. Adr.: 27 avenue des Baumettes, 06000 Nice, France.

3. *Banac dr. Ivo*, redoviti profesor povijesti, Yale University. 1990. 17. V. Adr.: Yale University, Pierson College, 2105 A Yale Station, New Haven, Connecticut 06520, USA.

4. *Batis dr. Janez*, redoviti profesor Veterinarskog odjela Biotehničkog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani. 1992. 3. XII. Adr.: SAZU, Ljubljana, Novi trg 3, Slovenija.

5. *Bernik dr. France*, znanstveni savjetnik u Institutu za slovensku književnost i književne znanosti SAZU, predsjednik Slovenske akademije znanosti i umjetnosti. Ljubljana. 1994. 12. V. Adr.: SAZU, Ljubljana, Novi trg 3, Slovenija.

6. *Benčić dr. Nikola*, profesor u Institut für Slawische Philologie der Universität Wien. 1988. 19. V. Adr.: 1010 Wien, Liebiggasse 5, Österreich.

7. *Bernabò-Brea Luigi*, soprintendente alle antichità della Sicilia orientale u m. 1961. 16. VI. Adr.: Siracusa, Viale Monte d'Oro 18, Italia.

8. *Birnbaum dr. Henrik*, profesor slavistike Sveučilišta UCLA. 1986. 11. III. Adr.: 1159 Tellem Drive, Pacific Palisades, Ca. 90272, USA.

9. *Blinc dr. Robert*, redoviti profesor Fakultete za naravoslovje in tehnologijo. 1988. 19. V. Adr.: Ljubljana, Kumanovska 1, Slovenija.

10. *Blohin Nikolaj Nikolajevič*, direktor Onkološkog znanstvenog centra Akademije medicinskih znanosti Ruske Federacije u m. 1979. 15. XI. Adr.: Moskva, 109801, ul. Solianka 14, Ruska Federacija.

11. *Bohr Aage N.*, profesor teorijske fizike na Sveučilištu u Kopenhagenu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Niels Bohr Institut, Blegdamsvej 17, DK-2100, Copenhagen, Denmark.

12. *Brenet dr. Jean Paul*, redoviti profesor Sveučilišta u Strasbourgu. 1974. 12. VI. Adr.: 34-36, Boulevard Victor Hugo, 92200 Neuilly sur Seine, France.

13. *Caillére dr. Simonne*, ravnatelj Mineraloškog laboratorija u Nacionalnom muzeju u Parizu u m. 1965. 23. VI. Adr.: Paris V, 61 rue de Buffon, France.

14. *Cvitanović dr. Predrag*, ravnatelj Centra za istraživanje kaosa i turbulencije, Kopenhagen; redoviti profesor na Institutu Niels Bohr Sveučilišta u Kopenhagenu i na Rockefellerovom sveučilištu u New Yorku. 1994. 12. V. Adr.: DK-2100 Kopenhagen, Blegdamsvej 17, Denmark.

15. *Čamo dr. Edhem*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Sarajevu u m. 1975. 1. VI. Adr.: Sarajevo, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 6. novembra 7, Bosna i Hercegovina.

16. *Damjanov dr. Ivan*, redoviti profesor Jefferson Medical College - Philadelphia. 1992. 3. XII. Adr.: Department of Pathology, Jefferson Medical College, Thomas Jefferson University, Philadelphia, PA 19107, USA.

17. *Daudel dr. Raymond*, fizičar, redoviti profesor na Sorbonni u m., predsjednik European Academy of Arts, Sciences and Humanities. 1994. 12. V. Adr.: 60, rue Monsieur le Prince, F-75006 Paris, France.

18. *Dausset Jean*, profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Parizu. 1979. 15. XI Adr.: Universitè de Paris VII, Institut de Recherches sur les Maladies du Sang Hôpital Saint Louis 2, Place du docteur-Fournier, 75475 Paris, cedex 10, France.

19. *Delyannis dr. Anton*, redoviti profesor Visoke tehničke škole u Ateni u m. 1965. 23 VI. Adr.: Athènes, POB 1199, Grèce.

20. *Dubinin P. Nikolaj*, profesor animalne genetike u Institutu citologije i genetike u m. Novosibirsk. 1965. 23. VI. Adr.: Novosibirsk, Ruska Federacija.

21. *Eigen dr. Manfred*, ravnatelj "Max-Planck-Institut für physikalische Chemie". 1992. 18. VI. Adr.: Karl-Friedrich-Bonhöffer Institut, Am Fassberg, Postfach 2841, D-34000 Göttingen-Nikolausberg, Deutschland.

22. *Ellenberg dr. Heinz*, redoviti profesor u Institutu za geobotaniku Sveučilišta u Göttingenu. 1977. 7. VI. Adr.: D-3400 Göttingen, Untere Karspüle 2, Deutschland.

23. *Eschenmoser dr. Albert*, kemičar, redoviti profesor u m. Laboratorium für Organische Chemie ETH-Zentrum, Zürich. 1994. 12. VI. Adr.: CH-8700, Küsnacht/ZH, Bergstrasse 9, Switzerland.

24. *Finkielkraut dr. Alain*, filozof. 1992. 3. XII. Adr.: 9, Henri Thilloy, Bourg la Reine 92340, France.

25. *Flotzinger dr. Rudolf*, redoviti profesor i predstojnik Instituta za muzikologiju Sveučilišta u Grazu. 1990. 17. V. Adr.: A-8044 Graz, Hans-Mauracher-Strasse 81, Österreich.

26. *Franolić dr. Branko*, redoviti profesor francuske filologije i hrvatskoga jezika na Atkinson Collegeu, York University, Toronto, Kanada. 1994. 12. V. Adr.: 15 Midmoor Road, Wimbledon, London SW19 4JD, Great Britain.

27. *Galbraith dr. John Kenneth*, profesor Sveučilišta Harvard u Cambridgeu u m. 1990. 17. V. Adr.: Harvard University, Cambridge, Massachusetts 02138, USA.

28. *Golub dr. Ivan*, književnik. 1992. 18. VI. Adr.: Zagreb, Mallinova 24, Hrvatska.

29. *Grmek dr. Mirko Dražen*, profesor povijesti bioloških znanosti na École pratique des hautes études, Sorbonne. 1966. 23. VI. Adr.: Paris VI, 10 rue de Savoie, France.

30. *Grünbaum dr. Branko*, profesor Sveučilišta Washington u Seattleu. 1988. 19. V. Adr.: University of Washington, Department of Mathematics, GN-50 Seattle, Washington 98195, USA.

31. *Hadrovics dr. Laszlo*, profesor na "Eötvös Loránd" sveučilištu u Budimpešti. 1974. 12. VI. Adr.: Budapest XI, Binnye ut. 5, Ungarn.

32. *Hadži dr. Dušan*, redoviti profesor Fakulteta za naravoslovlje in tehnologijo Sveučilišta u Ljubljani. 1975. 6. VI. Adr.: Ljubljana, Teslova 21, Slovenija.

33. *Hadžioloff dr. Asen*, redoviti profesor histologije i embriologije na Sveučilištu u Sofiji u m. 1961. 16. VI. Adr.: Sofija, Sveučilište, Bugarska.

34. *Haeger-Aronsen dr. Birgitta*, redoviti profesor interne medicine i medicine rada Sveučilišta u Lundu. 1990. 17. V. Adr.: Department of Occupational and Environmental Medicine, Lund University, General Hospital, S-214101 Malmö, Sweden.

35. *Heger dr. Henrik*, redoviti profesor Université de Paris - Sorbonne. 1992. 3. XII. Adr.: Université de Paris - Sorbonne, 1 rue Victor Cousin, F-75230 Paris cedex 05, France.

36. *Huber dr. Robert*, redoviti profesor Tehničkog sveučilišta u Münchenu. 1992. 18. VI. Adr.: Max-Planck-Institut für Biochemie, 8033 Martinsried bei München, München, Deutschland.

37. *Janko dr. Zvonimir*, redoviti profesor u Mathematisches Institut, Universität Heidelberg. 1992. 3. XII. Adr.: 6900 Heidelberg 1, Im Neunheimer Feld 288, Deutschland.

38. *Jerne dr. Niels K.*, dobitnik Nobelove nagrade iz područja imunobiologije. 1976. 11. III: Adr.: Châstillon du Gard, France.

39. *Jović dr. Nikola*, voditelj liječničke službe za psihogerijatriju Sveučilišne psihijatrijske klinike u Zürichu i ravnatelj Instituta za psihoterapiju i skrb starijih ljudi. 1994. 12. V. Adr.: 8044 Zürich, Voltastrasse 36, Switzerland.

40. *Kadić dr. Ante*, profesor slavistike na Indiana University, Dept. of Slavic Languages and Literature. 1992. 18. VI. Adr.: Ballantine Hall 502, Bloomington, Indiana 47405, USA.

41. *Kárnik dr. Vit*, predstojnik Seizmološkog odjela Geofizičkog instituta Češke akademije znanosti u Pragu. 1977. 7. VI. Adr.: Institut geofizički ČAV, Sporilov, Bočni II, 14131 Praha 4, Češka Republika.

42. *Karpatsky dr. Dušan*, književnik i prevoditelj. 1990. 17. V. Adr.: 14200 Praha (Branik), Nad lesnim divadlem 1117, Češka Republika.

43. *Keglević dr. Dina*, znanstveni savjetnik u Institutu "Ruđer Bošković", Zagreb. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 3/I, Hrvatska.

44. *Kelemen Milko*, kompozitor. 1988. 19. V. Adr.: Zagreb, Veslačka 2, Hrvatska.

45. *Klimaszewski dr. Miesczyslaw*, redoviti profesor Jagelonskog sveučilišta u Krakowu. 1974. 12. VI. Adr.: Krakow, Wyspianskiego 3, Polska.

46. *Kolotirkin dr. Jakov Mihajlovič*, direktor Instituta za fizikalnu kemiju imena Karpova u Moskvi. 1977. 7. VI. Adr.: Karpov Institute of Physical Chemistry, Ul. Obukha 10, 107120 Moskva, B-120, Ruska Federacija.

47. *Kosáry dr. Domokos*, povjesničar, znanstveni savjetnik u Povijesnom institutu Madžarske akademije znanosti u m. 1994. 12. V. Adr.: Roosevelt ter 9, H-1361 Budapest, Ungarn.

48. *Koprovski dr. Hilary*, direktor Instituta Wistar i profesor mikrobiologije na Pensilvanijskom sveučilištu u m. 1977. 7. VI. Adr.: The Wistar Institute, 36 Street and Spruce, Philadelphia, PA 19104, USA.

49. *Koroman Veselko*, književnik. 1990. 17. V. Adr.: Sarajevo, Klare Zetkin 15, Bosna i Hercegovina.

50. *Kracher dr. Alfred*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Grazu u m. 1969. 20. VI. Adr.: Philosophische Fakultät der Universität, Graz, Österreich.

51. *Kraljević dr. Hrvoje*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI. Adr.: Zagreb, Nova Ves 86, Hrvatska.

52. *Kratky dr. ing. Otto*, redoviti profesor Sveučilišta u Grazu u m. 1965. 23. VI. Adr.: Institut für Physikalische Chemie der Universität, Graz, Österreich.

53. *Kravar dr. Miroslav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zadar, Ulica Zadarskog mira 1358. god. 4, Hrvatska.

54. *Kreft dr. Bratko*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani u m. 1961. 16. VI. Adr.: Ljubljana, Tavčarjeva 4, Slovenija.

55. *Krek Uroš*, redoviti profesor Akademije za glazbu u Ljubljani. 1977. 7. VI. Adr.: 64248 Lesce, Na vrtači 5, Slovenija.

56. *Krnjević dr. Krešimir*, redoviti profesor na Department of Physiology, McGill University, Montreal, Canada. 1992. 18. VI. Adr.: 653 Belmont Ave, Westmount, Quebec H3Y 2W3, Canada.

57. *Lasić dr. Stanko*, profesor u Slavenskom seminaru Sveučilišta u Amsterdamu. 1990. 17. V. Adr.: Universiteit van Amsterdam, Slavisch Seminarium, 1012 VT Amsterdam, Spuistraat 210, Nederland.

58. *Lauer dr. Reinhard*, profesor slavenske filologije, Seminar für slavische Philologie der Georg August Universität, Göttingen. 1990. 17. V. Adr.: Nikolausbergerweg 9c, Göttingen 34000, Deutschland.

59. *Lehfeldt dr. Werner*, profesor slavenske filologije, Seminar für slavische Philologie der Georg August Universität, Göttingen. 1992. 18. VI. Adr.: Nikolausbergerweg 9c, Göttingen 34000, Deutschland.

60. *Lehn dr. Jean-Marie*, redoviti profesor kemije na Sveučilištu Louis Pasteur u Strasbourgu. 1990. 17. V. Adr.: Institute le Bel, Université Louis Pasteur, 4 rue Blaise Pascal, 67000 Strasbourg, France.

61. *Leskovar dr. Branko*, voditelj Elektrotehničkog odjela na Lawrence Berkeley Laboratory, University of California. 1988. 19. V. Adr.: Electronic Research and Development Group. Department of Instrument Science and Engineering, Lawrence Berkeley Laboratory, University of California, Berkeley, California 94720, USA.

62. *Lichardus dr. Branislav*, endokrinolog, predsjednik Slovačke akademije znanosti. Bratislava. 1994. 12. V. Adr.: Obrancov mieru 49, 81438 Bratislava, Slovačka.

63. *Logar dr. Tine*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u m., Ljubljana. 1986. 31. III. Adr.: Ljubljana, Ilirska 4/I, Slovenija.

64. *Lown dr. Bernard*, supredsjedatelj International Physicians for Prevention of Nuclear War. 1992. 3. XII. Adr.: 126 Rogers Street, Cambridge, MA 02162-1096, USA.

65. *Magner dr. Thomas*, profesor slavistike na Sveučilištu Pennsylvania State u m. 1988 19. V. Adr.: 280 Osmond street, State College, PA 16801, USA.

66. *Matejka dr. Ladislav*, profesor slavenske filologije na Sveučilištu Michigan u Ann Arboru u m. 1990. 17. V. Adr.: Department of Slavic Languages and Literatures, University of Michigan, Ann Arbor, Michigan 48104, USA.

67. *Matešić dr. Josip*, redoviti profesor slavistike na Sveučilištu u Mannheimu. 1988. 19. V. Adr.: Slawisches Seminar, 68-Mannheim 1, Schloss, Deutschland.

68. *Matijević dr. Egon*, predstojnik Kemijskog odjela Clarkson University, New York. 1986. 11. III. Adr.: Clarkson University, Department of Chemistry, Potsdam, New York 13676, USA.

69. *Medved dr. Radovan*, redoviti profesor Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; dopisni član 1988. 19. V. Adr.: Zagreb, Arnoldova 4, Hrvatska.

70. *Mihalić prof. dr. Vladimir*, redoviti profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1992. 18. VI. Adr.: Ulica fra Filipa Grabovca 13, Zagreb, Hrvatska.

71. *Milosz Czeslaw*, književnik. 1992. 18. VI. Adr.: 978 Grizzly Peak Bld., Berkeley, California 94708, USA.

72. *Moritz dr. Helmut*, redoviti profesor geodezije na Tehničkom sveučilištu u Grazu. 1994. 12. V. Adr. A-8010 Graz, Steyergasse 30, Österreich.

73. *Mottelson Ben R.*, profesor, Institut Nielsa Bohra i Nordita, Nordisk Institut for Teoretisk Atomfysik, Kopenhagen. 1979. 15. XI. Adr.: Blegdamsvej 17, DK-2100 Kopenhagen, Denmark.

74. *Muljačić dr. Žarko*, redoviti profesor na Freie Universität Berlin u m. 1977. 7. VI. Adr.: Mörchingerstr. 29, 1000 Berlin 37, Deutschland.

75. *Municio dr. Angel Martin*, redoviti profesor organske kemije na Fakultetu kemijskih znanosti Sveučilišta u Madridu u m. 1994. 12. V. Adr.: Real Academia de Ciencias, 28004 Madrid, Valverde, 22, Espana.

76. *Mušić Zoran*, akademski slikar. 1990. 17. V. Adr.: 73, Rue des Vignes, 75016 Paris, France.

77. *Pamić dr. Jakob*, znanstveni savjetnik Geološkog instituta u Zagrebu. 1992. 18. VI. Adr.: Zagreb, Vladimira Filakovca 1, Hrvatska.

78. *Parun Vesna*, književnik, Zagreb. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Vile Velebita 15, Hrvatska.

79. *Pavelić dr. Krešimir*, redoviti profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI. Adr.: Zagreb, Šestinski vrh 2, Hrvatska.

80. *Peierls dr. Ernst Rudolf*, redoviti profesor na Sveučilištu Washington u Seattleu u m. 1983. 9. VI. Adr.: 2B Northmoor Road, Oxford, OX2 6UP, England.

81. *Peršić dr. Nikola*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Kišpatićeva 7b, Hrvatska.

82. *Polany dr. John Charles*, redoviti profesor, University of Toronto, Department of Chemistry. 1992. 3. XII. Adr.: University of Toronto, Toronto, Canada M5S 1A1.

83. *Radman dr. Miroslav*, ravnatelj istraživanja Francuskog nacionalnog centra za znanstvena istraživanja, Institut Jacques Monod. 1992. 18. VI. Adr.: Institut Jacques Monod, 2, Place Jussieu-Tour 43, 75251 Paris cedex 05, France.

84. *Rakić dr. Paško*, predstojnik Odjela za neuroanatomiju na Sveučilištu Yale (USA). 1990. 17. V. Adr.: Yale University, School of Medicine, P.O. Box 3333, New Haven, CT 06510-8001, USA.

85. *Ramovš Primož*, skladatelj. 1990. 17. V. Adr.: Ljubljana, Slovenska 18, Slovenija.

86. *Reeser dr. Eduard*, profesor muzikologije na Sveučilištu u Utrechtu. 1990. 17. V. Adr.: Frans Halslaan 19, N-3723 E A Bilthoven, Nederland.

87. *Riedl dr. Rupert*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1968. 20. VI. Adr.: Althanstrasse 14, A-1090 Wien, Österreich.

88. *Roth dr. Alfred*, arhitekt. 1990. 17. V. Adr.: Bergstrasse 71, 8032-Zürich, Switzerland.

89. *Rothe dr. Hans*, redoviti profesor Sveučilišta u Bonnu i voditelj Slavističkog seminara u m. 1994. 12. V. Adr.: 53224 Bonn 3, Giersbergstr. 29, Deutschland.

90. *Rubbia dr. Carlo*, generalni direktor CERN. 1992. 18. VI. Adr.: CERN, 1211 Geneva 23, Switzerland.

91. *Salam dr. Abdus*, redoviti profesor na Imperial College of Science and Technology, University of London i ravnatelj International Centre for Theoretical Physics u Trstu. 1983. 9. VI. Adr.: International Atomic Energy Agency, UNESCO, International Centre for the Theoretical Physics, 34100 Trieste, P.O.B. 586, Miramare, Strada costiera 11, Italia.

92. *Sartori dr. Franco*, redoviti profesor Sveučilišta u Padovi. 1990. 17. V. Adr.: 35122 Padova, Via Seminario 16, Italia.

93. *Seiwerth dr. Rativoj*, znanstveni savjetnik u m., "Pliva", Zagreb. 1988. 19. V. Adr.: Zagreb, Ilica 231, Hrvatska.

94. *Seibold dr. Eugen*, redoviti profesor i ravnatelj Geološko-paleontološkog instituta Sveučilišta u Kielu u m. 1994. 12. V. Adr.: D-79104 Freiburg/Br., Richard-Wagner-Str. 56, Deutschland.

95. *Simon dr. A. Herbert*, redoviti profesor Carneggie-Mellon University. 1979. 15. XI. Adr.: Carneggie-Mellon University, Pittsburgh, USA.

96. *Sunko dr. Dionis*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI. Adr.: Zagreb, Brešćenskoga 11, Hrvatska.

97. *Suppes dr. Patrick*, profesor filozofije i matematike na Sveučilištu u Stanfordu. 1990. 17. V. Adr.: Stanford University, Stanford, California 94305, USA.

98. *Šagi Bunić dr. Tomislav Janko*, redoviti profesor Teološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Svetog Leopolda Mandića 35, Hrvatska.

99. *Šohaj Slavko*, akademski slikar, Zagreb. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 51, Hrvatska.

100. *Tamborra dr. Angelo*, redoviti profesor povijesti istočne Europe na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rimu. 1983. 9. VI. Adr.: Via Aureliana 25, Roma, Italia.

101. *Tange dr. Kenzo*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Tokiju. 1981. 4. VI. Adr.: 7-2-21 Akasaka Minato-ku, Tokio, Japan.

102. *Tekavčić dr. Pavao*, redoviti profesor Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Nastavne djelatnosti u Puli u m., Zagreb. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; dopisni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Berislavićeva 12, Hrvatska.

103. *Thenius dr. Erich*, redoviti profesor paleontologije i paleobiologije na Sveučilištu u Beču. 1983. 9. VI. Adr.: Institut für Paläontologie, Universitätsstrasse 7/2, 1010 Wien, Österreich.

104. *Tišler dr. Miha*, redoviti profesor Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo Sveučilišta u Ljubljani. 1979. 15. XI. Adr.: Ljubljana, Murnikova ul. 6, Slovenija.

105. *Tolstoj dr. Nikola Iljič*, profesor Moskovskog državnog sveučilišta. 1986. 11. III. Adr.: Moskva, Boljšaja Ordinka 34 38, kv. 40, Ruska Federacija.

106. *Törö dr. Imre*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti. 1965. 23. VI. Adr.: Histologisch-Embriologisches Institut der Medizinischen Fakultät der Universität, Budapest, Ungarn.

107. *Trubačev dr. O. Nikolajevič*, voditelj sektora za etimologiju i onomastiku Instituta ruskog jezika, Moskva. 1983. 9. VI. Adr.: Institut russkogo jazika Akademii nauk Ruske Federacije. Moskva, 121019 Volhonska 18/2, Ruska Federacija.

108. *Turina dr. Marko*, ravnatelj, Klinik für Herzgefässchirurgie, Universitätsspital Zürich. 1992. 18. VI. Universitätsspital, Rämistrasse 100, 8091 Zürich, Switzerland.

109. *Urban dr. Paul*, redoviti profesor teorijske fizike Sveučilišta u Grazu. 1974. 12. VI. Adr.: 8010 Graz, Universität 5, Österreich.

110. *Valić dr. Fedor*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Savska cesta 3, Hrvatska.

111. *Vallâdao dr. Haroldo*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Saveznog sveučilišta u Rio de Janeiru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Das Universidades Federal, Rio de Janeiro, Praia de Flamengo 386, Apt. 901, Brasil.

112. *Vidoeski dr. Božidar*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Skopju. 1986. 11. III. Adr.: Skopje, Orce Nikolov 96, Makedonija.

113. *Vinski dr. Zdenko*, znanstveni savjetnik Arheološkog muzeja u Zagrebu u m. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Gundulićeva 34, Hrvatska.

114. *Vrhovac dr. Božidar*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. V. Adr.: Zagreb, Andrije Hebranga 4/II, Hrvatska.

115. *Vrkljan dr. Zvonimir*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1988. 19. V. Adr.: Zagreb, Kršnjavoga 25, Hrvatska.

116. *Weisskopf dr. Frederik Victor*, fizičar, Massachusetts Institute of Technology. 1986. 11. III. Adr.: MIT, Dept. of Physics, Cambridge, Mass. 02139, USA.

117. *Weizsäcker dr. Carl-Friedrich von*, ravnatelj, Max-Planck-Institute on Preconditions of Human Life in Modern World, Starnberg. 1992. 3. XII. Adr.: Maximillianstrasse 14 c, D-8130 Starnberg, Deutschland.

118. *Welzig dr. Werner*, redoviti profesor za noviju njemačku književnost na Sveučilištu u Beču, predsjednik Austrijske akademije znanosti, Beč. 1994. 12. V. Adr.: A-1010 Wien, Dr. Ignaz-Seipel-Platz 2, Österreich.

119. *Wunderlich dr. Walter*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1974. 12. VI. Adr.: Institut für Geometrie, A-1080 Wien VIII, Alserstrasse 69 15, Österreich.

120. *Zacher dr. Hans F.*, der Präsident der Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften. 1992. 3. XII. Adr.: Residenzstrasse 1 a, 800 München 1, Deutschland.

121. *Zahradnik dr. Rudolf*, redoviti profesor fizikalne kemije na Karlovu sveučilištu u Pragu, predsjednik Akademije znanosti Češke Republike, Prag. 1994. 12. V. Adr. Narodni trida 3, 11142 Praha 1, Češka Republika.

122. *Zapfe dr. Helmuth*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1987. 7. VI. Adr.: Paläontologisches Institut, A-1010 Wien, Universitätsstrasse 7, Österreich.

123. *Zlobec Ciril*, književnik, Ljubljana. 1990. 17. V. Adr.: Ljubljana, Vošnjakova 10, Slovenija.

124. *Žmegač dr. Viktor*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. VI. Adr.: Zagreb, Rapska 37, Hrvatska.

ČLANOVI UMRLI U GODINI 1995.*

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redoviti član

1. *Adamček dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III; redoviti član 1991. 24. VII. Umro 1995. 25. XII.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Član suradnik

1. *Smrkić dr. Zlatko*, redoviti profesor Fakulteta za elektrotehniku i računarstvo Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. i 1990. 17. V. Umro 1995. 2. VIII.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redoviti član

1. *Ratković dr. Milan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1969. 20. VI; redoviti član 1988. 19. V. Umro 1995. 30. VII.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Redoviti članovi

1. *Božić Mirko*, književnik. Izvanredni član 1959. 23. VI; redoviti član 1975. 6. VI. Umro 1995. 1. VIII.

2. *Jeličić Živko*, književnik. Izvanredni član 1962. 16. VI; redoviti član 1983. 9. VI. Umro 1995. 23. II.

3. *Popović Vladimir*, književnik. Izvanredni član 1979. 15. XI; redoviti član 1991. 24. VII. Umro 1995. 23. XII.

---

* Popis članova Akademije umrlih od 1886. do 31. prosinca 1992. nalazi se u Ljetopisu za godinu 1992., knj. 96. Popisi umrlih članova u 1993. i 1994. godini nalaze se u Ljetopisu za godinu 1993., knj. 97. odnosno za godinu 1994. knj. 98.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redoviti član

1. *Šimunović Frano*, akademski slikar. Izvanredni član 1963. 17. VI; redoviti član 1979. 15. XI. Umro 1995. 28. III.

DOPISNI ČLANOVI

1. *Alfvén dr. Hannes Olof*, profesor na Kraljevskom tehnološkom institutu, Stockholm. 1974. 12. VI. Umro 1995. 2. IV.
2. *Bastid dr. Suzanne*, sveučilišni profesor, Pariz. 1977. 7. VI. Umrla 1995. 2. III.
3. *Kantoci Ksenija*, akademski kipar, Zagreb. 1979. 15. XI. Umrla 1995. 6. IX.
4. *Kopač Slavko*, akademski slikar, Pariz. 1992. 18. VI. Umro 1995. 23. XI.
5. *Nikoliš dr. Gojko*, redoviti profesor, Pariz. 1983. 9. VI. Umro 1995. 9. VII.
6. *Pallottino dr. Massimo*, sveučilišni profesor, Rim. 1974. 12. VI. Umro 1995. 7. II.
7. *Szabó dr. Gábor Zoltán*, sveučilišni profesor, Budimpešta. 1977. 7. VI. Umro 1995. 16. VI.

ZASJEDANJA AKADEMIJE

PRVO REDOVITO ZASJEDANJE SKUPŠTINE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održano 19. travnja 1995. godine

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor zapisničara
3. Ovjeravanje zapisnika prvog redovitog godišnjeg zasjedanja Skupštine, održanog 19. travnja godine 1994.
4. Izvještaj o radu Hrvatske akademije u godini 1994.
5. Odobravanje završnog računa Hrvatske akademije za godinu 1994.
6. Financijski plan Hrvatske akademije za godinu 1995.
7. Osnivanje Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka
8. Osnivanje Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj.

Prisutni: akademici Smiljko Ašperger, Stjepan Babić, Krešimir Balenović, Nikola Batušić, Vojislav Bego, Miroslav Begović, Tihomil Beritić, Jerko Bezić, Rafo Bogišić, Branko Bošnjak, Mirko Božić, Zoran Bujas, Željko Bujas, Slavko Cvetnić, Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Natko Devčić, Adolf Dragičević, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Sergije Forenbacher, Ivo Frangeš, Aleksandar Goldštajn, Nenad Grčević, Drago Grdenić, Dragutin Ibler, Drago Ikić, Želimir Janeš, Antun Dubravko Jelčić, Ivan Jurković, Vjekoslav Kaleb, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Koraljka Kos, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Željko Kućan, Milan Maceljski, Ivo Maček, Boris Magaš, Vladimir Majer, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Nikola Milićević, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Anica Nazor, Velimir Neidhardt, Slobodan Novak, Ivo Padovan, Mladen Paić, Vlatko Pavletić, Matko Peić, Ivo Perišin, Vladimir Popović, Ivan Prpić, Nikola Reiser, Riko Rosman, Mladen Sekso, Hodimir Sirotković, Jakov Sirotković, Branko Sokač, Šime Spaventi, Ivan Supek, Ivan Supičić, Marko Šarić, Petar Šegedin, Franjo Švelec, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Željko Trgovčević, Nenad Trinajstić, Mirko Vidaković, Vojmir Vinja, Josip Vončina, Predrag Vranicki, Šime Vulas, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser, Alica Wertheimer-Baletić i Lovro Županović.

Predsjedava: predsjednik akademik Ivan Supek.

Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 17,00 sati, pozdravlja sve prisutne i poziva članove Akademije da minutom šutnje odaju počast članovima Akademije preminulim od prošlog skupštinskog zasjedanja, i to: akademicima Živku Jeličiću i Franu Šimunoviću te dopisnim članovima Zlatku Vinceu, Františeku V. Marešu, Massimu Pallottinu, Suzanni Bastid i Hannesu Olofu Alfvénu.

Predsjednik obavještava da su izostanak s današnjeg zasjedanja Skupštine ispričali akademici Slaven Barišić, Ljubomir Čečuk, Zvonimir Devidé, Branko Fučić, Branimir Glavičić, Petar Guberina, Ivan Gušić, Milan Herak, Boris Kamenar, Radoslav Katičić, Anđelko Klobučar, Lujo Margetić, Kruno Prijatelj, Davorin Rudolf, Ivo Ruszkowski, Vlatko Silobrčić, Dragutin Skoko, Stjepan Šćavničar, Zdenko Škrabalo i Zlatko Winkler.

Predsjednik obavještava da Skupštini prisustvuje dovoljan broj članova kako bi mogla pravovaljano odlučivati i daje na glasovanje prijedlog dnevnog reda u tekstu koji je upućen svim članovima Skupštine.

Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademika Božidara Finku.

Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se ovjerava zapisnik prvog redovitog zasjedanja Skupštine, održanog 19. travnja 1994., koji je tiskan u Ljetopisu za godinu 1994.

Nakon toga, Skupština bez rasprave i jednoglasno prihvaća prijedlog da se rasprava o 4, 5. i 6. točki dnevnog reda vodi zajednički.

Predsjednik konstatira da je izvještaj o radu Akademije za godinu 1994. tiskan u Ljetopisu za tu godinu koji je dostavljen svim članovima, pa moli glavnog tajnika, akademika Milana Moguša, da iznese dopune tog izvještaja te da istovremeno dade napomene uz 5. i 6. točku dnevnog reda za koje su također dostavljeni materijali.

Riječ akademika Milana Moguša, glavnog tajnika Hrvatske akademije

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovani članovi Akademije!

Budući da smo u prosincu prošle godine održali izvanrednu skupštinu Akademije, na kojoj su utvrđeni planovi rada za 1995. godinu, ovaj će izvještaj obuhvatiti samo pregled rada i završni račun za 1994. godinu te financijski plan za ovu godinu.

Svi su redoviti članovi Akademije dobili Ljetopis u kojem je podrobno opisan rad Akademije u minuloj godini. U Ljetopisu su, kao i u Vjesniku Akademije, objavljeni također svi apeli i prosvjedi naše Akademije protiv nastavka srpske agresije sa svim zlom što ga ona nosi i bezumnoga rata koji se vodi na tlu Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine. Zato će ovaj moj izvještaj biti, kao je već uobičajeno, samo sažetak nove, 98. knjige Ljetopisa.

Iznoseći u sažetu obliku sadržaj ovogodišnjega Ljetopisa Hrvatske akademije, dopustite mi da pođem redom koji se nalazi u knjizi.

1. Osnovni podaci o članstvu Akademije. Na kraju prošle godine imala je Akademija 2 počasna člana, 149 redovitih članova (i to 104 u znanstvenim razredima i 45 u umjetničkima), zatim 131 dopisnog člana (i to 109 sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske, a 22 sa stalnim boravištem u Republici Hrvatskoj) te 95 članova suradnika (i to 70 u znanstvenim razredima i 25 u umjetničkima). Iz toga slijedi da je 31. prosinca 1994. Akademija imala 372 člana u svim kategorijama članstva. Ako se taj broj usporedi sa stanjem iz konca godine 1993., onda se vidi da je broj članova ostao više-manje isti. To je zato što je prošla godina bila izborna, pa nije došlo do većega pada članstva kao u neizbornoj godini. Ako se dakle sadašnja zakonska odredba u svezi s izborom samo četvero novih članova svake druge godine ne promijeni, broj će redovitih članova naše Akademije skokovito opadati (od 160 koliko je zakonski maksimum sada ih je 11 manje). S tim u svezi treba reći da je Predsjedništvo Akademije nekoliko puta sasvim jasno izrazilo svoj stav da se zatraži od Sabora ukidanje toga članka u Zakonu o Hrvatskoj akademiji. S takvim je prijedlogom, kao i s drugim prijedlozima o promjeni određenih članaka u spomenutu Zakonu (npr. potvrđivanja Statuta Akademije) Uprava već upoznala nadležna tijela. Poduzimala je i poduzima sve korake da se dođe do zadovoljavajućih rješenja.

Tijekom prošle godine preminulo je 11 članova Akademije (1 počasni član, 3 redovita, 6 dopisnih i 1 suradnik). To je, na sreću, polovicu manje nego pretprošle godine.

2. *Zasjedanja Akademije*. U prošloj je godini Akademija održala 1 redovito zasjedanje skupštine, 1 izvanrednu skupštinu, 1 sastanak redovitih članova Akademije, 2 svečane sjednice i 2 izborne skupštine.

Na redovitoj su skupštini usvojeni podneseni izvještaji i završni račun Akademije.

Na izvanrednoj su skupštini bile na dnevnom redu ove teme: planovi rada za godinu 1995., prijedlog za osnivanje Razreda za tehničke znanosti, izmjene i dopune Odluke o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije, prijedlog o produženju mandata članova Predsjedništva do kraja kalendarske godine u kojoj istječe trogodišnji mandat.

Na sastanku redovitih članova Akademije održana je rasprava o radu Akademije s posebnim osvrtom na promjene u Zakonu i Statutu Hrvatske akademije, kao i o problemima Akademijine imovine.

Od dviju svečanih sjednica jedna je bila posvećena Danu Akademije. Tada je 9 znanstvenika i umjetnika dobilo Nagradu Hrvatske akademije. Druga je svečana sjednica bila organizirana prigodom obilježavanja 900. obljetnice Zagrebačke biskupije i prvoga pisanoga spomena Zagreba te završetka obnove palače Narodnoga doma u Opatičkoj ulici 18.

Izborne su skupštine također bile dvije. Na prvoj su izabrana 2 počasna člana, 2 redovita člana, 14 dopisnih članova, 6 članova suradnika, dok je za 16 članova suradnika potvrđen ponovni izbor. U drugoj su izbornoj skupštini, nakon trogodišnjeg mandata, izabrani članovi Uprave i predsjedništva Akademije te potvrđen je izbor tajnikâ razredâ.

Tekstovi odluka i zaključaka sa svih spomenutih skupština i sastanaka nalaze se u Ljetopisu.

3. *Rad Predsjedništva Akademije*. Predsjedništvo je Akademije održalo protekle godine 8 redovitih sjednica. Na njima su članovi Predsjedništva raspravljali i donosili zaključke iz svoje nadležnosti. Budući da se pozivi za sjednice Predsjedništva upućuju svim redovitim članovima Akademije, mnogi su članovi prisustvovali sjednicama te svojim prijedlozima i sugestijama pomogli radu Predsjedništva. Na sjednicama je Predsjedništva osobita pozornost bila posvećena pripremama za izbornu skupštinu novih članova i izbornu skupštinu za članove Uprave i Predsjedništva, prijedlozima za promjenom pojedinih članaka Zakona i Statuta Hrvatske akademije, osnivanju novoga Razreda za tehničke znanosti, osnivanju Hrvatskoga muzeja arhitekture, boljem organiziranju znanstvenih jedinica izvan Zagreba, osnivanju nekih novih odbora, međunarodnoj suradnji, Europskom projektu, Zakladi Hrvatske akademije, Nagradi Hrvatske akademije, Danu Hrvatske akademije, izdavačkoj djelatnosti i u tom sklopu radu Croatian Academy Pressa, autorskim honorarima, pokretnoj i nepokretnoj imovini Akademije, davanju suglasnosti za održavanje mnogobrojnih domaćih i međunarodnih skupova, sastanaka, okruglih stolova i predavanja kojima je Akademija bila organizator, suorganizator ili pokrovitelj te o završnom računu i financijskom planu Akademije. U organizaciji, suorganizaciji ili pod pokroviteljstvom Akademije održano je 39 znanstvenih skupova, savjetovanja i predavanja.

4. Rad Akademijinih odbora. A. Odbor za međunarodnu suradnju. Prošlogodišnja međunarodna suradnja naše Akademije s drugim akademijama još je uvijek u skromnim okvirima. Pa ipak, pozitivni su koraci vidljivi. Naime, sklopljena su 4 sporazuma o znanstvenoj suradnji s nekoliko akademija, i to: sa Slovačkom, Ruskom, Makedonskom i Kosovskom. Tomu treba dodati ugovor s Royal Society (potpisan 2.12.1993., ali nije bio naveden u prošlogodišnjem izvještaju). Osim toga prihvaćeno je Pismo o namjerama o suradnji s Francuskom akademijom znanosti. Sklopu međunarodne djelatnosti treba priključiti i Opatijski skup "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca".

Osim toga nastavljena je započeta razmjena stručnjaka s drugim akademijama, i ta je razmjena u laganu usponu. Tako je u Austriji bilo 7 naših znanstvenih radnika, iz Austrije 1; u Italiji 3; u Mađarskoj čak 20, iz Mađarske 5; u Velikoj Britaniji 4, iz Velike Britanije 1. Upravo se radi na novim sporazumima s nekoliko europskih i izvaneuropskih zemalja koji se temelje na

novim uvjetima, poglavito na zajedničkim projektima, pri uspostavljanju daljnje međunarodne suradnje (npr. s akademijama u Češkoj, Poljskoj, Švedskoj, Nizozemskoj i Izraelu).

Treba također istaknuti da Hrvatska akademija sudjeluje u Međunarodnom vijeću znanstvenih unija svijeta (ICSU), čiji je član postala 1993. godine.

B. Odbor za Europski pokret. Odbor je kontinuirano nastavio vrlo uspješan rad iz prošlih godina pripremivši u potpunosti prvu knjigu publikacije "Hrvatska i Europa" (u hrvatskom i engleskom izdanju), dok je druga knjiga pred završetkom. Nastavljene su također pripreme za izdavanje ostalih svezaka spomenute edicije. Na tom je poslu okupljeno blizu stotinu autora, članova Akademije i sveučilišnih profesora.

C. Odbor za imovinu i njezinu zaštitu. Težište aktivnosti u prošloj godini bilo je dovršenje zgrade Narodnoga doma u Opatičkoj ulici 18, čija je sanacija počela godine 1984. Pošto su završeni svi potrebni radovi i nabavljen odgovarajući inventar, otvorena je 8. prosinca 1994. Ilirska dvorana (bolje reći: Preporodna dvorana) i Narodni dom u povodu 900. obljetnice grada Zagreba. Na svečanom otvaranju bili su, uz članove Akademije, prisutni uglednici iz političkoga, društvenoga i vjerskoga života. Akademija zahvaljuje svima koji su se kroz tolike godine brinuli oko sanacije te lijepe zgrade, kao i mnogim donatorima.

Zbog pomanjkanja financijskih sredstava radovi na održavanju zgradâ Hrvatske akademije (desetak zgrada u Zagrebu i desetak izvan Zagreba) svode se već nekoliko godina na najpotrebnije održavanje i popravke. Skromna financijska sredstva otežavaju održavanje zgrada, a katkad prisiljavaju na radove koji ni tehnički ni gospodarski nisu bili najsvrsishodniji.

Ali najveći udarac, u vezi sa svojom imovinom, doživjela je Akademija nedavnim sudskim rješenjima da je dužna prodati stanove onim stanarima koji su u bivšoj državi dobili stanarsko pravo. Želimo podsjetiti da je Uprava uporno nastojala da svim legalnim sredstvima spriječi prodaju stanova koje je stekla darovanjem, nasljeđivanjem i vlastitom izgradnjom do godine 1945., kada je sva imovina nacionalizirana. Taj je svoj stav temeljila na članku 27. Zakona o Hrvatskoj akademiji po kojemu je Akademija vlasnik imovine stečene do nacionalizacije. Sa svime što je učinila Uprava je obavijestila članove Akademije na sastanku održanom 4. ožujka prošle godine. Tada je dana jednodušna podrška Upravi da i dalje nastoji kod zakonodavnih vlasti postići suglasnost da se članak 27. Zakona dopuni izričitom zabranom prodaje spomenutih stanova. Međutim, sva naša nastojanja nisu urodila plodom. Ali i pri takvu stanju stvari sudske su odluke donesene Akademiji u prilog. Međutim, tek na žalbu tužiteljâ isti je županijski sud, iako gotovo u istom sastavu, donio u tri slučaja dijametralno suprotne presude od prijašnjih. Time je Akademija dovedena u težak položaj jer joj je osporeno ono vlasništvo koje joj sve do 1945. nije nikada bilo osporavano. Akademiji nije preostalo drugo nego preko državnoga odvjetništva uložiti žalbu za zaštitu zakonitosti i reviziju na Vrhovni sud Republike Hrvatske te još jedanput pokušati da se ostvari dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji kojim bi se potpuno zaštitila Akademijina imovina kao privatno vlasništvo. Sve troje je već učinjeno.

5. Rad Akademijinih razreda i drugih jedinica. Djelatnost se Akademije odvija u osam razreda. U Ljetopisu se nalaze podaci o sastavu razreda, o cjelokupnoj njihovoj djelatnosti, o svim pristiglim i prihvaćenim rukopisima, o sudjelovanju članova na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu, o radu svih zavoda i odbora koji se nalaze u sastavu razreda, o predavanjima i skupovima u organizaciji razreda ili cijele Akademije te o aktivnosti svakoga člana u okviru Akademije i izvan nje. Iz tih se podataka jasno vidi da su članovi Akademije, unatoč teškim prilikama, radili na svojim znanstvenim i umjetničkim zadacima koliko je god bilo moguće. Zato nije izostalo ni priznanje naše zajednice. Nagradu Sabora Republike Hrvatske za životno djelo dobila su 3 naša člana, a 3 člana godišnju nagradu za znanstveni odnosno umjetnički rad. Osim toga druge su ustanove, udruženja i gradovi dodijelili nagradu ili druga visoka priznanja nekolicini članova Akademije, nekoliko je članova nagrađeno za svoja djela na međunarodnim natječajima, mnogi su postali članovi međunarodnih znanstvenih i stručnih tijela, dobili počasne naslove i sl.

Osim razreda, Akademijina se znanstvenoistraživačka djelatnost odvija u zavodima, centrima, laboratorijima i kabinetima. Prema novoj organizaciji, Akademija ima 17 takvih jedinica. Među njima je 1 jednica (sa 4 odsjeka) koja se bavi društvenim znanostima (povijest, arheologija, etnologija i ekonomija), 1 se bavi jezikoslovnim istraživanjima, 1 pomorstvom, 1 (sa 3 odsjeka) poviješću i filozofijom znanosti, 4 prirodnim znanostima, 1 (sa 3 odsjeka) poviješću hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, 1 arhitekturom i urbanizmom. Od tih jedinica 10 ih ima stalno sjedište u Zagrebu, a sjedišta ostalih 8 jedinica smještena su na području Republike Hrvatske, i to: 2 jedinice u Dubrovniku, a po jedna u Splitu, Zadru, Rijeci, Varaždinu, Osijeku i Vinkovcima. Arboretum u Trstenom bio je teško oštećen za vrijeme srpsko-crnogorske okupacije i sada se postupno obnavlja. Nanovo je izgrađena krovna konstrukcija na glorijetu u neposrednoj blizini Gučetićeva ljetnikovca.

Znanstvenoistražívačke jedinice Akademije rade na 63 projekta što ih financira Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. Tim su projektima obuhvaćena mnoga znanstvena područja, i to iz kemije, ornitologije, paleontologije, medicine, ekonomije, prava, filozofije, povijesti, arheologije, književnosti, jezikoslovlja, muzikologije i etnologije.

U okviru Akademije radi se na još pedeset istraživačkih projekata. Riječ je o projektima iz niza znanstvenih i umjetničkih područja kojima je svrha priprema studija i monografija, izdanja sabranih djela književnika, objavljivanje radova znanstvenika iz prošlih stoljeća, objavljivanje rječnikâ i sl. Rezultati se tih istraživanja objavljuju u publikacijama Akademije, ali i u domaćim i inozemnim časopisima.

U znanstvenoistraživačkim i muzejsko-galerijskim jedinicama Akademije bilo je prošle godine 131 zaposlen djelatnik, i to: 12 znanstvenih savjetnika, 9 viših znanstvenih suradnika, 14 znanstvenih suradnika, 2 viša asistenta, 30 asistenata, 16 mlađih asistenata, 8 stručnih suradnika, 13 djelatnika muzejsko-galerijske struke, 19 znanstvenih novaka i 27 administrativno-stručnih djelatnika. Osim toga Akademija ima 106 namještenika koji obavljaju administrativne, financijske i pomoćne poslove.

U okviru muzejsko-galerijske djelatnosti postoji Gliptoteka, Kabinet grafike i Strossmayerova galerija starih majstora. Njihova je izložbena djelatnost u prošloj godini bila smanjena jer su zbog ratnih uvjeta izlošci morali biti pohranjeni na sigurnija mjesta i zaštićeni. Ali i pored provedenih mjera zaštite fundusa, u Gliptoteci su bile otvorene 4 izložbe, dok je još 10 izložbi priredila Gliptoteka izvan svoga prostora. U Kabinetu grafike organizirane su 4 izložbe i nastavljena je suradnja sa sličnim međunarodnim institucijama. Započete su pripreme da se ove godine otvori i Strossmayerova galerija, a obavljena je inventura kompletnoga fundusa. Osim toga izrađen je popis pohranjenih umjetnina u Modernoj galeriji s poznatim dokazima o porijeklu, vlasništvu i predaji svakoga pojedinoga djela. Unatoč stalnomu nastojanju Uprave da taj probem riješi, ravnatelj Moderne galerije odbija, bar zasada, bilo kakav kontakt o tom problemu.

U sastavu stručnih službi Akademije rade Arhiv i Knjižnica. O njihovim važnim djelatnostima nalazi se u Ljetopisu podroban izvještaj. Ovdje možemo istaknuti da je središnja zbirka Arhiva obogaćena s nekoliko vrijednih novih poklona (npr. akademika Zlatka Jankovića, te arheologa i povjesničara dr. Ante Šonje iz Poreča). Knjižnica je pak u okviru svoje djelatnosti postavila prošle godine 4 izložbe u atriju naše palače. U želji da se stalno popunjava knjižni fond, Knjižnica u svome izvještaju konstatira da je sve veći odziv članova Akademije i drugih autora iz zemlje i inozemstva da poklanjanju Knjižnici djela što ih objavljuju izvan Akademije. Tako je Knjižnica dobila na dar 422 sveska knjiga, separata i časopisa.

U našoj Akademiji postoje i drugi oblici znanstvenoga rada. Tako je prošle godine u okviru Akademije djelovalo 11 znanstvenih vijeća (za naftu, za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, za pomorstvo, za promet, za zaštitu prirode, za turizam, za tehnološki razvoj, za istraživanje Jadrana, za poljoprivredu i šumarstvo, za energetiku te za kazalište i film). Osim toga, djeluje 1 znanstveni centar (za kemiju organskih prirodnih spojeva), 1 međunarodni komitet (za istraživanje boksita, glinice i aluminija, ICSOBA), zatim Odbor za narodni život i običaje te Hrvatska kristalografska zajednica. U tim tijelima rade ne samo članovi Akademije nego znanstvenici i stručnjaci izvan Akademije, a i iz inozemstva. Na tako širokoj osnovici koja obuhvaća nekoliko stotina istaknutih stručnjaka različitih profila bilo je moguće dati svoje priloge za strategiju razvoja Hrvatske, što je kao posebno izdanje Akademije prošle godine i objavljeno te poslano svim saborskim zastupnicima.

6. *Rad Zaklade Hrvatske akademije.* U Ljetopisu je podrobno opisana djelatnost u okviru Zaklade Hrvatske akademije. Ovdje samo ističemo da je prošle godine Zaklada tiskala prospekt na hrvatskom i engleskom jeziku u kojem su naznačeni svrha i načela Zaklade te poziv zainteresiranim organizacijama i pojedincima da postanu utemeljitelji ili podupiratelji Zaklade. Poziv je upućen na preko 400 adresa u Hrvatskoj i u svijetu.

Zaklada zasada ima 6 članova utemeljitelja i 10 članova podupiratelja s glavnicom od 291.054,29 kuna i 995,65 američkih dolara.

7. *Izdavačka djelatnost.* U okviru izdavačke djelatnosti objavljeno je prošle godine 79 naslova, što obuhvaća 1.338,9 autorskih araka, odnosno 849,9 tiskarskih araka. Iako je to, u usporedbi s godinom dana prije, nominalno povećanje i broja naslova i broja autorskih odnosno tiskarskih araka, potrebno je dati neka objašnjenja. Naime, pregled izvorâ financiranja pokazuje sljedeću sliku:

a. na teret redovitih sredstava Akademije tiskano je samo 13 naslova ili 16% od ukupnoga broja naslova, što obuhvaća 191 arak odnosno 109,5 tiskarskih araka;
b. na teret namjenskih sredstava tiskana su 44 naslova ili 56%, što obuhvaća 657,3 autorskih araka odnosno 412,8 tiskarskih araka;
c. na bazi suizdavaštva objavljena su 22 naslova ili 28%, što obuhvaća 490 autorskih araka odnosno 327,6 tiskarskih araka.

Iz toga se vidi da je financijskih sredstava za izdavačku djelatnost koja se prema Državnom proračunu dodjeljuju Akademiji sve manje. Budući da se s takvom politikom financiranja nastavlja, Akademija će tek u neznatnoj mjeri moći samostalno obavljati jednu od svojih osnovnih djelatnosti, tj. objavljivanje znanstvenih i umjetničkih radova. Da stanje u vezi s izdavačkom djelatnosti Akademije nije dobro, pokazuje i činjenica da je broj spomenutih naslova uračunat, svaki broj nekoga časopisa, poput časopisa "Forum" (6 svezaka). Tako npr. časopis "Nafta" sa svojih 12 svezaka izlazi redovito, članovi Akademije pomažu u njihovu uređivanju, ali Akademija financijski ne sudjeluje u tome. Pa i za one publikacije u kojima članovi Akademije ili njezina znanstvena vijeća pokazuju svoje viđenje pravca strateškoga razvitka Hrvatske, kao što je npr. objavljena knjiga "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja", Akademija je uložila vlastita sredstva.

Unatoč poteškoćama u prošloj je godini ipak objavljeno: 14 zasebnih knjiga (monografija), 3 knjige Rada (i to: 1 knjiga Razreda za društvene znanosti, 1 knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, 1 knjiga Razreda za medicinske znanosti), 2 sveska Acta biologica, 2 sveska Acta geologica, 2 sveska Anala za šumarstvo, 1 svezak Anala Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 1 svezak Biltena Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, 1 svezak Bulletina Razreda za likovne umjetnosti, 2 sveska časopisa Encyclopedia moderna, 1 svezak Filologije, 1 svezak Folia onomastica Croatica, 6 svezaka Foruma, 1 svezak Larusa, 1 svezak Međunarodne revije za estetiku i sociologiju glazbe, 1 knjiga Radova Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu, 1 knjiga Radova Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 1 svezak Uporednog pomorskog prava, 1 svezak Suvremenih ekonomskih problema, 4 sveska Zbornika radova sa znanstvenih skupova, i to o Đuri Pilaru, o telekomunikaciji, o etimologiji, o leksikografiji i leksikologiji, 11 svezaka kataloga izložaba, 12 svezaka časopisa Nafta, 2 sveska Spomenica umrlim akademicima, 1 svezak Ljetopisa HAZU, 1 svezak Planova rada, 2 sveska Vjesnika HAZU. Posebno pak ističemo da je objavljen faksimilni pretisak Senjskoga glagoljskoga misala iz godine 1494. u povodu njegove 500. obljetnice uz financijsku pomoć Zagrebačkoga velesajma.

8. *Završni račun i financijski plan.* Ukupna sredstva s kojima je prošle godine raspolagala Akademija iznosila su 15,193.415,68 kuna. U taj su iznos uključena sredstva osigurana iz proračuna Republike Hrvatske, sredstva dobivena od drugih društvenih fondova i ostali razni prihodi. Ostvarenim prihodima Akademija je pokrivala troškove poslovanja iako je tijekom godine, pogotovu do rebalansa potkraj godine, bila suočena s određenim teškoćama u realizaciji godišnjega plana rada.

Prema završnom računu koji je dostavljen uz poziv za Skupštinu ostvaren je višak prihoda nad rashodima od 1.821,893,00 kuna. Iskazana svota rezultat je neujednačenoga priliva sredstava nakon spomenutoga rebalansa. Naime, za mnoge je usluge i nabavke trebalo dobavljačima platiti unaprijed, pa znatan dio nije anoniman nego je raspoređen strogo namjenski te se tako i koristi.

Dosad je (tj. do polovice travnja) većim dijelom i utrošen. Stoga se, prema podacima u završnom računu može konstatirati da se u Akademiji trošilo racionalno, a cijelo se poslovanje odvijalo u okviru raspoloživih sredstava.

Što se pak financijskoga plana za ovu godinu tiče, treba reći da se on osniva na sredstvima koja će Akademiji biti osigurana u proračunu Republike Hrvatske, i to:

- za plaće i naknade zaposlenih ..... 10,438.114,00 kuna
- za materijalne troškove i usluge ..... 2,757.500,00 kuna
- za održavanje zgrada i vozila ..... 2,100.760,00 kuna
- za financijske izdatke ..... 55.250,00 kuna

Ukupno iz Državnoga proračuna ..... 15,351.624,00 kuna

Osim toga planiramo sredstva ostvarena vlastitom djelatnosti od 551.500,00 kuna što zajedno sa sredstvima iz Državnoga proračuna iznosi 15,903.124,00 kuna.

U odnosu na zahtjev Akademije za godinu 1995. odobrena su sredstva manja za 1 milijun kuna, i to ako ne računamo zahtjev za kapitalnim ulaganjima (pomoć za Zakladu Akademije, potrebne radove na obnovi Sorkočevićeva ljetnikovca, uređenja cijelog pročelja Akademije palače u Zagrebu), jer je samo taj dio zahtjeva iznosio 10,736.950,00 kuna. Valja pripomenuti da tim financijskim planom nisu obuhvaćena ni sredstva za isplatu mjesečnih nagrada članovima Akademije. Ta zakonska obveza nije nikada bila sasvim ispunjena, a sada nije u proračunu čak ni predviđena.

Prema tomu, iz Državnoga je proračuna za redovito poslovanje Hrvatske akademije u 1995. godini, ako isključimo plaće zaposlenih, osigurano svega 4,913.510,00 kuna, što je za 700.000 kuna manje nego prošle godine.

Iz izloženoga izlazi najprije naša obveza da se nastavi maksimalnom štednjom i racionalnim poslovanjem u cijeloj Akademiji. Unatoč tomu sasvim je sigurno da odobrena sredstva neće biti dovoljna ni za najnužnije troškove rada Hrvatske akademije tim više što dosadašnja isplata mjesečnih nagrada redovitih članova Akademije privremeno tereti druga Akademijina sredstva uz obećanje da će biti nadoknađena prigodom izrade rebalansa Državnog proračuna za godinu 1995. Upravo u donošenju spomenutoga rebalansa očekujemo osiguranje potrebnih sredstava i za druge izdatke Akademije.

Osim toga treba još jednom upozoriti, jer smo to učinili i u lanjskom izvještaju, da su se osnivanjem hrvatske države znatno povećale Akademijine obveze u pogledu održavanja postojećih ali i uspostave nove međunarodne znanstvene suradnje. Međutim, zbog nedostatka sredstava prijeti opasnost da i dosada uspostavljena međunarodna znanstvena suradnja znatno oslabi, a o uspostavi nove suradnje gotovo da i nema mogućnosti. Zbog istih je razloga već došlo u pitanje održavanje kontinuiteta rada na znanstvenoistraživačkim projektima, nabavka prijeko potrebne opreme i inozemnih časopisa, organizacije znanstvenih skupova, posebno međunarodnih itd. Imajući sve to na umu, predlažemo Skupštini donošenje posebnoga zaključka kojim bi se tražilo da se u proračunu Republike Hrvatske za godinu 1995. osiguraju zatražena sredstva koja prema kriterijima Ministarstva financija i po zakonu Akademiji pripadaju, kako bi Hrvatska akademija kao najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj mogla normalno raditi i u potpunosti izvršiti svoju važnu zadaću. Valja podsjetiti da je i na prošlogodišnjoj Akademijinoj skupštini bilo izraženo veliko nezadovoljstvo prema ovakvu tretiranju Hrvatske akademije prigodom izrade i usvajanja prijedloga Državnoga proračuna u Saboru.

Završavajući ovaj izvještaj dopustite mi da u ime Predsjedništva i Uprave Akademije zahvalim razrednim tajnicima, izabranim članovima Predsjedništva, voditeljima znanstvenih i muzejsko-galerijskih jedinica, svim članovima Akademije, namještenicima u svim jedinicama i stručnim službama na njihovu zalaganju i aktivnostima. To je omogućilo da se izvrše mnogobrojni i raznovrsni zadaci te da se unaprijedi djelatnost naše Akademije.

Zahvaljujem također našem novinstvu, radiju i televiziji koji su pratili, prošle godine nešto bolje nego prijašnjih godina, rad naše Akademije i u najvećem broju primjera o tome objektivno i stručno korektno obavještavali našu javnost.

Nakon uvodnog izlaganja akademika M. Moguša, predsjednik otvara raspravu o 4, 5. i 6. točki dnevnog reda.

U raspravi su sudjelovali akademici A. Mohorovičić, V. Neidhardt, I. Supek, V. Pavletić, M. Moguš, B. Bošnjak, I. Padovan i S. Ašperger.

U raspravi je iskazana potpora cjelokupnog članstva dosadašnjim aktivnostima Predsjedništva i Uprave Akademije, nastojanjima za zaštitu Akademijine imovine, posebno stanova koje je Akademija imala u vlasništvu do kraja 1945. Pokušaji pojedinaca za otuđenjem Akademijinih stanova, uz podršku dijela pravosudnog sustava, ima obilježja grabeža Akademijine imovine, imovine čiji su temelji bili u donacijama i legatima mnogobrojnih građana i institucija koji svugdje u civiliziranom svijetu imaju karakter najveće svetinje.

Na prijedlog akademika A. Mohorovičića Skupština je prihvatila poseban zaključak kojim podržava dosadašnja nastojanja Akademije radi očuvanja stanova u vlasništvu Akademije, kao i potrebu da se dopunama Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, to pitanje riješi u korist Akademije.

Ukoliko bude izostala pomoć Vlade Republike Hrvatske u rješavanju problema Akademijinih stanova, zaduženo je Predsjedništvo Akademije da sazove izvanrednu skupštinu Akademije sa ciljem da se javnost upozna sa pokušajima otuđenja imovine koju su generacije hrvatskog naroda ulagale u znanstvenu i kulturnu ustanovu.

Nakon toga Skupština je jednoglasno usvojila: Izvještaj o radu Akademije u godini 1994., Završni račun Akademije za godinu 1994. i Financijski plan Akademije za godinu 1995.

Prelazi se na 7. točku dnevnog reda: Osnivanje Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka.

Predsjednik podsjeća da su svi članovi Skupštine uz poziv dobili Prijedlog odluke o osnivanju Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka. Nakon uvodnih napomena predsjednik otvara raspravu o Prijedlogu odluke o osnivanju Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka.

Budući da se nitko ne javlja za riječ, predsjednik daje na glasovanje Odluku o osnivanju Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka i nakon glasovanja konstatira da je Skupština jednoglasno usvojila predloženu odluku.

Prelazi se na 8. točku dnevnog reda: osnivanje Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj. Predsjednik podsjeća da je prijedlog za osnivanje Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj upućen svim članovima uz poziv za Skupštinu i nakon uvodnih napomena vezanih uz osnivanje ovog Savjeta otvara raspravu.

Budući da se nitko ne javlja za riječ, predsjednik daje na glasovanje Odluku o osnivanju Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj i nakon glasovanja konstatira da je Skupština jednoglasno usvojila predloženu Odluku.

Predsjednik se zahvaljuje svim sudionicima u raspravi, podsjeća prisutne na svečanu sjednicu Akademije 29. travnja prigodom Dana Akademije i zaključuje skupštinsko zasjedanje u 18,05 sati.

IZVANREDNA SKUPŠTINA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 21. prosinca 1995. godine

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Planovi rada Hrvatske akademije za 1996. godinu
3. Informacija o problematici stanova u vlasništvu Akademije

Prisutni: akademici Smiljko Ašperger, Stjepan Babić, Krešimir Balenović, Nikola Batušić, Vojislav Bego, Miroslav Begović, Dušan Bilandžić, Tomo Bosanac, Branko Bošnjak, Zoran Bujas, Željko Bujas, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Natko Devčić, Vladimir Devidé, Rudolf Filipović, Dragutin Fleš, Branimir Glavičić, Nenad Grčević, Petar Guberina, Darko Ikić, Ksenofont Ilakovac, Antun Dubravko Jelčić, Andrija Kaštelan, Radoslav Katičić, Krista Kostial-Šimonović, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Vladimir Luetić, Milan Maceljski, Ivo Maček, Vladimir Majer, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Anica Nazor, Velimir Neidhardt, Slobodan Novak, Vladimir Paar, Ivo Padovan, Zlatko Prica, Ivan Prpić, Vlatko Silobrčić, Branko Sokač, Šime Spaventi, Ivan Supek, Ivan Supičić, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Ivo Šlaus, Dubravko Tadić, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Vojmir Vinja, Predrag Vranicki, Šime Vulas, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser i Josip Županov.

Sjednici predsjedava: akademik Ivan Supek, predsjednik Akademije.

Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 17,00 sati i pozdravlja sve prisutne.

Predsjednik obavještava da su izostanak s današnje Skupštine ispričali: Jerko Bezić, Stanko Bilinski, Pavle Dešpalj, Zvonimir Devidé, Sergije Forenbacher, Branko Fučić, Ivan Gušić, Ljubo Ivančić, Želimir Janeš, Ivan Jurković, Boris Kamenar, Anđelko Klobučar, Koraljka Kos, Željko Kućan, Milan Meštrov, Zvonimir Pavišić, Ivo Petricioli, Kruno Prijatelj, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Dragutin Skoko, Vladimir Stipetić, Vinko Škarić, Zdenko Škrabalo, Nenad Trinajstić, Mirko Vidaković, Alica Wertheimer-Baletić, Zlatko Winkler i Lovro Županović.

Na prijedlog presjednika za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire se akademik Ivo Šlaus.

Predsjednik konstatira da Skupštini prisustvuje dovoljan broj članova za pravovaljano odlučivanje.

Predsjednik daje na glasovanje predloženi dnevni red koji je Skupština jednoglasno usvojila.

Prelazi se na 2. točku dnevnog reda: Planovi rada Hrvatske akademije za 1996. godinu.

Uvodne napomene o toj točki dnevnog reda dao je akademik M. Moguš, glavni tajnik Akademije. On je rekao: "Poštovani gospodine predsjedniče, poštovana gospodo akademici, ovo je drugi put da na prosinačkoj skupštini Akademije razmatramo planove rada za iduću godinu. Nadam se da ste primili knjižicu u kojoj se nalaze prijedlozi planova rada za godinu 1996. To je zbir onih prijedloga što ih je Uprava dobila od svih razreda i drugih Akademijinih jedinica. Spomenuta je knjižica tiskana kao rukopis, dakle samo je osnovica za današnje razgovore o našoj budućoj djelatnosti. Što bude usvojeno, postaje pravim planom rada koji bi trebalo ostvariti.

U prijedlozima za planove rada prikazana je predviđena znanstvena djelatnost Akademije, njezini planirani znanstveni skupovi i savjetovanja, izložbe i izdavačka djelatnost. I dosad se u ovakvim zgodama isticalo kako su predloženi planovi zapravo planovi želja čija realizacija ovisi o mogućnostima koje su često bile znatno manje od željenoga. S druge pak strane, iskustvo pokazuje da je velika većina planova bila ostvarena kad su se odgovorne osobe zdušno založile za realizaciju planiranoga. Mislimo tu u prvome redu na materijalnu podlogu jer raspoloživa sredstva Akademije nisu bila, niti su sada, dostatna za realizaciju svih predočenih planova. Iz toga ujedno slijedi zaključak da bi za iskazane planove trebalo napraviti i interni plan financijskog pokrića. To još više govori u prilog potrebi zajedničkog dogovora i poštivanja dogovorenoga.

U sklopu takva razmišljanja čini nam se potrebnim skrenuti pozornost da se, na primjer, u okviru izdavačkih planova ponavljaju neki poslovi već nekoliko godina, a rukopisi nisu nikada predani u tisak. Očito je da nisu realno planirani. To govorim zato što smo ove godine uspjeli objaviti gotovo sve rukopise koji su pristigli i koji su bili recenzirani u tijeku 1994. Osim nerealnog planiranja jednako je tako nezgodno da se u izdavačkim planovima pojedinog razreda spominju izdanja za koja je na prethodnim našim dogovorima iz samoga razreda došla sugestija da takva publikacija u takvu obliku više nije razredu potrebna. Planovi se, naime, jednim dijelom prenose jednostavno iz godine u godinu, što zacijelo pripada praksi koju bi trebalo prekinuti. Takve, recimo, "prepisivačke prakse" ima - negdje manje negdje više - u svim razredima. O njima smo već razgovarali prije dan-dva na zajedničkom sastanku razrednih tajnika.

Već sam spomenuo da je realizacija naših planova usko vezana za financijske mogućnosti. Prema onome što se već sad zna iz prijedloga državnog proračuna, te će mogućnosti biti veoma skučene, čak i u slučaju da se usvoje naše primjedbe što smo ih usmeno i pismeno obrazložili predlagaču. Naime, planove treba netko i ostvarivati. A upravo oni koji su najangažiraniji, od kreatora do pratećih službi, zakinuti su, i to znatno, prema prijedlogu proračuna, o čemu je govorio i naš predsjednik. Zato situacija u kojoj jesmo obvezuje, kao i dosad, na maksimalnu racionalizaciju poslovanja unutar Akademije.

S druge strane, za ostvarivanje nekih djelatnosti trebat će zacijelo tražiti sredstva kod suorganizatora i suizdavača. U takvu je načinu rada bilo uspjeha već dosada, pa nema razloga da ne bude i ubuduće. Valja, naime, vjerovati da će visoka razina rada na znanstvenim i umjetničkim ostvarenjima članova naše Akademije biti dobrom podlogom za uspješnu kooperaciju s odgovarajućim ustanovama i ministarstvima, poglavito s Ministarstvom znanosti i tehnologije.

Budući da su planovi rada za godinu 1996. zapravo prijedlozi razreda i ostalih Akademijinih jedinica, odgovore na postavljena pitanja, kao i eventualna obrazloženja za pojedine planirane djelatnosti dat će razredni tajnici, a prijedloge planova Uprave pojedini njezini članovi.

Osim onoga što je već u prijedlozima Planova rada navedeno, npr. prijedlog plana rada Europskog projekta u ime Uprave, da se još doda dvoje:

1. nastavak rada na projektu "Hrvatska - prilozi strategiji razvoja Republike Hrvatske" i

2. organiziranje simpozija pod naslovom "Znanost i demokracija" zajedno s nekoliko akademija srednjoeuropskih zemalja.

Molim gospodina predsjednika da u vezi s tim prijedlogom i u vezi sa svim pijedlozima u Planovima rada otvori diskusiju".

U raspravi o prijedlogu Planova rada Hrvatske akademije za 1996. sudjelovali su akademici: I. Supičić, I. Supek, V. Silobrčić, D. Tadić, Ž. Dadić, V. Paar i S. Ašperger.

Akademik I. Supičić dao je vrlo opširnu informaciju o dosadašnjem radu na projektu "Hrvatska i Europa", koji je svakako najznačajniji projekt na kojem sada radi naša Akademija, dok je akademik S. Ašperger predložio da u kratkom roku razredi Akademije pregledaju rukopis Planova rada i predlože eventualne korekcije prije definitivnog tiskanja.

Nakon toga Skupština je jednoglasno prihvatila Planove rada Hrvatske akademije za godinu 1996. u predloženom tekstu s tim, da će ostvarenje tih planova zavisiti od osiguranih financijskih sredstava.

Prelazi se na 3. točku dnevnog reda: Informacija o problematici stanova u vlasništvu Akademije.

Uvodne napomene o problematici stanova u vlasništvu Akademije dao je akademik I. Supek, predsjednik Akademije. On je, među ostalim, istaknuo da nakon četiri godine uzaludnih napora Akademije da sačuva svoju nepokretnu imovinu, sada ipak sa sve više optimizma možemo gledati na pozitivno rješenje toga, za Akademiju iznimno važnog problema. Taj optimizam zasniva se na obećanju premijera mr. Zlatka Mateše da će njegova vlada podržati prijedlog Akademije prema kojem će stanovi u vlasništvu Akademije biti izdvojeni od prodaje stanarima koji stanuju u tim stanovima.

U istom prijedlogu zakona tražit će se zaštita naziva naše Akademije, zatim brisanje odredaba sadašnjeg Zakona o Hrvatskoj akademiji koji omogućava izbor samo četiri nova člana svake druge godine, što bi omogućilo izbor većeg broja članova i osnivanje novog razreda za tehničke znanosti, te brisanje obveze prema kojoj Sabor Republike Hrvatske potvrđuje Statut Akademije.

Nakon rasprave u kojoj su sudjelovali akademici S. Babić, S. Ašperger, I. Padovan, V. Neidhardt, B. Bošnjak, M. Moguš, V. Paar, Skupština je podržala dosadašnja nastojanja Uprave i Predsjedništva Hrvatske akademije na zaštiti Akademijine nepokretne imovine, jer je to jedini način da se zaštiti prošla, sadašnja i buduća imovina zaklada Hrvatske akademije, te predložene izmjene i dopune Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Pošto je iscrpljen dnevni red predsjednik je zahvalio svim sudionicima u raspravi i zaključio skupštinsko zasjedanje u 18,10 sati.

IZJAVE, ČESTITKE I PROSVJEDI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

IZJAVA O PROMJENI MANDATA SNAGA UJEDINJENIH NARODA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Podržavajući zaključak Hrvatskog sabora i odluke Predsjednika Republike o bitnoj promjeni mandata snaga Ujedinjenih naroda u Hrvatskoj i o njihovu smještaju na privremeno zaposjednute granice Hrvatske sa "SR Jugoslavijom" i s Republikom Bosnom i Hercegovinom, Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti smatra da mogućnost mirnog uključivanja privremeno zaposjednutih područja u pravni sustav Hrvatske ima prvenstvo nad oružanom intervencijom, na koju kao krajnju mjeru Hrvatska ima "prirodno pravo" na temelju članka 51. Povelje UN. Pri tome treba stalno imati na umu prava i interese hrvatskih prognanika s okupiranih područja koji su žrtve zločina etničkog čišćenja.

Svaki praktični korak u reintegraciji okupiranih područja u pravni, gospodarski i socijalni sustav Hrvatske približava miroljubiv rasplet. Tome služi otvaranje autoceste od Zagreba do granice sa "SR Jugoslavijom" i otvaranje jadranskog naftovoda. Tome će služiti i najavljeno otvaranje željezničke pruge Zagreb-Beograd, te pruge i ceste od Zagreba do Splita preko Knina.

Zakoniti organi Republike Hrvatske mogu taj proces pospješiti dosljednom primjenom našega Ustava i Ustavnog zakona o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina. Ti temeljni propisi naše države, uključivši i sve međunarodne ugovore i druge instrumente izrijekom navedene u članku 1. Ustavnog zakona, obvezuju ne samo sudske, nego i sve upravne organe Hrvatske. Neovisna i pravedna sudbena vlast u Hrvatskoj bitan je čimbenik toga razvoja.

U skladu sa zaključkom Londonske konferencije u kolovozu 1992., koja je Republiku Srbiju i Crnu Goru osudila kao agresore i nametnula im sankcije, Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti smatra da te sankcije mogu biti ukinute tek kad se agresori odreknu "velike Srbije" i priznaju sve republike bivše SFR Jugoslavije u njihovim međunarodno priznatim granicama, te uspostave jednaka prava svih naroda na Kosovu i u Vojvodini.

Nastojanjima za građenjem povjerenja u Hrvatskoj također bi pridonijelo kad bi političke stranke i druge udruge Srba u Hrvatskoj odlučnije i jasnije iskazale svoj stav da se glede posebnih prava koja žele ishoditi za sebe u Hrvatskoj, zalažu i za jednaka prava hrvatske, mađarske, albanske, muslimanske i svih drugih manjina koje žive u granicama "SR Jugoslavije".

Zagreb, 28. ožujka 1995.

Gospodin
Dr. Franjo Tuđman,
Predsjednik Republike Hrvatske
Predsjednički dvori
Pantovčak 241
10000 ZAGREB

Zagreb, 7. kolovoza 1995

Poštovani gospodine Predsjedniče,

U ovim sretnim trenutcima hrvatske povijesti kada se od neprijatelja oslobađaju područja svete hrvatske zemlje, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u jedinstvenoj radosti i slavlju hrvatskoga naroda šalje Vama, gospodine Predsjedniče, svoje čestitke na velikim pobjedama u bojnom djelovanju hrvatskih oružanih snaga sa željom za daljnje uspjehe u Vašem državničkom radu na ostvarenju sretne budućnosti Republike Hrvatske u njezinim avnojevskim granicama.

Ovim pobjedama ostvaruju se ciljevi i čežnje sadržane u tisućljetnoj borbi Hrvata da na svojoj rodnoj grudi žive neovisno i ostvare blagodati istinske demokratske slobode.

Uz izraze poštovanja!

Predsjedništvo
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

PROSVJED PROTIV BILDTOVE UVREDE HRVATSKOMU NARODU

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti s ogorčenjem odbija iznesene amoralne stavove gospodina Carla Bildta u izjednačavanju agresorskih zločina s legitimnom borbom napadnutoga hrvatskoga naroda za osnovno ljudsko pravo da živi u slobodi na svojoj rodnoj zemlji.

Nevjerojatno je da u današnjoj Europi može postojati tako dubok pad etičkih i humanih načela i vrijednosti koje bi morale biti temeljem intelektualnih i pravnih odnosa u međunarodnom životu. Utoliko više što bi se od mirovnog posrednika Europske unije očekivalo da bude arbitrarno objektivan, a ne svrstan.

Zagreb, 7. kolovoza 1995.

Predsjedništvo
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

IZVJEŠTAJ O RADU
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI
U GODINI 1995.

PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održalo je u godini 1995. sedam redovitih i jednu izvanrednu sjednicu. U nastavku dajemo pregled glavnih zaključaka koji su doneseni na tim sjednicama.

- Predsjedništvo je prihvatilo okvirni sadržaj svečane sjednice Hrvatske akademije u povodu obilježavanja 50. obljetnice pobjede nad fašizmom, kako ga je predložio Razred za društvene znanosti.

Prema tom prijedlogu na svečanoj će sjednici slijedeći referenti održati referate s ovim radnim naslovima:

- akademik Ivan Supek, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti: Hrvatska u Europi na kraju drugog svjetskog rata,
- akademik Dušan Bilandžić: Fašizam, antifašizam i boljševizam u 1945. g. (alternativni predavač: akademik Josip Županov),
- akademik Hodimir Sirotković: ZAVNOH i organizacija vlasti u Hrvatskoj u vrijeme konačnog oslobođenja zemlje,
- dr. Ivan Perić, znanstveni savjetnik: Slom NDH u proljeće 1945. g.
- akademik Dubravko Jelčić: Bleiburg i "križni put" hrvatskog naroda u ljetu 1945. g.
- ing. Vladimir Žerjavić, umirovljeni savjetnik UN: Ljudski (demografski) gubici Hrvatske u drugom svjetskom ratu.

Referati bi trebali imati karakter znanstvene sinteze u koju bi bili uključeni najnoviji znanstveni rezultati.

Akademija će tiskati referate u posebnom izdanju.

Svečana sjednica Akademije održat će se u drugoj polovici mjeseca svibnja 1995.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Hrvatska akademija, grad Đakovo, Biskupija Đakovo i Sveučilište "J. J. Strossmayer" u Osijeku, znanstvenim skupom u listopadu mjesecu 1995., obilježe 180 godina od rođenja, 90 godina od smrti i 145 godina od biskupskog ređenja J. J. Strossmayera, đakovačkog biskupa i utemeljitelja naše Akademije.

U raspravi je dana jedinstvena podrška o tom prijedlogu budući da se, naročito u zadnje vrijeme, u dijelu javnosti pojavljuju negativno intonirane ocjene političkog, pa i općekulturnog djelovanja biskupa J. J. Strossmayera. Spomenuti skup ne treba ulaziti u polemike o takvim, znanstveno potpuno neutemeljenim procjenama, već svestrano prikazati ličnost Josipa Jurja Strossmayera, hrvatskog velikana koji je snažno obilježio XIX. stoljeće.

U raspravi je predloženo da, po uzoru na skup o J. J. Strossmayeru, Akademija pripremi znanstvene skupove i o drugim značajnim Hrvatima XIX. stoljeća, prije svega o Mažuraniću, Starčeviću i Kvaterniku, budući da postoje vrlo oprečne ocjene doprinosa svake od spomenutih osoba u novijoj povijesti hrvatskoga naroda. Za početak bi Akademija mogla organizirati u Ilirskoj dvorani seriju predavanja o tim, ali i drugim istaknutim Hrvatima XIX. stoljeća u kojima bi se rasvijetlili pojedini aspekti njihova političkog i drugog djelovanja.

Pripreme znanstvenog skupa o J. J. Strossmayeru koordinirat će Organizacijski odbor sastavljen od predstavnika svih organizatora. Što se tiče Akademije, njezini će predstavnici u tom odboru biti akademici Ivo Padovan i Milan Moguš, a mole se razredi da predlože i svoje predstavnike.

- Akademik I. Supek, predsjednik Akademije izložio je neka razmišljanja o mogućnosti restruktuiranja Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti i Razreda za prirodne znanosti Hrvatske akademije.

Prema tom mišljenju apsurdna je situacija da u Akademiji paralelno postoje takvi razredi kad se zna da su fizika i kemija osnove prirodoslovlja. Osim toga moderna biologija ne može bez kemije, pa bi bilo bolje da se biologija smjesti u Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, tako da bi u tom razredu bile prirodne znanosti: matematika, fizika, kemija i biologija, dok bi u sadašnjem Razredu za prirodne znanosti ostale geoznanosti, a njima bi se dodale i tehničke znanosti.

Na taj bi način izvršili logičniju zastupljenost znanstvenih disciplina u sadašnjim razredima, a osim toga niti davanje većih mogućnosti za proširenje tehničkih znanosti u okviru Akademije ne bi zahtijevalo povećanje sadašnjeg broja razreda Akademije.

Predsjedništvo je primilo na znanje tu inicijativu i predložilo da se prije poduzimanja bilo kakvih aktivnosti, o njoj izjasne zainteresirani razredi.

- Predsjedništvo je donijelo slijedeću odluku:

Članstvo dopisnih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, državljana Srbije, zamrzava se do daljnjeg, tj. prava i obveze tih dopisnih članova koja proistječu iz njihova članstva u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti miruju do rješenja međudržavnih odnosa između Republike Hrvatske i Srbije na području znanstvenog i umjetničkog djelovanja.

- Predsjedništvo je zaključilo da se zamoli Razred za društvene znanosti da razmotri sve aspekte i posljedice namjeravane gradnje aerodroma u blizini Starog Grada na otoku Hvaru.

- Predsjedništvo je utvrdilo Nacrt prijedloga izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Predsjedništvo je ujedno ovlastilo Upravu Akademije da prema vlastitoj procjeni odluči u koji će se zakon uvrstiti predložene izmjene i dopune koje se odnose na problematiku Akademijinih stanova, tj. je li u Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti ili u Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Inicijativa za izmjene i dopune uputit će se Ministarstvu znanosti i tehnologije uz prijedlog da to Ministarstvo pokrene traženi postupak izmjena i dopuna.

- Predsjedništvo je odlučilo da će se redovita godišnja Skupština Akademije održati 19. travnja 1995. u 17 sati u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zrinski trg 11.

Na toj sjednici Skupštine razmotrit će se izvješće o radu Hrvatske akademije u godini 1994. te završni račun za tu godinu, s izvješćem o financijskom poslovanju Akademije u prošloj godini.

Slijedeća sjednica Predsjedništva zakazuje se 13. travnja 1995. s početkom u 11 sati, s time da će posebna točka dnevnog reda te sjednice biti donošenje odluke o nagradama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Mole se razredi da zbog iznesenog što prije dostave svoje prijedloge Odboru za nagrade, kako bi mogli pravodobno biti uzeti u postupak.

Svečana dodjela nagrada bit će na Dan Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 29. travnja 1995. u 11 sati.

- Predsjedništvo je razmotrilo inicijativu akademika I. Supeka, predsjednika Akademije, radi uvođenja dobne granice za članove suradnike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Inicijativa polazi od činjenice da je trenutačno od ukupno 95 članova suradnika njih 44 navršilo 65 godina života ili više, a 21 član suradnik ima više od 70 godina. Predloženo je, stoga, da članovima suradnicima starijima od 65 godina prestane svojstvo člana suradnika, s time da u znak priznanja za dosadašnji rad dobiju naziv "zaslužni suradnik". Na taj način otvorila bi se mogućnost izbora većeg broja mlađih znanstvenika u tu kategoriju.

Tijekom rasprave izraženo je i mišljenje da se razmotri potreba postojanja kategorije člana suradnika, jer da bi se suradnja s pojedinim znanstvenicima izvan članstva Akademije mogla zasnivati na interesu pojedinih razreda za suradnjom s odgovarajućim znanstvenicima i umjetnicima.

S tim u vezi zamolit će se razredi da razmotre iznesenu inicijativu i upute svoje prijedloge Predsjedništvu.

- Predsjedništvo je primilo na znanje da će se proslava obljetnicâ biskupa Josipa Jurja Strossmayera održati u drugoj polovici ove godine u Zagrebu i Đakovu, te će se među ostalim obilježiti i znanstvenim skupom u organizaciji Grada Đakova, Biskupije Đakovo, Sveučilišta "J. J. Strossmayer" u Osijeku i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Znanstveni bi skup trajao 2 dana s time da bi započeo u Zagrebu, a drugog dana završio u Đakovu.

- Predsjedništvo je primilo na znanje tijek dosadašnjih priprema za održavanje znanstvenog skupa u povodu 325. obljetnice smrti Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, koji bi se trebao održati u zajedničkoj organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Županije međimurske.

Predsjedništvo je ujedno imenovalo Organizacijski odbor skupa na čelu s članom suradnikom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Tomislavom Raukarom. Članovima Organizacijskog

odbora imenovani su akademici Josip Vončina i Rafo Bogišić, te članovi suradnici Miroslav Kurelac i Ivan Erceg, te prof. dr. Zvonimir Bartolić, saborski zastupnik i Marijan Ramušćak, župan međimurski.

- Predsjedništvo je prihvatilo raspored skupština, skupova, predavanja i drugih javnih nastupa u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti tijekom 1995., i odlučilo dostaviti ga razredima radi eventualnih dopuna ili izmjena.

Nakon što razredi dadu svoje primjedbe, utvrdit će se konačni tekst rasporeda skupština, skupova, predavanja i drugih raznih događanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti tijekom 1995.

- Prije odlučivanja o kandidatima za Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, vodila se vrlo iscrpna rasprava o kriterijama za dodjelu Akademijine nagrade, budući da u praksi razreda postoje različiti pristupi. Osnovna pitanja koja su pokrenuta u raspravi odnosila su se na sam značaj Nagrade, njen odnos prema drugim nagradama, ravnomjernu zastupljenost kandidata po znanstvenim područjima, a naročito na činjenicu je li ta nagrada namijenjena mlađim znanstvenicima i umjetnicima, ili pak onima koji iza sebe već imaju zaokružen znanstveni ili umjetnički opus.

Nakon polemične rasprave Predsjedništvo je konstatiralo da većina postavljenih dilema ne bi bila upitna kada bi se u postupku predlaganja kandidata za Nagradu Hrvatske akademije primjenjivao osnovni kriterij zapisan i u Pravilniku o dodjeli nagrada: "Nagrade se mogu dodijeliti autorima čija djela su doprinos od izuzetnog i trajnog značaja za Republiku Hrvatsku" (članak 4. stavak 3.).

Zatim se prišlo raspravi o svakom predloženom kandidatu i nakon tajnog glasovanja Predsjedništvo je na temelju prijedloga razredâ i zapisnika Odbora za nagrade od 7. travnja 1995. godine, odlučilo da se nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 1995. godini dodijele:

- Nagrada za društvene znanosti - prof. dr. Adalbert Rebić,
- Nagrada za prirodne znanosti i matematiku - prof. dr. Nikola Cindro i dr. Bene Nižić,
- Nagrada za tehničke znanosti - dr. Rajko Pfaff i prof. dr. Tugomir Šurina,
- Nagrada za medicinske znanosti - dr. sci. Sabina Rabatić i dr. med. Alenka Gagro i dr. sci. Igor Auer,
- Nagrada za likovnu umjetnost - Ivan Lovrenčić.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti da se 100. obljetnica smrti akademika Bogoslava Šuleka obilježi organiziranjem znanstvenog skupa.

U Organizacijski odbor za obilježavanje 100. obljetnice smrti akademika Bogoslava Šuleka imenuju se akademici: Drago Grdenić, Žarko Dadić i Nenad Trinajstić, s time da će zainteresirani razredi naknadno predložiti u Organizacijski odbor svoje predstavnike.

- Prije prelaska na dnevni red Predsjedništvo je nakon kraće rasprave prihvatilo Prijedlog rezolucije u povodu progona Hrvata i uništavanja objekata Katoličke crkve na području Banje Luke.

- Predsjedništvo je podržalo već započetu inicijativu istaknutih intelektualaca Hrvata u SAD da se na američkim sveučilištima promijeni dosadašnje jednoznačno tretiranje srpsko-hrvatskog jezika i da se ubuduće odvojeno proučava hrvatski jezik i hrvatska književnost.

- Predsjedništvo je zaključilo zamoliti razrede da do slijedeće Skupštine Akademije (predvidivo u listopadu 1995.) razmotre problematiku u svezi s preporukom za uvođenje dobne granice prigodom izbora redovitih i članova suradnika Hrvatske akademije, a posebno mogućnosti o kojima je raspravljalo Predsjedništvo, i to:

a) da se dio dosadašnjih dopisnih članova prevede u kategoriju počasnih članova;
b) da se na slobodna mjesta koja bi time nastala izaberu novi dopisni članovi, i to iz redova članova suradnika koji to po svojim znanstvenim i umjetničkim kvalitetama zaslužuju;
c) postavlja se pitanje potrebe razlikovanja dopisnih članova koji se sada dijele na dopisne sa stalnim boravištem u Republici Hrvatskoj i one koji imaju stalno boravište izvan naše zemlje;
d) da se novi članovi suradnici više ne biraju, a postojeći koji ne bi bili izabrani u dopisne članove, da ostanu suradnici do isteka mandata na koji su izabrani;
e) preporučuje se razredima da u slijedećem izbornom ciklusu ne predlažu za redovite članove kandidate starije od 70 godina, odnosno da ne predlažu kandidate koji u zadnjih nekoliko godina nisu aktivno znanstveno djelovali.

Eventualno prihvaćanje nekih od spomenutih prijedloga zahtijevat će odgovarajuće promjene Zakona i Statuta Hrvatske akademije.

- Akademik V. Paar upozorio je članove Predsjedništva na moguću opasnost da će za nekoliko godina u Hrvatskoj postojati ne samo jedna, već dvije nacionalne akademije. Do toga bi, po mišljenju akademika V. Paara, moglo doći zbog oklijevanja naše Akademije - što zbog nekih manje važnih problema - kao što je probem vlasništva na stanovima Akademije, još nije osnovala novi razred za tehničke znanosti.

Predsjedništvo se nije suglasilo o tim primjedbama akademika V. Paara, jer činjenice upućuju da je Akademija sa svoje strane učinila sve potrebno radi osnivanja novog tehničkog razreda, uključujući i podnošenje odgovarajućeg zakonskog nacrta Vladi Republike Hrvatske i Ministarstvu znanosti i tehnologije. S druge strane Predsjedništvo je i ovom prigodom čvrsto podržalo stav Uprave Akademije prema kojem problem vlasništva Akademije nad stanovima koje je stekla do kraja II. svjetskog rata, nije sporedno već pitanje od vitalnog značenja za Hrvatsku akademiju.

- Predsjedništvo je sa zadovoljstvom primilo na znanje informaciju akademika Ivana Supeka, predsjednika Akademije, da je Hrvatska bratska zajednica u Sjedinjenim Državama Amerike pokrenula akciju prikupljanja sredstava za Zakladu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Pismo zahvale za taj plemeniti čin predsjedniku HBZ gospodinu Bernardu Luketiću uputit će predsjednik Akademije.

- Uvodne napomene o problematici stanova u vlasništvu Akademije dao je akademik Ivan Supek, predsjednik Akademije. On je ukratko dao kronologiju događanja i aktivnosti koje su Uprava i Predsjedništvo Akademije poduzimali od kolovoza 1991. do danas kako bi se sačuvali stanovi u vlasništvu Hrvatske akademije. Po mišljenju predsjednika, Akademija stoji pred tri mogućnosti:

1. da se, kako je i prije bilo planirano, sazove izvanredna skupština Akademije na kojoj bi javnost opširno upoznali s dosad bezuspješnim nastojanjima Akademije radi očuvanja svoje zakladne imovine;
2. da se posluša savjet Nikice Valentića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske i čeka na pozitivno rješenje Akademijinih prijedloga;
3. da se ne sazove izvanredna skupština, ali da Predsjedništvo Akademije pripremi posebnu izjavu o problematici stanova.

Nakon vrlo iscrpne rasprave Predsjedništvo je zaključilo da se prije saziva izvanredne skupštine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti radi razmatranja problematike stanova u vlasništvu Akademije, cijela problematika u svezi sa stanovima Akademije još jednom razmotri na sjednici Predsjedništva.

Na tu će sjednicu Predsjedništva biti pozvani i akademici zastupnici u Saboru Republike Hrvatske kako bi se uz njihovo sudjelovanje dogovorile akcije potrebne za zaštitu interesa Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na tom području. Predsjedništvo je i ovaj put podržalo sve u međuvremenu poduzete akcije Uprave Hrvatske akademije i prihvatilo izvješće o imovinsko pravnom položaju stambenih zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 21. lipnja 1995.

- Predsjedništvo je primilo na znanje izvješće o organizaciji Međunarodne konferencije Tolerance, Science and Modern World, koja će se održati u Opatiji od 28. rujna do 1. listopada 1995. Navedeni skup održat će se u suorganizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Akademije znanosti Češke, Mađarske akademije znanosti, Max Planck Instituta, Poljske akademije znanosti, Slovačke akademije znanosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i Svjetske akademije znanosti i umjetnosti.

Predsjedništvo je izrazilo očekivanje da će se rad skupa odvijati u okvirima znanstvenog pristupa problematici koju razmatra te zaključilo da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ne može snositi nikakve troškove u svezi s održavanjem skupa.

- Predsjedništvo je utvrdilo da će se rad na projektu Hrvatska odvijati u dva pravca:

Prvo, na konačnoj redakciji i što skorijem objavljivanju treće odnosno četvrte knjige projekta Hrvatska, za koju su znanstveni savjeti Akademije već pripremili svoje prijedloge s kratkim sažecima na engleskom jeziku. Za objavljivanje te knjige zadužen je poseban odbor na čelu s akademikom V. Stipetićem.

Drugo, da će akademik A. Mohorovičić koordinirati rad na razmatranju interdisciplinarne organizacije znanstvenog rada na rješavanju temeljnih problema stategijskog razvoja Hrvatske u kojem bi sudjelovali svi razredi i znanstveni savjeti Hrvatske akademije. Predsjedništvo je također prihvatilo kratki uvodni elaborat i teze za rad na tom projektu koji je pripremio akademik A. Mohorovičić.

- Predsjedništvo je primilo na znanje izvješće akademika Dubravka Tadića o pripremama za održavanje Simpozija o fundamentalnim istraživanjima, uz primjedbe da bi u program skupa trebalo uvrstiti biomedicinske i neke druge znanosti, te da bi prije utvrđivanja referata za pojedine znanstvene discipline akademik D. Tadić trebao obaviti potrebne konzultacije s razrednim tajnicima.

Predsjedništvo se nadalje suglasilo s prijedlogom da skup traje dva dana, da se održi u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, predvidivo u prosincu 1995. i da se nakon skupa objavi zbornik radova sa skupa.

- Akademik I. Supek, predsjednik Akademije, rekao je u uvodu da je ova sjednica sazvana na temelju zaključka s prethodne sjednice Predsjedništva i da su na nju pozvani svi članovi Akademije koji su istodobno i zastupnici u Saboru Republike Hrvatske. On je isto tako podsjetio članove Predsjedništva na pismenu ostavku V. Neidharta koju je, u znak prosvjeda protiv nedovoljnog angažmana Akademije na zaštiti Akademijinih stanova, podnio na dužnost potpredsjednika Zaklade Hrvatske akademije.

S tim u vezi Predsjedništvo se nije suglasilo s ocjenama akademika V. Neidharta o pasivnosti Akademije u rješavanju problema stanova, pa je zaključilo zamoliti akademika V. Neidharta da povuče ostavku.

U nastavku sjednice predsjednik je izložio dosadašnje aktivnosti Hrvatske akademije u vezi s problematikom stanova u vlasništvu Akademije, dok je o pravnom aspektu problema govorio tajnik mr. S. Kaštela.

Nakon vrlo opširne rasprave Predsjedništvo je zaključilo da će se ponovno tražiti primanje delegacije Akademije kod Nikice Valentića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske. U delegaciji Akademije koja će upozoriti na nezadovoljstvo svekolikog članstva Akademije zbog nerješavanja problema Akademijinih stanova su: akademici D. Brozović, I. Padovan, V. Pavletić i S. Triva, te mr. S. Kaštela.

Osim problematike stanova delegacija će upoznati predsjednika Vlade i s inicijativom Hrvatske akademije radi promjene Zakona o Akademiji.

Predsjedništvo je, nadalje, zaključilo da se u skladu s novim Zakonom o zakladama, Akademijini stanovi koji su izgrađeni iz zakladne imovine ili su stečeni donacijama, uključe u popis imovine Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je sazvalo izvanrednu skupštinu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za dan 21. prosinca 1995. radi razmatranja planova rada za 1996. i problematike stanova u vlasništvu Akademije.

U raspravi su podržana dosadašnja nastojanja Uprave Akademije na zaštiti i očuvanju Akademijine nepokretne imovine, uz napomenu da se taj problem može sigurno riješiti samo predloženim dopunama Zakona o Hrvatskoj akademiji. Zbog toga bi trebalo zatražiti prijem kod novog predsjednika Vlade Republike Hrvatske radi spoznaja je li nova Vlada spremna podržati predložene dopune Akademijina Zakona.

Ukoliko to, međutim, ne bude dalo zadovoljavajući rezultat, Predsjedništvo je zaključilo da se o problemu Akademijinih stanova ponovno obavijesti i akademik Franjo Tuđman, s molbom da osobno podrži Akademijinu inicijativu.

- Predsjedništvo je primilo na znanje izvještaj o Međunarodnoj konferenciji "Tolerancija, znanost i suvremeni svijet" koja je održana u Opatiji 28. i 29. rujna 1995., uključujući i posebnu Deklaraciju s toga skupa.

Predsjedništvo je, nadalje, upoznato s financijskim izvješćem te Konferencije koja je ostvarila vlastite prihode i rashode, a Financijsko-ekonomski odjel Akademije pružio je samo tehničko-financijski servis.

Predsjedništvo je na kraju primilo na znanje zaključak organizatora ovogodišnje Konferencije da se slijedeća Konferencija organizira 1996. i da bude posvećena demokraciji i znanosti.

- Na prijedlog akademika M. Begovića Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Hrvatski muzej arhitekture zajedno s marketingom Zagrebačke banke bude tijekom idućih pet godina organizator izložbi fotografija sakralne arhitekture u Hrvatskoj, nakon čega bi se načinila monografija odabranih objekata, i to bez financijskih obveza za Akademiju.

- Na prijedlog akademika S. Ašpergera Predsjedništvo se suglasilo s mogućnošću da se predavanja u Akademiji čiji su organizatori pojedini razredi, mogu organizirati zajedno s kompetentnim znanstvenim i stručnim udruženjima, posebno ako se na taj način može osigurati bolja posjećenost predavanja.

- Predsjedništvo je zaključilo da će Odbor za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti imati tri člana.

Razred za društvene znanosti, nakon prethodnih konzultacija s drugim zainteresiranim razredima, predložit će Predsjedništvu članove tog Odbora.

Predsjedništvo je podržalo inicijativu za osnivanje Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Razred za likovne umjetnosti predložit će potrebnu dokumentaciju kako bi se na idućem zasjedanju Skupštine Akademije mogla donijeti odluka o osnivanju tog Znanstvenog savjeta.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju akademika I. Supeka, predsjednika Akademije, o obnovi rada Znanstvenog savjeta za prirodoslovna istraživanja Jadrana, koje je prije nekoliko dana održano u Dubrovniku.

Članovi Uprave Hrvatske akademije za vrijeme boravka u Dubrovniku posjetili su sve institucije Hrvatske akademije na tom području, a o nekim imovinsko-pravnim problemima samostana Sv. Jakova razgovarali su s dubrovačkim gradonačelnikom Nikolom Obuljenom.

- Predsjedništvo je prihvatilo pismeno izvješće o radu Odbora za međunarodne odnose i suradnju Hrvatske akademije o međunarodnoj konferenciji "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca", zajedno s financijskim izvješćem.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za društvene znanosti za osnivanje Odbora za izdavanje djela B. Kotruljevića "O vještini trgovanja".

Odbor će djelovati u sastavu: akademik Vladimir Stipetić, član suradnik Miroslav Kurelac, dr. Ivo Perić i prof. dr. Mladen Habek.

- Predsjedništvo je načelno prihvatilo prijedlog Sporazuma s Mađarskom akademijom znanosti i ujedno ovlastilo predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademika Ivana Supeka, da prilikom posjete Mađarskoj akademiji Sporazum potpiše u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Prijedlog Sporazuma uputit će se na znanje razredima Akademije da o eventualnoj zainteresiranosti za suradnju s Mađarskom akademijom o tome obavijeste Upravu Akademije.

Podrobnosti provođenja Sporazuma utvrdit će se u posebnom planu uz Sporazum, koji će sadržavati financijske i administrativne odrednice potrebne za realizaciju Sporazuma.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom za osnivanje Odbora za aterosklerozu koji će djelovati u sastavu Razreda za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Podrobnije odredbe o radu Odbora donijet će Razred za medicinske znanosti uz suglasnost Uprave Akademije.

- Predsjedništvo se suglasilo s osnivanjem Odbora za istraživanje ranog kršćanstva u hrvatskim zemljama koji će djelovati u sastavu Razreda za društvene znanosti.

Podrobnije odredbe o radu Odbora donijet će Razred za društvene znanosti uz suglasnost Uprave Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo se suglasilo s osnivanjem Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Predsjedništvo je, nadalje, odlučilo predložiti Skupštini Akademije Odluku o osnivanju tog Znanstvenog savjeta na usvajanje. Predsjedništvo će na jednoj od slijedećih sjednica imenovati članove Znanstvenog savjeta.

- Predsjedništvo je donijelo odluku kojom se osniva Odbor za obilježavanje 100. obljetnice smrti Ante Starčevića.

U Odbor se imenuju: za predsjednika Odbora akademik Dubravko Jelčić, a za članove Odbora akademici Ivo Frangeš, Hodimir Sirotković i Milan Moguš, te prof. dr. Mirjana Gross. Za tajnika Odbora imenuje se član suradnik Tomislav Sabljak.

- Predsjedništvo je donijelo odluku kojom se u Zavodu za znanstveni rad Hrvatske akademije u Osijeku osnivaju dva odjela, i to: Odjel za medicinu i Odjel za povijesne znanosti.

Podrobnije odredbe o radu odjelâ utvrdit će se posebnim pravilnikom koji će Predsjedništvu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti predložiti Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku.

- Predsjedništvo se suglasilo s osnivanjem Odbora Collegium Croaticum. Zadaća Odbora bit će pripremanje znanstvenih skupova i predavanja o značajnim Hrvatima XIX. stoljeća, kako bi se rasvijetlili pojedini aspekti njihova političkog i drugog djelovanja i utvrdio njihov prinos novijoj povijesti hrvatskoga naroda. Za članove Inicijativnog odbora imenuju se: akademici Ivan Supek, Vlatko Pavletić, Ivo Frangeš, Koraljka Kos i Josip Županov, članovi suradnici prof. dr. Tomislav Raukar i prof. dr. Radovan Ivančević te prof. dr. Ivica Kostović i prof. dr. Danilo Pejović.

- Predsjedništvo je u načelu prihvatilo strukturu članova Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti prema prijedlogu Razreda za likovne umjetnosti.

Prijedlog Razreda je da zbog interdisciplinarnog karaktera tog Znanstvenog savjeta prvi sastav Znanstvenog savjeta čine članovi Akademije: arhitekti, urbanisti, građevinari, geodeti i ostali tehničari, geografi, sociolozi, ekonomisti, politolozi i ekolozi.

Zainteresirani razredi će iz svog sastava predložiti članove Znanstvenog savjeta.

- Predsjedništvo se suglasilo s predloženim tekstom raspisa natječaja za Nagradu Hrvatske akademije koji će se objaviti u dnevnom tisku. Rok za podnošenje prijedloga bit će do 31. siječnja 1996.

- Predsjedništvo preporuča da svaki razred predloži najviše do dva kandidata uz iznimku Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti koji može predložiti do četiri kandidata.

- Pisani izvještaj o radu Odbora za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju Akademije u 1995. obrazložio je predsjednik toga Odbora akademik I. Šlaus. On je posebno upozorio na minimalna sredstva koja su tijekom 1995. mogla biti utrošena na međunarodnu suradnju Akademije, što je bio i osnovni razlog odbijanja prijema Hrvatske akademije u članstvo Europske znanstvene fundacije (ESF). Zbog toga je predložio da se od Sabora Republike Hrvatske zatraže namjenska sredstva koja bi omogućila intenzivniju međunarodnu suradnju s drugim akademijama i znanstvenim udrugama.

Predsjedništvo je prihvatilo izvještaj o radu Odbora za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju Akademije s prijedlogom da se od Ministarstva financija zatraže povećana sredstva za međunarodnu suradnju, kao i suglasnost da Akademija može slobodno raspolagati prihodima koje ostvaruje vlastitom djelatnošću.

- Predsjedništvo je imenovalo akademika Franju Tuđmana za predsjednika Počasnog odbora za Europski projekt, te članove Počasnog odbora edicije "Hrvatska i Europa - Kultura, znanost i umjetnost" u slijedećem sastavu: akademik Ivan Supek, predsjednik Odbora, te akademici Ivo Frangeš, Ivo Maček, Andre Mohorovičić, Ranko Marinković, Petar Guberina, Radoslav Katičić, počasni članovi Franjo Kuharić i Vladimir Prelog, akademici Alica Wertheimer-Baletić, Smiljko Ašperger, Milan Herak, Zdravko Lorković, Sergije Forenbacher i dopisni član Tomislav Janko Šagi-Bunić.

- Predsjedništvo je prihvatilo izvješće Uprave Hrvatske akademije o izboru dr. Petra Strčića za upravitelja Arhiva Hrvatske akademije i Jurja Markovčića za pomoćnika tajnika Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za prirodne znanosti i odlučilo da se postojeći Savjet Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije u Vinkovcima proširi imenovanjem novih članova, i to: prof. Matej Janković, župan Županije vukovarsko-srijemske, dr. Dražen Švagelj, gradonačelnik Vinkovaca, dipl. inž. Damir Crnković, ravnatelj Uprave šuma u Vinkovcima, dr. Jozo Vukelić, dominstar u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva u Zagrebu, dr. Rudolf Sabadi, redoviti profesor Šumarskog fakulteta u Zagrebu i dipl. inž. Josip Dundović, direktor Hrvatskih šuma u Zagrebu.

- Predsjedništvo je imenovalo članove Savjeta Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Varaždinu, i to: akademika Andru Mohorovičića za predsjednika Savjeta, a za članove prof. dr. Franju Ružu i mr. Slobodana Kaštelu.

- Predsjedništvo je na prijedlog akademika Z. Devidéa, voditelja Zavoda za ornitologiju, donijelo slijedeće odluke:
- ing. Dragan Radović imenuje se za upravitelja Zavoda za ornitologiju, s tim da dužnost preuzima 1. II. 1995.,
- dr. Goran Sušić razrješava se dužnosti upravitelja Zavoda za ornitologiju s danom 1. II. 1995.
- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlozima Razreda za društvene znanosti, i to:
- da se za voditelja Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i za upravitelja Odsjeka za povijesne znanosti imenuje član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dr. Miroslav Kurelac,
- da se dosadašnji voditelj akademik Hodimir Sirotković, razriješi dužnosti zbog zdravstvenog stanja i preopterećenosti poslovima,
- da dr. Miroslav Kurelac preuzme funkciju glavnog urednika Zbornika Zavoda,
- da dr. Miroslav Kurelac i nadalje bude odgovorni nositelj znanstvenoistraživačkog projekta Zavoda pod naslovom "Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od 7. do 19. st."

- Predsjedništvo je primilo na znanje odluku Uprave Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti da se Josip Milaković, dipl. ek., imenuje pomoćnikom tajnika za financijske i gospodarske poslove, na vrijeme od 4 godine, počevši od 1. svibnja 1995. godine.

- Predsjedništvo je na temelju prijedloga Razreda za društvene znanosti i Razreda za likovne umjetnosti imenovalo prve članove Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, i to: akademike Miroslava Begovića, Borisa Magaša, Andre Mohorovičića, Velimira Neidhardta, Antu Vulina, Josipa Županova, prof. dr. Josipa Božičevića, prof. dr. Branka Kincla, arh. Andriju Mutnjakovića, prof. dr. Juru Radića, prof. dr. Senu Gvozdanović-Sekulić.

Broj članova Znanstvenog savjeta povećat će se naknadnim imenovanjem novih članova pošto i ostali zainteresirani razredi predlože svoje kandidate.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za društvene znanosti i Uprave Akademije i da se za prve članove Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka Hrvatske akademije imenuju: prof. dr. Božidar Bakotić, dr. Jovan Bamburač, prof. dr. Boško Barac, akademik Dušan Bilandžić, dr. Olga Carević, prof. dr. Nikola Cindro, mons. Marko Culej, dr. Vjekoslav Cvrlje, prof. dr. Vladimir-Đuro Degan, akademik Adolf Dragičević, dr. Damir Grubiša, prof. dr. Željko Horvatić, akademik Vladimir Ibler, prof. dr. Vladimir Knapp, prof. dr. Juraj Kolarić, prof. dr. Davor Krapac, dr. Jure Krišto, dr. Slobodan Lang, prof. Ante Lauc, dr. Zvonimir Maksić, prof. dr. Radovan Pavić, dr. Velimir Pravdić, akademik Eugen Pusić, prof. dr. Drago Roksandić, akademik Davorin Rudolf, akademik Vlatko Silobrčić, akademik Vladimir Stipetić, dr. Franjo Šanjek, akademik Petar Šegedin, Josip Šentija, prof. dr. Zvonimir Šeparović, akademik Ivo Šlaus, prof. dr. Radovan Vukadinović, grof Eltz Vukovarski, prof. dr. Nikola Zovko, Ratko Žurić, akademik Alica Wertheimer-Baletić.

- Predsjedništvo je prihvatilo informaciju Uprave Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, da je mr. Petar Đurasović, dipl. ing. šumarstva, imenovan upraviteljem Arboretuma Trsteno.

- Predsjedništvo je prihvatilo informaciju Uprave Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, da je dipl. ing. arh. Mladen Filjak, imenovan pomoćnikom tajnika Akademije za poslove čuvanja i održavanja imovine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je zaključilo da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "1000 godina od prvog spomena ribarstva u Hrvata na jadranskoj obali", koji bi se održao u 1995. godini.

Predsjedništvo je ujedno odobrilo da se prvi dan rada tog znanstvenog skupa održi u velikoj sjedničkoj dvorani, u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za prirodne znanosti preuzme pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom koji će se održati predvidivo u tijeku 1996. godine pod nazivom "Pollution of ground and surface water by nitrates, pesticides and heavy metals trough percolation from agricultural areas".

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za društvene znanosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem I. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj, koji će se održati u Opatiji od 9. do 11. listopada 1995.

- Predsjedništvo se suglasilo da Znanstveni savjet za turizam Akademije preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Turistički problemi naših priobalnih regija".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem XIV. skupa hrvatskih kemičara i IV. hrvatskim simpozijem o kemiji i tehnologiji makromolekula.

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti preuzme pokroviteljstvo nad 4. hrvatsko-slovenskim kristalografskim sastankom, koji će se održati 28-29. rujna 1995. u Trakošćanu.

- Predsjedništvo je potvrdilo svoj prije doneseni zaključak, prema kojem Hrvatska akademija u načelu može preuzeti pokroviteljstvo nad nekim skupom samo u slučaju ako je Akademija jedini pokrovitelj skupa.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Razred za prirodne znanosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za likovne umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom "Antun Augustinčić u kontekstu hrvatske i europske kulture", koji će se održati 3. svibnja 1995. u Klanjcu.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem međunarodnog skupa na temu "Razvoj gradnje brodova na istočnom Mediteranu u 18. i 19. stoljeću", koji će se održati u Dubrovniku od 12. do 16. srpnja 1995.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prihvati pokroviteljstvo nad održavanjem skupa "Dani hrvatskih geodeta", koji će se održati od 21. do 23. travnja 1995. u Rovinju.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Ogranka Matice hrvatske iz Križevaca i zaključilo da Razred za društvene znanosti preuzme pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom kojim će se obilježiti 600. obljetnica "Krvavog sabora" u Križevcima.

U odbor za obilježavanje 600. obljetnice "Krvavog sabora" imenuje se član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prof. dr. Tomislav Raukar.

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti bude suorganizator međunarodnog savjetovanja o telekomunikacijama, Conference on telecommunications ConTel 95, koje će se održati 7.-9. lipnja 1995. u Zagrebu.

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti i Razred za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti preuzmu pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom "Hrvatski prirodoslovci 4".

- Predsjedništvo se u načelu suglasilo s prijedlogom da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Marko Polo i istočni Jadran u 13. stoljeću".

Pokroviteljstvo se prihvaća pod uvjetom da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ne sudjeluje u troškovima organizacije i održavanja Skupa.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za likovne umjetnosti Hrvatske akademije preuzme pokroviteljstvo nad izložbom radova gospodina Ivana Šebalja, dobitnika Nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz područja likovnih umjetnosti za godinu 1993., koju će organizirati "ARTRESOR STUDIO", d.o.o. i Hrvatsko društvo likovnih umjetnika u prostoru Doma hrvatskih umjetnika na Trgu hrvatskih velikana.

Predsjedništvo se nadalje suglasilo i s prijedlogom da izložbu otvori akademik Andre Mohorovičić.

Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti preuzme pokroviteljstvo nad skupom "Godišnji sastanak hrvatskih biokemičara s međunarodnim sudjelovanjem CIB '95" koji će se održati u Supetru na Braču od 22. do 25. rujna 1995.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za matematičke, fizičke kemijske i tehničke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti preuzme suorganizatorstvo nad međunarodnim savjetovanjem CIM'95.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Beno Kotruljević Dubrovčanin - svjetski i hrvatski ekonomist".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za prirodne znanosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Kvalitetnim kultivarom i sjemenom u Europu".

- Predsjedništvo je potvrdilo odluku Uprave Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kojom se stan u vlasništvu Hrvatske akademije u Šenoinoj ulici br. 6/I, nakon što bude predan Akademiji slobodan od ljudi i stvari, daje u zakup Gordani Ružić-Poletto, bez stjecanja prava na otkup tog stana.

Sukladno toj odluci sklopit će se ugovor o zakupu između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i zakupoprimateljice, kojim će se podrobnije regulirati zakupni odnos.

- Predsjedništvo je prihvatilo izvješće o imovinskopravnom položaju stambenih zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i suglasilo se s poduzetim akcijama Uprave Akademije, te potvrdilo svoj prijašnji zaključak da se stanovi u stambenim zgradama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zadrže u vlasništvu Akademije i izuzmu od obveze prodaje stanarima.

Predsjedništvo je ujedno potvrdilo i svoju prijašnju odluku o korištenju svih pravnih sredstava radi očuvanja imovine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti stečene vlastitom gradnjom do 1945. godine, nasljeđivanjem i darovanjem u njenoj neokrnjenoj vrijednosti.

- Predsjedništvo je prihvatilo Završni račun Hrvatske akademije za godinu 1994. kako slijedi:

Ukupno ostvareni prihodi	kn 15.193.415,68
Ukupno ostvareni rashodi	kn 13.371.522,66
Razlika - višak prihoda na rashodima	kn 1.821.893,02.

Završni će račun Akademije biti upućen Skupštini Akademije radi konačnog usvajanja.

- Predsjedništvo se suglasilo sa zaključenjem ugovora o davanju u zakup zgrade iz ostavine M. Vanka u Korčuli, zaključenog s N. Palinićem iz Dubrovnika, dana 16. ožujka 1995. Predsjedništvo je, nadalje, podržalo napore Uprave Akademije da se objekt Vanka što prije sanira i u njemu postavi memorijalna izložba radova M. Vanke, uz ostale ugovorene sadržaje.

- Predsjedništvo se suglasilo s financijskom planom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1995. i odlučilo predložiti ga Skupštini Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na usvajanje, i to:

I. Prema Državnom proračunu za godinu 1995. Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti bit će osigurana sredstva za rad po namjenama kako slijedi:

1. Sredstva za plaće i naknade zaposlenih	10.438.114,00 kn
2. Sredstva za materijal i usluge	2.757.500,00 kn
3. Sredstva za održavanje zgrada i vozila	2.100.760,00 kn
4. Sredstva za financijske izdatke	55.250,00 kn
Ukupno iz Državnog proračuna	15.351.624.00 kn
II. Planirana sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću	551.500,00 kn
Ukupno planirana sredstva	15.903.124,00 kn

Tim financijskim planom nisu obuhvaćena sredstva za isplatu stalnih mjesečnih nagrada redovitih članova Akademije. Dosadašnje isplate nagrada privremeno terete sredstva za plaće i naknade zaposlenih djelatnika Akademije, uz obećanje Ministarstva financija da će se ta sredstva naknadno osigurati prilikom izrade rebalansa državnog proračuna za godinu 1995.

- Nakon uvodnog izlaganja mr. S. Kaštele, tajnika koji je upozorio na tešku financijsku situaciju Hrvatske akademije, s obzirom na to da prema prijedlogu rebalansa proračuna Republike Hrvatske Akademiji nisu namijenjena nikakva dodatna sredstva, Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da se do kraja godine provede maksimalna štednja na svim razinama Akademije.

ZAKLADA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Tijekom 1995. nastavljene su aktivnosti na stvaranju pravnih i materijalnih pretpostavki za rad Zaklade, koja je osnovana odlukom Skupštine Hrvatske akademije od 29. lipnja 1993.

Upravni odbor Zaklade čini osam članova Hrvatske akademije, i to: akademici Ivo Perišin, Smiljko Ašperger, Vladimir Majer, Šime Spaventi, Milan Moguš, Slobodan Novak, Velimir Neidhardt i Ivan Supičić, te šest članova predstavnika utemeljitelja Zaklade: mr. Vjekoslav Tomašić (Hrvatska gospodarska komora), dipl. ing. Mirko Barišić ("Siemens"), mr. Slaven Božić ("Pliva" d.,d.), dr. Dragomir Mađerić ("Školska knjiga"), dipl. ing. Anton Marčelo Popović ("Anita" - Vrsar), Dragutin Hlad ("Agrokor" d.d.).

Predsjednik Upravnog odbora Zaklade je akademik Smiljko Ašperger, njegov zamjenik akademik Velimir Neidhardt, a ravnatelj mr. Slobodan Kaštela, tajnik Akademije.

Sredinom 1995. Sabor Republike Hrvatske donio je dugoočekivani Zakon o zakladama i fundacijama čime su propisani osnovni uvjeti za osnivanje, organizaciju i rad zakladâ. U skladu sa zakonskim odredbama naša je Zaklada od Ministarstva uprave zatražila upis u Zakladni upisnik i odobrenje Statuta Zaklade.

Osim toga od istog Ministarstva zatraženo je, da temeljem članka 16. Zakona o zakladama i fundacijama poduzme pred nadležnim tijelima poslove radi zaštite osnovne imovine Hrvatske akademije budući da je ona proistekla iz Zaklade Akademije utemeljene prije drugoga svjetskoga rata, odnosno zakladnih prihoda i prihoda stečenih prilozima dobrotvora Akademije. Takav zahtjev bilo je potrebno uputiti kako bi se spriječila rasprodaja te imovine, koja se poglavito sastoji od šezdesetak stanova. Na taj način, u što većoj mjeri, sačuvala bi se neokrnjena zakladna imovina Hrvatske akademije.

Tijekom prošle godine Predsjedništvo Hrvatske akademije suglasilo se s prijedlogom Upravnog odbora Zaklade o povećanju doprinosa članova Zaklade (za članove utemeljitelje najmanje 25.000 američkih dolara, a za članove podupiratelje najmanje 2.000 dolara).

Uz svesrdno zalaganje gospodina Milana Randića, profesora na Drake Sveučilištu, započela je akcija u Sjedinjenim Američkim Državama radi prikupljanja sredstava za Zakladu, koja će se provoditi u razdoblju od 1995. do 1999. Prikupljat će se sredstva za obnovu ili za pomoć konkretnim kulturnim projektima u Republici Hrvatskoj, i to za: obnovu Znanstvene knjižnice u Dubrovniku, uređenje Arboretuma Trsteno, opremanje Knjižnice i Strossmayerove galerije Hrvatske akademije, uređenje Akvarija u Rovinju, te za neke druge projekte.

Sredinom prošle godine uz veliku pomoć dr. Branka Leskovara, započela je akcija skupljanja financijskih sredstava putem Hrvatske bratske zajednice. U službenom glasilu Zajednice "Zajedničaru" objavljuje se, u nastavcima, opis Akademijine djelatnosti, što će pomoći upoznavanju naših ljudi u Americi sa značenjem i područjima aktivnosti Akademije.

Potkraj prošle godine nakon intenzivnih kontakata i korespondencije zaključen je između Zaklade i Privredne banke d.d. ugovor o deviznom depozitu po viđenju, prema kojem su sva sredstva Zaklade prenesena na taj račun uz deviznu klauzulu i kamatnu stopu od 10 posto godišnje.

Tijekom prošle godine članovi utemeljitelji Zaklade s doprinosom od 25.000 američkih dolara postali su Hrvatska gospodarska komora, Zagrebačka banka i Privredna banka.

S obzirom na to da je naklada prvog prospekta Zaklade Hrvatske akademije razdijeljena, u tisku se nalazi novi prospekt na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku, u tiraži od 5.000 primjeraka. Tiskanje tog prospekta djelomično financira Privredna banka. Tiskanjem prospekta stvorit će se pretpostavke za početak već otprije planirane akcije skupljanja sredstava za Zakladu. U tu akciju uključit će se i msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj Hrvatske pastve za inozemstvo, koji će se, koristeći vlastitu organizaciju, obratiti na oko 400 adresa.

Potkraj 1995. Zaklada je imala 7 utemeljitelja i 11 podupiratelja.

Članovi utemeljitelji:
1. Grad Rab
2. Zagrebački velesajam
3. Pliva d.d., Zagreb
4. Školska knjiga d.d., Zagreb
5. Hrvatska gospodarska komora
6. Zagrebačka banka, d.d.
7. Privredna banka d.d.

Članovi podupiratelji:
1. Elka d.d., Zagreb
2. RIZ - odašiljači, Zagreb
3. Astra internacional, Zagreb
4. Vodovod, Osijek
5. Intercommerceexport, Umag
6. Končar - Elektroindustrija, Zagreb
7. Hrvatska turistička zajednica
8. Industrogradnja d.d., Zagreb
9. HPT, Zagreb
10. prof. dr. Milan Randić, USA
11. Milan Vojvodić, USA.

Ostvareni prihod Zaklade do 31. prosinca 1995. iznosi 726.146,71 kuna.

Prihod od kamata, dok je račun bio kod Zagrebačke banke, iznosi 21.175,19 kuna.

Rashodi Zaklade u 1995. iznosili su 1.782,42 kuna i odnose se na troškove registracije i provizije platnog prometa.

Stanje sredstava na žiroračunu Zaklade 31. XII. 1995. iznosi 745.539,43 kuna.

Stanje sredstava na deviznom računu Zaklade 31. XII. 1995. iznosi 995,65 US $.

ZNANSTVENI SKUPOVI, SVEČANE SJEDNICE, SAVJETOVANJA, PREDAVANJA, PREDSTAVLJANJE KNJIGA I KOMEMORACIJE ODRŽANI U GODINI 1995.

U ORGANIZACIJI, SUORGANIZACIJI ILI POD POKROVITELJSTVOM HRVATSKE AKADEMIJE

Znanstveni skupovi

- 21.-22. travnja. Znanstveni skup o 150. obljetnici rođenja Izidora Kršnjavoga, Zagreb - Našice.
- 4.-6. svibnja. Dani hvarskog kazališta - Hrvatska književnost 18. stoljeća i žanrovski aspekti; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Književni krug - Split, Skupština općine Hvar.
- 20.-22. svibnja. Znanstveni skup "Baldo Bogišić i njegova ostavština u Cavtatu".
- 26. svibnja. Znanstveni skup povodom 95. obljetnice rođenja Antuna Augustinčića pod pokroviteljstvom Razreda za likovne umjetnosti.
- 26. svibnja. Znanstveni skup "Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti" u Rijeci 1945--1995.
- 8. lipnja. Znanstveni skup "Demografska kretanja u Hrvatskoj u drugoj polovici XX stoljeća".
- 8.-10. lipnja. Savjetovanje o telekomunikacijama CONTEL 95.
- 28. rujna - 1. listopada. Tolerancija, znanost i moderan svijet, međunarodna konferencija u Opatiji.
- 2.-7. listopada. Znanstveni skup "Nacionalni park Kornati, općina Tisno u šibenskoj Županiji - Podloga, zaštita, društveno i gospodarsko valoriziranje".
- 2.-7. listopada. "Marko Polo i istočni Jadran u 13. stoljeću", Korčula.
- 10.-18. listopada. "Tisuću godina ribarstva u Hrvata", Zagreb, Zadar, Sali, Split.
- 11. listopada. Peti znanstveni sastanak "Bolesti dojke".
- 20. listopada. "Ivan Belostenec i njegovo doba", Varaždin.
- 21.-28. listopada. "Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama".
- 26.-27. listopada. Znanstveni skup o Josipu Jurju Strossmayeru.
- 23.-24. studenoga. Znanstveni skup o Bogoslavu Šuleku.
- 23.-24. studenoga. Annual Meeting of the Croatian Imunological Society.
- 1. prosinca. Znanstveni skup u povodu 50. obljetnice rada Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.
- 14.-15. prosinca. Simpozij o fundamentalnim istraživanjima.
- 21. prosinca. Znanstveni skup povodom 250. obljetnice Županije vukovarsko-srijemske.

Svečane sjednice

- 23. siječnja. Svečana sjednica u povodu 95. obljetnice života akademika Zdravka Lorkovića.
- 29. travnja. Svečana sjednica u povodu Dana Akademije - dodjela Nagrada HAZU.
- 17. svibnja. Svečani skup prigodom obilježavanja 50. obljetnice pobjede antifašističke koalicije.
- 26. lipnja. Svečana sjednica u povodu 500. obljetnice tiskanja "Lekcionara" Bernardina Splićanina.
- 29. lipnja. Svečanost Dana kulture "Mare nostrum Croaticum".
- 2. listopada. Svečana sjednica "Hrvatski leksikograf Ivan Belostenec", obilježavanje 400. obljetnice leksikografova rođenja.

- 22. studenoga. X. redovita skupština Znanstvenog savjeta za pomorstvo.
- 19. prosinca. Svečana sjednica "Dragan Plamenac - začetnik suvremene hrvatske muzikologije, u povodu 100. obljetnice rođenja i 60. obljetnice koncerta "Iz hrvatske muzičke prošlosti".

Ostale djelatnosti

- 15. veljače. Otvaranje Muzeja arhitekture.
- 7. svibnja. Nova donacija Borislava Rorgera Strossmayerovoj galeriji.
- 25. svibnja. Postavljanje ploče Gjuri Bagliviju u Rimu, u crkvi Sv. Marcella.
- 1 lipnja. Otvaranje izložbe "Samobor Zagrebu i Domovini", Gliptoteka HAZU i Ogranak Matice hrvatske Samobor.
- 12. lipnja. Okrugli stol o temi "Transnational Informations Flows the North-South and South-North Dilemma".
- 20. lipnja. Otvaranje izložbe "Dražen Trogrlić - crteži", Kabinet grafike.
- 27. lipnja. Otvaranje izložbe "Juraj Matejev Dalmatinac" iz fundusa Gliptoteke HAZU.
- 5. srpnja. Dodjela godišnjih nagrada "Hrvoje Požar".
- 7. listopada. Okrugli stol "25. godina Varaždinskih baroknih večeri".
- 10. listopada. Proslava 125. obljetnice gimnazije i 257. godina gimnazijskog školovanja posvećena nobelovcu Vladimiru Prelogu, Osijek.
- 12. listopada. Otvaranje izložbe "Dušan Džamonja" - crteži", Kabinet grafike.
- 14. listopada. Predstavljanje "Opatijske deklaracije".
- 17. listopada. Svečano otvaranje "Interlibera" i proglašenje dobitnika nagrade "Josip Juraj Strossmayer".
- 19. listopada. Znanstvenostručni skup o hrvatskom književniku, prevoditelju i redatelju Zvonimiru Bajsiću u povodu 70. obljetnice rođenja.
- 27. listopada. Otvaranje izložbe "Svjedočanstvo nekropola" iz fundusa Gliptotetke HAZU i Arheološkog muzeja u Zagrebu.
- 9.- studenoga. Ponovno otvaranje "Strossmayerove galerije".
- 23. studenoga. Akademik Anđelko Klobučar održao koncert u zagrebačkoj Katedrali u povodu 3. međunarodnog savjetovanja proizvodnog strojarstva CIM 95.
- 27. studenoga. Pagvaški pokret u svijetu povodom dodjele Nobelove nagrade za mir 1995.
- 15. prosinca. Postavljanje spomen-ploče na zgradu Narodnog doma, Opatička 18.

Predavanja

- 16. veljače. Božidar Jelčić "Osvrt na novi porezni sistem".
- 9. svibnja. Prof. dr. Josef Zemann - član Austrijske akademije znanosti iz Beča "Metamorfni alkalni rioliti u austrijskim Alpama".
- 12. svibnja. Alois Mock "Pravedan mir i ljudska prava" (iz pogleda jednog ministra).
- 24. svibnja. Lester C. Thurow - profesor ekonomije i managementa na MIT, USA "Problems of Advancing Social Economies to a Rapidly Changing Capitalistic Global Economy".
- 31. svibnja. Akademik Mladen Paić "Analiza oblika kubelka-munk spektralnih funkcija superionskih vodiča CuI, AgI, Cu_2HgI_4 i Ag_2HgI_4 u velikom temperaturnom intervalu".
- 1. lipnja. Prof. dr. Mirko Marković "O etnogenezi dinarskih Vlaha u Hrvatskoj".
- 23. lipnja. Prof. dr. Harold Van Wart "The Discovery and Development of New Drugs in Today's Pharmaceutical Industry".
- 5. listopada. Dr. Zaki Bassiouni, profesor na Sveučilištu Louisiana, USA, "Tehnologija geofizičkih mjerenja u bušotinama za razradu ležišta pri zavodnjavanju".
- 10. listopada. Prof. dr. Karl J. Ullrich "Renal Transport of Xenobiotics (Chemicals and Drugs)".
- 20. listopada. Prof. dr. Branimir Čvorišćec "Naš doprinos hrvatskoj alergologiji u posljednjih 30 godina".
- 17. studenoga. Doc. dr. sci. Drago Buneta "Klinički i eksperimentalni aspekti imunodeficijencije u djece".

- 20. studenoga. Prof. dr. Roko Cebalo prikazao sadržaj Zbornika 3. međunarodnog savjetovanja proizvodnog strojarstva CIM 95.
- 28. studenoga. Akademik Vladimir Ibler "Pravo mora i Hrvatska".
- 5. prosinca. Akademik Lujo Margetić "Nove teorije u etnogenezi Hrvata".
- 6. prosinca. Dr. Zlatko Hill "Valorizacija nafte, vlastita potrošnja i gubici u rafinerijama - pravila igre".
- 7. prosinca. Dr. Mladen Vranić, profesor Sveučilišta u Torontu, "Korisni i štetni učinci hiperglikemije u dijabetesu - Usporedba integrativnih i molekularnih istraživanja".
- 12. prosinca. Akademik Eugen Pusić "Uloga države u 20. stoljeću".

Predstavljanje knjiga

- 17. siječnja. Snježana Paušek-Baždar "Flogistonska teorija u Hrvata", u suizdavaštvu s Birotiskom.
- 17. ožujka. Građa za povijest književnosti hrvatske - Matošiana I, u suizdavaštvu s poduzećem Buvina.
- 20. ožujka. Časopis Kronika broj 2, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.
- 25. svibnja. Zbornik o hrvatsko-američkoj znanstvenoj suradnji USA - Croatia Scientific Cooperation 1963.-1993.
- 19. rujna. Tempus fugit - Povijest turizma Zagreba, u suizdavaštvu s AGM.
- 25. rujna. Lujo Margetić "Antika i srednji vijek".
- 25. rujna. Božo Mimica "Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske - rani srednji vijek".
- 25. listopada. Katica Čorkalo "Vjekoslav Kaleb".
- 10. studenoga. Hrvatski domoljub Josip Juraj Strossmayer - Ogledi.
- 20. studenoga. Zbornik 3. međunarodnog savjetovanja proizvodnog strojarstva CIM 95.
- 21. studenoga. "Povijest i kultura gradišćanskih Hrvata".
- 8. prosinca. Josip Županov "Poslije potopa", u suizdavaštvu s Nakladnim zavodom Globus.
- 11. prosinca. "Knjiga o Mljetu", radovi i priopćenja simpozija "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta", održanog 4.-10. rujna 1995. u Pomeni na otoku Mljetu.
- 21. prosinca. Don Frane Bulić "Hrvatski spomenici u kninskoj okolici".

Komemoracije

- 23. svibnja. Komemoracija akademiku Mihovilu Prošteniku.
- 9. listopada. Komemoracija akademiku Ljubi Bobanu.
- 31. listopada. Komemoracija akademiku Vilimu Svečnjaku.
- 12. studenoga. Okrugli stol i prigodni koncert u povodu 10. obljetnice smrti izvanrednog člana Ladislava Šabana.

ODBOR ZA MEĐUNARODNA PITANJA I MEĐUNARODNU SURADNJU

Glavne djelatnosti Odbora tijekom 1995. godine bile su:
- adekvatno uključiti znanstvenike Republike Hrvatske u međunarodnu znanstvenu suradnju.

Premda je Odbor na vrijeme podnio zahtjev na natječaj Ministarstva znanosti i tehnologije za pokrivanje članarina u međunarodnim organizacijama, posebno za članarinu za ISCU, Ministarstvo je taj zahtjev odbilo uz obrazloženje da Akademija ima osigurana sredstva za pokriće svoje cjelokupne djelatnosti. Tako je Akademija platila članarinu ISCU ($ 1250) za godinu 1994.

Podnesen je zahtjev za učlanjenje Akademije u European Science Foundation, ali je ESF naš zahtjev - iako je imao podršku Mađarske i Njemačke, te iako je Republika Hrvatska, na osnovi

sukcesije, jedan od osnivača ESF - odbila. Obrazloženje ESF je da naš znanstveni sustav bitno odudara od svih sustava u Europi, te da Akademija nema dovoljno sredstava da utječe na znanstvena istraživanja u Republici Hrvatskoj. Predsjednik i glavni tajnik ESF izrazili su spremnost da posjete Hrvatsku.

Predsjednik Odbora je dobio poziv da sudjelujemo na sastanku Međunarodne unije akademija tehničkih znanosti. Nakon konzultacije s predsjednicima svih savjeta Hrvatske akademije, čija djelatnost uključuje tehničke znanosti i s pojedinim članovima II. razreda dogovoreno je da sastanku u Švedskoj prisustvuje akademik D. Fleš. Akademik Fleš je sudjelovao na sastanku i podnio referat. Sve troškove je snosila Švedska akademija tehničkih znanosti. Predsjednik Odbora je u stalnoj vezi s predstavnicima Međunarodne unije tehničkih akademija i postoji načelna suglasnost da preko svojih savjeta Akademija sudjeluje u radu Unije.

Predsjednik Odbora je na poziv European Environmental Research Organization sudjelovao na sastanku European Environmental Research Council (EERC) u Amsterdamu, 18. i 19. IX. 1995. Sve troškove je snosio organizator. EERC dosad uključuje nevladine organizacije iz sljedećih zemalja: Belgije, Mađarske, Nizozemske, Rusije, Švedske i Ukrajine, a kao promatrači su, osim nas, bili pozvani predstavnici Češke akademije, CNRS (Francuska), Italije, Španjolske. Akademija je pozvana da postane član EERC, što implicira godišnju članarinu (članarina je proporcionalna brutto nacionalnom proizvodu) od oko 3000 ECU.

Potpisan je sporazum o suradnji s Mađarskom akademijom znanosti i Szechenyi akademijom književnosti i umjetnosti. Predsjednik Mađarske akademije prof. Domokos Kosary i glavni tajnik Szechenyi akademije prof. Aniko Kovacs, posjetili su početkom ožujka 1995. Hrvatsku akademiju.

Potpisan je sporazum o suradnji s Poljskom akademijom znanosti i s Francuskom akademijom znanosti.

Akademija znanosti Latvije izrazila je želju da potpiše s nama ugovor o suradnji.

Suradnja s akademijama s kojima imamo potpisane ugovore odvija se uspješno.

Na sjednice Odbora bio je redovito pozivan predsjednik Hrvatskog Pugwasha, te su problematika Pugwasha i Amaldi konferencija bile razmatrane na Odboru.

Hrvatska akademija pozvana je da sudjeluje u nizu međunarodnih i europskih osnovanih koordinacija. Ta djelatnost zahtijeva sredstva koja nisu predviđena u proračunu Akademije. Najbolje bi bilo da Sabor Republike Hrvatske dodijeli Akademiji sredstva koja bi osigurala tu djelatnost a time bi se otklonio i prigovor ESF. Članarine i normalna adekvatna međunarodna godišnja suradnja koja se jedino može odvijati putem Hrvatske akademije iznose približno 200 000 ECU godišnje.

- Organizacija Međunarodne Noel Baker-Pauling-Peccei konferencije Tolerancija, znanost i suvremeni svijet

Konferenciju, pod pokroviteljstvom UNESCO, održanu od 28. do 30. IX. 1995. u Opatiji, organizirali su Hrvatska akademija, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Češka, Mađarska, Poljska, Slovačka, Slovenska i Svjetska akademija, te Max Planck Društvo. U radu Konferencije sudjelovala su 72 sudionika, iz 15 zemalja te iz međunarodnih organizacija, izloživši 18 pozvanih predavanja i 26 priopćenja. Pozdrave su Konferenciji poslali generalni tajnik Rimskog kluba, prof. Bertrand Schneider (Francuska) i bivši predsjednik ICSU, prof. M.G.K. Menon (Indija). Sudionici Konferencije prihvatili su Deklaraciju o toleranciji.

Konferencija i usvojena Deklaracija su slijed konferencije iz 1994. Zaista se može konstatirati - kao što je to i rekao ambasador N. Šaćirbey u UN - da su Opatijske konferencije koje organizira Hrvatska akademija postale veoma važna institucija.

Sudionici konferencije su predložili da se sljedeća u slijedu međunarodnih konferencija Noel Baker-Pauling-Peccei organizira također u Opatiji, te da se zamole organizatori Opatije 1995. da organiziraju i konferenciju 1996. Predloženo je da konferencija bude posvećena demokraciji i znanosti.

A u s t r i j a

Suradnja se odvijala na osnovi Sporazuma između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Austrijske akademije znanosti od 18. ožujka 1992. i Protokola o suradnji potpisanog 2. travnja 1993. za razdoblje od pet godina.

U Hrvatskoj su boravili:

- prof. dr. *Josef Zemann*, Institut za mineralogiju, Beč, od 8. do 11. svibnja.

U Austriji su boravili:

- akademik *Vladimir Majer*, od 28. do 30. svibnja;
- dr. *Maja Paunović*, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara Hrvatske akademije, od 19. do 25. lipnja;
- akademik *Milan Moguš* i dr. *Marko Tadić*, Institut za lingvistiku, Filozofski fakultet, Zagreb, od 4. do 10. rujna.

F r a n c u s k a

Pismo namjere o suradnji Hrvatske i Francuske akademije znanosti potpisano je 31. siječnja 1995.

M a đ a r s k a

Suradnja se odvijala na osnovi programa rada zaključenim između Hrvatske akademije i Mađarske akademije znanosti, te novog Sporazuma o suradnji potpisanog 1. ožujka 1995.

U Hrvatskoj su boravili:

- dr. *Margit Zarandine-Osvay*, Institut za izotope Mađarske akademije znanosti, rujan 1995., 1 tjedan;
- dr. *Gyorgy Ughrin*, Institut za izotope Mađarske akademije znanosti, od 3. do 10. rujna.
- dr. *Sandor Bene*, Institut za književnost Mađarske akademije znanosti, od 12. do 19. lipnja;
- dr. *Melinda Gursky-Egeto*, od 27. rujna do 3. listopada;
- dr. *Jozsef Kovacs*, Institut za znanosti i književnost Mađarske akademije znanosti, od 4. do 15. listopada;
- dr. *Laszlo Illes*, Institut za znanosti i književnost Mađarske akademije znanosti, od 4. do 9. listopada.

U Mađarskoj su boravili:

- dr. *Marija Ranogajec-Komor*, Institut "Ruđer Bošković", od 14. do 17. svibnja;
- dr. *Tihomil Maštrović* i mr. *Hrvojka Mihanović-Salopek*, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije, od 22. do 29. svibnja;
- dr. *Marija Ranogajec-Komor*, dr. *Igor Dvornik*, mr. *Saveta Miljanić* i mr. *Branko Vekić*, Institut "Ruđer Bošković", od 9. do 15. srpnja;
- mr. *Vilko Smrečki* i mr. *Predrag Novak*, Institut "Ruđer Bošković", od 23. do 30. srpnja;
- prof. dr. *Zlatko Meić*, Institut "Ruđer Bošković", od 22. do 4 rujna;
- dr. *Božidar Vojnović*, Institut "Ruđer Bošković", od 5. do 8. studenoga;
- mr. *Vilko Smrečki*, Institut "Ruđer Bošković", od 3. do 13. prosinca;
- prof. dr. *Olga Šarc-Lahodny*, Rudarko-geološki naftni fakultet, Zagreb, od 5. do 8. prosinca.

P o l j s k a

Suradnja se odvijala temeljem Sporazuma o znanstvenoj suradnji Hrvatske akademije i Poljske akademije znanosti, potpisanim 1. ožujka 1995.

U Hrvatskoj je boravila:

- dr. Elzbieta-Barbara Wroclawska, Institut za slavistiku Poljske akademije znanosti, od 18. do 25. rujna.

Slovačka

Suradnja se odvijala u skladu sa Sporazumom o znanstvenoj suradnji Hrvatske akademije i Slovačke akademije znanosti, zaključenim 18. listopada 1994. godine.

U Hrvatskoj je boravila:

- dr. Hana Urbancova, Institut za muzikologiju Slovačke akademije znanosti, od 19. do 25. studenoga.

U Slovačkoj su boravili:

- prof. dr. *Krešimir Pavelić* i prof. dr. *Jasminka Pavelić*, Institut "Ruđer Bošković", od 19. do 21. ožujka;
- akademik *Smiljko Ašperger*, od 4. do 8. lipnja;
- mr. *Sanja Vulić-Vranković*, Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije, od 4. do 18. srpnja.

Velika Britanija

Suradnja s Britanskom akademijom odvijala se pod prijašnjim uvjetima, jer nije zaključen novi sporazum o znanstvenoj suradnji.

U Velikoj Britaniji je boravio:

- *dr. Ennio Stipčević*, Odsjek za povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije, od 13. do 19. studenog.

Sporazum o suradnji s Kraljevskim društvom u Londonu potpisan je 2. prosinca 1993.

U Velikoj Britaniji su boravili:

- prof. dr. *Biserka Belicza*, Zavod za povijest i filozofiju znanosti Hrvatske akademije, od 15. veljače do 7. ožujka;
- dr. *Čedomir Lucu*, Institut "Ruđer Bošković", Centar za istraživanje mora, Rovinj, od 21. kolovoza do 15. rujna.

ODBOR ZA EUROPSKI PROJEKT

Odbor je tijekom 1995. nastavio s pripremama za izdavanje I. i II. sveska edicije "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost", a tako i na dovršavanju skupljanja autorskih priloga za III., IV. i V. svezak edicije.

Prvi svezak (urednik: Ivan Supičić, zamjenik urednika Eduard Hercigonja), složen je na hrvatskom jeziku i nalazio se krajem godine u fazi predzadnjih korektura tekstovnog dijela i pripreme likovnih priloga za tisak. Tekst je preveden na engleski, bio je pred završetkom lekture na engleskom i u poodmakloj fazi prevođenja na francuski.

Sadržaj I. sveska: Ivan *Supek*: Predgovor; Ivan *Supičić*: Uvod - Hrvatska i Europa. Povijesno-filozofski osvrt; Andre *Mohorovičić*: Hrvatska - kulturnopovijesni identitet: Marin *Zaninović*: Iliri u antici na hrvatskom tlu; Bruna *Kuntić-Makvić*: Grčka i rimska starina; Mate *Suić*: Kontinuitet urbane kulture na hrvatskim teritorijima; Vladimir *Sokol:* Arheološka baština Hrvata u ranome srednjem vijeku; Radoslav *Katičić:* O podrijetlu Hrvata; Ivo *Goldstein*: Između Bizanta, Jadrana i srednje Europe; Tomislav *Raukar:* Ranosrednjovjekovna Hrvatska - prostor i društvo; Lujo *Margetić*: Hrvatska država u doba narodnih vladara: Franjo *Šanjek*: Crkva i kršćanstvo u hrvatskom ranosrednjovjekovlju; Mirjana *Matijević-Sokol*: Latinski natpisi; Branko *Fučić:* Hrvatski glagoljski i ćirilski natpisi do 1200. godine; Jakov *Stipišić:* Hrvatska u diplomatičkim izvorima do kraja XI. stoljeća; ; Miroslav *Kurelac*: Narativni izvori; Radoslav *Katičić*: Jezik i pismenost; Eduard *Hercigonja*: Glagoljaštvo i glagolizam; Petar *Šimunović:* Onomastička svjedočanstva nakon doseobe; Radovan *Ivančević*: Značenje predromanike u Hrvatskoj; Tomislav *Marasović*: Predromaničko graditeljstvo; Ivo *Petricioli*: Skulptura od VII. do XI. stoljeća; Igor *Fisković:* Slikarstvo; Mladen *Pejaković:* Znakovi i značenje u hrvatskoj predromanici; Anđelko *Badurina*: Iluminacija rukopisa; Stanislav *Tuksar*: Počeci hrvatske glazbe; Jerko *Bezić*: Glagoljaško pjevanje;

Žarko *Dadić*: Znanost i filozofija; Mirko *Marković*: Osnovna zemljopisna obilježja Republike Hrvatske; Mirko *Marković*: Hrvatska u Idrizijevoj karti iz 1154. godine.

Drugi svezak (urednik: Eduard *Hercigonja*, zamjenik urednika: Tomislav *Raukar*) autorski je dovršen, recenziran i u fazi uredničke redakture.

Sadržaj II. sveska: Tomislav *Raukar*: Hrvatska na europskom prostoru; Miroslav *Kurelac*: Odnosi sa središnjom Europom u doba renesanse i reformacije (XV-XVI. stoljeće); Franjo *Šanjek*: Crkva i kršćanstvo u Hrvata; Nenad *Moačanin*: Hrvatska i Osmansko carstvo: dodiri i posljedice; Vladimir *Sokol*: Arheološka baština; Lujo *Margetić*: Zakon, pravni običaji, statuti, privilegiji; Mirjana *Matijević-Sokol*: Latinska epigrafička baština; Branko *Fučić*: Hrvatski glagoljski natpisi poslije XII. stoljeća; Eduard *Hercigonja*: Društveni položaj, kulturno ozračje i književnost hrvatskih glagoljaša u razvijenom srednjovjekovlju; Marija-Agnezija *Pantelić*: Kulturnopovijesni sastav glagoljskih sanktorala i kalendara od XIII. do XV. stoljeća u europskom kontekstu; Anica *Nazor*: Prožimanje glagoljice i ćirilice na hrvatskom prostoru; Ivanka *Petrović*: Hrvatska hagiografska književnost prema europskoj; Nikica *Kolumbić*: Srednjovjekovna drama (književnopovijesni aspekt); Nikola *Batušić*: Srednjovjekovno kazalište (teatrološki aspekt); Milan *Moguš*: Hrvatski rani tisak; Šime *Jurić*: Inkunabule hrvatskih tiskara; Branimir *Glavičić*: Hrvatski latinizam; Rafo *Bogišić*: Renesansna književnost; Mirko *Tomasović*: Marko Marulić Marul, hrvatski klasik i europski humanist; Josip *Bratulić*: Reformacija; Josip *Lisac*: Hrvatski dijalekti; Stjepan *Damjanović*: Glagoljaši i počeci hrvatskoga književnog jezika; Josip *Vončina*: Jezik renesansne književnosti; Andre *Mohorovičić*: Urbanizam i razvoj gradova sjeverne Hrvatske; Tomislav *Marasović*: Srednjovjekovni urbanizam jadranskih gradova Hrvatske; Radovan *Ivančević*: Arhitektura od romanike do renesanse; Kruno *Prijatelj*: Dalmatinska slikarska škola u europskom kontekstu; Igor *Fisković*: Kiparstvo; Anđelko *Badurina*: Iluminirani rukopisi; Ivo *Petricioli*: Umjetnički obrt; Lovro *Županović*: Glazbena kultura; Stanislav *Tuksar*: Renesansni glazbeni pisci i teoretici; Jerko *Bezić*: Glagoljaško pjevanje; Igor *Gostl*: Počeci hrvatske leksikografije; Ljerka *Schiffler*: Hrvatsko filozofsko naslijeđe; Mirko Dražen *Grmek*: Medicina; Žarko *Dadić*: Egzaktne znanosti.

Ministarstvo kulture i Ministarstvo znanosti i tehnologije dodijelili su Akademiji financijsku pomoć za prevođenje 1. sveska na francuski i II. sveska na engleski jezik.

Na traženje Akademije, Hrvatska komisija za suradnju s UNESCO-om dala je visoki prioritet (2. mjesto) Akademijinoj molbi za dodjelu financijske pomoći projektu u okviru Participacijskog programa UNESCO-a za 1996/97.

Skupljen je dobar dio rukopisa za III., IV. i V. svezak, no dijelu je autora morao biti produžen rok predaje rukopisa do kraja veljače 1996.

Na prijedlog Odbora, Uprava Akademije je imenovala manje uredničko-koordinacijsko vijeće za englesko izdanje edicije "Hrvatska i Europa" u sastavu: Ivan Supičić (predsjednik), Rudolf Filipović (jezični savjetnik), Radovan Ivančević (likovni urednik), Roland Jovanović-Barolda (koordinator i pomoćnik lektora), Peter Cannon-Brookes (lektor), Harvey Miller (član). Uprava je predložila za člana i Branka Franolića.

Odbor je predložio pokretanje više nizova znanstvenih djela hrvatskih autora na stranim jezicima, koje bi se imalo realizirati u uskoj suradnji sa svim razredima Akademije i njezinim potencijalnim suizdavačima. To su Temelji kroatistike, Hrvatski humanisti, Egzaktne znanosti u Hrvatskoj, Spomenici hrvatske povijesti i Likovne monografije.

Odbor je tijekom godine organizirao niz raznovrsnih sastanaka: sjednica svojih članova, uredničkog vijeća i uredništava pojedinih svezaka edicije "Hrvatska i Europa", njezinih suradnika i autora po područjima (povijest, egzaktne znanosti, jezik i književnost, likovne umjetnosti itd.) te zatražio užu suradnju s Upravom Akademije u rješavanju tekućih pitanja svojega rada.

ODBOR ZA STATUT

Odbor za Statut djelovao je u sastavu: predsjednik akademik Rudolf Filipović, članovi: akademici Miroslav Begović, Ljubomir Čečuk, Dragutin Fleš, Aleksandar Goldštajn, Milan Moguš, Vlatko Silobrčić, član suradnik Ruben Radica i tajnik mr. Slobodan Kaštela.

Tijekom godine Odbor za Statut prikupljao je mišljenja razredâ Hrvatske akademije, koja su razredi dostavljali Odboru sukladno dopisima Predsjedništva Akademije od 27. i 29. ožujka te od 6. srpnja, a u kojima je Predsjedništvo tražilo od razredâ mišljenja o restruktuiranju i povećanju broja razreda, o mogućnostima uvođenja dobne granice za članstvo u Akademiji i o statusu članova suradnika odnosno o eventualnoj potrebi ukidanja te kategorije članstva. Odbor za Statut održao je sjednicu 4. prosinca te je na temelju primljenih mišljenja razredâ izradio nacrt potrebnih promjena, i to za prvu polovicu članaka postojećeg Statuta (do čl. 36.).

Sadržajno se stajališta, unesena u nacrt novoga Statuta, u obliku izmjena i dopuna pojedinih odredaba, odnose na potrebu osnivanja novog razreda za tehničke znanosti i na ukidanje kategorije članova suradnika. Glede potrebe ukidanja te kategorije članova stajališta pojedinih razreda nisu identična. Odbor smatra da nove članove suradnike više ne bi trebalo birati, s time da bi već izabrani članovi suradnici ostali do isteka mandata na koji su izabrani, dok bi dio najzaslužnijih članova suradnika bio izabran za dopisne članove.

Odbor za Statut je na temelju prije provedene rasprave utvrdio i nacrt izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Odbor za Statut nastavit će radom početkom slijedeće godine i dovršiti što prije bude moguće Nacrt prijedloga novog odnosno izmijenjenog i dopunjenog Statuta Akademije.

ODBOR ZA NAGRADE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojem zasjedanju 27. lipnja 1993. g. donijela je:

- Odluku o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za znanstvena i umjetnička dostignuća.
- Pravilnik o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Odbor za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, za 1994. čine slijedeći članovi akademici:

- akademik Aleksandar Goldštajn, predsjednik,
- akademik Vlatko Silobrčić,
- akademik Eugen Pusić.

Natječaj za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 1994. g. objavljen je u dnevnom tisku dana 18. listopada 1994. g.

Rok za podnošenje prijedloga za dodjelu nagrada bio je 31. siječnja 1995.

U navedenom roku Odboru za nagrade pristiglo je osam prijedloga.

Temeljem pristiglih mišljenja i prijedloga razredâ Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, provjere pravilnosti provedenog postupka u skladu s odredbama Pravilnika o postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Odbor za nagrade predložio je, a Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj trećoj redovitoj sjednici, održanoj dana 13. travnja 1995. odlučilo da se nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 1994. g. dodjele:

- Nagrada za društvene znanosti: prof. dr. *Adalbert Rebić*,
- Nagrada za prirodne znanosti i matematiku: prof. dr. *Nikola Cindro* i dr. *Bene Nižić*,
- Nagrada za tehničke znanosti: dr. *Rajko Pfaff* i prof. dr. *Tugomir Šurina*,
- Nagrada za medicinske znanosti: dr. sci. *Sabina Rabatić* i dr. med. *Alenka Gagro* i dr. sci. *Igor Auer*,
- Nagrada za likovnu umjetnost: *Ivan Lovrenčić*.

Nagrade su dodijeljene prigodom dana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svečanoj sjednici dana 29. travnja 1995.

SLUŽBA ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA

Na zgradama Hrvatske akademije izvedeni su tijekom 1995. neki značajniji zahvati. U okviru raspoloživih financijskih sredstava i u dogovoru i po odobrenju Uprave u Službi za zaštitu i održavanje izrađeni su troškovnici, prikupljene su ponude, organizirano je izvođenje, te su stručno i financijski nadzirani sljedeći radovi:

- Na zgradi na Strossmayerovu trgu 2 pokrov je bio potpuno dotrajao. Unatoč učestalim popravcima često je dolazilo do procurivanja od oborina. Zbog toga su ove godine u cijelosti izmijenjeni pokrov i krovna limarija. Mjestimično su zamijenjeni truli dijelovi krovne konstrukcije.

Zgrada na Strossmayerovom trgu 2 bila je gotovo u središtu raketiranja Zagreba 2. svibnja 1995. Tom prilikom je na krovu ranjeno pet radnika, a pričinjena je znatna šteta na već obnovljenom dijelu pokrova i limarije, što je poskupilo i oduljilo radove.

- U istoj zgradi uređen je, istina na skromniji način, dio podruma u kojem će biti smješteno spremište Arhiva Hrvatske akademije. Hidroizolacijski radovi bili su izvedeni prijašnjih godina, a sada su obavljeni završni radovi. Prije preseljenja arhivske građe prostor je potrebno opremiti nužnim uređajima i policama.

- U glavnoj zgradi Gliptoteke u Medvedgradskoj ulici 2 na I. katu se nalaze prostorije Uprave i dvorana. Zagrijavalo ih se pećima na drva i električnim pećima. Takav način zagrijavanja nije osiguravao povoljne uvjete boravka i nesiguran je u požarnom pogledu. Ove godine je uz znatnu financijsku pomoć Ministarstva kulture u radni dio prostora I. kata uvedena instalacija centralnog grijanja s kotlom zagrijavanim plinom. Ujedno je sve pripremljeno za uvođenje instalacije centralnog grijanja u radne prostorije u prizemlju, u jednu izložbenu dvoranu i stan domara. Nadamo se da ćemo slijedeće godine i to ostvariti.

- U zgradi A. Hebranga 1 uređene su podrumske prostorije Kabineta grafike. Dio prostora i nadalje će služiti za izložbe, dok je dio pregrađen i u njemu će raditi kalkografski zavod.

- U III. katu iste zgrade Zavod za restauriranje umjetnina ispraznio je prostorije u najzapadnijem krilu. Prostorije su uređene, obnovljene su instalacije, pa će u njih moći useliti Etnološki zavod koji proteklih godina, nakon prinudnog iseljenja iz zgrade u Opatičkoj 10, nije imao svog radnog prostora.

- Garniture stilskog namještaja u glavnoj zgradi, a i drugim objektima, stalnom su upotrebom dosta oštećene tako da zahtijevaju temeljiti popravak, tim više jer su zadnji puta presvučeni prilikom 100. obljetnice Akademije. Ove godine je restaurirana garnitura namještaja u "zelenom salonu", i to drveni dijelovi i kompletne presvlake. Nakon prije obnovljene crvene garniture i sada zelene, u idućem razdoblju trebat će postupno obnavljati i sav ostali namještaj, što je priličan izdatak.

Na Kneževom dvoru u Cavtatu prijašnjih je godina bilo obnovljeno krovište trijema i adneksa. Ove godine izvedeni su radovi na izmjeni pokrova na glavnoj zgradi. Ujedno su ojačane krovna i stropna konstrukcija dijagonalnim vezovima što pridonosi protupotresnoj sigurnosti zgrade. Ne treba naglašavati koliko je to u onom trusno aktivnom području važno. Nakon ovog zahvata valjat će urediti prizemlje koje je u sadašnjem stanju neuporabivo.

Na Gučetićevom ljetnikovcu u Arboretumu u Trstenom pokrov je na mnogo mjesta propuštao kišu zbog dotrajalosti ili zbog vojnih djelovanja tijekom Domovinskog rata. Ove godine obnovljen je pokrov. Na više mjesta izmijeneni su truli dijelovi drvene krovne konstrukcije novim elementima, a djelomice je konstrukcija dopunjena i ojačana dodatnim konstruktivnim elementima.

Iako su potrebe na zgradama Hrvatske akademije mnogobrojne, zbog ograničenih novčanih sredstava, osim spomenutih zahvata tijekom su godine obavljani samo manji popravci te redovito održavanje zgrada. To se naročito odnosi na instalacije plina, centralnog grijanja, elektrike, alarmnih uređaja te vode i kanalizacije, na što se troše značajne svote novca. Vjerujemo da će sljedeće godine financijska situacija biti povoljnija i da se nećemo morati zadovoljavati zaista najnužnijim zahvatima na objektima Hrvatske akademije, nego da ćemo moći zadovoljiti i mjerila koja priliče toj znanstvenoj ustanovi.

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za društvene znanosti imao je krajem godine 19 redovitih članova i 14 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Dušan Bilandžić, Branko Bošnjak, Adolf Dragičević, Aleksandar Goldštajn, Vladimir Ibler, Lujo Margetić, Ivo Perišin, Eugen Pusić, Davorin Rudolf, Hodimir Sirotković, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Dragovan Šepić, Siniša Triva, Franjo Tuđman, Predrag Vranicki, Alica Wertheimer-Baletić i Josip Županov.

Članovi suradnici: Nenad Cambi, Miroslav Bertoša, Vladimir-Đuro Degan, Ivan Erceg, Branko Jakaša, Božidar Jelčić, Miroslav Kurelac, Mirko Marković, Berislav Perić, Tomislav Raukar, Petar Strčić, Zvonimir Šeparović, Dragomir Vojnić i Marin Zaninović.

Dužnost tajnika obavljala je *Alica Wertheimer-Baletić*, a zamjenik tajnika bio je *Hodimir Sirotković*. Predstavnik Razreda u Predsjedništvu Akademije bio je Eugen Pusić.

Tijekom godine umrli su članovi Razreda: redoviti član Josip Adamček (25. prosinca) i dopisni članovi Massimo Pallottino (7. veljače) i Suzane Bastid (2. ožujka).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Razred je održao 9 redovitih sjednica i 8 sjednica Znanstvenog vijeća za društvene znanosti. Na sjednicama Razreda raspravljano je o pitanjima vezanim uz znanstvenu djelatnost koju Razred pokriva (pravo, ekonomija, povijest, arheologija, filozofija, sociologija, politologija i demografija).

- Razmotren je i prihvaćen nacrt plana Razreda za 1996.
- Raspravljano je o unapređivanju suradnje s članovima suradnicima. Zaključeno je da bi bilo korisno u rad Razreda više uključiti članove suradnike (kao recenzente rukopisa, članove redakcija razrednih edicija, kao suradnike u projektima Razreda itd.) i posvetiti veću pozornost praćenju njihovog znanstvenog rada.
- Održana je rasprava o kriterijima za izbor novih članova Akademije, vezano uz preporuku Predsjedništva za uvođenje dobne granice prigodom izbora redovitih članova i članova suradnika. Razred se suglasio s preporukom Predsjedništva o kandidiranju novih redovitih članova. Razred smatra da u buduće ne bi trebalo birati za dopisne članove Akademije one znanstvenike koji nemaju prebivalište u Hrvatskoj, već njima dodijeliti status počasnih članova. Na taj način postupno bi se omogućio izbor znatnog broja istaknutih znanstvenika s prebivalištem u Hrvatskoj, a koji se (*numerus clausus*) ne mogu birati u redovito članstvo. U pogledu članova suradnika Razred smatra da treba ostaviti dosadašnje stanje. Ostaje otvoreno pitanje treba li kod izbora novih članova suradnika odrediti dobnu granicu.
- Razmotren je pravilnik o radu znanstvenih savjeta (vijeća) Akademije.
- Razmotreni su i predloženi razni oblici suradnje s Mađarskom akademijom znanosti; Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti; Institutom za povijest Bugarske i Kineskom akademijom znanosti.
- Razred je predložio da se Nagrada Akademije za 1995. iz društvenih znanosti (uže područje biblijske znanosti) dodijeli dr. Adalbertu Rebiću za njegovu knjigu "Amos, prorok pravde".
- Razmotren je i podržan prijedlog dr. Josipa Barbarića u vezi predaje za tisak I. sveska arhivskog fonda "Apostolska komora" Vatikanskog tajnog arhiva pod naslovom *"Obligationes et solutiones"*. U pogledu suizdavača I. sveska vatikanskih izvora za hrvatsku povijest zaključeno je da to budu Hrvatska akademija, Hrvatski državni arhiv, Kršćanska sadašnjost Zagreb i Hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu.
- Prihvaćen je prijedlog Arheološkog muzeja iz Zagreba da Razred zatraži financijsku pomoć od Ministarstva znanosti i tehnologije za tiskanje sveska iz serije izdanja CVA, posvećenog grčkim vazama.

- Dani su prijedlozi u svezi s programom izdavanja prigodnih poštanskih maraka u 1996; predloženo je da se u povodu 130. obljetnice Akademije objavi prigodna marka.

- U povodu 130. obljetnice osnivanja Hrvatske akademije, Razred predlaže da se tiska novo izdanje knjige "Popis izdanja Akademije" s inoviranim popisom izdanja između 1985. i 1995.

- Završeni su prilozi o gospodarstvu, pravnom sustavu i demografiji za "Strategiju razvoja Hrvatske" koji su proslijeđeni uredništvu.

- Razred se suglasio s prijedlogom Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Osijeku da se u tom Zavodu osnuje Odsjek za povijest Slavonije i Baranje.

- Na prijedlog Razreda, Predsjedništvo Akademije prihvatilo je osnivanje Odbora za izdavanje djela B. Kotruljevića "O vještini trgovanja".

Članovi Razreda birani su u razne odbore, povjerenstva, vijeća i slično:

- H. Sirotković izabran je u Odbor za obilježavanje 100. obljetnice smrti Ante Starčevića;

- A. Goldštajn i E. Pusić izabrani su za predstavnike Razreda u Odbor za nagrade Hrvatske akademije;

- T. Raukar, M. Kurelac i I. Erceg imenovani su u Odbor znanstvenog skupa u povodu 325. obljetnice smrti Petra Zrinskoga i Frana Krste Frankopana;

- T. Raukar imenovan je za predstavnika Razreda u Organizacijskom odboru za obilježavanje 600. obljetnice "Krvavog sabora" u organizaciji Ogranka Matice hrvatske iz Križevaca;

- J. Županov imenovan je za predstavnika Razreda u Znanstvenom savjetu za graditeljstvo, obnovu i razvoj Hrvatske akademije;

- A. Wertheimer-Baletić imenovana je na mjesto pokojnog akademika Ljube Bobana u Odbor za proučavanje položaja nacionalnih manjina.;

- H. Sirotković, E. Pusić, A. Wertheimer-Baletić i J. Županov izabrani su u pripremni odbor za pregled prispjelih referata za znanstveni skup u povodu 50. obljetnice pobjede nad fašizmom;

- V.-Đuro Degan imenovan je za predstavnika Razreda u Organizacijski odbor međunarodne konferencije "Tolerantnost, znanost i suvremeni svijet";

- H. Sirotković imenovan je za predstavnika Razreda u Organizacijski odbor proslave 180. obljetnice rođenja i 90. obljetnice smrti đakovačkog biskupa J. J. Strossmayera;

- M. Suić imenovan je za predstavnika Razreda u Odboru za obilježavanje 600. obljetnice Generalnog studija Dominikanskog reda u Zadru (1396.-1996.);

- A. Wertheimer-Baletić i J. Adamček imenovani su za urednike druge knjige Monografija grada Osijeka (Povijest Osijeka) pod naslovom "Od turskog do suvremenog Osijeka" koja se tiska u povodu proslave 800. obljetnice grada (1996.);

- H. Sirotković izabran je za člana uredništva Zbornika Balda Bogišića.

Članovi Razreda sudjelovali su na raznim znanstvenim skupovima:

- V.-Đuro Degan sudjelovao na znanstvenom skupu (6. travnja) u organizaciji Sveučilišta Paris XIII i CEDIN na temu "Sukcesija država u Istočnoj Europi i budućnost europske sigurnosti"; podnio referat pod naslovom "Problemes de repartition des biens militaires de l'ancienne Federation yougoslave dans le cadre de la succession d'Etats";

- V.-Đuro Degan sudjelovao na International Noel Baker-Pauling-Peccei Conference, na temu"Tolerance, Science and the Modern World"; podnio referat "The Conflict of Legal Principles: that of Equality of Rights and Self-Determination of "Peoples" and that of Territorial Integritiy of States".

Razred je razmatrao održavanje znanstvenih skupova i savjetovanja:

- Razmotren je prijedlog Društva za hrvatsku povjesnicu o organiziranju međunarodnog znanstvenog skupa "Hrvatski narod u II. svjetskom ratu". Razred je suglasan da bude među suorganizatorima toga skupa. Za člana pripremnog odbora za organizaciju skupa Razred je delegirao H. Sirotkovića.

- Razmotren je dopis Uprave Hrvatske akademije o eventualnom osnivanju Znanstvenog savjeta za odgojne znanosti. Razred je zaključio da u svom radnom sastavu nema stručnjaka iz tog područja.

- Prijedlog dr. Marka Sapunara (FPZ) za utemeljenje Znanstvenog savjeta za javno komuniciranje Hrvatske akademije. Razred je proslijedio akademicima V. Matkoviću i J. Županovu, da o tome daju mišljenje.

- Razred se suglasio s prijedlogom Odbora za mir, ljudska prava i druge političke probleme za osnivanje Znanstvenog savjeta za mir i prava čovjeka Hrvatske akademije.

- Razred se suglasio s prijedlogom Hrvatskog katoličkog bratstva "Branimir" da prihvati pokroviteljstvo znanstvenog kolokvija pod naslovom "Volosko - povijesni grad u suvremenoj gradskoj aglomeraciji". Za predstavnika Razreda imenovan je L. Margetić.

- Razred je preuzeo pokroviteljstvo nad održavanjem I. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj. Za predstavnika Razreda imenovan je L. Margetić.

Završeni su pripremni radovi za održavanje Okruglog stola na temu "Gospodarski sustav i ekonomska politika Hrvatske - stanje i moguća rješenja" koji će se održati krajem veljače 1996.

Članovi Razreda su kao članovi Znanstvenog vijeća za društvene znanosti Akademije i kao voditelji zavodâ sudjelovali u koordiniranju znanstvenoistraživačkog rada, prihvaćanju izvještaja, odobravanju planova i programa, u provođenju postupka za izbor u znanstvena zvanja djelatnika zavodâ koji djeluju o okviru Razreda. To su: Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (Odsjek za povijesne znanosti - voditelj M. Kurelac; Odsjek za arheologiju - voditelj M. Suić; Odsjek za etnologiju - voditelj A. Mohorovičić; Odsjek za ekonomska istraživanja - voditelj J. Sirotković), Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci - voditelj D. Šepić; Zavod za povijesne znanosti u Zadru - voditelj M. Suić; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku - voditelj V. Stipetić; Jadranski zavod u Zagrebu - voditelj B. Jakaša; Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić" u Zagrebu - voditelj E. Pusić; Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu - voditelj D. Rudolf.

U tijeku godine održano je osam sjednica Znanstvenog vijeća za društvene znanosti. Sjednicama je predsjedavao H. Sirotković.

- Dr. Miroslav Kurelac izabran je za voditelja Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

- Dr. Branka Migotti izabrana je za upravitelja Odsjeka za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

- Dr. Ante Gulin izabran je za upravitelja Odsjeka za povijest Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

- Dr. Miroslav Kurelac izabran je za odgovornog nositelja znanstvenoistraživačkog projekta Zavoda pod naslovom "Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od VII. do XIX. st."

- Dr. Miroslav Kurelac imenovan je za glavnog urednika Zbornika Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu.

Proveden je izborni postupak u znanstvenoistraživačko zvanje:

- Mr. Eduard Vargović u znanstvenog asistenta (Zavod za znanstveni rad u Varaždinu);

- Jasna Marković u znanstvenog novaka s magisterijem (Odsjek za povijest Zavoda za povijesne i društvene znanosti i Zagrebu);

- Aleksandra Kolarić u mlađeg asistenta u Odsjeku za povijest Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Proveden je izborni postupak za radna mjesta:

- Mr. Stjepan Čosić na radno mjesto istraživača u Zavodu za povijesne znanosti u Dubrovniku;

- Mr. Mario Šlaus na radno mjesto istraživača u Odsjeku za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda.

1. sjednica 11. siječnja 1995.

- J. Lučić: "Gozze/Gučetić i Trsteno u XV. i XVI. stoljeću", za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

- E. Pusić: "Dioba vlasti", za Rad Razreda za društvene znanosti.

- L. Margetić: "Zakoni, pravni običaji, statuti, privilegiji", za ediciju "Hrvatska i Europa".

- L. Margetić: "Državnopravni položaj Hrvatske u doba krbavske bitke", za Rad Razreda za društvene znanosti.

2. sjednica 15. veljače 1995.

- I. Perić: "O najvećem dubrovačkom jedrenjaku izgrađenom u Gružu", za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- Z. Tasić: "Naknade štete iz ugovora o kupoprodaji broda prema engleskom pravu", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- V. Borčić: "Ugovor o pomorskoj agenciji", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- I. Goldstein: "Hrvatska u europskom kontekstu", za ediciju "Hrvatska i Europa".
- S. Kutleša: "Doprinos Ruđera Boškovića filozofiji prirode i znanosti", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- D. Kečkemet: "Gradnja Hrvatskog općinskog kazališta u Splitu", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- S. Piplović: "Djelovanje Aloisa Hausera u Splitu", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- A. Duplančić: "Dvije vedute Splita iz prve polovice XIX. st.", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- Lj. Schiffler: "Hrvatsko filozofsko nasljeđe od 14. do 16. st.", za ediciju "Hrvatska i Europa".
- L. Čoralić: "Biograd u XVII. i XVIII. st. s posebnim osvrtom na agrarno-proizvodne odnose", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- I Pederin: "Razvitak šibenskog društva u drugoj polovici XV. st.", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- T. Raukar: "Hrvatska na europskom prostoru", za ediciju "Hrvatska i Europa".
- F. Šanjek: "Crkva i kršćanstvo u Hrvata (XII.- XVI. st.)", za ediciju "Hrvatska i Europa".
- N. Moačanin: "Hrvatska i Otomansko carstvo: dodiri i posljedice", za ediciju "Hrvatska i Europa".
- A. Ninčetić: "Povijest dubrovačke luke", za seriju posebnih izdanja Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- T. Ganza-Aras: "Luka Botić, đakovački zastupnik u Saboru 1861. u kontekstu položaja hrvatskog naroda u Monarhiji", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- M. Diklić: "Prve pravaške misli i don Mihovil Pavlinović", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- Š. Peričić: "Dalmatinci u vojnoj službi Austrije (1797-1805)", za Radove Zavoda za povijesne umjetnosti u Zadru.
- T. Maštrović: "Zaboravljeni hrvatski general Nikola Maštrović", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

3. sjednica 15. ožujka 1995.

- V. Dumančić: "Položaj i uloga plinovoda kao dijela cjelokupnog prometnog sustava RH", za izdanja Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Osijeku.
- I. Legac: "Elementi nove prometne strategije Hrvatske", za izdanja Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Osijeku.
- M. Ančić: "Plutanje klatna: odnosi ugarsko-hrvatskog kraljevstva i Bosne u XIV. stoljeću", za ediciju Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

4. sjednica 12. travnja 1995.

- Prikaz knjige E. A. Hammela - K. W. Wachtera: A Microstimulation Test of Historical Household Structure: Evaluating the Slavonian Census of 1698.", za Vjesnik Hrvatske akademije.
- T. Delibašić: "Slobodne lučke zone na jadranskoj obali i njihov utjecaj na kretanje robnih tokova, s posebnim osvrtom na Riječku slobodnu zonu", za ediciju "Povezivanje Podunavlja i Jadrana".
- I. Fadić: "Helvii u antičkom Jaderu i Liburniji", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Z. Brusić: "Serilia Liburnica", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- B. Ilakovac: "Starokršćanski medaljon sv. Dimitrija iz Zadra", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- R. Jurić: "Ranohrvatski brodovi iz Nina", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- D. Magaš: "Zemljopisna i povijesno-zemljopisna obilježja razvoja Nina i njegova kraja", za izdanja Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

5. sjednica 10. svibnja 1995.
- J. A. Soldo: "Čačvina", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- N. Čolak: "Promet stokom u zadarskoj skeli u XVIII. stoljeću", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- V. Košćak: "O smrti hrvatskog kralja Dmitra Zvonimira", za Zbornik "Zvonimir kralj hrvatski".
- M Rađep i O. Ister: "Usporedni prikaz nekih gospodarskih karakteristika Vojne krajine i Provincijala u vrijeme sjedinjenja, a na osnovi popisa stanovništva iz 1880. godine", za Radove Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu.
- M. Žugaj, M. Bojanić i M. Rađep: "Prirod sijena s livada i pašnjaka u Varaždinskoj županiji na prijelomu 19. u 20. stoljeće", za Radove Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu.

6. sjednica 14. lipnja 1995.
- E. Marin: "Odjeci XIII. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- N. Majnarić-Pandžić: "Nekoliko napomena o uvođenju ranolatenskog stila u sjevernu Hrvatsku i Bosnu", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- R. Matijašić: "Nomenclatura oeconomica antičke Istre", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".

7. sjednica 4. listopada 1995.
- I. Iskra-Janošić: "Istočno keramičarsko središte Cibala u svjetlu novih nalaza", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- A. Domić-Kunić: "Rimske provincijalne flotile (s posebnim osvrtom na udjel Panonaca)", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- N. Cambi: "Dvije herme u Arheološkom muzeju u Splitu i problem antičkih herma u Saloni", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- I. Babić: "Dva međašna natpisa namjesnika Publija Kornelija Dolabelle u Trogirskoj zagori", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- K. Kero: "Proizvodnja pšenice u Županiji varaždinskoj s kraja 19. i početkom 20. stoljeća", za u tisak ediciji Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu.

8. sjednica, 8. studenoga 1995.
- L. Čoralić: "Spomen Dubrovčana u Chioggi (XV-XVI st.)", za tisak u Analima Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- L. Margetić: "Opaske na Plinijev opis Liburnije", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

9. sjednica 13. prosinca 1995.
- N. Budak: "Prilog bibliografiji povijesti grada Dubrovnika i Dubrovačke Republike na stranim jezicima", za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- B. Migotti: "Naslovnici ranokršćanskih crkava u Dalmaciji", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".
- J. Belošević: "Dva kamena sarkofaga s Crkvine u Galovcu kod Zadra", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".

- M. Sanader: "Tragovi Vulkanova kulta u rimskoj provinciji Dalmaciji", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".

- J. Jeličić-Radonić: "Rimska villa urbana u Starom Gradu na Hvaru", za časopis "Arheološki radovi i rasprave".

Odbori i radne skupine Razreda

- Radna skupina "Pravo i društvo - temeljna istraživanja", Skupina djeluje o okviru Kabineta za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić", predsjednik E. Pusić. U protekloj godini održavani su redoviti sastanci na teme Poduzetnici i menedžeri u Hrvatskoj, identitet - diverzitet - kapacitet, od industrijskog konflikta do "balkanske krčme", višedimenzionalnost države.

- Odbor za izradu "Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka 19. stoljeća do danas". Odbor djeluje u suradnji s Kabinetom za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić", koordinatori: E. Pusić, S. Triva. Nastavljen je rad na drugoj fazi: lingvistička i stručna ocjena natuknica, uspoređivanje s postojećim pravno-povijesnim rječnicima, odgovarajuće značenje u drugim rječnicima, koja zahtijeva suradnju specijaliziranih stručnjaka za svako pojedinačno pravno područje.

- Odbor za bizantologiju, predsjednik L. Margetić. Nastavljen je rad prema planu iz 1994. U okviru djelatnosti Odbora objavljene su dvije knjige: L. Margetić "Antika i srednji vijek - studije (s osobitim obzirom na kasno Rimsko Carstvo i Bizant)" i B. Mimica "Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske".

Odbor za znanstvenu valorizaciju spomeničke baštine Salone, predsjednik N. Cambi.

Odbor za proučavanje ranog kršćanstva u hrvatskim zemljama, predsjednik M. Suić.

Odbor za demografsku povijest Hrvatske, predsjednik V. Stipetić. Odbor djeluje u suradnji s Odsjekom za ekonomska istraživanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Predavanja

- 24. svibnja Lester C. Thurow, profesor ekonomije i managementa na MIT, USA, održao je predavanje "Problems of advancing social economies to a rapidly changing capitalistic global economy".

- Ostala predavanja članova Razreda navedena su u: Znanstveni skupovi, svečane sjednice, savjetovanja i predavanja održana u godini 1995. u Akademiji.

Znanstveni skup

- 8 lipnja održan je znanstveni skup na temu "Demografska kretanja u Hrvatskoj u drugoj polovici XX. stoljeća (razvoj, stanje, perspektive). Referate su održali: A. Wertheimer-Baletić, M.A. Friganović, I. Baučić, J. Županov i J. Gelo; priopćenja su podnijeli I. Nejašmić, L. Klanac, S. Šterc, A. Akrap i M. Klemenčić.

Komemoracija

- 9. listopada održan je komemorativni sastanak u spomen akademika Ljube Bobana. O njegovu životu i radu govorio je akademik Dušan Bilandžić.

Edicije objavljene tijekom 1995.

1. "Rad" Razreda za društvene znanosti, sv. 471, knj. 33, 115 str.
2. "Anali" Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku", sv. 33, 226 str.
3. Nenad Vekarić: "Pelješki rodovi", serija: Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, knj. 5, sv. 1, 387 str.
4. "Radovi" Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, sv. 37, 914 str.
5. Zbornik za narodni život i običaje, knj. 53, 271 str.

6. Uporedno pomorsko pravo, časopis Jadranskog zavoda, br. 141/144, 1-4, 1994, 1-252 str.

7. Lujo Margetić: "Antika i srednji vijek/studije", izdanje Odbora za bizantologiju Razreda za društvene znanosti, 268 str.

8. Božo Mimica: "Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske", izdanje Odbora za bizantologiju Razreda za društvene znanosti, 650 str.

9. D. Magaš: "Povijesno zemljopisne osnove razvoja Nina i problemi njegove suvremene valorizacije", Zadar 1995., Djela Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, knj. 8, 169 str., 27 sl.

Djelatnost članova Razreda

B r a n k o B o š n j a k objavio je: Određenje čovjeka. Uz esej Zdenka Vernića: Sveti smijeh, Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, 39-40, 9-21 (1994.), objavljeno 1995., Zagreb.

Istraživački rad za projekt: Zbilja i kritika napisao prilog: Misao i djelo (19 kartica); za projekt: O toleranciji, napisao prilog: Homerova teologija i pojam tolerancije (71 kartica); za projekt: Filozofija istine, pripremio rukopis (oko 250 kartica). Na tom projektu radi i dalje (pod naslovom "Novija suvremena filozofija").

A d o l f D r a g i č e v i ć objavio je knjigu (u suradnji sa S. Vranjicanijem): Politička ekonomija, Sveučilište u Zagrebu - Pravni fakultet, Zagreb 1995., 522 str. Napisao 7-223 str.

Istraživački rad: Temelji sutrašnjice - globalni zaokret od ekonomije rada i kapitala do ekonomije znanja i informacije; Istraživanje tokova i perspektive aktualnog znanstveno-tehnološkog revoluciranja te društvenih promjena koje izlaze iz toga. Najvažniji dio tih procesa je globalni zaokret od privrede u kojoj su glavni faktori prozvodnje rad i kapital do privrede u kojoj vodeći resursi i faktori privređivanja postaju znanje i masovne informacije.

A l e k s a n d a r G o l d š t a j n nastavio je istraživački rad na studiji *Lex mercatoria* kao univerzalni sustav uključiv "Standarde u međunarodnom trgovačkom pravu" (u dogovoru s Međunarodnim institutom za unifikaciju privatnog prava u Rimu); nastavak studije o *Lex mercatoria* za članak u Journal of Business Law/London. Kao član Komisije za međunarodnu trgovačku arbitražu Međunarodne trgovačke komore u Parizu - suradnja na tekućim projektima.

L u j o M a r g e t i ć objavio je knjigu: Antika i srednji vijek, Studije, HAZU, Zagreb 1995, 267 str.; prilozi u knjigama i zbornicima: Rijeka u drugoj polovici XIV. stoljeća. Sveti Vid, Zbornik, Rijeka 11-20 (1995.); Kritička raščlamba vrela najstarije povijesti zagrebačke biskupije. Zagrebačka biskupija i Zagreb, 1094-1994, 97-101 (1995.), Zagreb; Zagrebačka biskupija prema Arpadovićima i Anžuvincima. Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094-1994, 163-168 (1995.), Zagreb; prilozi u časopisima: Još o vijestima Konstantina Porfirogeneta o dolasku Hrvata, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 36, 7-23 (1994.), Zadar; "Zakon grada Kastva iz 1400.", Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 36, 283-308 (1994.), Zadar; Knjige riječkih notara - nezaobilazno vrelo riječke pravne povijesti, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, god. 15, 1-13 (1994.), Rijeka; O vjerodostojnosti isprava unesenih u potvrdnice pape Grgura IX. iz 1227. godine, Radovi Zavoda za hrvatsku povijest, 26, 7-16 (1993.), Zagreb; Hrvatski pravni običaji, Arhivski vjesnik, 37, 147-159 (1994.), Zagreb; Antička Tarsatica i počeci Rijeke, sv. 1, Rijeka, 29-34 (1994.), Rijeka; Kastavski zakon na njemačkom jeziku (XVIII. stoljeće), Vjesnik Povijesnog arhiva, 35-36, 21-41 (1994.), Rijeka; Iz starije povijesti Kraljevice, Vjesnik Povijesnog arhiva, 145-156 (1994.), Rijeka; Pitanja iz najstarije povijesti zagrebačke biskupije i Slavonije, Croatica Christiana periodica, god. XVIII, br. 34, 1-50 (1994.), Zagreb; O nekim podacima iz novoobjavljenih vrela za stariju povijest Krka, Vjesnik Istarskog arhiva, sv. 2-3, 15-40 (1994.), Pazin; Položaj Barbana i Planje 1199. godine, Vjesnik Istarskog arhiva, sv. 2-3, 41-48 (1994.), Pazin; Historia Salonitana i Historia Salonitana Maior - neka pitanja, Historijski zbornik, god. XLVII, 1-36 (1994.), Zagreb.

Istraživački rad: Treća knjiga Srednjovjekovno hrvatsko pravo. Rad na daljnjem proučavanju istočne granice Hrvatske u doba narodnih vladara. Razne studije o odnosu Hrvatske prema susjednim zemljama.

I v o P e r i š i n objavio je: Financijske uzbune i derivirane burzovne operacije, Slobodno poduzetništvo, br. 6/95, 209-219; Indeksi i druge burzovne informacije, Slobodno poduzetništvo, br.

9/95, 132-142; Transmisijski mehanizam i ekonomska politika, Slobodno poduzetništvo, br. 20-21, 263-275.

Istraživački rad: Nastavak rada na istraživanju financijskog mehanizma i pretpostavki za razvitak financijskog tržišta u Hrvatskoj.

E u g e n P u s i ć objavio je: Upravna znanost (Zagreb, Naprijed, 1995.), 403 str.; Tko čuva čuvare?, Erasmus, 10, Zagreb 1995., 12-19; Poslovi uprave, Financijska praksa, god. 19. br. 1, 1995., 3-20; Jesmo li se oslobodili Durkheima i Webera?, Zbornik ob 30-ljetnici Slovenskega sociološkega društva, Ljubljana, Slovensko sociološko društvo, 1995., 31-41; Dioba vlasti, Rad HAZU, 471, Zagreb 1995., 53-90; Ustrojstvo uprave, Financijska praksa, god. 19, br. 3, 1995., 159-194; Identitet, diverzitet, kapacitet, Erasmus, 11, Zagreb 1995., 2-10.

Istraživački rad: Teorija države, razvojne promjene države u 19. i 20. stoljeću, koncentracija i dekoncentracija državne vlasti (u okviru projekta Akademije "Društvena regulacija"); Usporedni upravni sustavi (projekt "Modernizacija hrvatske uprave").

H o d i m i r S i r o t k o v i ć objavio je: Povijesno značenje odluka ZAVNOH-a za izgradnju državnosti Hrvatske, Vjesnik HAZU, 4-5, 1995., 35-49; Bogišićevi pravni prinosi, Dubrovnik, br. 1, 1995., 139-144; Ivan Kukuljević, redaktor Iura Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae i Diplomatičkog zbornika, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 37, 1995., 729-739.

J a k o v S i r o t k o v i ć objavio je: Struktura hrvatskog gospodarstva i stabilizacijska politika, Restrukturiranje gospodarstva u tranziciji, knjiga I, 349-369 (1995.)., Ekonomski fakultet, Zagreb; Razvojne komponente ekonomske politike Hrvatske u 1995. godini, Ekonomija, 4-5, 297-303 (1995.), Zagreb.

Istraživački rad: Hrvatsko gospodarstvo (privredna kretanja i ekonomska politika): sredstva proizvodnje, društveni proizvod, zaposlenost, međunarodni ekonomski položaj Hrvatske, raspodjela i potrošnja, gospodarski sustav i ekonomska politika, strategija gospodarskog razvoja i ekonomska politika.

M a t e S u i ć objavio je: Ime otoka i grada Hvara, M. A. Mihovilović i suradnici, Otok Hvar, Matica hrvatska, Zagreb 1995., 93-96; F. Bulić, Hrvatski spomenici u kninskoj okolici. Uz ostale suvremene dalmatinske iz doba Narodne hrvatske dinastije, Zagreb 1888, reprint izdanje, Zagreb 1995. (pogovor M. Suić); Biševo - (Modra) špilja, Komiža, prilog istraživanju kontinuiteta i etničko-kulturnih simbioza na istočnoj jadranskoj obali, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, 86, Split 1994. (izišlo 1995.), 119-124.

Istražuje arheološke ostatke na prijelazu iz antike u rani srednji vijek na istočnojadranskim otocima.

Sudjelovao na znanstvenom skupu "Područje Šibenske županije od pretpovijesti do srednjeg vijeka", održanom u Šibeniku od 18. do 20. listopada, s referatom "Starokršćanski kriptogram s Varvarije".

S i n i š a T r i v a objavio je: Adoption of the UNCITRAL Model Law into Croatian Arbitration Law, Croatian Arbitration Yearbook, Vol. 2, 1995., 7-20.

Istraživački rad: ESUP - Organizacija i djelovanje pravosuđa, komparativno istraživanje s posebnim osvrtom na osiguranje neovisnosti sudova i sudaca te zakonitosti njihova rada (koordinator projekta Pravnog fakulteta u Zagrebu); Europsko pravo - Međunarodno privatno, međunarodno procesno te međunarodno arbitražno pravo (član suradnik projekta Pravnog fakulteta u Zagrebu); UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration, komparativno istraživanje recepcije UML u svijetu (predsjednik Stalnog izabranog sudišta pri HGK); Građansko parničko procesno pravo - rad na radikalnoj reviziji sustava u povodu pripremanja sedmog izdanja knjige (6. izd. 1986.).

F r a n j o T u đ m a n objavio je: Stanje hrvatske države i nacije, Izvješće predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika oružanih snaga Republike Hrvatske u Hrvatskom saboru 22. prosinca 1994., Zagreb 1995., 80 str.; Usudbene povjestice, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1995., 800 str.; S vjerom u samostalnu Hrvatsku, Narodne novine, Zagreb 1995., 480 str.; Zna se. HDZ u borbi za učvršćenje hrvatske suverenosti, sv. III., Glavno tajništvo Središnjice HDZ, Zagreb

1995., 360 str.; Međunarodni položaj Hrvatske, Domovinski odgoj. Priručnik za hrvatske vojnike, dočasnike i časnike, Politička uprava Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Zagreb 1995., 113-124; Hrvatska u monarhističkoj Jugoslaviji 1918.-1941., Domovinski odgoj. Priručnik za hrvatske vojnike, dočasnike i časnike, Politička uprava Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Zagreb 1995., 251-261.

A l i c a W e r t h e i m e r - B a l e t i ć objavila je: Demografska kretanja u Hrvatskoj - tendencije i perspektive, u: Obitelj u Hrvatskoj - stanje i perspektive, Đakovo: Biskupski ordinarijat, Osijek: Zavod za znanstveni rad HAZU, 1-10 (1995.), Đakovo; Povezanost demografije s društvenim napose ekonomskim znanostima, Ekonomija/Economics, 10-12, 593-609 (1995.), Zagreb; Demografska kretanja u Hrvatskoj, Informator, 30.IX. (1-3, encikl. format), 1995., Zagreb.

Istraživački rad: u tijeku je rad na projektu Razvoj stanovništva Hrvatske, na temu Demoreprodukcijski procesi u Hrvatskoj, Zagreb; također je u tijeku rad na temi "Razvoj stanovništva Osijeka u razdoblju 1948.-1991." (za knjigu II., Monografija Osijek, Zavod za znanstveni rad HAZU, Osijek).

M i r o s l a v B e r t o š a objavio je knjigu: Doba Venecije: Istra od XVI. do XVIII. stoljeća, Pula 1995., 786 str.

Istraživački rad: nastavljena su istraživanja u Državnom arhivu u Veneciji, u fondovima koji sadrže građu o hrvatskim plaćeničkim postrojbama u mletačkoj "Terrafermi", te o prekomorskim posjedima. U pripremi je nekoliko rasprava, dok će završna istraživanja biti sintetizirana u opsežnom monografijskom prikazu.

N e n a d C a m b i objavio je: Sarkofag Dobrog pastira i njegova grupa, Split 1994., 107 str. 58 sl.; Dioklecijanova palača i Dioklecijan (lik i ličnost), Izložba Dioklecijanova palača, Split 1994., 11-27; Izbor literature o Dioklecijanovoj palači, Izložba Dioklecijanova palača, Split 1994., 69-71.; Kasnoantička ženska glava iz Konjica i fenomen fizionomijskih karakteristika kao izraza određenog vremena, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, sv. 33, Razdio povijesnih znanosti (20), 1993/4., 83-92; XIII. međunarodni kongres za starokršćansku arheologiju, Split-Poreč 1994. godine i starokršćanka arheologija na području Hrvatske, Diadora 15, 1993., 11-28; Stele iz kasnoantičke grobnice u Dugopolju, Vjesnik za historiju i arheologiju dalmatinsku, 86, Split 1994., 147-176.

Tijekom 1995. vodio projekt "Arhitektura i umjetnost antičkog i starokršćanskog doba u Hrvatskoj" koji se vodi kod Ministarstva znanosti.

Dobio Nagradu Splita u 1995. za organizaciju XIII. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju i knjigu Sarkofag Dobrog pastira i njegova grupa, Split 1994.

V l a d i m i r - Đ u r o D e g a n objavio je: State Succession, Especially in Respect of State Property and Debts, The Finnish Yearbook of International Law 1993, Vol. IV, 130-193; Mixed International Jurisdictions as the Last Instances in Enforcement of Human Rights in Successor States of Former Yugoslavia, Studi senesi 1994, Sienna, 323-348; Unilateral Acts as a Source of Particular International Law, The Finnish Yearbook of International Law 1994, Vol. V. 149-266; Continuation et succession d'Etats en matière de biens d'Etat et d'équipments collectifs, Geneviève Burdeau et Brigitte Stern (éd.): Dissolution, continuation et succession en Europe de l'Est - Succession d'Etats et relations économiques internationales, Cedin-Paris I, (Editions Montchrestien) 1994, 273-302; Débats: 61-62, 264, 267, 303-304, 305, 306, 307-308, 311-312, 313 et 314; Razgraničenja morskih prostora u međunarodnoj sudskoj i arbitražnoj praksi, Uporedno pomorsko pravo - Comparative Maritime Law, br. 141-144, 1994, 33-76; Neka pravna pitanja utvrđivanja granica sa Slovenijom, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci 1995, 1-13.

Istraživački rad u tijeku: Sukcesija država kao posljedica raspada države prehodnice, znanstveni projekt Ministarstva znanosti i tehnologije. Izvori međunarodnog prava.

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima: 6. travnja sudjelovao je na znanstvenom skupu u organizaciji Sveučilišta Paris XIII i CEDIN (Centar za međunarodno pravo) na temu: "Succession d'Etats en Europe de l'Est et avenir de la securité en Europe" (Sukcesija država u Istočnoj Europi i budućnost europske sigurnosti). Podnio referat: "Problémes de répartition des biens militaires de l'ancienne Fédération yougoslave dans le cadre de la succession d'Etats", 15 str. Sudjelovao na godišnjoj skupštini Société française pour le droit international u Nici od 1. do 3.

lipnja kao član te udruge. Sudjelovao je i na kolokviju na temu: "La réorganisation mondiale des échanges (problèmes juridiques)", bez referata. Od 23. kolovoza do 2. rujna sudjelovao je na 67. zasjedanju Instituta za međunarodno pravo u Lisabonu. U Opatiji od 28. rujna do 1. listopada sudjelovao je na International Noel Baker - Pauling - Peccei Conference, na temu "Tolerance, Science and the Modern World". Podnio referat: "The Conflict of Legal Principles: that of Equality of Rights and Self-Determination of 'Peoples' and that of Territorial Integrity of States", 8 str.

I v a n E r c e g objavio je: Životni uvjeti stanovništva u Slavoniji (i dijelom Podunavlja) krajem 17. i početkom 18. stoljeća, Acta historico-oeconomica, vol. 21, 1994., 7-31; Prilog gospodarskom stanju u Bakru neposredno nakon pogubljenja Zrinskog i Frankopana, Acta historico-oeconomica, vol. 21,1994., 73-85; The Salt Trade on the East Coast od Dalmatia and Istria XVII-XVIII Centuries (Ende des 17. und Anfang des 18. Jahrhunderts), Vjesnik HAZU, br. 1-3/1995., 60-73.

B o ž i d a r J e l č i ć objavio je: Porezne stope, terminologija i učinci budućeg poreza na dodanu vrijednost, Porezni vjesnik, 1, 18-25 (1995.), Zagreb; Porez na dodanu vrijednost u poreznim sustavima suvremenih država, Slobodno poduzetništvo, 9, 36-53 (1995.), Zagreb; Porez na dodanu vrijednost s posebnim osvrtom na stope, Financijska praksa 2, 87-103 (1995.), Zagreb; Argumenti za i protiv javnih zajmova, Slobodno poduzetništvo, 22, 3-15 (1995.), Zagreb.

T o m i s l a v R a u k a r objavio je: Hrvatski prostor i kršćanstvo prije Zagrebačke biskupije, u zborniku: Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994., Zagreb 1995., 81-95; Društveni obzori srednjovjekovnog Zadra, Croatica Christiana periodica, XIX, 35, 1995., 147-166; Krbavska bitka u hrvatskoj povijesti, Vjesnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, god. IV, br. 6-7, 1995., 17-21.

P e t a r S t r č i ć. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Z v o n i m i r Š e p a r o v i ć objavio je knjigu: Akcija za Hrvatsku, apeli, članci, razgovori (1989.-1995.), vlastita naklada, Zagreb 1995., 341 str.; Praštajmo ne zaboravljajući žrtvu. Praštanje, Zbornik radova sa znanstvenog simpozija, Franjevački samostan Gospa od zdravlja; Poklonimo se žrtvama Bleiburga. 50 godina Bleiburga. Zbornik radova o Bleiburgu i križnim putovima s trećeg međunarodnog simpozija u Bleiburgu 14. i 15. svibnja 1995. Croatiaprojekt, 219-226 (1995.), Zagreb; Zbogom Zlinje, o velikom iseljavanju iz Blata na Korčuli na sve strane svijeta preko sinjeg mora. Duhovni i svjetovni obzor Blata na Korčuli. Zbornik radova znanstveno-stručnog skupa održanog 26. travnja 1995. u Blatu na Korčuli o 200. obljetnici Svete Vinčence zaštitnice Blata. Odbor za proslavu 200. obljetnice, 185-200 (1995.) Zagreb/Blato.

Istraživački rad: Prava čovjeka i prava žrtve. Istraživanje u svjetskoj perspektivi, poredbeno i s primjenom na aktualnu situaciju u Hrvatskoj. Poseban obzir na prava čovjeka u suvremenoj medicini (medicinsko pravo i etika).

Izabran za redovitog člana Europske akademije znanosti i umjetnosti (Salzburg).

D r a g o m i r V o j n i ć objavio je: The Croatian Economy in Transition. Christopher T. Sounders (ed. et al.): Eastern Europe in Crisis and the Way Out, European Economic Interaction and Integration, Workshop Papers, Volume 15 (1995.), London; Economics and Politics of Transition - Some Comparative Views with a Special Reference to Croatia. 1st International Conference on Enterprise in Transition, Split, listopad 4-6, 1995., University of Split - Faculty of Economics, 1995.; Croatian Economy in the 1990's - Present Moment and Historical Retrospect, EST-OVEST 5, 149-183 (1994.), Trieste; The Evolution of Rules for a Single European Market, Ekonomski pregled, 11-12, 882-889 (1994.), Zagreb; Stabilizacijski program u svjetlu ekonomije i politike tranzicije, Ekonomija/Economics, 4-5, 321-323 (1995.), Zagreb; Pretvorba, odakle dolazimo... kamo idemo? Ekonomija/Economics 6-7, 437-453 (1995.), Zagreb.

M a r i n Z a n i n o v i ć objavio je "Apsorus, Crexae Nesactium / Bado sulla rotta marittima adriatica", Quaderni di archeologia del Veneto, vol. X, Giunta regionale del Veneto (izdavač), Canova 1994., 174-188; "Od Inda do Thule: Grci, Rimljani i drugi", Obavijesti HAD-a, 27/1, Zagreb 1995., 45-46; "Ranokršćanske crkve kao postaje plovnog puta duž istočnog Jadrana", Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, 86, Split 1994., 125-146.

Istraživački rad: Rekognoscirao središnji i zapadni dio otoka Hvara radi topografskih pitanja; radio na monografiji otoka Hvara.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti imao je krajem 1995. 24 redovita člana i 14 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Smiljko Ašperger, Krešimir Balenović, Slaven Barišić, Vojislav Bego, Stanko Bilinski, Tomo Bosanac, Petar Krešimir Čolić, Žarko Dadić, Vladimir Devidé, Dragutin Fleš, Drago Grdenić, Ksenofont Ilakovac, Boris Kamenar, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Vladimir Paar, Mladen Paić, Riko Rosman, Ivan Supek, Vinko Škarić, Ivo Šlaus, Dubravko Tadić, Nenad Trinajstić i Zlatko Winkler.

Članovi suradnici: Ibrahim Aganović, Branimir Gašpert, Leo Klasinc, Vladimir Knapp, Boran Leontić, Pavle Papić, Josip Pečarić, Stanko Popović, Elsa Reiner, Branko Souček, Olga Šarc-Lahodny, Vladimir Volenec, Radenko Wolf i Vedran Žanić.

U tijeku godine Razred je zauvijek izgubio svojeg dugogodišnjeg člana suradnika Zlatka Smrkića (2. kolovoza) i svoje dugogodišnje dopisne članove Hannesa Olofa Alfvéna (2. travnja) i Zoltána Gábora Szabóa (16. lipnja).

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Smiljko Ašperger*, a zamjenika tajnika *Sibe Mardešić*.

Razred je održao 7 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Svoja znanstvena istraživanja i nastavnu djelatnost obavljali su članovi Razreda u okviru matičnih ustanova (Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Geodetskog fakulteta, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Instituta "Ruđer Bošković", Industrije nafte Zagreb, Građevinskog fakulteta, Pomorskog fakulteta Rijeka, Instituta za fiziku Sveučilišta, Tekstilno-tehnološkog fakulteta, Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada, Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta), jedinica Akademije (Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva, Zavoda za povijest i filozofiju znanosti) dijelom i u znanstvenim institucijama izvan Hrvatske (New Zeland, Austrija).

U okviru osnovnoga programa Akademije i iz sredstava Ministarstva znanosti omogućena su istraživanja umirovljenim članovima Razreda. Rezultate istraživanja objavili su članovi Razreda u nizu domaćih i stranih časopisa, knjiga i na znanstvenim skupovima i predavanjima u zemlji i inozemstvu. Popis radova nalazi se uz prikaz o radu članova Razreda.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz pitanja i zadataka od interesa za Razred, Akademiju ili hrvatsku znanost. Na sjednicama Razreda raspravljalo se i o izmjenama i dopunama Zakona i Statuta Akademije s posebnim osvrtom na restrukturiranje razreda Akademije - osnivanje Razreda za tehničke znanosti.

Razred je aktivno sudjelovao u radu više Akademijinih savjeta, a s osobitom pozornošću pratio je rad znanstvenih savjeta u nadležnosti Razreda: Znanstvenog savjeta za energetiku, Znanstvenog savjeta za tehnološki razvoj Hrvatske i Znanstvenog savjeta za pomorstvo. Nakon uvida u rad i problematiku Znanstvenog savjeta za pomorstvo prezentiranu Razredu od njegova predsjednika akademika Zlatka Winklera, stav Razreda je bio kako je upravo jedan od zadataka Akademije da daje svoja mišljenja i stavove u pogledu važnih problema zemlje.

Pojedini članovi Razreda aktivno su sudjelovali i u radu Znanstvenog savjeta za prirodoslovno istraživanje Jadrana (akademik Zlatko Winkler i član suradnik Leo Klasinc), kao i u rješavanju problema istog savjeta i Instituta za desalinaciju Dubrovnik (akademik Smiljko Ašperger).

Na više sjednica Razreda raspravljalo se i o knjizi Akademije "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja", te je za 4. svezak iste knjige Razred preporučio da se uređivački odbor stručno ojača novim članovima i da se u knjizi objave i eventualno suprotstavljena mišljenja.

Na sjednicama Razreda raspravljalo se i o problematici međunarodne suradnje, te o suradnji i ugovorima s inozemnim akademijama znanosti i umjetnosti i drugim institucijama. Razred je imao i konkretne prijedloge za suradnju s Mađarskom akademijom znanosti (akademici Vladimir Paar i Nenad Trinajstić).

Razred je aktivno sudjelovao, svojim prijedlozima i postupkom, i u izboru za Nagradu Hrvatske akademije. Tako je na prijedlog Razreda Nagrada Hrvatske akademije za područje prirodnih znanosti i matematike dodijeljena prof. dr. Nikoli Cindru i dr. Beni Nižiću, a za područje tehničkih znanosti dr. Rajku Pfaffu.

Razred je u skladu sa svojim ovlaštenjima provodio postupak izbora dr. Stipe Kutleše u zvanje znanstvenog suradnika u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. Razred je izabrao i Marijanu Buljan-Klaić za mlađeg asistenta u spomenutom Odsjeku.

Članovi Razreda aktivno su sudjelovali u aktivnostima od značenja za Akademiju, te je tako npr. akademik Ivan Supek održao predavanje na Svečanom skupu prigodom obilježavanja 50. obljetnice pobjede antifašističke koalicije. Zatim su akademici Ivo Šlaus (kao predsjednik Organizacijskog odbora), Smiljko Ašperger i Nenad Trinajstić sudjelovali aktivno u radu Međunarodne konferencije Tolerancija, znanost i suvremeni svijet. Na prijedlog Razreda Akademija je organizirala znanstveni skup o Bogoslavu Šuleku u povodu obilježavanja 100. obljetnice smrti, a akademici Žarko Dadić, Drago Grdenić i Nenad Trinajstić bili su članovi Organizacijskog odbora. Akademik Dubravko Tadić bio je predsjednik Organizacijskog odbora Simpozija o fundamentalnim istraživanjima u čijem radu su još aktivno sudjelovali i akademici Vladimir Paar i Nenad Trinajstić.

Izdavačka djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda:

2. sjednica 7. ožujka 1995.

Za ediciju "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost", II. svezak:

Ž. Dadić, Egzaktne znanosti.

Za ediciju "Anali" Zavoda za znanstveni rad HAZU Osijek:

J. Marušić, Analiza troškova građenja i održavanja hidromelioracijskih sustava za odvodnju u Slavoniji i Baranji.

4. sjednica 9. svibnja 1995.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

J. Pečarić and M. Alić, On some Inequalities of Ž. Madevski and A.M. Ostrowski.

J. Pečarić and Gh. Toader, Generalizations of Some Functional Equations:

5. sjednica 27. lipnja 1995.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

J. Pečarić, V. Volenc and Š. Z. Arslanagić, The Lemoine Triangle Transformation and the Triangle Inequalities.

Za Radove Zavoda za znanstveni rad HAZU Varaždin:

I. Lončar, W-Sets and Approximate Limit.

Objavljeno je:

Rad, matematičke znanosti, knj. 470, XLVI, knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, sv. 12, urednik V. Volenec (235 str.).

H. Iveković, B. Kunst i S. Ivić, Desalinacija. Posebno izdanje Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, urednici: S. Ašperger i B. Kunst (195 str.)

Rad, tehničke znanosti, knj. 468, XLV, knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, sv. 7, urednik V. Matković (72 str.).

Komemorativni sastanak

Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Mihovila Proštenika održan je 23. svibnja o. g. u palači Akademije. Uvodnu riječ održao je tajnik Razreda akademik Smiljko Ašperger, a o životu i radu preminulog akademika govorili su akademik Krešimir Balenović i prof. dr. Milivoj Popović, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Javni sastanci

U organizaciji Razreda održan je 31. svibnja javni sastanak na kojem je akademik M. Paić održao predavanje "Analiza oblika Kubelka-Munk spektralnih funkcija superionskih vodiča CuI, AgI, Cu_2HgI_4 i Ag_2HgI_4 u velikom temperaturnom intervalu".

U organizaciji Razreda i Hrvatsko-američkog društva održan je 23. lipnja javni sastanak na kojem je prof. dr. Harold van Wart, iz Syntex Discovery Research, Palo Alto, California, održao predavanje "The Discovery and Development of New Drugs in Today's Pharmaceutical Industry".

U organizaciji Odbora za proizvodnju vođenu računalom Razreda i Hrvatske zajednice proizvodnog strojarstva održan je javni sastanak na kojem je prof. dr. Roko Cebalo, tajnik Odbora za proizvodnju vođenu računalom prikazao sadržaj Zbornika 3. međunarodnog savjetovanja proizvodnog strojarstva CIM'95.

Znanstveni skupovi i pokroviteljstva

Razred je zajedno s Fakultetom elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu bio organizator međunarodnog savjetovanja o telekomunikacijama "Conference on Telecommunications ConTEL 95" održanog od 7. do 9. lipnja na Fakultetu elektrotehnike i računarstva. Akademik V. Matković sudjelovao je u utvrđivanju programa Savjetovanja.

Razred je zajedno s Hrvatskom zajednicom proizvodnog strojarstva i PWT Institut iz Darmstadta organizirao 3. međunarodno savjetovanje proizvodnog strojarstva "CIM'95" održano od 23. do 24. studenoga na Zagrebačkom velesajmu. Akademik V. Matković bio je član programskog odbora savjetovanja.

Razred je bio pokrovitelj XIV. skupa hrvatskih kemičara i IV. hrvatskog simpozija o kemiji i tehnologiji makromolekula održanog od 6. do 8. veljače u Zagrebu u organizaciji Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa.

Razred je bio i pokrovitelj skupa "Dani hrvatskih geodeta" održanog od 21. do 23. travnja u Rovinju.

Razred je bio pokrovitelj "4. hrvatsko-slovenskog kristalografskog sastanka" održanog od 28. do 29. rujna u Trakošćanu, u organizaciji Hrvatske kristalografske zajednice i Slovenskog kristalografskog društva. Akademik B. Kamenar bio je predsjednik Organizacijskog odbora i aktivni sudionik skupa.

Razred je zajedno s Razredom za prirodne znanosti i Sveučilištem u Zagrebu bio pokrovitelj znanstvenog skupa "Hrvatski prirodoslovci 4" održanog 6. listopada u Zagrebu u organizaciji Matice hrvatske, Odjela za prirodoslovlje i matematiku.

Razred je bio pokrovitelj znanstvenog simpozija u povodu 90. obljetnice rođenja akademika M. Paića održanog 18. prosinca na PMF-u u Zagrebu u organizaciji Hrvatskog fizikalnog društva.

Razred je bio i supokrovitelj više manifestacija održanih u povodu 100. obljetnice Hrvatske elektroprivrede. Posljednji skup održan je 19. prosinca u Zagrebu, gdje je referat održao akademik I. Supek.

Odbor za proizvodnju vođenu računalom (CIM)

Odbor za proizvodnju vođenu računalom (CIM-odbor), koji se sastoji od jedanaest članova: akademik Vladimir Matković, predsjednik Odbora, prof. dr. sc. Ivo Alfirević, prof. dr. sc. Ante

Bosnić, prof. dr. sc. Leo Budin, prof. dr. sc. Roko Cebalo, tajnik Odbora, prof. dr. sc. Federico Dusman, prof. dr. sc. Zijad Haznadar, prof. dr. sc. Želimir Sladoljev, prof. dr. sc. Nikola Šerman, prof. dr. sc. Dragutin Taboršak i doc. dr. sc. Branko Katalinić, te tri suradnika: prof. dr. sc. Aurel Kostelić, prof. dr. sc. Niko Majdandžić i mr. sc. Ivan Ivančić, održavao je redovite mjesečne sjednice kako slijedi:

- sjednica 16. I. 1995., predavanje je održao dr. sc. Bojan Jerbić na temu "Razumijevanje geometrije pomoću računala".
- sjednica 13. II. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Dragutin Taboršak na temu "Ergonomija u CIM sustavu".
- sjednica 20. III. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Slobodan Ribarić na temu "Inteligentni sustavi".
- sjednica 10. IV. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Roko Cebalo na temu "Mjesto i uloga CIM-a u strategiji tehnološkog razvoja Hrvatske".
- sjednica 8. V. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Tomislav Filetin na temu "Integracija informacija o materijalima u CIM koncept".
- sjednica 12. VI. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Niko Majdandžić na temu "Informacijski sustav održavanja kao podsustav CIM-a".
- sjednica 23. IX. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Zvonimir Lukačević na temu "Zahtjevana pouzdanost ili klasa elemenata i sustava".
- sjednica 9. X. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Roko Cebalo na temu "Značenje visokobrzinskih obrada u ostvarenju CIM koncepta".
- sjednica 20. XI. 1995., akademik Vladimir Matković i prof. dr. sc. Roko Cebalo predstavili su Zbornik radova 3. međunarodnog savjetovanja proizvodnoga strojarstva CIM'95".
- sjednica 18. XII. 1995., predavanje je održao prof. dr. sc. Ivica Veža na temu "Fraktalana proizvodnja".

Djelatnost članova Razreda

S m i l j k o A š p e r g e r objavio je: Ferrocenes, Strong Electron Donors. A Mechanistic Approach, u: "Current Trends in Coordination Chemistry", urednici G. Ondrejovič i A. Sirota, Slovak Technical University Press, Bratislava 1995, 203-207.

Referati na znanstvenim skupovima: B. Cetina-Čižmek i S. Ašperger, Načini vezivanja aminskih liganada u Co-porfirinima, XIV. skup hrvatskih kemičara i IV. hrvatski simpozij o kemiji i tehnologiji makromolekula, Zagreb, 6.-8. veljače 1995., Sinopsisi, C, 215 (1995); S. Ašperger, Ovisnost brzine solvoliza ferocenilmetil benzoata o ionizacijskoj moći otapala, XIV. skup hrvatskih kemičara i IV. hrvatski simpozij o kemiji i tehnologiji makromolekula, Zagreb, 6.-8. veljače 1995., Sinopsisi, C, 216 (1950); S. Ašperger, Ferrocenes, Strong Electron Donors, Sekcijsko predavanje na poziv, Fifteenth Conference on Coordination Chemistry, Smolenice, Slovačka, lipanj 5.-9., 1995., Abstracts, p. 203, 71 (1995).

Istraživački rad u tijeku: nastavljaju se istraživanja o načinu vezivanja aminskih liganada piridinskog i imidazolskog niza na kobalt u kobalt(III) protoporfirin IX dimetil esteru, kao modelnom spoju za studij biološki važnih procesa. U pripremi je publikacija na temelju obranjene doktorske disertacije suradnice B. Cetine-Čižmek pod naslovom "Kobalt(III) porfirini. σ i π veze ulaznih liganada i dinamika reakcija", Sveučilište u Zagrebu, ožujak 1995.

K r e š i m i r B a l e n o v i ć. Izvještaj o radu trebao bi biti prikazan u okviru djelovanja Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva.

S l a v e n B a r i š i ć objavio je: H. Nikšić, E. Tutiš, S. Barišić, The effect of large U_d on the Raman spectrum in the copper-oxide superconductors, Physica C, 241, 247 (1995.); P. Županović, A. Bjeliš, S. Barišić, The tight-binding approach to the dielectric response in the multiband systems, Zeit. für Physik B97, 113 (1995.).

Osim toga su se intenzivno istraživale raspodjele elektronskih naboja u visokotemperaturnim supravodičima, analizirajući NMR i NQR spektre i uspoređujući rezultate s teorijskim predviđanjima.

V o j i s l a v B e g o objavio je: V. Bego, K. Poljančić, D. Hrsan, Vrlo točno mjerenje snage i efektivnih vrijednosti izmjeničnih napona i struja pomoću digitalnih multimetara, Automatika 3-4/1994, 97-100, Zagreb 1994.; V. Bego, J. Butorac, K. Poljančić, Voltage Balance for Replacing the Kilogram, IEEE Trans. Instr. Meas. Volume 44 (1995.), 2, 579-582, travanj 1995.; V. Bego, K. Poljančić, D. Hrsan, Precise Measurement of Power and RMS Values of AC Voltages and Currents with Digital Multimeters, IMECO TC-4, 7th International Symposium on Modern Electrical and Magnetic Measurement, Prague, rujan 13-14, 1995., 639-644.

U tijeku su radovi na razvoju i izgradnji Primarnog laboratorija za elektromagnetske veličine (razvoj modernih metoda za vrlo točnu međusobnu uspredbu etalona kapaciteta i etalona otpora, razvoj metoda za vrlo točno mjerenje snage i efektivnih vrijednosti izmjeničnih napona i struja, itd.).

S t a n k o B i l i n s k i. Rukopis, Die Familie der abgestumpften quasi regulären Polyeder, prihvaćen je za tisak u izdanju Austrijske akademije znanosti.

P e t a r K r e š i m i r Č o l i ć objavio je (prilozi u knjigama i zbornicima): Čolić K., Bašić T., Pribičević B., Medak D.: Gravity Field Determination in Croatia - Status Report, Joint IAG - Symposium "Gravity and Geoid" of the International Gravity Commission, Graz 11-17. IX. 1994. Gravity and Geoid, Springer-Verlag, Berlin 1995., 647-653; Altiner Y., Čolić K., Gojčeta B., Marjanović M., Rašić Lj., Seeger H.: Results of the EUREF 1994 - Croatia and Slovenia - GSP Campaign. Paper presented at the EUREF-Meeting, Helsinki, svibanj 1995.; Čolić K., Bašić T., Pribičević B., Medak D.: Geodetic-Gravimetric Method for Better Modelling of Geological Structures in the Test Area of Croatia (Poster and 100 photocopies of the paper). International Union of Geodesy and Geophysics, XXI General Assembly, Boulder (Colorado), 2-14. VII. 1995., Geophysics and Environment. IAG, G6 Geodetic Networks for Addresing Geophysical Issues - Posters. Abstracts Week A, GA31B-13, A34; Bašić T., Čolić K., Pribičević B., Medak D.: Gravity Field solution for Croatia "CRO 95" (Poster and 100 photocopies of the paper). International Union of Geodesy and Geophysics, XXI General Assembly, Boulder (Colorado), 2-14. VII. 1995., Geophysics and Environment. International Association of Geodesy (IAG), G10 Gravity Field Determination - Posters. Abstracts Week B, GB11I-13, B32; Čolić P.-K., Bašić T., Špoljarić D., Pribičević B., Solarić R., Čolić N.: Stara i nova geodetska mjerenja na Palagruži. Stručno-znanstveni skup Palagruža, povodom 100 godina meteoroloških mjerenja i motrenja na otoku Palagruži, Split 28-30. lipnja 1995.; (prilozi u časopisima): Geodesy in Croatia, 1991.-1994. Report to the International Association of Geodesy of the International Union of Geodesy and Geophysics. Reports of Croatian National Commitee of Geodesy and Geophysics on the activities in the period 1994-95., Submitted to the XXIst General Assembly of the International Union of Geodesy and Geophysics, Boulder, Co, USA, srpanj, 2-14. 1995. Geofizika, Zagreb 1994. Vol 11, III-XIII. Također publicirano kao posebna publikacija: Čolić K.: Geodesy in Croatia, 1991-1994, Report prepared by National Corespondent of Croatia to IAG, 1-10 (with 4 figures), 150 duplicates, Zagreb 1995.; Umro je veliki dobročinitelj hrvatske geodezije prof. dr. ing. dr. h. c. mult. Helmut Wolf (1910.-1994.), Geodetski list, 49 (72), Zagreb 1995, 2, 103-106; (studije i elaborati): Bašić T., Čolić K., Pribičević B., Medak D., Solarić N., Špoljarić D.: Uspostavljanje novih geoidnih točaka u Republici Hrvatskoj u 1994. godini. Naručitelj: Državna geodetska uprava RH, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, siječanj 1995., 1-18; Čolić K., Bašić T., Pribičević B., Medak D. et al.: Završni elaborat trogodišnjeg projekta (1992.-1994.), "Primjena nove kombinirane geodetsko-gravimetrijske metode u određivanju geološko-geofizičkih struktura u odabranom test-području Hrvatske" (Bjelovarska depresija s Bilogorom), Naručitelj: INA-Industrija nafte, d. d., Naftaplin, Zagreb. Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za višu geodeziju - Grupa fizikalna geodezija, Zagreb, ožujak 1995., 1-40; (istraživački rad u tijeku - projekti): Gravimetrijsko polje u geodeziji, geofizici i geodinamici - poboljšana izradba završnog izvješća 1991.-1995.; Primjena nove geodetsko-gravimetrijske metode u određivanju geološko-geofizičkih struktura u odabranom test području Hrvatske - nastavak dopune na Završni elaborat za razdoblje 1992.-1994. (od ožujka 1995.); Realizacija GPS kampanje CROREF 95., u sklopu međunarodnog projekta EUREF - Slovenija-Hrvatska, rujan-listopad 1995. - numerička obrada terenskih mjerenja tek će uslijediti,

Uspostavljanje novih geoidnih točaka u Republici Hrvatskoj u 1995. godini i dalje, Definiranje položaja stajališnih točaka za apsolutna gravimetrijska mjerenja koja trebaju uslijediti 1996., Kombinirani model plohe geoida za teritorij Republike Hrvatske (kopneni i morski dio) - prvo

rješenje trebalo bi dovršiti u prvoj polovici 1996.; (sudjelovanje na svjetskom kongresu): na XXI. General Assembly International Union of Geodesy and Geophysics, Boulder, Colorado (USA), 2-14. srpnja 1995. bio je, zamjenjujući akademika D. Skoka predsjednika Hrvatskog povjerenstva za geodeziju i geofiziku, u ulozi Croatian Chief Delegate na IUGG Council, kada je Republika Hrvatska jednoglasno primljena za punopravnog člana; također je nastupao kao stalni nacionalni korespondent Hrvatske u International Association of Geodesy.

Žarko Dadić. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

Dragutin Fleš objavio je: D. Fleš and R. Vuković: Free-radical-initiated polymerization of 6-maleimidocholesterylhexanoate and 4-maleimidocholesterylbenzoate and copolymerization with α-methylstyrene, J. Macromol. Sci.- Pure and Appl. Chemistry, A32, 1461-1469 (1995.); Tekući kristalni polimeri, Polimeri, 16, 3-8 (1995.); Metaloceni - novi katalizatori za poliolefine, Polimeri, 16, 91-92 (1995.); R. Vuković, G. Bogdanić, A Erceg, N. Šegudović i D. Fleš, Mješljivost kopolimera sulfoniliranog poli(2,6-dimetil-1,4-fenilen oksida) i poli[o(p)-fluorostiren-ko-o(p)-klorostiren]-kopolimera. 4. hrvatski simpozij o kemiji i tehnologiji makromolekula, 6-8. veljače 1995.; knjiga sinopsisa S-2/6; Polyethylene or Paper, referat održan na 11th Caets Convocation, 18-21. lipnja 1995, Kiruna, Švedska: "Creating Wealth in Harmony with the Environment". Dio referata uvršten je u završni izvještaj u sekciji "Sustainable City" (1995.).

U razdoblju od 11. siječnja do 31. prosinca 1995. radio je na sintezi i karakterizaciji monomera i polimera koji sadrže mezogene skupine u bočnim lancima. Posebno su istraživana svojstva alternirajućih kopolimera priređenih uz sudjelovanje CT-kompleksa i stabilnost mezo faze tih kopolimera.

Drago Grdenić nastavio je istraživanja organo-živinih spojeva. Reakcije demerkuriranja i zamjene veze živa-ugljik vezom živa-dušik.

Ksenofont Ilakovac objavio je: S. Pašić and K. Ilakovac, Compton Backscattering of Hf K X-Rays in Germanium, Fizika B 4 (1995.), 2, 127-135.

Boris Kamenar objavio je: Cindrić M., Kamenar B., Strukan N., and Veksli Z.: Synthesis, structure and ESR spectrum of $(Hmorph)_6V^{IV}$, V^{V}, $Mo_{10})VO_{40}\cdot 3H_2O$, Polyhedron, 14 (1995.) 1045-1049; Đokić S., Vajtner Z., Lopotar N., Mrvoš-Sermek D., Kamenar B. and Nagl. A.: Complexes of azithromycin with some divalent metal ions, Croat. chem. Acta, 68 (1995.) 375-381; Kamenar B., Košutić-Hulita N., Vicković I. and Lazarevski G.: Structure of 8-methyleneoleandomycin-9-oxime dihydrate, Z. Kristallogr., 210 (1995.) 516-520; Kamenar B., Penavić M., Korpar-Čolig B. and Cindrić M.: Crystal structure of morpholinium β-octamolybdate tetrahydrate, $(C_4H_{10}NO)_4(Mo_8O_{26})(H_2O)_4$, Z. Kristallogr. 210 (1995.) 535; Dumić M., Vinković M., Filić D., Jamnicky B., Eškinja M. and Kamenar B.: Antihyperglycemic N-sulfonyl-1a,2,6,6a-tetrahydro-1H,4H-[1,3]-dioxepino[5,6-b]-azirines: sythesis, X-ray structure analysis, conformational behaviour, QSPR and QSAR, J. Med. Chem., 38 (1995.) 3034-3042; Kamenar B., Stefanović A., and Žigrović I.: Crystal structure of bis(N-methyl-3-ethoxysalicylideneaminato)-copper(II), Z. Kristallogr., 210 (1995.) 662-664; Kamenar B., Stefanović A. and Šorgić B.: Redetermination of the crystal structure of bis-(N-2-hydroxyethyl-salicylideneaminato)-copper(II), $Cu(C_9H_{10}NO_2)_2$, Z. Kristallogr., 210 (1995) 728-729; Kamenar B., Stefanović A. and Antolić S.: Redetermination of the crystal structure of bis(N-phenylsalicylideneaminato)-copper(II), $Cu(C_{13}H_{10}NO)_2$, Z. Kristallogr., 210 (1995.) 730.

Sintetizirani su i strukturno i spektroskopski karakterizirani novi spojevi iz reda poliokso-molibdovanadata i njihovih kompleksa s različitim ligandima. U suradnji s Istraživačkim institutom "Plive" nastavljena su istraživanja derivata i intermedijara u sintezi novog antibiotika - azitromicina (Sumameda). U svezi sa sedam zemalja srednje Europe priređen je projekt istraživanja velikih molekula CEREX na sinkorotronu Elettra u Trstu.

Sibe Mardešić objavio je: Recent advances in inverse systems of spaces, Rendiconti Istit. Mat. Univ. Trieste, Proceedings Eleventh Intern. Conf. Topology, Trieste 1993., 25 (1993.), 317-335; Approximating spaces by polyhedra, Symposia Gaussiana, Conf. A., Editors: Behara/Fritsch/Lintz, W. de Gruyter, Berlin-New York 1995., 499-505; S. Mardešić and N. Uglešić, On irreducible mappings into polyhedra, Topology and App. 61 (1995.), 187-203; Cooperation

between Croatian and American mathematicians - expecially, topologists. U: V. Paar et al. ed., USA-Croatia scientific cooperation 1963-1993., Školska knjiga, Zagreb 1995., 23-27.

V l a d i m i r M a t k o v i ć. Izvještaj o radu prikazan je u okviru djelovanja Odbora za proizvodnju vođenu računalom.

V l a d i m i r P a a r objavio je: D. Bucurescu, D. Barneoud, G. Cata-Danil, T. Van Egidy, J. Genevey, A. Gizon, J. Gizon, C. Liang, P. Paris, B. Weiss, S. Brant, V. Paar, R. Pezer, Low-lying states in doubly odd nucleus 132Pr from beta decay of 132Nd, Nuclear Physics A 587, 475-498 (1995.), Amsterdam; A. Algora, D. Sohler, T. Fenyes, Z. Gacsi, S. Brant, V. Paar, Structure of 74As from the (p,n gamma) reaction and interpretation within IBFFM, Nuclear Physics A 588, 399-430 (1995.), Amsterdam; Z. Dombradi, Z. Podolyak, S. Brant, V. Paar, Effective proton-neutron interaction in the singly closed shell region, Physica Scripta T56 239-242 (1995.), Stockholm; Z. Dombradi, A. Algora, S. Brant, V. Paar, Proton-neutron multiplet states in 100, 102In, Physica Scripta T56, 236-238 (1995.), Stockholm; Z. Dombradi, D. Sohler, S. Brant, V. Paar, Micro-deformation in the Sn region, Physica Scripta T56, 98-102 (1995.), Stockholm; V. Bondarenko, I. Kuvaga, P. Prokofjev, A. Sukhovoj, V. Khitrov, Y. Popov, S. Brant, V. Paar, Lj. Šimičić, Particle-hole states in 138Ba, Nuclear Physics A 584, 279-314, (1995.), Amsterdam; V. Bondarenko, I. Kuvaga, P. Prokofjev, A. Sukhovoj, V. Khitrov, Y. Popov, S. Brant, V. Paar, Levels of 137Ba studied with neutron-induced reactions, Nuclear Physics A 582, 1-22 (1994.), Amsterdam; V. Paar, N. Pavin, D. Paar, A. Kolutac (ur.), USA-Croatia scientific cooperation, Školska knjiga, Zagreb 1995., 558 str.; V. Paar, Nature and Deterministic Chaos/Priroda i deterministički kaos, Plato-Platonism-Petriš Natural Philosophy, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb 1994., 25; V. Paar, The Limits of Growth/Granice rasta, Plato-Platonism-Petriš Natural Philosophy, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 1994., 35; T. Fenyes, A. Algora, Z. Podolyak, D. Sohler, J. Timar, S. Brant, V. Paar, Lj. Šimičić, Structure of Odd-Odd Ga and As Nuclei, Dynamical and Supersymmetries, Fizika elementarnih čestica i atomno jadra 26, 1995., 831-871; V. Paar, Slučaj Galileo - dvostruka revizija, Kučerin zbornik, 1995., 71-81.

R i k o R o s m a n objavio je: The tubular truss - a favorable structure for high-rise buildings in seismic areas. U: Proceedings of the 10th European conference on earthquake engineering, 1467-1472 (1995.), Rotterdam-Brookfield; Prilog konstruktivnom dizajnu skela inženjerskih konstrukcija, u zborniku radova Simpozija "Suvremeni postupci izvedbe", 405-415 (1995.), Zagreb; Stropni roštilji od jednopoljnih greda, u zborniku radova "Savjetovanje o građenju čelikom", 293-304 (1995.), Zagreb; prilozi u časopisima: Massgebende Schnittkräfte und Verformungen vieleckigrohrförmiger Rahmen, Österreichische Ingenieur- und Architekten Zeitschrift, 13-17 (1995.), Wien; Beitrag zur Mechanik gegliederter Balken, Bautechnik, 124-130 (1995), Berlin; Statik eines neuen Tragsystem für Hochhäuser, Rad HAZU, tehn. (468/45), 7, 1-23 (1994., tiskano 1995.), Zagreb; Beam-column Theories, Rad HAZU, tehn. (468/45), 7, 25-72 (1994., tiskano 1995.), Zagreb; Verbundträger mit längs der Spannweite veränderlicher Steifigkeit des Verbandes, Österreichische Ingenieur- und Architekten-Zeitschrift, 205-211 (1995.), Wien; Beitrag zur Berechnung gekoppelter Stützensysteme, Beton- und Stahlbetonbau, 273-276, (1995.), Berlin; Prostorni krovni roštilji od jednopoljnih greda, Građevinar 87 (1995.), 767-772.

U tijeku je istraživanje mehaničkih svojstava greda spregnutih od elemenata od istog ili različitih materijala te njihovog odziva na bočna i osna opterećenja te promjene temperature.

I v a n S u p e k. Obnašao je funkciju predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

I v o Š l a u s objavio je: M. Batinić, I. Šlaus, A. Švarc and B. M. K. Nefkens: $\pi N \rightarrow \eta N$ and $\eta N \rightarrow \eta N$ partial-wave T matrices in a coupled, three-channel model, Phys. Rev. C 51 (1995.), 2310-2324; C. R. Howell, H. R. Setze, R. T. Braun, D. E. Gonzales Trotter, A. H. Hussein, C. D. Roper, F. Salinas, I. Šlaus, W. Tornow, B. Vlahović, R. L. Walter, G. Mertens, J. M. Lambert, H. Witala: Probing the three-nucleon force using nucleon-deuteron breakup reactions, Nucl. Instr. & Methods in Physics Research B 99 (1995.), 316-319; M. Batinić, A. Švarc, I. Šlaus: ηN S-wave scattering length in a three coupled-channel, multiresonance, unitary model, Phys. Rev. C 52 (1995.),1-7; S. K. Matthews, W. J. Briscoe, C. Bennhold, B. L. Berman, R. W. Caress, K. S. Dhuga, S. N. Dragić, S. S. Kamalov, N. J. Nicholas, M. F. Tagarin, L. Tiator, S. J. Greene, D. B. Barlow, B.

M. K. Nefkens, C. Pillai, J. W. Price, L. D. Isenhower, M. E. Sadler, I. Šlaus and I. Supek: Elastic Scattering of Pions from ^{3}H and ^{3}He into the backward hemisphere, Phys. Rev. C51 (1995.) 2534-2541; H. R. Setze, C. R. Howell, R. T. Braun, D. E. Gonzales-Trotter, A. H. Hussein, C. D. Roper, F. Salinas, I. Šlaus, W. Tornow, B. Vlahović, R. L. Walter, G. Mertens, J. M. Lambert: Cross-section measurements of the space-star configuration in n-d break-up at 13.0 MeV, AIP Conference Proceedings 334 (1995.) Few Body Problems in Physics, Editor F. Gross, 463-466; S. K. Matthews, W. J. Briscoe, D. B. Barlow, C. Bennhold, B. L. Berman, R. W. Caress, K. S. Dhuga, S. N. Dragić, S. J. Greene, L. D. Isenhower, B. M. K. Nefkens, N. J. Nicholas, C. Pillai, J. W. Price, M. E. Sadler, I. Šlaus, I. Supek, M. F. Taragin: Elastic scattering of pions form ^{3}H and ^{3}He into the backward hemisphere, AIP Conference Proceedings 334 (1995.) Few Body Problems in Physics, Editor F. Gross, 538-541.

Pozvana predavanja na međunarodnim konferencijama: Global Governance - The Culture of Diversity, Tolerance, Justice and Peace, 45th Pugwash Conference on Science and World Affairs, Towards a Nuclear-Weapon-Free World, Hiroshima, Japan, 23-29. srpnja 1995.; Education for the 21st Century, UNESCO Conference on Education, Primošten, 26.-30.VI.1995.

D u b r a v k o T a d i ć objavio je: D. Horvat, B. Podobnik and D. Tadić, A Non-Hedgehog Solution for the Chiral Bag, Fizika B4, 71-91 (1995); D. Horvat, Z. Narančić and D. Tadić, Instantons and Nonleptonic Hyperon Decays, Phys. Rev. D 51, 6277-6280 (1995.).

Radilo se (radovi su u pripremi) na relativističkim kovarijantnim kvarkovskim modelima i na proračunima u kiralnom modelu uz uključenje anomalije. Razmotrena je i vremenska ovisnost pri opisivanju atomskog dipolonog momenta (Zeldovich moment) ovisnog o narušavanju pariteta i konačnoj širini energetskih stanja.

N e n a d T r i n a j s t i ć objavio je: M. Randić, D. J. Klein, H. Y. Zhu, N. Trinajstić and T. Živković, Comparative Study of Large Molecules. Highly Accurate Calculation of a Limit for Infinite Systems from Data on Finite Systems, Theoret. Chim. Acta 90, 1-26 (1995.); D. Amić, D. Davidović-Amić and N. Trinajstić, Calculation of Retention Times of Anthocyanins with Orthogonalized Topological Indices, J. Chem Inf. Comput. Sci. 35, 136-139 (1995.); W.R. Müller, K. Szymanski, J. V. Knop and N. Trinajstić, A Comparison between the Matula numbers and Bit-tuple Notation for Rooted Trees, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 35, 211-213 (1995.); T. Živković, M. Randić, D. J. Klein, H. Y. Zhu and N. Trinajstić, Analytical Approach to Very Large Benzenoid Polymers, J. Comput. Chem. 16, 517-526 (1995.); D. Amić and N. Trinajstić, On the Detour Matrix, Croat. Chem. Acta 68, 53-62 (1995.); W.R. Müller, K. Szymanski and J.V. Knop, On the Complexity of Square-Cell Configurations, Croat. Chem. Acta 68, 91-98 (1995.); S. Nikolić, N. Trinajstić and Z. Mihalić, The Wiener Index: Development and Applications, Croat. Chem. Acta 68, 105-129 (1995.); N. Trinajstić, M. Randić, D. J. Klein, D. Babić and Z. Mihalić, On Mathematical Properties of Buckministerfullerene, Croat. Chem. Acta 68, 241-267 (1995.); D. Babić and N. Trinajstić, Stability of Fullerenes with Four-membered Rings, Chem. Phys. Lett. 237, 239-245 (1995.); H. Vančik, D. Babić and N. Trinajstić, C_{60} - An Abiotic Terpenoid?, Fullerene Sci. Technol. 3, 305-312 (1995.); M. Randić, S. Nikolić and N. Trinajstić, Compact Codes: On Nomenclature of Acyclic Chemical Compounds, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 35, 357-365 (1995.); B. Lučić, S. Nikolić, N. Trinajstić and D. Juretić, The Structure-Property Models Can Be Improved Using the Orthogonalized Descriptors, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 35, 532-538 (1995); D. Babić and N. Trinajstić, Resonance Energies of Fullerenes with 4-Membered Rings, Int. J. Quantum Chem. 55, 309-314 (1995.); W.R. Müller, K. Syzmanski, J. V. Knop and N. Trinajstić, A Remark on the Naming of Cata-Condensed Benzenoids with Base 5 Numbers, J. Chem. Inf. Comput. Sci 35, 759-760 (1995.); B. Lučić, S. Nikolić, N. Trinajstić, A. Jurić and Z. Mihalić, A Structure-Property Study of the Solubility of Aliphatic Alcohols in Water, Croat. Chem. Acta 68, 417-434 (1995.); B. Lučić, S. Nikolić, N. Trinajstić, D. Juretić and A. Jurić, A Novel QSPR Approach to Physicochemical Properties of the α-Amino Acids, Croat. Chem. Acta 68, 435-450 (1995.); N. Trinajstić, On Theoretical Research in Biology, Period. biol. 97, 177-182 (1995.); N. Trinajstić, Ethics in Genetics. A Comment, Period. biol. 97, 249-250 (1995.); D. Juretić, B. Lučić and N. Trinajstić, Secondary Structure Prediction Quality for Naturally Occuring Amino Acids in Soluble Proteins, J. M. Struct. (Theochem) 338, 43-50 (1995.); D. J. Klein, A. Graovac, Z. Mihalić and N. Trinajstić, Excitation

Spectra for Degenerate Rearrangements, J. Mol. Struct. (Teochem) 341, 157-164 (1995.); D. Amić, D. Davidović-Amić, A. Jurić, B. Lučić and N. Trinajstić, Structure-Activity Correlation of Flavone Derivatives for Inhibition of cAMP Phosphodiesterase, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 35, 1034-1038 (1995.); N. Trinajstić, My Twenty Years Cooperation with American Scientists in Theoretical Chemistry, u: USA-Croatia Scientific Cooperation 1963.-1993., Edited by V. Paar, Školska knjiga, Zagreb 1995., 317-322; N. Trinajstić, Mladen Deželić - zaboravljeni hrvatski kemičar, Polimeri 16, 167-170 (1995.); N. Trinajstić, Kemija - moćna znanost, Kem. ind. 44, 519-524 (1995.); N. Trinajstić, O filozofiji prirodnih znanosti, Polimeri 16, 275-279 (1995.); N. Trinajstić, Prikaz knjige - Andreas Hirsch: "The Chemistry of Fullerenes", Georg Thieme Verlag, Stuttgart-New York, 1994, Kem. ind. (Zagreb) 44, 99-100 (1995.); N. Trinajstić, Book Review - Andreas Hirsch: "The Chemistry of Fullerenes", Georg Thieme Verlag, Stuttgart-New York, 1994., Chem. Biochem. Eng. 9, 56-57 (1995.); N. Trinajstić, Book Review - Andreas Hirsch: "The Chemistry of Fullerenes": Georg Thieme Verlag, Stuttgart-New York, 1994., Croat. Chem. Acta 68, A15-A16 (1995.); N. Trinajstić, Book Review - Snježana Paušek-Baždar: "Flogistonska teorija u Hrvata", HAZU/Birotisak d.o.o., Zagreb 1994., Croat. Chem. Acta 68, A15-A16 (1995.); N. Trinajstić, Prikaz knjige - Snježana Paušek-Baždar: "Flogistonska teorija u Hrvata", Polimeri 16, 217-219 (1995.).

Pozvana predavanja: N. Trinajstić, S. Nikolić i M. Dumić, Ružička i Prelog - od osječkih đaka do nobelovaca, Državni susret i natjecanje mladih kemičara Hrvatske (Našice, 25-28. svibnja 1995.), N. Trinajstić, Život i djelo Mladena Deželića (1900.-1989.), zmaja Klokočkog IV., Znameniti prirodoslovci članovi Družbe "Braća Hrvatskog Zmaja" (Zagreb, 3. lipnja 1995.); N. Trinajstić, On the Nature of Theoretical Research, MATH/CHEM/COMP'95 (Dubrovnik, lipanj 28 - srpanj 1, 1995.); D. Juretić, B. Lučić and N. Trinajstić: Improved Sequence Analysis with the Kyte-Doolittle Functions, MATH/CHEM/COMP '95 (Dubrovnik: lipanj 26 - srpanj 1, 1995.); N.. Trinajstić, Complexity of Chemical Graphs in Terms of the Corresponding Numbers of Spanning Trees, Complexity and Order in Matter (Brijuni: rujan 11-15, 1995.); D. Juretić, B. Lučić and N. Trinajstić, Learning from Nature: The Recognition of Transmembrane Segments in Integral Membrane Proteins, Complexity and Order in Matter (Brijuni: rujan 11-15, 1995.); N. Trinajstić, B. Lučić and S. Nikolić: How to Improve QSAR Models by the Use of Descriptors Orthogonalized in Different Orderings, 1995., International Chemical Congress of Pacific Basin Societies - Frontiers in Mathematical Chemistry (Honololu: prosinac, 17-22, 1995.).

Istraživački rad u tijeku: nastavio je rad na razvoju i primjeni matematičkih i kompjutorskih modela u kemiji. Studirao je matematička svojstva fulerena i njihov odraz na strukturu, svojstva i pripravu tih spojeva. Razvijao je i ispitivao relacije, koje kvantificiraju odnos strukture, svojstva i aktivnosti različitih klasa molekula. Razvio je i primijenio novu matricu udaljenosti, tako zvanu matricu zaobilaznih udaljenosti. Nastavio je razvijati vlastiti model za predviđanje sekundarne strukture proteina.

Z l a t k o W i n k l e r. Obnašao je funkciju predsjednika Znanstvenog savjeta za pomorstvo, bio je član Međunarodnog znanstvenog savjeta časopisa "Brodogradnja", Zagreb. Bio je voditelj skupine stručnjaka Znanstvenog savjeta za pomorstvo i urednik studije "Prilozi restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta - Revitalizacija i razvitak", Rijeka, rujan 1995. Studija je predana Vladi Repulike Hrvatske.

Bio je predsjednik Organizacijskog odbora i uredničkog odbora Zbornika međunarodnog savjetovanja "Priobalje i podmorje Jadrana - realna šansa za hrvatski morski turizam", Opatija, ožujak 1995.

D i n a K e g l e v i ć. Sudjelovanje na znanstvenom skupu: XIV. skup hrvatskih kemičara, Zagreb, 6-8. veljače 1995.: D. Keglević, B Kojić-Prodić i Z. Banić, Sinteze i konformacijske analize mono-, di- i oligosaharida karakterisitičnih za peptidoglikan bakterijske spore (izlaganje na posteru).

U tijeku su sintetski radovi na području kemije ugljikohidrata. Glikozidne kondenzacije mono i disaharidnih struktura karakterističnih za specifični peptidoglikan (tzv. korteks) bakterijske spore.

L e o K l a s i n c objavio je: Rowland Sherwood Frank: Ozonske rupe, u: Velikani naše epohe, Vince Ratko (ur.), Zagreb: Hrvatski radio, 1994., 553-557; L. Klasinc, I. Novak, S. McGlynn, Photoelectron Spectra of Compounds with Carbon-halogen Bonds, u: The Chemistry of Functional Groups, Supplement D2, the Chemistry of Halides, Pse/, Patai S., Rapport Z. (ur.), Chishester: John

Wiley & sons, 1995., 123-184; N. Kezele, T. Cvitaš and L. Klasinc, Analysis of Measurements with the CRANOX System in Zagreb, u: Transport and Transformation of Pollutants in the Troposphere, M. Borrel et. al. eds., SPB Academic, The Hague (1994.), 275-278; V. Butković, T. Cvitaš, L. Klasinc, S. Vidič and V. Đuričić, Analysis of Ozone Data from the TOR Station Puntijarka, u: Transport and Transformation of Pollutants in the Troposphere, M. Borrell et al. eds., SPB Academic, The Hague (1994.), 271-274; L. Klasinc, T. Cvitaš i N. Kezele, Istraživanje ozona u zraku, Kem. Ind. 43 (1994.), 503-511; D. Srzić, Lj. Paša Tolić, S. Martinović, N. Kezele, L. Klasinc, Fourier-transformirana spektrometrija masa, Kem. Ind. 44 (1995.), 9-19; D. Srzić, S. Martinović, Lj. Paša Tolić, N. Kezele, S. M. Shevchenko, L. Klasinc, Laser Desorption Fourier Transform Mass Spectrometry of Lignins, Rapid Comm. Mass Spectrom., 2 (1995.), 245-249; T. Vitaš, N. Kezele, L. Klasinc, I. Lisac, Tropospheric Ozone Measurements in Croatia, Pure Appl. Chem. 67 (1995.), 1450-1453; L. Klasinc, Efekt staklenika kao ograničenje na neke tehnologije proizvodnje električne energije, Drugi simpozij (1995.), 29-34.

Određivanje elektronske strukture heterocikličkih i biološki aktivnih molekula iz njihovih fotoelektronskih spektara i kvantno-kemijskih računa za te molekule. Istraživanje strukture prirodnih polimera spektrometrijom masa uz lasersku desorpciju. Analiza podataka ozona i drugih fotooksidansa koji se kontinuirano mjere na raznim lokacijama u okviru EUREKA projekta EUROTRAC-TOR.

V l a d i m i r K n a p p objavio je: Proliferation problem requires radical solution. 44th Pugwash Conference on Science and World Affairs, 30. lipnja - 6. srpnja 1994., Kolumbari, Greece; I. Supek, V. Knapp, Ex-Yugoslavia problems; relevance to nuclear disarmament prospects, Proceedings of the Pugwash Conference on Science and World Affairs, 23-29. srpnja 1995., Hiroshima, Japan; Nuclear weapon free world and the peaceful use of nuclear energy, Proceedings of the Pugwash Conference on Science and World Affairs, 23-29. srpnja 1995., Hiroshima, Japan; Poliferation, facing the long term problem, VIII Amaldi Conference, 5-7. listopada, 1995. Piacenza, Italija.

J o s i p P e č a r i ć objavio je: C. E. M. Pearce and J. Pečarić, On two lemmas of G. Brown and L. Shepp having application to sum sets and fractals, J. Austr. Math. Soc., Ser. B, 36 (1994.), 60-63; C.E.M. Pearce and J. Pečarić, A remark on the Lo-Keng Hua inequality, J. Math. Anal. Appl. 188 (1994.), 700-702; J. Pečarić, On an integral inequality of A. Lupas, Anal. Numer. Theor. Approx. 23, No. 1 (1994.), 101-102; J. Pečarić, S. S. Dragomir and J. Sandor, On some Grüss type inequalities for isotonic functionals, Rad HAZU, mat. [467] 11 (1994.), 41-47; M. Alić and J. Pečarić, Inequalities related to Hardy's and Levin's, Rad HAZU, mat. [467] 11 (1994), 111-117; H. Alzer and J. Pečarić, On an inequality of A. M. Mercer, Rad HAZU, mat. [467] 11 (1994.), 27-30; J. Pečarić and I. Rasa, Some inequalities and identities for means, Studia Univ. Babes-Bolyai 39, No. 1, 1994.; J. Pečarić, A weighted version of Zagier's inequality, Nieuw Archief voor Wiskunde 12 (1994.), 125-127; B. Mond and J. Pečarić, Bounds for Jensen's inequality for several operators, Houston J. Math. 20 (1994.), 645-651; C. E. M. Pearce and J. Pečarić, Remarks on an integral inequality for concave functions, Acta Sci. Math. (Szeged) 59 (1994.), 575-578; B. Mond and J. Pečarić, Classical inequalities for Matrix Functions. Utilitas math. 46 (1994.), 155-156; B. Mond and J. Pečarić, Difference and Ration Operator Inequalities in Hilbert Space. Houston J. Math. 21 (1994.), 103-108; S. Varošanec and J. Pečarić, On Polya's Inequality, Univ. Arhus. Math. Institut 1994., 275-278; C. E. M. Pearce and J. Pečarić, On the ratio of logarithmic means, Anzeiger Öster. Akad. Wiss. Math. - Naturwiss. Klasse 131 (1994.), 39-44; B. Mond and J. Pečarić, Holder and Minkowski Inequalities in Hilbert Space, Math. Balkanica 8 (1994.), 45-49; B. Mond and J. Pečarić, Generalization of a Matix inequality of Ky Fan, J. Math. Anal. Appl. 190 (1995.), 244-247; B. Mond and J. Pečarić, A simple proof of the Beckenbach-Lorentz inequality, Bull. Austral. Math. Soc. 51 (1995.), 417-420; L. Maligranda, J. Pečarić and L. E. Persson, Stolarsky's inequality with general weights, Proc. Amer. Math. Soc. 123 (1995), 2113-2118; B. Mond and J. Pečarić, Generalized Power Means for Matrix Functions, Publ. Math. Debrecen 46/1-2 (1995.), 33-39; L. Maligranda, J. Pečarić and L. E. Persson, Weighted Favard and Bevarld inequalities, J. Math. Anal. Appl. 190 (1995.), 248-262; J. Pečarić and L. E. Persson, Note on an inequality of Hardy-Littlewood and Polya, Gazette Math. 79 (1995.), 383-385; B. Mond and J. Pečarić, Reverese forms of a convex matrix inequality, Lin. Alg. Appl. 220 (1995.), 359-364; S. Varošanec and J. Pečarić, Gauss' and

related inequalities, Zeitschrift für Anal. Anwend 14 (1995.), 175-183; J. Pečarić and H. Alzer, On Ky Fan's inequality, Math. Pannonica 6/1 (1995.), 85-93; B. Mond and J. Pečarić, An extension of the generalized Schur Inequality, Bull. Austral. Math. Soc. 52 (1995.), 341-344; C.E.M. Pearce and J. Pečarić, On an extension of Holder's inequality, Bull. Austral. Math. Soc. 51 (1995), 453-458; J. Pečarić, Remarks on some results of Alzer, Yand and Teng, Tamkang J. Math. 26 (1995.), 9-11; J. Pečarić, The inequalities of Zagier and Čebyšev, Arch. Math. 64 (1995.), 415-417; B. Mond and J. Pečarić, A matrix version of the Ky Fan Generalization of the Kantorovich inequality, II. Lin. Multilin. Alg. 38 (1995.), 309-313; S. S. Dragomir, J. Pečarić and L. E. Persson, Some Inequalities of Hadamard Type, Soochow Math. J. 21 (1995.), 335-341; B. Mond and J. Pečarić, Some inequalities for monotonic sequences of operators, Rad HAZU, mat. [470] 12 (1995), 209-215.

Pozvana predavanja: Arithmetic mean - geometric mean and related matrix inequalities, Depart. Math. University of Torino, ožujak, 1995.; Inequalities of Gauss type, Depart. Math. University of Torino, ožujak, 1995.; Arithmetic mean - geometric mean and related matrix inequalities, La Trobe University Bendigo, Australia, lipanj, 1995.; Arithmetic mean - geometric mean and related matrix inequalities, Allgemeine Ungleichungen, Mathemat. Institut, Oberwolfach, Germany, studeni 1995.

Istraživački rad u tijeku: nastavak intenzivnog istraživanja u teoriji nejednakosti geometrijskih nejednakosti i nejednakosti u analizi, teoriji matrica i teoriji operatora. U tom cilju nastavlja se suradnja s matematičarima u zemlji i inozemstvu, pa se za 1996. godinu planiraju boravci u Rimu i Torinu (Italija), Lulea (Švedska) i Melbourne i Adelaideu (Australija).

S t a n k o P o p o v i ć objavio je: S. Musić, Đ. Dragčević, S. Popović, I. Czakó-Nagy, Formation of rust during the corrosion of steel in water and $(NH_4)_2SO_4$ solutions, Part 2, Croatica Chemica Acta 68 (1995.), 315-323, Zagreb; S. Popović, M. Ristić, S. Musić, Formation of solid solutions in the system Al_2O_3-Fe_2O_3, Materials Letters 23 (1995.), 139-142, Murray Hill, NJ, USA; A. Turković, S. Musić, Đ. Dragčević, S. Popović, M. Ritala, T. Asikainen, M. Leskelä, Measurements of the electrical properties of transparent gamma AlOOH films, u: Advances in Science and Technology, Ceramics, 3D, Editor P. Vincenzini, Techna Srl., Firenca, 1995., 2655-2662; S. Popović, B. Gržeta, H. Löffler, G. Wendrock, Lattice constant of the Al-rich FCC alpha-phase in contact with various kinds of precipitates, u: Structure and Structure Development of Al - Zn Alloys, Editor H. Löffler, Akademie Verlag, Berlin 1995., 212-241; D. Medaković, S. Popović, N. Zavodnik, B. Gržeta, M. Plazonić, X-ray diffraction study of mineral components in calcareous algae (Corallinaceae, Rhodophyta), Marine biology 122 (1995.), 479-485, Berlin; S. Musić, Đ. Dragčević, S. Popović, Formation of boehmite via precipitation processes from aqueous solutions, Materials Letters 24 (1995.), 59-64, Murray Hill, NJ, USA.

Primjenom rentgenske difrakcije, Mössbauer i FT IR spektroskopije istražuju se čvrste otopine, granice topljivosti, precipitacijski procesi, fazne pretvorbe, fazni dijagrami u sustavima međumetalnih oksida i slitina. Tijekom 1995. podneseno je 14 priopćenja o istraživačkom radu na znanstvenim i međunarodnim skupovima.

V l a d i m i r V o l e n e c. U tijeku je istraživanje geometrijskih svojstava totalno simetričnih medijalnih kvazigrupa i posebnih klasa idempotentnih medijalnih kvazigrupa.

V e d r a n Ž a n i ć objavio je: V. Žanić, N. Naranča, Proračun sigurnosti i funkcionalne upotrebljivosti konstrukcije raketne topovnjače Petar Krešimir IV u neoštećenom i oštećenom stanju, Brodarski institut (interna publikacija), Zagreb 1995., 128 str.; V. Žanić, T. Jančijev, N. Naranča, Metodologija proračuna odziva, podobnosti i granične izdržljivosti brodske konstrukcije za potrebe konceptualnog projektiranja, FSB, Zagreb 1995., 120 str. (+ program za računalo); V. Žanić, Reliability Based Structural Optimisation Model Using Parallel Computing, Euromech Colloquium 345, Liverpool, 1996. (u radu); V. Žanić, K. Žiha, Sensitivity to correlation in Structural Reliability (u pripremi za časopis Structural Safety); Chen-Far Hung, V. Žanić et al., Integrated Solutions for International Ship Structures Congress, Committee IV. 2 Design Methods (u radu); V. Žanić, Multimodel Failure Surface Representation Using Concept of Nondominance (program za računalo), u priremi za suradnju u USA.

Nagrada Hrvatskog vijeća Europskog pokreta "Europski krug" za 1995. Predsjednik International Scientific Committee za VII Congress of the International Maritime Organisation of Mediterranean, Dubrovnik 1995. (suorganizator Hrvatska akademija).

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za prirodne znanosti imao je krajem 1995. godine 22 redovita člana i 15 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Zoran Bujas, Zvonimir Devidé, Ivan Gušić, Milan Herak, Ivan Jurković, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Slavko Krvavica, Željko Kućan, Branko Kurelec, Zdravko Lorković, Milan Maceljski, Vladimir Majer, Milan Meštrov, Vlatko Silobrčić, Dragutin Skoko, Branko Sokač, Stjepan Šćavničar, Željko Trgovčević i Mirko Vidaković.

Članovi suradnici: Sibila Jelaska, Frano Kršinić, Zvonimir Krulc, Čedomil Lucu, Biserka Nagy, Zlatko Pepeonik, Boris Petz, Eduard Prelogović, Zoltan Racz, Tomislav Šegota, Ivette Škreb-Guilcher, Anton Švajger, Dubravko Timet, Josip Tišljar i Mercedes Wrischer.

Tajnik Razreda je akademik *Vladimir Majer*, a zamjenik tajnika akademik *Vlatko Silobrčić*.

Razred je u 1995. održao 7 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je tijekom godine nastavio sa svojom redovitom djelatnošću u okviru Akademijinih općih zadataka i programa, a posebno u okviru znanstvenog djelovanja u području svojih glavnih struka bioznanosti i geoznanosti. Redovito se brinuo o radu znanstvenih savjetâ (Znanstvenog savjeta za naftu, Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo, Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode, Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, Znanstvenog savjeta za prirodoslovno istraživanje Jadrana) i odbora (Odbora za geokemiju), koji spadaju u njegovu nadležnost, te pratio rad Zavoda za ornitologiju, Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara i Kabineta za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa.

Razred je poticao organizaciju znanstvenih skupova i svojim pokroviteljstvom pridonosio njihovom ugledu i kvaliteti.

Redovitu pozornost Razred je posvećivao međunarodnoj suradnji s akademijama, sveučilištima, te drugim inozemnim institucijama.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih poslova i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. Tako su razmatrani prijedlozi za izmjenu Zakona i dopunu Statuta o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, a u svezi s njezinim restrukturiranjem i statusom članova.

Razred je aktivno sudjelovao kod pripreme ugovora o znanstvenoj suradnji sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti i Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti. U okviru postojeće suradnje s Austrijskom akademijom znanosti kao gost Razreda u Zagrebu je boravio prof. dr. Josef Zemann, redoviti član Austrijske akademije znanosti, koji je tom prilikom održao i predavanje u Hrvatskoj akademij.

Također su u okviru međunarodne suradnje na regionalnom skupu IGCP - UNESCO, zemalja središnje Europe i istočnog Mediterana u Beču od 29. do 31. svibnja 1995. sudjelovali dopisni član Jakov Pamić, kao predsjednik Hrvatskog nacionalnog komiteta IGCP-a i akademik Vladimir Majer, podpredsjednik istog komiteta.

Članovi Razreda sudjelovali su na međunarodnim znanstvenim skupovima i kao pozvani predavači u inozemstvu. Uz financijsku pomoć Akademije akademik Ivan Jurković boravio je u Pragu od 28. do 31. kolovoza 1995. i u okviru simpozija "Third Biennal Society For Geology Applied To Mineral Deposits" održao predavanje "Sulphate sulphur isotopic composition of evaporites in the Western Dinarides".

Na I. hrvatskom geološkom kongresu održanom u Opatiji od 18. do 21. listopada 1995. pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i tehnologije sudjelovali su članovi Milan Herak, Vladimir

Majer, Branko Sokač, Stjepan Šćavničar, dopisni član Jakov Pamić i članovi suradnici Josip Tišljar i Eduard Prelogović. Kongres je pozdravio tajnik Razreda akademik Vladimir Majer. Plenarna predavanja održali su akademici Milan Herak i Vladimir Majer.

U Dubrovniku od 2. do 4. veljače 1995. uz prisutnost članova Razreda, Uprave Akademije i članova Znanstvenog savjeta za prirodoslovno proučavanje Jadrana održan je sastanak na kojem je za predsjednika Savjeta izabran član suradnik Frano Kršinić, a za potpredsjednika akademik Branko Kurelec. Izabran je i Izvršni odbor Savjeta, utvrđen je program rada i formirane tri sekcije u okviru kojih će se obavljati djelatnost Savjeta.

U Znanstveni savjet za graditeljstvo, obnovu i razvoj kao predstavnik Razreda imenovan je član suradnik Zlatko Pepeonik.

U Odbor za proslavu 180. obljetnice rođenja utemeljitelja naše Akademije biskupa J. J. Strossmayera, imenovan je akademik Zoran Bujas, a u Odbor za Simpozij o fundamentalnim istraživanjima imenovan je akademik Milan Herak. U Odbor za Nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti imenovan je akademik Vlatko Silobrčić. Na Simpoziju o fundamentalnim istraživanjima aktivno su sudjelovali članovi Vladimir Majer, Stjepan Šćavničar, Milan Herak, Ivan Gušić, Dragutin Skoko, Vlatko Silobrčić i Biserka Nagy.

Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti. Razred se i ove godine prijavio na natječaj Ministarstva znanosti i tehnologije za novčano podupiranje svojih edicija: "Acta geologica", "Acta biologica" i "Anali za šumarstvo".

Recenzirali su se i prihvaćali za tisak rukopisi za edicije Razreda, odnosno Akademije i njezinih zavoda. Tako su članovi Razreda tijekom godine recenzirali 19 rukopisa za Zbornik radova održanih na znanstvenom skupu "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju".

U skladu sa svojim ovlaštenjima Razred je proveo izbor mr. Jelene Majcan-Kralj u istraživačko zvanje asistenta u Zavodu za ornitologiju. Razred je dao suglasnost da se provede postupak za izbor dr. Katice Čorkalo u zvanje znanstvenog suradnika u Centru za znanstveni rad Hrvatske akademije u Vinkovcima. Nadalje je Razred predložio, na temelju mišljenja Komisije, da se obnovi mandat dosadašnjem upravitelju Arboretuma Trsteno mr. Petru Đurasoviću.

Razred je predložio dva kandidata za Nagradu Hrvatske akademije iz područja prirodnih znanosti i određeni su referenti za ocjenu rada kandidata za Nagradu.

Razred je dostavio HPT-u prijedlog za izdavanje prigodnih poštanskih maraka u povodu 150. obljetnice rođenja Đure Pilara, koja se navršava 1996., a koji su Hrvatske pošte i prihvatile.

Izdavačka djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

2. sjednica od 14. ožujka 1995.

Za zbornik "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju":

V. Marić, Primjena biotehnologije u proizvodnji hrane.

V. Stipetić, Radmila Jovančević, Promjene na svjetskom tržištu poljoprivrednih proizvoda u minulih trideset godina 1962.-1992.

F. Bašić, V. Mihalić, Blaženka Bertić, Trajno održiva poljoprivreda u novom okruženju.

J. Havranek, Proizvodnja autohtonih sireva Hrvatske.

I. Jurić, M. Đikić, A. Kolega, M. Vujčić, Mogući pravci budućeg razvoja uzgojno-selekcijskog rada u stočarstvu Hrvatske.

J. Martinčić, I. Đurkić, Mogućnost proizvodnje sjemena u Republici Hrvatskoj za potrebe izvoza.

Đ. Peršurić, Z. Tomčić, A. Milotić, Vinogradarstvo i vinarska proizvodnja u obiteljskim gospodarstvima za potrebe turizma.

N. Mirošević, P. Maleš, Temeljne odrednice razvitka hrvatskog vinogradarstva i vinarstva.

I. Butorac, M. Bolf, Proizvodne i tržišne mogućnosti krumpira u Hrvatskoj i Europi.

T. Lovrić, Strukturiranje prerade poljoprivrednih proizvoda u Hrvatskoj u novom okruženju.

Z. Martinić-Jerčić, Renata Pavlina, M. Rojc, D. Pavlov, J. Kovačević, I. Kolak, J. Borošić, Z. Matotan, Sortiment ratarskih povrćarskih kultura Hrvatske u novom okruženju.

3. sjednica od 21. travnja 1995.

Za ediciju "Acta biologica":

V. Gamulin i A. Mikoč, Geni pokreću i bilježe evoluciju živog svijeta.

4. sjednica od 20. lipnja 1995.

Za ediciju "Acta biologica":

Sabina Städtler i H. Ziegler, Ukazivanje na ovisnost sadržaja škroba o osmotskom gradijentu u tkivima luka.

Za "Larus":

Z. Dolenc, Obilježja gnijezda jaja kosa u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Z. Dolenc, Prilog poznavanju gniježđenja čvorka na području sjeverozapadne Hrvatske.

Za ediciju "Acta geologica":

G. Barić, J. Radić, Geochemical characterization of source rocks and oils in the eastern part of the Drava depression, Croatia.

I. Jurković, D. Slovenec, Geochemical significance of the zincian chrome -spinel for the genesis of the Cr-Ba-Fe-Cu-Zu ore deposit in the Zagrlski Brook (Bosnia and Herzegovina).

Z. Šoljić, I. Eškinja, On the geochemical relationship between gallium and iron.

G. Bardossy, On the problems of bauxite geochemistry.

I. Lebinac, S. Švel-Cerovečki i A. Alajbeg, Istraživanje biodegradacije nafte i naftnih cjedina.

5. sjednica od 19. rujna 1995.

Za ediciju "Acta geologica":

Maja Paunović, I. Galović, B. Obelić, E. Winkler, Geological, paleontological and paleoanthropological characteristics of Šašnato polje.

6. sjednica od 9. studenoga 1995.

Za "Larus":

Jelena Majcan Kralj, Ornitofauna Hrvatske tijekom posljednjih dvjesto godina.

Za ediciju "Anali za šumarstvo":

Ž. Borzan, Marlena Idžojtić i M. Vidaković, Pokusne plohe dvoigličavih hibridnih familija borova u Hrvatskoj.

Rukopisi u tisku

Za ediciju "Acta biologica":

Vol. 18/I: *Vera Gamulin i Andreja Mikoč*, Genes Drive and Record Evolution of the Living World.

Vol. 18/2: *Sabina Städtler und H. Ziegler*, Hinweise auf die Abhängigkeit des Stärkegehalts vom Sink-Status in Allium-Geweben.

Za ediciju Spomenice posvećene preminulim akademicima: sv. 73. Spomenica akademiku Davoru Miličiću. Glavni i odgovorni urednik akademik Zvonimir Devidé.

Objavljeno

"Acta geologica":

Vol. 24/1-2: Ervin Mrinjek, Internal Architecture of Alluvial Promina Beds in Northern Dalmatia, Croatia, Zagreb, 1994, 36 str.

Kao posebno izdanje:

Delectus seminum Arboretum Trsteno za 1995.-1996., Zagreb, 17 str.

Svečana sjednica

Svečana sjednica u povodu 95. obljetnice rođenja najstarijeg člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Zdravka Lorkovića održana je u palači Akademije 23. siječnja 1995.

Skup je otvorio i pozdravio tajnik Razreda akademik Vladimir Majer. Prigodno slovo održao je potpredsjednik Akademije akademik Ivo Padovan, a o životu i radu akademika Zdravka Lorkovića govorili su akademici Milan Meštrov i Zvonimir Devidé. Uz prigodan dar slavljeniku priređen je i domjenak u salonima Akademije.

Javni sastanci

U organizaciji Razreda održan je 9. svibnja 1995. javni sastanak u palači Akademije na kojem je prof. dr. Josef Zemann, član Austrijske akademije znanosti iz Beča održao predavanje pod naslovom "Metamorfni alkalni rioliti u austrijskim Alpama".

U organizaciji Razreda održan je 10. listopada 1995. javni sastanak u palači Akademije na kojem je prof. dr. Karl J. Ullrich, umirovljeni direktor Max-Planck Instituta za biokemiju iz Frankfurta, održao predavanje pod naslovom "Renal transport of xenobiotics (Chemicals and drugs).

U organizaciji našeg i Razreda za medicinske znanosti održao je prof. dr. Mladen Vranić sa Sveučilišta u Torontu dana 7. prosinca 1995. javno predavanje "Korisni i štetni učinci hiperglikemije u dijabetesu. Usporedba integrativnih i molekularnih istraživanja".

U organizaciji Razreda održano je 11. prosinca 1995. u palači Akademije predstavljanje knjige o Mljetu koja sadrži sve radove i priopćenja sa simpozija "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta". Simpozij je održan od 4. do 10. rujna 1995. u Pomeni na otoku Mljetu, a pod pokroviteljstvom Razreda za prirodne znanosti. Zbornik je predstavio skupu tajnik Razreda akademik Vladimir Majer, a o sadržaju Zbornika govorio je akademik Milan Meštrov i dr. Paula Durbešić.

Pokroviteljstva

Razred za prirodne znanosti bio je tijekom godine pokrovitelj više znanstvenih skupova.

Razred je bio pokrovitelj simpozija "Prirodne značajke i društvena valorizacija otoka Mljeta" koji je u organizaciji Nacionalnog parka Mljet i Hrvatskog ekološkog društva održan od 4. do 10. rujna 1995. u Pomeni na otoku Mljetu.

Razred je uz Ministarstvo znanosti i tehnologije bio pokrovitelj "Godišnjeg sastanka hrvatskih biokemičara s međunarodnim sudjelovanjem", koji je u organizaciji Hrvatskog biokemijskog društva održan od 22. do 25. rujna 1995. u Supetru na Braču.

U organizaciji Hrvatskog ekološkog društva i Nacionalnog parka Kornati, a pod pokroviteljstvom Razreda za prirodne znanosti, održan je 2.-7. listopada 1995. u Murteru simpozij "Nacionalni park Kornati, Općina Tisno u Šibenskoj županiji. Prirodna podloga, zaštita, društveno i gospodarsko valoriziranje".

Uz Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti i Razred za prirodne znanosti bio je pokrovitelj znanstvenog skupa "Hrvatski prirodoslovci IV" koji je održan u Zagrebu 6. listopada 1995. u organizacii Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske.

Pod pokroviteljstvom Razreda održan je u Zagrebu od 6. do 8. studenoga 1995., a u organizaciji više prirodoslovnih udruga i organizacija simpozij u počast 95. obljetnici rođenja i 70. obljetnici rada akademika Zdravka Lorkovića. Na simpoziju je s referatima prisustvovalo više od 100 referenata. Od članova Razreda sudjelovali su Zvonimir Devidé, Milan Meštrov, Milan Maceljski, Vlatko Silobrčić, Mirko Vidaković i Željko Trgovčević.

Odbor za geokemiju

Rad Odbora za geokemiju nastavljen je prema smjernicama postavljenim na Plenumu Odbora 25. VII. 1993. Peta sjednica Predsjedništva Odbora održana je 16. XII. 1994., a sjednica Uredništva Biltena 9. II. 1995. Tiskan je Bilten br. 4 s kratkim sažecima svih predavanja održanih tijekom 1994., sudjelovanjem članova Odbora za geokemiju na međunarodnim simpozijima, anketom o geokemijskim instrumentima u relevantnim istraživačkim centrima, popisom znanstvenih časopisa u INA-Naftaplinu, te kalendarom međunarodnih kongresa i simpozija. Održano je predavanje: V.

Bermanec, V. E. Lebowitzky, S. Šćavničar, V. Zebec, Geokemijska anomalija u metamorfnom kompleksu kraj Nežilova u Makedoniji.

30. XI. 1995. sazvana je Skupština Odbora na kojoj je izabrano novo Predsjedništvo, te prikupljena članarina. Tom prilikom najavljeno je predavanje: L. Palinkaš, V. Bermanec, V. Zebec, G. Pavlović, Metamorfogeni kvarc i hijalofan iz Busovače - studij fluidnih inkluzija. Na prijedlog Odbora, prihvaćena su 5 rukopisa članova Odbora iz domene geokemije koji su recenzirani i bit će tiskani u "Acta geologica".

Djelatnost članova Razreda

Z o r a n B u j a s. Izvještaj o radu prikazan je u okviru djelovanja Kabineta za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa.

Z v o n i m i r D e v i d é. Znanstvenoistraživački rad u tijeku: pronađena je metoda koja omogućuje (na pokrovnici ili predmetnici) trajna kontinuirana mikroskopska promatranja odabranih stanica aerobnih organizama. Prvi pokusi s mahovinama, osobito jetrenjarkama, dali su vrlo dobre rezultate.

I v a n G u š i ć objavio je: I. Gušić i V. Jelaska, Pilarova sveučilišna predavanja iz geologije. U: Zbornik znanstvenog skupa o Gjuri Pilaru (1846.-1893.), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, posebna izdanja 11, 47-60, Zagreb 1994.; V. Jelaska, I. Gušić, V. Ćosović, Z. Bajraktarević, Osejava kod Makarske - geološki spomenik prirode. U: Prirodoslovna istraživanja biokovskog područja, Ekološke monografije 4, Hrvatsko ekološko društvo, 63-71, Zagreb 1995.; Z. Bajraktarević, I. Gušić, V. Jelaska, V. Ćosović i N. Jukić, Ćurilo i Sv. Petar - značajna paleontološka nalazišta numulita užeg makarskog područja, *ibid.*, 83-92; K. Kalac, Z. Bajraktarević, Ž. Marković, Z. Barbić i I. Gušić, Stratigrafije pliocensko-pleistocenskih sedimenata u bušotinama podmorja Jadrana. U: Prvi hrvatski geološki kongres, Zbornik radova 1, 281-284, Zagreb 1995.; M. Koić, V. Ćosović, I. Gušić, V. Jelaska, T. Marjanac i A. Moro, Some paleontological evidence of the Paleogene transgression on the Adriatic carbonate platform, *ibid.*, 293-296; A. Moro, E. Mrinjek, I. Gušić i V. Jelaska, Upper Cretaceous storm-influenced limestones of Ist Island (Adriatic Sea, Croatia), *ibid.*, 2, 397-398; L. Šribar, I. Gušić i V. Jelaska, Upper Cretaceous evolution of the carbonate platform in SW Slovenia, *ibid.*, 601-604.

M i l a n H e r a k objavio je: Koncepcijski doseg geologije Hrvatske (Conceptional scope of the geology of Croatia), Prvi hrvatski geološki kongres, Opatija, zbornik radova 1, 25-33 (1995.), Zagreb.

Kao član Počasnog odbora sudjelovao na Prvom hrvatskom geološkom kongresu u Opatiji od 18. do 21. listopada 1995. i održao uvodno predavanje pod naslovom "Koncepcijski doseg geologije Hrvatske".

Istraživački rad u tijeku: Tektonska analiza područja Fužine-Lokve u Gorskom kotaru.

I v a n J u r k o v i ć objavio je: I. Jurković, L. Palinkaš, D. Slovenec, D. Šiftar and J. Pezdič, Paragenesis, Geochemistry and Crystallochemistry of the Barite Deposits in the Mid-Bosnian Schist Mountains, Eight Biennal Meeting of European Union of Geoscientists (UG 8), Strasbourg, 9-13. IV. 1995.; Terra, Abstracts, Supplement, No. 1, Terra nova, vol. 7, p.331, Oxford 1995.; I. Jurković and D. Šiftar, Sulphate sulphur isotopic composition of evaporites in the western Dinarides. U: Mineral Deposits: From Their Origin to Their Environmental Impacts. Proceedings of the Third Biennal SGA Meeting, Prague, 26-31. VIII. 1995., 581-585, Rotterdam 1995.; I. Jurković, Metalogenija paleozoika Dinarida na području Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i zapadne Makedonije. Prvi hrv. geološki kongres, Opatija, 18.-21. IX. 1995. Knjiga sažetaka (Abstracts), p. 46, Zagreb 1995. Zbornik radova (Proceedings) 1, 275-280, Zagreb 1995.; J. Pamić and I. Jurković, Alpine magmatic-metallogenic formations of the northwestern and central Dinarides. XV Congress of the Carpatho-Balkan Geological Association. UNESCO IGCP, Project No 356, Meeting from 17-20. IX. 1995., Athens, Greece; I. Jurković, Bakovići - the biggest gold deposit of Bosnia and Hercegovina, Rudarsko-geološko-naftni zbornik, vol. 7, Zagreb 1995.

Rad na znanstvenom projektu Ministarstva znanosti i tehnologije: Metalogenija paleozoika Hrvatske, srednje i zapadne Bosne. Sudjelovanje u UNESCO IGCP Project No 356: Plate Tectonics Aspects of Alpine Metallogeny in the Carpatho-Balkan Region.

A n d r i j a K a š t e l a n objavio je: Z. Grubić, R. Žunec, A. Naipal, A. Kaštelan and M. J. Giphart, Molecular Analysis of HLA Class II Polymorphism in Croatians. Tissues Antigens 1995, 46: 293-298; R. Žunec, Z. Grubić, Z. Jurčić and A. Kaštelan, HLA Genotypes in Classical and non-classical form of Coeliac Disease, Europ. Journ. of Immunogenet. 22:61, 1995.; Z. Grubić, R. Žunec and A. Kaštelan, Lack of Association between Rheumatoid Artritis and HLA-DR Alleles with Naturally Occuring Amino Acid Substitution, Europ. Journ. of Immunogenet. 22:61, 1995.; Z. Grubić, R. Žunec and A. Kaštelan, Analysis of Haplotype Frequencies Linkage Disequilibrium and Recombination within HLA class II Region in Croatians, Europ. Journ. of Immunogenet. 22:124, 1995.; R. Žunec, Z. Grubić, D. Kaštelan and A. Kaštelan, Contribution of DQ (AArg52+, BAsp57-) Heterodimer to Insulin-Dependent Diabetes Mellitus Susceptibility, Europ. Journ. of Immunogenet. 22:58, 1995.

Istraživački rad u tijeku: Klinička transplantacija bubrega, srca, jetara i koštane moždine - imunološki i imunogenetski aspekti; struktura gena HLA i genetskih defekata u nasljednim metaboličkim bolestima; molekularna istraživanja gena Klase I i Klase II sustava HLA - primjena u transplantaciji koštane moždine i populacijskim istraživanjima.

D u š a n K l e p a c objavio je: Park prirode Medvednica, 202-206; Perivojne šume grada Zagreba, 206-212, u: Spomenica Zrinjevac, Zagreb 1995.

Istraživanje u tijeku: Stare šume hrasta lužnjaka i njihov doprinos u razvoju naše zemlje. Rast i prirast hrasta lužnjaka. Šumski eko-sustavi u Gorskom kotaru.

K r i s t a K o s t i a l - Š i m o n o v i ć objavila je (znanstveni radovi u časopisima): K. Kostial, M. Blanuša, M. Piasek, Lj. Prester, M. M. Jones, P. K. Singh (1995.), Monoisoamyl and mono-*n*-hexyl *meso*-2,3-dimercaptosuccinate in mobilizing ^{203}Hg retention in retation to age of rats and route of administration, J. Appl. Toxicol. 15: 201-216; M Blanuša, K. Kostial, M. Piasek, M. M. Jones, P. K. Singh (1995.), Reduction of lead retention by monoisoamyl *meso*-2,3-dimercaptosucciante in suckling rats, Analyst 120: 951-953; K. Kostial, M. Blanuša, M. Piasek, M. M. Jones, P. K. Singh (1995.), Prolonged oral treatment with two monoesters of *meso*-2,3-dimercaptosuccinic acid for depleting inorganic mercury retention in suckling rats, Pharmacol. Toxicol. 77: 216-218; K. Kostial, M. Blanuša, Lj. Orester, M. M. Jones, P. K. Singh (1995.), Dose-related efficiency of mono-*n*-hexyl *meso*-2,3-dimercaptosuccinate in decreasing ^{203}Hg retention in rats, Pharmacol. Toxicol. 77: 79-80; (sažeci kongresnih saopćenja): M. Blanuša, K. Kostial, M. Piasek, The effect of monoisoamyl ester of *meso*-2,3-dimercaptocussinic acid (M*i*-ADMS) on lead body burden in rats. U: Z. Franić, D. Kubelka, ed. Proceedings of the Second Symposium of the Croatian Radiation Protection Association, Zagreb 1994., 215-218.

U tijeku su istraživanja bioloških svojstava nekih novih kompleksona za pospješenje eliminacije toksičnih metala iz organizma.

V e l i m i r K r a n j e c objavio je: V. Kranjec, K. Jelić, L. Šterk, B. Vlašić, Geološka i geofizička istraživanja nafte, plina i termalne vode u Hrvatskoj, Zbornik radova, I. hrvatski geološki kongres, 19.-22. X. 1995., Opatija 1995., 1-26.

Nastavlja naftnogeološka, dubinskogeološka i neotektonska proučavanja područja hrvatskog dijela Panonskog bazena i hrvatskog dijela podmorja Jadrana, osobito dubinskogeološka kartiranja.

S l a v k o K r v a v i c a istražuje katalitička svojstva fosforuktokinaze *u Paramphostromum microbothrium* (Trematoda) i u *Metastrongylus apri* (nemetoda).

Ž e l j k o K u ć a n objavio je (prilozi u knjigama): Crick, Francis Harry Compton. U: Velikani naše epohe. Ličnosti i djela polovice XX. stoljeća. Biblioteka Hrvatski radio (ur. R. Vince), Zagreb 1994., 152-155; Watson, James Dewey, *ibid.*, 651-654; My Early Days at the Rockefeller. U: USA-Croatia Scientific Cooperation (ur. V. Paar), Školska knjiga, Zagreb 1995., 60-62; prilog u časopisu: Neke dileme suvremene biologije, Filozofska istraživanja 15, 93-101 (1995.), Zagreb.

B r a n k o K u r e l e c objavio je: B. Kurelec, B. Pivčević and W. E. G. Müller (1995.), Determination of pollutants with multixenobiotis-resistance inhibiting properties, Mar. Environ. Res. 39, 261-265; P. Waldmann, B. Pivčević, W. E. G. Müller, R. K. Zahn and B. Kurelec (1995.),

Increased genotoxicity of acetylaminofluorene by modulators of multixenobiotic resistance mechanism: studies with the fresh water clam *Corbicula fluminea*, Mutat. Res. 342, 113-123; B. Kurelec (1995.), Reversion of multixenobiotic resistance mechanism in gills of a marine mussel *Mytilus gallaprovincialis* by model- and environmental-inhibitors of P170-glycoprotein, Aquatic Toxicol. 33, 93-103; B. Kurelec, D. Lucić, B. Pivčević and S. Krča (1995.), Induction and reversion of multixenobiotic resistance in a marine snail *Monodonta turbinata*, Mar. Biol. 123, 305-312; B. Kurelec (1995.), Inhibition of multixenobiotic resistance mechanism in aquatic organisms: Ecotoxic consequences, Sci. Total Environ. 171, 197-204; B. Kurelec, S. Krča and D. Lucić (1995.), Expression of multixenobiotic resistance mechanism in a marine mussel *Mytilus galloprovincialis* as a biomarker of exposure to polluted environment, Comp. Biochem. Physiol.; S. De Flora, M. Bagnasco, C. Bennicelli, A. Camoirano, A. Bojnemirski and B. Kurelec (1995.), Biotransformation of genotoxic agents in marine sponges. Mechanisms and modulation, Mutagenesis 10, 357-364; B. Kurelec, P. Waldmann and R. K. Zahn (1996.), The modulation of functional and toxic expression of the induced multixenobiotic resistance mechanism in a clam *Corbicula fluvinea*, Mar. Environ. Res.; W. E. G. Müller, R. Stefen, B. Rinkevich, V. Matranga and B. Kurelec (1995.), Multixenobiotic resistance mechanism in plasma membranes of cells from the marine sponge *Suberites domuncula*: Its potential application in assessment of environmental pollution, Mar. Biol.

U tijeku je rad na karakterizaciji okolišnih kemosenzitora primjenom novog substrata, kalceina AM, i nove tehnologije (kultura fibroblasta stabilno tranficirana s MDR genom; mjerenje ATP-aze iz MDR-proteina dobivenih gentehnologijom) razvijene u suradničkom laboratoriju dr. B. Sarkadija s Nacionalnog instituta za imunologiju, Budimpešta.

Z d r a v k o L o r k o v i ć. Primjedbe i dopune na drugi svezak "Butterflies of Europe, Introduction to Lepidopterology " (ed. O. Kudrna) 1990., Entomologia Croatica 1, 1995., 1-18.

Odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića, odlukom predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana, dne 29. svibnja 1995.

Plaketa "*Universitas Studiorum Zagrebiensis MDCLXIX*" u znak priznanja Sveučilišta u Zagrebu, 1995.

M i l a n M a c e l j s k i objavio je: M. Maceljski, J. Igrc Barčić, Diabrotica virgifera virgifera LeConte (Coleoptera: Chrysomelidae) - kukuruzna zlatica, Fragm. phytomedica et herbol. 21/2, 173-185, 1993. (tiskano 1995.), Zagreb; Istraživanje štetne faune tla u Zagrebu u razdoblju 1950-1993.g., Fragm. phytomedica et herbol., 21/2, 155-162, 1993. (tiskano 1995.), Zagreb; M. Maceljski, Thirty years of Colorado potato beetle resistance management in Croatia, prikazan poster i sažetak u Proc. XIII Intern. Plant Prot. Congress, 207, 1995., The Hague; M. Maceljski, J. Igrc Barčić, Procjena značenja kukuruzne zlatice, Diabrotica virgifera virgifera LeConte (Col: Chrysomelidae) za Hrvatsku, Polj. znanst. smotra 59/4, 413-424, 1994. (tiskano 1995.), Zagreb; M. Maceljski, Rezistentnost krumpirove zlatice (Leptinotarsa decemlineata Say) u Hrvatskoj, Zbornik 2. slov. posv. o varstvu rastlin, 47-60, 1995., Radenci; M. Maceljski, D. Bertić, Kestenov moljac miner - Cameraria orhidella Deche & Dimić (Lep. Lithocolletidae), novi član hrvatske štetne faune, prikazan poster, sažetak Simpozija u počast Z. Lorkovića, 80-81, 1995. Zagreb; M. Maceljski, Pesticidi u namirnicima, Zbornik znanst.-.stručnog skupa "Škodljive tvari u namirnicama", 31-38, 1995., Stubičke Toplice.

Glavni urednik Zbornika radova znanstvenog skupa "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju", Zagreb, 1995. i časopisa "Glasnik zaštite bilja". Član uredničkog odbora časopisa "Entomologia Croatica" i "Fragmenta pyhtomedica et herbologica".

Glavni istraživač međunarodnog znanstvenog projekta "Biocontrol of seven weeds" završenog 30. kolovoza 1995. te znanstvenih projekata "Istraživanje znanstvenih osnova integralne zaštite bilja" i "Istraživanje kukuruzne zlatice".

V l a d i m i r M a j e r objavio je: Školovanje geologa na Sveučilištu u Zagrebu, osvrt na prošlost, sadašnjost i budućnost, Prvi hrvatski geološki kongres, Opatija, Zbornik radova 1, 35-42, Zagreb 1995.; K. Balogh, P. Colantoni, F. Guerrera, V. Majer, L. Ravasz-Baranyai, A. Renzulli, C. Alberini, The medium-grained gabbro of the Jabuka Islet, Adriatic Sea, Giornale di geologia, Bologna 1995.; D. Slovenec, V. Majer, B. Šebečić, Aluminian celadonite in tuff from the Striževo

area in Western Herzegovina, N. Jb. Min. Ing., 1995., 363-379, Stuttgart; R. Altherr, B. Lugović, V. Majer, Early Miocene calc-alkaline magnetism along the easternmost segment of the Periadriatic fault system (Slovenia and Croatia), Mineralogy and Petrology, Wien 1995.

Istraživački rad u tijeku: Nastavlja se rad na projektu Ministarstva znanosti "Kompleksna istraživanja magmatskih i metamorfnih kompleksa Hrvatske/Dinarida i susjednih područja", kao i rad na projektu "Magmatske stijene Hrvatske" u okviru Akademijinog osnovnog programa.

Dopisni je član Makedonske akademije.

M i l a n M e š t r o v. Istraživački rad u tijeku: fauna, cenoze i trofija vodenih ekosustava.

Voditelj istraživanja: Biološko-ekološka istraživanja izvorišta i akumulacije Ponikve, Biološko-ekološka istraživanja potoka Križ, Biološko-ekološka istraživanja delte Neretve, Biološko-ekološka istraživanja Vranskog jezera na otoku Cresu.

V l a t k o S i l o b r č i ć objavio je: Sadašnja i nova humana cjepiva. Prehrambeno-tehnol. i biotehnološka rev., 32, 1994., 107-109; Forty years of Transplantation immunology in Croatia, Period. biol. 97, 1995., 167-170; Medawar, Peter Brain: Osnove za transplantaciju tkiva. U: Velikani naše epohe, R. Vince (urednik), Biblioteka Hrvatski radio, knj. 8., Zagreb 1994., 446-449; Salk, Jonas Edward: Poliomijelitis i Salkovo cjepivo, *ibid.*, 568-571; R. Mažuran, V. Silobrčić: Imunologija. U: Ginekologija i perinatologija, A. Kurjak i sur. (koautori), Golden Time, Varaždinske Toplice 1995., 81-96.

D r a g u t i n S k o k o objavio je: D. Skoko, E. Prelogović, Značenje Pilarovog doprinosa prirodnoznanstvenom tumačenju potresa, Zbornik znanstvenog skupa o Gjuri Pilaru (1846. - 1893.); Slavonski Brod, 1. X. 1993. Posebna izdanja, knjiga 11, 117-133 (1994.), Zagreb; D. Skoko, V. Kuk, Seizmičke značajke makarskog područja, Zbornik radova s Kongresa održanog od 11. do 16. listopada 1993. u Makarskoj, Hrvatsko ekološko društvo, Ekološke monografije 4, Prirodoslovna istraživanja biokovskog područja, 41-62 (1995.), Zagreb; E. Prelogović, D. Skoko, E. Jamičić, B. Aljinović, Medvednica fault zone (Croatia), EUG VIII, Strasbourg, 9.-13. travnja 1995., Terra, Abstracts, Abstr. Suppl. No. 1, Vol. 7, 41 (1995.), Oxford.

Predsjednik Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju HAZU; voditelj znanstvenog projekta Ministarstva znanosti i tehnologije, predsjednik Hrvatskog povjerenstva za geodeziju i geofiziku; član Europske seizmološke komisije Međunarodnog udruženja za seizmologiju i fiziku unutrašnjosti Zemlje.

B r a n k o S o k a č. Znanstvenoistraživački rad odvijao se u okviru projekta "Fosilne vapnenačke alge (Dasycladaceae) mezozoika". Objavio je: B. Sokač & T. Grgasović, Dissocladella bystricky n. sp., a new caleazeous alga (Dasycladaceae) from Upper Triassic dolomites of Mt. Medvednica (northern Croatia); Geologia Croatica, 48/1, 1-7 (1995.), Zagreb.

S t j e p a n Š ć a v n i č a r objavio je: V. Bermanec, S. Šćavničar, V. Zebec, Childrenite and crandalite from Stari Trg mine (Trepča), Kosovo; New data, Mineralogy and Petrology, 52 (1995.), 197-208; Sažeci priopćenja na znanstvenim skupovima: V. Bermanec, S. Šćavničar, D. Holtstam, D. Šturman, A. Cridlle, Crystal chemistry of magnetoplumbite group minerals: magneto-plumbite, hibonite and a new mineral Nežilovite. Fourth croatian-slovenian criystallographic meeting, Trakošćan, 28.-30. IX. 1995., Book of Abstracts, 41; V. Bermanec, T. Armbruster, R. Oberhänsli, V. Zebec, S. Međimorec, S. Šćavničar, New data on intermediate Mn-Mg carpholite from Vrpsko (near Prilep), Macedonia. I. hrvatski geološki kongres, Opatija, 18.-21. X. 1995., Abstracts, 16; V. Bermanec, D. Balen, S. Šćavničar, A. Šušnjara, Volcanoclastic rocks of the Middle Triassic (Ladinian) in the area of Donje Pazarište (Lika), *ibid.*

Istraživački rad u tijeku: Istražuje mineraloške karakteristike i procese geneze izmijenjenih tufova i tufita Hrv. zagorja, kao i mineralogija nekoliko varijeteta tinjaca iz metamorfne zone oko Nežilova.

M i r k o V i d a k o v i ć objavio je: Forestry research and its role in croatian forestry. U: Review of forestry and forest industries sector in Republic of Croatia, Ministry of Agriculture and Forestry, Public Corporation "Hrvatske šume", 6-7 (1994.), Zagreb; M. Vidaković i J. Gračan, Čuvanje i povećanje biološke raznolikosti naših šuma. U: Zbornik radova savjetovanja Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju rezolucija Helsinške konferencije o zaštiti i očuvanju europskih šuma, Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo HAZU, 17-28 (1994.), Zagreb; Oplemenjivanje

drvenastog bilja za potrebe hortikulture. U: Spomenica Zrinjevac, 172-181 (1994.), Zagreb; Akademik Ivo Pevalek - profesor botanike. U: Simpozij Pevalek - Flora i vegetacija Hrvatske, 15-18 (1994.), Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: Podizanje eksperimentalne i proizvodne klonske sjemenske plantaže hrasta lužnjaka (*Quercus robur* L.).

Sudjeluje na izradi monografije o hrastu lužnjaku (*Quercus robur* L.)

Željko Trgovčević objavio je: Pedeset godina molekularne biologije, Liječnički vjesnik 116 (1994.), 315-318; E. Salaj-Šmic, D. Donjerković, Ž. Trgovčević, In vivo modulation of the EcoK restriction endonuclease, Periodicum biologorum 96 (1995.), 357-358; Ž. Trgovčević, E. Salaj-Šmic: Interaction of the Escherichia coli host and phage lambda: role of the RecBCD-Gam complex, Croat. Chem. Acta 68 (1995.), 589-596.

Jakov Pamić objavio je: Geochronology of Upper Cretaceous and Tertiary volcanic rocks from the Slavonija-Srijem Depresion (Southern Pannonian Basin) and their basic petrological features, Nafta 45, Zagreb 1994., 331-339; Doprinos i važnost Gjure Pilara u geološkom istraživanju Bosne i Hercegovine, Posebno izdanje Razreda za prirodne znanosti HAZU, knj. 11, Zagreb 1994., 85-94; Palynological and organic-petrographic data on very low- and low-grade metamorphic rocks in the Slavonian Mountains (northern Croatia), Geol. Croatica, 47, 149-155; Alpinski regionalno-metamorfni kompleks Medvednice (sjeverozapadna Hrvatska), Zbornik radova 1. hrvatskog geološkog kongresa, Opatija 1995., 67-70.

Rad u tijeku: Vulkanske stijene Savsko-dravskog međurječja.

Sibila Jelaska objavila je: B. Kolevska-Pletikapić, M. Krsnik-Rasol, Z. Lorković, V. Besendorfer, T. Tramišak, S. Jelaska (1995.), Somatic embryogenesis in Picea omorika (Panč.), Purk. Acta pharmaceutica 45, (2 suppl. 1): 267-271; B. Pevalek-Kozlina, B. Jelaska (1995.), The regeneration ability in common oak (*Quercus robur* L.) callus cultures, Acta pharmaceutica 45: 277-280; B. Pevalek-Kozlina, B. Michler, S. Jelaska, Microclonal multiplication of wild cherry (*Prunus avium* L.) from shoot tips and root sucker buds, Acta botanica Croatica 53: 52-62; S. Stipković, B. Kolevska-Pletikapić, S. Jelaska (1995.), Morpho-histological characteristics of black pine roots induced with Agrobacterium rhizogenes infection, Acta pharmaceutica 45: 305-309; D. Leljak, S. Jelaska (1995.), Callus formation and somatic embryo production in pumpkin Cucurbita pepo L. explants on hormone-free medium, Periodicum biol. 97 (4): 335-340; Growth patterns in plant tissue culture, Period biol. 95/4: 493 (1993.); Recent developments in somatic embryogenesis, Acta pharm. 44: 397-406.

Frano Kršinić objavio je: D. Viličić, F. Kršinić and Z. Bičanić, The diatom Nitzschia sicula (Castr.) Hust. and naupliar faecal minipellets in the Adriatic Sea. P. S. Z. N. I: Marine Ecology, 15, 1, 1994., 27-39; D. Viličić, F. Kršinić, M. Carić, N. Jasprica, S. Bobanović-Ćolić and J. Mikuš, Plankton and hydrography in a moderately eutrophic eastern Adriatic bay (Gruž bay), Hydrobiologia, 304, 1995., 9-22; F. Kršinić, Changes in the microzooplankton assemblages in the northern Adriatic Sea during 1989 to 1992, Journal of Plankton Research, 17, 5, 1995., 935-953.

Glavni istraživač projekta "Distribucija planktona, trofički i regenerativni odnosi". Nastavlja istraživanja mikrozooplanktona osobito skupina *Tintinnina*, Radiolarija u Jadranu. Također radi na usavršavanju i testiranju uređaja za kvantitativna istraživanja ukupnog zooplanktona. Sudjeluje u radu područnog vijeća za prirodne znanosti Ministarstva znanosti i tehnologije te Nacionalnog znanstvenog vijeća.

Zvonimir Krulc. Znanstvenoistraživački rad u tijeku: Proučavanje i praćenje problematike, posebice novih dostignuća i suvremenih smjerova razvoja, zaštite od munje - naročito u zadaćama uzemljivanja i ugroženosti od udara munje. Iz tog područja objavljena informacija "Predstavljanje europske i slovenske regulative za izvođenje zaštite uređaja od udara munje i ostalih prenapona". (Predstavljanje noviteta standarda IEC, VDE i SIS. Konkretna usmjerenja izvođenja, Bled 1995.), Energija, 44 (1995.), 3, 170-171, Zagreb.

Čedomil Lucu objavio je (međunarodni znanstveni časopisi): Č. Lucu and D. Siebers (1995.), Acidification of gill cells of the shore crab Carcinus mediterraneus, Helgolander Meeresunters., 49, 709-713; M. Devescovi and Č. Lucu (1995), Seasonal changes of the copper level in shore crab Carcinus mediterraneus, Mar. Ecol. Prog. Ser. 1220, 169-174; Č. Lucu and D. Pavičić (1995.), Role of seawater concentration and major ions in oxygen consumption rate of isolated gills

of the shore crab Carcinus mediterraneus Csrn., Comp. Biochem. Physiol. 112A (4), 21-29; D. Siebers, Č. Lucu, K. Boetcher and K. Jurs (1994.), Regulation of pH in the isolated perfused gills of the shore crab Carcinus maenas, J. Comp. Physiol. 164, 16-22; Č. Lucu and V. Obersnel (1995.), Interaction of lanthanum with cadmium influx across isolated crustacean gill. Rapport du XXXIV Congres de la CIESM, 63; D. Pavičić, and Č. Lucu: Effects of the seawater osmoconcentration changes on oxydative processes in isolated gill of shore crab Carcinus mediterraneus Csrn., Rapport du XXXIV Congres de la CIESM, 158.

U tijeku su istraživanja regulacije bakra, važnog bioelementa morskih organizama prisutnog u velikim količinama u tjelesnim tekućinama bezkralješnjaka u respiracijskom pigmentu hemocijaninu.

B o r i s P e t z objavio je: Uloga čovjeka u događanju nezgoda i nesreća, Arh. hig. rada toksikol. 1994., 249-273 (1995.); Psihologijski aspekti teorije očekivanja, Policija i sigurnost, 1994., 459-492 (1995.); udžbenici: Poslovna psihologija (koautor s F. Šulakom), Školska knjiga, Zagreb 1995.; kongresi: I. hrvatski kongres medicine rada, Opatija, 26. X. 1995.; uvodno predavanje: Uloga Instituta za medicinska istraživanja u istraživanju umora.

Z o l t a n R a c z objavio je: Z. Racz, A. Šarin, Z. Vukelić, Aims of the Zagrebian Workshop on Water Pollution and Protection in Agricultural Practice, Hrvatske vode, br. 12, 1995., 197-203; Predgovor pripremljen u svojstvu gosta urednika i objavljen na hrvatskom i engleskom jeziku u znanstvenom časopisu Hrvatske vode br. 12, koji je u cjelosti posvećen Međunarodnom radnom sastanku o onečišćenju i zaštiti voda u poljoprivrednoj praksi; Z. Racz i suradnici, 1995. Nacionalni projekt "Uređenje i zaštita tla i voda u agroekosustavima". Završni izvještaj s popisom objavljenih radova tijekom zadnje dvije godine istraživanja, podnijet Ministarstvu znanosti i tehnologije; M. Bogunović, Z. Racz, Ž. Vidaček, D. Kaučić, 1995. Assessment of Erosion Risk and Land Quality in Southern Dalmatia. Objavljeno u zborniku radova međunarodnog simpozija, koji je održan povodom 35. obljetnice Instituta za plodnost tla u Bratislavi; Ž. Vidaček, Z. Racz, S. Husnjak, 1995. Rezultati stacionarnih istraživanja na pokusnim objektima u slivu Karašice i Vučice. Stručni izvještaj za proteklu godinu podnijet JVP Hrvatska vodoprivreda, koje zajedno s Ministarstvom znanosti sufinancira spomenuta istraživanja u slavonskoj Podravini.

Znanstvenoistraživački rad u tijeku: Nastavak priprema za Međunarodni radni sastanak, koji se održava pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, FAO i ECE UN i koji je zbog ratnih prilika i sigurnosti sudionika odgođen za 20.-24. svibnja 1996. god. Napominjemo da je Razred za prirodne znanosti također jedan od nacionalnih pokrovitelja sastanka.

T o m i s l a v Š e g o t a. U tijeku je dovršetak sveučilišnog udžbenika "Klimatologija za geografe".

A n t u n Š v a j g e r objavio je: Kloniranje čovječjeg embrija. Povod za razmišljanje o etici u biologiji i medicini, Glasnik hrvat. katol. liječ. druš. IV (1, 2), 4-8, 1994.; Presađivanje fetalnog moždanog tkiva u liječenju Parkinsonove bolesti - Medicinski i etički pogledi, Glasnik hrvat. katol. liječ. druš. IV (3, 4) 8-18, 1994.

Znanstvenoistraživački rad u tijeku: Istraživanje razvojnog potencijala embrionalnih i fetalnih tkiva u uvjetima izostanka specifične funkcije nakon izotransplantacije na ektopična mjesta.

D u b r a v k o T i m e t istražuje utjecaj višekratno ponovljene hipotremije na hematološke i biokemijske značajke krvi.

J o s i p T i š l j a r objavio je: I. Velić, J. Tišljar, D. Matičec, i I. Vlahović (1995.), Opći prikaz geološke građe Istre, 1. hrvatski geološki kongres, Vodič ekskurzija, 5-30, Zagreb; I. Velić, D. Matičec, I. Vlahović i J. Tišljar (1995.), Stratigrafski slijed jurskih i donjokrednih karbonata (bat - gornji alb) u zapadnoj Istri (ekskurzija A), *ibid.*, 33-66; J. Tišljar, I. Vlahović, D. Matičec, i I. Velić (1995.), Platformni facijesi od gornjega titona do gornjeg alba u zapadnoj Istri i prijelaz u tempestitne, klinoformne i rudistne biolititne facijese donjega cenomana u južnoj Istri (ekskurzija B), *ibid.*, 67-110; I. Blašković, I. Dragičević & J. Tišljar (1995.), Morphological and geological indicators of the possible bauxite deposits in the karst region of western Herzegovina, RGN Zbornik, 7, 17-27, Zagreb; J. Tišljar, I. Velić i I. Vlahović (1995.), Usporedba gornjojurskih karbonatnih platformnih naslaga zapadne Hrvatske, 1. hrvatski geološki kongres, knj. sažetaka, 93, Zagreb; I. Velić, J. Tišljar i I. Vlahović (1995.), Jesu li vapnenci s rožnjacima u gornjoj juri Gorskog kotara "Lemeš naslage"?, *ibid.*, 96; I. Velić, I. Vlahović i J. Tišljar (1995.), Odnos facijesa peritajdala, prigrebena i unutarnje karbonatne rampe u gornjoj juri Gorskoga kotara, *ibid.* 96; I. Vlahović, J.

Tišljar i I. Velić (1995.), Slijed facijesa u cenomanu Istre: tektonika ili eustatička uvjetovanost, *ibid.*, 99; I. Vlahović, J. Tišljar, I. Velić, L. Fuček, N. Oštrić i B. Prtoljan (1995.), O podrijetlu i značenju tzv. vapnenačko-dolomitnih breča između donje i gornje krede: primjer Ćićarije, *ibid.*, 99; J. Tišljar (1995.), Istraživanje facijesa: Uloga i važnost kompleksnih istraživanja facijesa u ocjeni potencijalnosti ležišta arhitektonskoga kamena, Klesarstvo i graditeljstvo, 1-2, VI., 29-33. Pučišća, otok Brač.

U tijeku su sedimentološka i petrološka istraživanja facijesnih odnosa karbonatnih sedimenata na prijelazu donje i gornje krede, kao i krede i paleogena u Istri te facijesnih odnosa unutar malmskih vapnenaca Gorskoga kotara s obzirom na utjecaj sinsedimentacijske tektonike i globalnih eustatskih promjena morske razine na karbonatnoj platformi.

Nagrade u 1995. godini: Nagrada Josip Juraj Strossmayer za najbolje djelo iz prirodnih znanosti objavljeno u 1995. na hrvatskom jeziku - za knjigu "Sedimentne stijene", Školska knjiga, Zagreb, 422 str.

M e r c e d e s W r i s c h e r objavila je: N. Ljubešić, M. Wrischer, Z. Devidé, Development of chromoplast tubules in Hypericum flowers, Period. biol. 97 (1995.), 333-336; N. Ljubešić, M. Wrischer, Z. Devidé, Chromoplast structures in Thunbergia flowers. Protoplasma (u tisku).

Znanstvenoistraživački rad u tijeku: nastavljaju se ultrastrukturna istraživanja etiokloroplasta u klijancima bora i smreke izraslih u tami. Prati se napose gradnja njihovog fotosintetskog aparata nakon tretmana herbicidima koji koče biosintezu karotenoida.

KABINET ZA PROUČAVANJE STRUKTURE I FUNKCIJE OSJETNIH ORGANA - ZAGREB

Organizacija jedinice

U radu Kabineta tijekom 1995., surađivali su: prof. dr. Silvija Szabo, prof. Dragutin Mayer, prof. dr. Dean Ajduković, prof. dr. Željko Matutinović i istraživač Marijan Vodanović. Voditelj Kabineta je akademik Zoran Bujas.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom 1995., uglavnom se nastavilo radom na zadacima iz projekta koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

1. Utjecaj intenziteta okusne otopine na stupanj adaptacije i brzinu oporavka. Nastavak ispitivanja iz 1993./94. Obrada podataka upozorila je da su potrebna dopunska ispitivanja, osobito ona kojima je trebalo provjeriti Beidlerovu teoriju o mehanizmu okusnog podraživanja.

Rukopis rada "Influence of the intensity of NaCl solutions on adaptation degree and recovery time" predložen je na recenziju i tisak.

2. Provjeravanje iontoforetske hipoteze o mehanizmu električnog okusa. U nastavku ispitivanja, metodom uspoređivanja u parovima, provjeravana je povezanost između efikasnosti subliminalnih kontaktnih otopina različitih soli u provođenju električnog podražaja sa slanoćom tih otopina pri kemijskom podraživanju na supraliminalnoj razini. Mjerenja su pokazala da subliminalna efikasnost soli pri strujnom podraživanju nije u korelaciji s uspješnosti njihova kemijskog djelovanja. Podatak koji nije u skladu s iontoforetskom hipotezom.

3. Faktorska analiza okusa. Pri ispitivanju okusne osjetljivosti u kliničke svrhe najviše se upotrebljava elektrogustometrija. Pritom se pretpostavlja da se na temelju promjena u osjetljivosti za električno izazvani okus mogu izvoditi zaključci o općem funkcionalnom stanju okusnog organa. U neposrednoj je vezi s tom neprovjerenom pretpostavkom i problem je li mehanizam električnog okusa jednak ili različit od mehanizma kemijske aktivacije okusnog organa.

Cilj je započetih ispitivanja utvrditi matricu interkorelacija i s pomoću faktorske analize provjeriti pripadaju li četiri glavne okusne kvalitete istom osjetnom modalitetu i uključuje li modalitet kemijskog okusa i električni okus.

4. *Okusni sukcesivni kontrast.* U binarnim okusnim mješavinama obje su okusne kvalitete perceptivno oslabljene. Adaptacija na jednu od kvaliteta mješavine značajno pojačava zamjedbu komponente na koju se nismo adaptirali. Ispitivanja koja su u tijeku trebaju pokazati je li sukcesivni kontrast samo rezultat uklanjanja inhibicije ili je riječ i o okusnoj egzaltaciji. Podatak koji je od značenja pri razmatranju udjela što ga imaju u okusnoj zamjedbi periferni i centralni faktori.

5. *Izrada uređaja za ispitivanje psihofizičke funkcije u području sluha.* Uređaj koji je 1994. izgrađen da bi se postigao porast intenziteta zvuka u skladu s potencijalnim funkcijama različita uspona, pokazao je u potrebi različite nedostatke. Tijekom godine, u suradnji stručnjaka za elektroniku, konstruiran je nov uređaj koji se osniva na kompjuterskom programiranju.

Izdavačka djelatnost

Z. Bujas, D. Ajduković, S. Szabo, D. Mayer and *M. Vodanović*, Central processes in gustatory adaptation, Physiology and Behavior, 57/5, 873-880 (1995.).

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za medicinske znanosti imao je krajem godine 1995. 21 redovitog člana i 13 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Tihomil Beritić, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Dragan Dekaris, Sergije Forenbacher, Nenad Grčević, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Jelena Krmpotić-Nemanić, Vladimir Luetić, Sead Midžić, Ivo Padovan, Zvonimir Pavišić, Ivan Prpić, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Šime Spaventi, Marko Šarić, Zdenko Škrabalo, Eugen Topolnik i Teodor Wikerhauser.

Članovi suradnici: Jelena Aurer-Koželj, Biserka Belicza, Ivo Čikeš, Filip Čulo, Zijad Duraković, Theodor Dürrigl, Vladimir Goldner, Hrvoje Gomerčić, Mladen Hajsig, Zvonko Kusić, Marko Pećina, Željko Reiner i Mladen Štulhofer.

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Slavko Cvetnić*, a zamjenika tajnika *Ljubomir Čečuk*.

Razred je održao 10 redovitih sjednica, a na dvije sjednice (5. i 10.) pozvani su i svi članovi suradnici.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Svoja znanstvena istraživanja obavljali su članovi Razreda u okviru matičnih ustanova (Kliničko-bolničkog centra Rebro, Kliničke bolnice "Sestre milosrdnice", Veterinarskog i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Imunološkog zavoda, Medicinskog fakulteta Kirurške klinike - Split, Kabineta za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada).

U okviru osnovnog programa Akademije i iz sredstava Ministarstva znanosti omogućena su istraživanja i umirovljenim članovima Razreda.

Velik broj članova Razreda uključen je u rad na višegodišnjim projektima - "Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja", "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja" i "Interferon u terapiji tumora".

Rezultate istraživanja članovi Razreda objavljivali su u nizu domaćih i stranih časopisa, te iznosili na znanstvenim skupovima i predavanjima u zemlji i inozemstvu. Popis radova nalazi se uz prikaz izvještaja o radu članova Razreda.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih pitanja i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. To se posebice odnosi na višekratne rasprave vezane uz Nagrade Akademije. U tim raspravama članovi su se zalagali za jasnije propozicije natječaja, na pr. bi li kandidati trebali biti isključivo mlađi znanstvenici, bolje profiliranje Nagrade, te poraditi na tome da to bude najviša znanstvena, odnosno umjetnička nagrada u Hrvatskoj, a po mogućnosti da bude i materijalna. Razred je predložio i kandidate za Nagradu iz svojeg područja, odredio referente za ocjenu rada kandidata i kandidati su i dobili Nagrade Akademije.

Vodile su se rasprave i o nakladničkoj djelatnosti Razreda odnosno o perspektivama i izgledu Rada Razreda, o njegovom tematskom profilu, svrsishodnosti i sl.

Od Razreda su se tražili stavovi i mišljenja o raznim pitanjima. Problematika Zavoda za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju - Razred je osnovao komisiju na čelu s akad. D. Ikićem, koja je svu potrebnu dokumentaciju prikupila i dala svoje mišljenje; Razred je konzultiran i u pogledu osnivanja Odjela za medicinu unutar biomedicinskih znanosti u Zavodu za znanstveni rad Akademije - Osijek, za što je dato pozitivno mišljenje.

Razred je od općih pitanja od interesa za Akademiju razmatrao i problematiku stanova u Akademijinom vlasništu. Zatim je u vezi izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji Razred

zauzeo stav kako je potrebno zadržati kategoriju članova suradnika, te da prilikom prvog izbora član suradnik ne treba imati više od 55 godina starosti.

Razred je u 1995. osnovao novi odbor - Odbor za aterosklerozu s predsjednikom akad. V. Luctićem, i to na 2. redovitoj sjednici održanoj 22. veljače 1995. g.

I ove je godine Razred aktivno sudjelovao u pripremama za objavljivanje nove knjige - Hrvatska - strategija razvoja, i to na temu "Multidisciplinarni pristup aterosklerozi - najčešćem uzroku smrti u nas". Članovi Razreda su i ove godine bili aktivni i radili na izdavanju publikacije Hrvatska i Europa (Kultura, znanost i umjetnost).

Ove je godine, u mjesecu svibnju, privedena kraju akcija u kojoj je Razred bio vrlo aktivno angažiran - akad. I. Padovan prisustvovao je otkrivanju spomen-ploče dubrovačkom liječniku svjetskog glasa Gjuri Bagliviju u rimskoj crkvi Sv. Marcella, s natpisom uklesanim na hrvatskom i talijanskom jeziku. Uz Razred i Akademiju postavljanju ploče najviše je pridonio dominikanac Stjepan Krasić, profesor na rimskom Papinskom sveučilištu i Vatikan.

Glede međunarodne suradnje, pojedini članovi Razreda aktivno su surađivali s pojedinim članovima Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, a akad. D. Ikić bio je na studijskom boravku u SAD na nekoliko sveučilišta.

U povodu Dana državnosti i pete obljetnice samostalne Hrvatske članovi Razreda S. Cvetnić, V. Luetić i I. Padovan i član suradnik Z. Kusić dobili su odlikovanje Reda Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za osobite zasluge u znanosti.

Razred je tijekom 1995. održao dvije sjednice s članovima suradnicima, radi njihova što boljeg uključivanja u aktivnosti Razreda i Akademije. Ujedno je predlagan i utvrđen kalendar događanja u organizaciji Razreda za sljedeću godinu.

Izdavačka djalatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda:

1. sjednica 22. veljače 1995.

M. D. Grmek, Medicina u Hrvata, XIII.-XVI. stoljeće, za ediciju "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost".

2. sjednica 26. travnja 1995.

S. Cvetnić, Virusne bolesti životinja, knjiga koja će se objaviti u suizdavaštvu Školske knjige i Hrvatske akademije.

Objavljeno je:

Rad 464. medicinske znanosti, knj. XXVI, Razreda za medicinske znanosti, urednik akad. D. Dekaris, a knjigu su priredili dopisni član K. Pavelić i dr. R. Spaventi.

Predavanja

Razred za medicinske znanosti održao je tijekom 1995. nekoliko javnih sastanaka u palači Akademije, i to:

- 3. travnja prof. dr. Klaus Eichmann (Max-Planck-Institute for Immunobiology) održao je predavanje "Embryonic Stem Cells and Knock-out Mice: Novel Tools in Studies on Lymphoid Development".
- 28. travnja prof. dr. Ivan Bakran, redoviti profesor interne medicine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održao je predavanje "Kako liječimo astmu".
- 20. listopada prof. dr. Branimir Čvorišćec, redoviti profesor interne medicine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održao je predavanje "Naš doprinos hrvatskoj alergologiji u posljednjih 30 godina".
- 17. studenoga doc. dr. sci. Drago Buneta održao je predavanje "Klinički i eksperimentalni aspekti imunodeficijencije u djece".

- 7. prosinca prof. dr. Mladen Vranić, profesor Sveučilišta u Torontu, Kanada, održao je predavanje "Korisni i štetni učinci hiperglikemije u dijabetesu - usporedba integrativnih i molekularnih istraživanja".

Znanstveni skupovi

Razred za medicinske znanosti održao je tijekom 1995. nekoliko znanstvenih skupova u palači Akademije:

- 11. listopada Odbor za tumore Razreda organizirao je Peti zananstveni sastanak "Bolesti dojke". Održano je 18 predavanja u kojima je obuhvaćena epidemiologija bolesti dojke u starijih žena, involucijske promjene u dojci tijekom starenja, uloga ehografije dojke i mamografije u otkrivanju raka dojke, benigne bolesti dojke i rak dojke. Sastanku je prisustvovalo oko 130 liječnika i znanstvenika iz svih krajeva Hrvatske.

- 27. listopada Odbor za onkogene i faktore rasta Razreda i Odjel za molekularnu medicinu Instituta "Ruđer Bošković" organizirali su znanstveni simpozij "New Aspects in Molecular Oncology". Na simpoziju je održano 10 predavanja a sudionici su bili znanstvenici iz Hrvatske, Slovenije, Makedonije, Slovačke, Austrije, Mađarske, Italije, Rumunjske i SAD. Održavanje simpozija ostvareno je uz financijsku potporu Ministarstva znanosti i tehnologije, Komisije Europske zajednice i Fondacije Soros.

- 23.-24. studenoga Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju Razreda i Hrvatsko imunološko društvo organizirali su međunarodni znanstveni skup "1995 Annual Meeting of the Croatian Immunological Society". Na skupu je održano oko 30 predavanja a sudionici su bili vrlo istaknuti imunolozi iz Hrvatske, Austrije, Nizozemske, Italije, Njemačke i Velike Britanije.

Pokroviteljstva

Razred za medicinske znanosti bio je, tijekom godine, pokrovitelj sljedećih znanstvenih skupova:

- 16. rujna održan je u organizaciji Opće bolnice "Dr. T. Bardek" Koprivnica znanstveni skup "Dr. Niko Selak - život i djelo". Od članova Razreda skupu su prisustvovali članovi S. Cvetnić i I. Padovan a član suradnik B. Belicza sudjelovala je s referatom.

- 28. rujna održan je u organizaciji Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu poslijediplomski tečaj "Utjecaj mikrobnih upala na funkciju endoproteza". Skup je u ime Razreda pozdravio akademik Slavko Cvetnić.

- 26.-28. listopada održan je u organizaciji Hrvatskog liječničkog zbora i Hrvatskog društva za medicinu rada u Opatiji "I. hrvatski kongres medicine rada". U ime Razreda skup je pozdravio akademik Marko Šarić.

Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju

Članovi Odbora su T. Beritić, F. Čulo, D. Dekaris, N. Grčević, D. Ikić, S. Midžić, I. Ruszkowski i M. Šarić. Istraživale su se promjene imunoreaktivnosti u imunološkim bolestima i imunomodulaciji u čovjeka; npr. utjecaj s ratom povezanog stresa na imunoreaktivnost i hormonalni status, promjene biljega na imunokompetentnim stanicama u hemoragičnoj groznici s bubrežnim sindromom, utjecaj interferona na tumore kože te načine poboljšanja stabilnosti cjepiva. Nastavljena su istraživanja mehanizma nazalne i bronhalne reaktivnosti oboljelih od profesionalnih alergijskih bolesti respiratornog trakta. U miševa, u nastavku istraživanja o ulozi IL-1beta u reaktivnosti na kontaktni alergen dinitrofluorobenzen, analizirani su učinci poliklonskih i monoklonskih antitijela protiv IL-1beta.

Dva člana Odbora (F. Čulo, D. Dekaris) bili su članovi Znanstvenog odbora međunarodnog znanstvenog skupa "1995. Annual Meeting of the Croatian Immunological Society" održanog u palači Akademije u studenom 1995. Na skupu su predavali i vrlo istaknuti europski imunolozi iz Austrije, Nizozemske, Italije, Njemačke i Velike Britanije.

U Akademijinoj palači Odbor je u suradnji s Hrvatskim imunološkim društvom organizirao predavanje predsjednika Europske federacije imunoloških društava (EFIS), Klausa Eichmanna s Max-Planck Institute for Immunology u Freiburgu ("Embryonic stem cells and knock-out mice: Novel tools in studies on lymphoid development"). Isto tako, u suradnji s Hrvatskim društvom za alergologiju i kliničku imunologiju, Odbor je organizirao predavanja najzaslužnijih članova tog Društva: I. Bakrana ("Kako liječimo astmu"), B. Čvoriščeca ("Naš doprinos hrvatskoj alergologiji u posljednjih 30 godina") i D. Bunete ("Klinički i eksperimentalni aspekti imunodeficijencije u djece").

Članovi Odbora (F. Čulo, D. Dekaris, D. Ikić) objavili su radove u časopisima Acta medica Croatica, Rad HAZU, Periodicum biologorum, Journal of Dermatology, European Journal of Gastroenterology and Hepatology i In Vivo.

S priopćenjima s područja rada Odbora član D. Dekaris sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: 3rd International Conference on HFRS and Hantaviruses, Helsinki, od 31. V. do 3. VI. 1995.; 35th International Gerald Grinschgl Pula Symposium, South East European Society for Neurology and Psychiatry, Pula, od 14. do 17. VI. 1995.; Joint Annual meeting 1995. Österreichische Gesellschaft für Allergologie und Immunologie und Gesellschaft für Immunologie, Vienna, od 27. do 30. IX. 1995.; 1. hrvatski kongres hematologa i transfuziologa, Zagreb, 7.-9. XI. 1995.; Annual Meeting of the Croatian Immunological Society, Zagreb, od 23. do 24. IX. 1995.

Članice istraživačke skupine voditelja Odbora (D. Dekaris) Sabina Rabatić i Alenka Gagro dobitnice su Akademijine nagrade iz područja medicine za 1995.

Odbor za onkogene i faktore rasta

Rad Odbora u 1995. bio je vrlo intenzivan u istraživačkom i u organizacijskom pogledu. Istraživanja su se i ove godine realizirala u okviru dvaju velikih projekata: "Ekspresija i uloga onkogena i faktora rasta u malignim tumorima" i "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja". Iz toga je proizašlo 9 znanstvenih radova objavljenih u časopisima koje citira CC.

U organizacijskom pogledu protekla je godina bila također vrlo uspješna. Nastavljena je akcija oko organizacije Europske mreže tumorskih banaka, koju čine nacionalne banke centralne i istočne Europe. Napravljen je i korak dalje u kompjuterskom umrežavanju tumorskih banaka u sustavu World-Wide Web.

Organizirano je i znanstveno radilište u okviru projekta "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja" formiranjem laboratorija gdje će se nastaviti istraživanja u vezi s projektom tumorske banke. Stvoreni su također i dodatni uvjeti za pohranu tkiva na ultraniskim temperaturama.

U okviru Odbora objavljena je i knjiga Rad u kojoj su članovi Odbora pisali o molekulsko-genetičkim aspektima staničnog ciklusa. Članovi Odbora također su objavili nekoliko poglavlja u udžbenicima i knjigama. U 1995., intenzivna je bila i kongresna djelatnost. Naime, članovi Odbora prisustvovali su mnogobrojnim međunarodnim i domaćim simpozijima.

Obranjena su tri magistarska rada mladih istraživača koji rade na projektima u okviru djelatnosti Odbora.

Međunarodna suradnja: U 1995. nastavljena je suradnja s Universität Krankenhaus Eppendorf - Institut für Physiologische Chemie te s College of Medicine, University of Cincinnati, Department of Otolaryngology - Head and Neck Surgery, s Univerity of Graz, Institute of Pathology, LKH, te s Mayo Clinic and Foundation, Rochester, MN, USA.

Znanstveni radovi:

N. Slade, J. Pavelić, B. Krušlin, K. Pavelić, Type collagenase in squamous cell and basal cell skin carcinomas, Arch. Demat. Res., 287: 512-514, 1995.

M. Grdiša, M. Kralj, M. Eckert-Maksić, Z. B. Maksić, K. Pavelić, 6-amino-6deoxyascorbic acid induces apoptosis in human tumor cells. J. Cancer Res. Clin. oncol., 121: 98-102, 1995.

S. Kapitanović, R. Spaventi, S. Vujsić, Z. Petrović, A. Kurjak, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckman, P. J. Stambrook, K. Pavelić, nm23-H1 gene expression in ovarian tumors - a potential tumor marker, Anticancer Res., 15: 587-590, 1995.

K. Gall-Trošelj, B. Kušić, N. Pećina-Šlaus, K. Pavelić, J. Pavelić, Nested polymerase chain reaction for detection of hepatitis C virus RNA in blood derivatives, Eur. J. Clin. Chem. Clin. Biochem., 33: 733-736, 1995.

N. Slade, I. Kuzmanić, Lj. Poljak, B. Krušlin, K. Pavelić, Inverse relation between type IV collagenase and TGF β1 in human endometrial carcinoma, Tumoridiagn. u. Ther., 16: 000-000, 1995.

K. Pavelić, R. Hraščan, S. Kapitanović, N. Karapandža, Z. Vraneš, M. Belicza, B. Krušlin, T. Čabrijan, Multiple genetic alterations in malignant metastatic insulinomas J. Pathol., 178: 000-000, 1995.

K. Pavelić, Human tumor bank: Editorial, Period. biol., 97: 11-12, 1995.

M. Kralj, B. Kojić-Prodić, Z. Banić, M. Grdiša, V. Vela, B. Šušković, K. Pavelić, Synthesis, structural characterization and cytotoxic effect of 6-amino-6-deoxy-L-ascorbic acid derivatives, Eur. J. Med. Chem., 30: 000-000, 1995.

D. Johnson, S. Levanat, A. Bale, Direct Molecular analysis of archival tumor tissue for loss of heterozygosity, Bio Techniques, 19: 190-192, 1995.

B. Nikolić, N. Knežević, R. Spaventi, S. Jonjić, S. Marušić-Galešić, Monoclonal antibodies against maternal MHC class I molecules induce rapid abortion in mice, Am. J. Reprod. Immunol., 000-000, 1995.

M. Eckert-Maksić, Z. Maksić, M. Osmak, K. Pavelić, Vitamin C - struktura, biološka svojstva i reaktivnost, Kem. ind., 43: 461-473, 1994.

K. Pavelić, Što je to molekulska medicina?, Liječ. vjesn., 116: 271-274, 1994.

Poglavlja u knjigama: R. Spaventi, S. Levanat, Faktori rasta i nadzor staničnog ciklusa, Rad, Zagreb 1994, 19-37; J. Pavelić, Stanični receptori, Rad, Zagreb 1994, 39-63; M. Sirotković, N. Slade, Aktivacija ranih gena: neposredan stanični odgovor, Rad, Zagreb, 1994, 77-97; B. Kušić, Nadzor diobe: ciklini i cdc molekule, Rad, Zagreb 1994., 99-119; K. Gall-Trošelj, Supresorski geni, Rad, Zagreb 1994, 121-131; Lj. Poljak, Život i smrt stanice, Rad, Zagreb 1994, 151-167; S. Marušić-Galešić, Aktivacija, proliferacija i diferencijacija stanica, Rad, Zagreb 1994, 133-149; L. Pečur, Kadherini kao receptori stanične adhezije, Rad, Zagreb 1994, 211-219; J. Sorić, Virusi u nadzoru proliferacije, Rad, Zagreb 1994, 221-236; J. Ban, Citostatici kao modulatori diobe stanica, Rad, Zagreb 1994, 237-247; K. Pavelić, Genetička podloga nastanka i razvoja raka, Medicinska genetika 2, Školska knjiga, Zagreb 1994, 783-795.

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju

Članovi Odbora za animalnu i komparativnu patologiju preuredili su i dopunili tekst rukopisa kao prilog novom izdanju knjige "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja". Pripremljen je tekst i slikovni materijal za petu knjigu "Hrvatska i Europa - povijest, kultura i znanost". Završen je rad na izradi rukopisa "Atlas parazita uzročnika zoonoza u Hrvatskoj i Sloveniji", koji će biti tiskan kao zajedničko izdanje naše Akademije i Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Nastavlja se zajednički rad odbora i odgovarajućeg tijela u Slovenskoj akademiji na istraživanjima virusnih zoonoza (bjesnoća) i salmoneloza.

Odbor za tumore

Odbor za tumore organizirao je Peti znanstveni sastanak "Bolesti dojke" u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 11. listopada 1995. Glavna tema sastanka bila je bolesti dojke u starijih žena. Tiskan je i Zbornik radova "Bolesti dojke u starijih žena", koji su uredili I. Prpić i J. Unušić.

Odbor za aterosklerozu

U 1995., organizirao se i konstitutirao Odbor za aterosklerozu (Odbor za prevenciju, istraživanje, dijagnozu i liječenje ateroskleroze). Osnivatelj, ujedno i predsjedatelj Odbora je V. Luetić.

Odbor za medicinu rada i zdravstvenu ekologiju

Odbor nastavlja rad na osnivanju međunarodnih pododbora za istraživanja toksikoloških problema iz nacionalne i internacionalne toksikološke problematike. Uvode se istraživanja međunarodnog značaja o pirotoksičkoj adinamiji (mišićna nemoć u požarima).

Odbor za biološke preparate

Sjedište Odbora za biološke preparate nalazi se u Kabinetu za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija. Članovi Odbora sudjeluju u Europskoj organizaciji za istraživanje i liječenje raka (EORIC), zatim istraživanju o djelovanju rekombinantnog interferona alpha 2 i rekombinantnog interferona gamma na melanom. Nastavlja se i rad na imunološkoj terapiji interferonom kod karcinoma grlića maternice, prekanceroze grlića maternice, papilomatoze mokraćnog mjehura.

Članovi Odbora redovito se sastaju radi praćenja i razmatranja spomenutih aktivnosti.

Djelatnost članova Razreda

T i h o m i l B e r i t i ć nastavio je svoja istraživanja o djelovanju olova na dječju populaciju, te o djelovanju olova na molekularnu patologiju eritropijeze, posebno na eritroblastične ribosome. Uvodi proučavanja molekularnih zbivanja u eritropijezi konja kod infekciozne anemije kopitara.

S l a v k o C v e t n i ć objavio je: J. Madić, S. Čajavec, Gordana Veselinović, Nevenka Biuk-Rudan, S. Cvetnić, HI antibody response to whole-virus and split-virus equine influenza vaccines in horses. U: Proceedings of the 3rd Congress of the European Society for Veterinary Virology, 403-406 (1994.), Interlaken, Switzerland; J. Madić, S. Cvetnić, Novosti u veterinarskoj vakcinologiji. U: Zbornik priopćenja znanstveno-stručnog sastanka "Vakcinologija danas i sutra", 21-30 (1995.), Zagreb; S. Čajavec, M. Lojkić, Ljiljana Markuš-Cizelj, S. Cvetnić, Razvoj primjene virusnih vakcina za domaće životinje u Hrvatskoj, *ibid.*, 35-41; S. Čajavec, Đurđa Nemarnik, S. Cvetnić, Biserka Pokrić, New efficient Newcastle disease virus vaccine, Praxis veterinaria 42 (3), 143-155 (1995.), Zagreb.

U tijeku su istraživanja o reproduktivnom i respiratornom sindromu u svinja i o virusima imunodeficijencije u goveda, mačaka i drugih životinja.

Odlukom Predsjednika Republike odlikovan Redom Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića, 28. svibnja 1995.

L j u b o m i r Č e č u k glavni je istraživač višegodišnjeg projekta "Indikatori znanosti i društvene promjene".

D r a g a n D e k a r i s objavio je: D. Dekaris, A. Bekavac, V. Silobrčić, Z. Buneta, A. Kurjak, M. Štulhofer, Papers published by members of the Croatian Academy of Medical Sciences, registered in international bibliographic data bases in the period 1986.-1990, Acta med. Croatica, 49, 109-116 (1995.).

Bio je član Znanstvenog odbora skupa "1995. Annual Meeting of the Croatian Immunological Society". Bio je pozvan da održi predavanja na godišnjoj skupštini Hrvatske akademije medicinskih znanosti - "Promjene imunoreaktivnosti u žrtava rata", zatim u Klubu umirovljenih liječnika Hrvatskog liječničkog zbora - "Kako imunoreakcije mogu uzrokovati bolest"; te na 35th International Gerald Grinschgl Pula Symposium - "Anorexia nervosa, bulimia nervosa and immunocompetence: an analysis of recent literture". S radovima je sudjelovao i na 3rd International Conference on HFRS and Hantavirus, Helsinki, na Joint Annual Meeting 1995., Österreichische Gesellschaft für Allergologie and Immunologie i Gesellschaft für Immunologie u Beču, te na 1. hrvatskom kongresu hematologa i transfuziologa u Zagrebu.

S e r g i j e F o r e n b a c h e r objavio je knjigu: Žumberak, Kalendar flore Žumberačke gore, Školska knjiga d.d, Zagreb 1995., 652 str., ilustracije u boji.

Radi na projektima: "Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja", HAZU i Leksikografski zavod; urednik je za veterinarsku medicinu i autor. Suradnik je na projektu "Sindrom babezioze i krpeljskog encefalitisa", Veterinarski institut, Zagreb i Veterinarski fakultet, Zagreb.

N e n a d G r č e v i ć objavio je: M. Kalousek, N. Grčević, D. Božinović, V. Hlavka, M. Lovrenčić, Z. Klanfar, Visualization of the Process of Intracranial Tuberculosis in Children by Computerized Tomography, Neurologia Croatica, vol. 44, No. 1-2, 1-13 (1995.).

Obrada podataka iz dosadašnjih istraživanja "traumatske bolesti mozga" i "unutarnje traume mozga". Znanstvena suradnja u okviru projekta sa Zavodom za neuropatologiju Medicinskog fakulteta, gdje su u tijeku radovi na formiranju "Banke intrakranijalnih tumora", a u suradnji s Institutom "Ruđer Bošković" i Odborom za onkogene i faktore rasta. Kao član i zamjenik glavnog tajnika Kuratorija podunavskih simpozija neuroloških znanosti sudjelovao je na sastanku tog tijela i u organizaciji daljnje aktivnosti te znanstvene skupine.

D r a g o I k i ć objavio je: D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, V. Čajkovac, Z. Kusić, N. Đaković, T. Gregurek-Novak, A. Soldo-Belić, Š. Spaventi, M. Belicza and Ž. Ferenčić, Interferon reduces reccurences of basal cell and squamous cell cancers, International Journal of Dermatology, vol. 34, 1995., 1: 58-60; J. Lukač, Đ. Šešo, N. Đaković, Ž. Ferenčić, V. Čajkovac, M. Belicza, E. Šoos, D. Ikić i Z. Kusić, Interferon u liječenju solidnih tumora, Liječ. vjesn. 1994; 116: 303-307; Z. Kusić, J. Lukač , N. Đaković V. Čajkovac, M. Belicza, Š. Spaventi, I. Padovan i D. Ikić, Immunotherapy of melanoma with recombinant interferon alpha 2c, Acta clin. Croat., 1995., 34: 67-72.

U tijeku je istraživački rad na području projekata "Interferon u terapiji tumora", "Povijest naših imunoloških preparata", te projektu Europske organizacije za istraživanje i liječenje raka (EORTC) "Interferon u liječenju melanoma".

J e l e n a K r m p o t i ć - N e m a n i ć objavila je (prilozi u knjigama): Anatomija srca, u: Klinička kardiologija (ur. I. Čikeš), Medicinska naklada, Zagreb 1995.; J. Krmpotić-Nemanić, I. Vinter, J. Hat, D. Jalšovec, Das Verhältniss der Kieferhöhle zu den Zahnkeimen und den Zahnwurzeln, Verhandlungen der Anatomisches Gesellschaft, 90. Versammlung in Graz, Graz 1995., 80.

Nastavljaju se istraživanja u okviru znanstvenog projekta "Određivanje standardnih vrijednosti u postnatalnom razvoju kosti lubanje", Ministarstva znanosti i tehnologije.

V l a d i m i r L u e t i ć objavio je: V. Luetić i sur., Kirurgija krvnih žila, u: Kirurgija (Bradić i sur.), Medicinska naklada, Zagreb 1995., 367-457; Ž. Reiner, I. Čikeš, V. Demarin, V. Luetić, Multidisciplinarni pristup aterosklerozi krvnih žila - najčešćem uzroku smrti u nas, u okviru projekta "Hrvatska - strategija razvoja".

I v o P a d o v a n objavio je: Razvojni aspekti medicinske terminologije u Hrvatskoj; Znanstveni zbornik Matice hrvatske, Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća, Matica hrvatska, Zagreb 1995., 33-39; Uvodno izlaganje na svečanom skupu prigodom obilježavanja 50. obljetnice pobjede antifašističke koalicije, Vjesnik HAZU, br. 4-5, g. IV, Zagreb 1995, 7-9; Život i djelo dr. Ante Franulovića (Portreti i sjećanja), Blatski ljetopis, Zagreb 1995., 289-293; Knjiga: I. Padovan, M. Kovačić, M. Belicza, D. Zečević, V. Dugački, K. Švarc, Dr. Niko Selak - Život i djelo, Koprivnica 1995.; Hrvatski domoljub Josip Juraj Strossmayer - Ogledi - pretisak povijesnih svjedočanstava. Uredio i predgovor napisao I. Padovan, Obljetničke spomenice HAZU, svezak VII, 309 str., Zagreb 1995.

Osim mnogobrojnih potpredsjedničkih dužnosti u Akademiji u 1995. godini bio je predsjednik Organizacijskog odbora triju znanstvenih skupova, i to: Svečani skup prigodom obilježavanja 50. obljetnice antifašističke koalicije, 17. svibnja 1995., Zagreb, održao je uvodno izlaganje na tom skupu; znanstveni skup "Marko Polo i istočni Jadran u 13. stoljeću" (I. Padovan uvodno izlaganje); Korčula 4.-7. listopada 1995.; znanstveni skup o "Josipu Jurju Strossmayeru", čiji su pokrovitelji bili HAZU, Biskupija Đakovačko-srijemska, Sveučilište J. J. Strossmayer u Osijeku i grad Đakovo; Zagreb-Đakovo, 26.-27. listopada 1995. (I. Padovan uvodno izlaganje).

I. Padovan glavni je istraživač na projektu "Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja". Skupa sa S. Forenbacherom, S. Cvetnićem, H. Gomerčićem, T. Dürriglom, I. Čikešom. T. Wikerhauserom i nizom drugih stručnjaka izvan Akademije. Pri završetku je rad na tom projektu. Istraživači su u potpunosti ispunili predviđene planove. Temeljni je bio zadatak skupiti cjelokupnu

medicinsku terminologiju i pohraniti je u kompjutorsku bazu podataka. Taj osnovni zadatak je izvršen i podaci su pohranjeni u računalu baze podataka koja sadrži oko 40.000 natuknica s bilješkom i porijeklom riječi. Sve te natuknice su već znanstveno pregledane i redigirane. U dogovoru s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti i Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" formirano je uredništvo za izradu "Rječnika medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja" koji će biti tiskan u zajedničkom izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža (ako budu osigurana financijska sredstva).

Odlikovan je od Predsjednika Republike Hrvatske odličjem Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića, 28. svibnja 1995. povodom Dana državnosti.

I v a n P r p i ć objavio je knjige: I. Prpić i suradnici, Kirurgija za medicinare, Školska knjiga, Zagreb 1995., 681 str.; I. Prpić i J. Unušić, (urednici): Zbornik radova znanstvenog skupa "Bolesti dojke u starijih žena", HAZU, Zagreb 1995., 99 str.

Istražuje faktore rizika raka dojke i mogućnosti prevencije.

M l a d e n S e k s o objavio je: B. Vizner, T. Vilibić, K. Brkić, M. Vrkljan, L. Smirčić, M. Sekso, Ginekomastija - klinički i terapijski aspekti, Acta clinica Croatica 33, Zagreb, 1994., 205-212; J. Rešetić, B. Vizner, M. Sekso, Ž. Gnjidić, M. Vrkljan, V. Stančić, R. Krpan, Lj. Posavec, D. Tišlarić, M. Petek, T. Vilibić, V. Rižnar, Sekrecija hormona pod djelovanjem TRH in vivo te TRH, AVP, LH-RH i kortizola u staničnoj kulturi nefunkcionalnih hipofizarnih tumora in vitro, Knjiga sažetaka Prvog hrvatskog endokrinološkog kongresa, Trakošćan, 1.-4. lipnja 1995., Liječnički vjesnik 117 (suppl. 1), 18 (1995.); B. Vizner, M. Vrkljan, T. Vilibić, M. Sekso, J. Rešetić, R. Krpan, Značenje IGF-I i OGTT-a u postoperativnome praćenju bolesnika s akromegalijom, *ibid.*, 19 (1995); T. Vilibić, B. Vizner, M. Sekso, M. Vrkljan, Ž. Gnjidić, J. Hat, Ž. Bukovec, Praćenje bolesnika s prolaktinskim tumorom nakon transsfenoidalne adenomektomije, *ibid.*, 20 (1995.); B. Vizner, L. Smirčić-Duvnjak, M. Sekso, M. Kalousek, T. Vilibić, J. Koršić, Parlodel-LAR u liječenju prolaktinskih tumora, *ibid.*, 20 (1995); J. Hat, M. Kalousek, M. Lovrenčić, B. Vizner, M. Sekso, D. Bedek, Ž. Gnjidić, Klinička vrijednost CT-a hipotalamo-hipofizarnog područja, *ibid.*, 31 (1995.); M. Kalousek, B. Vizner, K. Oršolić, J. Hat, D. Bedek, Ž. Gnjidić, M. Lovrenčić, M. Sekso, Vrijednost neuroimaging (CT, MRI) metoda u dijagnostici ACTH-adenoma, *ibid.*, 32 (1995.); M. Vrkljan, T. Vilibić, B. Vizner, Ž. Gnjidić, J. Rešetić, B. Bečejac, M. Sekso, Z. Kusić, Uloga posttraumatskog stresnog poremećaja u nastanku hipopituitarizma, *ibid.*, 70(1995.); R. Krpan, J. Rešetić, B. Mildner, M. Petek, B. Vizner, Ž. Gnjidić, M. Sekso, J. Marout, Lj. Posavec, D. Tišlarić, Ž. Bukovec, V. Rižnar, T. Vilibić, M. Vrkljan, T. Čabrijan, IGF-BP3 - parametar u dijagnostici i praćenju akromegalije, *ibid.*, 70 (1995.); M. Sekso, B. Vizner, T. Vilibić, M. Vrkljan, D. Orlić-Čunović, R. Krpan, Utjecaj octreotida na sekreciju hormona rasta u akromegaličnih bolesnika, *ibid.*, 71 (1995.); B. Vizner, T. Vilibić, M. Sekso, L. Smirčić-Duvnjak, M. Vrkljan, J. Rešetić, M. Žurić, Bromokriptin u liječenju akromegalije, *ibid.*, 72 (1995.); L. Smirčić-Duvnjak, B. Vizner, M. Sekso, M. Kalousek, Liječenje bolesnika s prolaktinskim tumorom bromokriptinom, *ibid.*, 72 (1995.); M. Vrkljan, T. Vilibić, B. Vizner, Ž. Gnjidić, M. Sekso, B. Bečejac, J. Talan-Hranilović, Z. Kusić, Prikaz bolesnika s karcinomom pluća i hipopituitarizmom, *ibid.*, 75 (1995.); M. Vrkljan, B. Vizner, N. Karapandža, K. Pavelić, J. Rešetić, T. Vilibić, M. Sekso, Z. Kusić, Prikaz bolesnika s hormonski aktivnim abdominalnim tumorom, *ibid.*, 99 (1995.); M. Vrkljan, T. Vilibić, B. Vizner, B. Bečejac, M. Sekso, The role of posttraumatic stress disorder in the etiology of hypopituitarism, Book of abstracts, 26th Congress of the International Society of Psychoneuroendocrinology, Munich, Germany, od 11. do 15. IX. 1995., 18.

Nastavio je rad na istraživanju prirode plurihormonalnih adenoma, identifikaciji tumorskih markera (*in vivo* i *in vitro*) te istraživanju invazivnog rasta adenoma hipofize. Projekt: "Biološki markeri u dijagnostici i terapiji adenoma hipofize" Ministarstva znanosti i tehnologije.

Š i m e S p a v e n t i objavio je: D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, V. Čajkovac, Z. Kusić, N. Đaković, T. Gregurek-Novak, A. Soldo-Belić, Š. Spaventi, M. Belicza, Ž. Ferenčić, Interferon Reduces Recurrences of Basal Cell and Squamous Cell Cancers, Int. J. Dermatol, 34: 58-60, 1995.; Š. Spaventi i sur. (32 autora): Charter of the Zagreb Initiative for the Central and Eastern European Human Tumor Bank Network Adopted in Zagreb on November 10, 1994, Neoplasma 42: 148, 1995.; Z. Kusić, J. Lukač, N. Đaković, V. Čajkovac, M. Belicza, Š. Spaventi, I. Padovan, D. Ikić, Immunotherapy of Melanoma with Recombinant Interferon alpha 2c, Acta Croat., 34: 67-72, 1995.

Uspješno je dovršen planiran posao formiranja hrvatske banke tumora i nastavljen je rad na uspostavljanju mreže banaka Istočne i Srednje Europe sa središtem u Zagrebu. Objelodanjen je i usvojen dokument "Charter of the Zagreb Initiative for the Central and Eastern European Human Tumor Bank Network" čiji su potpisnici predstavnici petnaest država Europe i SAD. Suradnik je na projektu "Redukcija doze na tijelo u terapiji hipertireoze s ^{131}I" koji se ostvaruje u suradnji s američkim partnerima i u okviru je međudržavne znanstvene suradnje, te na projektu primjene humanog leukocitarnog prirodnog i rekombinantnog interferona $\alpha 2c$ u liječenju tumora ljudi.

M a r k o Š a r i ć objavio je: M. Šarić, E. Žuškin, Air pollution, epidemiology: Principles and examples of respiratory effects studies, u: Environmental respiratory diseases (eds. Cordasco EM, Demeter SL and Zenz C), Van Nostrand Reinhold, New York 1995., Chapter 9: 209-227; M. Gomzi, M. Šarić, Respiratory impairment in school-children in the vicinity of a fertilizer plant. 23rd Annual Congress on Occupational and Environmental Health in the Chemical Industry, Cambridge, rujan 19-22. 1995, Program and Abstracts, Massachusetts Institute of Technology, 3-14, 1995.; E. Žuškin, M. Šarić, Mehanizmi nastanka respiracijskih bolesti izazvanih aerozagađenjima na radnom mjestu. I. hrvatski kongres medicine rada, Opatija, 26.-28. listopada 1995. Zbornik sažetaka, Hrvatsko društvo za medicinu rada, 3-4, 1995.; M. Šarić (gost urednik): Ergonomija u medicini rada, Arh. hig. rada toksikol. 45 (broj 2), 1994.; M. Šarić (gost urednik): Ergonomija u medicini rada, Arh. hig. rada toksikol. 46 (broj 1), 1995.

Dobio je priznanje uvrštavanjem u posebno izdanje Američkog biografskog instituta (ABI) pod naslovom "Five Hundred Leaders of Influence", 1995.

Nastavio je s radom na projektu "Ocjena ukupne izloženosti ljudi različitim onečišćenjima u okolišu" i ocjeni rizika djelovanja na zdravlje, posebno s obzirom na pojavu malignoma u izloženosti azbestu.

Z d e n k o Š k r a b a l o objavio je: Ž. Metelko, S. Šestan-Crnek, Z. Babić, G. Roglić, I. Pavlić-Renar, M. Granić and Z. Škrabalo, The Croatian Model of Diabetes Health Care and the St. Vincent Declaration od Diabetes Care in Europe, Diabetol. Croat. 24 - 2, 47-57 (1995.), Zagreb.

Obnašao je dužnost veleposlanika Republike Hrvatske u Švicarskoj.

E u g e n T o p o l n i k sudjelovao je u radu Međuakademijskog odbora za zoonoze (Odbor Hrvatske i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti).

T e o d o r W i k e r h a u s e r objavio je: V. Kutičić i T. Wikerhauser, O djelovanju nekih fizičkih i kemijskih faktora na vitalnost tkivnih cista i oocista toksoplazmi. U: Priopćenja 2. znanstvenog skupa: Dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija u zaštiti zdravlja životinja i očuvanju okoliša, 263-265 (1995.), Umag.

U tijeku je rad na istraživanju rasprostranjenosti latentne toksoplazmoze u domaće kokoši, učestalosti specifičnih protutijela protiv toksoplazmi u osoba bez kliničkih simptoma sumnjivih na toksoplazmozu, odnosno, u klinički zdravih svinja.

R a d o v a n M e d v e d objavio je: Onečišćenja atmosfere i tjelesna aktivnost. U: Hrvatski športsko rekreacijski katalog, Empyras, 16-17 (1995.), Zagreb; Uloga i značaj športske medicine. U: Sportska medicina, urednici: M. Pećina, S. Heimer, Medicinska biblioteka, 1-5 (1995.); Zagreb; Liječnički pregled sportaša, *ibid.,* 94-100; Zablude u sportskoj medicini, *ibid.,* 329-332; M. Mišigoj-Duraković, R. Medved, Osobitosti elektrokardiograma u športaša, *ibid.,* 100-106.

K r e š i m i r P a v e l i ć objavio je: N. Slade, J. Pavelić, B. Krušlin, K. Pavelić, Type IV collagenase in squamous cell and basal cell skin carcinomas, Arch. Dermat. Res., 287: 512-514, 1995.; M. Grdiša, M. Kralj, M. Eckert-Maksić, Z. B. Maksić, K. Pavelić, 6-amino-6-deoxyascorbic acid induces apoptosis in human tumor cells, J. Cancer Res. Clin. Oncol., 121:98-102, 1995.; S. Kapitanović, R. Spaventi, S. Vujisić, Z. Petrović, A. Kurjak, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckman, P. J. Stambrook, K. Pavelić, nm23-Hl gene expression in ovarian tumors - a potential tumor marker, Anticancer Rec., 15: 587-590, 1995.; K. Gall-Trošelj, B. Kušić, N. Pećina-Šlaus, K. Pavelić, J. Pavelić, Nested polymerase chain reaction for detection of hepatitis C virus RNA in blood derivatives, Euro. J. Clin. Chem. Clin. Biochem., 33: 733-736, 1995.; N. Slade, I. Kuzmić, Lj. Poljak, B. Krušlin, K. Pavelić, J. Pavelić, Inverse relation between type IV collagenase and TGF $\beta 1$ in human endometrial carcinoma, Tumoridiagn. u. Theor., 16: 000-000, 1995.; K. Pavelić, R. Hraščan, S. Kapitanović, N. Karapandža, Z. Vraneš, M. Belicza, B. Krušlin, T. Čabrijan, Multiple genetic

alterations in malignant metastatic insulinomas, J. Pathol., 178:000-000, 1995.; K. Pavelić, Human tumor bank: Editorial, Period. biol., 97: 11-12, 1995.; N. Kralj, B. Kojić-Prodić, Z. Banić, M. Grdiša, V. Vela, B. Šušković, K. Pavelić, Synthesis structural characterization and cytotoxic effect of 6-amino-6-deoxy-L-ascorbic acid derivatives, Eur. J. Med. Chem., 30: 000-000, 1995.

Prvi je puta opisana molekulsko-genetička osnova zloćudnih tumora endokrinog dijela gušterače, poglavito zloćudnog metastazirajućeg inzulinoma. Opisana je također metoda za određivanje RNA virusa hepatitisa C u krvnim derivatima ("Nested PCR"). Opažen je obrnut odnos između kolagenaze tipa IV i TGFβ1 u karcinomu endometrija. Objašnjen je mehanizam antitumorskog djelovanja nekih derivata askorbinske kiseline koji se ostvaruju putem indukcije programirane smrti stanice.

B o ž i d a r V r h o v a c objavio je: M. Huić, B. Vrhovac, V. Macolić-Šarinić, J. Francetić, I. Bakran, Non compliance as a cause of emergency hospitalization. U: G. Hitzenberger (ured.): Compliance. 19. Symposium, Teil 2, Österr. Gemeinschaft für klin. Pharmakologie, Blackwell Wis. Verlag Wien, 1995., 78-84; B. Vrhovec, Klinička farmakologija kardiovaskularnog sustava. U: F. Čustović i sur. (ur.): Klinička kardiologija. Medicinska knjiga Zagreb, Zagreb 1995, 77-108; V. Macolić-Šarinić, B. Vrhovac, F. Plavšić, M. Huić, J. Bakran, I. Francetić, S. Giljanović, N. Sarapa, Pharmacokinetics of intravenously administered digoxin in patients with edema, Acta pharm 45:7-14, 1995.; A. Šmalcelj, V. Goldner, B. Vrhovac, Fibrilacija atrija, klinički i terapijski aspekti, Pharmaca 32:405-432, 1994.; B. Vrhovac, N. Sarapa I. Bakran, M. Huić, V. Macolić-Šarinić, I. Francetić, A. Čoporda-Wolf, F. Plavšić, Pharmacokinetic changes in patients with oedema. Clin. Pharmacokin., 28:405-418, 1994.; F. Plavšić, A. Wolf-Čoporda, M. Bilušić, Z. Lovrić, V. Macolić, Z. Puretić, Lj. Bubić-Filipi, B. Vrhovac, Bioequivalence of two oral cyclosporine preparations, Drug Res., 45:914, 1995.; B. Vrhovac, Izvješće Ministarstvu znanosti R. Hrvatske o radu na projektu Lijekovi u edemima. Tiskani materijal 1995.

Tijekom 1995. nastavljen je rad na projektu Ministarstva znanosti. Sada je to verapamil. I dalje teku istraživanja bioekvivalencije lijekova na zdravim dobrovoljcima (bromokriptin, enalapril, dimenhidrinat, cimetidin).

B i s e r k a B e l i c z a. Podroban izvještaj o radu prikazan je u sklopu Zavoda za povijest i filozofiju znanosti - Odsjek za povijest medicinskih znanosti.

Posebno se ističe aktivnost u svezi Centra za bioetiku. Prilikom studijskog boravka u Vel. Britaniji, a na temelju razmjene s Royal Society, sudjelovala je u radu znanstvenog skupa u organizaciji Philosophy and Psychiatry Special Interest Group, posvećenog etičkim aspektima u psihijatriji (Stoke on Trent). Radila je i kao član komisije Ministarstva zdravstva na izradi prijedloga skupine zakona i pravilnika vezanih uz novi zakon o planiranju obitelji.

I v o Č i k e š objavio je: R. Šarac, I. Čikeš, D. Butković, D. Dimov-Butković, Doplerska ehokardiografija u procjeni plućne hipertenzije kod kronične opstrukcijske plućne bolesti, Liječnički vjesnik, 117:9-14, Zagreb 1995.; B. Ferek-Petrić, B. Breyer, I. Čikeš, Ultrasonic marked cardiac ablation catheter, Patent Cooperation Treaty, No WO 95/17131, München, lipanj 1995.

Istraživački rad na projektu o ablaciji aberantnih provodnih puteva s pomoću vlastitog ultrazvučno označenog katetera. Riječ je o novoj metodi liječenja malignih srčanih aritmija bez primjene Rtg zračenja ili kirurškog zahvata.

Primjena visoko-energetskog ultrazvuka za liječenje aterosklerotskih okluzija koronarnih i perifernih krvnih žila.

Godine 1995. izabran je za počasnog člana Mađarskog kardiološkog društva.

F i l i p Č u l o objavio je: M. Renić, F. Čulo, D. Sabolović, Protection of acute hepatoxicity in mice by interleukin-1α - the role of interleukin-6 and prostaglandin E_2, Period. biol., 97, 55-60, 1995.; F. Čulo, M. Renić, D. Sabolović, M. Radoš, A. Bilić, V. Jagić, Ketoconazole inhibitis acetaminophen-induced hepatotoxicity in mice, Eur. J. Gastroenterol. Hepatol., 8, 709-814, 1995.; F. Čulo, M. Marić, J. Morović-Vergles, Effect of cyclophosphamide on tumor cell sensitivity to the action of immunological effectors, In Vivo, 9, 313-321, 1995.

Prati se postoji li korelacija između veličine proizvodnje prostaglandina (PG) E2, PGI2 i tromboksana A2(TxA2) i preživljenja bolesnika s karcinomom hipofarinksa i larinksa.

U eksperimentalnim životinjama (miševi) istražuje se uloga interleukina-6 i prostanoida u akutnom toksičnom oštećenju jetre s acetaminofenom (Paracetamol), te uloga interleukina-1 u reaktivnosti i toleranciji na kontaktni alergon dinitrofluorobenzen.

Zijad Durak ović objavio je: Z. Duraković, J. Škavić, M. Mišigoj-Duraković, Iznenadna srčana smrt tijekom tjelesne aktivnosti u mladih i starijih osoba - može li se spriječiti, Zbornik radova: Tjelesno vježbanje i zdravlje, Rovinj, 27. VI. - 1. VII. 1995., 87-90; Z. Duraković, Psihijatrija i interna medicina, u: V. Muačević, ured., Psihijatrija, Medicinska naklada, Zagreb 1995., 601-609; Z. Duraković, M. Mišigoj-Duraković, N. Čorović, M. Čubrilo-Turek, K. Martinović, Acute renal failure due to cardiogenic shock in older patients, Coll. Antropol., 19:201-207, 1995.; Z. Duraković, Fiziološki aspekti neaktivnog i aktivnog starenja, Civilizacijski trendovi i biotički opstanak čovjeka, Rovinj 1994., 65-66, Zbornik radova; Z. Duraković, B. Hotujac, Acute psychosis due to digoxin intoxication in an elderly patient, Il Cuore 11:497-500, 1994.; Z. Duraković, Zatajivanje srca, u: T. Čustović (ured.), Klinička kardiologija, Medicinska naklada, Zagreb 1995., 119-142; Z. Duraković, I. Janjić, Oživljavanje, *ibid.*, 721-730; Z. Duraković, Geometrijski problemi u starijih žena s rakom dojke, Zbornik radova V. sastanka: Bolesti dojke, ured. I. Prpić, J. Unušić, Zagreb 1995., 35-40; Z. Duraković, S. Duraković, N. Čorović, I. Ramić, A trap in measuring of plasma digoxin level after stopping of a treatment, Pakistan Heart, 28:50-52, 1995.; Z. Duraković, Lovastatin - clinical expert opinion, Krka, Novo Mesto, 1-30 (elaborat); Z. Duraković, M. Koršić, M. Mišigoj-Duraković, Promjene u elektrokardiogramu u bolesnika s anoreksijom nervozom, I. hrvatski endokrinološki kongres, Trakošćan, 1-4. lipnja 1995., ref. br. 117 P; Z. Duraković, M. Mišigoj-Duraković, A. Golem, M. Golem, V. Brinar, D. Ivanović, V. Gašparović, M. Gjurašin, K. Martinović, R. Radonić, II. stručni skup iz intenzivne medicine s međunarodnim udjelom, Brijuni 26.-29. lipnja 1995.; Z. Duraković, J. Škavić, M. Mišigoj-Duraković, Iznenadna srčana smrt tijekom tjelesne aktivnosti u mladih i starijih osoba - može li se spriječiti, IV. znanstveni skup: Tjelesno vježbanje i zdravlje, Rovinj, od 27. lipnja do 1. srpnja 1995.; M. Mišigoj-Duraković, Z. Duraković, The corrected Q-T interval in the electrocardiogram of athletes, XVII European congress of non-invasive cardiovascular dynamics, Ljubljana, 28.-31. V. 1995.; Z. Duraković, Gerijatrijski problemi u starijih žena s rakom dojke, V. znanstveni sastanak: Bolesti dojke, Zagreb, 11. listopada 1995.; Z. Duraković, M. Mišigoj-Duraković, A. Golem, M. Golem, V. Brinar, ECG in coma due to intoxication and due to stroke, IV international symposium on intensive care medicine, Bled, 25.-27. IX. 1995.; Z. Duraković, Promjene ST segmenta i T vala-kardijalni i izvankardijalni uzroci, I. poslijediplomski tečaj iz elektrokardiografije, Medicinski fakultet u Zagrebu, 7. i 8. travnja 1995.; *ibid.*, srpanj 1995. (II. tečaj); *ibid.*, 17.-18. XI. 1995 (III. tečaj).

Nastavljen je rad na projektu "Stanje i promjene funkcija unutrašnjih organa".

Theodor Dürrigl objavio je (prilozi u knjigama i časopisima): T. Dürrigl, predgovor recenzenta (recenzija i kritička analiza teksta knjige), u knjizi: I. Jajić, Fizijatrijsko-reumatološka propedeutika, Medicinska naklada, Zagreb 1994., str. VIII.; T. Dürrigl, Prirodni ljekoviti čimbenici u Hrvatskoj (Naturheilfaktoren in Kroatien), Smotra (Rundschau, vol. I, broj I, str. 74-83), Zagreb 1995.

Urednik je za humanu medicinu na projektu "Rječnik hrvatskog medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja", gdje je obradio više tisuća kartica i nadopunio pojmove odgovarajućim francuskim i njemačkim nazivima.

Vladimir Goldner objavio je: F. Čustović, V. Goldner, J. Čikeš, Klinička kardiologija, Med. naklada Zagreb, 1995., 778 str.; A. Šmalcelj, V. Goldner, B. Vrhovec, Fibrilacija atrija: klinički i terapijski aspekti, Pharmaca, 1994, 32:405-432; Š. Mihatov, M. Bergovec, M. Prpić, V. Nikolić-Heitzler, V. Batarelo, S. Rogan, V. Sjerobabski, M. Gjurašin, V. Goldner, et. al., Incidence and hospital mortality of acute coronary artery disease among civilians in Zagreb during air-raid alarm, Acta med. Croatica, 1995, 49:49-52; M. Jug, Z. Batinić, V. Goldner, N. Delimar, Ventrikulska ekstrasistolija u usporedbi s pojavom ventrikulske tahikardije i fibrilacije ventrikula u akutnom infarktu miokarda, Liječ. vjesn., 1995, 117:68-72.

Voditelj projekta: "Razvoj i izrada dvaju uređaja za snimanje EKG-a i perifernog tlaka". Razvoj portabilnog EKG-uređaja za snimanje, memoriranje i prijenos putem telefona ili radio-stanice 12-kanalnog EKG-a. Mikroračunalo u potpunosti automatizira njegov rad. Drugi uređaj omogućuje

istovremeno snimanje signala EKG-a i perifernog tlaka, njihovo memoriranje te odvojenu reprodukciju i prijenos putem telefona.

Suradnik projekta: "Modeli u medicini, dijagnostički i simulacijski". Istražit će se primjena biosustava u liječenju i pravovremenom otkrivanju komplikacija te promjene medicinskog statusa. Pokušat će se ustanoviti koji testovi i pregledi pouzdano opisuju dijagnoze koje će se promatrati i koji bi se mogli reducirati u promatranim bolestima. Cilj ispitivanja je pojednostavljenje i optimalizacija multivarijantnog sustava koji pouzdano opisuje neke bolesti.

H r v o j e G o m e r č i ć objavio je: Bibliography of Veterinarski arhiv 1-60 (1931-1990), Journal of the Faculty of Veterinary Medicine, University of Zagreb, Croatia, University of Zagreb, Faculty of Veterinary Medicine, Zagreb 1994., 378 str.; M. Pađak, H. Gomerčić, Morski život - S.O.S. za dupine, Jet Set, 16-18, Zagreb 1995.

Istražuje djelovanje pojedinih bioaktivnih tvari na morfološke osobitosti pokusnih organizama. U Jadranu se istražuje prisutnost te biološke osobitosti i zdravstveno stanje morskih sisavaca (različitih vrsta dupina i sredozemne medvjedice). Nastavlja rad na obradi nazivlja iz područja normalne morfologije.

Izabran za člana Hrvatske akademije medicinskih znanosti u Zagrebu i odlikovan Spomenicom domovinskog rata.

Z v o n k o K u s i ć objavio je: Z. Kusić, L. Lukinac, S. Lechpammer, D. Nöthig-Hus, N. Đaković, Determination of abeled thyroid hormones (^{131}I-T3/T4) in the follow-up of a patient with papillary thyroid cancer. Proceedings of the Laboratory Medicine '95, 11th IFCC European Congress of Clinical Chemistry, 736, Tampere 1995.; A. Bolanča, J. Grah, M. Kovačević, P. Kirac, S. Budi, N. Đaković, J. Lukač, K. Kovačić, A. Georgijević, A. Kusić, Rak dojke - dijagnoza, liječenje i praćenje u bolesnika starije dobi, Zbornik radova: Bolesti dojke, Peti znanstveni sastanak "Bolesti dojke" u organizaciji Razreda za medicinske znanosti HAZU, 81-86, Zagreb 1995.; T. Plasaj, Z. Sonicki, J. Kern, Lj. Lukinac, Z. Kusić, Dijagnostički modul informacijskog sustava laboratorija za bolesti štitnjače, Zbornik radova II. simpozija Hrvatskog društva za medicinsku informaciju, 31-35, Zagreb 1995.; M. Končar-Mubrin, H. Fišter, Z. Kusić, Kromosomske promjene u cirkulirajućim limfocitima bolesnika s tumorom mokraćnog mjehura. U: Knjiga sažetaka Prvog hrvatskog urološkog kongresa, 94, Zagreb 1995.; D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, V. Čajkovac, Z. Kusić, N. Đaković, T. Gregurek-Novak, A. Soldo-Belić, Š. Spaventi, M. Belicza, Ž. Ferenčić, Interferon reduces recurrences of basal cell and squamous cell cancers, International Journal of Dermatology, 34:1, 58-60, 1995.; M. Lacić, T. Bokulić, J. Lukač, N. Đaković, S. Rončević, Z. Kusić, Comparison of 4-6 h and 20-24 h SPECT and whole-body imaging in radioimmunoscintigraphy with ^{99}Tc^{m} labelled anti-CEA antibody, Nuclear Medicine Communications, 16, 219, 1995.; M. Lacić, T. Bokulić, K. Kovačić, J. Lukač, Z. Kusić, Qualitative and semi-quantitative radioimmunoscintigraphic evaluation of bone marrow expansion in the skull: Correlation with bone scan, Nuclear Medicine Communications, 16: 251-252, 1995.; D. Trnski, M. Alač, K. Kovačić, V. Bedeković, B. Pegan, Z. Kusić, MEN II sindrom: prikaz bolesnika s bilateralnim tumorima adrenalne srži i medularnim karcinomom štitnjače, Liječ. vjesn., 117, suppl. 1:83, Zagreb 1995.; M. Vrkljan, B. Vizner, N. Karapandža, K. Pavelić, J. Rešetić, T. Vilibić, M. Sekso, Z. Kusić, Prikaz bolesnika s hormonski aktivnim abdominalnim tumorom, Liječ. vjesn., 117, suppl. 1:99, Zagreb 1995.; E. Pichler, Z. Kralj, M. Radetić, Z. Kusić, Ultrazvuk štitnjače u bolesnika zračenih zbog tumora područja vrata, Liječ. vjesn., 117, suppl. 1:92, Zagreb 1995.; M. Vrkljan, T. Vilibić, B. Vizner, Ž. Gnjidić, M. Sekso, B. Bečajac, J. Talan-Hranilović, Z. Kusić, Prikaz bolesnika s karcinomom pluća i hipopituitartizmom, Liječ. vjesn., 117; suppl. 1:75, Zagreb 1995.; M. Vrkljan, T. Vilibić B. Vizner, Ž. Gnjidić, J. Rešetić, B. Bečejac, M. Sekso, Z. Kusić, Uloga posttraumatskoga stresnog poremećaja u nastanku hipopituitarizma, Liječ. vjesn., 117, suppl. 1:70, Zagreb 1995.; K. Kovačić, M. Misjak, V. Petric, Z. Kusić, Scintigrafija paratireoidnih žlijezda u bolesnika s primarnim hiperparatireoidizmom, Liječ. vjesn., 117; suppl. 1:65, Zagreb 1995.; K. Kovačić, M. Alač, Z. Kusić, D. Karapandža, D. Trnski, Scintigrafija cijelog tijela sa 131-J-MIBG u bolesnika sa sumnjom na feokromocitom, Liječ. vjesn., 117, suppl. 1:25, Zagreb 1995.; K. Kovačić, M. Alač, D. Trnski, Z. Kusić, I-131 MIBG and bone scintigraphy in a patient with MEN, Clinical Nuclear Medicine, 20:7;623-625, 1995; Z. Kusić, J. Lukač, N. Đaković, V. Čajkovac, M. Belicza, Š. Spaventi, I. Padovan, D. Ikić, Immuno-

therapy of melanoma with recombinant interferon alpha 2c, Acta clin. Croat., 34: 2;67-72, Zagreb 1995.; D. Kordić, J. Lukač, Z. Kusić, Reduced TNF-α production and phagocytosis, but elevated IL-1 α release by monocytes isolated from colon carcinoma patients, Immunobiol., 194;1-3:290, 1995.; J. Lukač, B. Ladika, D. Kordić, D. Kovačević, S. Galić, Z. Kusić, Altered phagocytosis and oxidative burst and their interrelationships in patients with colorectal cancer, Immunobiol., 194;1-3:292, 1995.; Z. Kusić, A. Bolanča, N. Đaković, J. Lukač, Tamoxifen alters immunocompetence in breast cancer patients. EJC 31A; suppl. 5, 217, London 1995.

Voditelj je projekta "Epidemiologija gušavosti u Hrvatskoj", hrvatsko-američkog projekta "Redukcija doze na tijelo u terapiji hipertireoze s J-131", nacionalnog projekta "Strengthening of application of radiation in medicine" u okviru IAEA. Voditelj je nacionalnog projekta "Radiotherapy in Oncology and Upgrading of Radiotherapy Facilities" u okviru IAEA.

Odlikovanje Predsjednika Republike Hrvatske u povodu Dana oružanih snaga, Dana državnosti i pete obljetnice samostalne Hrvatske: Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za osobite zasluge u znanosti.

Član Povjerenstva Ministarstva zdravstva Hrvatske za projekt otkrivanja DOWN-ovog sindroma.

Glavni urednik časopisa Acta clinica Croatica.

M a r k o P e ć i n a objavio je: D. Grbeša, T. Paić, Lj. Knežević-Kostović, M. Pećina, Changes of soft tissues in chronic compartment syndrome. U: Book of Abstracts International Conference Slovenian Biophysical Society, 106, Gozd Martuljak, 1994.; D. Grbeša, T. Paić, Lj. Knežević-Kostović, M. Pećina, Stereološka analiza stražnjeg tibijalnog mišića kod kroničnog sindroma fascijalnog odjeljka potkoljenice. U: Zbornik sažetaka Petog kongresa biologa Hrvatske, 166-167, Zagreb 1994.; K. Šakić, F. Pavičić, M. Pećina, Š. Šakić, Perioperative oxygen utilization in the surgically corrected adolescent idiopathic thoracic scoliosis, Pneumologia 94, 83-84, Trieste 1994.; M. Pećina, Longitudinal (Sagittal) Osteotomy of the Patella in the Treatment of Anterior Knee Pain, U: Book of Abstracts Sports Medicine 2000, 56, Stockholm 1995.; R. Bilić, A. Barada, M. Reljanović, I. Kovač, N. Bilić, J. Korjanić, Ž. Metelko, M. Pećina, Dijagnostika i liječenje kompresije n. medianusa u osoba sa šećernom bolesti, u: Knjiga sažetaka Prvog hrvatskog endokrinološkog kongresa, 29, Trakošćan 1995.; M. Pećina, Surgical Treatment of Patellar Tendinitis, u: Abstract Book SICOT Regional and XV. Turkish National Congress of Orthopaedic Surgery and Traumatology, 25-27, Izmir 1995., M. Pećina, Sagittal Osteotomy of the Patella, U: Abstract Book SICOT Regional and XV. Turkish National Congress of Orthopaedic Surgery and Traumatology, 210, Izmir 1995.; I. Bojanić, M. Pećina, D. Dodig, M. Marotti, M. Poropat, Z. Sučić, F. Jelavić-Kojić, Prijelomi zamor anavikularne kosti stopala u športaša, Hrvatski športskomedicinski vjesnik 9, 106-113, Zagreb 1994.; N. Čičak, M. Pećina, M. Đaković, Idiopathic Osteonecrosis of the Humeral Head, Acta medica Croatica 49, 93-98, Zagreb 1995.; M. Pećina, I. Bojanić, M. Hašpl, The Snapping Hip. Hip International 4, 133-136, Milano 1994.; M. Pećina, M. Hašpl, A. Prohić, Bescementna endoproteza u bolesnice s kroničnim juvenilnim monoartritisom koljena, Liječnički vjesnik 117, 24-27, Zagreb 1995.; I. Bojanić, M. Pećina, M. Hašpl, Magnetska rezonancija koljena, Klinička medicina 3, 38-43, Zagreb 1995.; I. Bojanić, M. Pećina, M. Hašpl, Artroskopija gornjeg nožnog zgloba, Hrvatski športskomedicinski vjesnik 10, 40-46, Zagreb 1995.; D. Delimar, I. Bojanić, M. Pećina, Principi rehabilitacije nakon rekonstrukcije prednje ukrižene sveze koljenskog zgloba, Hrvatski športskomedicinski vjesnik 10, 72-79, Zagreb 1995.; S. Vukičević, A. Stavljenić, M. Pećina, Discovery and Clinical Applications of Bone Morphogenetic Proteins. European Journal of Clinical Chemistry and Clinical Biochemistry 33, 661-671, Berlin 1995.

Istraživanje mogućnosti primjene koštanih morfogenetskih proteina u regeneraciji zglobne hrskavice. Primjena kulture hondrocita u liječenju defekta zglobne hrskavice u ljudi. Istraživanje mogućnosti rane dijagnostike i liječenja sindroma prenaprezanja sustava za kretanje.

M l a d e n Š t u l h o f e r objavio je: Homage to Zagreb, Acta medica Croatica, 2, 47-49, Zagreb 1995.; D. Dekaris, A. Bekavac, V. Silobrčić, Z. Buneta, A. Kurjak, M. Štulhofer, Papers Published by Members of the Croatian Academy of Medical sciences Registered in International Bibliographic Data Basis, Acta medica Croatica, 49, 109-116, Zagreb 1996.

U tijeku je rad na projektu "Evaluacija endoskopskog i kirurškog liječenja holedoholitijaze", koji utvrđuje objektivnu vrijednost i eventualnu prednost endoskopskog liječenja holedoholitijaze u odnosu na konvencionalno kirurško.

KABINET ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA - ZAGREB

Organizacija jedinice

Voditelj Kabineta je akademik Drago Ikić. U Kabinetu rade znanstveni suradnik dr. Nikola Đaković i znanstveni pripravnik dr. Dražen Jukić. U istraživačkom radu u 1995. sudjelovali su i akademici Ivo Padovan i Šime Spaventi, član suradnik Zvonko Kusić, prof. dr. Vladimir Čajkovac, prof. dr. Mladen Belicza, prof. dr. Andrija Georgijević, dr. Teodora Gregurek-Novak, dr. Antica Soldo-Belić, dr. Branimir Smiljanić, dr. Ivo Despot, dr. Dragutin De Syo, dr. Željko Ferenčić, dr. Petar Nola, dr. Josip Krušić i dr. Vladimir Orešić.

U Kabinetu je u tijeku rad na projektu "Interferon u terapiji tumora" koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije, te rad na projektu "Povijest naših imunoloških preparata" (član suradnik Biserka Belicza).

Kabinet sudjeluje i u realizaciji projekta "Epidemiologija gušavosti u Hrvatskoj" koji je uključen i u međunarodna istraživanja gušavosti od strane ICCIDD i WHO (dr. Nikola Đaković).

Znanstvenoistraživački rad

Tijekom godine istraživači i suradnici Kabineta posebno su istraživali djelovanje interferona u liječenju melanoma. 27 pacijenata, 14 prije operacije i 13 poslije, tretirani su s rIFN alpha 2c. 4 pacijenta su liječena s HNLI.

Rekombinantni interferon alpha 2c primijenjen je lokalno peritumoralno i intratumoralno. Broj injekcija do 40 svakodnevno, osim subote i nedjelje, a ukupna doza do 300 mcg. Budući da nije bilo kontrolne skupine izdvojene at random upotrijebljena je povijesna kontrolna skupina u statističkoj analizi. Rezultati su evaluirali uzimajući u obzir rizični faktor Clark III i Clark IV. Nije bilo dovoljno pacijenata u skupinama Clark I, Clark II i Clark V. Podaci su analizirani s pomoću Kaplan Meier i COX metode. Patohistološka potvrda kliničke dijagnoze izvršena je na bioptičkom materijalu. Ekscidirani tumor predstavljao je bioptički materijal.

Budući da naša melanomska ispitivanja nisu sadržavala kontrolnu skupinu fomiranu at random povijesna kontrolna skupina upotrijebljena je u statističkoj analizi. Postotak živih pacijenata poslije 60 mjeseci promatranja bio je viši u interferonom liječenoj skupini i u pacijenata Clark III i u pacijenata Clark IV nego u kontrolnoj skupini. Ukupno 60% pacijenata Clark III liječenih interferonom preživjelo je u odnosu na 25% u kontrolnoj skupini Clark III.

U skupini Clark IV postotak preživjelih pacijenata liječenih interferonom iznosio je 40% prema 33% u kontrolnoj skupini.

Statistički rezultati poslije 60 mjeseci promatranja značajno su u korist interferonom liječenih pacijenata. Naši rezultati upozoravaju da su dalja ispitivanja učinkovitosti rIFN alpha 2 kod melanoma opravdana.

Odbor za biološke preparate

U Kabinetu se nalazi sjedište Odbora za biološke (imunološke) preparate. Istraživači i suradnici Kabineta sudjeluju u Europskoj organizaciji za istraživanje i liječenje raka (EORTC), istraživanju o djelovanju rekombinantnog interferona alpha 2 i rekombinantnog interferona gamma na melanom. Nastavlja se i rad na imunološkoj terapiji interferonom kod karcinoma grlića maternice, prekanceroze grlića maternice, papilomatoze mokraćnog mjehura.

Članovi Odbora za biološke preparate redovito se sastaju radi praćenja i razmatranja spomenutih aktivnosti.

1. D. Ikić, I. Padovan. N. Pipić, V. Čajkovac, Z. Kusić, N. Đaković, T. Gregurek-Novak, A. Soldo-Belić, Š. Spaventi, M. Belicza and Ž. Ferenčić, Interferon reduces reccurences of basal cell and squamous cell cancers, International Journal of Dermatology, Vol, 34. 1995.; 1:58-60.

2. J. Lukač, Đ. Šešo, N. Đaković, Ž. Ferenčić, V. Čajkovac, M. Belicza, E. Šooš, D. Ikić i Z. Kusić, Interferon u liječenju solidnih tumora, Liječ. vjesn., 1994.; 116:303-307.

3. Z. Kusić, J. Lukač, N. Đaković,. V. Čajkovac, M. Belicza, Š. Spaventi, I. Padovan i D. Ikić, Immunotherapy of melanoma with recombinant interferon alpha 2c, Acta clin. Croat., 1995.; 34:67-72.

4. Z. Kusić, M. Lacić, J. Lukač, T. Bokulić, A. Staničić, N. Đaković, Disparate immunoscintigraphic appearance of liver metastases of rectal carcinoma. XVI. International Cancer Congress 1994, New Delhi 1994. U: R. S. Rao, M. G. Deo, L. D. Sanghvi, eds. Proceedings of the XVI International Cancer Congress, Monduzzi Editore, Bologna 1994.: 1877-1880.

5. H. Golem, J. Lukač, S. Lechpammer, N. Đaković, Z. Kusić, Number of immuno-competent cells and phagocytic functions in breast cancer patients after surgery, Acta clin. Croat., 1994.: 33:155-159.

6. M. Lacić, S. Rončević, J. Valent, Z. Sonicki, N. Đaković, Z. Kusić, Study of morphological characteristics of scintigraphically "warm" thyroid nodules, Acta clin. Croat., 1994.: 33:181-189.

7. Z. Kusić, M. Lacić, T. Bokulić, N. Đaković, "Hot" and "cold" immunoscintigraphic appearance of liver metastases of rectal carcinoma, CMJ, 1994.: 35:233-237.

8. J. Lukač, S. Lechpammer, Z. Kusić, A. Bolanča, N. Đaković, Prognostic significance of phagocytic functions in breast cancer patients, Eur. J. Cancer., 1994.; 20:14:2185-2186.

9. M. Lacić, T. Bokulić, J. Lukač, N. Đaković, S. Rončević, Z. Kusić, Comparison of 4-6 h and 20-24 h SPECT and wholebody imaging in radioimmunoscintigraphy with 99 Tcm labelled anti-CEA antibody, Nuclear Medicine Communications, 1995., 16:219.

10. Z. Kusić, Lj. Lukinac, S. Lechpammer, D. Nöthig-Hus, N. Đaković, Determination of abeled thyroid hormones (13 1I-T3/T4) in the follow-up of a patient with papillary thyroid cancer. Laboratory Medicine 95, 11th IFCC European Congress of Clinical Chemistry, Tampere, Finland, 2.-7. srpnja 1995, Proceedings of the Laboratory Medicine 95, 1995., 736.

11. Z. Kusić, A. Bolanča, N. Đaković, J. Lukač, Tamoxifen alters immunocompetence in breast cancer patients. The European Cancer Conference ECCO 8, Paris, 29. X. - 2. XI. 1995., EJC 1995., 31A, Suppl. 5:S217.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za filološke znanosti imao je krajem 1995. godine 16 redovitih i 13 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Željko Bujas, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Branimir Glavičić, Petar Guberina, Eduard Hercigonja, Radoslav Katičić, Antica Menac, Milan Moguš, Anica Nazor, Petar Šimunović, Franjo Švelec, Vojmir Vinja i Josip Vončina.

Članovi suradnici: Josip Bratulić, Milka Jauk-Pinhak, Josip Jernej, Mislav Ježić, Nikica Kolumbić, August Kovačec, Valentin Putanec, Milivoj Sironić, Ivo Škarić, Antun Šojat, Olga Šojat, Stjepko Težak i Vladimir Vratović.

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Božidar Finka*, a zamjenika tajnika *Antica Menac*.

Dana 30. srpnja preminuo je redoviti član Milan Ratković.

Tijekom godine Razred je održao 8 sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je na svojim sjednicama razmatrao pitanje statusa hrvatskog jezika u inozemstvu te u svezi s time pripremio znanstveno utemeljeno obrazloženje koje je prevedeno na engleski i upućeno relevantnim institucijama u svijetu. Odbor koji je priredio tekst: S. Babić, Z. Bujas, E. Hercigonja, J. Vončina te četiri savjetnika: D. Brozović, B. Finka, R. Katičić i M. Moguš. Također je odlučeno da taj tekst bude jedan od priloga za novu Akademijinu knjigu "Hrvatska - strategija razvoja".

Razred je raspravljao o suradnji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s inozemnim akademijama: Mađarskom akademijom znanosti i Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti s kojima su razmotrena područja i teme suradnje, projekti i kvote razmjene. Također je raspravljano o suradnji s Bugarskom akademijom znanosti, Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti i Kineskom akademijom društvenih znanosti.

U nekoliko navrata raspravljano je o stanju i perspektivama rada na Acta Croatica.

Razred je raspravljao o kandidatima za nagrade. Za Nagradu Akademije predložio je prof. Šimu Jurića; za Nagradu "Antun Barac" predložio je akademika Ivu Frangeša; za Nagradu "Stjepan Ivšić" predložio je akademika Josipa Vončinu; za Nagradu "Vatroslav Jagić" predložen je prof. dr. Istvan Nyomarkay.

Na nekoliko sjednica Razred je razmatrao problematiku u svezi s članovima suradnicima i dopisnim članovima te predložio da članovi suradnici ostanu doživotno u toj funkciji, ako ne budu izabrani u viši stupanj članstva. Raspravljalo se i o kriterijima za izbor novih članova vezano uz preporuku Predsjedništva Akademije za uvođenje dobne granice prigodom izbora.

Razred je pratio rad Predsjedništva i uzimao u obzir njegove zaključke.

Na svojim je sjednicama Razred birao predstavnike u razne odbore:

- u Odbor za organiziranje 325. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana izabran je Josip Vončina;
- u Inicijativni odbor za obilježavanje 600. obljetnice Generalnog studija Dominikanskog reda u Zadru izabrani su Božidar Finka i Branimir Glavičić;
- u Odbor za obilježavanje 100. obljetnice smrti Bogoslava Šuleka izabrani su Stjepan Babić i Milan Moguš;
- u Organizacijski odbor znanstvenoga skupa o J. J. Strossmayeru izabran je akademik Milan Moguš.

Razred je također rješavao niz tekućih poslova i zadaća od interesa za Razred i cijelu Akademiju.

Znanstveni skupovi

U okviru manifestacije "Dani hvarskoga kazališta" koju Razred organizira zajedno s Razredom za književnost, održan je od 4. do 6. svibnja 1995. godine u Hvaru znanstveni skup pod naslovom "Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti". Referate su održali akademik Josip Vončina i član suradnik Nikica Kolumbić, a na skupu je kao predstavnik Razreda sudjelovao njegov tajnik akademik Božidar Finka.

Svečane sjednice

Svečana sjednica o Lekcionaru Bernardina Splićanina u povodu 500. obljetnice njegova tiskanja održana je 26. lipnja 1995. Govorili su prof. dr. Josip Bratulić, član suradnik: Hrvatski lekcionari u povijesti hrvatskoga književnoga jezika i prof. dr. Bonaventura Duda: Biblijski pristup Lekcionaru Bernardina Splićanina.

U povodu 400. obljetnice rođenja hrvatskog leksikografa Ivana Belostenca održana je 2. listopada 1995. svečana sjednica Razreda. Uz uvodnu riječ tajnika Razreda akademika Božidara Finke govorili su akademik Josip Vončina i član suradnik Antun Šojat.

Objavljene edicije

Matošiana I, Građa za povijest književnosti hrvatske, knj. 34, urednici F. Švelec i R. Bogišić;
Fran Krsto Frankopan, Djela, Stari pisci hrvatski, sv. 42, urednik M. Moguš;
Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, sv. 7, urednik B. Finka;
Hrvatski dijalektološki zbornik, sv. 9, urednik M. Moguš;
Filologija, knj. 24-25, uredništvo: R. Filipović (glavni i odgovorni urednik), B. Finka i A. Menac;
Folia onomastica Croatica, sv. 4, uredništvo: P. Šimunović (glavni i odgovorni urednik), M. Moguš i V. Vinja.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

1. sjednica, održana 30. siječnja 1995.
- S. Babić: Odnos Stjepana Ivšića prema hrvatskom književnomu jeziku.
- S. Damjanović: Stjepan Ivšić kao istraživač hrvatskoglagoljaške baštine.
- B. Finka: Stjepan Ivšić kao proučavatelj gradišćanskohrvatskih govora.
- Lj. Kolenić: Stjepan Ivšić o posavskom govoru.
- J. Lisac: Filolozi i njihova djela u ocjenama Stjepana Ivšića.
- M. Lončarić: Na temeljima Ivšićevih dijalektoloških istraživanja.
- Lj. Marks: Šaptinovačko narječje Stjepana Ivšića i njegove suvremene potvrde.
- P. Kunac: Životni put Stjepana Ivšića.
- M. Moguš: Stjepan Ivšić i hrvatski pravopis.
- V. Putanec: Etimologija slavenskih termina Lepir i Vukodlak uz prinos o "vukodlaku" "lepir".
- M. Samardžija: Ivšić - jezični savjetodavac.
- D. Stolac: Sintaksa u Slavenskoj poredbenoj gramatici.
- P. Šimunović: Ivšić i Dubrovnik.
- A. Šojat: Ivršićeve zasluge za poznavanje kajkavske akcentuacije.
- B. Tafra: Ivšićevi dijalektološki izvori.
- N. Vajs: Prinos hrvatskoj fitonimiji.
- S. Vukovac: Stjepan Ivšić o naglasku u "Gramatici" Ignjata Alojzija Brlića.
- S. Vukušić: Ivšićeva naglasna promjena.
- M. Znika: Leksik govora Donje Podravine u Ivšićevu opisu i danas.

2. sjednica, održana 6. ožujka 1995.
- I. Batušić: Etimološka bilješka kao pomoć pri semičkoj analizi.
- A. Kovačec: Neki apelativi kao vlastita imena istrorumunjskog podrijetla u središnjoj Istri.

- Z. Meštrović: Nekoliko talasozoonima iz rukopisnih djela starije hrvatske leksikografije.
- P. Tekavčić: Sulla componente etimologico nel vocabolario del dialetto di A. i G. Pellizzer.
- P. Tekavčić: Nadimci u rječniku istroromanskog govora A. i G. Pellizzera.

3. sjednica, održana 10. travnja 1995.

- I. Bakmaz: Pisar i tiskar u osobi Blaža Baromića.
- M. A. Pantelić: Budimpeštanski primjerak Senjskog misala iz godine 1494.
- M. A. Pantelić: Kulturnopovijesni sastav glagoljskih sanktorala i kalendara od 13. do 15. stoljeća.
- V. Vinja: Jadranske etimologije (Knjiga I. A-F).

4. sjednica, održana 15. svibnja 1995.

- N. Kolumbić: Hrvatska srednjovjekovna drama.
- M. Moguš: Hrvatski rani tisak.
- A. Nazor: Prožimanje glagoljice i ćirilice na hrvatskom prostoru.
- P. Šimunović: Sakralna toponimija u razdoblju kasne antike do predromanike.
- A. Zaradija Kiš: "Oficij za mrtve" u Lobkowiczevu psaltiru.

5. sjednica, održana 26. lipnja 1995.

- A. Basara, J. Basara: Garšć, garstka i synonimy.
- K. Fic: Stopy charvatskeho jazyka v nareči Hlohovce.
- L. Hadrovics: Najstariji gradišćansko-hrvatski katekizam (1744.).
- A. Habovďtiak: Lexikalne prevzatia spred vel'komoravskeho obdobia.
- D. Sesar: Treba li ponovno prevesti "Švejka" i kako?
- D. Stolac: Standardizacijski procesi u kajkavskome književnom jeziku.
- M. Znika: Sinonimija i kontekst (nacrtak).

Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: V. Barac-Grum, Ž. Bjelanović, D. Brozović, R. Filipović, B. Finka, V. Jakić-Cestarić, I. Kalinski, J. Lisac, M. Lončarić, I. Lukežić, J. Maresić, M. Menac-Mihalić, M. Moguš, P. Šimunović, A. Šojat, S. Težak, S. Hozjan, J. Vončina, S. Vukušić, S. Vulić, V. Zečević.

Predsjedništvo Odbora: B. Finka, predsjednik, A. Šojat, potpredsjednik, M. Lončarić i V. Zečević, tajnici; ostali članovi: D. Brozović, R. Filipović, M. Moguš, P. Šimunović, S. Težak.

Djelatnost Odbora

1. Odbor je poticao i koordinirao rad na dijalektologiji u Republici Hrvatskoj.
2. Organizirao je terensko istraživanje još neistraženih punktova za Hrvatski dijalektološki atlas. U tijeku godine istraženi su sljedeći punktovi, i to u Mađarskoj: Koljnof (A. Šojat), Serdahelj, Santovo i Tukulja (M. Lončarić), Sentandrija (M. Lončarić), Szent Pál (M. Lončarić i E. Barić). U zemlji je istražen punkt Kalje (S. Težak).

Osim toga, terenski je istražen i govor Klanjca, Baške Vode i Brela (V. Barac-Grum).

3. Nastavio se rad na lingvističkoj geografiji u skladu sa zaključcima Međunarodne komisije OLA i ELA. Poljska akademija je obavijestila da je izišao 3. svezak fonetske serije OLA posvećen refleksima poluglasa. Taj je svezak dijelom financirala Europska zajednica.
- Odgovoreno je na 62 pitanja koja je zatražila Poljska komisija OLA za leksičko-tvorbeni svezak OLA (S. Hozjan, M. Menac-Mihalić).
- Na zasjedanju Međunarodne komisije OLA u Ohridu iz Hrvatske je sudjelovao B. Finka.
4. Knjiga "Kajkavsko narječje" 1. dio u prijelomu je.
5. Pri završetku je knjiga "Zagrebački kaj - govor grada i njegovih naselja".
6. Završena je obrada građe za rječnik govora sela Gole i predana je na redakciju.
7. Prikupljaju se radovi za monografiju o bednjanskom govoru.
8. Prikuplja se građa za rječnik govora sela Sudovca i postupno obrađuje.
9. Pristupilo se konačnoj obradi građe za rječnik bračkih čakavskih govora.
10. Ivšićev zbornik je pripremljen za tisak.
11. Započelo se s pripremama za monografiju o moliškim Hrvatima.

12. Izvršene su pripreme za 8. znanstveni skup o hrvatskim narječjima i izrađena je tematika koja je s pozivom za sudjelovanje na skupu poslana na stotinjak adresa. Teme su skupa: 1. Dijalekatska morfologija i tvorba riječi, 2. Dijalekatske izoglose na hrvatskom jezičnom prostoru.

Odbor za leksikografiju

Članovi odbora: R. Filipović (predsjednik), B. Tafra i M. Prohaska-Kragović (tajnice), S. Babić, V. Barac-Grum, M. Bratanić, Ž. Bujas, B. Finka, I. Gostl, J. Jernej, M. Lončarić, D. Malić, A. Menac, M. Menac-Mihalić, M. Mihaljević, M. Moguš, A. Ptičar, V. Putanec, L. Sočanac, P. Šimunović, A. Šojat, V. Vinja, J. Vončina, S. Vulić, V. Zečević.

Djelatnost Odbora

a) Tijekom godine održane su dvije sjednice Odbora. Na prvoj sjednici Odbor je raspravljao tekuća pitanja naše leksikografije, poglavito izradu rječnika u Zavodu za lingvistička istraživanja i rječnika koji se izrađuju za Hrvatsku akademiju.

b) Na drugoj je svojoj sjednici Odbor raspravljao o dva glavna pitanja: 1. rad na *Dopunama* i 2. rad na *Hrvatskom rječniku*. Zaključeno je da se o tome nastavi rasprava u god. 1996. Odbor je predložio da se u plan rada uvede izrada novog *Rječnika stranih riječi* i pripreme za organizaciju skupa o leksikografiji koji će se organizirati u god. 1997.

c) Odbor je pratio rad na izradi rječnika u Zavodu za lingvistička istraživanja i ostalih leksikografskih djela koja se izrađuju za Hrvatsku akademiju.

Odbor za onomastiku

Predsjednik Odbora je akademik P. Šimunović, tajnica je Odbora D. Brozović-Rončević. Članovi su odbora: V. Barac-Grum, B. Finka, R. Filipović, I. Gostl, V. Jakić-Cestarić, M. Ljubičić, M. Moguš, A. Šojat i V. Vinja.

Tijekom godine Odbor je preko svojih članova radio na zasnovanim zadatcima i znanstvenim projektima te nije bilo osobite potrebe za sastajanjem Odbora.

Predsjednik Odbora je višegodišnji voditelj projekta *Onomastička istraživanja u Hrvatskoj*, te je njegovim uvidom u rad na onomastičkim zadatcima uspostavljena koordinacija posla. U Zavodu za lingvistička istraživanja nastavljen je rad na projektu *Povijesni toponimijski rječnik Hrvatske* pod vodstvom D. Brozović-Rončević.

U pripremi za tisak je 4. knjiga *Folia onomastica Croatica* u kojoj se objavljuju radovi sa znanstvenoga skupa *III. Skokovi etimološki susreti* održanog u Puli (3. i 4. studenoga 1994.) kao i drugi onomastički radovi.

Članovi Odbora sudjelovali su svojim onomastičkim referatima na nekoliko znanstvenih skupova.

Odbor za etimologiju

Odbor za etimologiju organizirao je i održao tri znanstvena skupa o etimologiji. Pripremio je i u tisku je prvi svezak jadranskih dopuna Skokovu rječniku.

Odbor za hrvatski latinizam

Nastavljen je i dobro je uznapredovao rad na dotjerivanju kritičkog teksta i prijevoda Anonimova spisa "Obsidio Iadrensis", što je pronađen u ostavštini akademika Veljka Gortana.

Zastao je rad na pripremanju Hrvatskoga novolatinskog rječnika, u prvom redu zbog financijskih i prostornih razloga.

Odbor za izdavanje Acta Croatica

Članovi odbora: E. Hercigonja, A. Nazor i J. Vončina. Suradnici na projektu: J. Bratulić i M. Kurelac. Nastavljen je rad na završavanju cijeloga projekta.

S t j e p a n B a b i ć objavio je knjige: Hrvatski pravopis (u suautorstvu s B. Finkom i M. Mogušem), 3. izd., Zagreb 1995., 476 str.; Gramatika hrvatskoga jezika (u suautorstvu sa S. Težakom), 10. izd., Zagreb 1995., 296 str.; Hrvatski politički vicevi, Zagreb 1995., 616 str.; Hrvatski jučer i danas, Zagreb 1995., 324 str. Također je objavio: Stjepan Ilijašević, Zimzelenke, Vinkovci, 1994. (Izabrao pjesme, priredio ih za tisak, sastavio bibliografiju djela i literature, napisao članak Stjepan Ilijašević i Napomene); Luka Ilić, Izabrana djela, Vinkovci 1994. (Izabrao djela, priredio ih za tisak, sastavio bibliografiju djela i literature, napisao članak Luka Ilić i Napomena): objavio je znanstvene članke: Izrazi za osjete primljene njuhom. U: Zbornik: Rječnik i društvo, Zagreb 1994., 9-12; Prijedlog kroz u sustavu nekih mjesnih značenja, Filologija, 20-21, Zagreb 1992-1993, 23-30; Naglasak u tekstovima hrvatskih pisaca, Jezik, 42, Zagreb 1994., 33-40; Jezik Ivane Brlić-Mažuranić, Jezik, 42, 69-78.

Voditelj je projekta Hrvatski rječnik. Primio je ova odlikovanja: Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za značajnu znanstvenu djelatnost, Spomenicu domovinske zahvalnosti i Spomenicu Domovinskog rata.

D a l i b o r B r o z o v i ć objavio je: O hrvatskim imenima država, Jezik, 5, Zagreb 1994-1995, 147-152; Stanje i zadaci jezikoslovne kroatistike, Jezik, 1, Zagreb 1995-1996., 23-24.

R u d o l f F i l i p o v i ć objavio je: Linguistic purism versus linguistic borrowing in a changing Europe. U: Linguistics with a human face, Institut za lingvistiku Sveučilišta u Grazu, Graz 1995., 53-61. Sudjelovao je na skupovima: Anglistika u Hrvatskoj s referatom Theoretical background of the project The English Element in European Languages; na Kongresu Europskog lingvističkog društva (SLE) u Leidenu održao je referat Meaning Transferred and Adapted: Semantic Problems in Languages in Contact i na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli s referatom Sociolingvistički uvjeti za održanje hrvatskih dijalekata u SAD.

Glavni je istraživač projekta "Jezični dodiri u neposrednom i posrednom posuđivanju". U tijeku je istraživanje u području lingvistike jezika u dodiru, kontrastivne analize, na proučavanju hrvatskih dijalekata u SAD i izrada rječnika anglicizama u europskim jezicima.

B o ž i d a r F i n k a objavio je: Hrvatski pravopis (u suautorstvu sa S. Babićem i M. Mogušem), 3. izdanje, Zagreb 1995., 476 str.; F 2322 *sъm/ьr/tь. U. Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija fonetiko-grammatičeskaja, Vypusk 3, Karta n° 10, Reflesy *ьr, *ъr, *ьl, *ъl. Pol'skaja akademija nauk, Institut pol'skogo jazyka, Warszawa 1994. (objavljeno u 1995.); U povodu 90. obljetnice knjige Ribanje i ribarske sprave pri istočnim obalama Jadranskoga mora, Nauta, 2, Rijeka 1995., 53-56; Glasovna obilježja govora mjesta Sukošana kod Zadra, Makedonski jezik, XL-XLI, Skopje 1995., 645-649; Petar Lorini i njegova knjiga "Ribanje i ribarske sprave pri istočnim obalama Jadranskoga Mora". U: Petar Lorini, Ribanje i ribarske sprave pri istočnim obalama Jadranskoga mora (pogovor pretisku), Dom i svijet, Zagreb 1995., 269-271; Pune oči. Pjesme na čakavici mjesta Sali na Dugom otoku, Zadarska smotra, 3-4, Zadar 1994. (tisk. 1995.), 111-118; Isto. U: Domaća rič. Zbornik priloga sa skupa priređenoga pod naslovom "Domaća rič", Zadar 1994. (tisk. 1995.), 111-118.

Istraživački rad u tijeku: Lingvistička geografija - Općeslavenski lingvistički atlas (OLA), Europski lingvistički atlas (ELA) i Hrvatski dijalektološki atlas (HDA).

B r a n i m i r G l a v i č i ć objavio je: Pogled u Marulićev latinski rječnik, Colloquia Maruliana IIII, Split 1995., 5-11.

Nastavlja rad na priređivanju za tisak preostalih latinskih svezaka Marulićevih *Opera omnia* u izdanju Književnog kruga Split. Predao je u tisak Marulićev latinski rječnik, a za ediciju Stoljeća hrvatske književnosti Matice hrvatske predao je u tisak dvije knjige Marulićevih latinskih djela (u izboru).

E d u a r d H e r c i g o n j a objavio je knjigu: Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja, Matica hrvatska, Zagreb 1994., 277 str. Također je objavio: Der kroatische Glagolismus: die tausendjährige Kontinuität einer Tradition, Österreichische Osthefte 1, 1-30 (1995.), Wien. Na prvom hrvatskom slavističkom kongresu dodijeljena mu je od strane Hrvatskoga filološkoga društva Nagrada Stjepana Ivšića "za iznimne rezultate u proučavanju hrvatske književnojezičke baštine".

Voditelj je projekta "Istraživanje jezika i stilematike hrvatskoglagoljske neliturgijske književnosti srednjega vijeka". Nastavlja s radom na pripremi za objavljivanje glagoljičkoga Petrisova zbornika iz god. 1468. sa studijom o jeziku. Dovršava knjigu o Franji Glaviniću.

A n t i c a M e n a c voditeljica je dvaju znanstvenih projekata, i to: "Proučavanje hrvatske frazeologije" i "Kontrastivno proučavanje hrvatskoga jezika prema stranim jezicima". Također sudjeluje u radu projekta "Jezični dodiri u neposrednom i posrednom posuđivanju" (voditelj akademik R. Filipović), i to u dijelu projekta u kojem se izrađuje rječnik anglicizama u ruskom jeziku. U godini 1995. sudjelovala je s referatima na dva znanstvena skupa: od 13. do 19. rujna na skupu Europäische Phraseologie im Vergleich: Gemeinsames Erbe und kulturelle Vielfalt, održanom u Grazu, s referatom Phraseological Antonyms in European Languages i od 19. do 23. rujna na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, s referatom Morfološka adaptacija anglicizma u hrvatskom i ruskom jeziku, objavljenom u knjizi sažetaka.

M i l a n M o g u š objavio knjige: Povijest hrvatskoga književnoga jezika. Drugo prošireno izdanje, Nakladni zavod Globus, Zagreb 1995, 233 str.; A History of the Croatian Language: Toward a Common Standard. Nakladni zavod Globus. Zagreb 1995, 255 str.; Hrvatski pravopis (zajedno sa S. Babićem i B. Finkom). Školska knjiga. 3. izdanje, Zagreb 1995, 473 str.; Prilozi u knjigama: O molitveniku Raj duše Nikole Dešića (zajedno s J. Vončinom). Dodatak uz faksimilni pretisak knjige Nikole Dešića "Raj duše", 5-84 (1995.), Rijeka; prilozi u časopisima: O problemima naše povijesne dijalektologije, Hrvatski dijalektološki zbornik 9, 11-23 (1995.), Zagreb; Miroslav Kovačević pjesnik, Usponi 11, 3-4 (1995.), Senj; Hrvatska jezična okomica, Hrvatsko slovo I/36, str. 8 i 30 (1995.), Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: nastavlja rad na "Čakavskom rječniku".

Promoviran u doktora *honoris causa* Sveučilišta u Rijeci.

A n i c a N a z o r objavila je: Zbirke glagoljskih spomenika u Zagrebačkoj biskupiji. U: Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994. Zbornik u čast kardinala Franje Kuharića, Zagreb 1995., 493-503; Glagoljska tiskara u Senju, Forum 11-12, (1994.), 1050-1061; Glagoljske knjige tiskane u Senju (1494.-1508.). Glagolitic Books printed in Senj (1494.-1508.), Acta graphica 7, (1995.), 1-18; Bilješke o hrvatskim banovima Matiji Gerebu i Ivanu Karloviću u glagoljskom rukopisu zbirke Phillippica, Dometi 12, (1994.), 25-34 i Josip Vrana, In memoriam, Slovo 41-43 (1993.), 256-261.

Nositelj je projekta "Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije". Nastavlja rad na redigiranju građe za navedeni rječnik. Sudjelovala u organizaciji Prvoga hrvatskoga slavističkoga kongresa, Pula 19-23. rujna 1995.; na tom Kongresu održala referat o Ivšićevu zanimanju za hrvatske glagoljske tekstove. Sudjelovala u organizaciji 12. ročkoga glagoljaškoga bijenala, Roč, 23. rujna 1995.

P e t a r Š i m u n o v i ć objavio je knjigu: Hrvatska prezimena - porijeklo, značenje, rasprostranjenost. Ed. Golden marketing, Zagreb 1995, XII, 462, ilustr., te radove: Namenforschung im ehemaligen Jugoslawien. U: Name Studies (Namenforschung), Les noms propres. Ed. Walter de Gruyter, Berlin - New York 1995, 227-232; Petsto godina hrvatske knjige latiničkim slovima, Glasnik Almae matris alumni Croatiae, Frankfurt na Majni 1995, 10-11.

U godini 1995. bio je gost profesor na Sveučilištu u Kölnu. Radi na čakavskom rječniku i na onomastičkim istraživanjima u Hrvatskoj.

V o j m i r V i n j a objavio je: Nouveau Glossaire Nautique d'Augustin Jal. Volume 8: "I", "J", "K"; Editions Centre National de la Recherche Scientifique, Paris 1995 - Hrvatske sastavnice.

J o s i p J e r n e j objavio je: Intorno alle reggenze aggettivali dell'italiano (con raffronti contrastivi), Studia Romanica et Anglica (SRAZ), XXXIX (1994.), 1-11. Završava svoja istraživanja o porijeklu naše frazeologije govornog i književnog jezika.

N i k i c a K o l u m b i ć objavio je knjigu: Petar Zoranić: Planine (izbor): Priredio i napisao predgovor, Erasmus, Zagreb 1995., 115 str. Također je objavio Folklorno i umjetničko u "Razgovoru ugodnom" Andrije Kačića Miošića, Dani hvarskoga kazališta XXI (Hrvatska književnost XVIII. st.), Književni krug Split, 163-173, Split 1995. i Zapažanja o putopisima Ante Tresića Pavičića, Zbornik radova, Književni krug Split, 116-125, Split 1995.

A u g u s t K o v a č e c objavio je: Uz 70. rođendan prof. dr. Žarka Muljačića, Suvremena lingvistika 35-36, 7-12, Zagreb 1995. (u suradnji s V. Vinjom); Status kontinentalnih balkanskoromanskih idioma i 'relativistički pristup', Suvremena lingvistika 35-36, 131-141, Zagreb 1993.; Jezik istarskih Rumunja, Annales 6, 65-76, Koper/Capodistria 1995.; Hrvatski i talijanski utjecaji u istrorumunjskoj gramatici, Annales 6, 89-98, Koper/Capodistria 1995. Glavni je urednik Hrvatskoga općeg leksikona u Leksikografskom zavodu "Miroslav Krleža". Surađuje na projektu Francuska gramatika s posebnim obzirom na hrvatski jezik. Rad na ta dva projekta nastavit će i u 1996.

V a l e n t i n P u t a n e c objavio je: Francusko-hrvatski rječnik, VIII. izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1995, XX, 1180 str.; Verancsics Faustus a lexicographus, Verancsics Faustus 1531-1617, Va'r ucca tizenhét, 132-137; Ocjena prinosa rječnika Dragutina Parčića (1832-1902) hrvatskoj leksiografiji. U: Zbornik radova sa znanstvenog skupa "Život i djelo Dragutina Parčića", Zadar 1993. (1995!), 89-92; "Mali hrvatsko-njemački rječnik" (Zagreb 1829.), jezična analiza i autorstvo. U: Zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 307-310 (1993.) (1995!), Zagreb; Etimološki prinosi 6-9: 6. riječ šćavet i sinonimi u hrvatskom jeziku, 7. stavak - BRAN u hrvatskim složenicama, 8. hrvatsko i slovensko prezime Štajduhar, 9. šibensko-rapsko prezime Armolušić, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik 20, 261-297 (1994) (1995!), Zagreb; Tri priloga za proučavanje prvog doba postanka zagrebačke biskupije, I. značenje termina "idolatrija" u Felicijanovoj ispravi iz 1134., II. prilog za kronotaksu zagrebačkih biskupa: biskup Sigindinus, III. biskup Duh i pojava kroatizma u Radonovoj Bibliji (11. - 12. st.). U: Zbornik radova Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094-1994., zbornik u čast kardinala Franje Kuharića, Nadbiskupija zagrebačka, 117-126 (1995.), Zagreb.

M i l i v o j S i r o n i ć objavio je knjigu: Rasprave o helenskoj književnosti, Matica hrvatska (posebna izdanja); Zagreb 1995., 306 str. Priprema prijevod Aristotelove Metafizike.

P a v a o T e k a v č i ć objavio je: Istroromanska leksička komponenta u Skokovu Etimologijskom rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika, Suvremena lingvistika 35-36, Zagreb 1993., 177-178 i Sull'affettività nei dialetti istroromanzi, u: Scritti di linguistica e dialettologia in onore di Giuseppe Francescato, Trst 1995., 311-315.

Istraživački rad u tijeku: Studij istroromanskih tekstova (sintaksa, pragmatika, semantika, lingvistika teksta i kritičko praćenje znanstvene literature o našim područjima u istroromanskim idiomima.

S t j e p k o T e ž a k objavio je knjigu: Hrvatski naš osebujni, Školske novine, Zagreb 1995., 260 str. Također je objavio priloge u knjigama i zbornicima: Roman o Hrvatskoj. U: Urota zrinsko-frankopanska Eugena Kumičića, Školska knjiga, Zagreb 1995., 552-585; Popratno slovo, u knjizi Hrvatski bog Mars Miroslava Krleže, TIPEX, Zagreb 1995., 229-237. Objavio je i Jezična usporedba različitih izdanja Urote zrinsko-frankopanske Evgenija Kumičića, Hrvatski u školi, br. 1-2, I. nastavak, Zagreb 1995., 38-50.

V l a d i m i r V r a t o v i ć objavio je: Častni putni list, Vijenac 30, 26-27, Zagreb 1995.

Na znanstvenom skupu Rajmund Kunić, pjesnik i prevoditelj, o 200. obljetnici smrti održao je referat Novopronađeni autograf Kunićeva prijevoda "Ilijade" i referat Budimpeštanski rukopisi "Otia" Antuna Vrančića na znanstvenom skupu Obitelj Vrančić u hrvatskoj kulturi i znanosti, Šišgorićevi dani, Šibenik.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Organizacija i sastav

Razred za književnost imao je krajem 1995. godine 16 redovitih i 11 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Ivan Aralica, Nikola Batušić, Rafo Bogišić, Aleksandar Flaker, Ivo Fragneš, Dubravko Jelčić, Vjekoslav Kaleb, Ranko Marinković, Slavko Mihalić, Nikola Milićević, Slobodan Novak, Vlatko Pavletić, Matko Peić, Ivan Slamnig, Petar Šegedin i Dragutin Tadijanović.

Članovi suradnici: Josip Barković, Maja Bošković-Stulli, Nedjeljko Fabrio, Branko Hećimović, Stanislav Marijanović, Nedjeljko Mihanović, Luko Paljetak, Pavao Pavličić, Tomislav Sabljak, Ante Stamać i Miroslav Šicel.

U 1995. Razred je izgubio tri svoja redovita člana: dana 23. veljače preminuo je Živko Jeličić, 1. kolovoza Mirko Božić i Vladimir Popović 23. prosinca.

Tajnik Razreda je akademik *Slavko Mihalić*, a zamjenik tajnika akademik *Dubravko Jelčić*.

Razred je tijekom 1995. održao pet sjednica.

Djelatnost Razreda

Tijekom godine Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih poslova i zadaća od interesa za Razred i Akademiju.

Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti Razreda. Recenzirani su i prihvaćeni za tisak rukopisi za edicije Akademije i njezinih zavodâ.

Razred je u nekoliko navrata raspravljao o radu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Dr. Tihomil Maštrović, koji je bio izabran za upravitelja Odsjeka za povijest hrvatske književnosti toga Zavoda na rok od šest mjeseci, imenovan je da tu dužnost obavlja na neodređeno vrijeme.

Zaključeno je da se prigodom davanja suglasnosti o uporabi Dvorane u palači Narodnog doma za javne svrhe, provede najstroži kriterij koji će štititi njezin povijesni i sadašnji ugled. U Odbor koji daje suglasnost o uporabi Dvorane izabran je akademik Ivo Frangeš.

Raspravljalo se o tradicionalnoj manifestaciji Dani hvarskoga kazališta. Razred drži da se ta manifestacija treba ponovno održati na Hvaru, te da i Predsjedništvo Akademije i njegova Uprava učine sve kako bi to bilo omogućeno.

Razgovarano je o planovima rada Razreda za godinu 1996.

Razred je za Nobelovu nagradu za književnost predložio i ove godine akademika Ranka Marinkovića. Obrazloženje je napisao akademik Ivo Frangeš.

U Organizacijski odbor za obilježavanje 100. obljetnice smrti Ante Starčevića izabran je akademik Dubravko Jelčić.

Akademik Aleksandar Flaker izabran je u Organizacijski odbor Međunarodne konferencije "Tolerancija, znanost i moderni svijet".

U Odbor za proslavu 150. obljetnice rođenja Ise Kršnjavoga izabran je akademik Ivo Frangeš.

Razred je u službi Znanstvenoga vijeća za književnost proveo izborni postupak za izbor dr. Katice Čorkalo, višeg znanstvenog suradnika u Centru za znanstveni rad u Vinkovcima u zvanje znanstvenog savjetnika.

Započet je postupak za izbor u više znanstveno zvanje dr. Slavice Stojan.

Antun Pavešković izabran je asistentom u Odsjeku za povijest književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.

Razred je na natječaju izabrao novoga tajnika uredništva mjesečnika Forum.

Izdavačka djelatnost

- Aleksandar Flaker, Riječ, slika, grad. Hrvatske intermedijalne studije, Biblioteka Forum, knj 1, urednik Slavko Mihalić.

Matošiana I, Građa za povijest književnosti hrvatske, knj. 34, priredili Ivo Frangeš i Dragutin Tadijanović, urednici Rafo Bogišić i Franjo Švelec.

- Objavljeno je dvanaest brojeva mjesečnika Forum u šest svezaka.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

2. sjednica, održana 6. travnja 1995.
Rafo Bogišić: Hrvatska renesansna književnost.

5. sjednica, održana 14. studenoga 1995.
Marina Bracko: Kunićev skoptički epigram.
Fedora Ferluga-Petronio: Monti, Kunić i prijevod Homerove "Ilijade".
Branimir Glavičić: Heksametar Rajmunda Kunića u svjetlu suvremene znanosti.
Pavle Knezović: Elegije Rajmunda Kunića.
Luko Paljetak: Rajmund Kunić u salonu Marije Pizzelli.
Kruno Prijatelj: O portretu Rajmunda Kunića.
Ljerka Schiffler: Etički motivi poezije Rajmunda Kunića.
Slavica Stojan: U salonu Dubrovkinje Marije Giorgi.
Slavica Stojan: Rajmund Kunić u talijanskoj književnoj kritici 19. stoljeća.
Nenad Vekarić: Porijeklo Stjepana-Rajmunda Kunića.

Književno-znanstvene veze

I ove je godine nastavljena suradnja s Mađarskom akademijom iz Budimpešte na temi "Hrvatsko-mađarske književne veze".

Mjesečnik "Forum" šalje se na oko 1000 adresa u nas i u svijetu (akademijama, slavenskim seminarima, sveučilištima, piscima, prevoditeljima hrvatske književnosti, knjižnicama, hrvatskim kulturnim društvima u svijetu, hrvatskim veleposlanstvima itd.).

Književno-znanstvene priredbe

U okviru manifestacije "Dani hvarskoga kazališta" održan je u Hvaru od 4. do 6. svibnja 1995. znanstveni skup "Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti". Članovi Razreda Nikola Batušić i Rafo Bogišić te član suradnik Pavao Pavličić sudjelovali su svojim izvješćima u radu simpozija.

Djelatnost članova Razreda

N i k o l a B a t u š i ć objavio je knjige: Trajnost tradicije u hrvatskoj drami i kazalištu, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1995., 212 str.; Sto godina zgrade Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, Zagreb, 1995., 96 str.; prilozi u zbornicima: Krležine drame i hrvatska dramatika. U: Krležini dani u Osijeku 1993. - Krleža i naše doba, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku - Pedagoški fakultet Osijek - Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, 12-18 (1995.), Osijek-Zagreb; Kajkavska drama Papiga. U: Dani Hvarskog kazališta, sv. XXI. - Hrvatska književnost 18. st. - tematski i žanrovski aspekti, Književni krug Split, 242-251 (1995.), Split; Ante Tresić Pavičić kao dramatik. U: Književno djelo Ante Tresića Pavičića. Književni krug Split, 7-21 (1995.), Split; Gesta kao figura glume u Lessingovu i Diderotovu teorijskom sustavu. U: Tropi i figure. Zavod za znanost o književnosti, 543-558 (1995.), Zagreb; Vjera Žagar-Nardelli. U: Portret umjetnika u drami I., Treći program Hrvatskoga radija, 105-107 (1995.), Zagreb.

Glavni istraživač projekta "Teorija drame u Hrvata".

R a f o B o g i š i ć objavio je: Prve sinteze u hrvatskoj književnoj historiografiji, Forum XXXIV, 1-2, 1995., 118-136 i u: Knjiga Mediterana, Split, 1995., Predavanja, 3-17; Oporuka Marija Kaboge, Forum, XXXIV, 3-4, 1995., 239-290; Srdeva gora iznad Dubrovnika, Hrvatska revija, 1-2, 1995., 63-69; Baldo Bogišić i književnost, Dubrovnik, N.S. VI, 1, 1995., 145-152; Književne posvete hrvatskih autora zagrebačkim biskupima (16-18) stoljeće, Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994., Zagreb 1995., Zbornik u čast kardinala Franje Kuharića, 359-372. Priredio je, napisao uvod i komentar Junije Palmotić. Djela. Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb 1995. Objavio je i: Sjećanje na humanista i prijatelja, Nekrolog Živku Jeličiću, Mogućnosti 4-6, XLII, 1995., 202-205; Edicija stručne i znanstvene razine, Croatica Christiana periodica, br. 33, Forum, XXXIV, 1-2, 1995., 153-156.

Sudjelovao je na simpozijima: na Danima hvarskoga kazališta održao je referat Polilingvizam u hrvatskoj književnosti 18. stoljeća; na simpoziju o Baltazaru Bogišiću održao je referat Baldo Bogišić i književnost, a na znanstvenom skupu o Pavlu Ritteru Vitezoviću referat Pavao Ritter Vitezović kao kroatist.

A l e k s a n d a r F l a k e r objavio je knjigu: Riječ, slika, grad. Hrvatske intermedijalne studije. Zagreb 1995, 213 str., te priloge u knjigama i zbornicima: Intermedialnost kot dejavnik periodizacije književnosti 20. stol. U: Individualni in generacijski ustvarjalni ritmi v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, mednarodni simpozij v Ljubljani pod vodstvom T. Pretnarja, 205-212, (1994.), Ljubljana: Univerza; Pervye mučeniki nastupajuščego totalitarizma ("Poslednie mučeniki" V. Brjusova). U: Poiski v inakom. Fantastika v russkoj literature XX veka, red. L. Geller. 43-50, Moskva, MIK 1994.; prilozi u časopisima: Hrvatska zaraćena književnost (1989-1993.), 5-22, Republika L, (1994.), 9-10, Zagreb; Blok i Madonna. "Književna smotra", 126-130, "Književna smotra" XXVI (1994.), 92-94. Zagreb; Zagadka skripki Pikasso. 93-104, Europa Orientalis, XIII (1994.), 1, Salerno; La letteratura croata della belligeranza (1989.-1993.), 87-109, Europa Orientalis 13 (1994.), 2, Salerno; Avangarda između Züricha i Moskve (Srednja Europa), 9-13, poseban prilog "Kontura" IV (1994.), 31-32; Oslinyj hvost. Ob odnom samoimenovanii, 451-460, Russian Literature, XXXVII (1995.), IV.

I v o F r a n g e š objavio je knjigu: Geschichte der kroatischen Literatur. Von den Anfängen bis zur Gegenwart, Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Wien, 1995., XVI+989, te priloge: Dobri duh romana Krešimir Nemec, Povijest hrvatskoga romana, I, Zagreb 1994, "Vijenac", 4. kolovoza 1995., br. 16. str. 13; Silvije Strahimir Kranjčević, "Republika", LI, br. 9-10, Zagreb 1995., 77-97.

D u b r a v k o J e l č i ć objavio je knjige: Nove teme i mete, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1995., 411 str.; Pozicije i (o)pozicije, K. Krešimir, Zagreb 1995., 242 str.; Politika i sudbine, Školska knjiga, Zagreb 1995., 247 str.; priređene knjige: Ante Starčević: Književna djela. Predgovor D. Jelčića (str. 11-34) i drugi prilozi (str. 35-42), Biblioteka Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb 1995., 510 str.; Mile Budak: Ognjište, knj. I. i II. Pripovijetke/Ratno roblje. Predgovor D. Jelčića (knj. I, str. 9-26) i drugi prilozi (knj. I, str. 27-39), Biblioteka Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb 1995., 158+401+421 str.; August Šenoa: Čuvaj se senjske ruke. Pogovor D. Jelčića Čuvaj se senjske ruke u svjetlu cjeline Šenoina djela (str. 127-132) i Povijesna pozadina romana (str. 135-142), Školska knjiga, Zagreb 1995., 142 str.; ostali prilozi: Moj prijatelju, mene više nema, u: D. Cesarić, Povratak, Znanje, Zagreb 1995., 156-162; O piscu ove knjige, u: P. Šegedin, Svi smo odgovorni?, DoNeHa, Zagreb 1995., 299-302; Umjesto vijenca Ivi Pilaru, u: I. Pilar, Politički zemljopis hrvatskih zemalja, Consilium, Zagreb 1995., 58-61; Zasluge Filipa Lukasa, u: Zbornik prof. Filip Lukas, predsjednik Matice hrvatske 1928-1945, Ogranak Matice hrvatske Kaštela, 1995., 27-37; Fragmenti o Starčeviću, Osvit, br. 1, Mostar 1995., 39-53; Mile Budak u svjetlu arhivskih istraživanja, u: Nad Velebitom sviće..., Zbornik o Mili Budaku, Zagreb 1995., 7-12; Antun Nizeteo, Hrvatska revija, br. 1-2, Zagreb 1995., 84-93; Današnji trenutak Hrvatske. Gdje smo sada i na čemu smo?, Hrvatsko slovo, Zagreb, 7.7.1995.; Povijest i istina, Hrvatsko slovo, Zagreb, 14.7.1995.; Ulomci iz dnevnika. Kolovoz 1995. Dani "Oluje", Hrvatsko slovo, Zagreb, 18.8.1995.; Putovanje spaljenom zemljom, Hrvatsko slovo, Zagreb, 1.9.1995.; Bleiburg i njegovo značenje, Vjesnik HAZU, br. 4-5, Zagreb 1995., 57-63; In memoriam. Mirko Božić, Forum, br. 7-8, Zagreb 1995., 698-700; Riječ na znanstvenom kolokviju o bleiburškim žrtvama, Zbornik 50 godina Bleiburga, Zagreb 1995., 155-157; Marijan Matković kakva sam znao,

Forum, br. 9-10, Zagreb 1995., 680-710; Barokni iluminizam ili iluministički barok Adama Filipovića, u: Ključevi raja, Hrvatski barok i slavonska književnost XVIII. stoljeća, Zbornik radova, Meandar, Zagreb 1995., 199-206.

Sudjelovao na više znanstvenih skupova u Zagrebu, Požegi, Slav. Brodu i Bleiburgu, te govorio na petnaestak različitih priredaba i svečanosti.

S l a v k o M i h a l i ć objavio je knjige: Karlovački diptih (pjesme), Matica hrvatska, Karlovac 1995., 64 str.; Der verfürerische Wald (prijevod knjige Zavodnička šuma), na njemački preveo Mate A. Ivandić, The Bridge, Zagreb 1995., 78 str.; prilozi u časopisima: Čitav jedan narod izlazi iz zaborava, ciklus 11 pjesama, Hrvatsko slovo 26, 9. str. (1995.), Zagreb.

Dopisni član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

N i k o l a M i l i ć e v i ć objavio je: Izabrane pjesme, Školske novine, Zagreb 1995., 116; Đuro Sudeta: Izabrana lirika, Erazmus, Zagreb 1995, priredio i predgovor napisao Nikola Milićević.

Nagrada Vladimir Nazor za životno djelo.

S l o b o d a n N o v a k objavio je: Gospa od oprosta, proza, hrvatsko slovo 1, str. 13 (1995.) Zagreb; Samotnik - druženje s njegovim mogućim posljednjim mislima, monodrama, Forum 3-4, 185-199 (1995.) Zagreb; Samotnik, premijerna izvedba na Hrvatskom radiju 16. prosinca 1995.

M a t k o P e i ć objavio je knjigu: Požega (eseji, feljtoni, putopisi). U povodu 70. obljetnice života i 50. obljetnice umjetničkog rada M. Peića izdalo Gradsko poglavarstvo Požege, gradonačelnik dr. Drago Štirmer. Urednici: R. Heli, I. Jakovina, Požega 1995.; zbornici: Turopolje (putopis). U: Zborniku Ivana Pranjkovića "Turopoljska čitanka", Matica hrvatska, Velika Gorica, 1995.; katalozi: Izložba slika Slave Raškaj. Muzejsko galerijski centar "Mimara", 23. svibnja do 4. lipnja 1995. Peićev predgovor; u povodu 110. obljetnice Centra za odgoj i obrazovanje gluhonijeme djece "Slava Raškaj", Zagreb; Katalog izložbe slika i kipova Vanje Radauša u Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, 1995. Predgovor i riječ na otvorenju M. Peić; Katalog, predgovor izložbi crteža, slika i kipova Branka Kelčeca. Galerija "Kurija", Muzej Prigorja, Sesvete, od 4. do 16. studenoga 1995.

Časopis "Radost". Jedinstveni projekt de origine do danas, da se u hrvatskoj književnosti za djecu i omladinu napiše cjelokupan portret Hrvatske pod nazivom "Moja domovina". M. Peić je počeo objavljivanjem pojedinih hrvatskih regija u zagrebačkom časopisu "Radost". Od 1992. do 1994. priveo je kraju buduću knjigu u kojoj su pokrajine: Posavina, Turopolje, Moslavina, Žumberak, Podravina, Međimurje, Prigorje, Baranja, Hrvatsko primorje i Hrvatsko zagorje. Od 1994. do 1995. dogotovio je knjigu i priredio za tisak dodavši nove teritorije: Kordun, Banija, Lika, Srijem, Pokuplje, Istra, Dalmacija, Slavonija, te glavni grad Zagreb.

Predavanja: Dana 15. listopada 1995. govorio u Požegi o Sv. Tereziji Avilskoj, zaštitnici grada Požege, te o velikom značenju, prinosu te velike svetice i književnice za svjetsku i hrvatsku književnost. U listopadu 1995. govorio u Gradskoj čitaonici u Požegi o svojem slikarskom i književnom stvaranju. U studenom 1995. sudjelovao u Varaždinskim Toplicama na znanstvenom skupu posvećenom Ivanu Kukuljeviću Sakcinskom prilogom "Ivan Kukuljević kao putopisac".

Priznanja: Kao nagradu grada Požege za životno djelo dobio je u listopadu 1995. priznanje, proglašen je počasnim građaninom svoga rodnoga grada.

D r a g u t i n T a d i j a n o v i ć objavio je: Matošiana I, u suradnji s akad. Ivom Frangešom, kao knj. 34. Građe za povijest književnosti hrvatske, u kojoj su njegovi prilozi: Ljubo Wiesner, Studija o A. G. Matošu, Fragmenti (87-184), Antun Gustav Matoš u Ženevi i u Parizu, Prilozi biografiji (187-204), Pjesme posvećene Antonu Gustavu Matošu (26 pjesnika, 39 pjesama; 205-290) i Pismo Ljube Wiesnera, 1947. iz Rima Krešimiru Draganoviću u München (299-301); Izdavači HAZU i Buvina d.o.o. Zagreb 1994. (objavljeno u ožujku 1995.).

Matica hrvatska objavila mu je "Djela" u pet svezaka: Knjiga pjesama prva 1920-1945. (388 str.), Knjiga pjesama druga 1951-1995. (454 str.), Knjiga o svojima i o sebi (318 str.), Knjiga o hrvatskim piscima (314 str.), Knjiga razgovora (324 str.), Zagreb 1995.

J o s i p B r a t u l i ć objavio je knjige: Leksikon hrvatske glagoljice, Minerva, Zagreb 1995., 189 str. (sa slikama); Hrvatska knjiga u Istri od Dobrile do Milanovića (1854.-1945.), Galerija Međunarodnog slavističkog centra Hrvatske, Pula 1995., 24 str.; te rasprave: Faust Vrančić,

književnik i hagiograf. U: F. Vrančić, Život nikoliko izabranih divic, pretisak i kritički tekst, Šibenik 1995., 123-144; Lekcionar Bernardina Splićanina u krugu hrvatskih lekcionara. Pogovor pretisku Maretićeva Lekcionarja B.S., Knjiga Mediterana 13, 1995., 209-218; Hrvatski lekcionar Marka Andriolića, Bogoslovska smotra, 1994., br. 1-4, 489-493, i u Zborniku Diaconus Verbi - Marijan Jerko Fućak, 1995.; Bartol Kašić i njegov "Ritual rimski", Vrela i prinosi (10), 19, Zagreb, 1992-93 (izašlo 1995.), 231-236; Krvavi dani Vladimira Nazora. U: Vladimir Nazor, Krvavi dani. Biblioteka Hrvatski povijesni roman, Školska knjiga, Zagreb 1995., 253-261, Povijesna pozadina romana, 263-264, Povijesne osobe koje se spominju u romanu, 265-266; Pavlini u hrvatskoj društvenoj i kulturnoj povijesti. Lepoglavski zbornik, 1994., Zagreb 1995., 7-11; Knjiga čudesa Blažene Djevice Marije Ivanečke. U: Zbornik 900 godina Ivanicha, Kloštar Ivanić - Ivanić Grad - Križ 1994. (izašlo 1995.), 132-139; Matija Antun Reljković i njegova djela. U: Matija Antun Reljković, Satir iliti divlji čovik, Slavonica, Vinkovci 1994., 145-155, bilješka o piscu, str. 156; Sveta Rožalija Antuna Kanižlića. U: Antun Kanižlić, Sveta Rožalija. Slavonica,Vinkovci 1994., 129-138, bilješka o piscu, 139, literatura o A.K., 140-141; Josip Stjepan Reljković i njegov Kućnik. U: Josip Stjepan Reljković, Kućnik, Slavonica, Vinkovci 1994., 75-84; August Harambašić. U: August Harambašić, Slobodarke. Slavonica, Vinkovci 1995., 145-155; Tridesetogodišnjica Hrvatske zemaljske tiskare Pavao Ritter Vitezović, Moderna vremena, Revija za knjigu, I, 1995., br. 1, 68-69; Josip Turčinović. Predgovor u knjizi J. Turčinović, Antun Vramec sporni hrvatski teolog. Analecta Croatica Christiana, XXX, 1995, 159-161. U istoj knjizi "Uvodna riječ", 5-6; Ante Starčević u 3. svesku Djela dra Ante Starčevića, izdanje Inačica, 1995., 469-485. Rječnik manje poznatih riječi, 495-505; ostalo: Milan Ratković u spomen (1906.-1995.), Hrvatsko slovo, 11. kolovoza 1995.; Hrvatski roman o svetome Franji. Uz pretisak romana Ise Kršnjavoga, Božji vitez, 1925., 1995., 195-198; Povjerenje u život. U zborniku Zašto vjerujem, Teovizija, Zagreb 1995., 41-44; Pazin - srce našega djetinjstva, u: Zbornik "50 godina Pazinskog sjemeništa", Pazin 1995., 76-80; Moje uspomene na Josipa Turčinovića, u: Zbornik "50 godina Pazinskog sjemeništa", 1995., 53-56.

S t a n i s l a v M a r i j a n o v i ć objavio je: László Hadrovics, Prvi hrvatski slavistički kongres u Puli, knj. I, HFD, Zagreb 1995., 27 str. Priredio je knjige s bibliografijom i rječnikom te napisao pogovor: Jan Panonije Vitez, Elegije i epigrami, SN "Privlačica", Vinkovci 1994. (1995!), 95 str.; Matija Petar Katančić, Izabrane pjesme, SN "Privlačica", Vinkovci 1994. (1995!), 87 str.; Iso Cepelić, Kroza smijeh i suze, SN "Privlačica", Vinkovci 1994. (1995!), 157 str.; Ivica Plejić, Sunce dolazi, SN "Privlačica", Vinkovci 1995, 55 str. - uredio i napisao pogovor; Ivan Vrkić, Izgubljena vremena, Društvo hrvatskih književnika. Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski i Matica hrvatska, Ogranak Osijek 1995, 131 str. - priredio i napisao pogovor.

U knjigama, zbornicima i časopisima objavio je: Slavonski preporod. Glazbeno-scenska slika. Proslov na svečanom otvorenju obnovljene zgrade HNK u Osijeku 27. prosinca 1994. U: Krležini dani u Osijeku, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, 232-244 (1995.), Osijek-Zagreb; Matija Petar Katančić, leksikograf, o hrvatskoj leksikografiji i leksikografima, Dani hvarskog kazališta, sv. XXI, Književni krug Split, 103-120 (1995.), Split; Gundulić i barokni pjesnici Slavonije. U: Ključevi raja. Hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. stoljeća, Meandar, 81-90 (1995.), Osijek-Požega; Milorad Nikčević - crnogorski znanstvenik u hrvatskom okrilju. U: Milorad Nikčević, Hrvatski i crnogorski književni obzori, Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, 313-316 (1995.), Zagreb; Mirko Božić o sebi, o književnosti i umjetnosti. Dokumenti, Književna revija, 3-4, 159-170 (1995.), Osijek; Zavjet rastjeranog grada. Alica Wertheimer-Baletić, Stanovništvo Vukovara i vukovarskog kraja. U: Vijenac, 4, 14 (1994.), Zagreb; Ratko Žaja - umjetnik koji je okovao zlo. U: Ratko Žaja, crteži, slike instalacije, Galerija likovnih umjetnosti, nepag. 9-11, (1995.), Osijek.

Nastavlja radom na projektima: Corpus Strossmayeranum; Stoljeća hrvatske književnosti; Osijek 1196-1996. i Matko Peić - bibliografija i literatura u ogledima.

N e d j e l j k o M i h a n o v i ć objavio je: Holokaust hrvatskih mučenika, Školske novine, br. 21-22, Zagreb, 23.V.1995., 3; Što se u hrvatskoj kulturi zapravo zbiva, Hrvatsko slovo, I, br. 5, Zagreb, 26.V.1995., 3-4; Duh glazbe u Domovinskom ratu, Hrvatsko slovo, I, br. 27, Zagreb, 27.X.1995., 21.

Objavio je niz priloga u dnevnom i tjednom tisku.

P a v a o P a v l i č i ć objavio je knjige: Barokni stih u Dubrovniku (rasprave), Dubrovnik 1995.; Rukoljub (eseji), Zagreb 1995.; Šapudl (lirska proza); Zagreb 1995.; Diksilend (roman), Zagreb 1995.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: Dani hvarskog kazališta (Hvar, svibanj 1995.); referat o dramskom stihu u Grgura Ćevapovića. Tasso i Hrvati (Dubrovnik, prosinac 1995.), referat o metrici Zlatarićevih prijevoda Aminte.

L u k o P a l j e t a k objavio je knjige: Književno djelo Ante Cettinea, Biblioteka znanstvenih djela 75, Književni krug Split, Split 1995., 562 str.; Duhovi sa Strahurna, Tri igrokaza, Izdavački centar Rijeka, Rijeka 1995., 85 str.; O. Wilde, Sretni kraljević, prev. L. Paljetak, Znanje, Biblioteka Stribor, Zagreb 1994., 74 str. (izišlo početkom 1995.); E.B. Browning, Portugalski soneti/Sonnets from the Portuguese, preveo L. Paljetak, Durieux, Matica hrvatska, Dubrovnik, Zagreb 1995., 111 str.; D. Walcott, Pjesme, izabrao i preveo L. Paljetak, Školska knjiga, Zagreb 1995., 172 str.; prilozi u knjigama: L. Paljetak, Djelo ljubavi. U: I. Pervan, S.P. Novak, Dubrovnik, Croil, Split 1995.; L. Paljetak, A donna Flora, preveo Grytzko Mascioni. U: I. Sanader, A. Stamać, Non è terra bruciata, Book Editore, 1995.; L. Paljetak, Na gospoža Cvieta, prevela Ljiljana Sk.-Fabiani. U: I. Sanader, A. Stamać, V tozi strašen čas, Novi den, Sofija 1995.; L. Paljetak, A doña Flora, preveo Francisco Javier Juez Gálvez. U: I. Sanader, A. Stamać, La hora del horror, Oikos-Tau, Barcelona 1995.; L. Paljetak, Der holden Cvijeta, prevela Dunja Melčić. U: D. Melčić, Das Wort im Krieg, dipa, Frankfurt 1995.; C. Zlobec, Klavdij Palčić, Ti-jaz-midva, pjesme, preveo L. Paljetak, Edina, Ljubljana 1995.; I. Svetina, Pjesma, jedina prispodoba ljubavi. Preveo L. Paljetak, u: C. Zlobec, K. Palčič, Ti-jaz-midva, Edina, Ljubljana 1995.; prilozi u časopisima: Harmonika, scenska humoreska, Mogućnosti 4-6, 94-100, (1995.), Split; Petru stijeni (pjesma); Dubrave hrid 6, 27 (1995.), Dubrovnik; Darovi Isusu, Malom (pjesma); Dubrave hrid 8, 16 (1995.), Dubrovnik; Ta mala sreća koja kvari tugu (11 pjesama), Osvit 1, 111-117 (1995.), Mostar; Mala ljubavna (pjesma). U: Ivan Balažević, Visoka škola mistifikacije, Artatelier B. Ivan, Rijeka 1995.; Vertikala kruga. Likovni rozarij Iva Dulčića, Dubrovnik 1, 7-12 (1995.), Dubrovnik; Mladenačke pjesme Iva Dulčića, Dubrovnik 1, 122-136 (1995.), Dubrovnik; Sastavljanje Orfeja (studija); Republika 7-8, 34-40 (1995.), Zagreb; Karipska replika Homera, Dubrovnik 2-3, 73-75 (1995.), Dubrovnik; Djetinjstvo (pjesma). Radost 7, 7 (1995.), Zagreb; A. D. de Gomes Leal, Slavuj na Kalvariji (preveo L. Paljetak), Dubrave hrid 5, 22 (1995.), Dubrovnik; T.S. Eliot, Ljubavna pjesma J. Alfreda Prufrocka (preveo L. Paljetak), Erasmus 13, 77-80 (1995.), Zagreb; Amrita Pritam, Crna ruža (preveo L. Paljetak), Forum 9-10, 741-758 (1995.), Zagreb; D. Walcott, Omeros I. (preveo L. Paljetak); Dubrovnik 2-3, 68-73 (1995.), Dubrovnik; Franz Kafka, O gradnji kineskog zida (preveo L. Paljetak), Dubrovnik 4, 60-66 (1995.), Dubrovnik; D. Moravec, Ljubljanska razdoblja dr. Branka Gavelle (preveo L. Paljetak), Forum 9-10, 796-824 (1995.), Zagreb; T. Tasso, Pođeš pa se vratiš, lastavice, ljeti (preveo L. Paljetak). U: T. Tasso, Ljuvene rane/Le piaghe d'amore. Antologija hrvatskih prepjeva, priredio M. Tomasović, Matica hrvatska, Dubrovnik, Međunarodno središte hrvatskih sveučilišta Dubrovnik, Dubrovnik 1995.; praizvedbe radio drama: A "V" će dopisati ptice, Hrvatski radio, Radio postaja Zagreb, Dramski program, izvedeno 24.IV.1995.; Zvjezdana prašina, Hrvatski radio, Radio postaja Zagreb, Dramski program, izvedeno 11.V.1995.

Nagrade: Goranov vijenac 1995. Nagrada Marulovih dana, Split 1995., za radio dramu A "V" će dopisati ptice.

T o m i s l a v S a b l j a k objavio je knjige: Teatar Janka Polića Kamova, Matica hrvatska, Zagreb 1995., 190 str.; prilozi u zbornicima: Aspekt detektivskog u Krležinoj prozi i drami. U: Krležini dani u Osijeku, Pedagoški fakultet, Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, 38-46 (1995.), Osijek-Zagreb; Scensko čitanje Budakova "Ognjišta" / Problem adaptacije. U: Nad Velebitom sviće / Zbornik o Mili Budaku, Hrvatska stranka prava, 103-107 (1995.), Zagreb.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija i sastav

Razred za likovne umjetnosti je, krajem godine 1995. imao sedamnaest redovitih, pet dopisnih i osam članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Kosta Angeli Radovani, Miroslav Begović, Cvito Fisković, Branko Fučić, Ljubo Ivančić, Želimir Janeš, Ferdinand Kulmer, Boris Magaš, Andre Mohorovičić, Velimir Neidhardt, Ivo Petricioli, Zlatko Prica, Kruno Prijatelj, Nikola Reiser, Josip Vaništa, Šime Vulas i Ante Vulin.

Članovi suradnici: Radovan Ivančević, Branko Kincl, Tonko Maroević, Andrija Mutnjaković, Sena Gvozdanović-Sekulić, Miroslav Šutej, Marija Ujević-Galetović i Melita Viličić.

U godini 1995. preminuli su: akademik Frano Šimunović 28. ožujka u Zagrebu te dopisni članovi Ksenija Kantoci 6. rujna u Zagrebu i Slavko Kopač 23. studenoga u Parizu.

Tajnik Razreda za likovne umjetnosti je akademik *Miroslav Begović*, a zamjenik tajnika akademik *Šime Vulas*.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je održao šest redovitih sjednica te niz sastanaka odbora, sekcija arhitekata i komisija osnovanih pri Razredu. Na sjednicama Razreda se raspravljalo o tekućim pitanjima i zadaćama iz života i rada Razreda. Nastavljena je suradnja s Državnom upravom za zaštitu kulturne i prirodne baštine, muzejskim, galerijskim i restauratorskim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu. Članovi Razreda su pratili rad muzejsko-galerijskih jedinica Akademije.

Važniji zaključci i prijedlozi doneseni na sjednicama Razreda:

Na 1. redovitoj sjednici, održanoj 30. siječnja, Razred je odlučio predložiti slikara Ivana Lovrenčića kao kandidata za Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Pismeni prijedlog će izraditi akademik Zlatko Prica.

- Razred je razmatrao prijedlog Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja za pokroviteljstvom Hrvatske akademije nad međunarodnim znanstvenim seminarom "Održivi razvoj naselja u uvjetima poslijeratne obnove" i odlučio predložiti Upravi Akademije da se pokroviteljstvo prihvati uz sudjelovanje i drugih razredâ Akademije te da se posebna pozornost obrati odabiru tema seminara, napose onima koje se odnose na arhitektonski aspekt obnove naših gradova i naselja stradalih u ratu, odnosno zaštitu ambijenta.

- Razred je prihvatio predloženi tekst Uprave Akademije za postupanje u slučaju smrti člana Akademije.

- Razred je razmatrao dopis Uprave Akademije upućen Strossmayerovoj galeriji starih majstora, a Razredu kao obavijest, u vezi s ponovnim otvaranjem stalnog postava Galerije. Razred je u tom smislu uputio dopis Upravi Akademije kojim se podržava prijedlog da se Galerija otvori, uz napomenu da je predviđeni rok, 29. travnja 1995., prekratak, jer je potrebno prvo pregledati izloške te ustanoviti u kakvu su stanju. Prijedlog je Razreda da prilikom otvaranja spremišta budu prisutni članovi Razreda akademici A. Mohorovičić i J. Vaništa i da se učini zapisnik o primopredaji umjetnina.

- Na prijedlog članova Razreda arhitekata, Razred se suglasio da se tijekom godine 1995. prirede u prostorijama Hrvatskog muzeja arhitekture tri izložbe: Izložba arhitekata Friedricha von Schmidta i Otta Wagnera i izložba "Neue Häuser", obje u suradnji s Austrijskim kulturnim institutom, u okviru hrvatsko-austrijske kulturne suradnje; kao treća predviđena je izložba obnovljenih sakralnih zdanja porušenih ratom u Hrvatskoj.

Na prijedlog Uprave Akademije za imenovanje predstavnika Razreda u radu međunarodnog znanstvenog skupa o toleranciji, Razred je zaključio predložiti akademika Borisa Magaša.

- Razred je razmatrao prijedlog Uprave Akademije da se odredi predstavnik Razreda za sudjelovanje u radu Znanstvenog savjeta za prirodoslovno istraživanje Jadrana te su se članovi Razreda suglasili da to bude akademik V. Neidhardt.

Na 2. redovitoj sjednici, održanoj 30. ožujka, članovi Razreda odali su minutom šutnje počast akademiku Frani Šimunoviću, koji je preminuo 28. ožujka u Zagrebu. Izabran je odbor za pogreb u sastavu: akademici A. Mohorovičić, Z. Prica, i Š. Vulas i počasna straža za koju su uz članove Odbora određeni akademici K. Angeli Radovani, Ž. Janeš i J. Vaništa. U ime Razreda na pogrebu će se od akademika Šimunovića oprostiti akademik Andre Mohorovičić.

- Na prijedlog Predsjedništva Akademije da se ubuduće organiziraju znanstveni skupovi o značajnim Hrvatima XIX. st. Razred je dao suglasnost i prihvatio je prijedlog da se u listopadu 1995. godine organizira znanstveni skup o J. J. Strossmayeru. Za predstavnika Razreda izabran je akademik A. Mohorovičić.

- Razred je podržao prijedlog Uprave Akademije za sudjelovanje u radu Prve konferencije svjetske mreže za istraživanje i suradnju u području kulturnog razvoja - Culturelink - pod pokroviteljstvom UNESCO-a i Vijeća Europe.

- Članovi Razreda razmatrali su prijedlog prof. dr. Zlatka Domljana, pročelnika katedre za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za rehabilitaciju Balneoklimatološkog zavoda, koji je prilikom osnivanja bio smješten u dijelu prostora u zgradi u Demetrovoj ulici broj 18. Zaključak je Razreda da se u dogovoru s Upravom Akademije učini sve što je potrebno da se zaštite prava Akademije i njezinog Arhiva za likovne umjetnosti, koji je također smješten u toj zgradi.

- Razred je podržao prijedlog Odbora za međunarodnu suradnju za ponovno uspostavljanje suradnje s kineskim akademijama.

- U vezi s prijedlogom da se postavi staklena pregrada u atriju palače Akademije, Razred je Upravi uputio mišljenje da se, radi očuvanja cjelovitosti objekta, ovakvi zahvati na zgradi ne mogu činiti.

- Razred je primio na znanje suglasnost Predsjedništva Akademije za osnivanje Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj. Savjet će se osnovati pri Razredu za likovne umjetnosti i u njegovu radu sudjelovat će svi članovi Razreda arhitekti i ostali koji to žele, a drugi će se članovi predložiti u skladu s Pravilnikom o radu Savjeta.

- Razred je imenovao akademika A. Mohorovičića članom Počasnog odbora edicije "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnosti".

- Na prijedlog Predsjedništva Akademije, Razred je prihvatio pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom "Antun Augustinčić u kontekstu hrvatske i europske skulpture", Klanjec, 3. svibnja 1995. U ime Razreda Skupu je prisustvovao A. Mohorovičić.

- Razred je primio na znanje obavijest Predsjedništva o mogućnosti restrukturiranja Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti i Razreda za prirodne znanosti te se u načelu suglasio s predloženim promjenama uz napomenu da o tome trebaju odlučiti odnosni razredi sami.

- Razred je podržao Odluku Predsjedništva Akademije da se članstvo dopisnih članova Hrvatske akademije srpskih državljana zamrzava do daljega, odnosno do rješenja međudržavnih odnosa između Republike Hrvatske i Srbije na području znanstvenog i umjetničkog rada.

Na redovitoj sjednici, održanoj 23. svibnja, Razred je raspravljao o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj akademiji i zaključio slijedeće: da status članova suradnika Akademije ostane kao i dosad; da se iz Zakona briše članak 15. st. 2. i da se prihvaća iznijeto u Nacrtu izmjena i dopuna Zakona o Akademiji, da se unese dopuna u članku 27. Zakona, kojim se zabranjuje prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo, kojima je Akademija vlasnik ili na kojima ima pravo upravljanja, ukoliko ih je Akademija stekla prije 31. prosinca 1945. darovanjem ili nasljeđivanjem.

- Razred je razmatrao mogućnosti da se otvore dva nova radna mjesta u Hrvatskom muzeju arhitekture te je u tom smislu uputio dopise Upravi Akademije i Ministarstvu prosvjete i kulture.

- Članovi Razreda arhitekti sudjelovali su u radu Inicijativnog odbora Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj i zaključili da se u članstvo Savjeta uključe i znanstvenici i stručnjaci drugih razreda Akademije, kako bi pridonijeli interdisciplinarnosti u radu Savjeta.

Na 4. redovitoj sjednici, održanoj 26. rujna, raspravljan je prijedlog za dodjelu Nagrade Hrvatske akademije za godinu 1996. te su se članovi Razreda složili da predlože dva kandidata, s time da prednost imaju kipari i arhitekti.

- Razred je raspravljao o elaboratu "Hrvatska" koji je izradio akademik A. Mohorovičić i koji sadržava teze za pristup razmatranju interdisciplinarne organizacije znanstvenog rada na rješavanju temeljnih problema strategijskog razvoja Hrvatske u kojem bi sudjelovali svi razredi i znanstveni savjeti Akademije. Za Razred će tu temu razraditi akademici A. Mohorovičić i V. Neidhardt.
- Članovi Razreda su razmatrali Izvješće Predsjedništva Akademije o imovinskopravnom položaju stambenih zgrada Hrvatske akademije, koje je ona stekla donacijama i legatima i jednoglasno su osudili presudu Županijskog suda u Zagrebu, prema kojoj je Akademija dužna prodati neke od tih svojih stanova.
- Razred je raspravljao o prijedlogu Predsjedništva u vezi s mogućim promjenama i nekim kategorijama članova Hrvatske akademije te je svoje mišljenje uputio Predsjedništvu Akademije.
- Razred je razmatrao moguće teme i projekte za prijavu Ministarstvu znanosti i tehnologije, Ministarstvu prosvjete i športa i Ministarstvu kulture te je izdvojio četiri prioritetne teme: 1. Znanstvena valorizacija hrvatske arhitekture u kontekstu uključivanja u informativnu mrežu svjetske arhitekture; 2. Monografije arhitekata; 3. Znanstveno istraživanje bitnih čimbenika prostorne organizacije i arhitekture gradova i naselja u razvojnom kontekstu obnove i razvoja Hrvatske; 4. Jedna tema iz područja turizma, koja bi se vezala uz rad Znanstvenog savjeta za turizam.
- Razred je razmatrao moguće autore i teme kao prilog 4. i 5. svesku edicije Hrvatska i Europa.

Na 5. redovitoj sjednici, održanoj 21. studenoga, nastavljena je rasprava o kandidatima za Nagrade Hrvatske akademije.

- Razred je raspravljao o prijedlogu za izradu spomenica preminulim članovima Razreda koje dosad nisu tiskane uglavnom zbog financijskih teškoća u cjelokupnoj izdavačkoj djelatnosti Akademije.
- Na prijedlog Odbora za vođenje brige o radu muzejsko-galerijskih jedinica Akademije, članovi Razreda su zaključili da na sastanku sa svim voditeljima muzejsko-galerijskih jedinica rasprave evidentne probleme koji su nastali u zajedničkom dosadašnjem radu.

Na 6. redovitoj sjednici, održanoj 19. prosinca, Razred je raspravljao o potrebi da se precizno odredi status muzejsko-galerijskih jedinica Akademije u odnosu na Razred za likovne umjetnosti te da se održi sastanak s voditeljima svih jedinica na kojem bi se točno odredila suradnja. S tim bi se izbjegli nesporazumi do kojih je tijekom dosadašnje suradnje dolazilo.

Prihvaćene recenzije rukopisa

Na 1. redovitoj sjednici održanoj 30. siječnja:

- V. Lupis, Pax-Predočnica, Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku,
- K. Prijatelj, Dalmatinska slikarska škola, edicija Hrvatska i Europa,
- K. Prijatelj, Prilog o Mihi Hamziću, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti br. 2,
- A. Mohorovičić, Razvoj gradova i naselja na području sjeverne Hrvatske, edicija Hrvatska i Europa.

Na 2. redovitoj sjednici održanoj 30. ožujka:

- I. Fisković, Slikarstvo, edicija Hrvatska i Europa.

Na 3. redovitoj sjednici održanoj 23. svibnja:

- B. Fučić, Ikonografske marginalije, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti br. 2,

Na 5. redovitoj sjednici održanoj 21. studenoga:

- Mihajlo Biglbauer, Rur-urbana ravnoteža čovjeka i prostora u evoluciji, Anali Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Osijeku.

Razred za likovne umjetnosti i Hrvatski muzej arhitekture Hrvatske akademije u suradnji s Povijesnim muzejom grada Beča i Austrijskim kulturnim institutom, priredili su reprezentativnu izložbu bečkih arhitekata Friedricha von Schmidta i Otta Wagnera, u prostorijama Hrvatskog muzeja arhitekture. Izložba je otvorena 16. ožujka i trajala je do 17. travnja 1995. Prigodom otvaranja izložbe u Zagrebu su boravili predstavnici Muzeja grada Beča, dr. Günter Düriegel, ravnatelj i dr. Renata Kassal-Mikula, kustos, uz prisutnost dr. Leopolda Melichara, ravnatelja Austrijskog kulturnog instituta. U ime Hrvatske akademije prisutne je pozdravio akademik I. Padovan, potpredsjednik Akademije, uvodnu riječ je imao dr. Günter Düriegel, a izložbu je otvorio akademik A. Mohorovičić.

Izložba radova bečkih arhitekata priređena je u okviru hrvatsko-austrijske kulturne suradnje, a njezin je smisao upoznavanje hrvatske javnosti s djelima arhitekata koji su bitno utjecali na razvoj arhitekture u Hrvatskoj. Izložbu je postavilo stručno osoblje iz Muzeja grada Beča, pod vodstvom kustosa, dr. Renate Kassal-Mikula. Austrijska strana snosila je i glavni dio troškova izložbe, a s naše strane izložbu su pomogli Gradski ured za kulturu, obrazovanje i znanost, Ministarstvo kulture i Ministarstvo prosvjete Republike Hrvatske. Izložba je bila iznimno dobro posjećena.

Razred za likovne umjetnosti je, u dogovoru s Upravom Akademije, prihvatio prijedlog Marketinga Zagrebačke banke za predstavljanje projekta "Crkvena arhitektura u Hrvatskoj". Projekt je zamišljen kao petogodišnji nakladnički program kalendara u kojima je osnovni motiv hrvatska sakralna arhitektonska baština kroz povijest. Tijekom pet godina predstavit će se odabrana zdanja, a na kraju, 2000. godine, objelodanit će se odgovarajuća monografija. Sve fotografije za kalendar djelo su zagrebačkog fotografa Damira Fabijanića, a za grafički dizajn zadužen je Nenad Dogan. Konačni izbor zdanja svih pet kalendara izvršit će se u dogovoru s članovima Razreda; kalendar za godinu 1996. bit će otisnut s logotipom Akademije u 250 primjeraka i besplatno dostavljen na raspolaganje Akademiji.

Predstavljanje kalendara i otvorenje izložbe fotografija D. Fabijanića vezanih uz ovaj projekt, priređeni su u prostorijama Hrvatskog muzeja arhitekture Hrvatske akademije, 20. listopada 1995. godine, a izložba je bila otvorena do 3. studenoga. Prigodom otvorenja, govorili su, pozdravljajući ovaj projekt: prof. dr. Radovan Ivančević, akademik Miroslav Begović, tajnik Razreda za likovne umjetnosti, gosp. Braslav Karlić, ravnatelj Marketinga Zagrebačke banke, a posebno značenje projekta istaknuo je u svojemu govoru monsg. Đuro Kokša, pomoćni biskup zagrebački.

Sve troškove vezane uz projekt "Crkvena arhitektura u Hrvatskoj" obvezao se podmiriti Marketing Zagrebačke banke.

Hrvatski muzej arhitekture

Vrlo visoka razina, koju su u znanstvenom i umjetničkom smislu, pokazale dosad priređene tri izložbe u prostorijama Muzeja, najbolje je istaknula opravdanost nastojanja da se osnuje Hrvatski muzej arhitekture. Pokazalo se, također, da su prostorije dotadašnje majstorske radionice arhitekata preuređenjem sasvim prilagođene potrebama muzejskog prostora.

Članovi Razreda za likovne umjetnosti su, u nekoliko navrata na sjednicama, raspravljali o mogućnostima zapošljavanja dva mlada arhitekta za rad u Muzeju. U tom je smislu, u dogovoru s Upravom Akademije, ponovljen podnesak Ministarstvu kulture za odobrenjem novih radnih mjesta, ali do kraja ove godine, taj problem još nije riješen.

Zahtjev za otvaranjem novih radnih mjesta obrazložen je potrebom za nastavkom radova na prikupljanju, čuvanju, stručnoj i znanstvenoj obradi, zaštiti i prezentaciji arhitektonskih crteža, planova i nacrta skupljenih u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam i u građi majstorske radionice arhitekata.

Tijekom godine fundus muzejske građe se povećao dvjema donacijama: arhitektonskom dokumentacijom Božidara Rašice, koju je Muzeju darovala prof. dr. Vera Marsić te ostavštinom akademika Drage Galića, koja je iz njegove kuće prenesena u Muzej. Tu je građu potrebno stručno

obraditi i učiniti dostupnom znanstvenoj i stručnoj javnosti. Budući da je u Muzeju zasad zaposlen samo jedan djelatnik, da zgrada nema domara, a ostalo tehničko osoblje dolazi samo povremeno, Razred će ponoviti zahtjev za otvaranjem novih radnih mjesta.

Komemoracije

Dana 31. listopada 1995. održan je u palači Akademije komemorativni sastanak u spomen akademiku Vilimu Svečnjaku. O njegovu životu i radu govorili su akademici Andre Mohorovičić i Zlatko Prica.

Odbori Razreda

Tijekom godine djelovao je u sklopu Razreda Redakcijski odbor časopisa Bulletin Razreda za likovne umjetnosti (glavni i odgovorni urednik Miroslav Begović), Odbor "Arhitektura u turizmu i slobodnom vremenu", pri Znanstvenom savjetu za turizam Hrvatske akademije, Odbor za praćenje rada muzejsko-galerijskih jedinica Akademije i Inicijativni odbor za osnivanje Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvitak.

Funkcije članova Razreda

M. Begović je član izvršnog odbora Znanstvenog savjeta za turizam Hrvatske akademije. Glavni je urednik Bulletina Razreda za likovne umjetnosti. Voditelj je postdiplomskog studija "Arhitektura u turizmu i slobodnom vremenu". Član je Odbora za Statut i Odbora za organizaciju znanosti te predsjednik Odbora za praćenje rada muzejsko-galerijskih jedinica Akademije.

B. Fučić je predstavnik Razreda u Europskom projektu Akademije. Član je Akademijina Odbora za ekologiju, predstavnik je Razreda u Znanstvenom savjetu za zaštitu prirode.

F. Kulmer je predstavnik Razreda u Odboru za međunarodnu suradnju Hrvatske akademije.

B. Magaš je predstavnik Razreda za međunarodnu konferenciju "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca".

A. Mohorovičić je član Uprave Hrvatske akademije. Predsjednik je Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj. Predstavnik je Razreda u Odboru za slobodu misli i ljudska prava. Predsjednik je Odbora za narodni život i običaje Hrvatske akademije, član je Odbora za gradnju Nacionalne i sveučilišne biblioteke i Odbora za obnovu zagrebačke Katedrale.

V. Neidhardt je potpredsjednik Zaklade Hrvatske akademije. Voditelj je cjelokupnog projekta gradnje Nacionalne i sveučilišne biblioteke. Član je uredništva Vjesnika Akademije. Povjerenik je Hrvatske arhitektonske izložbe na Triennalu u Milanu, koji godine 1996. ima temu: Identity and difference. Predsjednik je, od 13. svibnja 1995. Udruženja hrvatskih arhitekata. Na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu voditelj je priprema za osnivanje postdiplomskog studija Arhitektura.

Š. Vulas je predstavnik Hrvatske akademije u Upravnom odboru Fundacije za podizanje spomenika kardinalu Alojziju Stepincu i uređenje Krašića.

A. Vulin je voditelj projektantskog nadzora nad gradnjama zgrada: Knjižnica "J. Habdelić" i zgrade Filozofskog fakulteta Družbe Isusove, Jordanovac 110 u Zagrebu; Muzej grada Zagreba, rekonstrukcija i uređenje, Opatička 20-22, Zagreb.

Svi članovi Razreda - arhitekti, članovi su Znanstvenog savjeta za graditeljstvo, obnovu i razvoj.

Djelatnost članova Razreda

K o s t a A n g e l i R a d o v a n i, uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru izradio je brončanu spomen-bistu Ivana Krstitelja Rabljanina, poklon grada Raba gradu Zagrebu; Park skulptura hrvatskih velikana tehnike, Tehnički muzej u Zagrebu, spomenik je otkrio mr. Božo Biškupić 19. listopada ove godine; Portret Lovre Matačića u bronci, Zagrebačka filharmonija, otkrio ga je Zlatko Vitez, ministar kulture Republike Hrvatske, u okviru Fonda Lovro i Lili Matačić.

Miroslav Begović voditelj je projekta Ministarstva znanosti "Analiza i smjernice arhitektonskoprostornih koncepcija u turizmu na tlu Hrvatske". Kao glavni projektant izradio je projekt rekonstrukcije glavne dvorane hrvatskog Sabora na Markovu trgu; izradio je idejni i izvedbeni projekt unutrašnjeg uređenja saborske dvorane sa svim elementima interijera.

U tijeku jer rad na objavljivanju vlastitih radova: revitalizacija u urbanim jezgrama.

Cvito Fisković objavio je: Marulić, Balistriliči i Meštrović u Nečujmu na Šolti "Colloquia Maruliana" IV (1995). Književni krug, Split 1995. 129-139; Župna crkva u Blatu na Korčuli, Zbornik radova "Duhovni i svjetovni obzori Blata na Korčuli", Odbor za proslavu sv. Vinčence. Zagreb-Blato 1995., 101-118; Južnohrvatske (dalmatinske) odrine 16-19. stoljeća, Hortikultura, Hrvatsko hortikulturno društvo, br. 1-4, Zagreb 1994., 5-11; Nalaz keramike iz Srezera na Pelješcu, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, 86, Split 1994, 81-99; Karačojeve slike Šibenika, Trogira i Korčule iz sredine 19. stoljeća, Adrias, 4-5, Split 1994., 191-196; Nikolinijev opis Dioklecijanove palače u Splitu, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 18, Zagreb 1994., 29-34; Predgovor Izložbe slikara u Kuni, Kuna 1995., 2.

Tijekom 1995. sudjelovao je u radu znanstvenog skupa Colloquia Maruliana, Split, travanj 1995., s referatom "Šest Marulićevih prijatelja"; sudjelovao je u radu Znanstvenog skupa o 500. obljetnici lekcionara fra Bernardina Splićanina, Split, 29. listopada 1995., s referatom "Gotički drveni kip Sv. Lucije u crkvi konventualaca u Splitu". Oba će se referata objaviti.

Branko Fučić objavio je knjigu: Drivenik, kulturno-povijesni vodič, Rijeka 1995., 16 str. i 10 ilustracija; prilozi za zbornik: Glagoljski natpisi u zagrebačkoj nadbiskupiji, Zbornik radova, Zagreb 1995. i: Naš Karmelo, esej, Ministrare, zbornik, Krk 1994.; prilozi u časopisima: Grdoselska kronika, Vjesnik Istarskog arhiva, sv. 2-3, god. 2-3, Pazin 1995., 37-164; Majstor Albert iz Konstanza, Istarska Danica za 1995. Pazin; Brseč, Šetnja kroz grad, Liburnijske teme, 8, Opatija 1994., 111-122.

U tijeku je rad na obradi novootkrivenih glagoljskih natpisa. Konzultacije pri nastavku arheoloških iskopavanja, konzerviranja i prezentacije glagoljaške opatije Sv. Lucije kod Baške i starokršćanske katedrale u Osoru. Priprema i oprema knjiga za tisak. Vodstva i predavanja.

Ljubo Ivančić, uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, sudjelovao je na izložbama: Doživljaj mora, fundus Galerije umjetnina, Dom hrvatske vojske Split, proljeće 1995.; Autoportreti, samostalna izložba Lj. Ivančića, Umjetnički paviljon Zagreb, od 4. lipnja do 2. srpnja 1995.; Izložba Umjetničke galerije Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", Muzej Mimara, Zagreb, 5. lipnja 1995.; Izložba likovne kolonije Rovinj, Zavičajni muzej Rovinj, 8. kolovoza 1995.

Želimir Janeš izlagao je na izložbama: Oblik trajanja, Salon galerije A. Augustinčić, Klanjec, od 16. prosinca 1994. do 15. veljače 1995.; Križem do Uskrsa, Etnografski muzej Zagreb, 8-20. travnja 1995.; More, ljudi, obala, Gradski muzej Bjelovar, 9-20. lipnja 1995.; Izložba Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", Muzej Mimara Zagreb, 5-26. lipnja 1995. godine.

Ferdinand Kulmer. Izložba donacije dr. A. Bauera i donacije Ferdinanda Kulmera u povodu osnivanja Galerije suvremene umjetnosti franjevačkog samostana u Cerniku, 4. studenoga 1995.

Boris Magaš dovršio je radove na: unutrašnjem uređenju Hrvatske gospodarske komore; na rekonstrukciji i adaptaciji crkve Sv. Lucije u Kostreni i crkve Sv. Barbare u Kostreni; izradio je idejni projekt središnjeg groblja Sv. Lucije u Kostreni i idejni projekt crkve sa samostanom i župnim dvorom Sv. Augustina Kažotića u Zagrebu; voditelj je projekta Ministarstva znanosti i tehnologije "Razvoj teorije arhitekture na hrvatskom etničkom prostoru".

Sudjelovao je na savjetovanju "Bogoslužni prostor u svjetlu teologije, arhitekture i umjetnosti", Split 17. i 18. listopada s predavanjem "Suvremena arhitektura pred zadatkom projektiranja sakralnih prostora" i na seminaru o športskoj arhitekturi, Motovun, od 29. rujna do 1. listopada s predavanjem.

Andre Mohorovičić objavio je: Hrvatsko zagorje (povijesni, kulturni i umjetnički identitet); Laurana, Zagreb 1995., 7-12; Natpis kneza Branimira iz 888. godine, Zbornik za narodni život i običaje Hrvatske akademije, 53, Zagreb 1995., 11-18.

U tijeku je nastavak znanstvene obrade teorije kulture i kulturnog razvitka Hrvatske (za ediciju Hrvatska i Europa). Nastavak znanstvenoistraživačkog rada na temi: Razvoj graditeljstva na tlu Hrvatske.

V e l i m i r N e i d h a r d t objavio je: V. Neidhardt, M. Strnad, B. Kincl, Architectural aspects of home injuries prevention, Sigurnost 37 (2) Zagreb 1995., 87-108; Naša arhitektonska skulptura, Danica 156, Hrvatski kulturni tjednik (uoči otvorenja nove zgrade Nacionalne i sveučilišne biblioteke) 6, Vjesnik, 24, Zagreb, 27. svibnja 1995.; Predgovor izložbe Srce usred svijeta, Muzejski prostor Zagreb, travanj-lipanj, 11, 1995.; I. Podhorsky, V. Iličković, V. Neidhardt, Nova zgrada Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Građevinar 47 (10), Zagreb 1995., 601-612.

Izradio je idejno rješenje arhitektonskog ansambla Upravne zgrade "Gradska groblja s p.o.o" na Mirogoju u Zagrebu; interijer i vanjsko uređenje ugostiteljskog ansambla "Jana" na uglu Bakačeve ulice i Pod zidom u Zagrebu; voditelj je projekta za novu zgradu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koja je svečano otvorena 28. svibnja 1995. godine. Uz autorske intervencije i praćenje izvedbe, dovršen je niz projekata eksterijerskih i interijerskih arhitektonskih sustava te prostorno oblikovanih inovacija i transformacija sadržanih u Glavnom projektu dopuna i projektu izvođenja proširenja I. etape, interijerima zbirki te u Idejnom rješenju preuređenja prostora za trgovački centar uz ulicu Hrvatske bratske zajednice u Zagrebu (zajedno s D. Mance).

I v o P e t r i c i o l i objavio je: Sculputre in Zadar between the late romane and preromanesque periods, Hortus artium medievalium, I, Zagreb-Motovun 1995., 74-83; Na tragu klesarske radionice iz 11. st., Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, 86, 1994, 287-292.

Sudjelovao je u radu znanstvenih skupova: Međunarodnog znanstvenog skupa "Tradicije i inovacije u likovnoj umjetnosti kasnog srednjeg vijeka", Motovun, svibanj 1995. s referatom "Likovne inovacije na škrinji sv. Šimuna u Zadru"; na znanstvenom skupu 600. obljetnica franjevačke provincije Sv. Jeronima, Zadar 1995., s referatom "Umjetnička baština franjevačkih samostana u Zadru, Kamporu, Ugljanu i Pašmanu"; znanstvenom skupu "1000. godina ribarstva u Hrvata", pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije, Zadar-Sali, 11. i 12. listopada 1995., s referatima "Srednjovjekovni Tilagus i njegovi spomenici" i "Prilog kornatskom ribolovu u 18. st.".

U tijeku su istraživački radovi: projekt Ministarstva znanosti "Predromanika i romanika u Hrvatskoj", knjiga; projekt "Urbanizam primorskih gradova" pri Mediteranskom centru u Splitu; "Povijest zadarskog urbanizma".

Z l a t k o P r i c a izlagao je na Izložbi ulja i tempere, Galerija Kula, Split, 1-25. svibnja 1995.; Izložba akvarela, Galerija Arh, Krk, 1-15. kolovoza 1995.

K r u n o P r i j a t e l j objavio je knjigu: Kroz povijest umjetnosti u Dalmaciji (XIII.-XIX. st.), Studije i sinteze, Književni krug, Split 1995, 500 str.; prilozi u časopisima: Pala G.B. Pitterija na Garanjinovom oltaru u Trogirskoj katedrali, Radovi Instituta za povijest umjetnosti 17/2, Zagreb 1993., 63-66; Uz "Bogorodicu s djetetom" Blaža Jurjeva u crkvi sv. Đurđa na Boninovu u Dubrovniku, Dubrave hrid, I/3, Dubrovnik 1994., 30-31; Slika Splita iz 1874. godine danskog slikara Petera Kornbecka, Kulturna baština, 24-25, Split 1994., 165-168; Sjećanja iz Splita na Ivu Dulčića, Dubrovnik, VI/1, Dubrovnik 1995., 90-95; Dunkovićev sarkofag bl. Gabrijela Ferrettija u Anconi, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, 86, 1993., Split 1994., 293-298; Za Michelangela Schiavonea, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 18, Zagreb 1994., 61-66.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima: Rajmund Kunić, pjesnik i prevoditelj, u organizaciji Međunarodnog središta hrvatskih sveučilišta u Dubrovniku, Dubrovnik, 21. studenoga 1994. s referatom "Portreti Rajmunda Kunića"; znanstveni skup Obitelj Vrančić u hrvatskoj kulturi i znanosti, 14. rujna 1995. s referatom "Faust Vrančić i arhitektura". Šižgorićevi dani I, u organizaciji Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić" u Šibeniku. Otvorio je niz izložbi, među kojima i akademika Zlatka Price "Opatijski kišobrani", Split, 16. svibnja 1995. i komemorativnu izložbu pok. akademika Frane Šimunovića u rodnom Dicmu, 9. lipnja 1995. Sudjelovao je na komemoracijama u organizaciji Matice hrvatske u Dubrovniku i Splitu u povodu 20. obljetnice smrti Ivana Dulčića.

Tijekom godine nastavljena su istraživanja iz hrvatske povijesti umjetnosti s posebnim obzirom na Dalmaciju, obrađujući mnoga razdoblja, probleme i djela, a naročito slikarstva i skulpture od 13. do 20. stoljeća.

N i k o l a R e i s e r je uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru izlagao na samostalnoj izložbi "Cvijeće i motivi s mora", Galerija Kordić, Velika Gorica, 5. prosinca 1994. do 5. siječnja 1995. Sudjelovao je na aukcijskim dobrotvornim izložbama.

J o s i p V a n i š t a izlagao je na samostalnoj izložbi crteža, pastela, akvarela, Galerija D, Zagreb, ožujak 1995.; Izložba suvremenog hrvatskog crteža Peking, Kina, 8-30. prosinca 1994.; Osam likovnih umjetnika iz europskih zemalja, Portorož, Slovenija, rujan 1995. godine.

Objavio je: Zapisi, Izdanje Kratis, Zagreb 1995.

Š i m e V u l a s izlagao je na izložbama: Muzej Vukovara u progonstvu, Povijesni muzej Istre, Pula, 9-30. ožujka; Muzej grada Šibenika, Šibenik, 5-30. travnja; Galerija Gojak, Makarska, 16-30. lipnja; Spomen muzej J. J. Strossmayera, Đakovo, 8. srpnja; Galerija franjevačkog samostana, Sinj, 24. studenoga do 20. prosinca 1995. godine; Umjetnici iz Hrvatske, izložba u povodu "Hrvatskih dana" u Hamburgu, Galerija Ludwig-Erhard, Hamburg, od 23. svibnja do 18. lipnja 1995.; Umjetnička galerija Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", izložba u Muzeju Mimara, Zagreb, lipanj; Lazareti, Dubrovnik, srpanj; Umjetnička galerija Dubrovnik, kolovoz; Dom Stjepana Kosače, Mostar, rujan; Umjetnička galerija BiH, Sarajevo, listopad 1995.; More ljudi obala, 25. obljetnica, izložba slika, grafika i skulptura, Muzej grada Bjelovara, Bjelovar, lipanj; Muzej grada Šibenika, Šibenik, srpanj; Čitaonica Matice hrvatske, Primošten, kolovoz; Župni ured crkve Svih svetih, Livno, rujan; Narodno sveučilište Jastrebarsko, listopad; Galerija Repišće, Repišće, listopad; Galerija Zdenčina DD, Zdenčina, studeni; Klub Kerametala, Zagreb, studeni 1995.

A n t e V u l i n sudjelovao je na izložbi "Konstruktivizam i kinetička umjetnost", Dom hrvatskih umjetnika, Zagreb 1995. i izložbi slika grupe arhitekata urbanista, Društvo arhitekata grada Zagreba, siječanj 1995.

Crkva i župni ured na Jordanovcu 110 u Zagrebu i Dom družbe sestara Srca Isusova, Alagovićeva 44 u Zagrebu dovršeni su krajem 1995. gdje je bio voditelj projektantskog nadzora; izradio je interijer prodavaonice i galerije AGM u Importanne centru u Zagrebu (zajedno s B. Ileković); izradio je idejno rješenje adaptacije zgrade u Vlaškoj ulici 38 za potrebe Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; sudjelovao je na pozivnom natječaju za urbanističko-arhitektonsko definiranje prostora oko crkve Majke Božje Lurdske u Zvonimirovoj ulici u Zagrebu (zajedno s D. Vulin i B. Ileković).

R a d o v a n I v a n č e v i ć objavio je knjigu: Perspektive, Školska knjiga, Zagreb 1995., 275 str.; priloge u zbornicima i knjigama: Revalorizacija nadbiskupskog kompleksa na Kaptolu, Zbornik radova Zagrebačka biskupija i Zagreb, 1094.-1994., Zagreb 1995., 539-549; Iskustvo renesanse za (bolje) suvremene i buduće ceste, Zbornik radova Prvi hrvatski kongres o cestama u Hrvatskoj I, Opatija, Zagreb 1995., 293-296; Predromanička arhitektura raščlanjena u nišama - kontinuitet antike, Starohrvatska spomenička baština, Zbornik radova Stvaranje prvog hrvatskog kulturnog pejzaža, Zagreb 1995.; Odnos trogirske i Bacocz Esztergom kapele, Zbornik Ivan Dunković, Trogir 1995.; Istok:zapad, nepomirljivost znanstvenog i ideološkog sadržaja, Zbornik radova znanstvenog skupa Filozofskog fakulteta; Pseudomonumentalizam i Augustinčićev spomenik Gupcu, Zbornik radova Antun Augustinčić, Klanjec; Granice i mogućnosti vizualnog komuniciranja animiranim filmom; prilozi u časopisima: Mjerni trokut na trogirskoj krstionici, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 34, Split 1994., 205-215; Izgubljeni fragment a(n)tičkog sarkofaga iz Raba, Prijateljev zbornik I, Split 1993., 44-51; Frane Grubić, povjesničar umjetnosti iz Solina i Viatorova De artificiali perspectiva, Mogućnosti 1-3, Split 1995., 104-120; Antun Mačkušić, donator kapele Ursini u Trogiru, Mogućnosti 10-12, Split 1995.; Dubrovačka renesansna žitarica Rupe i podrumi Dioklecijanove palače u Splitu, Dubrovnik 1995.; Grci su bili u pravu: postoje samo 4 elementa, Encyclopaedia moderna, Zagreb 1995.

Nastavlja istraživački rad u okviru projekta Hrvatska renesansna arhitektura (posebno "srednjodalmatinska arhitektonska škola", Šibenska katedrala i Juraj Dalmatinac u Italiji), gotička sakralna arhitektura Istre te moderna hrvatska arhitektura (S. Planić).

A n d r i j a M u t n j a k o v i ć objavio je knjigu: Gimnazija Lucijan Vranjanin, Architectonica Croatica, Zagreb 1993., 66 str.

U tijeku je istraživački rad: Andrija Aleši, monografija.

S e n a S e k u l i ć objavila je knjigu: Crkve-tvrđave u Hrvatskoj, Školska knjiga, Zagreb 1995., 120 str.; prilozi u zbornicima: Mittelalterliche Steinmasse von Bakar (Kroatisches Küstenland), "Ordo et Mensura IV", 1995, Universität Tübingen; Počitelj and Jajce, Two Bosnian Garden-cities, East and West - The Universal Garden, Part II, Venezia 1995.; prilozi u časopisima: Hrvatski srednjovjekovni sistemi šupljih kamenih mjera u Istri, Hrvatskom primorju i kontinentalnoj Hrvatskoj (Istraživanje hrvatske metrologoije II), Prostor, vol. 2, br. 3, Zagreb 1995.

U tijeku je istraživački rad na dovršenju monografije nedavno preminulog arhitekta Ninoslava Kućana; završni radovi na knjizi "Arhitektonski nacrt i njegovi autori kroz stoljeća"; početak rada na temi "Utvrđeni samostani u Hrvatskoj".

M e l i t a V i l i č i ć radila je na doradi teksta "Arhitekt i njegov nacrt kroz stoljeća"; Uvod, Pretpovijest, Stari vijek.

M a r i j a U j e v i ć G a l e t o v i ć sudjelovala je na izložbi "Umjetnost iz Hrvatske", Galerija Ludwig-Erhard, Hamburg, od 23. svibnja do 18. lipnja 1995.; postavljena je njezina skulptura "Trkač" na Savskom nasipu, donacija 1995.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacija i sastav

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju imao je krajem godine 8 redovitih članova i 6 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Jerko Bezić, Pavle Dešpalj, Natko Devčić, Anđelko Klobučar, Koraljka Kos, Ivo Maček, Ivan Supičić i Lovro Županović.

Članovi suradnici: Nikša Gligo, Stanko Horvat, Frano Parać, Ruben Radica, Ennio Stipčević i Stanislav Tuksar.

Tajnik Razreda je akademik *Ivan Supičić*, a zamjenik tajnika akademik *Jerko Bezić*.

Razred je u 1995. održao 6 sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom godine članovi Razreda obavljali su i nadalje svoje glazbenu, muzikološku, pedagošku i reproduktivnu umjetnost u otežanim uvjetima.

Svoju aktivnost na području glazbene umjetnosti i muzikologije članovi Razreda obavljali su u okviru Muzičke akademije u Zagrebu, u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe te u Zavodu za istraživanje folklora.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz aktualnih pitanja i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. Provedena je rasprava o statusu članova suradnika, ako bi eventualno došlo do promjena u Statutu Hrvatske akademije.

Svu pozornost i u ovoj godini članovi Razreda usmjerili su na izdavačku djelatnost. Recenzirano je i prihvaćeno za tisak mnogo rukopisa za ediciju "Hrvatska i Europa".

Za edicije za koje se Razred neposredno brine ("Cithara octochorda", "Spomenici glagoljaškog pjevanja, sv. II") zatražena je financijska pomoć Ministarstva znanosti.

Za niz "Djela suvremenih hrvatskih skladatelja", tj. za notna izdanja B. Bjelinski, Koncert za violinu i orkestar i N. Devčić, Gudački kvartet, zatražena je suradnja u izdavanju s Hrvatskim društvom skladatelja, koji će sufinancirati objavljivanje tih značajnih glazbenih djela hrvatskih skladatelja.

Razred se kao sunakladnik nadalje brine o časopisima International Review of the Aesthetics and Sociology of Music i Arti musices, koji su prošle godine obilježili značajnu 25. obljetnicu redovitog izlaženja.

Osim što se brinuo za izdavačku djelatnost Razred je sudjelovao u prijedlozima za međunarodnu i međuakademijsku suradnju, a članovi Razreda sudjelovali su na međunarodnim skupovima u domovini i inozemstvu. Tako će akademik Pavle Dešpalj provesti dvije godine u Japanu kao pozvani dirigent.

U Odbor za proslavu 180. obljetnice rođenja utemeljitelja naše Akademije biskupa J. J. Strossmayera imenovan je akademik Jerko Bezić.

Na svojim sjednicama Razred je razmatrao i problem čuvanja, održavanja i muziciranja na violini "King". S obzirom na to da više nema neposredne opasnosti od rata, violina se više ne mora čuvati u sefu Akademije, već se može ponovno čuvati u salonima Akademije, i to uz sve najstrože mjere sigurnosti za njezinu zaštitu i održavanje. Zaključeno je da se iduće godine prilikom obilježavanja 130. obljetnice osnutka Akademije održi prigodni koncert na toj violini. Potrebno je pozvati stručnjaka iz inozemstva da pregleda instrument, ocijeni njegovo stanje i dade upute za njegovo dalje održavanje i čuvanje.

Razred je tijekom godine rješavao i niz pitanja vezanih uz rad Odsjeka za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Akademije, čiji je voditelj član suradnik Nikša Gligo. U skladu sa svojim ovlaštenjima Razred je pokrenuo i proveo postupak izbora za dr. Dubravku Franković u zvanje znanstvenog suradnika.

Razred je nadalje dao uvjete za raspis natječaja i predložio kandidata Hanu Breko kao mlađeg asistenta u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.

I u 1995. uplaćena je članarina u Internacionalnom muzikološkom društvu..

Izdavačka djelatnost

1. sjednica od 31. siječnja 1995.

F. Gruić, Leksik i umjetnička vrijednost pjesničkih tekstova na latinskom jeziku u glazbenom zborniku C.O., kao posebno izdanje "Cithara octochorda" priredili za tisak Izak Špralja i Lovro Županović.

L. Županović, glazbena kultura od XIII. do XVI. stoljeća, za ediciju "Hrvatska i Europa", sv. II.

S. Tuksar, Renesansni teoretičari glazbe, za ediciju "Hrvatska i Europa", sv. II.

4. sjednica od 19. rujna 1995.

I. Supičić, Uvod - Hrvatska i Europa, za ediciju "Hrvatska i Europa", sv. I.

5. sjednica od 16. studenoga 1995.

K. Kos, Hrvatska glazba u razdoblju moderne (1890-1920), za ediciju "Hrvatska i Europa", sv. V.

E. Sedak, Hrvatska glazba između ideologija i stilova (1916-1961), za ediciju "Hrvatska i Europa", sv. V.

6. sjednica od 21. prosinca 1995.

J. Bezić, Glagoljaško pjevanje, za ediciju "Hrvatska i Europa", sv. V.

Objavljeni rukopisi

Spomenica preminulom akademiku Brunu Bjelinskom, sv. 76, Zagreb 1994., 39 str.

U ediciji Gazophylacium Musicae Croaticae:

D. Pejačević, Sonata za violinu i klavir u D-duru, Zagreb 1995., 40 str.

Znanstveni skupovi, koncerti i svečane sjednice

Dana 12. studenoga pod pokroviteljstvom Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, a u organizaciji Odsjeka za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Hrvatskog muzikološkog društva i Muzičke akademije u Zagrebu održan je u Hrvatskom glazbenom zavodu "Okrugli stol" i prigodni koncert u povodu 10. obljetnice smrti izvanrednog člana Akademije Ladislava Šabana.

Od članova Razreda na skupu su sudjelovali akademik Koraljka Kos i članovi suradnici Stanislav Tuksar i Ennio Stipčević.

U palači Akademije održana je 19. prosinca svečana sjednica u povodu 100. obljetnice rođenja Dragana Plamenca - začetnika suvremene hrvatske muzikologije i 60. obljetnice koncerta "Iz hrvatske muzičke prošlosti", održanog 19. prosinca 1935. u Hrvatskom glazbenom zavodu. Sjednicu je otvorio tajnik Razreda akademik Ivan Supičić, a referate su održali akademici Koraljka Kos, Lovro Županović i član suradnik Ennio Stipčević. Održana je i prigodna glazbena točka.

U organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatske zajednice proizvodnog strojarstva u zagrebačkoj Katedrali održao je 23. studenoga 1995. a u povodu 3. međunarodnog

savjetovanja proizvodnog strojarstva CIM'95. akademik Anđelko Klobučar koncert na orguljama. Na programu su bila djela Louisa-N. Clerambaulta, Dietricha Buxtehudea, Johanna Sebastijana Bacha, Cesara Francka, Fortunata Pintarića, Franje Lučića i Anđelka Klobučara.

Djelatnost članova Razreda

J e r k o B e z i ć objavio je: Folklorna glazba (gradišćanskih Hrvata). U: Povijest i kultura gradišćanskih Hrvata, Nakladni zavod Globus, 361-402, Zagreb 1995.; Hrvatske (pučke) božićne popijevke. U: Dunja Rihtman-Auguštin, Knjiga o Božiću, drugo, dopunjeno izdanje, Golden marketing, 161-173, Zagreb 1995.; Melografski glazbenofolkloristički rad Antuna Dobronića. U: Antun Dobronić - Zbornik radova povodom 40. obljetnice smrti, Ogranak Matice hrvatske Jelsa, 35-47, Split 1995.; J. Bezić i N. Bezić, Katalog izložbe "Crkvene pučke popijevke Zagrebačke nadbiskupije, Sveta Cecilija, 44, 87-91, Zagreb 1994.

Istraživački rad u tijeku: Izrađivanje priloga za Akademijin projekt "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost", i to za treći, četvrti i peti svezak. Teme jesu glagoljaško pjevanje (za sva tri sveska) i hrvatska tradicijska narodna glazba (samo za peti svezak).

A n đ e l k o K l o b u č a r. Praizvedbe: Collage za orgulje, Muzički biennale, Zagreb, 2. travnja 1995.; Kvintet za orgulje i gudački kvartet i A.K. Zagreb, 10. rujna 1995.; Finale za orgulje, A.K. Zagreb, 26. rujna 1995.; Božićne minijature za orgulje, Emin Armano, Osor, srpanj 1995.; Staroslavenska misa za mješoviti zbor i orgulje, Društvo prijatelja glagoljice, Zagreb, travanj 1995.; Koncerti: Djela hrvatskih skladatelja za orgulje (Sabor crkvenih glazbenika), zagrebačka Katedrala, Zagreb, 19. travnja 1995. Program: Dugan, Lučić, Odak, Brkanović i Klobučar.

Praizvedba djela hrvatskih skladatelja za orgulje 26. rujna 1995. uz 140. obljetnicu kolaudacije orgulja zagrebačke Katedrale u inozemstvu: Bonn, Pariz, Budimpešta. Program: Canjuga, Njirić, Županović, Brkanović, Marković i Klobučar; Muzički biennale Zagreb (Messiaen, Magdić, Klobučar), Zagreb, 2. travnja 1995.

K o r a l j k a K o s. Prilozi u knjigama i zbornicima: Crkvena glazba Leopolda Ebnera. U: Off-Mozart. Glazbena kultura i "mali majstori" Srednje Europe 1750.-1820., HAZU i Hrvatsko muzikološko društvo, 129-137, Zagreb 1995.; prilozi u časopisima: Style and Sociological Background of Croatian Renaissance Music, International Review of the Aesthetics and Sociology of Music, vol. 25, 1-2, 203-231, Zagreb 1994.; Začeci nove hrvatske muzike. Poticaj za revalorizaciju stvaralaštva zapostavljene generacije hrvatskih skladatelja, Arti musices, 25/1-2, 201-214, Zagreb 1994.; Slutnja hrvatske romantičke popijevke u opusu Ferda Wiesnera-Livadića, Arti musices, 26/1, 19-30, Zagreb 1995.

Urednički rad: Sonata za violinu i klavir op. 26 Dore Pejačević (priredila Maja Dešpalj-Begović), Hrvatsko muzikološko društvo i HAZU, Zagreb 1995. (50 str.);

Istraživački rad u tijeku: Hrvatska umjetnička popijevka (povijesni i analitički aspekti). Uloga glazbenih udruženja u kulturnom životu od 1868. do 1930. (međunarodni projekt Millenium, Beč).

L o v r o Ž u p a n o v i ć objavio je knjige: Tvorba glazbenog djela, Školske novine, Zagreb 1995., 284 str., 164 notna primjera, dijagrami; te prilozi u knjigama i zbornicima: Oris razvoja glazbene kulture gradišćanskih Hrvata od njihova doseljenja do danas s osobitim osvrtom na tzv. umjetničku glazbu, Povijest i kultura gradišćanskih Hrvata, Nakladni zavod Globus, 277-314, Zagreb 1995., (sa 16 notnih primjera); Julije Skjavetić i njegove (vokalne) skladbe svjetovne sadržajnosti, Bašćinski glasi, knj. 4, 29-57, Omiš 1995.; Dosadašnji prinos Varaždinskih baroknih večeri istraživanjima hrvatske glazbene bašćine i izvođenjima djela iz razdoblja glazbenog baroka, Varaždinske barokne večeri - 25 festivalskih godina, 35-40, Varaždin 1995.; Opus za glasovir Leopolda Ignacija Ebnera s posebnim osvrtom na Sonatu iz 1811. godine, Off Mozart - Glazbena kultura i "mali majstori" Srednje Europe 1750. - 1820., 111-128, Zagreb 1995.; u časopisima: Cithara octochorda (CO) u svjetlu nekih novih spoznaja, Sveta Cecilija, LXV/Zagreb 1995., br. 1-2, 5-11; Oris glazbeništva Rudolfa Taclika, isto mj., br. 3, 50-57; priređivački rad: Mirko Kolarić, Izabrane skladbe (studijsko izdanje), priredili A. Pedišić-Kolarić, A. Petrušić, M. Vuk i L. Ž., Zagreb 1995., 146 str.; glazbene praizvedbe, vlastita djela: Engleski epitaf palima za Hrvatsku jučer/danas/sutra, Zagreb 24.2.1995., mješoviti zbor "Hosanna", Zagreb, dirigent Josip degl'Ivellic;

Molitva zemlje Hrvatske A. D. 1995., Međugorje 22.7.1995., mješoviti zbor HRT, dirigent Igor Kuljerić; Mirozov, Zagreb 16.11.1995., A. Klobučar, orgulje; Slava Bogu! - božićna pastorella za (2) sola, mješ. zbor i orgulje, Zagreb 18.12.1995., Collegium pro musica sacra, dirigent s. Imakulata Malinka; transkripcije: (muzikološki rad): Julije Skjavetić, Moteti u pet i šest glasova (Mleci 1564, 1. knjiga), 18 skladbi, Varaždin 24. IX. 1995., Slovenski komorni zbor (Ljubljana), dirigent Vladimir Kranjčević.

Istraživački rad u tijeku: Tomaso Cecchini/no (XVII. st.): Večernja (za više mučenika) za sola, zbor i komorni orkestar - izradba partiture za suvremeno izvođenje; Julije Bajamonti (XVIII. st.): Prijenos Sv. Duje, oratorij za sola, zborove i komorni orkestar - ista namjena (oba djela s popratnim studijama).

Nagrada Udruge "Zvona Međugorja" na Međunarodnom natječaju Međugorje '95, Međugorje, za skladbu Molitva zemlje Hrvatske A. D. 1995.; Nagrada "Ivan Lukačić" Varaždinskih baroknih večeri (Varaždin) za transkripciju 18 moteta Julija Skjavetića. Nagrada "Josip Andreis" Hrvatskog društva skladatelja (Zagreb) za redakciju 18 moteta Julija Skjavetića.

Predsjednik Republike odlikovao ga je 14. rujna 1995. Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

N i k š a G l i g o objavio je: Integration vs. Assimilation: European "Musics" Do Exist!, prilog u radionici pod naslovom European Music: Fact or Fiction? u okviru III. konferencije Međunarodnog društva za proučavanje europskih ideja (ISSEI), Aalaborg (Danska), 24.-29. kolovoza 1992., History of European Ideas, Official Journal of the ISSEI, 20, 1-3, 1995., 477-481; Agregat (pojmovna monografija), Arti musices, 26, 1, 1995., 112-124; Die Ausbildung der Musikwissenschaftler in Zagreb, referat na simpoziju Musikerziehung als kultureller Indikator in Wien und in mitteleuropäischen Zentren 1850-1930 und heute, Beč, 19. do 21. listopada 1994., Grenzloses Österreich Workshops 1994., Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst, Beč 1995., 83-84; Muzikologija kao paraznanost? Dokazi o suvišnosti znanstvene refleksije o današnjoj glazbi, Vijenac 3, 48, 1995., 24.

Znanstvenoistraživački rad u tijeku: Hrvatska glazbena terminologija: Rukopis "Vodiča kroz glazbu 20. stoljeća s uputama za pravilnu uporabu pojmova" predan u tisak. Objavljivanje se očekuje u proljeće 1996.

S t a n k o H o r v a t. Stvaralačka djelatnost: 31. III. u Hrvatskom narodnom kazalištu praizvedena opera "Preobražaj", prema noveli Franza Kafke. Dirigent: Z. Juranić, redatelj: P. Vujačić. U veljači u Baselu (Švicarska) praizvedeno djelo: "Duo de l'adieu".

Javno izvedena djela: "Drammatico" - za kvartet saksofona, "Tri capriccia" - za violinu i klavir, "Sonnant" - za klavir, "Ostinati" - za klavir.

R u b e n R a d i c a. Osvojio prvu nagradu na javnom natječaju za Svečanu pjesmu grada Splita (u povodu 1700. obljetnice); priredio za tisak i objavio notno izdanje: Josip Hatze, Dvadeset pučkih popijevaka hrvatskog Jadrana.

Predsjednik Republike odlikovao ga je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića za dostignuća postignuta u glazbenom stvaralaštvu u proteklih pet godina hrvatske samostalnosti.

E n n i o S t i p č e v i ć. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Odsjeka za povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

S t a n i s l a v T u k s a r objavio je: Writers on Music in the Croatian Lands in the Period 1750-1820: A Preliminary Review of Personalities, Topics and Social Milieus, Off-Mozart. Glazbena kultura i "mali majstori" Srednje Europe 1750-1820., ur. V. Katalinić, HMD-HAZU, Zagreb 1995., 167-179; Hrvatska glazbena terminologija u "Dizionario Italiano-Latino-Illirico" Ardelia Della Belle (Mleci, 1. izd. 1728): Nazivlje glazbala i instrumentalne glazbe, Dani hvarskog kazališta - Hrvatska književnost 18. stoljeća, Književni krug, Split 1995., 267-280.

Znanstvenoistraživački rad: vodi, kao glavni istraživač, projekt Ministarstva znanosti i tehnologije "Sređivanje i katalogizacija muzikalija u Hrvatskoj" pri Hrvatskom muzikološkom društvu.

Sudjelovao priopćenjima na znanstvenim skupovima u Veneciji i Comu (Italija), te Halberstadtu (Njemačka).

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

1. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Zagreb
   - Odsjek za povijesne znanosti, Strossmayerov trg 2
   - Odsjek za arheologiju, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za etnologiju, Andrije Hebranga 2
   - Odsjek za ekonomska istraživanja, Strossmayerov trg 2
2. Zavod za lingvistička istraživanja, Zagreb, Ante Kovačića 5
3. Zavod za povijest i filozofiju znanosti, Zagreb
   - Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za filozofiju znanosti, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za povijest medicinskih znanosti, Demetrova 18
4. Jadranski zavod, Zagreb, Frane Petrića 4
5. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zagreb, Ante Kovačića 5
6. Zavod za ornitologiju, Zagreb, Ilirski trg 9
7. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Zagreb, Opatička 18
   - Odsjek za povijest hrvatske književnosti,
   - Odsjek za povijest hrvatskog kazališta,
   - Odsjek za povijest hrvatske glazbe
8. Kabinet za arhitekturu i urbanizam, Zagreb, Hebrangova 1
9. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka, Ružićeva 5
10. Zavod za povijesne znanosti, Zadar, Kneza Trpimira 8
11. Zavod za znanstveni i umjetnički rad, Split, Trg braće Radića 7
12. Zavod za povijesne znanosti, Dubrovnik, Lapadska obala 6
13. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, Vlaha Bukovca 18
14. Zavod za znanstveni rad, Osijek, Kuhačeva 29
15. Zavod za znanstveni rad, Varaždin, Lončarićeva 4.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI - ZAGREB

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

U Odsjeku za povijesne znanosti u Zagrebu obavljani su i nadalje radovi u okviru sljedećih znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) Sustavno prikupljanje, evidentiranje i objavljivanje povijesne građe - vrela;
b) Izradba povijesnih studija i monografija;
c) Izradba priručnika i pomagala za znanstveni rad na povijesti;
d) Obrazovanje znanstvenih kadrova, posebno u svezi s istraživačkim radom na povijesti srednjega vijeka i razdoblja feudalizma hrvatske povijesti.

Radovi na ostvarenju pojedinih znanstvenih zadataka odvijali su se u okviru osnovne djelatnosti, kao i u okviru znanstvenih projekata dugoročnog karaktera, odobrenih od Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, i to: "Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od 7. do 19. st." (glavni istraživač dr. Miroslav Kurelac), te "Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest": a) Codex diplomaticus, Supplementa (do 1399.), b) Monumenta Croatica Vaticana (do 1526.) (glavni istraživač dr. Josip Barbarić).

Posebna briga posvećena je i nadalje razradbi povijesne metodologije i pomoćnim povijesnim znanostima u skladu s potrebama znanstveno-istraživačkog rada uopće, kao i u svezi s potrebama izobrazbe mlađih istraživača pripravnika, asistenata novaka, postdiplomanada i drugih, a u interesu pomlađivanja znanstvenih kadrova. Posebna pozornost posvećena je vježbama iz paleografije i diplomatike, srednjovjekovnom latinitetu i historiografiji.

Odsjek je ostvarivao suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama, akademijama, institutima, znanstvenim centrima, sveučilištima, fakultetima, arhivima i knjižnicama, kao i drugim odgovarajućim znanstvenim i stručnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

U Odsjeku je djelovalo tajništvo Odbora za "Repertorij srednjovjekovnih povijesnih izvora". Na toj je zadaći u tijeku suradnja mnogobrojnih europskih znanstvenih ustanova, te se rad odvijao u okviru međunarodne i nacionalne suradnje sa svrhom objavljivanja priručnika "*Repertorium fontium historiae Medii Aevi* - Novi Potthast" sa sjedištem i redakcijom u Rimu. Ostvarivala se suradnja s Centralnim europskim sveučilištima (Central European University), Odsjekom za povijest (History Department) sa sjedištem u Budimpešti i Pečuhu. Djelatnici Odsjeka surađivali su u projektima Hrvatske akademije: "Hrvatska i Europa - kultura, znanost i umjetnost", s Povijesnim institutom Mađarske akademije znanosti i umjetnosti u Budimpešti, Ruskom akademijom znanosti, Povijesnim institutom Poljske akademije, Talijanskim institutom za srednji vijek u Rimu i Spoletu, Povijesnim institutom za jugoistočnu Europu u Grazu, Povijesnim institutom Bugarske akademije u Sofiji, Centrom za studij srednjovjekovne civilizacije u Potiersu u Francuskoj, Francuskim institutom u Zagrebu, s Institutom Sveučilišta na Sorbonni u Parizu kao i s drugim povijesnim institutima i knjižnicama Poljske, Češke, Slovačke, Ukrajine, Rusije, SAD, Velike Britanije, Švicarske, Turske, Španjolske, Makedonije, Slovenije i dr.

Knjižnica Odsjeka bila je uključena u tekuće radove znanstvenih projekata. Nastavljena je također sustavna nabava knjiga i časopisa, te razmjena znanstvenih publikacija.

U Odsjeku za povijesne znanosti radilo je 11 redovitih djelatnika. Od toga devet znanstvenika, i to: dr. Josip Barbarić, mr. Vesna Gamulin, dr. Ante Gulin, prof. Damir Karbić, prof. Aleksandra Kolarić, dr. Miroslav Kurelac (do 22. svibnja 1995.), prof. Zoran Ladić, mr. Mirjana Matijević Sokol, prof. Jasna Marković, te administrativni tajnik Erika Škalabrin i pomoćni službenik Ana Šmintić.

Na pojedinim zadacima iz programa rada ovog Odsjeka bili su angažirani i vanjski suradnici: dr. Ivan Erceg, prof. Jakov Stipišić, akad. Hodimir Sirotković, prof. Ivan Jurković, prof. Marija Karbić, dr. Josip Kolanović, mr. Andrija Lukinović, akad. Branko Fučić i dr.

Funkciju voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljao je akademik *Hodimir Sirotković* (do 22. V. 1995.) i dr. *Miroslav Kurelac* (22. V. 1995.). Funkciju upravitelja obavljao je dr. *Miroslav Kurelac* (do 22. V. 1995.) te dr. *Ante Gulin* (od 14. VI. 1995.).

Znanstvenoistraživački rad

Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest: a) Codex diplomaticus, Supplementa (do 1399.); b) Monumenta Vaticana (do 1526.)

Nastavljen je rad na transkripciji, kolacioniranju i izradi kritičkog aparata prvog sveska neobjavljenih srednjovjekovnih isprava. Započela je izrada regesta na hrvatskom i latinskom jeziku, opis i ubikacija dokumenata kao i izrada višestrukih kazala.

Nastavljen je rad na transkripciji, kolacioniranju i izradi kritičkog aparata srednjovjekovnih isprava iz arhivskih ustanova u Hrvatskoj za slijedeće sveske Diplomatičkog zbornika. Primjerice, obrađene su isprave Dominikanskog arhiva u Splitu i Dominikanskog arhiva u Dubrovniku, ukupno 200 isprava. Za sve je isprave izrađen popis s opširnim regestima na hrvatskom jeziku, sve su isprave datirane, a transkripcija je načinjena za one isprave koje se tiču vremenskog raspona Diplomatičkog zbornika (oko 30 isprava). (J. Barbarić, J. Marković).

Nastavljen je rad na istraživanju, evidentiranju i snimanju arhivske građe u Vatikanskom tajnom arhivu, relevantne za povijest hrvatskoga naroda, a koja je do sada nepoznata u hrvatskoj historiografiji. Posebice su istraživane, evidentirane i snimane serije Apostolske komore, a snimljena je građa dopremljena u Zagreb.

Nastavljen je rad na pripremi prvog sveska Izvora za hrvatsku povijest Vatikanskog tajnog arhiva (*Obligationes et solutiones*). Načinjena je kompjutorska obrada spomenute serije, a u tijeku je lektura latinskog teksta, izrada redovitog kritičkog aparata, izrada kazala i uvodne studije. Na izvršenju zadatka sudjelovali su J. Barbarić, J. Marković, A. Lukinović i J. Kolanović.

Skupine izvora općeg i nacionalnog karaktera hrvatske povijesti razdoblja srednjega vijeka i feudalizma do kraja 19. st.

Nastavljena su istraživanja u Državnom arhivu Mađarske, Rukopisnoj zbirci Mađarske nacionalne biblioteke Szecheny, te rukopisnoj zbirki Mađarske akademije znanosti u Budimpešti. Registrirano je oko 8.500 isprava razdoblja od 13. do 17. stoljeća - spisi banova, vjerodostojnih mjesta, privatni spisi hrvatskih velikaša i t.d. - te izrađena baza podataka uporabom kompjutorskog programa Excell. Istraživanja se temelje na građi koju su prikupile M. Matijević Sokol i V. Gamulin (koautori: D. Karbić, Z. Ladić).

Diplomatička građa manjih regija

Nastavljena je suradnja sa Zavičajnim muzejom Sveti Ivan Zelina na obradi diplomatičke građe. U katalogu izložbe "Zelina kroz stoljeća" publicirana su regesta izloženih isprava, st. 10.-16. Objavljen rad: "Isprave - dokazi postojanja (O zbirci isprava Arhiva Muzeja Sv. Ivan Zelina)", Zbornik radova Matice hrvatske, Ogranak Sv. Ivan Zelina, Sv. Ivan Zelina 1994./1995., 18-31 (M. Matijević Sokol).

Studenti iz Hrvatske na gradačkom Sveučilištu 1584.-1710.

Nastavljen je rad na popunjavanju baze podataka, te je izvršena djelomično analiza građe (Z. Ladić).

Prikupljana je građa za studiju o Šubićima. Prikupljeno je oko 300 stranica regesta prijepisa i bilježaka iz objavljenih izvora, te iz ostavštine Ivana Luciusa iz Arhiva Akademije (D. Karbić).

Mensa archiepiscopalis Spalatensis

Izvršen rad na analizi isprava kralja Zvonimira odnosno darovnica Splitskoj crkvi (M Matijević Sokol).

Senj u povijesnim izvorima

Nastavljeno je skupljanje diplomatičke građe za Senj i okolicu - srednjovjekovno razdoblje.

Objavljen je rad: "Povijesna svjedočanstva o Senju i okolici - Antički izvori", Senjski zbornik, god. 21, Senj 1994., 25-40 (tiskano 1995.). (M. Matijević Sokol).

Zapisnici poglavara grada Varaždina, VI. svezak (1636.-1659.)

Načinjena je transkripcija latinskog teksta Zapisnika, izrađen kritički aparat, napisana regesta na hrvatskom jeziku, isprave datirane, sastavljen popis pravnih predmeta s naznakom sadržaja, izrađeno trostruko kazalo i napisana uvodna studija. Kartica (stranica) 624. (J. Barbarić, J. Kolanović).

Obavljena su znanstvena istraživanja u arhivima i bibliotekama u Splitu, Šibeniku i Zadru. Za to vrijeme uglavnom je popunjavana i kolacionirana otprije prikupljena arhivska građa, te je popunjena novim spisima i literaturom (I. Erceg).

Nastavljen je dugoročni rad na temi "Hrvatski srednjovjekovni kaptoli" te napisan prilog "Srednjovjekovni zagrebački kaptol" (100 kartica teksta).

Započet je rad na srednjovjekovnoj prošlosti Čazmanskog kaptola. Napisan je prilog "Srednjovjekovni Paški kaptol" (20 str. teksta). Napisan je prilog "Krbavsko-modruški kaptol prije i poslije Krbavske bitke 1493." (17 str.) (A. Gulin).

Objavljeni radovi:

1. Srednjovjekovni pečat zadarskog samostana sv. Dominika, Croatica cristiana periodica, br. 33, god. 17, Zagreb 1994., 196-197; 2. Zagrebački srednjovjekovni kaptol (utemeljenje, ustroj i javna djelatnost), Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994. (Zbornik), Zagreb 1995., 133-151; 3. Povijest obitelji Rattkay (1400.-1793.), knjiga, Zagreb 1995., 154 str. + sl. prilozi (HAZU). (A. Gulin).

Djela pisaca hrvatske povijesti

Radilo se na temi "Marko Antonije de Dominis i njegovi suvremenici u kontekstu političke misli 17. st.". Obrađivana je arhivska građa pronađena u Velikoj Britaniji, gdje se uz ostalo nalazi i rukopisna ostavština T. Hobbesa, unutar koje osim u sedam skupina svrstanih raznovrsnih dokumenata postoji i Hobbesov prijevod pisama fra Fulgentia Micanzia Williamsu Cavendishu, prvom grofu od Devonshirea, datiranih od 1615. do 1625. 76 pisama na 250 str. Pisma analiziraju političku situaciju u Europi i često spominju M. A. de Dominisa. U pripremi je rad "Marko Antonije de Dominis u pismima svog suvremenika" (V. Gamulin-Tuđina).

Pripremljen je za tisak rad održan kao referat na Međunarodnoj konferenciji "Peace, Human Rights and the Responsibility of Intellectuals" u Opatiji i Rabu 1994. na engleskom jeziku pod naslovom "Marcus Antonius de Dominis in the Historical Context", 11 str. (V. Gamulin-Tuđina).

Predan je za tisak za Hrvatski leksikon tekst članaka: a) M. A. de Dominis (3 str.), b) HAZU (5 str.). (V. Gamulin-Tuđina).

Predan je za tisak članak o M. A. de Dominisu za Hrvatsku enciklopediju (8 str.).

Izradila prilog za Senjski zbornik pod naslovom "Senjski biskup u Šenoinoj interpretaciji" (V. Gamulin-Tuđina).

Toma Arhiđakon - povjesničar splitske crkve

Prijavljena je doktorska disertacija pod naslovom "Toma Arhiđakon i njegovo djelo", koja je prihvaćena.

Sudjelovala na znanstvenom skupu "500 godina lekcionara Bernardina Splićanina" s temom "Toma Arhiđakon Splićanin (1200.-1268.)". Priopćenje je u skraćenom obliku objavljeno u serijalu u "Slobodnoj Dalmaciji" (4 kartice), a priređeno je za objavljivanje u Zborniku Znanstvenog skupa (15 kartica). (M. Matijević Sokol).

Projekt Hrvatska i Europa

Napisan je i predan u tisak prilog "Latinski epigrafički spomenici od 12. do 16. st." (25 kartica). (M. Matijević Sokol).

Napisan je i predan u tisak rad "Ivan Kukuljević kao epigrafičar" (10 kartica). (M. Matijević Sokol).

Napisan je i predan u tisak prilog "Prikaz izložbe Od Nepobjedivog Sunca do Sunca Pravednosti" (7 kartica). (M. Matijević Sokol).

Surađivalo se sa skupinom suradnika na projektu prevođenja djela A. B. Krčelića "Povijest zagrebačke biskupije", s posebnim obzirom na kronološkim pitanjima (M. Matijević Sokol).

Objavljen je rad: Ivan Vitez od Sredne, kanonik kustos zagrebački, nadbiskup Ostrogonski i protektor zagrebačke biskupije u doba Matije Korvina. "Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994.", Zagreb 1995., 179-188 (M. Kurelac).

Odnosi sa središnjom Europom u doba renesanse i reformacije (15.-16. st.). Dovršen rad i predan za objavljivanje (M. Kurelac).

Narativni izvori hrvatske povijesti do 12. st. (Hrvatska i Europa - I. svezak).

Izrađena rasprava i objavljen otisak u ediciji "Hrvatska i Europa - kultura, znanost i umjetnost", I. svezak (M. Kurelac).

Sisačka bitka u svjetlu suvremenih hrvatskih i europskih događanja, Zbornik "Sisačka bitka 1593.", Zagreb - Sisak 1994./1995., 11-17 (M. Kurelac).

Nastavljen je rad na kritičkom izdanju i prijevodu s latinskog djela Ivana Lučića Luciusa "De regno Dalmatiae et Croatiae", knj. II. i III. te obavljane pripreme za tekstove knjiga IV., V. i VI. (M. Kurelac, koautori: B. Kuntić Makvić, J. Stipišić).

M. Kurelac, 150. obljetnica rođenja Tadije Smičiklasa, Vjesnik HAZU, 6-7, Zagreb 1995., 26-27.

M. Kurelac, Povjesnik Tadija Smičiklas i njegove historiografske koncepcije, Vjesnik HAZU, 6-7, Zagreb 1995., 28-35.

M. Kurelac, Ivan Kukuljević Sakcinski - Život i djelo, Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin, 6-7/1994.-1995., 101-116.

Ivan Vitez od Sredne i Križevci (predavanje na znanstvenom skupu), 1995. (M. Kurelac).

Ivan Vitez od Sredne, Zagrebački kanonik kustos, Ostrogonski nadbiskup i njegova kulturna i politička djelatnost. Predavanje održano u Sigetu na znanstvenom skupu (M. Kurelac).

Kronika franjevačkog samostana Slavonski Brod. Nastavljen je rad na pripremi II. sveska Kronike (1806.-1833.) kolacioniranjem latinskog teksta i prijevodom istoga na hrvatski jezik. Ukupno 258 kartica (stranica) latinskog teksta, od čega je polovica prevedena na hrvatski jezik (J. Barbarić).

Filozofska hrestomatija (u 10 svezaka), "Školska knjiga", načinjen je prijevod s latinskog jezika i napisan komentar: Ivan Duns Škot, O Prvom Počelu bića (De Primo Principio rerum omnium), ukupno 103 kartice (izvršitelj: J. Barbarić).

Pripremljena je konačna redakcija latinskog teksta i prijevoda spisa "Obsidio Iadrensis" (autor prijevoda V. Gortan). Izrađene su inačice pisanja u različitim rukopisima i starim izdanjima, te se dovršava izrada popratnog kritičkog aparata za bilješke i izrada uvodnog teksta (M. Kurelac, Z. Ladić, D. Karbić, vanjski suradnici: V. Vratović, B. Glavičić).

Građa za gospodarsku, demografsku i političku povijest Hrvatske

Sudjelovalo se s referatom (na njemačkom jeziku) na III. međunarodnom kongresu o soli (proizvodnja i kupoprodaja soli u Granadi). (I. Erceg).

Održano predavanje o tematici: "Gospodarsko stanje i promjene tijekom 18. st. u Slavoniji" (I. Erceg).

Objavljeno:

a) Životni uvjeti stanovništva u Slavoniji (i dijelu Podunavlja) krajem 17. st. i početkom 18. st., 7-31.

b) Prilog o gospodarskom stanju u Bakru neposredno nakon pogubljenja Zrinskog i Frankopana, 73-85 (I. Erceg).

Knjiga u tisku: Javni djelatnici, veleposlanik i ekonomist Ivan Kapistran Adamović (18. st.). (I. Erceg).

J. Barbarić, Antun Prpić, temelji naše vjere. Izd. RKT Župni ured Španski, Zagreb 1994., 1-111.

J. Barbarić, Kronika franjevačkog samostana u Brodu na Savi, sv. I (1706.-1787.). Chronicon Conventus franciscani Brodii in Savo, volumen I (1706-1787). Za tisak priredio J. Barbarić. Uredio P. Egidije Stjepan Biber. Biblioteka Muzeja Brodskog Posavlja, knj. II, Matica hrvatska - ogranak Slavonski Brod. Franjevački samostan Slavonski Brod i Povijesni arhiv Slavonski Brod, Slavonski Brod 1995., I-XXIX i 1-356. Latinski tekst i hrvatski prijevod.

J. Barbarić, J. Kolanović, J. Ivanović, Državnopravni položaj Slavonije i Srijema u dokumentima 1699.-1848., Fontes. Izvori za hrvatsku povijest, sv. 1. Izdanje Hrvatski državni arhiv, Zagreb 1995., 11-151.

Na drugom su mjestu iskazani radovi Andrije Lukinovića, suradnika na zadatku b) spomenutoga projekta, a koji su radovi temeljni za hrvatsku povijest (primjerice, Povijesni spomenici Zagrebačke biskupije, sv. V. i VI., "Zagreb - Devetstoljetna biskupija", Zagrebački biskupi i nadbiskupi s drugim autorima, da spomenemo samo knjige, nezaobilazne u proučavanju povijesti crkve u Hrvata).

Predano u tisak za Hrvatsku enciklopediju i Hrvatski leksikon prilozi: Grb hrvatski; Grbovnica, Grbovi, Heraldika; Sfragistika (A. Gulin).

A. Cutheis, Analistika, Arnir, Branimir, Dabro Đakon, Diploma, Diplomatika (M. Matijević Sokol).

Notarski spisi

Evidentiranje objavljenih i neobjavljenih notarskih spisa hrvatskih gradova. Rad na materijalu Šibenskog i Trogirskog notarijata, te na materijalu iz samostana sv. Kuzme i Damjana kao i na arhivskom materijalu samostana sv. Frane (D. Karbić).

Nastavljeno je s indeksiranjem spisa zadarskih notara (osobito oporuka). Izvršen je prijepis većeg broja oporuka zadarskih notara iz druge polovice 14. st., te je izvršen i njihov djelomičan upis u kompjutorsku bazu (Z. Ladić).

Dovršen je rad na notarskim spisima hrvatskih gradova kao i osnovnih skupina još neobjavljenih notarskih spisa u arhivima i knjižnicama u zemlji i inozemstvu (D. Karbić, M. Karbić, Z. Ladić i J. Stipišić). Kotorski notarski spisi.

Nastavljen je i dijelom dovršen rad na objavljivanju tekstova notarskih spisa grada Splita "Spisi splitskog notara Ivana iz Ankone", knj. I i II., god. 1341-1364. (J. Stipišić, A. Nazor).

Nastavljeno je pripremanje skupine isprava i tekstova vezanih uz život i djelovanje sv. Ivana Trogirskoga (M. Kurelac).

Studije iz hrvatske povijesti

"Država SHS i historiografski problemi vezani uz nju", rad u okviru postdiplomskog studija (A. Kolarić).

Završena su arhivska istraživanja potrebna za temu "Odjek europskih revolucionarnih zbivanja 1848. u Hrvatskoj" (A. Kolarić).

"Nacionalne države u Europi", referat na znanstvenom seminaru u Otzenhausenu (Njemačka) u Europskom domu (A. Kolarić).

"Pronalazi li Europa svoj put", problemi europske integracije u povijesti i sadašnjosti, hrvatski vanjskopolitički položaj u Europi i odnosima Hrvatske i Europe, sudjelovanje na seminaru u organizaciji Europskog doma iz Zagreba u Crikvenici (A. Kolarić).

Održano predavanje na znanstvenom skupu "O Bogoslovu Šuleku" u organizaciji Hrvatske akademije u Zagrebu s temom "Bogoslav Šulek 1848." (A. Kolarić).

Napisan rad "Bitka kod Siska u opisima suvremenika" i tiskan u zborniku "Sisačka bitka 1593.". Zagreb - Sisak 1994., 239-242 (D. Karbić).

Izrađeni znanstveni radovi (u rukopisu):

a) Odjek pada tvrđave Accon 1291. g. u Hrvatskoj (o križarskoj vojni kao vidu hodočašća),

b) O hrvatskim hodočašćima u srednjem vijeku,

c) O najstarijim hodočašćima iz Kotora (Z. Ladić).

Diplomatički i ostali pisani izvori za povijest Ivanića i njegova kraja (1246.-1808.), Zbornik "900 godina Ivanicha", Kloštar Ivanić - Ivanić Grad - Križ 1994. Odbor za obilježavanje 900. obljetnice Ivanića, AGM, Zagreb 1995., 180-236 (J. Barbarić).

Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

- *Repertorij srednjovjekovnih povijesnih izvora.*

a) *Međunarodni repertorij.* Obrađeni izvori s početnim slovima L - M - N. Tekstovi su odaslani Znanstvenom komitetu u Rimu za Repertorij pri "Istituto Storico Italiano per il Medio Evo" - Roma. Tajničke poslove obavljao dr. M. Kurelac.

b) *Nacionalni repertorij.* Nastavljen je rad na prikupljanju i redigiranju priloga za ovaj priručnik koji obuhvaća: 1. Zbirke izvora i priručnika; 2. Obradu pojedinih izvora i skupina izvora; 3. Obradu arhivskih i bibliotečnih fondova srednjovjekovne građe (M. Kurelac i skupina autora).

- *Lexicon latinitatis Medii Aevi - Additamenta ad vol. I-II.* Nastavljen je rad na dopunama za Rječnik srednjovjekovnog latiniteta iz daljnjih skupina izvora (J. Stipišić, M. Matijević Sokol, V. Gamulin, D. Karbić, M. Karbić, M. Kurelac, Z. Ladić).

- *Paleografski album hrvatskih povijesnih dokumenata razdoblja hrvatskih narodnih vladara do 1102. g.* Nastavljen je rad na građi koja nije bila dosad obuhvaćena. Nastavljeno je sređivanje fototeke (D. Karbić, M. Karbić).

- Nastavljen je rad na bibliografiji povijesti objavljenih izvora za prošlost Istre. U skladu s utvrđenom metodom nastavljeno je prikupljanje podataka iz novoizašlih časopisa, zbornika i drugih znanstvenih edicija (D. Karbić, Z. Ladić, I. Jurković, M. Kurelac).

Održano je predavanje latinskog jezika i srednjovjekovnog latiniteta u okviru studija povijesti, te pomoćne povijesne znanosti u okviru studija arhivistike kao i na postdiplomskom studiju povijesti.

Obavljena su predavanja iz paleografije, diplomatike i srednjovjekovnog latiniteta u sklopu 2. dubrovačke medievističke radionice (M. Matijević Sokol).

Napisano je više stručnih priloga koji su objavljeni u "Obavijestima Hrvatskog arheološkog društva" i "Solinskoj kronici" (M. Matijević Sokol).

Surađivalo se na projektu prevođenja djela A. B. Krčelića "Povijest zagrebačke biskupije s posebnim obzirom na kronološka pitanja" (M. Matijević Sokol).

Izrađena je recenzija djela "Najstarija povijest Hrvata" autora S. Pantelića, Historijski zbornik, god. XLVII, 1, Zagreb 1995., 177-181 (D. Karbić).

Napisane su bibliografske jedinice za "Hrvatski leksikon" (Slavonija, feudalizam, Jagelović i t. d.). (D. Karbić).

Suradnja kod izdavanja knjige: Neustädterove uspomene", sv. II .(D. Karbić).

Napisan je članak "O religioznoj politici Šubića u doba Mladena i Pavla" (D. Karbić).

Surađivalo se na projektu "Hrvatska i Europa" (Europa projekt), pri čemu su sređivane bilješke (D. Karbić).

U suradnji sa dr. N. Ritig-Beljak iz Instituta za etnologiju i folkloristiku započela je suradnja s mjesnim poglavarstvom i župnikom mjesta Garištof (Geresdorf, Gyiróth). U tu svrhu prevedena je 41 stranica kanoničkih vizitacija iz 17. i 18. st. (J. Marković).

Prikazi knjiga i časopisa

J. Barbarić objavljivao je prikaze knjiga i časopisa u "Glasu koncila".

Sisak u obrani od Turaka, Izbor građe 1543.-1587. Priredili Jozo Ivanović, Josip Kolanović Andrija Lukinović, Fedor Moačanin i Ivan Pomper. Povijesni arhiv Sisak, Matica hrvatska - Ogranak

Sisak, Arhiv Hrvatske, Zagreb 1993. "Fontes" - Izvori za hrvatsku povijest, sv. 1. Hrvatski državni arhiv, Zagreb 1995., 336-337. Prikaz: J. Barbarić.

Povijesni spomenici Zagrebačke biskupije (Monumenta historica episcopatus Zagrebensis), sv. V. (1395.-1420.). Skupio i priredio Andrija Lukinović. Kršćanska sadašnjost i Arhiv Hrvatske, Croatica Christiana - Fontes 3, Monumenta historica 1, Zagreb 1992., VI + 714 str., *ibid.*, 337-338.

Temelji žitne trgovine. Prvotisak 1796. u Zagrebu. Pretisak (s prijevodom na hrvatski jezik), 1993. Priredio i uvodnu studiju napisao Ivan Erceg. Prijevod Mijo Lončarić, Matica hrvatska - Ogranak Karlovac, Zagreb - Karlovac 1993., *ibid.*, 343-344.

Znanstvenoistraživačka djelatnost na izvorima za hrvatsku povijest - "Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest", *ibid.*, 355-357.

Znanstveno usavršavanje

Nastavljena je specijalizacija iz srednjovjekovne povijesti i pomoćnih povijesnih znanosti na "Central European u Budimpešti" - Central European University - Department of Medieval studies:

1. Damir Karbić završio je doktorski studij u Budimpešti. Pohađao je predavanja i seminare te položio propisane ispite. Nastavio je rad na izradi doktorske disertacije "Komparacija plemićkih rodova u Hrvatskoj i Ugarskoj u kasnom srednjem vijeku".

2. Zoran Ladić također je pohađao propisana predavanja i seminare i položio propisane ispite. Nastavio je rad na istom sveučilištu na doktorskoj disertaciji "Religiozni život u Dubrovniku u kasnom srednjem vijeku". Obojica su stekli diplomu "Master of Arts Degree in Medieval studies".

Znanstveni asistent mr. Mirjana Matijević Sokol prijavila je doktorsku disertaciju pod naslovom "Toma Arhiđakon i njegovo djelo". Prijava je prihvaćena.

Jasna Marković predala je magistarski rad "Staroprednjoistočni utjecaji i mikensko nasljeđe u Ilijadi i Odiseji". Uspješno je obranila magistarski ispit i promaknuta je u zvanje asistenta istraživača.

Prijavljena je doktorska disertacija mr. Vesne Gamulin-Tuđina pod radnim naslovom "Marko Antonije de Dominis i njegova politička misao".

Ostale djelatnosti

Znanstveni djelatnici Odsjeka surađivali su s mnogobrojnim prilozima znanstvenog karaktera u časopisima i zbornicima te su pridonosili ostvarenju nekoliko fundamentalnih istraživanja posebno znanstvenih projekata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti među kojima: "Hrvatska i Europa", "Acta Croatica", "Sabrana djela Jurja Križanića", "Korpus dokumenata i spomenika hrvatske prošlosti do godine 1200.", "Toponomastički rječnik Hrvatske" i dr.

Djelatnici Odsjeka surađivali su u organiziranju znanstvenih skupova i najčešće pritom održali prigodne referate.

Knjižnica

Obavljana je redovita djelatnost knjižnice Odsjeka: nabava knjiga i časopisa, kupnjom i razmjenom sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Izvršavane su redovite obveze prema Akademiji, Referalnom centru, Zavodu za statistiku i ostalim nadležnim ustanovama. Za potrebe znanstvenih skupova i prigodnih izložaba priređivane su relevantne knjige. Radove u vezi s djelovanjem knjižnice uključiv i posudbu knjiga otežao je nedostatak redovitog bibliotekara, te su ove poslove obavljali djelatnici Odsjeka i Erika Škalabrin, administrativni tajnik.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

Organizacija jedinice

U Odsjeku za arheologiju tijekom godine radilo je pet znanstvenih djelatnika. Asistent Nikša Petrić već dvanaestu godinu boravi na Hvaru.

Znanstveni djelatnici Odsjeka radili su na projektu "Naselja i kulture pretpovijesnoga i antičkoga razdoblja na Jadranu".

Voditelj Odsjeka je akademik *Mate Suić*, a zamjenik voditelja upravitelj do 1. svibnja bio je prof. *Božidar Čečuk*, koji je zbog odlaska u zasluženu mirovinu prekinuo radni odnos.

Odlukom Razreda za društvene znanosti novi upravitelj postala je dr. *Branka Migotti*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Voditelj Odsjeka akad. Mate Suić nastavio je istraživanja ranog kršćanstva na jadranskim otocima. Obrađivao je i arheološko-topografske probleme na istočnojadranskoj obali. Posebnu pozornost posvetio je problemima kontinuiteta na prijelazu iz kasne antike u hrvatski srednji vijek. Bavio se i problemima hrvatske etnogeneze.

B. Čečuk nastavio je s laboratorijskom, stručnom i znanstvenom obradom arheološke građe iskopane u prijašnjim istraživanjima u Veloj špilji na otoku Korčuli i u špilji Kopačini na otoku Braču.

Dr. Branka Migotti, znanstvena suradnica, proučavala je arheološku građu i pisanu dokumentaciju o različitim vidovima materijalne i duhovne ranokršćanske kulture u sjevernoj Hrvatskoj (rimska Panonija), posebice u odnosu prema srodnim nalazima u Dalmaciji. Naglasak je stavljen na probleme hagiografije i simbolike, te religijskog kontinuiteta između poganskog i kršćanskog razdoblja.

Mr. Alka Domić Kunić, znanstvena asistentica, radila je na prikupljanju i obradi podataka za doktorsku disertaciju pod nazivom: "Geografija i etnografija Ilirika u djelu Plinija Starijeg". Prikupljala je građu (povijesnu, arheološku i epigrafičku) za proučavanje antičkog razdoblja u rimskim provincijama Panoniji i Dalmaciji.

Mr. Mario Šlaus, znanstveni asistent, nastavio je rad na antropološkim analizama arheoloških populacija na području Republike Hrvatske. Provedene analize obuhvaćaju paleodemografske, paleopatološke i kraniometrijske obrade kao i standardna antropogeometrijska mjerenja. Svrha tih analiza je dvojaka: s jedne strane rekonstrukcija načina i uvjeta života arheoloških populacija s naglaskom na analiziranje utjecaja ekoloških i kulturnih čimbenika na biološko oblikovanje čovjeka tijekom vremena. S druge strane stvara se komparabilna baza podataka koje će omogućiti uspoređivanje dobivenih podataka između različitih arheoloških populacija na hrvatskom području kao i između tih populacija i onih iz drugih europskih zemalja.

M. Šlaus sudjelovao je u radu Vladine komisije za utvrđivanje identiteta žrtava ubijenih u Domovinskom ratu i u laboratorijskoj analizi nađenih ostataka. Nastavljen je i rad u okviru zajedničkog hrvatsko-američkog znanstvenog projekta na stvaranju forenzično-antropološke baze podataka za utvrđivanje osobnog identiteta žrtava Domovinskog rata.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

B. Čečuk bio je član Organizacijskog odbora Hrvatskog arheološkog društva međunarodnog znanstvenog skupa "Područje Šibenske županije od pretpovijesti do srednjeg vijeka", koji se održao u Šibeniku od 18. do 20. listopada o. g.

Ostali rad

Tijekom godine u priručnu biblioteku Odsjeka primljeno je i katalogizirano 23 časopisa i 35 knjiga koje Odsjek prima u zamjenu s domaćim i inozemnim ustanovama za časopis Razreda za društvene znanosti "Arheološki radovi i rasprave", kao i za druga Akademijina izdanja.

B. Migotti sudjelovala je kod postavljanja izložbe "Od Nepobjedivog Sunca do Sunca Pravde" i u predstavljanju prateće teme o ranome kršćanstvu na području sjeverne Hrvatske u nizu hrvatskih gradova (Đakovo, Osijek, Sisak).

Odsjek je ostvarivao suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama u Hrvatskoj i u inozemstvu (Slovenska akademija znanosti i umjetnosti, Filozofski fakultet u Ljubljani itd.).

B. Čečuk, kao glavni urednik, uređuje stručno-znanstveni časopis "Obavijesti" (Hrvatsko arheološko društvo); tijekom godine objelodanjena su tri broja toga časopisa. Urednik je i "Izdanja Hrvatskog arheološkog društva", radio je na skupljanju priloga za 17. i 18. broj te edicije. Predsjednik je Nakladničkog vijeća Hrvatskog arheološkog društva te član Izdavačkog savjeta "Starohrvatske prosvjete" Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika iz Splita.

Djelatnici Odsjeka radili su na prikupljanju i sređivanju priloga za 12. broj "Arheoloških radova i rasprava" koji će biti posvećen uspomeni pok. akad. Duje Rendić-Miočevića, urednika toga časopisa i voditelja Odsjeka za arheologiju.

B. Čečuk je otvorio izložbu "Vela špilja. Pretpovijest otoka Korčule", koja je priređena u Dubrovniku 19. prosinca.

Publicistička djelatnost

B. Čečuk - D. Radić, Vela špilja. Pretpovijest otoka Korčule. Katalog izložbe. Vela Luka 1995., 63 str.

B. Migotti, O religijskom odnosu prema štovanju mrtvih u pretkršćanskoj antici, Diadora, 15, Zadar 1993., 205-221 (objavljeno 1995.); "Sol Iustitiae Christus est" (Origines). Odraz solarne kristologije na ranokršćanskoj građi iz sjeverne Hrvatske, Diadora, 16, Zadar 1995.; Vrste i namjene ranokršćanskih zdanja u Dalmaciji, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 34, Zadar 1995.

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Organizacija jedinice

U Odsjeku je tijekom 1995. radilo dvoje djelatnika sa znanstvenim zvanjima. Jedinica je do 6. srpnja imala privremene radne prostorije u Opatičkoj ulici 10. Spomenutog dana preselila je u nove radne prostorije u Hebrangovoj ulici 2. Unatoč skromnim uvjetima za normalan rad, djelatnici Odsjeka obavljali su tekuće i znanstvenoistraživačke poslove bez zastoja.

Dužnost voditelja Odsjeka obavljao je akademik *Andre Mohorovičić*, a upravitelja član suradnik *Mirko Marković*. Istraživači Odsjeka radili su tijekom 1995., uz ostalo, na projektu Ministarstva znanosti i tehnologije pod naslovom "Proučavanje naselja, podrijetla i etnogeneze stanovništva Hrvatske".

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Dr. Mirko Marković, znanstveni savjetnik, radio je na realizaciji projekta "Proučavanje naselja, podrijetla i etnogeneze stanovništva Hrvatske", te na ostalim poslovima. Dovršio je rukopis monografije "Rijeka i Klobučarić" (180 str. sa 70 starih planova Rijeke i okolice u prilogu). Rukopis je recenziran i lektoriran i nalazi se u postupku objavljivanja. Na izučavanju arhivske građe za spomenutu monografiju radio je 14 dana u Zemaljskom arhivu Štajerske u Grazu. Napisao je dopunska poglavlja za monografiju "Hrvati. Narodni život i kulturno nasljeđe" (Hrvatsko plemstvo, svećenstvo i redovništvo; zajedno 220 stranica). Objavio je dva veća rada, i to "O etnogenezi stanovništva Like" i "Zagreb iz aspekta naseobinskog razvoja". Održao je 1. lipnja 1995. u Akademiji javno predavanje "O etnogenezi dinarskih Vlaha u Hrvatskoj". Izučavao je arhivsku građu o podrijetlu i etnogenezi pojedinih etničkih skupina pučanstva Hrvatske, posebice Šokaca i Vlaha. Obavljao je (zajedno s akad. A. Mohorovičićem) dužnost urednika Zbornika za narodni život i običaje, te tajnika Odbora za narodni život i običaje Akademije. Član je više radnih odbora, povjerenstava u sastavu Akademije ili izvan sastava Akademije.

Zorica Šimunović-Petrić, asistent, radila je također na realizaciji projekta "Proučavanje naselja, podrijetla i etnogeneze stanovništva Hrvatske", napose na prikupljanju arhivske i ilustrativne građe za knjigu dr. Markovića "Rijeka i Klobučarić". Radila je u Knjižnici Akademije, Sveučilišnoj i nacionalnoj biblioteci, Muzejsko-dokumentacijskom centru i u Odjelu za dokumentaciju Etnografskog muzeja u Zagrebu na istraživanju svilogojstva, izradi svile i njenoj primjeni u

tradicijskom tekstilu. Prikupljala je etnografsku građu od Imoćana i Kijevljana koji žive u Zagrebu i njegovoj okolici. U tisku se nalazi nekoliko njezinih radova. Objavila je rad "Narodna graditeljska baština Hrvatske (Problemi zaštite i rekonstrukcije)". Radila je na preseljenju Odsjeka u nove radne prostorije, sređivanju njegove stručne knjižnice te rukopisnog arhiva Odbora za narodni život i običaje. Vodila je tekuće administrativne poslove Odsjeka.

Objavljeni radovi

M. Marković, O etnogenezi stanovništva Like, Zbornik za narodni život i običaje HAZU, knj. 53, Zagreb 1995., 73-189; Zagreb iz aspekta naseobinskog razvoja, *ibid.*, 229-270.

Z. Šimunović-Petrić, Narodna graditeljska baština Hrvatske (Problemi zaštite i rekonstrukcije), Zbornik za narodni život i običaje HAZU, knj. 53, Zagreb 1995., 191-197.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Organizacija jedinice

Odsjek za ekonomska istraživanja osnovan je 29. ožujka 1979., a radom je otpočeo 1. listopada 1980. u prostorijama na Strossmayerovom trgu 2, gdje se i danas nalazi.

Na ostvarivanju znanstvenoistraživačkih i tekućih poslova, tijekom 1995. radilo je dvoje djelatnika Odsjeka: znanstveni suradnik i administrativni referent. Uslijed nedostatka financijskih sredstava i nepopunjenih radnih mjesta, otežan je rad na istraživanjima koja su u tijeku. Voditelj Odsjeka je akademik *Jakov Sirotković*, a upravitelj dr. *Gordan Družić*.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad odvijao se u okviru osnovne djelatnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kroz projekt odobren od Ministarstva znanosti i tehnologije: "Ekonomski položaj gospodarstva Hrvatske i mogućnosti razvoja" (glavni istraživač: akademik J. Sirotković). Rad na projektu bio je zaokružen objavljivanjem knjige J. Sirotkovića Hrvatsko gospodarstvo 1945.-1992./Ekonomski uzroci sloma Jugoslavije i oružane agresije na Hrvatsku 1993. godine. U 1994. i 1995. radilo se na prikupljanju dokumentacije i obradi podataka relevantnih za nastavak projekta. Financiranje projekta od strane Ministarstva znanosti i tehnologije nije omogućavalo sustavniji rad, pa su u 1994. i 1995. obrađene samo pojedine teme kao što su: J. Sirotković, Struktura hrvatskog gospodarstva i stabilizacijska politika; G. Družić, Razvoj poduzetništva u Hrvatskoj (ta dva rada bila su prezentirana na Međunarodnoj konferenciji "Restrukturiranje gospodarstva u tranziciji" na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu od 7. do 9. studenoga 1995.); J. Sirotković, Metode ostvarivanja gospodarske strategije Hrvatske; G. Družić, Kreditiranje i subvencioniranje poljoprivrede u Republici Hrvatskoj; J. Sirotković, Ekonomski položaj Hrvatske u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine - Odnosi u nivou razvijenosti.

Publicistička djelatnost

Prilozi u knjigama i zbornicima

J. Sirotković, Struktura hrvatskog gospodarstva i stabilizacijska politika. Restrukturiranje gospodarstva u tranziciji, knj. 1, Ekonomski fakultet Zagreb, 349-361 (1995.), Zagreb.

G. Družić, Razvoj poduzetništva u Hrvatskoj. Restrukturiranje gospodarstva u tranziciji, knj. 3, Ekonomski fakultet Zagreb, 51-59 (1995.), Zagreb; 64 natuknice za Ekonomski leksikon LZ "Miroslav Krleža" (1995.), Zagreb.

Prilozi u časopisima

J. Sirotković, Ekonomski položaj Hrvatske u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine - Odnosi u nivou razvijenosti, Suvremeni ekonomski problemi 1, 133-165 (1994.), Zagreb.

G. Družić, Kreditiranje i subvencioniranje poljoprivrede u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled 1-2, 133-146 (1995.), Zagreb.

Ostali rad

U tijeku godine dopunjavan je i sređivan priručni bibliotečni fond s područja znanstvenoistraživačke djelatnosti Odsjeka, kojim se osim zaposlenih u Odsjeku koriste i vanjski suradnici na projektima. Nastavljen je rad na dokumentaciji za projekt "Ekonomski položaj gospodarstva Hrvatske i mogućnosti razvoja", premda u vrlo reduciranom obliku zbog nedostatka financijskih sredstava.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI - ZADAR

Organizacija jedinice

Kao i prošle, tako i tijekom 1995. u Zavodu je djelovalo 9 djelatnika. Šest su u povijesnim znanostima (dr. Šime Peričić, znanstveni savjetnik; dr. Milko Brković, viši znanstveni suradnik; mr. Marjan Diklić, asistent; mr. Mladen Ančić, asistent; prof. Marija Zaninović-Rumora, stručni suradnik; prof. Ivna Anzulović, mlađi asistent) i tri administrativna službenika (Dragojla Dukić, Anka Breulj, Divna Njegovan). Voditelj Zavoda je akademik *Mate Suić*, a njegov zamjenik upravitelj dr. *Milko Brković*.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

Zavod je ove godine priveo kraju rad na znanstvenom projektu "Prošlost Dalmacije", odobrenom od Ministarstva znanosti Republike Hrvatske. Ministarstvo je, naime, najavilo raspisivanje natječaja za nove projekte, pa će Zavod ili zaključiti rad na navedenom projektu i započeti novi ili pak produžiti stari. Dosad su obavljena istraživanja u arhivima i knjižnicama, osobito u zadarskom Povijesnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici. U okviru projektnih istraživanja obrađene su s diplomatičkog i povijesnog stajališta isprave iz doba hrvatskih narodnih vladara; problem povezanosti primorskih gradova sa širim hrvatskim zaleđem; dobrim dijelom je prikupljena i obrađena arhivska građa iz kulturne povijesti, toponimije i topografije; također su istražene i obrađene mjere sjeverne Dalmacije u mletačkom razdoblju; teme iz političke, gospodarske, kulturne i vojne povijesti Dalmacije; te izvorna arhivska građa, periodika i literatura o političkim strankama u Dalmaciji.

Dr. Šime Peričić je shodno planu rada za 1995. istraživao građu u Povijesnom arhivu u Zadru, Znanstvenoj knjižnici i Zadru i Povijesnom arhivu u Splitu. Srazmjerno tome obradio je nekoliko tema iz povijesti Dalmacije. Rezultat toga njegova rada su radovi: Povijesni razvoj vatrogastva u Zadru (15 kartica), Dopuna povijesti pomorstva Silbe (17 kartica) i Pregled gospodarskih prilika otoka Visa do 1941. godine (64 kartice). Dr. Peričić je također načinio za potrebe Matice hrvatske - Ogranka u Zadru kraće prikaze života Dinka Politea, Frane II. i Huberta Borellija (9 kartica). Aktivno je sudjelovao na znanstvenim skupovima "Tisuću godina ribarstva u Hrvata", održanom u Zadru i Salima od 11. do 14. listopada 1995., s referatom Pregled gospodarstva Salija u prošlosti i Područje Novigrada kroz stoljeća, održanom u Zadru od 14. do 16. prosinca 1995., s referatom Prilog poznavanju Novigrada kao trgovišta.

Dr. Milko Brković pripremio je ili predao za tisak: Zadar u 13. stoljeću, Uloga bosanskog kraljevskog dvora u zbivanjima u Dalmaciji s težištem na Novigrad i njegovo susjedstvo god. 1382.-1409., Pečati u ispravama hrvatskih narodnih vladara i Pisari u ispravama hrvatskih narodnih vladara. Također je izradio nekoliko odrednica iz povijesti za Hrvatsku enciklopediju. Sudjelovao je na znanstvenostručnom skupu Marko Polo i istočni Jadran u 13. stoljeću, održanom u Korčuli od 4. do 7. listopada, s referatom Zadar u 13. stoljeću i na znanstvenom skupu Novigradsko područje kroz stoljeća, održanom od 14. do 16. prosinca u Zadru, s referatom Uloga bosanskog kraljevskog dvora u

zbivanjima u Dalmaciji s težištem na Novigrad i njegovo susjedstvo god. 1382.-1409. Dr. Brković bio je jedan od promotora ovih izdanja: T. Vukšić, Međusobni odnosi katolika i pravoslavaca u Bosni i Hercegovini (1878.-1903.), Povijesno teološki prikaz, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 36/1994.; A. i E. Pavlović, Pavlovići u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini (ujedno i recenzent); D. Magaš, Povijesno-zemljopisne osnove razvoja Nina i problemi njegove suvremene valorizacije. Član je uredništva znanstvenih časopisa Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru i časopisa Instituta za povijest Katoličkog teološkog fakulteta u Zagrebu, Croatica Christiana periodica, te urednik knjige D. Magaš, Povijesno-zemljopisne osnove razvoja Nina i problemi njegove suvremene valorizacije. Prikupio je rukopise za sv. 38/1996. Radova Zavoda. Također je koordinirao rad i pratio djelovanje Zavoda u suradnji s Upravom Akademije, surađivao sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, pratio rad oko saniranja zgrade i uvođenja strujnog grijanja, te obavljao ostale upraviteljske poslove.

Mr. Marjan Diklić radio je na prikupljanju i proučavanju arhivske građe o pravaštvu u Dalmaciji. Istraživao je u Povijesnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Splitu. Na početku godine održao je predavanje u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu, pod naslovom Razvoj i djelovanje Stranke prava u Hrvatskoj i Dalmaciji. U organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Zadru i Povjereništva Matice hrvatske u Vrsima održao je 20. kolovoza 1995. u Vrsima predavanje Pravaštvo u Dalmaciji do kraja prvog svjetskog rata. Intenzivno je radio i još radi na izradbi svoje doktorske disertacije.

Mr. Mladen Ančić je tijekom godine istraživao probleme povezanosti primorskih gradova sa širim hrvatskim zaleđem u kasnom srednjem vijeku. U okviru tako postavljenog zadatka uspio je ove godine dovršiti tekst knjige Putanja klatna, Politički odnosi ugarsko-hrvatskog kraljevstva i Bosne u 14. st., koja je recenzirana u okviru Akademije i prihvaćena za tisak. U istom tom sklopu prepisao je knjigu isprava što ih je zadarski kaptol 80-ih i 90-ih godina 14. st. izdavao kao mjesto javne vjere (*locus credibilis*), najvećim dijelom za potrebe hrvatskog plemstva u zadarskom zaleđu. Knjiga sadržava ukupno 77 isprava na 180 stranica prepisanoga teksta knjižnoga formata uz manji uvodni tekst, pripremljena je za tiskanje. Tijekom godine M. Ančić je sudjelovao u radu Okruglog stola "Hrvatska između Istoka i Zapada" u organizaciji Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Zavoda za hrvatsku povijest toga fakulteta. Također je sudjelovao u radu znanstvenoga skupa "Ljubuški, ljudi i vrijeme" s referatom Humsko kneštvo. Dovršio je i predao za obranu doktorsku disertaciju.

Prof. Marija Zaninović-Rumora dijelom je provela arhivska istraživanja vezana za proizvodnju soli i solnih mjera otoka Paga. Predala je za tisak radove Zadarske mjere sredinom 19. stoljeća (u: Građa i prilozi za povijest Dalmacije Povijesnog arhiva u Splitu, zbornik posvećen D. Božić-Bužančić) i Solne mjere otoka Paga od 14. do 16. stoljeća (u: Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru).

Prof. Ivna Anzulović prikupljala je građu iz kulturne povijesti, te toponimije i topografije zadarskog kraja. Istraživala je u Povijesnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Zadru. Sudjelovala je na znanstvenostručnim skupovima "Posedarje u prošlosti", s referatom Posedarski knezovi i njihovi posjedi, zatim na skupu "Domaća rič", u organizaciji Matice hrvatske u Zadru, s referatom Pečenje kruha u Novigradu i Novigradsko područje kroz stoljeća, s referatom Razvoj novigradskoga područja od srednjeg vijeka do 18. stoljeća.

Izdavačka djelatnost

Zavod je i ove godine, uz sve teškoće, već u mjesecu studenom objavio svoj redoviti godišnjak Radovi (sv. 37/1995.), koji su financirali Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske, Poglavarstvo grada Zadra, Poglavarstvo Zadarsko-kninske županije, Poglavarstvo općine Nin, Dalmatinska banka Zadar i Marina-projekt Zadar. Taj je svezak objelodanjen u nakladi od 1000 primjeraka, a posvećen je dr. Vjekoslavu Maštroviću, dugogodišnjem i zaslužnom upravitelju zadarskog Akademijinog Zavoda i uredniku 30 svezaka toga godišnjaka. Uz taj pravovremeni tiskani sv. 37 Radova tijekom godine prikupljeni su rukopisi za slijedeći svezak (38/1996.) i dostavljeni Razredu za društvene znanosti na recenziju. Uz godišnjak Radove Zavod je u 1995. nakon više od deset knjiga uspio oživiti svoju seriju Djela, unutar koje je tiskao knjigu D. Magaša, Povijesno-zemljopisne osnove razvoja Nina i problemi njegove suvremene valorizacije, 169 str. + 27 priloga.

Zavod je 10. travnja 1995. u prostorijama muzeja priredio izložbu svojih izdanja na kojoj su bili nazočni mnogi uzvanici. Izložbu su pozdravili predstavnici Uprave Akademije, gradske, županijske i crkvene vlasti, te saborski zastupnici. Na predstavljanju izdanja naglašeno je vrijeme i svrha osnutka (1954.) Zavoda, kao i njegova osnovna djelatnost koja se sastoji od znanstvenoistraživačkog i stručnog rada na polju povijesnih znanosti, koji se pak odvija kroz pojedinačne i zajedničke projekte. Dio plodova te djelatnosti članova Zavoda i njegovih vanjskih suradnika upravo je prezentiran na toj izložbi. Od samog svoga osnutka Zavod je počeo izdavati svoj godišnjak Radovi. Skoro da nema zadarskog znanstvenika iz područja humanističkih i društvenih znanosti a da nije sudjelovao svojim prilozima u toj publikaciji, a sudjelovali su i mnogobrojni autori izvan Zadra. Rečeno je i to da je dosad tiskano 36 svezaka u kojima je sudjelovalo preko 500 autora. Radovi se šalju u zamjenu širom Hrvatske i svijeta, na oko 500 adresa, tako da je i preko njih Zadar nazočan skoro u svim svjetskim akademijama znanosti i srodnim ustanovama. Zauzvrat i na osnovi njih Zavod prima domaće i strane publikacije čime akumulira knjižni fond svoje knjižnice. Osim Radova Zavod je objelodanio 16 knjiga posebnih izdanja, 7 monografija u seriji Djela, 4 broja časopisa Adriatica maritima i 3 jubilarna sveska Pomorskog zbornika.

U god. 1995. djelatnici Zavoda objavili su:

Š. Peričić, Prinosi povijesti Zadra XVII. i XVIII. stoljeća, Zadarska smotra, 4-5, 65-74 (42/1993.), Zadar; 100. godišnjica izlaženja Poljodjelskog vjesnika (1893.-1993.), isto, 25; 100. godišnjica izlaženja lista L'Economista (1893.-1993.), isto, 26; Horacije Pinelli, isto, 249-251; Prilog upoznavanju pomorstva otoka Lošinja, Vjesnik Povijesnog arhiva Rijeka, 35-36, 185-203 (1994.), Rijeka; Pregršt statističkih podataka o Istri i kvarnerskim otocima s raskrižja 18. i 19. stoljeća, isto, 257-272; Dalmatinci u vojnoj službi Austrije (1797.-1805.), Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 37, 595-626 (1995.), Zadar; Stanko i Nenad Ožanić kao ekonomski povjesničari, Zadarska smotra, 1-2, 43-46 (43/1994.), Zadar; Pomorska trgovina Dalmacije u XIX. stoljeću, Ogranak Matice hrvatske Zadar, Zadar 1995., 140 str.

M. Brković, Svjedoci u ispravama hrvatskih narodnih vladara, Croatica Christiana periodica, 34, 51-58, XVIII/1994. (1995.), Zagreb; Međusobni odnosi katolika i pravoslavaca u Bosni i Hercegovini (1878.-1903.), Povijesno-teološki prikaz, Mostar 1994., isto, 167-174 (prikaz); Mjesta izdanja isprava hrvatskih narodnih vladara, isto, br. 35, 73-78, XIX/1995. (1995.); Supskripcija i aprekacija u ispravama hrvatskih narodnih vladara, isto, 78-84; Posedarje, Presjek kroz povijest, obnova i izgradnja, Općina Posedarje, Posedarje 1995. (koautor); Dispozicija u ispravama hrvatskih narodnih vladara, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 37, 93-116 (1995.), Zadar.

M. Diklić, Stranka prava u Dalmaciji povodom 100. obljetnice osnutka (1894.-1994.), Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 37, 779-791 (1995.), Zadar; Razvoj i djelovanje Stranke prava u Hrvatskoj, Zadarska smotra, 6, 259-275 (XLII/1993.), Zadar.

I. Anzulović, Bilješka o djelovanju Stanka Ožanića u Novigradu. U: Zbornik radova sa znanstvenog skupa Stanko Ožanić život i djelo, 225-245 (1994.), Zadar (također tiskano u Zadarskoj smotri, 1-2, XLII/1994.); Lov tuna u Novigradu, Zadarska smotra, 6, 163-194 (XLII/1993.), Zadar.

Knjižnica Zavoda

D. Dukić zaprimila je nove publikacije pristigle u Zavod putem zamjene i kupnje, te ujedno započela međubibliotečnu zamjenu sv. 37. Radova s drugim knjižnicama i ustanovama. Dio stručnih poslova knjižnice obavila je D. Dukić.

Ostali rad

Zavod je izradio plan rada za slijedeću godinu. Tijekom listopada 1995. Zavod je podnio prijavu na oglas za predlaganje programa javnih potreba u kulturi od interesa za grad Zadar u 1996. godini. U toj je prijavi prednost data izdavačkoj djelatnosti, promicanju i vrednovanju kulturno-povijesne baštine Zadra, te sanacija i oprema zgrade Zavoda. Već sada postoje dobre naznake da će grad bar djelomično financirati neke od navedenih stavki. Isto se očekuje i od Zadarsko-kninske županije.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI - RIJEKA

Organizacija jedinice

Zavod za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije u Rijeci, sa znanstvenom jedinicom u Puli, nastavio je u 1995. znanstvenu i stručnu djelatnost na programu dviju znanstvenih disciplina: povijest i etnologija. U okviru zasnovanih planova rada, a naravno ovisno o financijskim sredstvima za terenska i arhivska istraživanja, suradnici su nastavili s prikupljanjem, istraživanjem i obradom povijesno-kulturnih odrednica Istre, Rijeke, Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i Kvarnerskih otoka.

Zavod u Rijeci je, u okviru popunjenosti znanstvenoga osoblja, nastojao obraditi izvorna arhivska vrela cjelokupne prošlosti područja sjevernoga Jadrana. No, s obzirom na nedostatak osoblja, obrađena su samo neka povijesna razdoblja, pri čemu je poseban obzir pokazan prema povijesnim vezama i odnosima sa susjednom Slovenijom, a zatim Trstom i Venecijom, te srednjom Europom. Riječ je o područjima koja su svojim političkim utjecajem kao i Hrvatska ostavili tragove u povijesti ovog područja. Hrvatski etnički element sačuvao je na području sjevernog Jadrana - koje je neprestano kroz povijest bilo pod pritiscima stranih država i politika - svoju osebujnost i samostojnost, koja se posebice, osim u jeziku, dakako, očituje i u ostacima svakodnevnog življenja. Rezultati istraživanja iznijeti su na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, a rukopisi znanstvenih djelatnika Zavoda objavljeni su u periodičnim edicijama i publikacijama Republike Hrvatske, te također u inozemstvu.

U okviru suradnje i rada, Zavod je surađivao sa svim srodnim ustanovama i organizacijama posebice na širem području sjevernog Jadrana: povijesni arhivi u Rijeci i Pazinu, katedre Čakavskog sabora Buzeta, Pazina, Grobnika, Klane, Opatije, Matulji, Ronjgi i Rijeke, Društvo za hrvatsku povijesnicu Republike Hrvatske, Povijesno društvo Rijeka, Društvo arhivista Istre i Rijeke, Društvo za kulturnu baštinu i povijesni razvoj Istre Pula, te Zgodovinsko društvo za južno Primorsko u Kopru, Republika Slovenija. Zavod je nastavio suradnju i sudjelovanje u organizaciji znanstvenih skupova: Dani dr. Matka Laginje, Dani sv. Vida, Dani Grobništine, Pazinski memorijal, te Susreti na dragom kamenu. Istovremeno, djelatnici Zavoda sudjelovali su na nizu znanstvenostručnih skupova na području Primorsko-goranske i Istarske županije. Gotovo da nije bilo znanstvenog savjetovanja u 1995. na kome nije sudjelovao barem jedan ili dva suradnika našeg Zavoda. Dapače, upravitelj Zavoda mr. Darinko Munić član je Organizacijskog odbora Znanstvenog savjetovanja "Istra in Beneška Republika" sa sjedištem u Kopru, na kome je sudjelovao s priopćenjem.

Broj djelatnika Zavoda u 1995. naglo se promijenio, a posebice zabrinjava opadanje broja znanstvenih djelatnika.

Tijekom 1995. znanstveni savjetnik dr. Miroslav Bertoša, član Državnog vijeća za Istru, postao je generalni konzul Hrvatskog konzulata u Trstu, pa mu u vrijeme obavljanja te dužnosti staž u Zavodu miruje. Slično je i s asistentom mr. Alojzom Štokovićem, koji je 13. siječnja o. g. privremeno mobiliziran u Hrvatsku vojsku, no dosad nije i demobiliziran. Zaključno s prvom polovicom godine, asistent Nevio Šetić prešao je na rad u Ured Predsjednika Republike Hrvatske, ali s namjerom da se, nakon što prestane potreba za njegovim radom u Uredu Predsjednika, vrati u Zavod. Tako u Zavodu sada radi 8 radnika: 1 znanstveni suradnik, 2 asistenta i 2 istraživača suradnika, a tehničke poslove obavljaju administrator i administrator-knjižničar. Uz to Zavod zapošljava čistačicu, a povremeno i domara-ložača. Voditelj Zavoda je akademik *Dragovan Šepić*, a dužnost njegovog zamjenika upravitelja Zavoda obavlja mr. *Darinko Munić*. Suradnici Zavoda sudjelovali su u radu niza regionalnih komisija i odbora, a Antun Giron ove je godine dobio Nagradu grada Rijeke zajedno s dr. Petrom Strčićem, kao koautor knjige: "Poglavnikovom vojnom uredu", Rijeka 1993. (1994.), 188 str.

28. svibnja 1945. Predsjedništvo Narodne vlade Hrvatske odlučilo je "da se dozvoli osnivanje naučne ustanove Jadranski institut sa sjedištem u Sušaku, kojemu će biti zadatak da znanstveno i stručno proučava pitanje jadranskog primorja, i to s geografsko-historijsko-etnografskog, prometno-ekonomskog i tehničko-urbanističkog stanovišta, te da javno objavljuje rezultate svoga rada". Tom je odlukom potvrđeno nastajanje našeg današnjeg Zavoda, pa je 50. obljetnica postojanja te prve

znanstvene institucije izvan Akademijinog sjedišta u Zagrebu obilježena 25. svibnja u Puli i 26. svibnja u Rijeci. Glavni dio programa obilježavanja 50. obljetnice bio je znanstveni skup u Rijeci na kome su sudjelovali nekadašnji i sadašnji djelatnici Zavoda. Uz to, a s obzirom na to da je upravo ovaj Zavod 70-ih godina bio promicateljem znanstvene i kulturološke djelatnosti u Istri, gdje je pred 25 godina otvorena Radna jedinica u Puli - organizirana je u Naučnoj biblioteci Pula izložba objavljenih radova, djela i zbornika djelatnika našega Zavoda. Pokrovitelji te manifestacije bili su Istarska županija, Grad Pula i Naučna biblioteka Pula. Na otvorenju izložbe govorio je predsjednik Akademije akademik Ivan Supek, župan mr. Luciano Delbianco, monsg. dr. Antun Bogetić, biskup porečko-puljski i u odsutnosti voditelja Zavoda akademika Dragovana Šepića, upravitelj Zavoda mr. Darinko Munić. Početak obilježavanja obljetnice, 25. svibnja i izložbeni postav izazvali su veliko zanimanje Puljana i Istrana, koji su se tada mogli u osnovnim crtama upoznati sa širokom djelatnošću Zavoda.

Drugoga dana održan je Znanstveni skup u Rijeci kome su prisustvovali mnogobrojni politički, društveni i znanstveni radnici grada. Znanstveni skup je otvorio predsjednik Akademije akademik Ivan Supek, a u ime Primorsko-goranske županije skup je pozdravio župan dr. Josip Roje, dok je u ime Poglavarstva grada Rijeke govorio zamjenik gradonačelnika Željko Maurović. Inače, znanstvenom je skupu prisustvovala i prof. dr. Katica Ivanišević, predsjednica Županijskoga doma Sabora Republike Hrvatske i rektorica Riječkog sveučilišta. U radnom dijelu programa podnijeta su slijedeća priopćenja: I. Supek, Uvodno slovo (Izvod); D. Munić, Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU Rijeka (1945.-1995.); P. Strčić, Historiografija zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) od 1945. do 1995.; M. Bertoša, Za novo promišljanje sinteze. Odrednice i silnice etno-kulturnoga razvoja Istre od srednjega vijeka do polovine XIX. stoljeća; L. Margetić, O Veprinačkom zakonu i "Prepisima iz glagolitskih zapisnikah"; A. Štoković, Pravoslavna oaza pod plaštom mletačkog dužda; N. Šetić, Integracija suvremene hrvatske nacije u Istri. Metodološki i znanstveni izazov; G. Crnković, Hrvatsko-njemački odnosi u sjeveroistočnoj Istri 1880.-1918.; A. Giron, Londonski ugovor i djelatnost talijanskog civilnog komesarijata na području Kastavštine; M. Legović, Ekonomsko-društvene osnove Hrvata u Istri; J. Milićević, Istarsko seosko lončarstvo; T. Stepinac Fabijanić, Interpretacija i revitalizacija tradicijske baštine.

Nakon jutarnjeg znanstvenog dijela, u poslijepodnevnim satima otvorena je u Naučnoj biblioteci Rijeka izložba objavljenih radova, samostalnih djela i publikacija našega Zavoda. Kao i u Puli, učinjen je izbor objavljene građe, uz pomoć osoblja Naučne biblioteke. Izložbu su otvorili D. Munić i P. Strčić, nekadašnji suradnik Zavoda, te gđa N. Glavičić, ravnateljica Naučne biblioteke. Izložba je postavljena dobrotom Naučne biblioteke, a znanstveni skup financiran je od strane Poglavarstva grada Rijeke, Županije ličko-senjske i Tiskarskog poduzeća Tipograf u Rijeci.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

A. Povijest

U protekloj godini smanjio se broj znanstvenih djelatnika Zavoda, ali se nastavilo s radom na dugogodišnjem programu istraživanja i obrade vremena prošlog Istre, Rijeke, Hrvatskog primorja i Kvarnerskih otoka. Suradnici Zavoda bili su djelomice uključeni u projekt "Prilozi za povijest Istre, Kvarnera i Gorskog kotara", koji vrlo skromno financira Ministarstvo znanosti. No, s obzirom na široku tematiku i problematiku prošlosti našega povijesnog obzorja, stalno je prisutan nedostatak znanstvenih radnika, što posebice vrijedi za specijalne discipline.

- Mr. Darinko Munić, asistent, tijekom je godine nastavio istraživanja i obradu regionalne povijesti zapadne Hrvatske, s posebnim obzirom na razvijeno srednjovjekovlje komuna nekadašnjeg Kvarnerskog imanja. U tom okviru obrađivane su političke, pravne, gospodarske, etničke i kulturološke odrednice Rijeke, Kastva, Veprinca, Lovrana, Mošćenica i Brseča, te njihove veze sa susjednim istarskim, otočnim, kao i krajevima u kopnenom zaleđu Kranjske i Hrvatske. Posebna je pozornost posvećena Rijeci tisućučetiristotih godina, razdoblju njenog naglog gospodarskog uspona, točnije razvoja pomorsko-trgovačkog središta na Kvarneru, izlazne luke "Mitteleurope" na Sredozemlje.

Istraživanja povijesne građe obavio je u Povijesnom arhivu Hrvatske i Arhivu Akademije u Zagrebu, te u povijesnim arhivima u Pazinu i Rijeci. Pri obradi pojedinih tema služio se već otprije prikupljenom građom i preslikama povijesnih izvora.

- Mr. Alojz Štoković, asistent, u protekloj godini obavio je čitanje i proučavanje fotokopiranih dijelova poslovnih knjiga bratovština iz Vodnjana, Bala i Žminja. Uz praćenje stručne i znanstvene literature izvršio je analizu arhivske građe iz župnog arhiva u Fažani o nasilnoj promjeni hrvatskih prezimena i dekroatizaciji Istre. Riječ je o sto pedeset dekreta talijanske vlade o nasilnoj promjeni prezimena i prevođenja na "modo italiano" (Atti di stato civile, 1927.-1933.).

- Goran Crnković, istraživač suradnik, tijekom ove godine nastavio je poslove na istraživanju arhivske građe za povijest Istre i kvarnerskog kraja u 19. i prvim desetljećima 20. st. Nalazio je i ekscipirao nove podatke, navlastito za tematsku cjelinu o društvenim, gospodarskim, političkim i uljudbenim prilikama u liburnijskom dijelu Istre koncem 19. i početkom 20. st. i o demografskom razvoju u hrvatskoj Istri u 19. i 20. st. te mijene nacionalnih struktura pod utjecajem političkih i demografskih silnica.

Primjereno navedenim zadacima suradnik je istraživao u Povijesnom arhivu u Rijeci, Povijesnom arhivu u Zadru te Državnom arhivu i Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

- Antun Giron, asistent, nastavio je s radom na istraživanju političkih, društvenih i gospodarskih prilika na području Istre, Kvarnera i Gorskog kotara tijekom 20. st. Istraživanja je izvršio u Povijesnom arhivu Rijeka i Povijesnom arhivu Pazin. U Povijesnom arhivu Rijeke radio je na pregledu fondova: Kotarski kapetanat Volosko, Općina Opatija i Općina Matulji, a u Povijesnom arhivu Pazin na pregledu fonda Pulske prefekture. Prilikom rada izradio je 170 ispisa (regesta) dokumenata i preslikao 25 dokumenata.

B. Etnologija i etnografija

Tijekom 1995. dr. Josip Milićević i Tihomira Stepinac Fabijanić nastavili su rad na istraživanju i obradi etnologijskih i etnografskih odrednica Istre, Hrvatskog primorja i Kvarnerskih otoka. Oni su tek djelomice i tematski uključeni u projekt "Etnološko istraživanje u Istri i Hrvatskom primorju" Ministarstva znanosti Republike Hrvatske.

- J. Milićević, viši znanstveni suradnik znanstvene jedinice u Puli, u nedostatku sredstava obavio je tek mali dio znanstvenih istraživanja na terenu. U obradi mu je najviše koristilo terensko bilježenje otprije obavljenih istraživanja. U okviru plana rada tijekom godine, proučavao je literaturu, sređivao i koristio bilješke prijašnjih znanstvenih istraživanja, dešifrirao magnetofonske snimke i sređivao fotografije.

- T. Stepinac Fabijanić, istraživač suradnik, tijekom je 1995. obavljala znanstvenoistraživački rad na projektu "Etnološko istraživanje na prostoru Istre, Primorja i Gorskog kotara" koji se odvijao, kao i proteklih godina, isključivo putem projekata vođenih u okviru djelatnosti udruge ICAM, uslijed nedostatka novca za rad na terenu na projektu unutar Zavoda Akademije. Također je potrebnu stručnu literaturu nabavljala o vlastitom trošku.

Izdavačka djelatnost

A. Povijest i B. Etnologija i etnografija

a) Objavljeni radovi:

I. Knjige:

J. Milićević, Istarski suvenir, Svetvinčenat 1995., 80 str. + ilustracije.

II. Prilozi u knjigama i zbornicima:

D. Munić, Rijeka i njezini stanovnici tisućučetiristotih godina, Rijeka, god. I., sv. 1., 1994. (1995.), 35-48, Rijeka; Jadranske studije Igora Karamana, Rijeka, god. I., sv. 2., 1994. (1995.), 268-269, Rijeka; Danilu Klenu u spomen, Rijeka, god. I., sv. 2., 1994. (1995.), 276-277, Rijeka; Povratak korijenima grada - živa baština dr. Vande Ekl, Rijeka, god. I., sv. 1., 1994. (1995.), 278-279, Rijeka; Crkva Sv. Vida dr. Radmile Matejčić, Rijeka, god. I., sv. 2., 1994. (1995.), 279-281, Rijeka; Rijeka. Lexikon des Mittelalters, 7. Band, 4. Lieferung, 1994. (1995.), 850-851, München; Rovinj. Lexikon

des Mittelalters, 7. Band, 5. Lieferung, 1994. (1995.), 1065, München; Riječ urednika. Zbornik Kastavštine, knj. III., 1995., 5-7, Kastav; Željko Grbac (1931.-1992.). In memoriam. Zbornik Kastavštine, knj. III., 1995., 215-217, Kastav; Pedeset mladih naraštaja. Osvrt na Popis učenica i učenika završnih razreda kastavske osnovne škole od šk. god. 1945./45. do 1993./94. Spomenica 225 godina osnovnog školstva u Kastvu, lipanj 1995., 81-93, Kastav; Rijeka i njena luka. Skica za povijest riječke luke. Sveti Vid - Zbornik, 1995., 35-50, Rijeka.

A. Štoković, Bratovštine u središnjem dijelu Istre (Osvrt na sadržaj i strukturu arhivske građe), Vjesnik Istarskog arhiva, sv. 2-3/1992.-1993. (1994.), 49-63, Pazin.

G. Crnković, Borba za hrvatsku općinu Volosko - Opatija. Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji, Sažeci priopćenja, 11. str. (1995.), Volosko; Ivan Poščić. Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji, Sažeci priopćenja, str. 31 (1995.), Volosko; Andrija Stanger. Volosko, gradiću moj lepi, str. 9. (1995.), Volosko; Ivan Poščić. Volosko, gradiću moj lepi, str. 11. (1995.), Volosko.

A Giron, Rijeka u Drugom svjetskom ratu (s obzirom na međunarodne odnose). Rijeka, I., sv. 1, 85-106 (1994.), izašlo iz tiska 1995., Rijeka; (u koautorstvu s P. Strčićem), Zaključci referata dr. Vladimira Židovca vladi NDH o Istri i Primorju (1994.), Vjesnik Povijesnog arhiva Rijeka, knj. 35-36, 103-130 (1994.), izašlo iz tiska 1995., Rijeka; Klana za vrijeme talijanske okupacije od 1918. do 1920. godine, Zbornik Društva za povjesnicu Klana 1, 91-100 (1995.), Klana; Popreko po Kastafćine (Novi svezak Zbornika "Ivan Matetić Ronjgov"), Rijeka, 1., sv. 2, 277-278 (1994.), izašlo iz tiska 1995., Rijeka; Londonski ugovor i djelatnost talijanskog civilnog komesarijata na području Kastavštine (prethodno saopćenje). Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci (1945.-1995.), Sažeci priopćenja, str. 15. (1995.), Rijeka; Administrativno-upravne mijene u općini Volosko - Opatija u prvoj polovici XX. stoljeća. Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji, Sažeci priopćenja, str. 12. (1995.), Volosko; Vrela NDH o prilikama na Grobništćini od 1941. do 1943. godine. Grobništćina: Tragovi, znakovi i smjerokazi, Sažeci priopćenja, 12-13 (1995.), Grobnik.

J. Milićević, Oživljavanje narodnih običaja u sjevernoj Istri. Buzetski zbornik.

T. Stepinac Fabijanić, Narodna nošnja u Omišlju. Krčki kalenar 1995., 116-119 (1994.), Krk; Održivi razvoj i Zavičajni park Istre. Tržište, vol. 7, br. 1/2, 329-339 (1995.), Zagreb; Plaidoyer za očuvanje tradicijske baštine Omišlja. Krčki zbornik, knj. 1, 76-85 (1995.), Krk.

III. Prilozi u časopisima:

D. Munić, Plovni put Bakar - Kupa - Sava - Dunav, Sušačka revija, 9-10, 81-83 (1995.), Rijeka.

A. Štoković, Fažana (crtice iz prošlosti), Fažanska jedra, br. 1, 27-29 (1994.), Pazin; Pravoslavna oaza u Istri pod plaštem mletačkog dužda (Peroj sredinom XVII. stoljeća), Fažanska jedra, god. II, br. 2 (1995.), Fažana; Zatomljen svaki spomen na hrvatstvo (nasilna promjena hrvatskih prezimena u Fažani od 1927. do 1933.), Fažanska jedra, god. II, br. 2, 19-21 (1995.), Fažana; Pučki običaji vezani uz korizmu i Uskrs, Fažanska jedra, god. II, br. 2, 34-35 (1995.), Fažana; Istrijanska zabava na Veliki petak (Uz prvi svjetski kongres Istrijana), Glasnik HDZ, god. VII, str. 22 (1995.), Zagreb.

G. Crnković, Temeljne značajke demografskih gibanja u Istri tijekom XX. stoljeća, Republika Hrvatska, 186., 89-104 (1994.), Zagreb.

J. Milićević, Postoje li Istrorumunji?, Annales, 6, 99-106 (1995.), Koper.

C. Priopćenja na znanstvenim skupovima:

D. Munić, Kastavska čakavska beseda - stoljetni most na razmeđi putova i politika, priopćio na Znanstvenom skupu "Život i djelo Matka Mandića", Ronjgi, 25. veljače 1995.; Volosko i Preluk - luke srednjovjekovne kastavske komune, priopćio na Znanstvenom skupu "Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji", Volosko, 2.-4. lipnja 1995.; Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU Rijeka (1945.-1995.), priopćio na Znanstvenom skupu "Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU Rijeka (1945.-1995.)", Rijeka, 26. svibnja 1995.; Riječki porezni obveznici - kontribuente francuskih vlasti 1805. godine, priopćio na Znanstvenom skupu "Korijeni vremena prošlog", Rijeka, 17. lipnja 1995.; Sukob grofice Katarine Zrinske i Frana

Morellija 1664. godine, priopćio na Znanstvenom skupu "Grobništćina: Tragovi, znakovi i smjerokazi" Katedre Čakavskog sabora Grobništćine, Grobnik, 6. i 7. listopada 1995.; Značenje ukinuća isusovačkog reda (1773. godine) za Rijeku i Kastavsku gospoštiju, priopćio na Međunarodnom znanstvenom skupu "Veliki reformator XVIII. stoletja Gian Rinaldo Carli med Istro Benetkami in Cesarstvom", Koper, 12.-14. listopada 1995.; Matulji - od prvih tragova života do imena naselja, priopćio na Znanstvenom skupu Katedre Čakavskog sabora Opatija, Matulji, 3. prosinca 1995.

A. Štoković, Bratovštine u politici partner a u gospodarstvu oporba, Znanstveno savjetovanje "Izvori za gospodarsku povijest Zapadne Hrvatske", Opatija, 14. lipnja 1995.

G. Crnković, Matko Mandić u Pokrajinskom saboru Istre, Ronjgi - Viškovo, Ustanova "Ivan Matetić Ronjgov", 6. ožujka 1995.; Borba za hrvatsku općinu Volosko - Opatija, Ivan Poščić, Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji, Hrvatsko katoličko bratstvo "Branimir", Volosko, 2.-4. lipnja 1995.

A. Giron, Bojevi za Klanu u završnici Drugog svjetskog rata. Organizator: Katedra Čakavskog sabora Klana, Klana, 10. ožujka 1995.; Administrativno-upravne mijene u općini Volosko - Opatija u prvoj polovici XX. stoljeća. Organizator: Hrvatsko katoličko bratstvo "Branimir", Volosko, 2.-4. lipnja 1995.; Vrela NDH o prilikama na Grobništćini od 1941. do 1943. godine. Organizator: Katedra Čakavskog sabora Grobništćine, Grobnik, 7. listopada 1995.

T. Stepinac Fabijanić, Tradicijski način života i problemi identiteta Voloskog. Referat povodom skupa u Voloskom, lipanj 1995.; Razvoj ruralnog turizma u središnjoj Istri. Referat održan na skupu u Opatiji "Hrvatska u Europskom turizmu", studeni 1995.

Dovršeni radovi i radovi u pripremi:

T. Stepinac Fabijanić, Zavičajni park Istre (Povijest projekta: Granice parka; Koncept zaštite). Znanstveni projekt Instituta za turizam u Zagrebu 1994./1995.; Environmental Interpretation of Draga, a Valley in Central Istria (Traditional Heritage). British Council Project 1995./1996.

Ostali rad

D. Munić je u 1995. godini uz znanstvenu djelatnost obavljao i dužnost upravitelja, te organizirao proslavu i znanstveni skup "Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije u Rijeci (1945.-1995.)". Znanstveni je skup održan u povodu obilježavanja pedesete obljetnice postojanja Zavoda u Rijeci, najstarije znanstvene ustanove Akademije izvan njenog sjedišta u Zagrebu. Znanstveni je skup pozdravio predsjednik Akademije akad. Ivan Supek. Za održavanja skupa prikupljena su financijska sredstva od Istarske i Ličko-senjske županije, Grada Pule i Grada Rijeke. Pripremio i priredio sažetke priopćenja "Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci (1945.-1995.)", Rijeka, 26. lipnja 1995., 20 str.

U okviru znanstvene i društveno-kulturne djelatnosti na razini triju županija pripremio i uredio: Spomenica - 225 godina osnovnog školstva u Kastvu, Kastav, lipanj 1995., 96 str.: ilustr. Bio glavnim urednikom Zbornika - Sveti Vid u izdanju Izdavačkog centra Rijeka, Rijeka 1995., 200 str.: ilustr. i glavnim urednikom Zbornika Kastavštine, knj. III, Općina Kastav, Kastav 1995., 260 str.: ilustr., te odgovornim urednikom Rijeka - Zbornik, Povijesno društvo Rijeka, god. I., sv. 1. i 2., Rijeka, 294 str.: ilustr., pa član uredničkog odbora Zbornika Društva za povjesnicu Klana, sv. 1, Klana 1995., 196 str.: ilustr. Uz to učinio i objavio niz recenzija te dva feljtona u dnevnome tisku (Prezimena kastavskih obitelji i pojedinaca iz 1723. godine i Riječki vinogradi 1775. godine, Vid, kolovoz, rujan 1995.). Član je više gradskih i županijskih povjerenstava i odbora (za gradski grb, za proslavu Sv. Vida, i dr.).

A. Štoković je tijekom 1995. održao predavanje iz domovinskog odgoja u nastavnom središtu Hrvatske vojske u Puli, te predavanje o demografskoj obnovi Republike Hrvatske (Povijesna demografija Istre). Uz to uređivao i vodio emisiju na Hrvatskom radiju "Istra" Pazin (emisija tjednih aktualnosti s osvrtom na povijesne znamenitosti našeg kraja).

G. Crnković je 1995. organizirao i vodio znanstveni skup "Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji" pod pokroviteljstvom Akademije, Volosko - Opatija, 2.-4. lipnja 1995. Izradio projekt znanstvenog skupa "Vološćak Andrija Stanger", za Hrvatsko katoličko bratstvo

"Branimir", te održao više stručnih predavanja: Povijest Ćićarije, Lanišće 29. rujna 1995.; Vološćanska flota u 19. stoljeću, Volosko 17. listopada 1995.

T. Stepinac Fabijanić nastavila je s radom kao predsjednica ICAM-a te bila predstavnik EUROTER-a za Hrvatsku.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI - DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu i Zbirku Balda Bogišića u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akademik *Vladimir Stipetić*, zamjenik voditelja je upravitelj dr. *Nenad Vekarić*, a voditeljica Bogišićeve biblioteke je *Stane Perišin*.

Sveukupno je uposleno 9 radnika, i to: 5 na znanstvenim poslovima, 1 na stručnim poslovima, 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima i 2 pomoćna službenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Zavod za povijesne znanosti radi na projektu "Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike". Znanstvene zadatke obavlja 5 znanstvenih radnika: 1 znanstveni savjetnik, 1 viši znanstveni suradnik, 1 znanstveni suradnik, 1 asistent i 1 mlađi asistent. Od 1. studenog 1995. na mjestu znanstvenog savjetnika radi asistent. Zavod vodi i projekt "Povijest stanovništva Dubrovnika i okolice".

Dr. Ivo Perić, znanstveni savjetnik (do 31. listopada), glavni istraživač projekta "Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike", urednik zavodske publikacije "Anala", istraživao je tijekom godine gospodarsku, kulturnu i političku prošlost Dubrovnika i dubrovačkog kraja u arhivima Zagreba i Dubrovnika. Osim dvije knjige, objavio je svoje radove u Analima Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije u Dubrovniku, Forumu, Dubrovačkim horizontima, Domovinskom odgoju i Slobodnoj Dalmaciji. Danom 31. listopada 1995. pošao je u mirovinu.

Dr. Nenad Vekarić, viši znanstveni suradnik, voditelj projekta "Povijest stanovništva Dubrovnika i okolice", istraživao je teme iz demografske prošlosti Dubrovnika i okolice. Istraživao je u arhivima Dubrovnika i Zagreba te u više župnih arhiva dubrovačke okolice, na obradi matičnih knjiga. Osim knjige, objavio je radove u Analima Zavoda i Dubrovačkim horizontima. Sudjelovao je u radu radionice "Historisch-antropologische Familienforschung des Balkanraums im interkulturellen Vergleich", održanoj od 21. do 24. rujna 1995. u Beču.

Dr. Slavica Stojan, znanstveni suradnik, proučavala je povijest književnosti i kulturnu povijest Dubrovnika u XIX. st. Istraživala je u arhivima Zagreba, Dubrovnika i Zadra, a osim knjige, svoje radove objavljivala je u Analima Zavoda, Kolu i Dubrovačkim horizontima.

Mr. Vesna Miović-Perić, asistent, istraživala je turske dokumente u Povijesnom arhivu u Dubrovniku i posebno temu odnosa na dubrovačko-hercegovačkoj granici. Radove je objavila u Analima Zavoda, Dubrovačkim horizontima, časopisu Dubrovnik i sarajevskom Napretku.

Mr. Stjepan Ćosić, asistent (od 1. studenog 1995.), istraživao je organizaciju državne uprave u Dubrovniku u vrijeme francuske okupacije i austrijske vladavine. Objavio je radove u Analima Zavoda i Dubrovačkim horizontima.

Miljenko Foretić, mlađi asistent, proučavao je raznolike segmente dubrovačke povjesnice. Obavljao je dužnost glavnog urednika časopisa Dubrovnik i edicija u izdanju dubrovačkog ogranka Matice hrvatske.

Izdavačka djelatnost

U godini 1995. u izdanju Zavoda objavljene su dvije znanstvene publikacije: Anali, br. 33 te knjiga Nenada Vekarića Pelješki rodovi, I. dio (A-K), kao peta knjiga serije "Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice". U Analima, br. 33, tiskani su radovi slijedećih suradnika: Stjepana Ćosića, Cvite Fiskovića, Zorana Kravara, Vinicija Lupisa, Nike Kapetanića, Josipa Lučića, Vesne Miović-Perić, Žarka Muljačića, Ive Perića, Slavice Stojan i Nenada Vekarića. Pripremljen je za tisak br. 34 Anala, te knjige N. Vekarića, Pelješki rodovi, II. dio (L-Ž) i Antuna Ničetića, Povijest dubrovačke luke.

Znanstvenici Zavoda objavili su do kraja listopada 1995. 25 radova: 4 knjige, 2 rada u knjigama ili zbornicima i 19 znanstvenih radova u časopisima.

Knjige

I. Perić, Godine koje će se pamtiti, Školska knjiga, Zagreb 1995., 187 str.; Dubrovačke teme novijega doba, Matica hrvatska, Zagreb 1995.

S. Stojan, Priče iz starog Dubrovnika, Matica hrvatska, Dubrovnik, 151 str.

N. Vekarić, Pelješki rodovi, I. dio (A-K), Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, knj. 5, Zavod za povijesne znanosti HAZU, Dubrovnik 1993., 387 str.

Prilozi u knjigama i zbornicima

I. Perić, Hrvatska u vrijeme drugoga svjetskog rata. U: Spomenica Bleiburg 1945.-1995., 5-28 (1995.), Zagreb; Gajo Filomen Bulat kao političar. U: Gajo Bulat, Izabrani spisi, Književni krug, 9-38 (1995.), Split.

Prilozi u časopisima

S. Ćosić, O slomu Republike i ustroju francuske uprave u Dubrovniku 1808. i 1809., Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 33, 181-207 (1995.), Dubrovnik; Dubrovačka kovnica novca i njezini namještenici u 18. stoljeću, Dubrovački horizonti, 35, 28-32 (1995.), Dubrovnik.

V. Miović-Perić, Dnevnik dubrovačkog dragomana Miha Zarinija, Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 33, 94-136 (1995.), Dubrovnik; Jedna istraga o vođama konavoske bune 1799., Dubrovački horizonti, 35, 75-77 (1995.), Dubrovnik; Orijentalistika u Bogišićevoj knjižnici, Dubrovnik, 1, 159-165 (1995.), Dubrovnik; Pravila kojih se mora pridržavati dubrovački dragoman prilikom poslanstva u Bosnu, Kalendar Napredak 1, 354-359 (1994.), Sarajevo.

I. Perić, O najvećem dubrovačkom jedrenjaku, izgrađenom u Gružu, Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 33, 221-226 (1995.), Dubrovnik; Pismo Frana Supila J. J. Strossmayeru, Forum, 7-8, 569-572 (1994.), Zagreb; Pola stoljeća od bleiburške tragedije, Slobodna Dalmacija, 10.-15. 5. 1995., Split; Hrvatske zemlje u prvom svjetskom ratu, Domovinski odgoj, 242-250 (1995.), Zagreb; Hrvatska u komunističkoj Jugoslaviji, Domovinski odgoj, 270-279 (1995.), Zagreb; Slom komunizma i rađanje neovisne i suverene države Hrvatske, Domovinski odgoj, 280-288 (1995.), Zagreb; Boravak Ide Düringsfeld u Dubrovniku, Dubrovački horizonti, 35, 57-63 (1995.), Zagreb; Posljednje godine Dubrovačke Republike i života jedne plemkinje iz Dubrovnika, Dubrovački horizonti, 35, 164-168 (1995.), Zagreb.

S. Stojan, Tragom motiva "lopudske sirotice" u književnosti, Kolo, 9-10, 808-827 (1994.), Zagreb; Antun Pasko Kazali među dubrovačkim preporoditeljima, Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 33, 209-219 (1995.), Dubrovnik; Što su jeli stari pisci dubrovački, Dubrovački horizonti, 35, 97-101 (1995.), Zagreb.

N. Vekarić, Rod Lucića iz Župe dubrovačke, Dubrovački horizonti, 35, 12-15 (1995.), Zagreb.

N. Kapetanić - N. Vekarić, Granice konavoskih crkvenih župa, Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 33, 21-34 (1995.), Dubrovnik.

Znanstveni skupovi

U cavtatskoj Zbirci u Kneževu dvoru održan je 20.-22. svibnja 1995. znanstveni skup "Baldo Bogišić i njegova ostavština u Cavtatu" u organizaciji Hrvatske akademije, Međunarodnog centra hrvatskih sveučilišta i konavoskog ogranka Matice hrvatske (14 sudionika). Od djelatnika Zavoda na znanstvenom skupu sudjelovali su: Vesna Miović-Perić (Orijentalistika u Bogišićevoj knjižnici), Stane Perišin (Bakrorezi Dubrovčanina Petra Mančuna u Bogišićevoj grafičkoj zbirci), Slavica Stojan (Suradnja Orsata /Meda/ Pucića s Baldom Bogišićem) i Nenad Vekarić (Genealoški prikaz roda Bogišić, u koautorstvu s Nikom Kapetanićem).

Rad Bogišićeve biblioteke u Cavtatu

Osim organizacije znanstvenog skupa o Baldu Bogišiću, istom prilikom otvorena je i izložba "Iz Bogišićeve ostavštine" na kojoj su prezentirani rijetki etnografski predmeti dubrovačkog kraja, rijetke dubrovačke, hrvatske i strane knjige, dubrovački pravni rukopisi, bakrorezi Dubrovčanina Petra Mančuna, dokumenti, fotografije, slikarstvo i predmeti obrtne umjetnosti te rodoslov Baldа Bogišića. Autor izložbe je Stane Perišin sa suradnicima (Katica Benc-Bošković, Tinka Katić, Nella Lonza i Nenad Vekarić).

Voditeljica Zbirke Stane Perišin započela je program sustavne obrade grafičkih listova s radnim naslovom "Hrvatski autori i hrvatske teme u Bogišićevoj grafičkoj zbirci". Na zgradi Kneževa dvora obnovljeno je glavno krovište s ugradnjom drvenih protupotresnih zatega. Preuređeno je i spremište grafičke zbirke (montaža dodatnih polica s bojanjem).

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM - ZAGREB

Organizacija jedinice

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturnopovijesno nasljeđe iz područja arhitekture i urbanizma, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (planoteka, grafička zbirka, arhiv, fototeka, priručna knjižnica). U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti u kojem se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) novijeg razdoblja. Djelatnost Kabineta proširena je osnivanjem Hrvatskoga muzeja arhitekture (Ulica I. G. Kovačića 37), a Muzej djeluje sukladno s planovima Razreda za likovne umjetnosti.

U Kabinetu i Muzeju zaposlen je arhivski djelatnik (Ivan Martinčić); za redovito djelovanje Hrvatskoga muzeja arhitekture očekuje se primanje novih znanstvenih i stručnih djelatnika. U Arhivu za likovne umjetnosti zaposleni su znanstveni asistent (mr. Mirjana Repanić-Braun), viši stručni suradnik (Vladimira Tartaglia-Kelemen), arhivist (Andreja Der-Hazarijan Vukić), administrator (Ružica Mikulan).

Ovisno o mogućnostima, Kabinet je referalno mjesto za djelovanje arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti pri realizaciji njihovih znanstvenih projekata i istraživačkih studija.

Voditelj je Kabineta za arhitekturu i urbanizam akademik *Velimir Neidhardt*.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

U Kabinetu i Muzeju nastavljeno je prikupljanje novoga gradiva, upravo se preuzima arhitektonska i druga dokumentacija iz ostavštine akademika Drage Galića. U obradi gradiva naposc su se obavljali pripremni poslovi za mikrofilmiranje arhitektonske i građevinske dokumentacije. U Muzeju su obavljani poslovi oko obnove i uređenja zgrade te pripremni poslovi za izložbe. Za "Rječnik arhitektonskoga i urbanističkoga nazivlja" istraženo je oko 100 tekstovnih potvrda te izrađeno 40 radnih tekstova za rječničke jedinice (I. Martinčić).

U Arhivu za likovne umjetnosti nastavljena je znanstvenoistraživačka djelatnost. M. Repanić-Braun u terenskom radu istraživala je crkve i kapele Zagorskoga arhiđakonata za doktorsku disertaciju "Barokno sakralno štafelajno slikarstvo u sjeverozapadnoj Hrvatskoj". Objavila je dva priloga o slikarstvu u zborniku i časopisu, pripremila za tisak rad o sakralnom slikarstvu samoborskih crkava. Za Umjetničku topografiju Ludbrega i okolice obradila sakralno slikarstvo XVII.-XIX.st., radila na postavama i opremi Memorijalnog muzeja kardinala Alojzija Stepinca u Zagrebu, Zbirke sakralne umjetnosti u Kloštar Ivaniću i izložbe sakralne umjetnosti u samostanu sestara sv. Vinka Paulskoga. A. Der-Hazarijan Vukić objavila je rad o arhitekturi Aladara Baranyaia u Zagrebu.

U Arhivu je nastavljena dugogodišnja razgranata temeljna djelatnost prikupljanja, obrade i čuvanja gradiva. Pregledan je dnevni, tjedni i specijalizirani tisak te registrirane najave, prikazi, osvrti, kritike o izložbama, likovnim umjetnicima i likovnom životu u Hrvatskoj u 1995. godini; napisi su izrezani i uloženi u dokumentacijske zbirke, a podaci su evidentirani u kartoteke, bibliografije, baze podataka (M. Repanić-Braun, A. Der-Hazarijan Vukić, V. Tartaglia-Kelemen, R. Mikulan). Povećana je i zbirka kataloga.

Arhiv je stručno surađivao sa srodnim ustanovama u izboru, pripremi i posudbi gradiva (Muzej za umjetnost i obrt, Muzej na Brijunima, Muzej Brodskog Posavlja, HRT, retrospektivna izložba Tomislava Krizmana) (V. Tartaglia-Kelemen). Za Biografski leksikon Leksikografskoga zavoda izrađivane su natuknice u slovima E-H (V. Tartaglia-Kelemen, A. Der-HazarijanVukić).

Gradivo iz Kabineta i Muzeja te iz Arhiva koristili su i mnogi individualni korisnici, a svi djelatnici pružali su pomoć korisnicima.

Objavljeni radovi

M. Repanić-Braun, Sakralno slikarstvo u Kloštar Ivaniću i Ivanić Gradu. U: 900 godina Ivanicha - zbornik radova, 82-90, Ivanić Grad 1994.; Oltarne slike Ivana Krstitelja Rangera u crkvama i kapelama u Klenovniku i Donjoj Voći, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 18, 67-72, Zagreb 1994.

A. Der-Hazarijan Vukić, Arhitektura Aladara Baranyaia u Zagrebu, Život umjetnosti, 56-57, god. XXX., Zagreb 1995.

Izložbe

Arhitekti Oto Wagner i Friedrich von Schmidt (Hrvatska akademija, Hrvatski muzej arhitekture, Povijesni muzej grada Beča, Austrijski kulturni institut), Hrvatski muzej arhitekture, od 16. ožujka do 17. travnja 1995.

Crkvena arhitektura u Hrvatskoj (Nakladnički projekt kalendara Marketinga Zagrebačke banke), Hrvatski muzej arhitekture, 20. listopada - 3. studenoga 1995.

JADRANSKI ZAVOD - ZAGREB

Organizacija jedinice

U Jadranskom zavodu je tijekom 1995. radilo 4 djelatnika sa znanstvenim zvanjima (1 znanstveni savjetnik, 1 asistent, 1 mlađi asistent, 1 mlađi asistent znanstveni novak), te 1 bibliotekar i 1 administrativni tajnik.

Voditelj Zavoda je član suradnik *Branko Jakaša*, a zamjenik voditelja i upravitelj je član suradnik *Vladimir-Đuro Degan*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavljen je rad na 2 znanstvena projekta prijavljena kod Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske:

- Izradba plovidbenog zakonodavstva Republike Hrvatske (voditelj i glavni istraživač: član suradnik Branko Jakaša);

- Sukcesija države kao posljedica raspada države prethodnice (voditelj i glavni istraživač: član suradnik Vladimir-Đuro Degan).

Nakon donošenja Pomorskog zakonika Republike Hrvatske u travnju 1994., nastavljena je suradnja s Ministarstvom pomorstva, prometa i veza, pomorskim i pravnim fakultetima, lukama, lučkim kapetanijama, brodarskim i drugim organizacijama u svrhu praćenja primjene Pomorskog zakonika u praksi. S obzirom na uočenu potrebu da se pojedine odredbe Zakonika usklade s novonastalim uvjetima u pomorskom gospodarstvu, posebice s međunarodnim ugovorima čija je stranka Republika Hrvatska, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza predložilo je Zavodu da obnovi rad radnih skupina koje su sudjelovale u donošenju Zakonika, te započne s prikupljanjem i analizom prijedloga izmjena i dopuna.

U okviru projekta Sukcesija država kao posljedica raspada države prethodnice nastavljeno je proučavanje posljedica raspada bivših federacija glede ljudskih i manjinskih prava, državljanstva, imovine, arhiva, dugova države prethodnice, međunarodnih ugovora i članstva u međunarodnim organizacijama. Nastavljeno je proučavanje prakse država, međunarodnih arbitražnih i sudskih odluka, te međunarodnih pravnih pravila o sukcesiji. Na tome polju naš Zavod pruža svu potrebitu pravnu pomoć Uredu za projekt sukcesije bivše SFRJ Vlade Republike Hrvatske.

Član suradnik Vladimir-Đuro Degan dovršio je sljedeće rukopise za objavljivanje: La crise yougoslave - les perspectives ouvertes par la jurisprudence de la Commission d'Arbitrage, 21+13 str.; A View on Fundamental Rights and Duties of Ethnic Groups within a State, 19+4 str.; Spor o granicama sa Slovenijom - Pravni domašaj historijskih argumenata, 21 str.; La proclamation de la zone économique exclusive et la protection du milieu marin de l'Adriatique, 8 str.; Problèmes de répartition des biens militaires de l'ancienne Fédération yougoslave dans le cadre de la succession d'Etats, 15 str.; Some Objective Features in Positive International Law, 33 str.; Ujedinjeni narodi i načelo jednakih prava i samoodređenja narodâ, 25 str.; Fundamental Rights and Duties of Ethnic Groups within a State - A Naturalist Concept, 36 str.

Mr. Dorotea Ćorić se i nadalje bavila problematikom onečišćenja mora s brodova, posebice pitanjem naknade štete u slučaju onečišćenja. Član je Povjerenstva za izradu stajališta hrvatske delegacije glede prihvaćanja Konvencije o odgovornosti za prijevoz opasnih i štetnih tvari morem (HNS Konvencija), čije se usvajanje očekuje na Diplomatskoj konferenciji početkom 1996. Nastavila je s praćenjem promjena Memoranduma o suglasnosti o nadzoru države luke, te novih sporazuma koji se odnose na kontrolu brodova od strane države luke. Nastavila je s izradom doktorske disertacije na temu naknade štete u slučaju onečišćenja mora s brodova.

Marina Vokić-Žužul analizirala je obvezivanje Republike Hrvatske međunarodnim unifikacijskim instrumentima iz područja pomorstva. Proučavala je i pripremala radove o međunarodnim instrumentima kojima se uređuju uvjeti rada na moru, posebice konvencije kojima se Hrvatska već obvezala i kojima bi se trebala uskoro obvezati. Nastavila je proučavati međunarodnopravnu problematiku zaštite mora od onečišćenja, poglavito u odnosu na Jadran.

Mladi istraživač znanstveni novak Dražen Jakovina istražuje problematiku izvršenja i prestanka ugovora u prijevozu stvari morem. Izradio je i predao na čitanje prvu verziju magistarskog rada na istu temu.

Stručna djelatnost

Kao član delegacije Republike Hrvatske, član suradnik Vladimir-Đuro Degan sudjelovao je u djelatnostima Radne skupine o sukcesiji država u okviru Konferencije o bivšoj Jugoslaviji u Ženevi. Izrađivao je pismena stručna mišljenja o nekim pravnim pitanjima za Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske. Na poziv Ministarstva pomorstva, prometa i veza član suradnik Vladimir-Đuro Degan i Marina Vokić-Žužul sudjelovali su u radu Odbora za proglašenje gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranu te na poziv Ministarstva vanjskih poslova u raspravama o sukcesiji Republike Hrvatske u odnosu na Konvenciju UN o pravu mora iz 1982.

Marina Vokić-Žužul i mr. Dorotea Ćorić sudjelovale su u raspravama o obvezivanju Republike Hrvatske izmjenama Konvencije IMO-a o standardima za obuku, izdavanje potvrda i obavljanja brodske straže pomoraca (STCW Konvencija).

Znanstveni i stručni skupovi

O sudjelovanju člana suradnika V.-Đ. Degana na znanstvenim i stručnim skupovima vidi u izvješću Razreda za društvene znanosti (Djelatnost članova Razreda).

Od 28. do 30. lipnja Marina Vokić-Žužul sudjelovala je u radu znanstvenoga skupa posvećenog otoku Palagruži u Splitu.

Od 28. rujna do 1. listopada održana je u Opatiji međunarodna Noel Baker-Pauling-Peccei konferencija na temu Tolerance, Science and the Modern World koju je pod pokroviteljstvom UNESCO-a i u suradnji s akademijama drugih srednjoeuropskih zemalja organizirala Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Djelatnici Jadranskog zavoda su u svojstvu članova lokalnog Organizacijskog odbora obavljali tehničke poslove organizacije, a član suradnik Vladimir-Đuro Degan podnio je referat: The Conflict of Legal Principles: That of Equality of Rights and Self-Determination of "Peoples" and that of Territorial Integrity of States, 8 str. Skup je završen donošenjem "Opatijske deklaracije" koja će biti upućena odgovarajućim međunarodnim i drugim tijelima.

U 1995. navršeno je pedeset godina neprekinutoga djelovanja Jadranskog zavoda, utemeljenoga 28. svibnja 1945., a od kraja 1948. kao znanstvene jedinice Akademije. Povodom te obljetnice održan je 1. prosinca u prostorijama Akademije znanstveni skup koji je obuhvatio sva najvažnija pitanja međunarodne unifikacije pomorskoga prava koja je u tijeku, te jedan blok tema iz međunarodnoga prava mora. Osim uvodnog izlaganja člana suradnika Branka Jakaše o radu i znanstvenim rezultatima Zavoda, djelatnici Zavoda podnijeli su na skupu sljedeća izlaganja: član suradnik Vladimir-Đuro Degan: Granice Republike Hrvatske na moru; mr. Dorotea Ćorić: Stupanje na snagu Međunarodne konvencije o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem iz 1990. godine; Marina Vokić-Žužul: Konvencije Međunarodne organizacije o uvjetima rada na moru koje obvezuju Republiku Hrvatsku; Dražen Jakovina: Odgovornost brodara za smrt ili tjelesne ozljede putnika - međunarodna regulativa i Pomorski zakonik.

Izdavačka djelatnost

Objavljen je četvorobroj 141-144, 1-4, 94 časopisa Uporedno pomorsko pravo - Comparative Maritime Law. Većina tekstova u tome broju posvećena je savjetovanju održanom 2. i 3. lipnja 1994. u Rijeci povodom donošenja novoga Pomorskog zakonika Republike Hrvatske. Glavni i odgovorni urednik je član suradnik Branko Jakaša, a tehnički urednik je Vlatka Živojnović.

V.-Đ. Degan: Popis radova objavljen je u izvješću Razreda za društvene znanosti (Djelatnost članova Razreda).

Biblioteka

Biblioteka Zavoda je krajem 1995. brojila 32.535 svezaka knjiga, časopisa i novina. Prinove u 1995. su: 4 sveska knjiga i 42 godišta časopisa. Od toga je kupljen 1 svezak knjiga, 5 godišta stranih i 5 godišta domaćih časopisa i novina. Zamjenom se dobilo 32 godišta časopisa, a darom 4 godišta časopisa i 3 sveska knjiga. Tijekom 1995. u biblioteci je bilo 268 korisnika. U prostorijama biblioteke čitano je 359 svezaka knjiga i časopisa, a posuđeno je 43 sveska knjiga i 311 svezaka časopisa.

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI - ZAGREB

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri Odsjeka:
1. Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
2. Odsjek za povijest medicinskih znanosti
3. Odsjek za filozofiju znanosti

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Zamjenica voditelja, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti je član suradnik *Biserka Belicza*, a zamjenica, upraviteljica Odsjeka za filozofiju znanosti je mr. *Jasmina Lelas*.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuje razvoj prirodnih (astronomskih, fizikalnih, kemijskih, bioloških) i matematičkih znanosti u Hrvata. Svojim temama djelatnici Odsjeka sudjeluju i na projektu: "Povijest prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvata" (glavni istraživač akademik Žarko Dadić), koji sadrži program istraživanja povijesti matematike, fizike, astronomije, kemije, biologije i tehnike u Hrvata, koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Znanstvenoistraživački rad

Ž. Dadić radio je na monografiji o egzaktnim znanostima u Hrvata u doba prosvjetiteljstva. Obrađivao je više tema iz povijesti egzaktnih znanosti, koje se odnose na XVII. stoljeće.

S. Paušek-Baždar istražila je život i rad hrvatskog učenjaka Ljudevita Mitterpachera (1734.-1814.) koji je djelovao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Pešti. Također je istraživala sveze hrvatskih učenjaka s talijanskim akademijama znanosti u XVIII. stoljeću (Lj. Mitterpacher, J. F. Domin, R. Bošković, R. Kunić i B. Zamanja).

S. Kutleša istraživao je filozofiju prirode Hermana Dalmatina, odnos filozofije i znanosti kod nekih autora početkom novog vijeka (F. Bacon) te hrvatsku matematičku terminologiju iz druge polovice XIX. stoljeća.

M. Buljan-Klaić istraživala je Boškovićevu znanstvenu prepisku.

Stručni rad

Ž. Dadić surađivao je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža", posebno kao urednik struke Hrvatskog biografskog leksikona i kao urednik povijesti znanosti za pripremu Hrvatske enciklopedije. Surađivao je u radu Akademijina Odbora Hrvatska i Europa. Sudjelovao je na priređivanju reprint izdanja Dominisova djela *De radiis visus* i Zoranićeve Aritmetike, te napisao pogovore izdanjima.

S. Paušek-Baždar surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon i za Hrvatski leksikon.

S. Kutleša surađivao je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon, u pripremi Hrvatske enciklopedije, te kao urednik u Hrvatskom leksikonu. Član je uredništva časopisa "Filozofska istraživanja".

M. Buljan-Klaić surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon i za Hrvatski leksikon.

Izdavačka djelatnost

Prilozi u knjigama i zbornicima

Ž. Dadić, Doprinos hrvatskih znanstvenika na području prirodnih znanosti krajem 19. stoljeća, Međunarodni simpozij, Stoljeće Hrvatske elektroprivrede, Šibenik 1995., 25-28; Hrvatski znanstvenici u ozračju svjetske znanosti, Domovinski odgoj, Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Zagreb 1995., 373-378; Aritmetika Mate Zoričića, Mate Zoričić, Aritmetika, Šibenik 1995., 5-23; Astronomski pogledi Frane Petrića, Kučerin zbornik, Šibenik 1995., 37-41.

S. Paušek-Baždar, Mathias Piller (1733.-1788.), Matija Piller i Ljudevit Mitterpacher, Putovanje po Požeškoj županiji u Slavoniji 1782. godine, Osijek 1995., 200-204; Ludvig Mitterpacher (1734.-1814.), Matija Piller i Ljudevit Mitterpacher, Putovanje po Požeškoj županiji u Slavoniji 1782. godine, Osijek 1995., 205-210; Gesuiti naturalisti Croati e le Accademie Italiane nel secolo XVIII, I Gesuiti e gli Asburgo, Lint, Trst 1995., 117-129.

M. Buljan-Klaić, Hrvatski kalendari Pavla Rittera-Vitezovića, Dani hvarskog kazališta, Hrvatska književnost 18. stoljeća, tematski i žanrovski aspekti, Split 1995., 181-192.

Prilozi u časopisima

Ž. Dadić, Hermanov rad na matematičkim problemima i njegova shvaćanja matematike, Gazophylacium, god. 2, br. 5-6, Zagreb 1995., 86-97; Povijesno podrijetlo hrvatskih naziva mjeseci, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 37/1995., 227-236; Dubrovački prirodoznanstvenici i prirodni filozofi u doba humanizma i renesanse, Dubrovnik, VI/4, Dubrovnik 1995., 163-170.

S. Paušek-Baždar, Hrvatski prirodoznanstvenici isusovci i talijanske akademije u 18. stoljeću, Gazophylacium, god. 2, br. 5-6, Zagreb 1995., 98-113; Dani Frane Petriša (Cres, 16.-20. srpnja 1995.), prikaz znanstvenog skupa, Gazophylacium, god. 2, 5-6, Zagreb 1995., 282-283.

S. Kutleša, Temeljni prirodnofilozofijski pojmovi u Boškovićevoj teoriji i u modernoj fizici, Filozofska istraživanja, god. 15, sv. 1-2, br. 56-57, Zagreb 1995., 45-53; Doprinos Ruđera Boškovića filozofiji prirode i znanosti, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 37/1995., 497-511.

M. Buljan-Klaić, Egzaktne znanosti u 16. i 17. stoljeću u Hrvata, Encyclopedia moderna, god. 15, br. 1/45), Zagreb 1995., 82-84; Cisio aliti Planetna Kniga, jedini sačuvan astronomsko-astrološki tekst pisan na kajkavskom iz 18. stoljeća, Čovjek i svemir, god. 38, br. 2, Zagreb, šk. god. 1995./96., 8-10.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Ž. Dadić sudjelovao je na međunarodnom simpoziju Stoljeće Hrvatske elektroprivrede, Šibenik 28.-29. rujna 1995. Priopćenje: Doprinos hrvatskih znanstvenika na području prirodnih znanosti krajem 19. stoljeća; na znanstvenom skupu o Bogoslavu Šuleku, Zagreb 23.-24. studenog 1995. Priopćenje: Rad Bogoslava Šuleka na prirodoznanstvenom nazivlju.

S. Paušek-Baždar sudjelovala je na znanstvenom skupu Dani Frane Petriša, Ekologija, Platon - platonizam - Petriš, Cres 16.-20. srpnja 1995. Priopćenje: Značenje pojma topline Frane Petrica u razvitku prirodoslovlja, te na znanstvenom skupu o Bogoslavu Šuleku, Zagreb 23.-24. studenog 1995. Priopćenje: Bogoslav Šulek i kemija.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za povijest medicinskih znanosti jedinstvena je institucija čija je djelatnost usmjerena na proučavanje, prikupljanje i čuvanje dokumentacije o razvoju medicinske prakse i medicinskih znanosti u Hrvata. Program istraživanja obuhvaća i teme projekta "Proučavanje hrvaske medicinske baštine" (glavni istraživač B. Belicza) koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Odsjek je ujedno sjedište Centra za bioetiku Razreda za medicinske znanosti Hrvatske akademije.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

B. Belicza, član suradnik Akademije, istraživala je život i djela F. Petrića, Đ. A. Baglivija, J. Bajamontija, N. Selaka, R. pl. Markovića i L. Thallera, zdravstvene prilike i zdravstvene ustanove u Hrvatskoj, razvoj specijalističkih struka i disciplina, medicinsko zakonodavstvo i staleške prilike u razdoblju od XVIII. do XX. stoljeća.

S. Fatović-Ferenčić, znanstveni asistent, bavila se istraživanjem rada V. Jelovšeka, F. Draganić-Vrančića i dr., medicinskom terminologijom B. Šuleka, glagoljaškim rukopisima, zagrebačkim potresom 1880. godine, otkrićem X zraka i patografijom sv. Anuna.

Stručna djelatnost

B. Belicza surađivala je na izradi medicinskih tema za Europski projekt Akademije, radila je na pripremi baze podataka o liječnicima u Hrvatskoj rođenim u XIX. i XX. st. te na izradi kataloških jedinica za izložbu "Prirodoslovlje u Hrvata".

S. Fatović-Ferenčić nastavila je rad na bazi podataka za epidemiološku studiju o nasilnoj smrti u razdoblju 1934.-1993. na temelju sudskomedicinskih zapisa Zavoda za sudsku medicinu u Zagrebu. Surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon i obradi kataloških jedinica za izložbu "Prirodoslovlje u Hrvata".

Kao vanjski suradnici na projektu "Proučavanje hrvatske medicinske baštine" pripremali su baze podataka S. Šain za studiju uzroka smrti u gradu Zagrebu u razdoblju između dva svjetska rata, Lj. Barić za povijest kardiologije u Hrvatskoj, Z. Blažina-Tomić o kacamortima u Dubrovniku do XVI. stoljeća i A. Rodin o ljekarničkoj ambalaži.

Ostala djelatnost

B. Belicza vodila je i predavala dodiplomski kolegij Povijest medicine i poslijediplomski Metodika znanstvenog rada na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Odsjek je sjedište Kabineta za povijest medicine Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture Hrvatske - Zagreb i Hrvatskog društva za povijest medicine Hrvatskog liječničkog zbora.

Izdavačka djelatnost

Prilozi u knjigama i zbornicima

B. Belicza, Dr. Nikola Selak i "Liečnički viestnik". Dr. Niko Selak, život i djelo, Opća bolnica "Dr. T. Bardek", 29-42 (1995.), Koprivnica; Prof. dr. Lujo Thaller and the Lectures on History of Medicine at the Medical Faculty of the University of Zagreb. Zbornik referatov I Pintarjevi dnevi "Med medicino in literaturo", Inštitut za zgodovino medicine, 319-326 (1995.), Ljubljana; Ljekarna Kloštar Ivanić. Zbornik Simpozij "900 godina Ivanicha" (1995.), Zagreb.

S. Fatović-Ferenčić, Vladimir Jelovšek - pjesnik, liječnik i publicist. Zbornik referatov I Pintarjevi dnevi "Med medicino in literaturo", Inštitut za zgodovino medicine, 243-247 (1995.), Ljubljana; Veliki zagrebački potres 1880. godine. Zbornik referatov II Pintarjevi dnevi "Medicinski in socijalni pogledi na ljubljanski potres 1895.", Inštitut za zgodovino medicine, 177-182 (1995.), Ljubljana.

Prilozi u časopisima

M. A. Dürrigl, S. Fatović-Ferenčić, Odabrani zapisi protiv bolesti u hrvatskim glagoljskim rukopisima, Liječnički vjesnik, 117, 152-155 (1995.), Zagreb.

S. Fatović-Ferenčić, Javnozdravstvena nastojanja grada Zagreba u funkciji realizacije ideje o zdravom gradu u XIX. i polovicom XX. stoljeća, Medicus, 2, 185-192 (1994.), Zagreb.

Znanstveni skupovi

B. Belicza, Ekološke naznake Frana Petrića. Platon, platonizam, Petrić, ekologija, Cres 16.-20. VII. 1995.; Dr. Nikola Selak i "Liečnički viestnik". Znanstveni skup "Dr. Niko Selak - život i djelo", Koprivnica 16. rujna 1995.; Prva iskustva hrvatskih liječnika u primjeni rentgenterapije. Znanstveni skup III Pintarjevi dnevi "100 let Rentgena", Maribor 10.-11. XI. 1995.; Wilhelm Conrad Röntgen (1845.-1895.-1923.). Znanstveni skup "U povodu 100. obljetnice otkrića X zraka", Zagreb 15. studenog 1995.; Đuro Armeno Baglivi (1668.-1707.). Skup "Dan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu", Zagreb 15. prosinca 1995.

S. Fatović-Ferenčić, Veliki zagrebački potres 1880. godine. Znanstveni skup II Pintarjevi dnevi "Medicinski in socijalni pogledi na ljubljanski potres 1895.", Ljubljana 20.-21. travnja 1995.; S. Fatović-Ferenčić, V. Dugački, Zdravstveno stanje i uzrok smrti svetog Antuna. Znanstveni skup "Štovanje svetog Antuna", Zagreb 1. rujna 1995.; Fridrik Draganić Vrančić šibenski liječnik. Znanstveni skup I Šišgorićevi dani "Obitelj Vrančić", Šibenik 13.-14. rujna 1995.; Otkriće X zraka kao model usvajanja znanstvenih spoznaja u Hrvatskoj. Znanstveni skup III Pintarjevi dnevi "100 let Rentgena", Maribor 10.-11. studenog 1995.; S. Fatović-Ferenčić, V. Dugački, Medicinska terminologija na stranicama rječnika znanstvenog nazivlja Bogoslava Šuleka. Znanstveni skup "Bogoslav Šulek", Zagreb 23.-24. studenog 1995.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za filozofiju znanosti dio je Zavoda za povijest i filozofiju znanosti u koji se prirodno uklapa, jer povijesna istraživanja posebnih jedinica Zavoda drži temeljnim za svako promišljanje znanosti, odnosno svaki mogući oblik filozofije ili teorije znanosti. Povezivanje povijesnih i filozofskih istraživanja znanosti načelno je stajalište, ono karakterizira postpozitivističku, suvremenu filozofiju znanosti.

Djelatnici Odsjeka nastavili su i u protekloj godini raditi na znanstvenom projektu "Filozofski aspekti znanosti". Glavni istraživač projekta je akademik Ivan Supek, a cilj istraživanja je unaprijediti razumijevanje znanosti, načina ili modela njezinog razvoja te međusobnog utjecaja znanosti i šireg duhovnog i povijesnog konteksta. Na projektu zajedno rade fizičari i filozofi po izobrazbi, koji su zbog specifičnog interdisciplinarnog pristupa predmetu istraživanja, prirodnim znanostima, prešli granice svojih osnovnih područja u nastojanju da se dobije što šire i obuhvatnije razumijevanje znanosti kao posebne ljudske djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Glavni istraživač Ivan Supek vođen svojom filozofijom humanizma nastavio je analizirati, ali i osobno pridonositi originalnim djelima onom zajedničkom u ljudskom stvaralaštvu od znanosti do umjetnosti. U središtu njegovog interesa je uloga ljudskog čina i odatle specifičnost njegovog pristupa omogućava povezivanje naoko dijametralno udaljenih područja znanosti i umjetnosti.

Jasmina Lelas nastavila je u području filozofije povijesti znanosti baviti se modelima razvitka znanosti, a posebno usavršavanjem i dokazivanjem "genealoškog" modela razvitka fizike. Protekle godine ona je potanko istraživala niz W. Heisenbergovih filozofskih radova, kojima on uvelike pridonosi razumijevanju razvoja fizike. Zamisao da se napredovanje fizike sagleda kao slijed "potpunih" ili "zaključenih" teorija (Abgeschlossene Theorien), što uvijek vrijede, originalna je i u odnosu na postojeće modele razvitka znanosti nedovoljno poznata i istražena. Heisenberg se tako suprotstavlja i logičkim pozitivistima kao i njihovim kritičarima, K. R. Popperu, T. S. Kuhnu i drugima. Kao izvorni znanstvenik, instinktom i refleksijom duboko uronjen u način znanstvenoga rada, razmišljajući o općim pitanjima što se iz znanosti neminovno nameću postaje istančan filozof znanosti.

Tihomir Vukelja se u prošloj godini usredotočio na istraživanje N. Bohrovih komplementarnih kvantnih fenomena kao i na to u kojoj mjeri taj pojam nudi mogućnosti boljeg razumijevanja nekih interpretativnih problema kvantne teorije - trenutnih i neprekidnih motrenja, EPR-paradoksa, relacije neodređenosti za energiju i vrijeme, itd.

Bojan Marotti završio je svoj rad na odnosu teoretske i praktične filozofije u Aristotelovu mišljenju. Da bi se što bolje približio ciljevima istraživanja Zavoda i Odsjeka on se veliki dio protekle godine bavio suvremenom teorijom značenja i općenito filozofijom jezika (L. Wittgenstein, J. L. Austin) kao vrlo relevantnim područjem za razumijevanje znanosti.

Stručna djelatnost

Multidisciplinarni časopis "Encyclopaedia moderna", obnovljen 1991., nastavlja s izlaženjem. U 1995. objavljen je broj 45, a broj 46 je u pripremi. Poslovima oko uređivanja i objavljivanja časopisa znatno pridonosi svojim radom B. Marotti, koji je i tajnik uredništva. J. Lelas član je uredničkog vijeća časopisa "Encyclopaedia moderna".

Izdavačka djelatnost

Knjige

I. Supek, EPR efekt, Naprijed, Zagreb 1995.; Heretik, Školska knjiga, Zagreb 1995.

Prilozi u knjigama i zbornicima

I. Supek, Hrvatska kakva je i kakvu je želimo. U: Hrvatska - strategija razvoja, Posebna izdanja HAZU, Zagreb, 5-7, 1994.; Science and Humanism. U: The Cultural Dimension of Scientific and Technological Development, AGM, 13-21, 1994.

Prilozi u časopisima

I. Supek, Hrvatska - strategija razvoja, Vjesnik HAZU, 4, 164-165 (1995.), Zagreb; Hrvatska spram fašističke najezde, Vjesnik HAZU, 4, 11-25 (1995.), Zagreb.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU - ZAGREB

Organizacija jedinice

Tijekom 1995. u provedbi radnih zadataka na Zavodu za ornitologiju sudjelovalo je šest djelatnika: dva znanstvena suradnika, znanstveni asistent, istraživač-suradnik, asistent-pripravnik postdiplomand i čistačica. U okviru znanstvenih i stručnih programa, a uglavnom pri terenskim istraživanjima, sudjeluje još oko 20 vanjskih suradnika, dok je u okviru redovitog programa prstenovanja ptica aktivno još pedesetak suradnika s čitavog područja Republike Hrvatske.

Voditelj Zavoda je akademik *Zvonimir Devidé*, koji je nadgledao znanstvenu i stručnu djelatnost, te općenito nadzirao rad Zavoda. Radne zadatke zamjenika voditelja upravitelja Zavoda obavljao je dipl. ing. *Dragan Radović*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Dr. Goran Sušić je tijekom 1995. vodio rad na projektu "Rasprostranjenost i dinamika populacija ptica Hrvatske" financiranog od Ministarstva znanosti i tehnologije. U sklopu programa zaštite i izučavanja populacije bjeloglavih supova u Hrvatskoj (posebice na Kvarnerskom otočju), nastavio je istraživanja koja su zahtijevala redovite mjesečne obilaske svih kolonija, utvrđivanje apsolutne veličine populacije, praćenje intraspecijske kompeticije među pojedinim starosnim razredima u populaciji, markiranje mladih u gnijezdu, te praćenje dnevne aktivnosti bjeloglavih supova. Većina istraživanja se obavlja na otoku Cresu gdje obitava najveća kolonija bjeloglavih

supova (*Gyps fulvus*) u Hrvatskoj i ovom dijelu Europe. Od 1. srpnja 1995. G. Sušić je na dislokaciji u Rijeci, a u svrhu poboljšanja učinkovitosti terenskih izučavanja populacije bjeloglavih supova na otoku Cresu. U organizaciji i provođenju tog projekta sudjelovala je i mr. Vesna Tutiš, a pri provođenju i dipl. ing. Dragan Radović.

Dr. Jasmina Mužinić voditelj je projekta "Ornitofauna močvara u Hrvatskoj" (na kojem sudjeluju 4 vanjska suradnika, a koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije), dok je suradnik na projektu "Ptice: rezervoari i prenosioci bolesti ljudi i domaćih životinja", koji vodi Zavod za biologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Za rad na projektu "Istraživanja i zaštita rode u Hrvatskoj" J. Mužinić dobitnica je znanstvene nagrade "Hrvoje Požar" u 1995. godini za unapređenje kvalitete okoliša, vezano uz energetske objekte. Istraživanja na terenu su obuhvatila močvarna staništa otoka Paga, te ribnjaka Donji Miholjac i Končanica. Terenski je obrađeno 80% gnijezdećeg areala rode u Hrvatskoj. Taj je rad vezan uz međunarodni 10-godišnji cenzus rode u Europi. Posebno su istraživana područja Varaždinske županije gdje su postavljena umjetna postolja za gnijezda, a vezano uz rješenje problema gniježđenja bijele rode na električnim stupovima.

Tijekom 1995. mr. Vesna Tutiš nastavila je izradu doktorske disertacije "Rasprostranjenost, izbor staništa i gustoća populacija vrsta roda *Strix* (*Aves*, *Strigiformes*) u Hrvatskoj. Započela je sa sustavnim praćenjem dnevne i sezonske aktivnosti bjeloglavih supova na odmorištu kraj Vranskog jezera na otoku Cresu.

Mr. Jelena Kralj je 1995. započela izradu doktorske disertacije "Struktura zajednica ptica gnjezdarica šuma hrasta lužnjaka u Hrvatskoj". Riječ je o značajnom projektu zbog neistraženosti tih za Hrvatsku vrlo značajnih staništa. Prikupila je i obradila sve dosad objavljene podatke (od sredine 19. st.) o ornitofauni donjeg toka Neretve i Hutovog Blata, a za potrebe projekta istraživanja tog područja značajnog i u europskim razmjerima.

Dipl. ing. Dragan Radović vodio je projekt istraživanja ornitofaune ribnjaka Draganići kod Karlovca. Riječ je o području važnom za gniježđenje i selidbu više vrsta ugroženih i rijetkih močvarica, a na projektu sudjeluju i J. Kralj i V. Tutiš. Također je vodio projekt "Ornitološka istraživanja močvarnih područja donjeg toka rijeke Neretve, Vranskog jezera i otoka Paga", s posebnim osvrtom na zajednicu gnjezdarica tršćaka u ornitološkim rezervatima Prud, Podgrede i Orepak. Riječ je o ornitološki vrlo značajnim područjima za Hrvatsku i Europu, a ta će istraživanja omogućiti bolje poznavanje i zaštitu tih područja. Na provođenju tog projekta sudjelovale su i V. Tutiš i J. Kralj.

Stručna djelatnost

G. Sušić je u Ekocentru *Caput insulae* - Beli na otoku Cresu organizirao i vodio višednevni stručni seminar za nastavnike biologije, a na temu prirodnih znamenitosti otoka Cresa i metoda njihove zaštite. U tome je sudjelovala i V. Tutiš. G. Sušić aktivan je i u više ekoloških i zaštitarskih udruženja, a za svoj rad dobio je i specijalnu nagradu EUROSITE-a, pod pokroviteljstvom Vijeća Europe. U povodu Dana planeta Zemlje, te u sklopu Europske godine zaštite prirode, u Rijeci je organizirao izložbu umjetničkih fotografija na temu zaštite prirode.

J. Mužinić sudjelovala je na znanstvenom skupu "Zaštita prirode u centralnoj i istočnoj Europi" održanom u Nacionalnom parku Sarrod u Mađarskoj.

V. Tutiš voditelj je projekta zaštite mješovite kolonije čaplji i žličarki na ribnjacima Jelas polja kod Slavonskog Broda. Riječ je o zaštiti danas najveće mješovite kolonije čaplji i žličarki u Hrvatskoj. Obavljala je i poslove vezane uz funkcioniranje biblioteke Zavoda za ornitologiju, te vodila korespondenciju vezanu uz razmjenu časopisa "Larus". U tim je poslovima sudjelovala i J. Kralj.

J. Kralj je tijekom 1995. obrađivala nalaze prstenovanih ptica u sklopu projekta istraživanja selidbi ptica metodom prstenovanja. Kao tehnički urednik časopisa "Larus" prikupila je članke i priloge, te sudjeluje u tiskanju slijedećeg volumena.

D. Radović organizirao je prstenovanje ptica u Hrvatskoj. Kao djelatnik Zavoda za ornitologiju sudjelovao je na europskom projektu zimskog prebrojavanja guščarica i liski. Prebrojavanje je obavljao na ribnjacima Draganići kod Karlovca. Nastavio je, s G. Sušićem, V. Tutiš

i J. Kralj, rad na "Hrvatskoj ornitološkoj nomenklaturi". (Pri toj djelatnosti u velikoj mjeri sudjelovao je i voditelj Zavoda, akademik Zvonimir Devidé.) Sudjelovao je u organizaciji i provođenju projekta praćenja selidbe ptica preko Savice, Zagreb, te sudjelovao u projektu zaštite i istraživanja močvarnog područja Savice. U toj djelatnosti su sudjelovale i V. Tutiš i J. Kralj. Također je vodio brigu o znanstvenim zbirkama Zavoda za ornitologiju, te je s V. Tutiš i J. Kralj prikupljao i obrađivao materijal za upotpunjavanje osteološke i penološke zbirke.

Izdavačka djelatnost

Prilozi u knjigama i zbornicima:

J. Kralj, Ptice Krčkih otočića. U: Krčki kalendar, Glosa, 1995., Rijeka.

G. Sušić, Ornitološke značajke Prvića i Plavnika. U: Krčki kalendar, Glosa, 1995., Rijeka; Konrad Lorenz: Utemeljitelj etologije. U: Velikani naše epohe, HRT III. program, 393-400, 1995., Zagreb; Životinjski svijet Cresko-lošinjskog otočja. U: Cres i Lošinj. Šetnja po otocima, otočićima i hridima. Art Studio Azinović, 36-51, 1995., Zagreb; *G. Sušić, J. Kralj, V. Bartovsky, V. Tutiš, D. Radović*, Ptice otoka Hvara. U: Mihovilović i sur. (ur.): Otok Hvar, Matica hrvatska, 26-30, 1995., Zagreb.

Prilozi u časopisima:

A. Delić, J. Mužinić, Breeding of the Booted Eagle, *Hieraaetus pennatus* (Gmelin) 1788, in North-Western Croatia. Orn. Verh. 25, 219-222, 1995.

J. Mužinić, The State of Bird and Nature Protection in Croatia, The Environmentalist 15, 1-8, 1995.; Bijela roda spaljenih krila, Orka 3, 14-17.

G. Sušić, M. Franković, M. Rožić, Prirodno nasljeđe najveća razvojna vrijednost Hrvatske, Priroda 85(1), 41-43, 1995., Zagreb; *G. Sušić*, Kako je i zašto osnovan Eko-centar u Belom, Lanterna 2(5), 10-11, 1995., Cres; Lokve - nepoznata vrijednost otoka Cresa, Lanterna 2 (6), 12-13, 1995., Cres; Kako tijekom ljeta spašavamo bjeloglave supove, Lanterna 2 (10), 14-15, 1995., Cres; Prirodoznanstvena izučavanja otoka u svjetlu teorije biogeografije, Društvena istraživanja (Hrvatski otoci) 3 (12-13), 369-379, 1995., Zagreb.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA - ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara zaposleno je 7 djelatnika (2 viša znanstvena suradnika, 3 znanstvena asistenta, znanstveni novak i laborant). Voditelj Zavoda je akad. *Milan Herak*, a zamjenik voditelja upravitelj dr. *Maja Paunović*.

Dr. Maja Paunović, viši znanstveni suradnik, uz organizaciju rada u Zavodu i na projektima, radi na proučavanju tercijarnih i kvartarnih vertebrata, kronostratigrafiji kvartara i mikroevolucijskim procesima.

Dr. Vesna Malez, viši znanstveni suradnik, proučava ornitofaunu pleistocenske i holocenske starosti, kao i kvartarne karnivore.

Mr. Marija Poje, znanstveni asistent, radi na istraživanju malakofaune kvartara uz taksonomsku odredbu mekušaca i pelaogeografsku analizu nalazišta.

Mr. Jadranka Lenardić, znanstveni asistent, bavi se proučavanjem fosilnih proboscida i mikromamalija.

Mr. Dejana Brajković, znanstveni asistent, radi na problematici fosilnih ungulata uz analizu procesa domestikacije.

Dipl. ing. Gordana Jambrešić, znanstveni novak, obrađuje mikroevolucijske procese kojima su zahvaćeni pleistocenski ursidi.

Laborant Zavoda Tomislav Šokec obavlja poslove prepariranja, signiranja i pripreme nalaza za znanstvenu obradu, te izrađuje dokumentaciju fosilnih nalaza i nalazišta.

Na realizaciji pojedinih zadataka bili su angažirani vanjski suradnici: mr. Ivor Karavanić (materijalne kulture), mr. Nevenka Krklec (statistika), dr. Nada Horvatinčić i dr. Bogomil Obelić (radiometrijsko datiranje), dipl. ing. Srđan Krile (radiologija).

Znanstvenoistraživački rad

a) Terenska istraživanja

Tijekom rujna 1995. u Velikoj pećini na Ravnoj gori snimani su profili gornjopleistocenskih naslaga radi dogovora o istraživanju tog paleolitičkog lokaliteta u okviru realizacije projekta OWP-56 "Chronologie kroatischer Höhlen" u suradnji s Institut für Paläontologie" Sveučilišta u Beču.

U srpnju ove godine izvršeno je probno sondiranje u Pupića pećini u sjevernoj Istri u okviru suradnje s University of Michigan - Museum of Anthropology i Arheološkim zavodom Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Tom je prilikom iskopana sonda dubine 3 metra i otvoren profil arheološki i paleontološki bogatih pleistocenskih sedimenata. Pronađeno je nekoliko ognjišta od kojih su najmanje tri epipaleolitičke starosti. Preliminarno određivanje keramike iz najmlađih slojeva upućuje na neolitičku i brončanodobnu starost, dok su litičke industrije starijih kompleksa epipaleolitičke. Pregled osteoloških nalaza upućuje na domesticirane životinje u neolitiku (ovca/koza, svinja) odnosno divlje u epipaleolitiku (jelen, jazavac).

Osim toga izvršena je i prospekcija Vele, Klanjčeve i Nugljanske peći te abrija pod Šebrnom na padinama Učke koje mogu pružiti komplementarne podatke o razvoju kultura, te paleogeografskim promjenama na tom području tijekom gornjeg pleistocena i početkom holocena.

b) Laboratorijski rad

Macerirani su i preparirani skeleti recentnih jazova (*Leuciscus idus*) i soricida.

Ekstremitetne hominidne kosti iz Velike pećine pripremljene su za paleoantropološku i radiološku obradu.

Dovršeno je signiranje i fotografiranje skeletnih ostataka ungulata iz Velike pećine.

Iz koštanih breča iz Razvođa i Tatinje drage ispreparirani su ostaci *Amphibia* i *Reptilia* i pripremljeni za znanstvenu obradu.

Postkranijalni skeletni dijelovi spiljskih medvjeda iz Vindije sortirani su prema stratigrafskoj starosti i položaju pri čemu su izdvojene duge kosti koje su djelomično signirane i pripremljene za obradu.

Započela je laboratorijska obrada sedimenata iz profila Pupićine pećine i lesnih profila Slavonije.

c) Kabinetski rad

Morfometrijska obrada metapodnih kostiju iz špilje Vindije upozorila je na mikroevolucijske promjene koje su najizraženije na prvim metakarpalnim odnosno metatarzalnim kostima. Indeksi robustnosti jasno upućuju na gradualne mikroevolucijske promjene i prisutnost prijelaznog varijeteta/podvrste u razvojnom nizu *Ursus deningeri* - *Ursus spelaeus*.

Morfogenetska analiza premolara špiljskog medvjeda iz Cerovačkih pećina upućuje na egzistenciju izolirane populacije koju karakteriziraju primitivniji morfotipovi i manje dimenzije zuba, pa je potrebna podrobna obrada cijelog premolarno-molarnog zubnog niza.

Determinacijom fosilnih artiodaktila iz špilje Vindije utvrđeno je da u spektru vrsta dominira jelen (*Cervus elaphus*) dok su bovini i vrsta *Alces alces* zastupljeni u manjem broju. Obrada odontoloških ostataka pokazala je prisutnost roda *Dicerorchinus*, ali je porodica *Rhinocerotidae* zastupljena u manjem postotku od prije citirane frekvencije nalaza. Prisutnost vrste *Saiga tatarica* nije potvrđena.

Revizijom gornjopleistocenske faune ungulata Velike pećine utvrđeno je da u zajednici nedostaju prije citirane vrste *Megaceros giganteus*, *Rangifer tarandus* i *Ovis musimon*. I u spektru Velike pećine dominira vrsta *Cervus elaphus* uz znatno manju frekvenciju vrste *Alces alces*.

Izvršena radiološka analiza ekstremitetnih kostiju eneolitičke populacije Velike pećine upozorila je na prisutnost nekrotičnih oboljenja kojima su zahvaćeni i femuri vrlo mladih jedinki oba spola. Određena je dobna pripadnost pojedinim kosturima, pripadnost spolu na temelju kuta femura i izračunata približna visina jedinki. Dobiveni su rezultati u obradi.

Započela je paleontološka obrada eocenskih kornjača iz porodice *Trionychidae* koje su pohranjene u Naturhistorisches Museum u Beču, te paleogeografska interpretacija nalazišta na Promini.

Nastavljeno je određivanje morfotipova na zubima arvikolida iz špilja sjeverozapadne Hrvatske, te donjopleistocenskih koštanih breča iz Tatinje drage kod Karlobaga i Razvođa na Promini.

Obrađena je fauna avertebrata iz Glogovice kod Slavonskog Broda, pri čemu je determinirano 20 vrsta foraminifera, 19 vrsta tercijarnih molusaka i 40 vrsta pleistocenskih mekušaca.

Započela je determinacija i analiza malakofaune iz Srba s nalazišta pliopleistocenske vrste *Mastodon arvernensis*.

Učinjena je sinteza podataka o nalazima i nalazištima fosilnih konja u Istri.

Determiniran je avifaunski materijal eneolitičkog naselja Vučedol kraj Vukovara.

Nastavljena je morfometrijska obrada faune malih karnivora iz špilja sjeverozapadne Hrvatske.

Stručni rad

Izborom i posudbom materijala kao i stručnim savjetom djelatnici Zavoda sudjelovali su u postavljanju izložbe Lovci mamutov - Ledena doba v Evropi u Jamskem dvorcu u Postojni.

Djelatnici Zavoda bili su mentori diplomandima i doktorandima, a bogata stručna biblioteka Zavoda i dalje je davala usluge mnogobrojnim korisnicima iz Hrvatske ali i inozemstva.

Ostala djelatnost

Dr. Maja Paunović sudjelovala je 1. veljače 1995. u emisiji HTV-a Znanstveni forum. Tema emisije bili su nalazi neandertalaca u Hrvatskoj i evolucija hominida.

Za potrebe europske znanstvene asocijacije PRO-GEO načinjen je prikaz o geološkoj baštini i njezinoj zaštiti u Hrvatskoj, te prijedlog o uvrštenju špilje Vindije u listu svjetske kulturne i prirodne baštine.

Kao članovi tehničke redakcije Razreda za prirodne znanosti, djelatnici Zavoda sudjelovali su u izdavačkoj djelatnosti Akademije, a kao članovi radne skupine na realizaciji projekta Prezentacija i zaštita Vindije.

Sudjelovanje na skupovima

U okviru I. Subregional Meeting "Conservation of Geological Heritage in South-East Europe" pročitana su predavanja dr. Maje Paunović: Vindija Cave - Site of Fossil Man, te Protected Geological Sites of Croatia. Skup je održan od 5. do 13. svibnja 1995. u Sofiji.

Dr. Vesna Malez održala je predavanje Nalazi fosilnih konja na Istarskom poluotoku u okviru 1. međunarodnog simpozija o konjogojstvu u Hrvatskoj "Equus '95", koji je održan u Rovinju od 5. do 8. listopada 1995.

Tijekom rada V. međunarodnog kongresa UISPP, "Épipaléolithique et Mésolithique en Europe", koji je održan od 18. do 23. rujna 1995. u Grenobleu, održano je predavanje: I. Karavanić, M. Paunović, Épipaléolithique et Mésolithique en Croatie".

Od 2. do 4. studenog održan je u Lunz/See u Austriji 3. međunarodni "Cave-Bear Meeting" na kojem je dr. Maja Paunović održala predavanje Cave Bears from Vindija, NW Croatia.

U okviru rada I. hrvatskog geološkog kongresa održanog u Opatiji od 18. do 21. listopada 1995. godine prikazani su posteri: D. Brajković, P. Miracle, Revizija gornjopleistocenske faune ungulata Velike pećine (SZ Hrvatska); V. Malez, Fosilni nalazi alpskog svisca (*Marmota marmota L.*) u hrvatskim špiljama; M. Poje, Z. Jurišić-Polšak, M. Šparica, Srednjopleistocenska malakofauna Glogovice kod Slavonskog Broda (Slavonija, Hrvatska).

Suradnja s inozemnim institucijama i studijski boravci u inozemstvu

U cilju realizacije znanstvenih zadataka međunarodnog projekta OWP-56 "Chronologie kroatischer Höhlen" boravila je dr. Maja Paunović 1 tjedan u lipnju i 1 tjedan u studenom u Institut für Paläontologie der Universität Wien i Naturhistorisches Museum u Beču.

Mr. Jadranka Lenardić koristila je tijekom 1995. tromjesečnu stipendiju Austrijskog ministarstva znanosti za znanstveno usavršavanje u Institut für Paläontologie der Universität Wien.

Tijekom srpnja u Zavodu, odnosno prilikom terenskih radova u Istri, zajedno s djelatnicima Zavoda na problematici gornjeg paleolitika radio je dr. Preston Miracle iz Museum of Anthropology, University of Michigan.

U nekoliko je navrata na paleolitičkim kulturama, a u okviru suradnje sa Slovenskom akademijom znanosti, radila dr. Vida Pohar.

Publicistička djelatnost

I. Karavanić, M. Paunović, Epipaléolithique et Mésolithique en Croatie. Résumés des commun. orales et des posters. V. Congres International UISPP, 154 (1995.), Grenoble.

D. Brajković, P. Miracle, Revizija gornjopleistocenske faune ungulata Velike pećine (SZ Hrvatska). Knjiga sažetaka 1. hrvatskog geološkog kongresa, Opatija, 18.-21. X. 1995., 22 (1995.), Zagreb.

J. Lenardić, Revizija podvrste *Mammuthus meridionalis adriaticus n. ssp., ibid.*, 56.

V. Malez, Fosilni nalazi alpskog svisca (*Marmota marmota L.*) u hrvatskim špiljama, *ibid.*, 58; Fosilni nalazi alpskog svisca (*Marmota marmota L.*) u hrvatskim špiljama, *ibid.*, 351-353.

M. Paunović, G. Jambrešić, Prolegomena o stratigrafiji gornjeg pleistocena Hrvatske, *ibid.*, 70.

M. Poje, Z. Jurišić-Polšak, M. Šparica, Srednjopleistocenska malakofauna Glogovice kod Slavonskog Broda (Slavonija, Hrvatska), *ibid.*, 74; Srednjopleistocenska malakofauna Glogovice kod Slavonskog Broda (Slavonija, Hrvatska), *ibid.*, 459-464.

M. Paunović, Mitradens sp. und *Onychodens* sp. (*Cyprinidae*) aus dem Miozän Dalmatiens (Kroatien), Natura Croatica 4/1, 75-80 /1995.), Zagreb.

M. Paunović, N. Krklec, G. Jambrešić, Cave bear from Vindija, NW Croatia. Abstracts. III. Intern. "Cave bear meeting" Lunz 2.-7. XI. 1995., 6 /1995.), Wien.

E. M. Winkler, M. Paunović, Ein menschlicher Unterkiefer aus den jungpleistozänen Ablagerungen der Drau bei Šašnato polje, Kroatien. Mitt. Anthropol. Ges., 122, 109-153 (1992.), Wien.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU - DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvija se u okviru istraživanja i zaštite Jadranskog mora, a obuhvaća zasad dvije znanstvene discipline: 1. korozija i zaštita materijala od utjecaja morske vode i klime; 2. desalinacija slanih voda.

U Zavodu je tijekom 1995. bilo u stalnom radnom odnosu 6 djelatnika: 2 viša znanstvena suradnika, 1 znanstveni asistent, 1 asistent-istraživač, administrator i čistačica.

Voditelj Zavoda je dr. ing. *Olga Šarc-Lahodny*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i član suradnik Akademije, koja je ujedno i znanstveni voditelj problematike na području korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime. Zamjenik voditelja, upravitelj Zavoda u Dubrovniku je mr. *Dubravko Sambrailo*, dipl. ing.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. *Rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime.* Tijekom 1995. nastavljen je rad na daljnjem istraživanju na osnovnoj tematici "Korozija i zaštita materijala od utjecaja mora i morske klime" posvećujući punu pozornost ekološkim zahtjevima zaštite Jadranskog mora.

Znanstvenoistraživački rad na projektu "Mehanizmi reakcije na granici čvrsta faza/elektrolit" također je nastavljen, ponajprije na istraživanju čimbenika koji pospješuju pojavu i rast različitih oblika lokalne korozije na metalnoj površini.

Nastavljen je također rad na projektu "Comparison of seawater corrosivity" u okviru Europske federacije za koroziju (EFC). Provedenim istraživanjima u okviru tog projekta bili su obuhvaćeni slijedeći zadaci:

- praćenje slobodnog korozijskog potencijala i redukcijske struje za specijalnu vrstu visokolegiranog čelika izloženog protočnoj morskoj vodi u ovisnosti o vremenu i godišnjem razdoblju, što je u uskoj svezi s kemijskom i biološkom aktivnošću mora;
- praćenje promjene slobodnog korozijskog potencijala i redukcijske struje na uzorcima specijalnih vrsta nehrđajućih čelika (AVESTA - Švedska) pripremljenih za ispitivanje pukotinske korozije u protočnim uvjetima prirodne morske vode;
- ispitivanje kvalitete morske vode za vrijeme izlaganja uzoraka (temperatura, vodljivost, redoks-potencijal, pH, koncentracija Cl--iona, koncentracija otopljenog kisika itd.);
- vizualna promatranja uzoraka kao i praćenje promjena u mikrostrukturi ispitivanih vrsta nehrđajućih čelika. Dobiveni rezultati sadržani su u izvještaju za drugu fazu projekta i podneseni radnoj skupini "Marine Corrosion" EFC.

2. *Rad na području desalinacije morske vode.* Tijekom 1995. nastavljen je rad na otprije započetim projektima kao što su: "Desalinacija i koncentriranje morske vode" u kojem se istražuju mogućnosti iskorištavanja i zaštite Jadranskog mora; projekt "Disperzni sustavi i separacijski procesi" koji financira Ministarstvo znanosti, tehnologije i informatike.

Započet je i rad na projektu "Reverznoosmotsko dobivanje pitke vode iz mora u svrhu vodoopskrbe otoka Lastova". Dio rezultata tih istraživanja objavljen je u studiji koja je kao prijedlog rješenja dostavljena JVP Hrvatska vodoprivreda. Rad na tom projektu zahtijevao je i višednevni boravak na otoku Lastovu radi terenskih istraživanja.

Kao i prošlih godina, dio reverznoosmotskih istraživanja proveden je u Zavodu za fizikalnu kemiju Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu zbog nedostatka potrebnog instrumentarija u Zavodu u Dubrovniku. To su prije svega istraživanja vezana uz priprave asimetričnih RO membrana te mjerenja s aparaturom za određivanje ukupnog ugljika u cilju određivanja mikrostrukture novih RO membrana.

Ostali rad

Nastavljena je dugogodišnja suradnja sa sličnim znanstvenim i stručnim ustanovama kao što su Rudarsko-geološko-naftni fakultet u Zagrebu, Biološki zavod u Dubrovniku, Pomorski fakultet u Dubrovniku, s radnom skupinom Europske federacije za koroziju (sekcije za "Marine Corrosion"). Također je nastavljena suradnja sa Zavodom za fizikalnu kemiju Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, u okviru koje se provode istraživanja desalinacijskog postupka reverzne osmoze pod vodstvom dr. Branka Kunsta, redovitog profesora.

Suradnik Zavoda nastavlja s polaganjem ispita na postdiplomskom studiju Oceanologije i pripremama za izradu magistarskog rada čije je ostvarenje usporeno zbog toga jer je u međuvremenu mobiliziran u Hrvatsku vojsku. Nastavit će se suradnja djelatnika Zavoda kao predavača na Postdiplomskom studiju Oceanologije, Sveučilišta u Zagrebu.

U Zavodu je održan sastanak Savjeta za prirodoslovno istraživanje Jadrana Hrvatske akademije (od 2. do 3. II. 1995.) pod predsjedavanjem akademika I. Supeka i zamjenika prof. dr. ing. Olge Šarc-Lahodny u čijem radu su sudjelovali i suradnici Zavoda.

Suradnici Zavoda izabrani su na sjednici Akademijinog Savjeta za pomorstvo za djelatne članove tog Savjeta.

Izdavačka djelatnost

O. Lahodny-Šarc, Lj. Krstulović, B. Kulušić, J. Ivić, Final results Test period II of the project group on the "Comparison of Sea water Corrosivity" of the EFC WP on Marine Corrosion.

O. Lahodny-Šarc, Critical Review and New Results of Gluconates, Environmentally Acceptable Inhibitors. Proceedings of 8th European Symposium on Corrosion Inhibitors (8, SEIC), Ann. Univ. Ferrara, N. S. Sez. V., Suppl. N. 10, 1995., 421-433.

Pripremljen je i recenziran rad za časopis "Kemija u industriji", *Lj. Krstulović, B. Kulušić*, Procesi korozije α-mjedi u 0,6 M NaCl i u prirodnoj morskoj vodi.

B. Kunst, D. Sambrailo, K. Košutić, Reverznoosmotsko dobivanje pitke vode iz mora u cilju vodoopskrbe otoka Lastovo, Studija, Zagreb 1995., Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, 61 str.

H. Iveković, B. Kunst, S. Ivić, Desalinacija, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1995., 195 str.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE - ZAGREB

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe odvija se unutar tri Odsjeka:

1. Odsjek za povijest hrvatske književnosti
2. Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta
3. Odsjek za povijest hrvatske glazbe

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatske književnosti i Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta obavlja član suradnik dr. *Branko Hećimović*, a Odsjeka za povijest hrvatske glazbe prof. dr. *Nikša Gligo*.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

U Odsjeku je radilo 5 znanstvenika i istraživača u stalnom radnom odnosu, 1 znanstveni novak-postdiplomand na određeno vrijeme, te 1 arhivist-bibliotekar, 1 administratorica s pola radnog vremena i čistačica koja je obavljala poslove u sva tri Odsjeka.

Dužnost upravitelja Odsjeka od 1. siječnja 1995. obavlja viši znanstveni suradnik prof. dr. *Tihomil Maštrović*.

Dana 1. srpnja mr. Antun Pavešković primljen je u stalni radni odnos u zvanju asistenta.

Temeljna je zadaća Odsjeka vezana uz priređivanje i tekstološku obradbu kritičkih izdanja sabranih djela velikana hrvatske književnosti, uz književno-povijesna znanstvena istraživanja, te uz prikupljanje i istraživanje dokumentacije o hrvatskoj književnosti, pa su se i ostali mnogobrojni znanstveni i stručni poslovi u Odsjeku ostvarivali u tom okviru.

Djelatnost Odsjeka je i u 1995. poglavito bila usredotočena na ostvarivanje znanstvenih projekata koje sufinancira Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, a čiji se rad ostvaruje u Odsjeku. To su: *Sabrana djela Milana Begovića (kritičko izdanje), Dokumentacija o hrvatskoj književnosti XX. stoljeća* i *Sabrana djela Augusta Šenoe*.

1. Znanstvenoistraživačka djelatnost

I. Kritička izdanja sabranih djela hrvatskih pisaca

A) Sabrana djela Milana Begovića

Kao glavni istraživač projekta prof. dr. Tihomil Maštrović obavio redaktorske poslove na priređenim knjigama 4 i 8 Sabranih djela Milana Begovića. Započeo je poslove kritičke i tekstološke

obradbe knjige 5 Sabranih djela M. Begovića - Drame III. Organizirao je prijepis i potom kolacioniranje rukopisne građe Milana Begovića, kao i njegovih tiskanih tekstova razasutih po periodici, te prevođenje Begovićevih članaka objavljenih na njemačkom jeziku, za potrebe pojedinih priređivača. I u godini 1995. nastavio istraživanja Begovićeve rukopisne ostavštine u Beču, a pronađeni Begovićevi rukopisi, dosad neobjavljeni, osobito korespondencija (pisma Hermannu Bahru i dr.), preslikani su i pohranjeni u Zavodu. Proveo je također akciju prikupljanja Begovićeve korespondencije iz privatnih zbirki.

Kao gost Instituta za književnost Mađarske akademije znanosti i umjetnosti od 22. do 29. svibnja istraživao ostavštinu M. Begovića u budimpeštanskim arhivima i bibliotekama, a pronađena kazališna građa vezana uz izvođenje njegovih drama na mađarskim pozornicama preslikana je i pohranjena u Zavodu.

Pronalaženjem brojnih objavljenih radova povećan je prvotno predviđen opseg svezaka Sabranih djela Milana Begovića. Znatno je proširen, zapravo udvostručen, tj. planiranih deset svezaka povećani su na dvadeset omašnih svezaka.

Mr. Vida Flaker završila sve redaktorske poslove na 11. svesku Sabranih djela - Dunja u kovčegu, izradivši varijantu teksta prema autografu iz godine 1920.

Mr. Antun Pavešković redigirao i dopunio 12. svezak - Pisma i započeo priređivanje 20. sveska Sabranih djela - Pisma II (pisma upućena Milanu Begoviću).

Mr. Hrvojka Mihanović-Salopek radila na prikupljanju podataka za izradbu napomena i rječnika 12. sveska Sabranih djela - Proze. Istražila libreta Antuna Dobronića na književne predloške Milana Begovića Božji čovjek i Bez trećega. Od 22. do 29. svibnja boravila u Budimpešti istražujući građu o Milanu Begoviću u tamošnjim pismohranama i bibliotekama.

Nina Vinski nastavila je rad na 16. svesku Sabranih djela - Theatralia izradbom iscrpnih napomena, tumačem i registrom imena.

B) Sabrana djela Augusta Šenoe

Glavni istraživač akademik Dubravko Jelčić privremeno je obustavio rad na projektu s obzirom na to da je došlo do izmjena u istraživačkom timu koji je ostao bez dovoljno istraživača. Rad će se nastaviti kada se za to ostvare prilike.

Mr. Vida Flaker za 16. svezak - Članci I, prevela s njemačkog osam naknadno atribuiranih Šenoinih članaka iz Slavische Blätter.

II. Dokumentacija o hrvatskoj književnosti XX. stoljeća

Istraživanje je teklo po predviđenom planu, ali je zbog povećanog opsega istraživanja, kao i otežanog rada zbog seljenja Nacionalne i sveučilišne biblioteke, bilo otežano i usporeno.

Rad na znanstvenom projektu vodio je glavni istraživač akademik Dubravko Jelčić. Priredio je izbor iz djela Mile Budaka u biblioteci Stoljeća hrvatske književnosti poprativši knjigu esejom o književnom djelu M. Budaka.

Dr. Tomislav Sabljak, osim objavljenih članaka o dramatizacijama Budakova Ognjišta (vidi popis njegovih objavljenih radova), priredio je tematski broj Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, s repertoarom hrvatskih kazališta 1941.-1945. Nalazi se u tisku.

Ivica Matičević priredio je deskriptivnu bibliografiju priloga iz kulture (književnost, kazalište, glazba, likovna umjetnost i film) u dnevniku Hrvatski narod od 10. travnja 1941. do 6. svibnja 1945.

3. Rad u okviru književne pismohrane i biblioteke Odsjeka

Rad u djelokrugu književne pismohrane i knjižnice Odsjeka vezuje se uz ostvarenje znanstvenih projekata Odsjeka, ali njome se koriste i znanstvenici izvan Odsjeka i Zavoda. Fondove književne pismohrane u godini 1995. koristilo je tako pedesetak domaćih i inozemnih istraživača.

Primljene su i dvije nove književne ostavštine: prof. dr. Vinka Vitezice (pet kutija) i akademika Živka Jeličića (šest kutija).

Arhivist i bibliotekar mr. Krešimir Čvrljak priveo je kraju reviziju književnog fonda zatečenog u bibliotečnim ormarima u čitaonici Odsjeka i najvećim je dijelom sredio fototečni fond hrvatskih

književnika. Započeo je sustavni rad na hemeroteci, te je nastavio prikupljanje novinskih članaka o hrvatskim književnicima i književnim zbivanjima u Hrvatskoj iz dnevnih novina.

Mr. Vida Flaker započela je rad na sređivanju i katalogiziranju Matoševe knjižnice.

4. Suradnja s umjetničkim ustanovama

Odsjek za povijest hrvatske književnosti i Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta sklopili su 25. listopada Protokol o suradnji s Hrvatskim narodnim kazalištem Ivana pl. Zajca iz Rijeke i Hrvatskom kazališnom kućom iz Zadra kojim su se strane potpisnice obvezale da će dogovorno djelovati sukladno svojim kompetencijama, kao i umjetničkim, znanstvenim i organizacijskim mogućnostima, na istraživanju, oživljavanju i suvremenom kazališnom predstavljanju hrvatske dramske, kazališne i književne baštine, uključivo izvorna djela kao i suvremena s temama iz spomenute baštine.

5. Sudjelovanje na znanstvenim savjetovanjima i kulturnim priredbama

a) Odsjek za povijest hrvatske književnosti bio je jedan od suorganizatora znanstvenog skupa o dr. Slavku Ježiću, u povodu stote obljetnice Ježićeva rođenja, od 19. do 21. listopada održanom u Zagrebu, Dubravi i Zadru. Znanstvena priopćenja održali su slijedeći članovi Odsjeka: T. Maštrović, V. Flaker, A. Pavešković i I. Matičević. Sažeci svih priopćenja izneseni na znanstvenom skupu objavljeni su u knjizi Znanstveni i književni rad S. Ježića, Zagreb - Dubrava - Zadar 1995.

b) Znanstvenici i istraživači Odsjeka sudjelovali su na slijedećim znanstvenim savjetovanjima i kulturnim priredbama:

Tomislav Maštrović

- Obnašao je dužnost člana Organizacijskog odbora za obilježavanje tisuću godina prvog spomena ribarstva u Hrvata, a različiti kulturni događaji (predavanja, predstavljanje knjiga, izložbe, okrugli stolovi itd.) održani su pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, u brojnim hrvatskim gradovima (Zagrebu, Zadru, Splitu, Dubrovniku, itd.). Također je bio i član Organizacijskog odbora znanstvenog skupa "Tisuću godina ribarstva u Hrvata" što se pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 10. do 18. listopada održao u Zagrebu, Zadru, Salima i Splitu.
- Dana 19. siječnja u Muzeju suvremene povijesti u Milanu talijanskoj književnoj javnosti predstavio je talijansko izdanje romana Pero i Pave austrijsko-hrvatske književnice Paule von Preradovich. Isto izdanje predstavio i 21. veljače u Muzejskom prostoru u Zagrebu na književnoj priredbi održanoj u organizaciji Austrijskog kulturnog instituta i Talijanskog kulturnog centra.
- Dana 4. veljače na Danima hrvatskoga pučkog teatra u Hercegovcu održao predavanje: Kazalište i njegovanje hrvatskoga jezika.
- Dana 2. ožujka u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru održao predavanje pod naslovom: Kroatocentrizam "Zore dalmatinske" i kruga oko dr. Ante Kuzmanića.
- Dana 6. travnja u Hrvatskoj kazališnoj kući u Zadru kulturnoj javnosti predstavio knjigu Lule mira književnika Stjepana Čuića.
- Dana 21. travnja u Hrvatskoj kazališnoj kući u Zadru govorio o Zori dalmatinskoj uz prvu javnu projekciju TV-filma "150 godina Zore dalmatinske".
- Dana 12. svibnja u galeriji Mimara u Zagrebu govorio o knjizi Ivice Đovanija Matešića: Križ moje braće.
- Dana 2. lipnja u organizaciji HKD Napredak iz Sarajeva govorio o poeziji Nikole Šopa, te predstavio knjigu Miroslava Palamete: O pjesništvu Nikole Šopa.
- Dana 11. lipnja u Dvoru svećeničkog doma u Zadru sudionicima 5. natjecanja hrvatskih pjevačkih zborova (800 pjevača iz cijele Hrvatske) govorio o važnosti hrvatske kulturne baštine u duhovnoj izgradnji Hrvatske.
- U okviru kulturne akcije Mare Croaticum 1995., što se od 1. do 22. srpnja održala u okviru proslave Tisuću godina ribarstva u Hrvata održao niz predavanja pod naslovom: Mediteranske

odrednice hrvatske kulture, i to u slijedećim mjestima: Cresu, Bakru, Crikvenici, Senju, Pagu, Salima, Pirovcu, Šibeniku, Skradinu, Primoštenu i Zadru.

- Dana 4. listopada u Gradskoj knjižnici u Zadru govorio je o librocidu u Hrvatskoj prigodom otvaranja izložbe Rat i knjiga.

- U Skradinu 30. rujna održao predavanje pod naslovom: Skradin u Zori dalmatinskoj i djelima Ante Kuzmanića.

- Na znanstvenom skupu Tisuću godina ribarstva u Hrvata, održanom pod Akademijinim pokroviteljstvom, 12. listopada u Zadru sudjelovao priopćenjem: Književni opisi riba, mora i priobalja u "Naravoslovnim crticama" akademika Spiridona Brusine.

- Na znanstvenom skupu o Slavku Ježiću 21. listopada u Zadru izlagao pod naslovom: Doprinos Slavka Ježića hrvatskom kazalištu.

- Dana 25. listopada na svečanosti povodom 50. obljetnice Hrvatskog narodnog kazališta Zadar, izložio predavanje: Slike iz povijesti prvog profesionalnog kazališta u povijesti Zadra.

- Dana 26. listopada govorio u Mostaru o izdanjima nakladničke kuće Erasmus naklade d. o. o. iz Zagreba na književnoj tribini u Hrvatskom domu Hercega Stjepana Kosače, te posebno učenicima i profesorima Druge gimnazije iz Mostara.

- Dana 27. listopada u Mostaru u organizaciji Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HR Herceg-Bosne sudjelovao na "Razgovorima o knjizi" povodom Mjeseca hrvatske knjige 1995.

- Dana 6. studenoga u Kninu u Muzeju Kninske krajine na Kninskoj tvrđavi govorio o sudbini hrvatskih knjiga i knjižnica u domovinskom ratu na otvaranju izložbi: "Hrvatsko nakladništvo od 1991. do 1995." i "Rat i knjiga".

- Dana 18. studenoga u Beču, u organizaciji Hrvatsko-austrijskog kulturnog društva iz Beča, u dvorani Hrvatske katoličke misije, govorio o hrvatsko-austrijskim književnim vezama, osobito kroz putopisnu literaturu.

- Dana 22. studenoga na Filozofskom fakultetu u Zadru održao javno predavanje: "Doprinos Zadra hrvatskoj književnosti od preporoda do 1920." u sklopu proslave Dana grada Zadra.

- Dana 8. prosinca u Zadru predstavio knjigu Nikole Kolumbića: "Petar Zoranić" i treće kolo Školske knjižnice zagrebačkog nakladnika Erasmus naklade d. o. o.

- Dana 13. prosinca u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci govorio o pretiscima hrvatskih preporodnih časopisa "Zore dalmatinske" i "Kola".

Vida Flaker

- Na znanstvenom savjetovanju Krležini dani u Osijeku, održanim od 24. do 27. siječnja, sudjelovala priopćenjem Posljednja dramska djela Antuna Šoljana.

- Na znanstvenom skupu o Slavku Ježiću 19. listopada u Zagrebu održala priopćenje: Slavko Ježić - priređivač kritičkog izdanja Šenoinih djela.

Hrvojka Mihanović-Salopek

- Predavanjem o hrvatskim himnodijskim autorima 2. ožujka sudjelovala na proslavi 35. obljetnice Narodnog sveučilišta u Sesvetama.

- Dana 7. kolovoza na Danima Antuna Dobronića u Jelsi na Hvaru sudjelovala predavanjem: Književna baština u rukopisnoj ostavštini Antuna Dobronića.

- Dana 22. rujna na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli sudjelovala priopćenjem: Obilježje hrvatske crkvene himnodije u XVIII. stoljeću.

- Od 5. do 7. listopada sudjelovala u međunarodnoj razmjeni umjetnika i kulturnih djelatnika Češke Republike i Republike Hrvatske u gradovima Češke Budejovice i Hluboká nad Vltavou, s himnodijskim i koncertnim djelima za orgulje hrvatskih autora kroz stoljeća,uz izlaganje o stilsko-biografskim označnicama autora i djela.

- Dana 3. studenoga predstavila knjigu Višnje Stahuljak "Don od tromeđe" u dvorcu Stubički Golubovec u Donjoj Stubici.

- Dana 6. studenoga u Dugoj Resi predstavila cjelokupno književno djelo Višnje Stahuljak.

- Na znanstvenom skupu o Marijanu Jaiću održanom 9. i 10. studenoga u Slavonskome Brodu sudjelovala priopćenjem: Uloga Jaićeva "Vinca" u razvojnom tijeku hrvatske himnodije.

- Dana 21. studenoga u Zagrebu predstavila knjige Stjepana Tomaša "Dobar dan, tata" i Nade Iveljić "Svračkovo brdo".

- Dana 12. prosinca u Zagrebu govorila o književnoj baštini u djelu Antuna Dobronića na predstavljanju Zbornika radova o Antunu Dobroniću.

Antun Pavešković

- Na znanstvenom skupu o Slavku Ježiću 21. listopada u Zadru sudjelovao priopćenjem: Značaj hrvatske dopreporodne drame i kazališta u "Hrvatskoj književnosti od početka do danas" Slavka Ježića.

Ivica Matičević

- Dana 22. travnja u Splitu na Marulićevim danima sudjelovao priopćenjem: Recepcija dalmatinskih pisaca u slavonskoj književnosti XVIII. stoljeća. Marko Marulić i Josip Stojanović.

- Dana 21. listopada u Zadru na znanstvenom skupu o životu i djelu Slavka Ježića sudjelovao priopćenjem: Prikaz hrvatskog ekspresionizma u Ježićevoj "Hrvatskoj književnosti".

6. Objavljeni znanstveni i stručni članci:

Znanstvenici i istraživači Odsjeka surađuju u znanstvenim i stručnim publikacijama, te ostalim edicijama iz područja kulture. U godini 1995. objavili su slijedeće radove:

T. Maštrović:

a) Priređena izdanja

Ivo Vojnović: "Izbor iz djela", Mosta, Zagreb 1995., 343 str. (Predgovor: Književni portret Ive Vojnovića, str. 5-10: Rječnik i tumač imena, str. 311-321; Napomena, str. 322-324).

b) Znanstveni članak

Hrvatski general Nikola Maštrović. Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. XXXVII, 685-716, Zadar 1995.

c) Prilozi u periodici

Prigodne stručne članke objavio u časopisima i novinama, kao u "Tomislavu", Kulturnom obzoru "Večernjeg lista", "Hrvatskom slovu" itd.

V. Flaker

a) Znanstveni članak

Šoljanova Romanca o tri ljubavi. U zborniku: Krležini dani u Osijeku 1993. Krleža i naše doba. Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Pedagoški fakultet Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU. Osijek - Zagreb 1995., 107-117.

H. Mihanović-Salopek

a) Znanstveni članci

Književna baština u umjetničkom djelu Antuna Dobronića (istraživanje rukopisne građe), Zbornik radova o Antunu Dobroniću, Matica hrvatska - Jelsa, Jelsa 1995., 49-63; Osobitosti hrvatskoga baroka na području hrvatske himnodije i orguljaške glazbe, Zbornik radova: Ključevi raja - hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. stoljeća, Zagreb 1995., 295-303.

b) Stručni članci

Bernard Jan: Potraži me ispod duge (prikaz knjige), Umjetnost i dijete, XXVI, br. 4 (148), 253-255, Zagreb 1994. (izašlo iz tiska 1995.); Stjepan Tomaš: Dobar dan, tata (pogovor knjizi), Znanje - Biblioteka Stribor, Zagreb 1995., 141-143; Dubravko Horvatić: Stanari u slonu (pogovor knjizi), Znanje - Biblioteka Stribor, Zagreb 1995., 107-111; Književno sučeljavanje s problemom straha i ratne frustracije koju proživljavaju djeca u hrvatskom domovinskom ratu (prikaz knjiga Nikole Pulića: "Strah me mama" i "Čuvari amfora"), Umjetnost i dijete, XXVII, br. 1 (151), Zagreb 1995., 49-52; Književna obilježja hrvatskih adventskih popijevki (predgovor knjizi Hrvatske adventske popijevke), Ivan Golčić, HKD Sv. Jeronima, Zagreb 1995., 2-4; Književna obilježja hrvatskih božićnih popijevki (predgovor knjizi Hrvatske božićne popijevke), Ivan Golčić, HKD Sv. Jeronima, Zagreb 1995., 2-6.

A. Pavešković

a) Znanstveni članak

Pjerko Bunić Luković kao recidiv dramaturgije XVIII. stoljeća. Zbornik Dani hvarskog kazališta, Split 1995., 252-260.

b) Stručni članci

Tema Pilar. U knjizi: Ivo Pilar: Politički zemljopis hrvatskih zemalja, geopolitička studija, Zagreb 1995., 51-57; Pogovor u knjizi Slavice Stojan: Priče iz starog Dubrovnika, Dubrovnik 1995., 145-147. Objavljivao u "Forumu" i "Hrvatskom slovu".

I. Matičević

a) Stručni članak

Bibliografija priloga iz kulture (književnost, kazalište, glazba, likovna umjetnost i film) u dnevniku "Hrvatski narod" od 10. travnja 1941. do 6. svibnja 1945, Kronika Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, novi tečaj, god. I, br. 2, 1-291; Dvije knjige za hrvatskog Andersena. O dvjema novim knjigama u povodu 120. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić, Umjetnost i dijete, XXVII/1995., br. 1, 45-48.

Objavljivao također u Kulturnom obzoru "Večernjega lista".

K. Čvrljak

a) Objavljena knjiga

Znameniti putnici u Skradinu i na Krki. Poglavarstvo grada Skradina i Hrvatski informativni centar, Zagreb - Skradin 1995., 387 str.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA

Dužnost upravitelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta obnaša član suradnik dr. *Branko Hećimović.*

Djelatnost Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta bila je usredotočena na ostvarivanje znanstvenog projekta *Repertoar hrvatskih kazališta*, treći dio, koji sufinancira Ministarstvo znanosti i tehnologije, ali i na individualne znanstvene projekte te ostvarivanje dvaju znanstvenih savjetovanja i dvaju zbornika u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku.

U suglasju s vlastitim nastojanjima da svoju djelatnost povežu sa srodnom djelatnošću drugih hrvatskih znanstvenih i umjetničkih ustanova, Odsjek za povijest hrvatske književnosti i Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta sklopili su 25. listopada Protokol o suradnji s Hrvatskim narodnim kazalištem Ivana pl. Zajca iz Rijeke i Hrvatskom kazališnom kućom iz Zadra. Tim protokolom strane potpisnice obvezale su se da će dogovorno djelovati sukladno svojim kompetencijama, kao i umjetničkim, znanstvenim i organizacijskim mogućnostima, na istraživanju, oživljavanju i suvremenom kazališnom predstavljanju hrvatske dramske, kazališne i književne baštine, uključivo izvorna djela kao i suvremena s temama iz spomenute baštine.

1. Teatrološka istraživanja

a) Repertoar hrvatskih kazališta 1981.-1990. Pod vodstvom glavnog istraživača B. Hećimovića nastavljen je rad na projektu koji osim repertoara hrvatskih kazališta, kazališnih družina i grupa, te festivala, smotri i susreta od 1981. do 1990. obuhvaća i rekonstrukciju poluprofesionalnih, istaknutijih amaterskih i alternativnih kazališta, družina i grupa kao i festivala, smotri i susreta u 20. st., te hrvatskih kazališta izvan Hrvatske. Tijekom završnih radova na rekonstrukciji repertoara znatno je proširen krug obuhvaćenih alternativnih kazališta i kazališnih manifestacija, a uvršteni su i obrađeni u vidu dopuna već objavljene prve dvije knjige i repertoari nekih manje poznatih festivala i smotri, kao što su dubrovački i zagrebački iz tridesetih godina.

Preko 450 unesenih stranica u računalo predano je na daljnju kompjutorsku obradbu i složeno na enciklopedijski format budućeg izdanja. Uz glavnoga istraživača na projektu od znanstvenih djelatnika sudjeluju još A. Bogner-Šaban i T. Sabljak, a od pomoćnog osoblja I. Stepan, koja obavlja unos, te arhivski pomoćnici M. Bugarin i J. Đurđević.

b) B. Hećimović nastavio je rad na individualnim projektima Utemeljitelji hrvatskoga kazališnog istraživanja i Hrvatski kazališni časopisi.

c) A. Bogner-Šaban nastavila je rad na individualnom istraživanju osječke kazališne povijesti i povijesti hrvatskog lutkarstva, te je s oba područja objelodanila više znanstvenih i stručnih priloga.

2. Izdavačka djelatnost

Godine 1995. obnovljeno je izlaženje časopisa "Kronika".

U suizdavaštvu s Hrvatskim narodnim kazalištem u Osijeku i Pedagoškim fakultetom, Osijek, tiskan je zbornik Krležini dani u Osijeku 1993., Krleža i naše doba, Osijek - Zagreb 1995. Zbornik je priredio B. Hećimović.

Kao prvi broj novog tečaja časopisa "Kronika" tiskan je zbornik Karlovačka kazališna stoljeća, koji je istodobno tiskan i kao zasebno izdanje. Oba izdanja, časopisno i knjižno, koja je priredio B. Hećimović, potpisuju Ogranak Matice hrvatske, Karlovac i Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.

Drugi broj novog tečaja časopisa "Kronika" vezan je uz projekt Dokumentacija o hrvatskoj književnosti XX. stoljeća akademika D. Jelčića te uz njegovu uvodnu riječ sadrži rad I. Matičevića Bibliografija priloga iz kulture (književnost, kazalište, glazba, likovna umjetnost i film) u dnevniku Hrvatski narod, od 10. travnja do 6. svibnja 1945.

Povodom izložbe Shakespeare u srednjoeuropskim kazalištima između dva rata (Shakespeare in the Theatres of Central Europe between the two Wars 1918-1938) otvorene u muzejskom prostoru Narodnog doma 16. veljače 1995., tiskana je i istoimena publikacija. Izložba i publikacija rezultat su zajedničkog projekta SIBMAS-a za srednju Europu, a urednica publikacije je A. Bogner-Šaban.

Stručnu pomoć i suradnju Zavod je pružio i Gradskom kazalištu lutaka, Split, pri izradi i objavljivanju njegove Monografije 1945-1995, Split 1995., što je i naznačeno na knjizi (nositelj zadatka A. Bogner-Šaban), te je surađivao i s Hrvatskom nakladom zvuka i slike Croatia records na izradi povijesno-dokumentarnih long-play ploča operetnog sadržaja: Ivan Zajc: Momci na brod/Viteška ljubav, Ivo Tijardović: Mala Floramye i albuma od tri long-play ploče Zagrebačka opereta 1900.-1960. Nositelj zadatka: B. Hećimović, izvršitelj: M. Bugarin.

3. Izložbena djelatnost

Tijekom 1995. priređeno je više izložbi u vlastitoj organizaciji ili u suradnji s drugim institucijama, a za više izložba posuđeni su također raznovrsni izlošci iz književnog i arhivskog fonda.

Kao zajednički projekt članova SIBMAS-a za srednju Europu u Muzejskom prostoru Narodnog doma ostvarena je izložba Shakespeare u srednjoeuropskim kazalištima između dva rata 1918.-1938. (Shakespeare in the Theatres of Central Europe between the two Wars 1918-1938). Postavu izložbe organizirala je i popratnu publikaciju uredila A. Bogner-Šaban.

Na temelju vlastitog istraživanja i prikupljene građe A. Bogner-Šaban postavila je i popratnim slovom otvorila u Zagrebačkom kazalištu lutaka, 14. ožujka 1995., izložbu Povijest hrvatskog lutkarstva (međuratni dio).

Organizirane su i tri izložbe crteža Zlatka Kauzlarića-Atača, koje je poklonio Zavodu. Sve tri pod naslovom Velika imena hrvatskog glumišta. Prva je otvorena u Gradskom muzeju Vinkovci 27. svibnja 1995., druga u suradnji s Kazališnom kućom Zadar 25. listopada 1995., u Gradskoj loži u Zadru, a treća u prizemlju Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku 6. prosinca 1995. Izložbe je organizirao i govorio na otvorenjima B. Hećimović.

Crteži Ivana Lackovića Croate na temu Krležina Kraljeva izloženi su u suradnji s Hrvatskim narodnim kazalištem u Splitu u sklopu Marulovih dana.

Galerija "Ivo i Milan Steiner" Židovske općine Zagreb organizirala je u suradnji sa Zavodom, kao čuvarom većeg dijela izložaka, izložbu karikatura Kleme Schwarz Požgaj, koja je otvorena 15. listopada 1995.

4. Rad na prikupljanju, sređivanju i obradbi kazališne građe

a) Nastavljen je rad na sređivanju već postojeće kao i novopreuzete kazališne građe.

b) Tijekom 1995. dobivena je građa od niza kazališta: Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb, Teatar ITD, Zagreb, Mala scena, Zagreb, Hrvatsko narodno kazalište, Osijek, Hrvatsko narodno kazalište, Varaždin, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Rijeka i drugih ustanova (Hrvatski državni arhiv/Kinoteka Hrvatske, Hrvatska radiotelevizija, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i znanost Grada Zagreba, Croatia records). Osobito je vrijedna i bogata građa preuzeta od Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, koja se između ostalog sastoji od dviju uvezanih repertoarnih knjiga, petnaest uvezanih knjiga premijernih programa, novinskih isječaka, četrdeset i devet dramskih tekstova, plakata, fotografija, dokumentacija o četiri predstave te dva fotoalbuma obitelji Milanov-Kunc.

Primljeno je i niz raznovrsnih donacija od niza pojedinaca kao što su: Marija Braut, Marin Carić, Grozdana Cvitan, Darko Gašparović, Želimir B. Juričić, Šimun Jurišić, Tihomil Maštrović, Igor Mrduljaš, Jasna Petric, Marijan Radmilović, Boris Senker, Zlatko Sviben, Branko Šantić, Petar Šarčević i Đuro Vanđura.

c) Nastavljen je rad na formiranju knjižnice dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima.

d) Nastavljeno je svakidašnje odabiranje, izrezivanje i arhiviranje članaka, prikaza i kritika iz dnevnog tiska o hrvatskim profesionalnim kazalištima, družinama i grupama te festivalima, smotrama i susretima, kao i o kazališnim umjetnicima, dramatičarima i glazbeno-scenskim autorima.

e) Kazališnom građom i bibliotekom koristio se tijekom godine veliki broj znanstvenih i stručnih djelatnika, kazališnih umjetnika, književnika i kritičara, novinara i ljubitelja kazališta te studenata i učenika. Građa kazališnog arhiva korištena je za potrebe nacionalne periodike te za više knjižnih izdanja, između ostalog i za jubilarno izdanje 100 godina zgrade Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu i za leksikografska izdanja Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

f) Tijekom 1995. korištena je i snimana građa za TV-emisije o hrvatskim dramatičarima Ivi Vojnoviću, Milanu Ogrizoviću, Marijanu Matkoviću, Ivanu Raosu, Ivi Brešanu i Ivici Ivancu.

5. Sudjelovanje na znanstvenim savjetovanjima i kulturnim priredbama

a) Odsjek za povijest hrvatskog kazališta obavio je, kao jedan od suorganizatora znanstvenih savjetovanja u sklopu Krležini dani u Osijeku, koji se održavaju pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, sve organizacijske poslove za dva znanstvena savjetovanja na temu Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas. Prvo savjetovanje održano je od 25. do 27. siječnja, a na njemu su od članova oba odsjeka sudjelovali B. Hećimović, A. Bogner-Šaban, T. Sabljak i V. Flaker. Drugo savjetovanje odvijalo se od 7. do 9. prosinca. Iz Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta sudjelovali su B. Hećimović, A. Bogner-Šaban i T. Sabljak.

Radovi s prvog savjetovanja tiskani su u zborniku Krležini dani u Osijeku 1995., prvi dio, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Pedagoški fakultet, Osijek i Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Zagreb, Osijek - Zagreb 1995.

Dužnost predsjednika Odbora Krležinih dana i člana povjerenstva za znanstvena savjetovanja obnašao je B. Hećimović. Organizatorsko-administrativne poslove oko oba znanstvena savjetovanja obavljala je I. Stepan.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bio je, uz Dramski program Hrvatskog radija, Društvo hrvatskih književnika i Društvo za njegovanje umjetnosti i kulture, jedan od suorganizatora znanstvenostručnog skupa o hrvatskom književniku, redatelju i prevoditelju Zvonimiru Bajsiću, koji je povodom sedamdesetgodišnjice Bajsićeva rođenja održan u muzejskom prostoru Narodnog doma 19. listopada.

b) Znanstvenici i istraživači Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta sudjelovali su na sljedećim znanstvenim savjetovanjima i kulturnim priredbama:

Branko Hećimović

- Priopćenjem Oproštaj s Gavellinim glumačkim naraštajem sudjelovao na znanstvenom savjetovanju Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas, prvi dio, Krležini dani u Osijeku, 25.-27. prosinca 1995.

- Dana 21. veljače govorio na skupštini Ogranka Matice hrvatske, Karlovac, u Zorin domu u Karlovcu o Karlovačkim kazališnim stoljećima u povodu izlaska istoimene monografije odnosno prvog broja obnovljene "Kronike".

- Dana 27. svibnja u Gradskom muzeju u Vinkovcima, 25. listopada 1995. u Gradskoj loži u Zadru, te 6. prosinca 1995. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku govorio na otvorenjima izložbi crteža Velika imena hrvatskog glumišta o slikaru i scenografu Zlatku Kauzlariću Atača.

- Dana 18. srpnja sudjelovao u predstavljanju novoizašlih knjiga u Glumišnoj knjižnici Prolog zagrebačkog nakladnika AGM, koje je održano u Muzeju Mimara.

- Priopćenjem Zvonimir Bajsić i kazalište sudjelovao 19. listopada 1995. na znanstvenostručnom skupu o književniku, redatelju i prevoditelju Zvonimiru Bajsiću, koji je održan u povodu sedamdesetgodišnjice Bajsićeva rođenja u muzejskom prostoru Narodnog doma.

- Priopćenjem Posredovanje drame sudjelovao na znanstvenom savjetovanju Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas, drugi dio, Krležini dani u Osijeku, 7.-9. prosinca 1995.

Antonija Bogner-Šaban

- Na znanstvenom savjetovanju Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas, prvi dio, koje je održano u sklopu Krležinih dana u Osijeku, 25.-27. siječnja 1995., istupila s priopćenjem Kazališni Osijek 1965.-1990.

- Dana 31. svibnja 1995. na Danima Josipa i Ivana Kozarca u Vinkovcima pročitala priopćenje Dramatika Ivana Kozarca.

- Dana 31. svibnja 1995. govorila o dramskoj glumici Elizi Gerner na obilježavanju njezina umjetničkog jubileja u Muzeju Mimara, koje je organizirao Collegium Hergešić.

- Dana 7. studenoga 1995. govorila na predstavljanju knjige Elize Gerner Oteto zaborava u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu.

- Na znanstvenom savjetovanju Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas, drugi dio, koje je održano u sklopu Krležinih dana u Osijeku, 7.-9. prosinca 1995., podnijela priopćenje Književne dramaturške i izvedbene preobrazbe Đuke Begovića Ivana Kozarca.

- Dana 12. prosinca 1995. sudjelovala na predstavljanju zbornika Antun Dobronić u Muzeju Mimara.

Tomislav Sabljak

- Sudjelovao na znanstvenom savjetovanju Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas, prvi dio, Krležini dani u Osijeku, 25.-27. siječnja 1995., s priopćenjem Disperzija žanrova u novijoj hrvatskoj drami.

- Sudjelovao na znanstvenom savjetovanju Suvremena hrvatska dramska književnost i kazališta od 1968./1971. do danas, drugi dio, Krležini dani u Osijeku, 7.-9. prosinca 1995., s priopćenjem Ivan Slamnig i drama u stihu.

6. Objavljeni znanstveni i stručni radovi članova Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta

Branko Hećimović

a) Priređena izdanja

Ivan Supek, Izabrana djela. Prilozi: Ivan Supek, Bibliografija, Rječnik, Napomena (7-29, 30-35, 437-450, 451-452), Matica hrvatska, Zagreb 1995., 454 str.

Krležini dani u Osijeku 1993., Krleža i naše doba. Prilozi: Hrvatska kazališna topografija i hrvatsko kazalište u Subotici, Kronologija Krležinih dana u Osijeku 1993., Napomena, Kazalo imena (164-170, 211-212, 279, 281-297). Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Pedagoški fakultet, Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Osijek - Zagreb 1995., 300 str.

Karlovačka kazališna stoljeća. Prilozi: Karlovačka kazališna stoljeća, Pučko kazalište 1927.-1930., Dramatsko društvo 1932.-1938., Iz scenografske radionice Nikole Dragarića, Načela obradbe repertoara. Napomena (17-24, 109-112, 113-118, 208-212, 213, 214). Matica hrvatska, Ogranak

Karlovac - Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Karlovac - Zagreb 1995., 215 str. (Tiskano kao br. 1, novog tečaka "Kronike" i zasebna monografija).

b) *Znanstveni i stručni radovi u zbornicima i periodici*

Iz scenografske radionice Nikole Dragarića, Svjetlo, 3-4, 66-67 (1994.), Zagreb; Narodni dom ili Dvorana, Komedije Tituša Brezovačkog. U: Zaprešićki godišnjak 194, 109-112, 145-155 (1994.). Matica hrvatska Zaprešić, Zaprešić 1994.; Karlovac i kazalište, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika 3-4, 10-14 (1995.), Zagreb; U Krležinu oporuku kao da se umiješao sam Mefisto!, Zagrebački trg, br. 4, str. 9, Zagreb 26. srpnja 1995.; Sjaj Ilirske dvorane. Palača grofa Draškovića. Jet-set, 43-44 (travanj-srpanj 1995.), Zagreb; Josip Bobi Marotti, Zvonimir Bajsić. U: Portret umjetnika u drami, 29-30, 61-66. Hrvatski radio - Hrvatsko narodno kazalište, Split, Zagreb; Zlatko Kauzlarić Atač. Katalozi za izložbu Velika imena hrvatskog glumišta Gradskog muzeja Vinkovci, Kazališne kuće Zadar i Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku - Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU (1995.), Vinkovci, Zadar, Osijek; Marijan Matković (1915.-1985.-1995.), Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika 8-9, 22-24 (1995.), Zagreb.

Antonija Bogner-Šaban

a) Priređene knjige

Vladimir Lunaček: Eseji i kritike. Prilozi: Vladimir Lunaček, Bibliografija, str. 161-172, 173-174. Biblioteka "Slavonica" - Prinosi Slavonije hrvatskoj književnosti i povijesti, knj. 91, XIX. kolo, Slavonska naklada "Privlačica" Vinkovci, Vinkovci 1994., 175 str.

Shakespeare u srednjoeuropskim kazalištima između dva rata (Shakespeare in the Theatres of Central Europe between the two Wars, 1918-1938). Prilozi: Proslov, Shakespeareova djela na kazališnim pozornicama Hrvatske između dva rata 1918.-1938., str. 7, 11-13. Zajednički projekt članova SIBMAS-a za srednju Europu. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Zagreb, 1995., 26 str.

b) *Znanstveni i stručni prilozi u knjigama, zbornicima i periodici*

Osječke kazališne tridesete, Repertoar Krležinih dana u Osijeku 1993.; Nacrt za povijest kazališta u Osijeku, Krležini dani u Osijeku 1993., Osijek - Zagreb 1995., 136-163, 219-223, 248-358; Karlovačka družba Dječjeg carstva, Dokumenti o kazališnim vezama Zagreba i Karlovca, Karlovačka kazališna stoljeća, 119-124, 179-192, Matica hrvatska, Ogranak Karlovac - Zavod za povijest književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Karlovac - Zagreb, 1995.; Petrica Kerempuh 1920. godine (Premijerni katalog Dragutin Domjanić - Hrvoje Hitrec, Petrica Kerempuh i spametni osel, 5-7, izdavač Zagrebačko kazalište lutaka, sez. 1994./1995., 14. III. 1995.); Marko Fotez (1915.-1976.); Eta Bortolazzi (1926.);Tomislav Durbešić (1928.); Dragan Milivojević (1938.-1993.); "Portret umjetnika u drami", Hrvatski radio - Hrvatsko narodno kazalište Split, 3-7, 79-81, 115-117, 203-208, Zagreb 1995.; Pasionska tradicija i suvremenost, Premijerni katalog Zlatko Krilić, Otpusti nam duge naše, 7-12, izdavač Zagrebačko kazalište lutaka, sez. 1994./1995. (10. IV. 1995.); Hrvatsko pjevačko društvo "Kuhač", nositelj operetnog života u Osijeku, Revija, god. 35., br. 1-2, 203-218, Osijek 1995.; Dobronićev Rkač u režiji Marka Foteza, Antun Dobronić - Zbornik radova povodom 40. obljetnice smrti, 75-82, Matica hrvatska Jelsa, Jelsa 1995.; Sanda Miladinov Langerholz, Građa za portret umjetnika; sez. XV. sv. 25, 32 str., Zagreb - Pula, kolovoz 1995.; Prvih lutkarskih pedeset, Popis predstava izvedenih od 1945. do 1995.; Gradsko kazalište lutaka Split, 1945.-1995. (monografija), 7-24, 25-72, Split 1995., Izdavač Gradsko kazalište lutaka Split; Krležini dani, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, br. 1-2, 4-6, Zagreb 1995.; Sanda Langerholz-Miladinov, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, br. 5-7, 19-22, Zagreb 1995.; PIF, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, br. 8-9, 18-19, Zagreb 1995.; Prvih lutkarskih pedeset, Hrvatsko slovo, god. I., br. 20, str. 25, Zagreb 8. rujna 1995.; I više nego "Dobre slučajnosti", Revija, god. XXXV, br. 3-4, 26-28, Osijek 1995.; Vladimir Lunaček, Hrvatsko slovo, god. I., br. 33, str. 26, Zagreb 8. prosinca 1995.

Tomislav Sabljak

a) Knjiga

Teatar Janka Polića Kamova, Matica hrvatska, Zagreb 1995., 190 str.

b) Znanstveni i stručni prilozi u zbornicima i periodici

Aspekt detektivskog u Krležinoj prozi i drami, Krležini dani u Osijeku 1993., Osijek - Zagreb 1995., 38-46; Scensko čitanje Budakova Ognjišta, Problem adaptacije, Nad Velebitom sviće (Zbornik o Mili Budaku), Hrvatska stranka prava, Zagreb 1995., 103-107; Povijesna šifra književnosti (Viktor Žmegač: Književnost i filozofija povijesti).

Objavljivao također u Kulturnom obzoru "Večernjega lista", u tjedniku "Hrvatsko slovo" i dr.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

Organizacija jedinice

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe zaposleno je sedam znanstvenika: Gorana Doliner (asistent), dr. Dubravka Franković (znanstveni suradnik; zaposlena do 30. VI. 1995., do umirovljenja), mr. Vedrana Juričić (asistent), mr. Vjera Katalinić (asistent), mr. Katarina Livljanić (asistent), dr. Sanja Majer-Bobetko (znanstveni suradnik), dr. Ennio Stipčević (znanstveni suradnik). Voditelj Odsjeka je prof. dr. *Nikša Gligo*, član suradnik Hrvatske akademije, a upraviteljica je *V. Katalinić*.

Znanstvenici u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe radili su na četiri znanstvenoistraživačka projekta preko Ministarstva znanosti: D. Franković: Hrvatska glazbena kultura 1800.-1918.; V. Katalinić: W. A. Mozart i hrvatska glazbena kultura 1750.-1820.; E. Stipčević: Hrvatsko-talijanski glazbeni kontakti (XVI. i XVII. st.); Osam stoljeća hrvatske duhovne glazbe.

Znanstvenici rade i na projektima izvan Akademije (Doliner, Franković, Juričić, Katalinić, Majer-Bobetko).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Srednji vijek

Dovršena je analiza ferijalnoga oficija u antifonariju Monte Cassino, Archivio della Badia, ms. 542. Repertoar je podvrgnut komparativnoj analizi koristeći teoretske traktate s Monte Cassina iz istoga razdoblja (kraj XI. st.) (Livljanić).

Nastavljen je rad na izboru i priređivanju materijala iz korpusa monodijske liturgijske glazbe srednjega vijeka u Hrvatskoj za izradbu Antologije hrvatske duhovne glazbe (Livljanić).

Renesansa

Proučavan je socijalni status glazbe i glazbenika u hrvatskom priobalju tijekom XVI. stoljeća u kontekstu opće povijesne situacije; napisan tekst "Socijalni položaj glazbe i glazbenika na istočnoj obali Jadrana u XVI. stoljeću" (Katalinić).

Barok

Obavljeni su pripremni radovi (nova uvodna studija, kritički komentar, revizija transkripcije i bassa continua) za drugo izdanje zbirke *Sacrae cantiones* (1620.) Ivana Lukačića (Stipčević).

Obavljeni su pripremni radovi za izdanje pjesmarice Pisni za najpoglavitije, najsvetije i najveselije dni (1635.) Atanazija Jurjevića (Stipčević).

Klasika (1750.-1835.)

Nastavljena su istraživanja povijesnih izvora glagoljaškog pjevanja analizom građe skupljene u arhivima u Beču: J. Borković, P. Knežević (Doliner).

Nastavljen rad na istraživanju hrvatske glazbene kulture u doba klasike (razdoblje između 1750. i 1835.), posebno o:

1. ideji skupljanja muzikalija u tom razdoblju; napisan tekst "Ideja skupljanja muzikalija od 1780. do 1835.: jedan od temeljnih aspekata hrvatske glazbene kulture" (15 kartica) (Katalinić);

2. problemima katalogizacije i opisa muzikalija u XIX. u odnosu na XVIII. st.; napisan tekst "Hrvatska glazbena baština XIX. stoljeća: izvori, istraživanja, perspektive" (12 kartica) (Katalinić);

3. djelovanju Nikole Udine-Algarottija (Katalinić);

4. odnos zbirke Udina-Algarotti prema glazbenom životu Salzburga; napisan tekst "Nikola Udina-Algarotti (1971.-1838.): istaknuti hrvatski skupljač muzikalija u Salzburgu i Beču" (20 kartica) (Katalinić).

19. i 20. stoljeće

Za podrobnu analizu opere "Dorica pleše" Krste Odaka načinjena je usporedna kartoteka incipita fragmenata opere i folklornih izvora (Doliner).

Obrađen je dnevnik Narodne novine (1850.-1860.) kao izvor podataka o glazbenoj kulturi neoapsolutističkog razdoblja. Građa je klasificirana po tematskim kompleksima te je formulirana teza u vezi s novim problemima koje su otvorila istraživanja u tijeku. Glazbeno nazivlje iz dnevnika popisano je (abecedno) i uspoređeno s glazbenim nazivljem u ilirskoj Danici (Franković).

Sastavljen je abecedni popis glazbenog nazivlja u Njemačko-hrvatskom rječniku (I i II, 1860.) Bogoslava Šuleka, oko 2.500 riječi, koji je uspoređen s glazbenim nazivljem u Kuhačevu Katekizmu glazbe (1889.). Napisan je tekst "Bogoslav Šulek i hrvatsko glazbeno nazivlje" (Franković).

Nastavljen je rad na projektu istraživanja hrvatske glazbene terminologije: završeno je terminološko pretraživanje hrvatskih glazbenih časopisa XIX. stoljeća Sv. Cecilija i Gusle, te je izrađen relevantni popis glazbenog nazivlja (Majer-Bobetko).

Napisan tekst Ivan Oertl, Obćenita teoretično-praktična pripravna nauka glasbe, Zagreb 1880. (Majer-Bobetko).

Započet je istraživački rad na temi Hrvatska glazbena historiografija: izrađena bibliografija relevantnih tekstova iz glazbenih časopisa XIX. st. Sv. Cecilija i Gusle (Majer-Bobetko).

Napisan tekst "The Question of National Identity And Nationalism in Music. The Example of Croatian Opera" za Zbornik radova Music, Politics and War: Views from Croatia (urednik dr. Svanibor Pettan) (Majer-Bobetko).

Napisan tekst "Hrvatska glazbena kritika; osnovne smjernice" za španjolski zbornik Anthoropos jedan broj kojega će biti tematski s naslovom Hrvatski kulturni identitet. Urednica toga broja je dr. Mirjana Polić-Bobić (Majer-Bobetko).

Napisan tekst "Jedna glazbeno-estetska paleta: Muzički eseji Antuna Dobronića" (Majer-Bobetko).

Obredna crkvena glazba i glagoljaško pjevanje

Obrađen je dio izvora glagoljaškog pjevanja otoka Krka (Vrbnik) te pregled razvoja glagoljaškog pjevanja na Krku (Doliner).

Nastavljeno je s pisanjem studije o glagoljaškom pjevanju u Kraljevici: Popis izvora; Klasifikacija izvora; Glazbeni folklor i glagoljaško pjevanje (Doliner).

Urađen je plan istraživanja i objavljivanja izvora za Hrvatsko primorje i Istru (radna grupa, inicijator D. Prašelj) (Doliner).

Dokumentacija

Upotpunjen i dovršen unos podataka za 827 jedinica notne građe u program MICRO-ISIS, ekscerptirano oko 400 incipita iz glazbenog arhiva benediktinskog samostana Sv. Petra u Cresu (Juričić).

Dovršena baza podataka glazbenih priloga iz časopisa Sv. Cecilija (1068 jedinica) i predana za objavljivanje (Juričić).

Uređen Vodič kroz glazbene zbirke Zagreba u okviru rada Komisije za glazbene knjižnice Hrvatskoga bibliotekarskog društva (56 zbirki) (Juričić).

Nastavak katalogiziranja zbirke Udina-Algarotti (Katalinić).

Dopunjen repertoar beneventanskih kodeksa s reliktima beneventanske liturgije i korala u južnohrvatskim srednjovjekovnim glazbenim izvorima analizom fragmenata u zadarskome Nadbiskupskome arhivu (Livljanić).

1) *Projekt RILM*

Nastavljen rad u okviru međunarodnog projekta RILM. Obrađena je građa objavljena tijekom 1993. (Majer-Bobetko).

2) *Projekt RISM*

Nastavak istraživanja mogućnosti konverzije baze podataka Komponisten iz programa PIKADO u ISIS (Juričić).

Nastavljena je obradba skladbi XIX. i identifikacija anonimnih skladbi u zbirci Udina-Algarotti (Katalinić).

Obrađena nekolicina hrvatskih procesionala (Zagreb, HAZU) i tonarija (NSB, Metropolitanska knjižnica) za međunarodni projekt RISM B/V/2 (Livljanić).

3) Projekt RIPM

Izvršeni su pripremni radovi za uključivanje u međunarodni projekt RIPM (Katalinić, Majer-Bobetko).

Rad u knjižnici Odsjeka

Nastavljen rad na kompjutorizaciji rada Odsjeka: spajanje baza INVI i LIBRI za obradbu knjiga, ispitivanje mogućnosti prezentacije grafičkih datoteka u programu ISIS, izradba baze podataka IZDAVAČI u ISIS-u (Juričić).

Nastavak rada na katalogizaciji knjižnog fonda knjižnice (obrađeno 189 novih jedinica) (Juričić).

Obavljeni svi poslovi vezani uz poslovanje knjižnice (posudba, pretplata časopisa, priprema za uspostavljanje veze s CARNET-om i dr.) (Juričić).

Rad izvan Odsjeka

Napisano više od 100 jedinica za Hrvatski leksikon, urednik Ante Vujić (u tisku) (Doliner, Majer-Bobetko).

Pripremljen za tisak (zajedno s Veronique Lafargue i Marie Noel Colette - Centre de musique medievale de Paris) drugi broj revije Cahiers de musique medievale posvećen instrumentima u srednjovjekovnoj glazbi (Livljanić).

Održan tečaj o marijanskim pobožnostima u Međunarodnome centru muzičke omladine u Grožnjanu (kolovoz 1995.), u suradnji s A. Rossellom (Universitat Autonoma de Barcelona) (Livljanić).

Pripremljen repertoar i napisani popratni tekstovi za dvije CD snimke srednjovjekovnog repertoara: Ave Eva. Chanson des femmes au XIIe et XIIIe siecles, i Lucente stella (Livljanić).

Održana predavanja na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (Livljanić, Stipčević), na Conservatoire National Superieur de Musique de Paris (Livljanić) i u okviru serije predavanja HMD-a (Katalinić).

Objavljeni radovi

a) Knjige

Vjera Katalinić (ur.), Off-Mozart: Glazbena kultura i "mali majstori" srednje Europe 1750.-1820. Musical Culture and the "Kleinmeister" of Central Europe 1750-1820, HMD-HAZU, Zagreb 1995.

Sanja Majer-Bobetko, Glazbena kritika na hrvatskom jeziku između dvaju svjetskih ratova. Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb 1994.

b) Članci

G. Doliner, Glagolitic singing in the light of certain new data on music culture in Novi Vinodolski. Narodna umjetnost, 32/1 (1995.), 183-200.

D. Franković, O gostovanju Domorodnog teatralnog društva u Karlovcu 1840. i 1841. u Danici ilirskoj, Karlovačka kazališna stoljeća, Matica hrvatska Karlovac i Zavod za povijest hrvatske

književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Zagreb 1995., 25-28; Neke metode leksikografskog rada Ivana Kukuljevića Sakcinskog na muzičkom dijelu Slovnika umjetnikah jugoslavenskih, Arti musices, 25/1-2 (1994.), 149-171.

V. Katalinić, Composers' Circles in the Musical Culture of Dalmatia and Dubrovnik in the Second Half of the 18th Century, Revista de Musicilogia, XVI/3, 1993. (1995.), 1454-1459; Musical Culture and the "Kleinmeister" of Central Europe in the Period between 1750 and 1820: General Remarks Concerning the Topic and Their Application on the Research in Croatia, Off-Mozart: Glazbena kultura i "mali majstori" srednje Europe 1750.-1820., HMD-HAZU, Zagreb 1995., 23-34; Nikola Udina-Algarotti (1791.-1838.) und seine Musiksammlung. Ein Sammler aus dem Mittelmeerraum in Mitteleuropa, Mitteilungen der österreichischen Gesellschaft für Musikwissenschaft, 28 (1995.), 28-34; Ch. White, From Vivaldi to Ciotti. A History of the Early Classical Violin Concerto. Recenzija, Arti musices, 26/1 (1995.), 79-81.

K. Livljanić, Sličnost/srodnost: neki aspekti svagdanjega oficija u cassinskome antifonariju iz 12. stoljeća, Arti musices, 26/1 (1995.), 23-33; Glazbena tradicija u zagrebačkoj stolnici u srednjem vijeku, Zagreb i zagrebačka biskupija 1094.-1994., Zagreb 1995., 143-161; Piacenza, Biblioteca capitolare 65. A Cantus Index, introduction by Paul Merkley, The Institute of Mediaeval Music, Ottawa, Canada 1993., Revue de musicologie (1994.), 124; Richard Francis Gyug, Missale Ragusinum. The Missal of Dubrovnik (Oxford, Bodlean Library, Canon. Liturg. 342), Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto 1990., Arti musices 26/1 (1995.), 79.

S. Majer-Bobetko, Povijest glazbe Vjenceslava Novaka, Croatica, 40-41 (1994.), 1-13; Vjenceslav Novak: Povijest glazbe (Kritičko izdanje) s Popisom glazbenog nazivlja i Popisom imena, Croatica (1994.), 14-200; Croatian Musical Criticism between the Two World Wars: A Component Part of European Intellectual and Spiritual Confederation, History of European Ideas, 20/1-3 (1995.), 491-496; Jedna glazbeno-estetska paleta: Muzički eseji Antuna Dobronića, Zbornik radova o Antunu Dobroniću, Matica hrvatska, Jelsa 1995., 63-74; Ivan Oertl, Obćenita teoretično-praktična pripravna nauka glasbe, Arti musices, 26/1 (1995.), 73-76.

E. Stipčević, O odnosu kazališta i glazbe u Hrvatskoj u 18. stoljeću, Dani hvarskog kazališta. Hrvatska književnost 18. st., tematski i žanrovski aspekti, Književni krug, Split 1995., 260-266; Atanazije Jurjević, Pisni za najpoglavitije, najsvetije i najveselije dni (1635.), reprint, transkripcija i kritički komentari; Ladislav Šaban kao glazbeni historiograf, Kaj.

c) Notna izdanja

E. Stipčević, Ivan Lukačić, Sacrae cantiones (1620.), 2. izdanje.

Organiziranje znanstvenih skupova

Music, Violence, War and Gender - Music and Gender Study Group Meeting of the ICTM, MH & IEF, Punat/Krk, 20.-24. IX. 1995. (Doliner).

Okrugli stol i prigodni koncert prigodom 10. obljetnice smrti Ladislava Šabana, Zagreb, Hrvatski glazbeni zavod, 12. XI. 1995. (Katalinić).

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

G. Doliner, Music of the Croatian community as migrant community in Australia, 33rd World Conference of the ICTM, Canberra, 5.-11. I. 1995.; Music, Gender and Sociology of Music, Music, Violence, War and Gender - Music and Gender Study Group Meeting of the ICTM, Punat, 20.-24. IX. 1995.; Franjevački rukopisni kantuali u Hrvatskoj - istraživanja Ladislava Šabana, Okrugli stol i prigodni koncert prigodom 10. obljetnice smrti Ladislava Šabana, HMD, OPHG-HAZU, MA i HGZ, 12. XI. 1995.

D. Franković, Bogoslav Šulek i hrvatsko glazbeno nazivlje, Znanstveni skup o Bogoslavu Šuleku, HAZU, Zagreb 23. i 24. XI. 1995.

V. Juričić, Automatische Katalogisierung der Musikwerke in Croatien am Beispiel des Benediktinerklosters des hl. Petrus in Cres, Union Music Catalogue Conference, Prag, 24. i 25. X.

1995.; Ostavština Ladislava Šabana u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU, Okrugli stol u povodu 10. obljetnice smrti Ladislava Šabana (1918.-1985.), Zagreb, 12. XI. 1995.

V. Katalinić, Social Status of Music and Musicians Along the Eastern Shores of the Adriatic in the 16th Century, La musica delle antiche civiltà Mediterranee, Fondazione Levi, Venezia, 4.-6. V. 1995.; Croatian 19th-Century Musical Heritage: Sources, Research, Perspectives, 17th Congress of the International Association of Music Libraries, Helsingor, 23.-26. VI. 1995.; The Idea of Music Collecting 1780-1835: One Basic Aspect of the Croatian Music Culture, 27th Annual Conference of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, Washington, 26.-29. X. 1995.; Istraživanje ostavštine F.Ks. Kuhača i projekt objavljivanja korespondencije, Okrugli stol prigodom obilježavanja 10. obljetnice smrti Ladislava Šabana, Zagreb, 12. XI. 1995.

K. Livljanić, Per hebdomadam à Monte Cassino; quelques aspects de l'office ferial dans l'antiphonaire cassinien (Monte Cassino, Archivio della Badia, ms. 542), Cantus planus. Meeting of the IMS Working Group, Sopron (Mađarska), 4.-9. IX. 1995.

E. Stipčević, Influssi veneziani e non nelle musiche dei maestri dalmati del Cinquecento, La musica delle antiche civiltà Mediterranee, Fondazione Levi, Venezia, 4.-6. V. 1995.; Glazbena baština knjižnice samostana sv. Frane, Bernardin Splićanin i Samostan sv. Frane u Splitu. Petstota obljetnica prve hrvatske tiskane latiničke knjige, Split, 1.-4. X. 1995.; Varaždinske barokne večeri i revitalizacija hrvatske barokne glazbe (Okrugli stol), 25 godina Varaždinskih baroknih večeri, Varaždin, 7. X. 1995.; Ladislav Šaban kao glazbeni historiograf, Okrugli stol prigodom obilježavanja 10. obljetnice smrti Ladislava Šabana, Zagreb, 12. XI. 1995.

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA - ZAGREB

1. Hrvatski rječnik

Voditelj je zadatka akad. Stjepan Babić. U godini 1995. na tom su zadatku radili asistenti Alemko Gluhak, Anja Nikolić-Hoyt i Bernardina Petrović.

Do konca godine na leksikografskim je člancima radilo samo to troje asistenata. Dijelovi hrvatskoga rječnika za slova Č, D, E, F, H, S-Se, T u raznim su stupnjevima spremnosti za objavljivanje. Nastavljena je obrada slova C, J.

Nastavljen je i rad na skupljanju nove građe. Zabilježeno je i dokumentirano više od 2000 novih riječi ili novih potvrda za stare riječi te već poznatih riječi s novim značenjima, većinom iz općega jezika. Najviše je primjera iz glasila (novine i časopisi te radio i televizija i dr.).

Proučavaju se uporabe pojedinih riječi i sklopova u kulturnom kontekstu, odnosno izvanjezične komponente značenja leksičkih jedinica.

Istražuju se etimologije riječi. Naročito se obraća pozornost na posuđenice (neprilagođene i prilagođene) i prevedenice.

Iz područja kulture hrvatskoga književnoga jezika to je troje asistenata objavilo u 1995. više malih priloga u raznim glasilima: više od 300 na radiju (HRT Zagreb 1, 2, 3 i Sljeme) te više od 80 u tisku (uglavnom u "Vjesniku").

2. Rječnik čakavskoga narječja

Voditelj je projekta akad. Milan Moguš, a na zadatku radi asistentica mr. Sanja Vulić.

U tijeku godine prikupljena je rječnička građa u Orebiću na Pelješcu, u Svirčima na Hvaru, u gradišćanskohrvatskim selima Pandrofu (Parndorf) i Bielom Selu (Pama) u Austriji te u Čunovu (Čunovo), Hrvatskom Jandrofu (Jarovce) i Novom Selu (Devinská Nova Ves) u Slovačkoj.

3. Povijesni toponimijski rječnik Hrvatske

Voditeljica projekta je Dunja Brozović-Rončević.

Tijekom 1995. dovršeno je sređivanje toponimijske građe iz ostavštine akad. S. Gunjače i stvaranje središnje kartoteke rječnika. Nastavljen je rad na upisivanju i doradi nove toponimijske građe za rječnik iz povijesnih i toponomastičkih radova.

4. Etimološki rječnik anglicizama u europskim jezicima

Voditelj zadatka je akad. Rudolf Filipović, a na zadatku radi asistentica mr. Lelija Sočanac i jedanaest vanjskih suradnika.

Tijekom godine nastavljena su istraživanja anglicizama u francuskom, njemačkom, ruskom, talijanskom i slovenskom jeziku. Započet je rad na analizi anglicizama u češkom jeziku.

Za tisak je pripremljen rukopis rječnika anglicizama u švedskom. Nastavljen je rad na računalnoj pripremi za rječnik anglicizama u rumunjskom.

Tijekom godine voditelj je editirao rukopise rječnika anglicizama u francuskom i njemačkom i pripremao ih za računalnu obradu.

Nastavljena je analiza anglicizama u ruskom na morfološkoj i semantičkoj razini i stvorena je teoretska osnova za analizu na fonološkoj razini.

Nastavljen je rad na skupljanju korpusa anglicizama u slovenskom i utvrđeni su principi za analizu na morfološkoj razini.

Započeo je rad na analizi anglicizama u češkom skupljanjem korpusa i definiranjem teorije koja će se primijeniti u analizi.

Definirani su problemi transfonemizacije i ispisani su izgovori anglicizama iz općih rječnika u talijanskom.

Voditelj projekta održavao je sastanke s radnim grupama i editirao završeni dio rada pripremajući ga za računalnu obradu.

5. Hrvatsko-ruski frazeološki rječnik

Voditeljica je projekta akad. Antica Menac, a na zadatku radi još troje suradnika.

Nastavljen je rad na leksikografskoj obradi hrvatskih frazema, u kojoj se određuje njihov osnovni oblik, stalne, varijabilne i fakultativne sastavnice, leksičko, frazeološko i stilističko značenje, kolokacija i rekcija, rečenične funkcije i dr. Adekvatna se obrada obavlja s ruskim frazeološkim materijalom. Do sada su obrađena slova A-F.

6. Rječnik hrvatskih kajkavskih govora

Na zadatku radi asistentica mr. Jela Maresić.

U 1995. godini Rječnik nije raspolagao nikakvim financijskim sredstvima, pa nije bilo moguće obaviti niti jedno terensko istraživanje. Sređivana je postojeća leksička građa. Pripremljena su i predana u tisak tri znanstvena rada s područja kajkavske dijalektologije.

7. Lingvistička geografija

1. Za potrebe izradbe Hrvatskoga dijalektološkog atlasa (HDA) istraživani su terenski punktovi.

2. U skladu sa zaključcima Međunarodne komisije Općeslavenskoga lingvističkog atlasa (OLA) i na poziv organizatora, Makedonske komisije OLA, jedan je član (Božidar Finka) boravio u Ohridu (R. Makedonija) na redovitom radnom zasjedanju Međunarodne komisije OLA (sudjelujući aktivno na plenarnim sjednicama i na svim radnim sjednicama fonetske sekcije, provjeravajući i kritički interpretirajući hrvatsku dijalektološku građu na obuhvaćenim atlasnim kartama pojedinih svezaka OLA koji su upravo u radu).

U ime Hrvatske komisije OLA preuzeo je nove obveze vezane uz redovit rad na OLA:

- izradbu u R. Hrvatskoj više novih karata raznih svezaka OLA,
- slanje potrebnih hrvatskih dijalekatskih podataka autorima atlasnih karata u drugim zemljama,
- ažuriranje zaostalih poslova na OLA koji su u proteklih nekoliko godina bili zbog ratnih nedaća zamrznuti,
- završetak u dogledno vrijeme priređivačkih poslova za tisak 4. sveska fonetske serije OLA s podacima o refleksima starih poluglasa u jakom položaju.

3. U novoizašlom svesku fonetske serije OLA br. 3 (izdanje Poljske komisije OLA) objavljena je (s indeksima i komentarom) karta B. Finke No 10 F 2322 *sъm/ъr/tъ.

8. Proučavanje povijesti hrvatskoga književnoga jezika

Nastavilo se prikupljanje podataka za bibliografiju rasprava i članaka o povijesti hrvatskoga književnog jezika. Nastavljen je rad na prvoj knjizi (Povijest hrvatske tropismenosti). Snimljen je dio slikovnih priloga.

Izdavačka djelatnost

Prilozi u zbornicima

A. Gluhak, Dubine u etimološkom rječniku: Mali etimološki rječnik hrvatskoga književnog jezika. Rječnik i društvo (Zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji održanog 11.-13. X. 1989. u Zagrebu), HAZU, Zagreb 1993. (1994.).

R. Filipović, Linguistic purism vs. linguistic borrowing in a changing Europe. Linguistics with a human face, Institut za lingvistiku Sveučilišta u Grazu, 53-61 (1995.), Graz.

A. Nikolić-Hoyt, How to present yourself in everyday life: Indirect speech acts. Sprache-Sprechen-Handeln, Akten des 28. Linguistischen Kolloquiums, Tübingen 1994., 125-132.

S. Vulić, Štokavski elementi u govoru čakavskoga gradišćanskoga sela Pinkovca. Panonska ljetna knjiga (Pannonisches Jahrbuch), Güttenbach/Pinkovac, 1995., 268-273.

Prilozi u časopisima

D. Brozović-Rončević, O jednom "iranizmu" u hrvatskom, Suvremena lingvistika 35-36/1993., 31-39.

A. Gluhak, Inženjer ili inžinjer, Jezik 42 (1994./95.):2, prosinac 1994., 59-61.

A. Nikolić-Hoyt, Indirektni govorni činovi, Suvremena lingvistika 35-36/1993., 191-197.

S. Vulić, Uz Božić i božićne blagdane, Matica 11-12, Zagreb 1994. (1995.), 20; Tijek i tok, Matica 1, Zagreb 1995., 39; Kako steći izvorni jezični osjećaj?, Matica 2, Zagreb 1995., 35; Obznane Čakavske riči (1990.-92.), Suvremena lingvistika 35-36, Zagreb 1993. (1995.), 246-248; Nova izdanja čakavaca u Dijaspori (prikazi knjiga R. Hajszana Die Herrschaft Güns im 15. und 16. Jahrhundert, Güttenbach, 1993., knjige Hrvatsko etnikom v Devinskom Nuovom Seli, II. zbornik, Bratislava 1993., te knjige R. Ružoviča i M. Čoreja Jáčimo s pirani, Bratislava 1993., i knjige M. Vaška Va Frielištofi), Čakavska rič 2, Split 1994. (1995.), 153-158; Tko pjeva čakavski?, Matica 4, Zagreb 1995., 25; O uporabi veznika da, Matica 5, Zagreb 1995., 46; Gerhard Neweklowski: Der kroatische Dialekt von Stinatz Wörterbuch (prikaz knjige), Suvremena lingvistika, sv. 2, br. 38, Zagreb 1994. (1995.), 81-83; Obznane Čakavske riči (br. 1 i 2, 1993.), Suvremena lingvistika, sv. 2, br. 38, Zagreb 1994. (1995.), 104-105; Nepotrebna pomoć, Matica 6, Zagreb 1995., 28; Zašto se pomičemo, a ne pomjeramo?, Matica 7-8, Zagreb 1995., 34; Prvi hrvatski slavistički kongres, Matica 10, Zagreb 1995., 43; Mali jezični savjeti, Matica 11, Zagreb 1995., 23.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Rudolf Filipović sudjelovao je u radu znanstvenoga skupa Anglistika u Hrvatskoj, u Zagrebu 18.-20. svibnja 1995., uvodnim izlaganjem Razvoj anglistike u Hrvatskoj, i referatom Theoretical Background of the Project The English Element in European Languages; na 25th Annual Conference of the Linguistic Society of Europe, u Leidenu od 31. kolovoza do 2. rujna 1995., s referatom Semantic Transfer and Adaptation: Some Problems in Linguistic Borrowing; na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, 19.-23. rujna 1995., s referatom Sociolingvistički uvjeti za održanje hrvatskih dijalekata u SAD.

Alemko Gluhak sudjelovao je na Hrvatskom filološkom skupu (međunarodnom slavističkom simpoziju) u Rijeci (23. i 24. lipnja 1995.), izlaganjem Jezične starine i novine. Za Prvi hrvatski slavistički kongres u Puli imao je referat Hrvatski jezik i praslavenski.

Jela Maresić sudjelovala je na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, 19.-23. rujna 1995., s referatom Hungarizmi u podravskim govorima.

Antica Menac sudjelovala je na znanstvenom skupu Europäische Phraseologie im Vergleich: Gemeinsames Erbe und kulturelle Vielfalt, u Grazu 13.-19. rujna 1995. , s referatom Phraseological antonyms in European languages, te na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, 19.-23. rujna 1995., s referatom Morfloška adaptacija anglicizama u hrvatskom i ruskom jeziku.

Antica Menac i Milan Moguš sudjelovali su na znanstvenom skupu o Bogoslavu Šuleku u Zagrebu 23. i 24. studenoga 1995., s referatom Frazeologizmi u Šulekovu rječniku znanstvenoga nazivlja.

Lelija Sočanac sudjelovala je u radu znanstvenoga skupa Anglistika u Hrvatskoj, u Zagrebu 18.-20. svibnja 1995., s referatom Degrees of Morphological Substitution of Anglicisms in Italian.

Sanja Vulić sudjelovala je na Hrvatskom filološkom skupu u Rijeci, 23. i 24. lipnja 1995., s referatom O nekim hrvatskim pučkim imenima dvaju blagdana sv. Ivana Krstitelja; na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, 19.-23. rujna 1995., s referatom Iz gradišćanskohrvatske sinonimije, te na znanstvenom skupu o Bogoslavu Šuleku u Zagrebu 23. i 24. studenoga 1995., s referatom Šulekove leksikografske metode pri izradbi Imenika bilja.

ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD - OSIJEK

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstveni rad u Osijeku je znanstvena jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Od 1993. voditelj Zavoda je akademik *Milan Maceljski* iz Zagreba, a ravnatelj prof. dr. sc. *Julijo Martinčić* s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, u dopunskom radnom odnosu. U Zavodu su tri stalno zaposlena djelatnika: znanstveni suradnik, administrator-stenodaktilograf i dostavljač-čistačica.

Zavod radi na rješavanju znanstvene i stručne problematike u suradnji s vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima, te izdaje redovita i posebna izdanja iz područja djelovanja. Pristup znanstvenoistraživačkom i stručnoistraživačkom radu je multidisciplinaran, a poglavito se odnosi na ona područja koja ne pokrivaju ostale znanstvene institucije i organizacije.

Tijekom 1993. ustrojen je Znanstveni savjet Zavoda koji danas čine: akademici Milan Maceljski, Milan Moguš, Vladimir Matković, Vladimir Stipetić i prof. dr. sc. Eduard Prelogović, od strane Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, te prof. dr. sc. Antun Tucak, liječnik Kliničke bolnice Osijek - Urološka klinika, prof. dr. sc. Stjepan Mađar, agronom Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Jozsef Mikuska, biolog Pedagoškog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Julijo Martinčić, agronom Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i doc. dr. sc. Dubravka Hackenberger, kemičar, djelatnik Zavoda, od strane Zavoda za znanstveni rad u Osijeku.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad Zavoda tijekom 1995. nastavljen je s četiri projekta financiranih od strane Ministarstva znanosti i tehnologije. Sva četiri projekta su završena krajem godine, a voditelji projekata su dostavili izvješća o istraživanjima.

1. *"Povezivanje Podunavlja s Jadranom"*. Tijekom 1995. nastavljena su prema datim mogućnostima istraživanja u području prometa, autocesta, plinovoda, luka, hidrotehničkih objekata i poljoprivredno-prehrambene djelatnosti.

Projekt je neobično važan za Istočnu Hrvatsku, a naročito za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju. Zavod će nastojati nastaviti rad na projektu te će se prijaviti na novi natječaj Ministarstva znanosti i tehnologije. Novi projekt će uključiti znanstvenike iz područja agronomije, biotehnologije i šumarstva.

Glavni istraživač projekta bio je prof. dr. sc. Josip Marušić.

2. *"Monumenta slavonica saec. XV et XVI"*. Prikupljeni su materijali arhivske građe u arhivima Beča, Budimpešte i Hrvatske. Materijal će biti publiciran tiskanjem dva sveska.

Glavni istraživač bio je dr. sc. Ive Mažuran.

3. *"Razvoj naselja u Istočnoj Hrvatskoj u 18. stoljeću"*. Težište projekta bilo je na istraživanjima 28 naselja u vlastelinstvu Eltz u drugoj polovici 18. stoljeća s gospodarstvenih i demografskih aspekata. Prikupljeni su materijali arhivske građe u arhivima Osijeka, Zagreba, Budimpešte i Beča, a dobiveni rezultati su valorizirani. Istraživanje nije u cijelosti završeno te se predlaže nastavak istraživanja i proširenje do 1848. godine.

Glavni istraživač bio je dr. sc. Vlado Horvat.

4. *"Istraživanje faune i ekologije kralježnjaka Istočne Hrvatske"*. Potanko izvješće o dosadašnjem radu na projektu predano je Ministarstvu znanosti i tehnologije, a rezultati istraživanja tiskani su kao znanstveni radovi. Bogatstvo faune Istočne Hrvatske i njena varijabilnost uvjetovana promjenama okoliša zahtijeva daljnja istraživanja, snimanja i prikupljanja podataka na terenu.

Glavni istraživač bio je prof. dr. sc. Jozsef Mikuska.

Organizacija i održani znanstvenostručni skupovi

1. "II. osječki urološki dani"

Zavod je bio jedan od organizatora međunarodnog znanstvenog skupa "II. osječki urološki dani" koji su održani od 21. do 22. travnja 1995. u Osijeku. Skup je održan povodom 45. obljetnice urološkog rada profesora Ruđera Novaka, a pod pokroviteljstvom ministra zdravstva prof. dr. sc. Andrije Hebranga. Održano je 35 znanstvenih predavanja poznatih znanstvenih djelatnika iz Hrvatske, Slovenije, Poljske, Češke, Slovačke, Mađarske, Njemačke i Francuske.

Izlaganja će biti tiskana kao Zbornik u izdanju Zavoda.

2. Okrugli stol - "Povezivanje Podunavlja s Jadranom"

U suradnji sa Zavodom za prostorno planiranje u Osijeku, Zavod je 15. lipnja 1995. organizirao Okrugli stol s temama projekta "Povezivanje Podunavlja s Jadranom". Uz voditelja projekta prof. dr. sc. Josipa Marušića u raspravi su sudjelovali znanstveni i stručni suradnici na projektu kao i znanstvenici iz područja poljodjelstva, šumarstva, prometa, telekomunikacija, vodoprivrede, gospodarstva, građevinarstva. Program rada je obuhvaćao: uvodno izlaganje (podaci o projektu i realizaciji projekta), analiza napisanih radova i teze za raspravu (promet, hidrotehnički zahvati, globalni gospodarski aspekti: poljodjelstvo, šumarstvo, hrana, trgovina, energenti) i smjernice novog projekta.

Zaključci Okruglog stola su slijedeći: 1) sadržajno i istraživački se treba postaviti prema projektu, 2) potrebno je obuhvatiti djelatnosti: promet, telekomunikacije, kombinirani promet, poljoprivredu, šumarstvo, ekologiju i turizam, 3) treba definirati: tezu i cilj, sadržaj, vrijeme, resurse, cijenu, rokove, način reprezentacije i moguće načine podrške.

3. "Stoljeća opstojnosti Belja"

Na navedenom projektu nastavljen je rad i tijekom 1995. Održano je više sastanaka koje su vodili prof. dr. sc. Julijo Martinčić od strane Zavoda i gospodin Davorin Taslidžić, voditelj Arhivističkog odjela "Belje" s poznatim znanstvenim djelatnicima iz Hrvatske i Mađarske u cilju povijesnog određenja kontinuiteta "Belja". Otkriveni su novi momenti, kao na primjer u svezi imena "Belje" pa se može zaključiti da je riječ o vlastelinstvu Billye od 1700. do najnovijih vremena, što upućuje na iskrivljeni naziv Belje. Rad na projektu se obavlja u kontinuitetu.

4. "125. obljetnica Gimnazije u Osijeku"

Povodom 125 godina postojanja Realne gimnazije i 266 godina gimnazijskog školovanja u Osijeku Zavod je pod pokroviteljstvom Osječko-baranjske županije i u suradnji s ravnateljima gimnazija u Osijeku organizirao 10. listopada 1995. znanstveno-stručni skup uz proslavu Dana škole. Skup je posvećen našem nobelovcu Vladimiru Prelogu, nekadašnjem učeniku Gimnazije u Osijeku. Održana su dva predavanja o povijesti Gimnazije i gimnazijskog školovanja u Osijeku i tri predavanja posvećena životu i radu Vladimira Preloga i njegovom utjecaju i prinosu razvoju organske kemije u Hrvatskoj. Izlaganja će biti tiskana u izdanju Zavoda kao knjiga.

Izdavačka djelatnost

1. Zbornik "Obitelj u Hrvatskoj - stanje i perspektive"

U 1994. u organizaciji Obiteljskog instituta Teologije u Đakovu, Katoličko-bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Zavoda održan je znanstveni skup pod naslovom "Obitelj u Hrvatskoj - stanje i perspektive". Sva iznesena predavanja tiskana su 1995. kao Zbornik radova u izdanju Bikupijskog ordinarijata u Đakovu i Zavoda.

2. Župna crkva sv. Petra i Pavla u Osijeku

U spomen 95. obljetnice gradnje osječke gornjogradske župne crkve svetog Petra i Pavla, u spomen 180. obljetnice rođenja, 145. obljetnice biskupskog posvećenja i 90. obljetnice smrti đakovačkog ili bosanskog i srijemskog biskupa Josipa Jurja Strossmayera i u spomen 800. obljetnice grada Osijeka, Zavod je pomogao u izdavanju knjige "Župna crkva svetog Petra i Pavla", autora Zlate Živaković-Kerže i Antuna Jarma. Knjiga je predstavljena 3. lipnja u Osijeku.

3. Monografija "Povijest Osijeka, 2. dio"

Tijekom godine održana su četiri sastanka Odbora za monografiju koji čine koordinatori pojedinih vremenskih razdoblja i djelatnici Zavoda. Dosad su se razradile teme, odabrali suradnici na pojedinim temama, uskladile teme po vremenskim razdobljima i izvršio odabir slika i crteža. Rad na monografiji je u završnoj fazi te se očekuje sredinom 1996. da knjiga pod naslovom "Od srednjovjekovnog do suvremenog Osijeka", kao dio monografije Povijest Osijeka izađe iz tiska.

4. Anali Zavoda za znanstveni rad HAZU, broj 11.

Redoviti časopis Zavoda Anali izaći će u dva dijela. Anali 11 A sadržavat će tri rada vezana za projekt "Povezivanje Podunavlja s Jadranom" i rasprave i zaključke Okruglog stola.

Anali 11 B sadržavat će sva predavanja održana na međunarodnom znanstvenom skupu "II. osječki urološki dani". Materijal je u pripremi za tisak.

5. Gimnazije u Osijeku (1729.-1995.)

Predavanja održana povodom 125. obljetnice Realne gimnazije, 266 godina gimnazijskog školovanja u Osijeku zajedno s osvrtom na izložbu i prikazima rada svake današnje gimnazije u Osijeku tiskat će se kao posebno izdanje. Materijali su u pripremi za tisak. Knjiga će izaći iz tiska početkom 1996.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD - SPLIT

Organizacija jedinice

Zavod obavlja svoju djelatnost u području pomorstva, povijesnih znanosti te umjetnosti. U Zavodu su zaposlene tri osobe - stručni suradnik, osoba koja obavlja administrativne i računske poslove i osoba koja obavlja pomoćne poslove. Voditelj je akademik *Davorin Rudolf*, a upravitelj prof. dr. *Ivo Petrinović*. U radu Zavoda uz pojedine članove Akademije sudjeluju i vanjski suradnici.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U rad na znanstvenom projektu "Međusobni odnosi i utjecaji regija i država u području Jadranskog mora" bili su uključeni akad. Davorin Rudolf i Marica Rismondo-Berket iz Zavoda (oboje na problematici novog prava mora) te dr. Vesna Čulinović-Konstantinović, koja je ujedno i koordinator rada na projektu (etno-sociološka istraživanja) i prof. dr. Ivan Mimica (narodno književno stvaralaštvo - posebno ono Moliških Hrvata). Obrada svih tih tema i dalje je u tijeku. Kao rezultat rada na projektu u 1995. dovršeni su sljedeći rukopisi: V. Čulinović-Konstantinović, Etnografski rad don Frane Ivaniševića u prijepisci s urednicima "Zbornika za narodni život i običaje"; V. Čulinović-Konstantinović, Bibliografija Frane Ivaniševića o temama iz narodnog života u Poljicima; V. Čulinović-Konstantinović, Otmica djevojke kao oblik kolektivnog i individualnog nasilja; I. Mimica, Di si pošla lipa zvizdo - Usmene i pučke pjesme Moliških Hrvata; I. Mimica, Mjesto J. Bajamontija u hrvatskoj usmenoj književnosti. Također u svezi s radom na projektu, u 1995. je izašao iz tiska prilog M. Rismondo-Berket, Doprinos dr. Vjekoslava Škarice našoj pomorskopravnoj znanosti (Adrias, 4-5, Split 1993.-1994., 215-220).

U okviru "Marulićevih dana" (u travnju), koje je Zavod suorganizirao, u Zavodu je održan Okrugli stol o Marku Maruliću, uz predstavljanje III. sveska "Colloquia Maruliana".

Zavod je bio suorganizatorom "Knjige Mediterana '95 - Tjedna knjige mediteranske tematike" (25. IX. - 3. X., uvodno izlaganje član suradnik Akademije Tonko Maroević). U okviru Tjedna održan je i znanstveni skup "Bernardin Splićanin i samostan sv. Frane u Splitu". Na skupu su priopćenjima sudjelovali i članovi Akademije iz Splita.

U Zavodu su tijekom Tjedna održana tri predavanja: "Utjecaji pomorskih veza na kulturu Dalmacije XIV. do XVIII. stoljeća" (N. Bezić-Božanić), "Liber de simplicibus (Mleci - Zadar, 1415.-1453.), prvi višejezični terminološki i slikovni rječnik s hrvatskim nazivljem" (I. Gostl) i "Ostaci Zavičajnog muzeja Drniške krajine" (Davor Gavurina). Predstavljene su i sljedeće knjige mediteranske tematike: "Enciklopedija hrvatske umjetnosti"(I), "Hrvatsko pomorsko pravo i međunarodne konvencije" I. Grabovca, "Kartografski spomenici hrvatskoga Jadrana" M. Kozličića, "Optužnica" T. Anković, "Sarkofag Dobroga pastira iz Salone i njegova grupa" N. Cambija, "Pro Salona" E. Marina, "Salona Christiana vista dall'Urbe", "Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, sv. 86, D. Rendić-Miočević in memoriam", zbornik "Jelsa u hrvatskom narodnom preporodu" (predstavio i član suradnik Akademije N. Kolumbić), "Zbornik o Antunu Dobroniću", "Kruno Prijatelj - kroz povijest umjetnosti u Dalmaciji (XIII.-XIX. st.), studije i sinteze" (predstavili i akad. I. Frangeš i član suradnik Akademije T. Maroević), "Korčulanski statut" (priredio A. Cvitanić, predstavili akad. H. Sirotković i član suradnik Akademije Z. Šeparović), "Izazov prostora" F. Gotovca, monografija "Ivan Joko Knežević" J. Depola (predstavio i akad. K. Prijatelj), "Književno djelo Ante Cettinea" L. Paljetka (predstavili akademici I. Frangeš i D. Jelčić), "Torquato Tasso, Ljuvene rane - antologija hrvatskih prepjeva od 16. st. do 1995." priređivača M. Tomasovića (predstavio i član suradnik Akademije L. Paljetak) i zbornik radova "Književno djelo Ante Tresić-Pavičića" (referati s Okruglog stola na "Knjizi Mediterana '93" - sadrži i referat I. Petrinovića "Politički nazori i djelovanje Ante Tresić-Pavičića"). U sklopu Tjedna održana je i književna večer književnika i člana suradnika Akademije L. Paljetka.

Znanstvenim priopćenjem "Dihotomna demokracija u Tocquevilleovom viđenju modela američkog političkog društva i njezina suvremenost" sudjelovao je upravitelj Zavoda I. Petrinović u radu znanstvenog skupa "Alexis Tocqueville u američkoj povijesti" (Filozofski fakultet u Zagrebu - lipanj).

Tijekom studenoga Zavod je organizirao ciklus od četiri predavanja: "Apstraktni pojmovi izraženi u slikovnom rječniku Antonija Puttija" Lj. Šimunković, "Zdravstvena kultura primorskih Hrvata kroz stoljeća" J. Bakića, "Komiška gaeta falkuša - škrinja kolektivne memorije jedne insularne organske zajednice na kraju milenija" J. Božanića i "Istočni Jadran - more i kopno u ranom srednjem vijeku" Ž. Rapanića.

U ožujku je u Zavodu, zajedno s Književnim krugom iz Splita, organizirana komemoracija u počast preminulom književniku akademiku Živku Jeličiću, na kojoj su o njegovu životu i djelu govorili I. Petrinović, V. Gotovac i M. Prelas. Također su komemorirane dvije ličnosti iz kulturnog života Splita - filolog Radovan Vidović i književnik Ćiro Čulić (obje komemoracije priredio je Književni krug).

U Zavodu su u 1995. predstavljene i knjige "A. Putti, Dizionario enciclopedico-intuitivo figurato" koji je priredila Lj. Šimunković, te "Barokni oltari i skulptura u Dalmaciji" R. Tomića.

Izložbe

Zavod je u svibnju u svojim dvoranama priredio izložbu slika hrvatskog minhenovca Oskara Hermana, iz Hermanove donacije Muzejsko-galerijskom centru u Zagrebu i u suradnji s istim Centrom. Izložbu je otvorio akad. Kruno Prijatelj. U lipnju je u Zavodu postavljena izložba crteža i skulptura "Ivan Meštrović - studije akta". U prigodi "Tjedna knjige mediteranske tematike" priređena je retrospektivna izložba jednog od najstarijih hrvatskih živućih slikara, Mladena Veže, koju je u ime Zavoda otvorio akad. K. Prijatelj. Tijekom godine British Council predstavio je dvije svoje izložbe - izložbu knjiga i onu o udjelu Britanaca u pretpovijesti filma.

Izdavačka djelatnost

U prvoj polovici godine 1995. izašao je iz tiska dvobroj periodične publikacije Zavoda - Adrias (svezak 4-5/1993.-94.) čiji je urednik akad. Cvito Fisković. Taj svezak posvećen je pomorskoj tematici i donosi dvanaest priloga na 224 stranice uz slikovne priloge.

Skupljeni su prilozi različite tematike (iz područja društvenih i humanističkih znanosti), kojih je dio rezultat rada sudionika znanstvenog projekta Zavoda za idući svezak Adriasa. Taj svezak tiskat će se čim se osiguraju financijska sredstva.

Ostalo

U redovitoj suradnji s drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama Zavod je, kao i do sada, pružao usluge korištenja svoga bibliotečnog, arhivskog i ostalog fundusa.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD - VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu smješten je u prostorijama palače Keglević, Nazorova 14, Varaždin.

Voditelj Zavoda je akademik *Andre Mohorovičić*, upravitelj Zavoda je od 1. XI. 1994. mr. sc. *Eduard Vargović*, a administrativne poslove obavlja od 1. XI. 1994. *Ljiljana Mrazek* (oboje su u stalnom radnom odnosu s punim radnim vremenom).

Djelatnost Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu obuhvaća: poticanje, usklađivanje i objavljivanje znanstvenih istraživanja sa svrhom da postane žarište znanstvenog rada u Županiji varaždinskoj i gradu Varaždinu uz mogućnost proširenja djelovanja i na šire područje sjeverozapadne Hrvatske; organiziranje znanstvenih skupova i savjetovanja značajnih za razvoj znanosti i primjene znanstvenih rezultata u praksi; znanstvenoistraživački rad u odgovarajućim edicijama, sukladno kriterijima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na području izdavačke djelatnosti.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Županija varaždinska i grad Varaždin potpisali su 9. XII. 1994. desetgodišnji Ugovor o suradnji.

U tijeku 1995., Zavod se tehnički gotovo potpuno opremio kupnjom kompjutora i printera, zatim nabavkom fotokopirnog aparata (susretljivošću Poglavarstva grada Varaždina), telefaksa (susretljivošću Poglavarstva Županije) i ostalog pribora koji je neophodan za redovito djelovanje.

U 1995. izabrano je i Znanstveno vijeće Zavoda u sastavu: akad. Andre Mohorovičić - voditelj Zavoda, prof. dr. Franjo Ruža - FOI Varaždin, mr. Slobodan Kaštela - tajnik HAZU, dr. Želimir Beer - dožupan Županije varaždinske, Miroslav Hreljac - dogradonačelnik grada Varaždina, mr. Eduard Vargović - upravitelj Zavoda.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Zavod se kontinuirano bavi znanstvenoistraživačkim radom kao svojom osnovnom djelatnošću. S obzirom na to da je na prostoru sjeverozapadne Hrvatske varaždinski Zavod jedina institucija te vrste, njegov rad obuhvaća interdisciplinarna područja: gospodarstvo, povijest, kultura, književnost, jezik, glazba, umjetnost i druga područja.

Znanstvenoistraživačku djelatnost Zavoda financiraju: Hrvatska akademija, odgovarajuća ministarstva, Županija varaždinska, grad Varaždin, općina Ivanec, općina Varaždinske Toplice i po potrebi ostale institucije i poduzeća. Iz sredstava grada Varaždina financira se redovita djelatnost Zavoda.

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda u 1995. obuhvaćala je:

1. Projekt: "Stvaralački potencijali u funkciji društvenog razvoja sjeverozapadne Hrvatske" (to je višegodišnji projekt). Voditelj projekta: akad. Andre Mohorovičić. U okviru tog projekta provode se istraživanja iz područja gospodarstva, demografije, kulture, umjetnosti, arhitekture, glazbe. Uz akad. Andru Mohorovičića radili su i prof. dr. Franjo Ruža i prof. dr. Dragutin Feletar.

2. Održan je znanstveni skup "Kukuljević i književnost" u okviru tradicionalne manifestacije "Kukuljevićevi dani" 95. u Varaždinskim Toplicama. Na skupu su govorili: akad. Ivo Frangeš: Kukuljević novelist; Miroslav Šicel: Kukuljević kao povjesničar književnosti; Jože Skok: Kukuljević pjesnik; Alojz Jembrih: Jačke gradišćanskih Hrvata u Kukuljevićevoj zbirci (1847.); Ivan Zvonar: Motivsko-tematski svijet u Kukuljevićevim zapisima kajkavskih usmenih pjesama; Božena Filipan: Značajke Kukuljevićevih biografskih radova i autobiografskih zapisa; Matko Peić: Kukuljević putopisac (tekst pročitan). Uvodnu i završnu riječ dao je akad. Andre Mohorovičić. Znanstveni skup održan je 28. X. 1995. u Varaždinskim Toplicama u organizaciji Zavoda Hrvatske akademije u Varaždinu.

3. Održan je Okrugli stol "25 godina Varaždinskih baroknih večeri" u organizaciji Zavoda Hrvatske akademije u Varaždinu. Sudjelovali su: akad. Lovro Županović: Dosadašnji prinos Varaždinskih baroknih večeri istraživanjima hrvatske glazbene baščine (i izvođenja djela) iz razdoblja glazbenog baroka (kronološki pregled); Ennio Stipčević: Varaždinske barokne večeri i revitalizacija hrvatske barokne glazbe; Zdenka Weber: Varaždinske barokne večeri - sličnosti i razlike sa svečanostima barokne glazbe u Njemačkoj (korespondencija s Europom); Ivan Grabar: Varaždinske barokne večeri i popratne manifestacije u Varaždinu; Stjepan Sraka: Glazbena škola Varaždin - bogata tradicija u službi budućnosti; Vladimir Ščedrov: Značaj Varaždinskih baroknih večeri za glazbenu školu Varaždin, njezin rad, njezino mjesto u kulturnom životu grada; Dada Ruža: Stanje povijesne izvodilačke prakse u hrvatskom glazbenom životu i perpektive glazbene škole na tom području. Uvodnu riječ dao je akad. Andre Mohorovičić, a moderator je bio Ennio Stipčević. Okrugli stol je bio 7. X. 1995.

4. Održan je znanstveni skup "Ivan Belostenec i njegovo doba" u organizaciji Matice hrvatske - Ogranak Varaždin i Zavoda Hrvatske akademije u Varaždinu, a pod pokroviteljstvom Gradskog poglavarstva Varaždin. Na skupu su govorili: Josip Vončina: Hrvatski leksikograf Ivan Belostenec; Miroslav Šicel: Književna terminologija u Belostenčevu "Gazophylaciumu"; Zvonimir Bartolić: Ivan Belostenec kao prozni pisac; Igor Gostl: O Belostencu, njegovu djelu i podrijetlu; Mijo Lončarić: Mudre izreke u "Gazophylaciumu" Ivana Belostenca; Alojz Jembrih: Semantičko-tvorbena struktura imenica na -ar u Belostenčevu "Gazophylaciumu"; Ivan Čehok: O filozofskom nazivlju u Belostenčevu "Gazophylaciumu"; Josip Bratulić: Lik sv. Antuna Pustinjaka u Gašparottijevu "Cvetu sveteh"; Mijo Korade: Hagiografski rad Hilariona Gašparottija; Vesna Stipčević: Legenda o sv. Pavlu Pustinjaku u hrvatskoj glagoljskoj književnosti; Ernest Fišer: Krležina recepcija Belostenčeva djela; Dobriša Skok: Procesualno pravno nazivlje u Belostenčevu "Gazophylaciumu"; Denis Peričić: Ivan Belostenec u suvremenoj hrvatskokajkavskoj književnosti. Znanstveni skup održan je 20. X. 1995. u Varaždinu. Isti dan je u Lepoglavi u crkvi Blažene Djevice Marije otkrivena spomen-ploča Ivanu Belostencu.

5. Na poticaj Zavoda Hrvatske akademije, a u povodu 70 godina Gradskog muzeja u Varaždinu, održan je Okrugli stol: "70 godina Gradskog muzeja Varaždin - argument za budućnost". Sudjelovali su stručnjaci Muzeja: Ljerka Šimunić: Mjesto Gradskog muzeja Varaždin u europskoj muzeologiji kroz iskustva sudjelovanja u europskoj asocijaciji EMYA; Marina Šimek: Stanje istraživanja arheološke podloge Županije i mogućnosti za budućnost; Miroslav Klemm: Budućnost Kulturnopovijesnog odjela - mogućnosti i poteškoće; Ljerka Albus: Razvoj i problematika Etnografskog odjela GMV od osnutka do danas; Antica Bregović: Kukci, naftalin i multimedijska prezentacija prirodoslovne građe; Mirjana Dučakojević: Značaj otkupa umjetnina od osnutka Galerije starih majstora do današnjih dana i koncepcija daljnjeg otkupa; Spomenka Težak: Mogućnosti prezentacije povijesne građe; Eduard Vargović: Značaj knjige za Gradski muzej i njegov rad. Okrugli stol održan je na dan osnivanja Muzeja, 16. XI. 1995. godine. U okviru obilježavanja 70 godina GMV Zavod i Gradski muzej izdali su pretisak Spomenice varaždinskog muzeja 1925.-1935. koju je predstavio akad. Andre Mohorovičić.

6. Zavod i njegov voditelj akad. Andre Mohorovičić (recenzija) pripomogli su realizaciji projekta - knjige "Varaždin u arhivu", u povodu 45 godina Povijesnog arhiva u Varaždinu. Akad. A. Mohorovičić prikazao je knjigu na svečanosti u Poglavarstvu grada Varaždina koja je održana 7. XII. 1995.

Izdavačka djelatnost

U tijeku 1995. Zavod je pripremao za tisak radove suradnika za redoviti broj časopisa "Radovi". Najveći broj radova je recenziran, pa mislimo da će to biti objavljeno u prvoj polovici 1996. Također je Zavod pripremio za tisak (i predao polovicom mjeseca studenog) posebno izdanje, knjiga 7, knjige prim. dr. Gustava Piaseka: Zdravstvo Varaždina do konca 19. st. U suradnji s Gradskim muzejom Varaždin Zavod je izdao već prije spomenuti pretisak Spomenice Gradskog muzeja Varaždin 1925.-1935.

Ostale aktivnosti

- Zavod je učvrstio veze i suradnju sa svim kulturnim, znanstvenim i drugim institucijama i ustanovama te crkvenim zajednicama u gradu Varaždinu.
- Zavod se također povezao sa Županijom koprivničko-križevačkom i s njima je održan jedan vrlo produktivan sastanak 10. II. 1995. u Koprivnici.
- Svoju suradnju Zavod je usmjerio i prema Županiji međimurskoj i Županiji krapinsko-zagorskoj.
- Zavod aktivno sudjeluje, zajedno sa Županijom varaždinskom i općinom Vinica kao i odgovarajućim tijelima Akademije, u poslovima vezanim uz obnovu i prenamjenu poznatog dvorca obitelji Bombeles - Arboretum Opeka. U tom smislu bio je održan jedan važan i poticajan inicijativni sastanak u siječnju 1995. godine. Ovo je, dakako, višegodišnji rad.
- U tijeku 1995. započelo se u Zavodu sa sređivanjem knjižnog fonda i nabavkom novih knjiga i časopisa. Završen je popis knjiga i njihova procjena. Cijeli fond sada se nalazi na obradi u knjižnici "Metel Ožegović". Tada slijedi potpuno sređivanje, unos u kompjutor. Nakon toga će knjižnica biti dostupna stručnoj i kulturnoj javnosti. U tijeku 1995. knjižni fond je obogaćen s novih 300 knjiga i časopisa.
- U 1995. godini Zavod je dobio na poklon dvije slike poznatog varaždinskog slikara Slavka Jagačića: akvarel Palača Keglević 1987. i serigrafija Vidovski trg. Slike su procijenjene, uvedene u fundus Akademije, opremljene i nalaze se u prostorijama Zavoda.
- Zavod je bio angažiran i na mnogim drugim poslovima i zadacima vezanim uz znanstvenu i stručnu djelatnost naše regije.

ZNANSTVENI SAVJETI I DRUGA TIJELA AKADEMIJE

ODBOR ZA NARODNI ŽIVOT I OBIČAJE

Rad Odbora za narodni život i običaje u 1995. godini odvijao se oko objavljivanja 53. knjige Zbornika za narodni život i običaje. Spomenuta knjiga je tiskana sa slijedećim prilozima: A. Mohorovičić, Natpis kneza Branimira iz 888. godine, dokument kulturnog identiteta Hrvata; A. Bošnjaković, Novak Bapska godina 1767.; M. Marković, O etnogenezi stanovništva Like; Z. Šimunović-Petrić, Narodna graditeljska baština Hrvatske; K. Marković, Z. Mavar i A. Mlinar. Konzervatorske pripreme za obnovu ratom razorenih ruralnih prostora; M. Desin i N. Duić-Kowalsky, Ratna razaranja na malim povijesnim središtima u ruralnom prostoru Republike Hrvatske; M. Marković, Zagreb iz aspekta naseobinskog razvoja.

Monografija M. Markovića "Hrvati. Narodni život i kulturno nasljeđe" dopunjena je na zahtjev nakladnika poglavljima "Hrvatsko plemstvo", "Svećenstvo" i "Redovništvo". Monografija se nalazi u postupku objavljivanja.

Odbor je tijekom 1995. imao slijedeći sastav: predsjednik akademik Andre Mohorovičić. Članovi akademici Jerko Bezić, Radoslav Katičić, Matko Peić, Eugen Pusić, Nikola Reiser i Antun Vulin; članovi suradnici Biserka Belicza, Milivoj Sironić i Mirko Marković (tajnik).

MEĐUNARODNI KOMITET ZA ISTRAŽIVANJE BOKSITA, ALUMINIJ HIDROKSIDA I ALUMINIJA (ICSOBA)

Izdavačka djelatnost

U 1995. objavljen je broj 24. znanstvenog časopisa Travaux de l'ICSOBA u kojem je objavljeno 8 znanstvenih radova i dva pregledna rada iz problematike istraživanja geomatematike i kompjutorske obrade istraživanja boksita, genetskih problema procesa stvaranja boksitnih ležišta, te geologije, geokemije i mineralogije pojedinih tipova boksitnih nalazišta.

Recenzirani su svi radovi za objavljivanje u broju 25. i 26. časopisa Travaux de l'ICSOBA. Dio sredstava za tisak osigurao je Nacionalni mađarski komitet ICSOBE, te će broj 26. biti tiskan u Budimpešti.

Znanstveni skupovi

Na sjednici Predsjedništva ICSOBE, održanoj u mjesecu svibnju u Budimpešti dogovoren je program i poslana prva obavijest potencijalnim sudionicima za 11. međunarodni simpozij ICSOBE koji će se održati u Balatonfüredu u Mađarskoj od 21. do 24. svibnja 1996. Na simpoziju će se obrađivati najnoviji rezultati iz područja procesa aluminijske industrije. Suorganizator je Mađarsko rudarsko i metalurdko udruženje, OMBKE.

Na sjednici Predsjedništva ICSOBE također je dogovoren preliminarni program za 9. međunarodni kongres ICSOBE, koji će se održati u Italiji, u Firenci, 1997. godine.

HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Zbog pomanjkanja sredstava, službeni predstavnik Hrvatske kristalografske zajednice nije bio nazočan sjednici Europskog kristalografskog komiteta, koji je zasjedao istovremeno s održavanjem 16. europskog kristalografskog sastanka (Lund, Švedska, 6.-11. VIII. 1995.). U zajednici sa Slovenskim kristalografskim društvom organiziran je IV. hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak, Trakošćan, 28.-30. rujna 1995.

Akademik B. Kamenar je koordinator za Hrvatsku srednjoeuropskog projekta "Srednjoeuropski program istraživanja i obrazovanja u rentgenskoj difrakciji na sinkrotronu Elettra u Trstu (CEREX-ELETTRA)". Program je priređen i u tijeku je njegovo predlaganje Europskoj uniji.

IV. hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak

U Trakošćanu je od 28. do 30. rujna 1995. godine održan IV. hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak. Sastanak je održan pod pokroviteljstvom Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, Krapinsko-zagorske županije i Varaždinske županije, a financijsku potporu dali su Ministarstvo znanosti i tehnologije, tvornica Philips, tvornica Pliva, a materijalno je pomogla i firma Coning. Bilo je nazočno oko 65 sudionika iz obje zemlje, te nekoliko gostiju iz drugih zemalja. Sastanak je bio posvećen 100. obljetnici otkrića rentgenskih zraka.

Održana su sljedeća plenarna predavanja: prof. dr. H. Fuess (Darmstadt), Contributions of crystallography to materials science; prof. dr. M. Hargittai & prof. dr. I. Hargittai (Budapest), Structure of molecules and assemblies; dr. D. Balzar (Zagreb), Diffraction line broadering - nuisance or lattice imperfections fingerprints.

Osim tih predavanja, predstavnik Philipsa dr. E. van Balderen održao je stručno predavanje pod naslovom "Applications of the Philips thin film diffractometer".

Sudionici sastanka izvijestili su o svojim znanstvenim istraživanjima u obliku 38 usmenih priopćenja.

Za sudionike IV. hrvatsko-slovenskog kristalografskog sastanka župan Krapinsko-zagorske županije dr. F. Kajfež priredio je vrlo zanimljiv posjet dvorcu Miljana.

Izdavačka djelatnost

Svi hrvatski kristalografi obavljaju svoju istraživačku djelatnost u okviru međunarodnih hrvatskih znanstvenih projekata, a u tijeku je završetak priprema prijedloga istraživanja srednjoeuropskog projekta CEREX uz upotrebu sinkrotronskog zračenja novog sinkrotrona ELETTRA u Trstu.

SAVJET ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA I FOTOINTERPRETACIJU

U protekloj godini održane su četiri redovite sjednice Izvršnog odbora, jedna izvanredna sjednica proširena s predsjednicima i koordinatorima sekcija i jedna sjednica užeg sastava Izvršnog odbora s Uređivačkim odborom. Rad Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju odvijao se kroz Izvršni odbor, sekcije, Uredički odbor i pojedince.

I ove godine glavna preokupacija rada Izvršnog odbora bila je izrada Programa aktivnosti primjene postupaka daljinskih istraživanja i fotointerpretacije, koji se u organizaciji Hrvatske akademije u kraćem obliku trebao prezentirati u lipnju ove godine.

U tom skraćenom programu projekta, u kojem su sudjelovale sve sekcije Savjeta, obrazložili smo prednosti daljinskih istraživanja u inventarizaciji i evidenciji prostora s obzirom na prirodna bogatstva, način korištenja, vrstu posjeda i dr. uz uvažavanje moderne postavke zaštite čovjekova okoliša, a sve kao uvjet za donošenje planova razvitka naše države i za provođenje dobre porezne politike.

Kroz svih sedam sekcija našega Savjeta naveli smo prednosti uporabe u evidenciji i praćenju stanja i promjena u prostoru. U programu Akademijina projekta "Hrvatska" predvidjeli smo primjenu daljinskih istraživanja u ekologiji i zaštiti prirodnog okoliša, evidenciji ratnih razaranja, te potrebi izrade novih topografskih karata. Glede međunarodne suradnje na tom planu, potrebno je formirati odgovarajuću organizaciju (Centar za daljinska istraživanja ili slično), koja se bez potpore države ne može osnovati, a čime bi se operacionalizirala daljinska istraživanja.

Organizaciju i primjenu daljinskih istraživanja, osobito za brzo i ekonomično dobivanje pouzdanih podataka o prostoru treba provesti kroz odgovarajuću zakonsku regulativu, a za edukaciju i praćenje struke potrebno je osnovati poslijediplomski studij. Također je važno izraditi strategiju razvoja GIS tehnologije na razini Hrvatske, koja je od važnosti za globalni razvoj Republike Hrvatske.

Važnost daljinskih istraživanja je također u reambulaciji geoloških, geomorfoloških, tektonskih i pedoloških karata i njihovih nadopuna s novim podacima, te utvrđivanje seizmotektonske aktivnosti, naftno-geoloških istraživanja, projektiranja linijskih objekata (prometnice, plinovodi, naftovodi, tuneli i dr.), raznih deponija, te snimanje posljedica prirodnih i drugih katastrofa (potresi, poplave, klizanje tla, požari, ratna razaranja i sl.).

Tehnika daljinskih istraživanja važna je za određivanje načina korištenja prostora, određivanje prinosa poljoprivrednih kultura, optimalno korištenje prostora u poljoprivredi i šumarstvu, praćenje zaraženosti bolestima i štetočinama i dr.

Veliku važnost daljinska istraživanja imaju u razvoju i modernizaciji meteorologije, civilnom inženjerstvu, planiranju urbanizacije, pitanjima razvoja zaštite od zračnih i riječnih onečišćenja, onečišćenja mora, razvoja ribarstva i dr.

I na kraju, metodama daljinskih istraživanja mogu se uspješno rješavati zadaci iz djelatnosti arheologije i povijesnog nasljeđa.

Na nekoliko sjednica razmatrane su teškoće oko tiskanja Biltena br. 14. Najprije, nedostatak financijskih sredstava za tiskanje, a potom nedostatak radova otprije prijavljenih. Naime, predloženi i prijavljeni radovi nisu stigli Uređivačkom odboru. Zbog tih razloga odgođena je i predviđena Skupština Savjeta koja je trebala biti u lipnju ove godine.

Na sjednicama Savjeta raspravljalo se o članstvu Savjeta u ESA i o potrebi da se plaća članarina radi publikacija i razmjena stručnjaka i tehnologija, ali s obzirom da je članarina vrlo visoka, Ministarstvo znanosti nije prihvatilo tu sugestiju. Za sada su uplaćene članarine samo za članstvo u EARSEL-u i Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku. Dva referata, koja su trebala biti izlagana na Akademijinom simpoziju, predviđena su za tiskanje u slijedećem Biltenu, i to: V. Kušan: Inventura pokrova i korištenje zemljišta kao podloga za planiranje održivog razvoja Hrvatske, te M. Bajić, Prostorna distribucija razorenih objekata u reintegriranim dijelovima Hrvatske, procjena daljinskim istraživanjima.

Za slijedeći Bilten predviđeno je još pet radova od kojih su za sada prispjela samo dva.

Na 79. sjednici Izvršnog odbora održanoj 15. lipnja 1995., odana je minutom šutnje počast preminulom prof. dr. Z. Tomašegoviću, jednom od utemeljitelja Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Hrvatske akademije. Z. Kalafadžić će za Bilten napisati nekrolog o prof. dr. Z. Tomašegoviću.

Skupština Savjeta održat će se nakon prikupljanja svih radova za tisak, tako da nastavimo našu tradiciju da Bilten bude objelodanjen za vrijeme održavanja Skupštine. To će najvjerojatnije biti početkom 1996.

Neki od naših članova imali su zapažene kontakte sa stranim stručnjacima i institucijama iz ovog područja. Tako je prof. dr. M. Olujić s drugim kolegama iz inozemstva objavio članak "Evaluation of JERS1 Imagiery for Geological Applications in Dinaric Alps". Osim toga, mogu se istaći i drugi kontakti naših članova sa znanstvenicima iz područja daljinskih istraživanja u Budimpešti, Grazu, Münchenu, Toulouseu i dr.

Od strane Uredničkog odbora izrađen je prijedlog o izdavačkoj djelatnosti. Na dvjema sjednicama taj prijedlog je raspravljan i na slijedećoj Skupštini bit će prihvaćen.

Isto tako, uskladili smo Pravilnik o radu Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju s najnovijim Pravilnikom o radu znanstvenih savjeta Akademije. Korigirani Pravilnik također će se prihvatiti na slijedećoj Skupštini Savjeta.

Rad po komisijama odvijao se za potrebe izrade programa aktivnosti primjenom postupaka daljinskih istraživanja i fotointerpretacije. Svaka komisija je dala širi plan i program za budući rad koji je arhiviran u aktima Savjeta. Ostale djelatnosti sekcija bile su ostvarene u okviru postavljenih planova rada.

ZNANSTVENI SAVJET ZA NAFTU

Znanstveni savjet za naftu navršio je tijekom godine 26 godina postojanja, te je nakon 26. redovite Skupštine održane 27. travnja nastavio znanstvenu djelatnost i učvrstio organizacijske oblike svojih sekcija, skupina i odbora.

Krajem godine u Znanstvenom savjetu za naftu okupljeno je ukupno 463 individualnih članova i 16 članova organizacija. Individualno članstvo djeluje u 5 sekcija u područjima naftne i petrokemijske djelatnosti.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za naftu održao je pet sjednica na kojima se raspravljalo o radu Savjeta, pojedinih sekcija i odbora. Savjet je potvrđivao izbor novih članova, razmatrao plan rada i njegovo izvršavanje i pripremao plenarnu sjednicu.

Na 26. redovitoj skupštini održano je predavanje:

M. Šurek i I. Znidarčić: "Uloga i značaj projekta ukapljenog prirodnog plina u razvoju plinofikacije Republike Hrvatske".

Na istoj Skupštini primljena su i proglašena dvadeset i dva nova člana Savjeta.

I. sekcija (za geologiju, geofiziku i geokemiju)

U Sekciji za geologiju, geofiziku i geokemiju djeluje 145 članova od čega su 109 redovitih i 36 članova suradnika. Molbu za članstvo podnijela su dva kandidata. Pročelnik Sekcije je mr. *Velimir Steinbauer*, a njegov zamjenik je prof. dr. *Zvonimir Hernitz*. Upravni odbor Sekcije u ovom razdoblju bio je u sastavu: mr. Slobodan Kolbah, tajnik; Mato Pikija, rizničar; prof. dr. Josipa Velić, Vjekoslav Spaić, dr. Bruno Aljinović, mr. Ladislav Šterk, mr. Josip Bukovac, akademik Mario Pleničar, dr. Pero Mioč, mr. Katica Kalac, Stjepan Đurasek, dr. Gertrud Barić, Ante Kužina, prof. dr. Josip Benić, novokooptirani član Jeronim Bulić.

Na XXVI. godišnjoj skupštini Sekcije (25. IV. 1995.) održana su tri predavanja:

P. Mioč: Pregled geološke građe slovenskog dijela murske depresije.

I. Hećimović i A. Šimunić: Usporedba sastava i odnos stijena na površini i u dubini u širem području Kalnika.

K. Kalac: Biostratigrafska istraživanja pliocena i pleistocena podmorja sjevernog Jadrana.

Između dviju skupština održane su 4 sjednice Upravnog odbora I. sekcije, na kojima su inicirane mnoge aktivnosti značajne za rad Sekcije. Tako je Sekcija sudjelovala u izradi projekta Hrvatska - Prilozi za strategiju razvoja.

Tijekom druge polovice 1994. i kroz cijelu 1995. provođene su organizacijske pripreme za I. međunarodni naftnogeološki znanstveni skup u Zagrebu s naslovom: "Ekonomika istraživanja nafte i plina - pristup racionalnom istraživanju", za koji se predviđa da će se održati 18.-19. travnja 1996. Sekcija je glavni organizator, u suradnji s RGN fakultetom i INA-Naftaplinom. Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo znanosti i tehnologije prihvatili su se pokroviteljstva. Upravni odbor Sekcije nominirao je članove programskog odbora, znanstvenog i počasnog odbora. Do sada je programski odbor izabrao predsjednika dr. Z. Hernitza, podijelio zaduženja i pristupio radu. Dopredsjednici su prof. dr. Josipa Velić, Boro Vlašić i mr. Velimir Steinbauer, tajnik mr. Bruno Saftić, rizničar Željko Krušlin. Održano je 9 sjednica programskog odbora.

Tijekom 1995. članovi Sekcije za naftno rudarstvo djelovali su na realizaciji više programa i projekata, od kojih navodimo najznačajnije:

Većina znanstvenika i stručnjaka radili su u okviru nekoliko znanstvenoistraživačkih projekata koji su prihvaćeni i podržani od Ministarstva znanosti i tehnologije.

Iz područja razrade ležišta i proizvodnje ugljikovodika mnogobrojni članovi Sekcije sudjelovali su u razradi razvojno-istraživačkih tema u cilju optimiziranja procesa naftnog rudarstva, odnosno povećanja bilančnih rezervi, povećanja iscrpka te uštede u procesima proizvodnje ležišne i dovedene energije.

U svrhu povećanja proizvodnje i konačnog iscrpka ugljikovodika, te primjenom novih visoko osmišljenih tehnologija, održano je predavanje: "Nove spoznaje u tehnologiji izrade vodoravnih bušotina". Autori i predavači Božidar Omrčen i Božidar Lončarić.

U suradnji s DIT-om Naftaplin održan je seminar o primjeni suvremenih tehnologija istraživanja i proizvodnje ugljikovodika, sa slijedećim predavanjem: "Teoretske osnove tehnologije izgradnje vodoravnih i bočno-vodoravnih bušotina ispiranjem standardnim i nekonvencionalnim ispirnim fluidima, zatim primjenom režima bušenja ispod ravnotežnog stanja te uporabom savitljivog tubinga". Autori i predavači Božidar Omrčen i Božidar Lončarić; "Geološki, tehnološki i gospodarstveni aspekti izgradnje vodoravnih i bočno-vodoravnih bušotina u svrhu pridobivanja zaostalih rezervi nafte iz ležišta koja su dulje u proizvodnji". Autori Mirko Zelić, Antun Bauk, Zvonko Nađaković, Nikola Bokor i Zdenko Đanić.

Članovi Sekcije Zvonko Nađaković i Željko Mlinarić sudjelovali su u radu godišnje skupštine udruženja Society of Petroleum Engineers, koja je održana u Dallasu od 22. do 25. X. 1995.

U suradnji s RGN fakultetom i DIT-om Naftaplin održano je stručno predavanje pod naslovom: "Tehnologija geofizičkih mjerenja u bušotinama za razradu ležišta pri zavodnjavanju". Autor i predavač dr. Zaki Bassiouni, profesor na sveučilištu Louisiana, USA (5. X. 1995.).

U sklopu projekta Hrvatska znanstvenici i stručnjaci Sekcije izradili su osnovne odrednice strateškog razvoja naftnog rudarstva u nas, pod naslovom: "Nafta i plin u Hrvatskoj - ostvarivanje strateškog razvoja".

U svrhu razvoja plinofikacije zemlje - regija i gradova, autor Josip Friščić održao je stručno predavanje pod naslovom: "Mogućnosti plinofikacije novih regija na osnovi ukapljenog naftnog plina (LPG)". Predavanje je održano u Privrednoj komori grada Zagreba, Splita i Zadra.

Članovi Sekcije sudjelovali su na 10. međunarodnom simpoziju stručnjaka za plin, održanog u Opatiji od 3. do 5. svibnja 1995.

U suradnji s DIT-om Naftaplin, članovi Sekcije Srećko Čubrić i Krešimir Jelić održali su predavanje pod naslovom: "Geotermalni potencijali u Republici Hrvatskoj".

Popis objavljenih znanstveno-stručnih radova:

I. Steiner and N. Gaurina Međimurec, Borehole Stability Study with Various Formation Cores and Inhibitive Fluid Samples. Offshore Mediterranean Conference (OMC 95), Ravenna, Italija, 15.-17. III. 1995. Proceedings, 575-578.

V. Labudović, I. Steiner, Ž. Matiša i J. Mraz, Podmirenje lokalnih potreba plina otplinjavanjem ugljenih ležišta (Settling of Local Needs for Gas by Degasation of Coalbeds), X. međunarodni susret stručnjaka za plin, Opatija, 3.-5. V. 1995. Zbornik radova, 391-401.

Z. Boškov Steiner and I. Steiner, Geological Particularities of Horizontal Well Application in Petroleum Engineering, First Croatian Geological Congress, Opatija, Hrvatska, 18.-21. X. 1995. Proceedings, Vol. 1, 113-116.

M. Golub, I. Dekanić i D. Rajković, Uloga dodatnih izvora u potrošnji energije. Zbornik referata X. međunarodnog susreta stručnjaka za plin, Opatija, 3.-5. V. 1995.

M. Golub, How an Equation of State has to be Evaluated, Conference of Modern Exploration and Improved Oil and Gas Recovery Methods, 12.-15. IX. 1995. Book of Abstracts PC-01, 197-202.

B. Muvrin, B. Kavedija and M. Capik, A New Method of Estimating the Soil Pollution in Small Oil Fields, Conference and Exhibition: Modern Exploration and Improved Oil and Gas Recovery Methods, Krakov, 12. -15. IX. 1995.

A. L. Palinkaš, K. Namjesnik. S. Milko, B. Muvrin and B. Kavedija, Augmentation of Mercury Concentration in Soil and Sediments of the Sava River Banks and Terracesin in the Zagreb City, Croatia, International Symposium and Trade Fair on the Clean-up of Manufactured Gas Plants, Prag, 19.-21. IX. 1995.

D. Matanović, Primjena savitljivog tubinga pri bušenju - potrebe i mogućnosti, Naftaplin 1, 51-55, DIT INA-Naftaplina, Zagreb 1995.

D. Matanović, K. Simon, Z. Krištafor, N. Gaurina-Međimurec, Application of Horizontal Wells for Increasing Productivity of Partially Depleted Reservoirs in Croatia, Conference and Exhibition, Modern Exploration and Improved Oil and Gas Recovery Methods, Krakov, 12.-15. IX. 1995.

N. Gaurina-Međimurec, Uzroci nestabilnosti kanala bušotine, Simpozij o istraživanju, razradi i proizvodnji ugljikovodika, 14. veljače 1995., Naftaplin 1, DIT INA-Naftaplina, 1995., Zagreb 1995., 38-44.

Održano je predavanje: Sjevernojadranski projekt ukapljenog prirodnog plina, autora Mladena Šoureka.

III. sekcija (za preradu nafte)

1. Održane su dvije sjednice u okviru kojih su održana predavanja: Primjena optimalizacije i naprednog vođenja u postrojenjima procesne industrije, predavač Darko Lukec; Napredak u FCC tehnologiji, predavač E. von Schmidt; Gospodarenje vodikom, predavač E. Polla.

2. Sudjelovanje članova Sekcije u organizaciji i radu Znanstveno-stručnog skupa Maziva 95.

3. Razmatran je materijal i dane primjedbe na projekt Znanstvenog savjeta Hrvatska, u dijelu koji se odnosi na preradu nafte.

4. Izvršen je izbor novih članova Sekcije i izbor novog sastava Komisije za prijam novih članova.

5. Pojedini članovi radili su na pripremi podloga za projekt razvoja energetike u Hrvatskoj PROHES.

IV. sekcija (za petrokemiju)

U 1995. u članstvo Sekcije primljeno je 8 novih članova.

Održana je sjednica Sekcije na kojoj je održano predavanje na temu "Odgovorna briga - program kemijske industrije za održivost" (mr. Ana Švob). Predavanje je bilo popraćeno opsežnom raspravom i izraženim razumijevanjem za aktualnost problema i odjekom u odgovarajućim institucijama povezanim s problemom zaštite okoliša.

Više članova Sekcije sudjelovalo je u organizaciji i s predavanjima na Savjetovanju "Dani Društva plastičara i gumaraca" u Zagrebu.

Članovi Sekcije pripremili su prikaz "Polimerna znanost u Hrvatskoj", koji će se u suradnji s prof. Ottom Voglom, ravnateljem Polytechnic University, Brooklyn, objaviti u međunarodnom časopisu Polymer News (autori Z. Janović, F. Flajšman, J. Mencer, Otto Vogl).

V. sekcija (za ekonomiku naftne privrede)

Tijekom 1995., u organizaciji Sekcije održano je predavanje: Z. Hill, "Valorizacija nafte, vlastita potrošnja i gubitci u rafinerijama - pravila igre", dok drugo predavanje koje je također bilo planirano nije održano, ali je rad autora pod naslovom "System and Price Policy of Crude Oil Products in the Republic of Croatia" (autori: Z. Hill i I. Marić) tiskano u časopisu "Nafta".

Uz navedeno, još tri člana Sekcije objavljivala su svoje radove u časopisu "Nafta", a jedan u časopisu "EGE".

Tri člana Sekcije (R. Protić, G. Sekulić, I. Drpić) s dva priloga sudjelovala su na Međunarodnom susretu stručnjaka za plin, a jedan (Z. Hill) na forumu "Dan energije u Hrvatskoj".

Članovi Sekcije aktivno su sudjelovali na projektu Znanstvenog savjeta "Nafta i plin u Hrvatskoj - ostvarivanje strateškog razvoja".

Član Sekcije (G. Sekulić) koordinator je projekta PROHES (Projekt razvoja i organizacije hrvatskog energetskog sektora).

Tijekom godine primljena su u punopravno članstvo dva nova člana.

Urednički odbor

Tijekom 1995. nastavljena je uspješna suradnja s časopisom "Nafta" kojemu je Znanstveni savjet za naftu i suizdavač. Suradnja se očitovala kroz sudjelovanje u uređivačkoj politici časopisa (D. Maljković je zamjenik glavnog urednika) te mnogobrojne znanstvene i stručne priloge članova Savjeta objavljene u "Nafti" tijekom godine.

ZNANSTVENI SAVJET ZA POMORSTVO

Dana 22. studenog 1995., održana je X. redovita skupština Savjeta na kojoj je podneseno izvješće o radu Znanstvenog savjeta za pomorstvo u razdoblju od IX. redovite skupštine Savjeta, održane 24. veljače 1994. Na Skupštini je podneseno izvješće o financijskom poslovanju, zatim prijedlog Poslovnika Savjeta, prijedlog Izvršnog odbora o formiranju komisija Sekcije za morsku brodogradnju. Skupština je jednoglasno potvrdila izvješća i podnesene prijedloge. Skupština je potvrdila prijedlog Izvršnog odbora za nove članove i članove suradnike Savjeta. Prihvaćen je plan i program rada Savjeta za razdoblje do XI. redovite skupštine u 1996. i s tim u svezi prijedlog financijskog plana u visini od 40.000 kn.

Prema predloženom dnevnom redu u pozivu za Skupštinu akademik Zlatko Winkler održao je referat "Znanost u morskom gospodarstvu". Skupštini je predsjedavao predsjednik Savjeta akademik Zlatko Winkler i potpredsjednik prof. dr. sc. Pave Komadina.

Izvršni odbor čine predsjednik akademik Zlatko Winkler, potpredsjednici prof. dr. sc. Pave Komadina i prof. dr. sc. Vladimir Andročec, tajnik Izvršnog odbora prof. dr. sc. Želimir Sladoljev, delegirani članovi od strane Predsjedništva Akademije akademik Vladimir Matković i prof. dr. sc. Olga Šarc-Lahodny, pročelnici sekcija prof. dr. sc. Boris Glavan, prof. dr. sc. Josip Kirinčić, prof. dr. sc. Miljenko Ferić i prof. dr. sc. Igor Rožanić.

Znanstveni savjet za pomorstvo djelovao je putem slijedećih sekcija:

- Sekcija za morsko brodarstvo. U Sekciji djeluje 8 članova Savjeta. Pročelnik Sekcije prof. dr. sc. Boris Glavan.
- Sekcija za morske luke. U Sekciji djeluje 6 članova Savjeta. Pročelnik Sekcije prof. dr. sc. Josip Kirinčić.
- Sekcija za morsku brodogradnju. U Sekciji djeluje 7 članova Savjeta. Pročelnik Sekcije prof. dr. Miljenko Ferić.
- Sekcija za morsku tehnologiju. U Sekciji djeluje 8 članova Savjeta. Pročelnik Sekcije prof. dr. sc. Igor Rožanić.

Uredničkí odbor Savjeta nije formiran jer je u međuvremenu preminuo prof. dr. sc. Branko Bonefačić, član Savjeta, koji je bio zamoljen da kao predsjednik Odbora formira isti.

Na X. redovitoj skupštini Savjeta predsjednik Savjeta komemorirao je smrt prof. Bonefačića i istakao njegov dugogodišnji značajan doprinos djelatnosti Savjeta.

Predsjednik Savjeta akademik Winkler komemorirao je smrt prof. dr. sc. Ante Bulića, uglednog suradnika Savjeta čiji je izbor za člana Savjeta bio u tijeku kada ga je zadesila smrt.

U projektu istraživanja razvitka Hrvatske Znanstveni savjet za pomorstvo preuzeo je izradu dijela projekta koji se odnosi na hrvatsko morsko gospodarstvo za područje morskog brodarstva, morske luke, morsku brodogradnju i morsku tehnologiju. Sekcija za morsku brodogradnju, razrađujući strategiju razvitka morske brodogradnje, suočila se s aktualnom situacijom hrvatskih brodogradilišta, te je odlučila uključiti se u rješavanje problematike restrukturiranja hrvatskih morskih brodogradilišta. Polazeći od neslaganja pojedinih brodogradilišta s prijedlozima koje je

izradila inozemna stručna skupina angažirana od Ministarstva gospodarstva i poduzeća "Hrvatska brodogradnja", Znanstveni savjet za pomorstvo formirao je svoju stručnu skupinu sastavljenu od iskusnih brodograđevnih stručnjaka članova Savjeta i stručnjaka iz pojedinih brodogradilišta s ciljem razrade studije s dodatnim ocjenama i informacijama za odlučivanje o revitalizaciji i perspektivi razvitka hrvatske morske brodogradnje. Studija je Vladi prezentirana i izražena je spremnost za nastavak rada. Temeljni strateški ciljevi restrukturiranja brodogradilišta jesu profitabilno poslovanje u specifičnoj i značajnoj funkciji u cjelokupnom gospodarstvu Hrvatske. U tom smislu predlažu se rješenja za financijsku sanaciju, organizacijsko restrukturiranje, tehnološku obnovu i modernizaciju uz pokazatelje poslovne uspješnosti ovisne o određenoj produktivnosti i realizaciji predloženih prijedloga restrukturiranja. Unatoč izraženoj cikličnosti potražnje brodskog prostora na svjetskom tržištu, hrvatska je brodogradnja do sada pokazala značajnu vitalnost. Hrvatska brodogradnja opterećena dugovima, koji su posljedica negativnog utjecaja i mjera gospodarske politike prijašnjih razdoblja te teških uvjeta financiranja tekuće proizvodnje u ratnim okolnostima, izlazi sada iz krize. Oživljavanje svjetskog brodograđevnog tržišta daje hrvatskoj brodogradnji priliku povratka na tržište i rentabilnog poslovanja u sljedećim godinama. Prognoze pokazuju da će tempo oživljavanja ovisiti o pitanju zamjene starih trgovačkih brodova kojih starijih od 15 godina ima 47% i starijih od 20 godina ima 24% u svjetskoj trgovačkoj floti što zajedno čini 71%. Strategija razvitka hrvatske morske brodogradnje u okviru projekta "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja" zahtijeva nužno poznavanje aktualne situacije kao temeljnog polazišta. Otuda objašnjenje angažiranja stručnjaka Savjeta odnosno Sekcije za morsku brodogradnju i Sekcije za morsku tehnologiju. Brodogradnja je još uvijek prema svojim industrijskim i znanstvenoistraživačkim potencijalima značajnija industrija u Hrvatskoj. Još nedavno držala je prvo mjesto u Europi i treće mjesto u svijetu s 4,5% svjetske proizvodnje u svijetu i sudjelovala je s preko 20% u ukupnom izvozu Hrvatske. Raspolaže s velikim i u ratu neoštećenim kapacitetima i s njom su poslovno povezane raznovrsne industrije u svijetu i u zemlji. Brodogradnja je za Hrvatsku značajna gospodarska djelatnost jer zapošljava velik broj ljudi te je značajan demografski čimbenik od posebnog značenja za našu morsku obalu i područja uz obalu. U studiji su potanko obrađena pitanja stanja i perspektive potreba brodskog prostora i cijena novogradnji do slijedećih deset godina, kao i čimbenici dodatnog povećanja potreba novog brodskog prostora zbog novih propisa općih mjera za povećanje sigurnosti na moru i zaštite okoline.

Poznavajući stanje u hrvatskoj brodogradnji, u okviru Savjeta izrađen je 1993. Nacionalni brodograđevni program koji je ponuđen Hrvatskom fondu za privatizaciju. Iste godine Znanstveni savjet za pomorstvo organizirao je znanstveno savjetovanje "Hrvatsko pomorsko gospodarstvo - danas i sutra" na kojem su, među ostalim, raspravljena pitanja stanja i perspektive hrvatske brodogradnje koristeći prijedloge prije navedenog Nacionalnog programa. U sve složenijoj situaciji poslovanja i zaključivanja ugovora za novogradnje brodova hrvatska su brodogradilišta pojedinačno tražila rješenja u pomanjkanju cjelovitih Vladinih odluka. U drugoj polovini 1994. Vlada RH formirala je poduzeće "Hrvatska brodogradnja" d.o.o. u Zagrebu da između ostalog razradi i provede restrukturiranje brodogradilišta. Već prije, u srpnju 1994., Hrvatski fond za privatizaciju povjerio je njemačkoj revizorskoj i konzultantskoj tvrtki "Rodl & Partners" da istraži stanje u brodogradilištima i predloži program njihovog restrukturiranja na temelju čega je Ministarstvo gospodarstva - Sektor brodogradnje izradilo "Program restrukturiranja hrvatske brodograđevne industrije" u svibnju 1995.

Stručna skupina, čiji je voditelj akademik Zlatko Winkler, predala je studiju nadležnim organima Vlade RH u uvjerenju da će svojim obradama drugačijeg pristupa nego ih je prezentirala spomenuta inozemna skupina stručnjaka u pojedinim značajnim pitanjima pomoći optimaliziranju odluka o restrukturiranju i time omogućiti uspješne korake za povratak hrvatske brodogradnje na svjetsko tržište. Voditelj stručne skupine izvijestio je o ovom slučaju na sjednici Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti 3. XI. 1995., kao i na X. redovitoj skupštini Savjeta 22. XI. 1995. s ciljem da se Akademija upozna s aktivnošću Znanstvenog savjeta za pomorstvo u rješavanju aktualnih pitanja hrvatskog morskog gospodarstva. Valja istaknuti da je rad članova skupine bio dragovoljan u trajanju od oko 3 mjeseca. Nakon predaje studije održan je sastanak u poduzeću "Hrvatska brodogradnja" na kojem je dana pozitivna ocjena studije i preporuka za nastavak rada uz napomenu da ne postoje više sredstava za financiranje, za nabavu najnovije literature niti pretraživanje relevantnih informacijskih sustava u inozemstvu.

Tijekom izvještajnog razdoblja održane su dvije sjednice Izvršnog odbora, i to 29. ožujka i 12. listopada 1995. na kojima su raspravljana pitanja koja se odnose na izradu priloga za projekt "Hrvatska" od kojih su neki bili individualni radovi pročelnika sekcija - odobreni na sastancima članova sekcije dok su drugi bili skupni radovi što će biti odgovarajuće označeno. Takav zahtjev upućen je Uredništvu publikacije priloga. Izvršni odbor raspravljao je o prijedlozima za nove članove Savjeta u statusu člana ili člana suradnika te je pripremljen prijedlog za X. redovitu skupštinu Savjeta koja je održana 22. studenog 1995. u Zagrebu.

Na spomenutim sjednicama Izvršnog odbora posebno je raspravljeno financiranje djelatnosti Savjeta koje nedovoljno i u znatnoj mjeri ograničava akcije Savjeta u organiziranju znanstvenih skupova i u objavljivanju pripadajućih zbornika i publikacija. Na zahtjev Uprave Akademije Savjet je dostavio prijedlog za financiranje djelatnosti savjeta tijekom 1996. u visini od 40.000 kn što je tek dio troškova ostvarivanja predviđene djelatnosti u 1996.

Izvršni odbor pripremio je prijedlog za izradu programa znanstvenoistraživačkog projekta "Prilozi razvitku hrvatskog morskog gospodarstva" u suradnji s drugim znanstvenim savjetima Akademije i s ustanovama s kojima Znanstveni savjet za pomorstvo ima sporazume o suradnji kao što su Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci i Brodarski institut u Zagrebu. Predviđeno je da se spomenuti projekt prijavi Ministarstvu znanosti i tehnologije, Ministarstvu pomorstva, Ministarstvu gospodarstva i Ministarstvu obnove i razvoja.

Na prijedloge Izvršnog odbora Skupština je potvrdila izbor 16 novih članova Savjeta u status redovitog člana i člana suradnika, čime je povećan znanstveni potencijal Savjeta za ostvarivanje planova rada u 1996. Također, na prijedlog Izvršnog odbora Skupština je potvrdila osnivanje Komisije za operacijska istraživanja u brodogradnji kao i Komisije za istraživanje brodograđevne baštine u Sekciji za morsku brodogradnju. Komisijama je upućena preporuka za skoro konstituiranje komisija izborom voditelja i utvrđivanja programa rada u 1996.

Skupština je prihvatila predloženi Poslovnik o radu Savjeta čime je Savjet dobio dokument o svome ustrojstvu.

Izdavačka djelatnost

Znanstveni savjet za pomorstvo organizirao je Međunarodni okrugli stol u Opatiji 29. rujna 1994., pod nazivom "Priobalje i podmorje Jadrana - realna šansa za hrvatski turizam", a u rujnu 1995. izdan je Zbornik izlaganja u kojem su objavljena sva izlaganja referirana na hrvatskom i engleskom jeziku na 124 stranice. Glavni i odgovorni urednik Zbornika / Proceedings je akademik Zlatko Winkler.

Tijekom 1995. pripremano je izdavanje Zbornika Međunarodne konferencije ACZS '95. pod istim nazivom koja je održana početkom ožujka 1995. u Opatiji. Zbornik će biti objavljen na hrvatskom i engleskom jeziku i pod međunarodnom recenzijom.

Sekcija za morsko brodarstvo

Pročelnik: prof. dr. sc. Boris Glavan. Članovi: M. Batalić, P. Čumbelić, P. Komadina, R. Capar, I. Sjekavica, D. Vranić, D. Zorović.

Kao i Savjet poslije IX. Skupštine, tako je i Sekcija za morsko brodarstvo u 1995. djelovala u posve novim organizacijskim uvjetima. U sekciju je izabrano (uključivo i pročelnika) sedam članova Savjeta koji su morsko brodarstvo mogli proučavati u prvom redu kao prometnu djelatnost u njenom tehnološkom smislu. To je bila velika promjena u odnosu na organizaciju Sekcije u starom Savjetu koja je imala veći broj članova od kojih su mnogi bili stručnjaci na području društveno-humanističkih istraživanja u brodarstvu (ekonomisti i pravnici). U potvrdu toga dovoljno je spomenuti da je gotovo za čitavo vrijeme djelovanja starog Savjeta pročelnik Sekcije bio pomorski pravnik. Izvršni odbor Savjeta, u koji su bila izabrana trojica članova Sekcije, organizacijski je povezivao rad pojedinih sekcija s radom Savjeta u cjelini.

U 1995. održana su dva sastanka Izvršnog odbora. Na tim sastancima Sekcija je redovito izvještavala Izvršni odbor o svom radu. U radu Sekcije stalno su se javljala pitanja vezana za

suradnju s pomorskim ekonomistima i pravnicima, odnosno pitanja popunjavanja Sekcije sa znanstvenicima tog profila, kao i pitanja koordiniranja rada među članovima Sekcije koji žive u raznim dijelovima zemlje i koji su tijekom domovinskog rata bili često prometno izolirani. Nedovoljna financijska sredstva, naravno, otežavaju i odugovlače dobra rješenja tih pitanja. Određena poboljšanja u rješavanju tih osnovnih organizacijskih pitanja Sekcije ipak se naziru. U tom pravcu treba spomenuti uspješnu suradnju Sekcije s Pomorskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci koji pruža svoje prostorije, svoja sredstva komunikacije (telefon, telefaks) i ostale administrativne usluge za potrebe Sekcije. Odluku Izvršnog odbora da se Sekcija popuni s dva nova člana treba također pribrojiti nastojanjima da se organizacija i rad Sekcije poboljša u idućem razdoblju.

Znanstvenoistraživački rad Sekcije u izvještajnom razdoblju ograničavao se gotovo isključivo na individualne radove pojedinih članova. Osim spomenutih teškoća u međusobnom komuniciranju između članova Sekcije, glavni razlog za takvo stanje treba tražiti u nepostojanju radnog zadatka koji bi se mogao obraditi, na određenoj stručnoj i znanstvenoj razini, u timskoj suradnji svih ili bar nekoliko članova Sekcije. Jedini zadatak koji je Sekciji postavljen od strane Savjeta, i za koji se pretpostavljalo da će biti timski obrađen od članova Sekcije, bio je vezan za mogućnosti razvitka hrvatskog morskog brodarstva kao dio projekta Hrvatske akademije o strategiji razvitka Hrvatske. Međutim i taj je zadatak individualno obrađivan zbog pomanjkanja pomorskih ekonomista, stručnjaka za morsko brodarstvo, u Sekciji. Ostali članovi Sekcije sudjelovali su u tom zadatku samo time što su upoznati s tekstovima autora koje su bez napomena prihvatili. Zasad su ti tekstovi zadržani na čuvanju u tajništvu Savjeta, jer se Predsjedništvo Akademije još nije odlučilo hoće li se i dalje raditi na tom zadatku.

Sekcija za morske luke

Pročelnik: prof. dr. sc. Josip Kirinčić. Članovi: Č. Dundović, E. Mrnjavac, I. Tomić, I. Miloš, N. Stražičić.

Prema usvojenom planu za 1994., provođeni su u djelo zaključci i smjernice Savjeta za pomorstvo. Znanstvenoistraživački rad članova Sekcije odvijao se u proteklom razdoblju u individualnim aktivnostima i sudjelovanju na izradi projekata za potrebe pojedinih subjekata. Izdavačka djelatnost bila je vezana uz radove objavljene u zbornicima kao što su Zbornik radova Fakulteta za pomorstvo u Rijeci, Pomorski zbornik, te časopisima Naše more i Promet.

U planu rada za 1995. predviđeno je pokretanje akcije za izradu znanstvenog projekta "Strategija razvoja hrvatskih morskih luka".

Polazeći od činjenice da hrvatsku obalu i more treba shvatiti kao hrvatski razvojno i gospodarski neiskorišteni prirodni resurs ovisan o prometnoj infrastrukturi, Sekcija za morske luke predložila je raspravu o znanstvenom savjetovanju "Prometna infrastruktura u funkciji razvoja pomorskog prometa i morskog turizma u Hrvatskoj". U veljači 1995. osnovan je i Organizacijski odbor, međutim do realizacije tog savjetovanja nije došlo. U dogovoru s predsjednikom Savjeta savjetovanje je odgođeno zbog aktivnosti rada na projektu "Hrvatska". S tim u vezi dostavljen je autorizirani prilog za projekt "Hrvatska" pod naslovom "Aktualno stanje i strateški ciljevi razvoja hrvatskih morskih luka".

Sekcija za morsku brodogradnju

Pročelnik Sekcije: prof. dr. sc. Miljenko Ferić. Članovi: Ž. Sladoljev, V. Andročec, I. Senjanović, Đ. Spalatin, D. Vrhovnik, Š. Vukman.

Komisija za operacijska istraživanja u brodogradnji. Članovi Komisije: L. Sopta, predsjednik, N. Fafanđel, B. Hadžina, V. Simone.

Djelatnost Sekcije za morsku brodogradnju u 1995. odvijala se sukladno planu rada Sekcije za 1995.

Na području organizacije i proširenja djelatnosti Sekcije:

U 1995. održan je treći sastanak Sekcije na kojem je uz izvješće o ostvarivanju plana rada Sekcije glede osnivanja odgovarajućih komisija raspravljano još o: a) projektu Hrvatska - Prilozi za

strategiju razvoja glede dorade i produbljenja teksta o morskoj brodogradnji, b) temi iduće skupštine Znanstvenog savjeta za pomorstvo te c) aktivnostima članova Sekcije na području restrukturiranja hrvatske brodogradnje u osnivanju, znanstvenoistraživačke i javnopromotivne djelatnosti (znanstveni skupovi, međunarodne stručne organizacije, publiciranje radova i sl.).

Glede osnivanja Komisije za istraživanje i očuvanje hrvatske brodograđevne baštine, izrađen je prijedlog za osnivanje Komisije uz koji je predloženo: a) prijedlog programa istraživanja (uvodni dio s dugoročnim ciljevima istraživanja, dosadašnji rezultati istraživanja, plan rada za 1995.) te b) prijedlog članova Komisije (uz kratki životopis te izjavu o suglasnosti za izbor svakoga pojedinog člana). Na 1/27. sjednici Izvršnog odbora Znanstvenog savjeta za pomorstvo, održanoj 29. ožujka 1995., raspravljen je i prihvaćen prijedlog za osnivanje Komisije i slijedom toga upućen u dalju redovitu proceduru. Temeljem te odluke postojeći, vrlo razgranat rad buduće Komisije praktički je uključen u rad Sekcije.

Glede osnivanja Komisije za operacijska istraživanja u morskoj brodogradnji održan je dana 19. svibnja 1995. sastanak na Tehničkom fakultetu u Rijeci, kojem su uz akademika Winklera, prof. Sladoljeva i dr. Ferića bili nazočni članovi Inicijalnog odbora za osnivanje Komisije prof. Sopta, mr. Fafanđel, mr. Simone i inž. Hadžina. Na sastanku je, nakon opsežne rasprave, dogovoren postupak pripreme svih potrebnih materijala za pokretanje osnivanja Komisije. Temeljem zaključaka s tog sastanka izrađen je prijedlog za osnivanje Komisije za operacijska istraživanja u morskoj brodogradnji uz koji je priloženo: a) Program rada Komisije (dosadašnji rad, program rada za 1995., dugoročni ciljevi istraživanja) te b) Prijedlog članova Komisije.

Na 2/23. sjednici IO Znanstvenog savjeta za pomorstvo raspravljen je i prihvaćen prijedlog za osnivanje Komisije i slijedom toga upućen u dalju redovitu proceduru.

Znanstveni skupovi i prezentacija rezultata istraživanja

Komisija za istraživanje i očuvanje hrvatske baštine drvene brodogradnje svoj vrlo opsežan rad prezentirala je na:

- izložbi u okviru Dana hrvatske kulture u Lisabonu od 5. svibnja do 19. lipnja;
- međunarodnoj izložbi Brodogradnja i brodovi istočnog Mediterana i Crnog mora u XVIII. i XIX. stoljeću u Ateni od 5. lipnja do 9. srpnja;
- međunarodnom znanstvenom skupu Razvoj drvene brodogradnje u istočnom Mediteranu tijekom XVIII. i XIX. stoljeća, koji je, pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije, održan u Dubrovniku od 12. do 16. srpnja 1995.

Dio članova Sekcije djelatno je sudjelovao na VII. kongresu IMAM (International Maritime Association of Mediterranean) u Dubrovniku, od 23. do 26. travnja 1995., i to prof. Andročec kao tajnik Organizacijskog odbora te prof. Sladoljev i prof. Senjanović kao predsjedatelji pojedinih sekcija, odnosno kao izlagači.

Stručna djelatnost

Rad članova Sekcije na ostvarenju projekta Hrvatska - Prilozi za strategiju razvoja bio je u potrebnoj mjeri usuglašen s radom ostalih sekcija Znanstvenog savjeta za pomorstvo; napisane su dvije inačice teksta o morskoj brodogradnji, pa će nakon završne recenzije i usuglašavanja s aktualnim stanjem restrukturiranja hrvatske brodogradnje biti ponuđen sadržaj za objavljivanje u publikaciji Hrvatska III.

Ostala djelatnost

Za članove Sekcije prof. Andročeca i prof. Senjanovića potvrđen je izbor u članstvo pojedinih tehničkih komiteta ISSC - Međunarodnog kongresa o brodskim i pomorskim konstrukcijama.

Pročelnik Sekcije: prof. dr. sc. Igor Rožanić. Članovi: Z. Winkler, J. Dobrinić, M. Zelić, O. Šarc-Lahodny, B. Čosović, B. Franković, B. Čalić.

Komisija za koroziju i zaštitu materijala, desalinaciju, primjena sunčeve energije i zaštita mora. Voditelj Komisije: prof. dr. sc. Olga Šarc-Lahodny. Članovi Komisije: D. Zoranić, J. Dobrinić, B. Čalić, B. Franković.

Sekcija za morsku tehnologiju ima osam redovitih članova. U okviru Sekcije za morsku tehnologiju osnovana je Komisija za koroziju i zaštitu materijala, desalinaciju, primjenu sunčeve energije i zaštitu mora. Komisija ima pet članova. Voditelj Komisije je prof. dr. sc. Olga Šarc-Lahodny.

Sadržaj rada Sekcije naveden je u Poslovniku Znanstvenog savjeta za pomorstvo Hrvatske akademije.

Znanstvena aktivnost s obzirom na prije navedeno je izrazito multidisciplinarna i interdisciplinarna što i obilježava rad Sekcije. Rad je individualan, odnosno članovi Sekcije vode svoje znanstvenoistraživačke timove. Upoznavanje s rezultatima rada i planiranje budućih radova pružaju općenito mogućnost sagledavanja i usmjeravanja dijela djelatnosti morske tehnologije.

U proteklom razdoblju djelatnost Sekcije za morsku tehnologiju obuhvatila je slijedeća tematska područja: suvremeni pristupi u konstruiranju i projektiranju pomorskih konstrukcija i objekata - pomorskih sredstava, istraživanje mora, interakcije objekata gospodarskih djelatnosti morske tehnologije s okolišem, desalinaciju kao alternativa dobivanja vode iz mora u priobalnom području i na otocima hrvatskog dijela Jadrana, korozijiu u morskoj vodi i proizvodnja i otprema plina.

Obuhvaćena područaj su u skladu s djelatnošću članova Sekcije i Komisije. Ostvarivanje plana za razmatrano razdoblje ovisilo je o tehničkim, organizacijskim i financijskim mogućnostima, tako da neke točke nisu ostvarene no zamijenjene su s drugima, a negdje je plan s obzirom na izvršena istraživanja bio i proširen.

Sekcija za morsku tehnologiju organizirala je Međunarodni Okrugli stol "Priobalje i podmorje Jadrana - realna šansa za hrvatski turizam" (International Round Table - Adriatic Coastal Zone and Subsea (ACZS) - Real Challenge for Croatian Tourism) u Opatiji 29. rujna 1994. Nakon održanog Okruglog stola izdan je hrvatsko-engleski zbornik održanih izlaganja (Proceedings) u izdanju Znanstvenog savjeta za pomorstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Glavni cilj Okruglog stola bila je javna međunarodna verifikacija znanstvenih i stručnih osnova sazivanja Međunarodne konferencije u ožujku 1995. pod istim nazivom.

Navedeni Okrugli stol potvrdio je interes za održavanje međunarodne konferencije kao i petnaest tematskih područja iste.

Međunarodna konferencija - priobalje i podmorje Jadrana, realna šansa za hrvatski turizam (International Conference - Adriatic Coastal Zone and Subsea (ACZS-95), Real Challenge for Croatian Tourism) održana je u Opatiji od 1. do 4. ožujka 1995. (tada pod otežanim okolnostima), a u tijeku je rad na pripremi izdavanja hrvatsko-engleskog zbornika održanih izlaganja u izdanju Znanstvenog savjeta za pomorstvo.

Organiziranjem Okruglog stola kao i same Konferencije ACZS '95, Znanstveni savjet za pomorstvo želio je otvoriti novo područje znanstvene i gospodarske djelatnosti kojima je osnova more, za Hrvatsku Jadransko more kao najvredniji resurs koji ima i s ciljem razvoja morskog turizma. Doprinos je u korištenju rezultata znanstvenoistraživačkog rada koji je interakcijski i interdisciplinarno povezan s različitim znanostima o moru prilikom projektiranja objekata priobalja, podmorja kao i zaštite okoliša morskog turizma.

U odnosu na restrukturiranje hrvatske brodogradnje a na inicijativu Znanstvenog savjeta za pomorstvo i skupine hrvatskih brodogradilišta izrađena je studija "Prilozi restrukturiranju hrvatskih brodogradilišta, revitalizacija i razvitak". U izradi su sudjelovala dva stručnjaka iz Sekcije. Navedena studija predložena je i predana na mjerodavnim mjestima.

Tehnologijski sadržaji podmorskih parkova:

- rad "New Underwater Systems in Marine Tourism" je pripremljen za tisak u ACZS '95. Proceedings,
- uspostavljen je kontakt s nekoliko institucija i poduzeća zainteresiranih za suradnju u području suvremenih tehnologija u pomorstvu, posebno u podmorju.

Višenamjenski prilagodljivi pregradni sustav:

- prijavljen je izum Državnom zavodu za patente Republike Hrvatske, br. P950303A (1. VI. 1995.),
- izrađeni su prototipovi pregradnih sustava za primjenu na prometalima (kopnenim, vodnim, zračnim), time da se takvi sustavi mogu koristiti višenamjenski,
- u sklopu prijavljenog izuma predloženi su i "CROCKA" spojevi.

Ugostiteljsko-turistička platforma - modularna, rastavljiva, okretna i rešetkasta pomorska konstrukcija (93 m^2, radne površine);

- izrađena je osnovna dokumentacija, uz pripadajuće proračune, te prezentirana potencijalnom kupcu, s kojim se očekuje sklapanje ugovora za realizaciju prve rastavljive, modularne, okretne platforme.

Veća pomorska platforma (cca 180 m^2, radne površine u jednoj etaži);

- izrađena je osnovna dokumentacija, uz pripadajuće proračune;
- izvršeni su preliminarni razgovori s potencijalno zainteresiranima.

Izvršena je djelomična prilagodba kompjutorskog programa "Anti Pollutant" za primjenu u proračunima gubitaka u kanalima i cjevovodima na kopnu izloženih promjenjivim temperaturama i intenzitetima strujanja (nastrujavanja) oko kanala-cijevi.

Progon plovila zbog kaznenog djela:

- održano je predavanje za MUP - pomorska policija i aerodromska služba,
- izvršene su osnovne pripreme za ispitivanje prototipskog sustava za usporavanje plovila u bijegu, a u suradnji s MUP-om RH.

Istraživanje mora

U skladu s programom rada u 1995. znanstvena istraživanja Jadranskog mora provodila su se u nizu institucija, i to uglavnom kroz znanstvene projekte Ministarstva znanosti i tehnologije, putem međunarodne suradnje te kroz primijenjene znanstvene projekte za potrebe naručitelja kao što su vodoprivredne i turističke organizacije, te Državna uprava za vode i Državna uprava za okoliš i druge.

U drugoj polovici 1995. započela je izrada jedinstvenog programa monitoringa Jadranskog mora, koju su zajedno naručili Državna uprava za vode i Ministarstvo znanosti i tehnologije.

U rujnu 1995. u Amsterdamu, Nizozemska, predstavnici Akademije i Instituta "Ruđer Bošković" sudjelovali su u radu prve konstituirajuće Europske konferencije za istraživanje okoliša (EERC). Svrha je Europske konferencije ojačati istraživanja i obrazovanje u području okoliša u Europi s posebnim naglaskom također i na morske sustave.

Interakcija objekata gospodarskih djelatnosti morske tehnologije s okolišem

Tijekom 1995. obavljene su elementne analize motornih ulja, svježih i rabljenih. Na temelju izmjerenih rezultata i standarda utvrđen je mogući utjecaj prolivenih motornih ulja na elementnu ravnotežu u okolišu. Posebno je ta analiza značajna sa stanovišta izljevanja u okoliš ulja i drugih tehnoloških fluida koji funkcioniraju na objektima morske tehnologije. Pri analiziranju uzoraka koriste se analitičke metode elementne analize i plazma spektofotometrije (ATS), atomska apsorpcijska spektrometrija (AAS), polorometrija (POL) i spektroskopija karakterističnih rendgenskih zraka (x-ray).

Desalinacija kao alternativa dobivanja slatke vode iz mora u priobalnom području i na otocima hrvatskog dijela Jadrana

Tijekom proteklog perioda rad na znanstvenom zadatku desalinacije kao alternative odnosio se je na nalaženje i odabir prikladnog postupka / odgovarajuće tehnologije desalinacije za primjenu u uvjetima podneblja priobalnog područja jadranskih otoka. Rezultati prethodnih istraživanja objavljeni su. Uspostavljen je kontakt s njemačkim institutom Zentrum für Sonnenenergie und Wasserstoff Forschung u Baden-Württenbergu, o nabavci i ugradbi pilot postrojenja malog kapaciteta za dobivanje vode u našim uvjetima.

Korozija u morskoj vodi

U 1995. godini završen je rad na međunarodnom projektu "Comparison of Seawater Corrosivity" (Usporedba korozivnosti morske vode na različitim lokacijama). U radu koji je koordinirala Europska federacija za koroziju, znanstveno udruženje, sudjelovali su istraživači iz desetak europskih zemalja, a iz Hrvatske Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku. Cjelokupan rad bit će objavljen.

Nastavljen je rad na istraživanju sastava i svojstava žrtvovanih elektroda za katodnu zaštitu metalnih objekata u morskoj vodi u Zavodu za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku.

Nastavljen je rad na istraživanju mehanizama djelovanja ekološki podobnih korozijskih inhibitora u Zavodu za kemiju Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Rezultati rada su izneseni na 8. europskom simpoziju o korozijskim inhibitorima, održanom u Ferrari u Italiji od 18. do 22. rujna 1995. Rad "Critical Review and New Data on Gluconates, Environmentally Acceptable Inhibitors", autora O. Šarc-Lahodny objavljen je u Zbirci radova Simpozija. Na Simpoziju je sudjelovalo jedanaest znanstvenika iz Republike Hrvatske s radovima.

Dogovorena je suradnja na području istraživanja korozije i zaštite metala, specijalno ispitivanje djelovanja korozijskih inhibitora metodama ispitivanja površine (STM, ESCA, AUGER) između Instituta za kemiju Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, te Zavoda za kemiju RGN fakulteta i Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju Hrvatske akademije.

Proizvodnja i otprema plina

U proteklom razdoblju poslovi vezani za Sekciju za morsku tehnologiju obuhvaćali su samo pripremu za optimalnu koncepciju provođenja u proizvodnju sjevernojadranskih plinskih polja.

U tom smislu razrađena je tehnologija:

- izrade optimalnog oblika i broja proizvodnih bušotina;
- optimalnog opremanja proizvodnih bušotina s dvostrukim kolonama proizvodnih cijevi (tubinga) radi istodobnog iskorištavanja oba proizvodna ležišta;
- optimalne izrade broja i mjesta postavljanja proizvodnih platformi;
- najracionalnijeg sabirnog i otpremnog sustava s koncepcijom mogućnosti otpreme i na našu i na talijansku obalu;
- racionalne distribucije i potrošnje pridobivenog plina.

ZNANSTVENI SAVJET ZA PROMET

Plenum

Znanstveni savjet za promet održao je redovitu sjednicu 17. siječnja 1995. Sjednici je predsjedavao predsjednik Savjeta prof. dr. Josip Božičević. Na sjednici je raspravljano o radu sekcija u 1995. i o pripremama za organizaciju savjetovanja "Promet u funkciji razvitka morskih luka i morskog turizma - sadašnje stanje i budućnost".

Zaključeno je da svi predstavnici sekcija izrade program rada svoje sekcije, i to za:

a) Sekciju za promet u prostornom i urbanističkom planiranju: D. Šikić i A. Mohorovičić,

b) Sekciju za medicinu prometa: N. Grčević i I. Mlinarić,

c) Sekciju za cestovni promet: F. Rotim, S. Perše i B. Cerovac,

d) Sekciju za PT promet: M. Perak, M. Mikula i F. Jelušić,

e) Sekciju za zračni promet: S. Pavlin, Ž. Radačić i E. Bazjanac,

f) Sekciju za promet i ekologiju: J. Božičević i Z. Devidé,

g) Sekciju za riječni promet: Č. Ivaković, A. Brkić i Z. Aržek,

s time da okvirne programe rada s potrebnim financijskim sredstvima dostave do 28. veljače 1995.

Uvodno izlaganje u svezi savjetovanja "Promet u funkciji razvitka morskih luka i morskog turizma u nas - sadašnje stanje i budućnost", dali su akademik Andre Mohorovičić i prof. dr. Josip Božičević.

Znanstvenoistraživački rad (studije i projekti)

U tijeku 1995. prof. dr. Olga Carević, redoviti član Savjeta - Sekcija za promet i ekologiju, završila je projekt "Učinci toksičnih tvari oslobođenih iz motornih vozila, na funkciju animalne stanice".

Osim toga, rad je intenzivno nastavljen na tri projekta-studije:

U Sekciji za cestovni promet: "Sigurnost u cestovnom prometu";

u Sekciji za zračni promet: "Mjesto, uloga i pravci razvitka zrakoplovnih luka u Hrvatskoj", i "Mjesto, uloga i pravci razvitka zrakoplovstva u Hrvatskoj - zračnih prijevoznika i gospodarskog zrakoplovstva".

Ta tri projekta studije djelomično sufinancira Ministarstvo znanosti i tehnologije. Na drugim planiranim projektima i studijama radi se smanjenim intenzitetom zbog nedostatka financijskih sredstava.

Znanstveni skupovi (savjetovanja - simpoziji)

Znanstveni savjet za promet bio je pokrovitelj međunarodnog znanstveno-stručnog savjetovanja o temi: "Uključivanje Hrvatske u europski sustav kombiniranog transporta", održanog u Zagrebu 5.-8. travnja 1995., kao i "4. međunarodnog simpozija Elektronika u prometu", održanog u Ljubljani 5.-6. listopada 1995.

Rad sekcija Savjeta

Rad u sekcijama postupno se poboljšava jer je zbog ratnih i poratnih problema bio znatno umanjen, iako je i sada dosta prisutna i financijska problematika. Međutim, u tri sekcije rad na projektima studijama dobro napreduje, a u ostalim sekcijama dorađuju se i razrađuju programi rada.

ZNANSTVENI SAVJET ZA TURIZAM

Radu Znanstvenog savjeta za turizam u ovoj godini ne može se dati posebno dobra ocjena. Ne možda zbog htijenja njegovih članova ili zbog htijenja vodstva Znanstvenog savjeta, nego ponajviše zbog još uvijek vrlo teških gospodarskih uvjeta u kojima se nalazi većina hrvatskih područja iz kojih dolazi veći broj članova Savjeta. To je tijekom cijele godine praktički svelo rad na članove sa sjedištem u Zagrebu.

Znanstveni savjet za turizam održao je sjednicu-savjetovanje na kojem se raspravljalo o mogućnostima razvoja hrvatskog turizma, bolje rečeno o znanstvenoj podlozi pretpostavljenog rada.

Sjednica je održana u sklopu rada na znanstvenom projektu Hrvatska, koji je iniciran kao zajednički projekt svih razreda i znanstvenih savjeta. U tu svrhu izrađen je tekst o razvoju turizma u Hrvatskoj, autori su članovi Znanstvenog savjeta iz više hrvatskih središta. Materijal je izrađen sa svrhom da se uklopi u konačan tekst projekta Hrvatska. Primjedbe koje su članovi Savjeta imali na osnovni tekst uvažene su i ugrađene u konačnu verziju.

Takav način rada kakav je primijenjen u tom projektu postao je gotovo jedini oblik rada članova Znanstvenog savjeta za turizam: dopisivanjem. Nepostojanje bilo kakvih sredstava koja bi omogućila dolazak članova u Zagreb ili svih članova u neko drugo središte, sasvim je pasivizirao rad Savjeta. S druge strane, veliko kašnjenje u prihvaćanju znanstvenih projekata sa strane Ministarstva znanosti odgodilo je početak radova na novim projektima koje je Savjet planirao vjerujući da će se natječaj raspisati i radovi na projektima započeti još ove godine.

Ipak, Savjet je obavio sve preostale radove na završetku projekta "Povijest turizma Zagreba" i održao svečano predstavljanje monografije *"Tempus fugit"*, koja je rezultat znanstvenih istraživanja na tom projektu. Predstavljanje knjige koje su u tisku i konačnoj obradi financijski pomogli izdavačko poduzeće AGM i Turistička zajednica Zagreba, održano je u palači Akademije pred većim brojem članova Znanstvenog savjeta za turizam i drugih uzvanika iz Akademijinih redova i drugih zainteresiranih institucija grada i države. Monografija je tiskana u 3.000 primjeraka, tvrdo ukoričena, opsega 212 str., s velikim brojem fotografija i drugih priloga u boji i u crno-bijeloj tehnici. Predgovor monografiji napisao je predsjednik Znanstvenog savjeta za turizam akademik Andre Mohorovičić.

U drugoj polovici godine Znanstveni savjet za turizam bio je pokrovitelj dvjema znanstvenim manifestacijama, i to: Skupu Hotelijerskog fakulteta u Opatiji i velikom skupu turističkih stručnjaka i znanstvenih radnika u Dubrovniku, koji su zajednički organizirali Gospodarska komora - Regionalna komora Split i CROMAR - hrvatsko udruženje za marketing.

Posljednjih nekoliko mjeseci u Savjetu se intenzivno radilo na pripremama za prijavu novih projekata na natječaj koji će tijekom 1996. raspisati Ministarstvo znanosti. Prema tom dogovoru obavljeni su razgovori s brojnim članovima Savjeta u želji da se prvi dio priprema okonča prije objavljivanja natječaja, kako bi se skratilo samo vrijeme pripreme.

Pojedinačno, članovi Savjeta bili su vrlo aktivni i objavili velik broj znanstvenih i stručnih članaka u domaćim i stranim turističkim publikacijama. Broj takvih objavljenih radova gotovo je udvostručen u odnosu na prošlu godinu. Dva broja časopisa "Turizam" i jedan broj časopisa "Acta turistica" bili su posvećeni posebnim turističkim temama, a njihovo uređivanje i cjelokupnu pripremu obavili su isključivo članovi ovog Savjeta.

Obavljen je i niz preliminarnih razgovora s odgovarajućim pojedincima kako bi se za slijedeću godinu moglo organizirati bolja suradnja s više međunarodnih udruga, koje po cilju i sadržaju svog rada odgovaraju stremljenjima Znanstvenog savjeta za turizam. Takva je međunarodna suradnja dosad uglavnom bila veoma slaba. Kontaktirani su Svjetska turistička organizacija (Madrid) i Međunarodna akademija za istraživanja turizma (International Academy for the Tourism Studies). Te početne razgovore trebalo bi nastaviti i u 1996. godini.

ZNANSTVENI SAVJET ZA ZAŠTITU PRIRODE

Stjecajem okolnosti godina 1995. bila je za Znanstveni savjet za zaštitu prirode uglavnom samo godina nedovršenih priprema. Zbivanja su kroz čitavu godinu, a napose u svibnju i kolovozu, u rad unosila mnoge nagle i snažne promjene koje nisu omogućavale kontinuirani sustavni rad. To se je osobito očitovalo u izvršenju plana rada koji je Savjet mogao realizirati samo u znatno smanjenom opsegu.

1. Predviđena reorganizacija Savjeta zbog osnivanja novih znanstvenih savjeta kao i otežanih veza s pokrajinom nije mogla biti provedena do kraja. Štoviše, i ono što je već bilo pripremljeno moralo se često mijenjati. Zbog toga izostao je i početak rada novoosnovanih sekcija.

2. Probleme koji su se tijekom godine pojavili Savjet je rješavao u suradnji s kompetentnim ustanovama vlasti. Nakon vojno-policijske akcije "Oluja" Sekcija za zaštitu biosfere, pedosfere i litosfere imala je mogućnost angažirati se u raznim akcijama zaštite prirode, o čemu će podnijeti iscrpan izvještaj nakon završetka tih akcija.

3. Krajem studenoga 1995. Znanstveni je savjet za zaštitu prirode u suradnji sa Zavodom za ornitologiju Hrvatske akademije i Akademijinom knjižnicom postavio u atriju palače Akademije izložbu "G. 1995. - Europska godina zaštite prirode". Na toj je izložbi prikazana djelatnost Zavoda za ornitologiju Akademije u području zaštite prirode te izložena novija literatura o zaštiti prirode i okoliša. Poseban dio izložbe posvećen je značenju korištenja alternativnih izvora energije kao vrlo uspješnog načina zaštite prirode i životnog okoliša te ujedno štednje neobnovljivih izvora energije. Izložba je bila otvorena od 5. do 20. prosinca 1995. Ovime izražavamo svoju zahvalnost upraviteljici Akademijine knjižnice gospođi mr. Ljerki Filaković na njezinoj susretljivosti, suradnji i pomoći i ujedno odajemo priznanje za njezin trud kojim ona sa svojim suradnicima tijekom čitave godine uređuje izložbe Akademije.

4. U vezi s problematikom uklanjanja otpadaka i njihovog korištenja kao sekundarnih sirovina za proizvodnju u privredi Znanstveni savjet za zaštitu prirode posvetio je u posljednje vrijeme posebnu pozornost proučavanju mogućnosti korištenja otpadne biomase (slame i raznih drugih biljnih otpadaka) kao izvora za dobivanje energije i fermentiranja gnojnjače u svrhu proizvodnje gorivog plina ("bio-plina") i istovremeno odličnog gnojiva (s vrlo malo mirisa) prikladnog za gnojenje biljnih kultura u svako doba njihovog razvoja. No, još važnije od toga da se tim procesom dobivaju obnovljivi izvori energije i prikladno gnojivo; prednost je da se njime znatno smanje onečišćenje zraka (napose amonijakom odnosno amonijem što je od velikog značenja za zaštitu šuma) te vode i tla tvarima koje potječu iz poljoprivredne djelatnosti. Mogućnosti dobivanja bio-plina su razmjerno velike. Prema podacima Europskog udruženja za primjenu Sunčeve energije "Eurosolar" po jedinici koja vrijedi za krupnu stoku GVE (= Grossvieheinheit koja odgovara 500 kg "žive vage") nastaje 1,4 - 1,5 m^3 bio-plina dnevno. Za stočni fond SR Njemačke (15 milijuna goveda i 24 milijuna svinja) to, primjerice, iznosi (uz uvažavanje korekcijskih faktora) 21,4 milijuna m^3 bio-plina dnevno, odnosno 7,818 milijardi m^3 godišnje. Uz odbitak od 33% procesne energije i faktor 6,5 kWh po 1 m^3 bio-plina, to je godišnje oko 34 milijuna MWh energije što odgovara godišnjoj proizvodnji energije otprilike 8 nuklearnih elektrana.

5. Znanstveni savjet za zaštitu prirode primio je tijekom godine niz publikacija iz područja zaštite prirode i životnog okoliša koje je proučio i kojima će se moći korisno poslužiti i u budućnosti.

6. Zabilježene su primjedbe i prijedlozi za buduće usavršavanje zakonskih propisa koji se odnose na zaštitu prirode i životnog okoliša.

Od djelatnosti izvan plana rada treba spomenuti prilog Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode projektu Akademije "Hrvatska" koji je morao pretrpjeti znatne izmjene. Osnivanjem Znanstvenog savjeta za obnovu i graditeljstvo dio priloga posvećen sanaciji Zadra prelazi u kompetenciju novog savjeta. Prvi dio priloga koji je posvećen upotrebi obnovljivih izvora energije (solarnoj energiji s. 1.) proširen je novim podacima te tako sada postaje glavni dio priloga Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode projektu "Hrvatska".

Također treba spomenuti da je član Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode, akademik Sergije Forenbacher, poznati ljubitelj prirode te njen odani zaštitnik, oduševljeni planinar i izvrsni florist-amater, izdao nakon svog uspjelog predavanja (vidi Ljetopis za 1994., 302) opsežnu i iznimno privlačnu knjigu pod naslovom "Žumberak - Kalendar flore Žumberačke gore". Djelo je izašlo u izdanju "Školske knjige" (uz izdašnu financijsku pripomoć 14 poduzeća) u zbirci "Croatia nostra" na 656 str., s 1925 izvanredno lijepih slika u boji (od toga 62 slike pokrajina i 1863 slike biljaka) te jednom geografskom kartom. U knjizi je prikazana najprije Žumberačka gora u geografskom pogledu (reljef i krajolik, riječne doline te vodotočja i podneblje), a zatim njezin biljni pokrov. Glavni dio knjige obuhvaća kalendar flore (452 str.) u kojem su prema mjesecima u slici i zanimljivim opisom predstavljene biljke koje taj mjesec cvatu. K tome uz sliku za svaku biljnu vrstu postoji još tablica koja prikazuje na kojem staništu biljka raste i u kojim mjesecima tamo cvate. U Dodatku je na četrdesetak stranica prikazan pregled biljnih vrsta u biljnim zajednicama Žumberačke gore s

naznakom zaštićenih vrsta. Slijede savjesno sastavljeni abecedno kazalo, popis literature i pregled sadržaja. Knjiga je - unatoč tome da je namijenjena najširim krugovima javnosti kao popularno djelo - pisana na strogo znanstvenoj razini. Zaista je teško naći prave riječi kojima bi se moglo dovoljno pohvaliti autora i njegovo djelo na kojem mu mogu zavidjeti i svjetski poznati botaničari-floristi. Knjiga neće korisno poslužiti samo posjetiteljima Žumberačke gore, već će kao koristan priručnik poslužiti i mnogim stručnjacima.

ZNANSTVENI SAVJET ZA ENERGETIKU

Znanstveni savjet za energetiku tijekom 1995. bavio se slijedećim:

- održane su dvije sjednice Savjeta;
- članovi Savjeta sudjelovali su u radu drugih savjeta (posebno Savjeta za naftu i Savjeta za tehnološki razvoj);
- tekućim problemima Hrvatske akademije vezanim za Savjet.

Na sjednicama Savjeta raspravljalo se o:

- multidisciplinarnom pristupu u rješavanju energetskog razvoja i problema obnove ratom razrušenih područja (struktura potrošnje energije, ušteda energije korištenjem novih tehnologija, utjecaj na okolinu itd.);
- materijalima za Strategiju razvoja Hrvatske. Predsjednik Savjeta, prof. dr. sci. Božo Udovičić, pripremio je materijal pod naslovom: "Planiranje energetike u Hrvatskoj".

Budući da je svaki savjet trebao pripremiti i dva stručna članka, mr. Damir Pešut i mr. Luka Staničić pripremili su članke pod naslovima: "Upravljanje potrošnjom u planiranju razvoja elektroenergetskog sustava" i "Utjecaj cijene energije na gospodarski odnosno opći društveni razvoj".

O prezentiranim materijalima provedena je rasprava i nakon rasprave uvažene su primjedbe, a materijali su dostavljeni uredništvu Strategije razvoja Hrvatske. Također je načinjen kratki sadržaj i njegov prijevod na engleski jezik.

Na jednoj sjednici Savjeta prikazan je film o rušenju i obnovi brane na hidroelektrani Peruča. Predsjednik Savjeta pratio je obnovu brane od samog početka do konačnog završetka, te je o tome iscrpno upoznao članove Savjeta.

Nekoliko članova Savjeta za energetiku aktivno sudjeluje u radu Savjeta za naftu i Savjeta za tehnološki razvoj kroz sudjelovanje na sjednicama navedenih savjeta. Posebno se može istaći aktivan rad kada se raspravlja o utjecaju potrošnje pojedinih oblika energije, odnosno kada se raspravlja o razvoju pridobivanja i potrošnje nafte i plina, te korištenju novih tehnologija kod potrošača električne energije.

Pojedini su članovi Savjeta za energetiku kroz svoj redoviti posao bili uključeni i u obnovu ratom razorenih energetskih postrojenja i o tome su izvijestili na sjednici Savjeta.

Članovi Savjeta aktivno su sudjelovali svojim prilozima i raspravama prigodom stogodišnjice postojanja Hrvatske elektroprivrede na međunarodnom simpoziju o toj obljetnici. Predsjednik Savjeta bio je i moderator na održanom "Okruglom stolu", koji je također imao međunarodni karakter.

Na sve zamolbe Hrvatske akademije ili predsjednika Akademije vezane za rad Savjeta ili za rad Akademije, predsjednik Savjeta je u roku odgovarao (mišljenja, recenzije i tome slično).

ZNANSTVENI SAVJET ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo održao je u godini 1995. tri sjednice, a pojedine sekcije ili pojedini članovi sekcija sastajali su se prema potrebi.

Glavno težište rada Savjeta u ovoj godini bilo je na izradi konačnog teksta za studiju Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja poljoprivrede i šumarstva. Na izradi teksta radilo je više članova Savjeta. Sadržaj je tako koncipiran da se uklapa u sveukupnu koncepciju projekta Hrvatska.

U ovoj godini priređen je za tisak i objavljen Zbornik radova znanstvenog skupa "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju". Zbornik obuhvaća 264 str. te sadrži 22 referata. Savjetovanje je održano 15. i 16. prosinca prošle godine u organizaciji Savjeta, a pod pokroviteljstvom Razreda za prirodne znanosti i Ministarstva za poljoprivredu i šumarstvo.

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda razmatrala je moguće istraživačke prioritete koji su se pripremali u Nacionalnom znanstvenom vijeću. S tim u svezi izrađen je prijedlog sekcije koji je dostavljen Ministarstvu znanosti i tehnologije.

U okviru šumarstva pojedini članovi radili su na pisanju monografije o hrastu lužnjaku (*Quercus robur* L.) koja će se tiskati u godini 1996.

Pojedini članovi Savjeta sudjelovali su u radu Odbora Akademije za revitalizaciju Arboretuma Opeka kraj Vinice.

ZNANSTVENI SAVJET ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Znanstveni savjet za tehnološki razvoj Hrvatske akademije nastavio je i u 1995. daljnju razradu osnovnih stavova o tehnološkom razvoju Hrvatske usvojenih na sjednicama u 1993. i 1994., koje ćemo ovdje iznijeti u sažetom obliku:

a) Buduća hrvatska strategija mora uzeti u obzir pučka očekivanja i težnju da se u Hrvatskoj živi slično životu u zapadnoeuropskim zemljama. Pri tome bi svako strogo shematiziranje budućeg razvoja moglo voditi istim posljedicama kao nekadašnja planska privreda. Brži tehnološki razvoj Hrvatske treba poglavito poticati odgovarajućom poreznom, monetarnom i carinskom politikom koja ne smije bitno odudarati od zapadnoeuropske.

b) Stjecajem okolnosti Hrvatska je ostala ekološki relativno nezagađena. Čuvanje tog kapitala osnovni je zahtjev na buduće tehnologije.

c) Strateški je važno difuzno naseljavanje hrvatskog teritorija. Tehnologija mora omogućiti decentraliziranost proizvodnje oslanjajući se na moderna informatička rješenja i brze komunikacije.

d) Potrebne su značajne promjene u programskim sadržajima u školskim ustanovama. Potreban je veći udio opismenjavanja populacije u znanstvenom, tehnološkom i informatičkom smislu.

e) Financiranje svih grana znanosti koje se pojavljuju na sveučilištima i institutima treba optimalno prilagoditi veličini naše zemlje i njenim financijskim mogućnostima. Tu će se moći podržati na svjetskoj razini samo manji broj prodora koje su pojedinci ostvarili osobnim uspjesima.

f) Nema uspješnog transfera znanja ni tehnologije bez osposobljenih vlastitih kadrova i trajnog ulaganja u vlastiti razvoj. Uz već spomenutu potrebu poticanja takve politike u proizvodnim poduzećima, nužna je i financijska potpora razvoju suvremenih poslovnih, inovacijskih i tehnoloških centara, u kojima na osnovi privatne inicijative poduzetnika nastaju nova poduzeća.

U skladu s navedenim osnovnim stavovima u programu rada Savjeta za tehnološki razvoj predviđena je u 1995. razrada sljedećih studija i tema:

- studija o modalitetima suradnje znanstvenih instituta i fakulteta s privrednim organizacijama te njihova pomoć u stvaranju prikladnih programa naročito za potrebe malih poduzeća u osnivanju od kojih se očekuje bitna uloga u oživljavanju privrednih djelatnosti;
- studija o ulozi tehnoloških parkova i centara, konzultantskih jedinica i drugih oblika suradnje u tehnološkom razvoju;

- studija o sustavnom osiguranju kvalitete i unapređivanje kvalitete tehničkim sredstvima;
- studija o informacijskim tehnologijama kao nužnoj infrastrukturi tehnološkog razvoja;
- studija o metrološkoj podršci tehnološkom razvoju;
- daljnji rad i suradnja u projektu "Hrvatska".

Na petom sastanku Izvršnog odbora održanom 26. siječnja 1995. analiziran je rad Savjeta i Izvršnog odbora u 1994., dogovoreni su pripremni radovi za izdanje knjige Hrvatska - strategija razvoja (4. knjiga) te je otvorena rasprava o daljnjem radu Savjeta i Izvršnog odbora.

Usuglašen je stav da bi daljnji rad trebalo nastaviti u sekcijama i užim skupinama, radi kompleksnosti i širine tematike. Njih ne bi bilo dobro organizirati po granskom ključu (npr. naftna industrija, brodogradnja, strojarstvo, promet, energetika, birotehnologija itd.) ako takve sekcije već postoje u drugim savjetima kako ne bi došlo do nepotrebnog preklapanja. Prednost u ovom Savjetu treba dati temama koje se odnose na cjelokupni tehnološki razvoj, kako je to već bilo predloženo u programu rada za 1995. Većina članova ovog Savjeta ovisno o svojoj specijalizaciji sudjeluje u radu i drugih savjeta što će spriječiti nepotrebna preklapanja i omogućiti donošenje općih stavova. U skladu s navedenim dogovoreni su nosioci sljedećih tema:

1. Sudjelovanje visokih učilišta i instituta u tehnološkom razvoju Hrvatske - autori: prof. dr. H. Babić, prof. dr. M. Bošnjak, prof. dr. M. Furić, prof. dr. S. Jecić, prof. dr. B. Jeren, akademik B. Kamenar i drugi.
2. Uloga tehnoloških centara u razvoju Hrvatske - autori: prof. dr. B. Liščić, prof. dr. T. Šurina, mr. M. Ožanić, prof. dr. D. Kalogjera i drugi.
3. Studija o uvođenju koncepta fraktalne poduzetničke kulture - autor prof. dr. I. Čatić.
4. Studija o sustavnom osiguranju kvalitete i unapređivanja kvalitete tehničkim sredstvima - autori: prof. dr. V. Krstelj i drugi.
5. Studija o informacijskim tehnologijama kao nužnoj infrastrukturi tehnološkog razvoja - autori: prof. dr. U. Peruško i drugi.
6. Studija o metrološkoj podršci tehnološkom razvoju - autori: akademik V. Bego, prof. dr. F. Dusman, prof. dr. J. Butorac, doc. dr. M. Boršić i drugi.

O svim tim temama vođene su rasprave u okviru Savjeta. Ipak se najveći dio aktivnosti navedenih autora odvijao unutar njihovih fakulteta ili instituta te na znanstvenim i stručnim skupovima gdje su poticali formiranje mišljenja i stavova o navedenim temama. Tako je u svezi s temama pod 1, 2 i 3 razmatrana uloga hrvatskih sveučilišta u tehnološkom razvoju pa su razmatrani zahtjevi na visoko školstvo da osigura sposoban kadar za sadašnje klasične tehnologije i proizvodnju u različitim područjima koja već ima svoje proizvode i svoje tržište kao i sposoban kadar za razvoj, uvođenje i prijenos novih tehnologija i proizvoda za koje treba još izboriti mjesto na tržištu.

Razmatrane su mogućnosti i prednosti visokog školstva da osigura u svom okviru znanstvenoistraživački i razvojni rad, te time ponudi usluge gospodarstvu, bilo za postupno unapređenje korak po korak klasičnih tehnologija, bilo da pomogne pronaći proizvode visoke tehnologije koje mala zemlja može ponuditi, ili u najmanju ruku da pomogne u prijenosu i usvajanju novih tehnologija koje su druge zemlje već razvile. U tu svrhu analizirani su primjerice sadržaji 413 diplomskih radova obranjenih na Fakultetu elektrotehnike i računarstva od studenoga 1994. godine do srpnja 1995. Analize su pokazale da ti radovi bolje odgovaraju navedenim zahtjevima nego diplomski radovi iz prethodnih razdoblja.

Razmatrane su mogućnosti organizacije istraživačkih zavoda, centara i laboratorija pri fakultetima, gdje bi se bilo manja ili veća poduzeća mogla obratiti, za konceptualno, sustavno, tehnološko i razvojno rješavanje njihovih problema, što je prikazano u radu B. Liščića, T. Šurine, M. Ožanića i D. Kalogjere: Uloga tehnoloških centara u razvoju Hrvatske, koji će biti objavljen u Vjesniku Hrvatske akademije. Pritom Sveučilište može odigrati integracijsku ulogu i kao cjelina preuzeti interdisciplinarne ili polidisciplinarne istraživačke zadatke u razvoju neke tehnologije. Sveučilište također treba obaviti promidžbu u gospodarstvu o svojim mogućnostima te voditi brigu u zajednici s resornim ministarstvom da se stimulira suradnja Sveučilišta s gospodarstvom.

Iz tog opsežnog rada ovdje ćemo navesti samo jedan podatak koji govori o ozbiljnosti situacije i o potrebi hitnog djelovanja. U 1991., u razvojnim institutima naših velikih privredno-poslovnih sustava bilo je 1443 zaposlenih, a u 1995. samo 280, odnosno 19,4%.

Napomenimo još da je informacija o Končarevom tehnološkom parku dobila na sastanku Savjeta zapaženu podršku. Končar d. d. dao je na uporabu opremljenu zgradu s tisuću četvornih metara poslovnog prostora i osnovao poduzeće Končar - Tehnološki park d. o. o. u kojem se okupljaju i organiziraju istraživači-poduzetnici koji imaju ili zasnivaju mala razvojno i tehnološki orijentirana poduzeća. Proizvodi koji nastaju u tehnološkom parku plasiraju se na tržište, i to je isključivi izvor prihoda tih poduzeća. Končar - Tehnološki park im pritom pruža potrebne usluge i radne uvjete, pomaže u marketingu, a Končar d. d. organizira i sufinancira izlazak na domaće i međunarodne izložbe pronalazaka. Za taj rad stigla su i zaslužena priznanja iz zemlje i inozemstva.

Tijekom 20 mjeseci djelovanja Končar - Tehnološki park postao je najveća koncentracija malih razvojno-inovativnih poduzeća u Hrvatskoj. Iako se radio nesumnjivo korisnom u našim uvjetima pionirskom pothvatu značajnom za razvoj malih poduzeća u Hrvatskoj, za sada nema financijske podrške od institucija koje u svijetu organiziraju i financiraju tehnološke parkove i potiču poduzetništvo.

Savjet za tehnološki razvoj razmatrao je u više navrata utjecaj generičkih tehnologija i posebno informacijske tehnologije kao najprodornije tehnologije s najvećim uplivom na opći gospodarski razvoj (U. Peruško: Neke odrednice za hrvatsku znanstvenu i tehnološku strategiju, Vjesnik HAZU br. 1-3/1995., 17-32).

Preliminarna istraživanja i razmatranja pokazuju da je posljednjih nekoliko godina došlo do značajnog povećanja broja poduzeća čija je to dominantna djelatnost. Posebno su značajna nova, u pravilu mala poduzeća koja su se u velikom broju pojavila u posljednjih nekoliko godina i neprekidno nastaju i dalje. Jedan dio njih bavi se trgovinom informatičke opreme, ali se mnogi bave i uslugama održavanja softvera i računala. Neke od novostvorenih firmi razvile su se i u solidne proizvođače softvera i računala, a neke i sklopova. Dosta ih se bavi projektiranjem i izvođenjem informacijskih sustava, računalnih mreža kao i drugih razvojnim poslovima na tom području.

U posljednje vrijeme, postoji i interes stranih kompanija za proizvodnju u Hrvatskoj. Tako je Siemens osnovao svoju softversku kuću. I firma Ericsson se u tvornici N. Tesla velikim dijelom također orijentira na tu vrstu proizvodnje. Ima i drugih primjera razvoja softvera za strane naručioce. Sve je to omogućeno postojanjem dovoljnog broja kvalitetnih stručnjaka, najvećim dijelom diplomiranih inženjera Fakulteta elektrotehnike i računarstva (dosadašnjeg Elektrotehničkog fakulteta) u Zagrebu.

Iz dostupnih statističkih podataka vidi se da su naša informatička poduzeća značajno efikasnija od prosjeka privrede. Najveći broj informatičkih poduzeća su mala poduzeća sa do 10 zaposlenih, prostorno su locirana po cijeloj Hrvatskoj i nalaze se u svim županijama. Najveća koncentracija je u Zagrebu. Nešto veći broj poduzeća nalazi se još u Varaždinskoj, Primorsko-goranskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Istarskoj i Međimurskoj županiji.

Najbolji pokazatelj da je ovo područje u uspješnom razvoju je činjenica da nema nezaposlenosti za odgovarajuće struke. Zabrinjavajući je, međutim, pojačani trend odlaska diplomiranih inženjera u inozemstvo, i to tek diplomiranih i mladih inženjera s iskustvom, uključujući i znanstvene novake i asistente na fakultetu.

Značenje informacijske tehnologije za razvoj je najznačajnije zbog njenog prodiranja u sve druge djelatnosti, posebno gospodarske. Taj aspekt nije moguće lako pratiti i statistički podaci o tome ne postoje. Za poticanje tog procesa važne su infrastrukturne aktivnosti, naročito inženjering i konzalting aktivnosti te obrazovanje i osposobljavanje, posebno inženjerskih kadrova.

Potican je razvoj međunarodnim pravilima prilagođenog mjeriteljstva, normacije, ispitivanja i osiguranja kakvoće (studije 4 i 6) što je nužni dio djelotvorne infrastrukture u tržišnom gospodarstvu. Ocijenjeno je da u našim prilikama održavanje nacionalnih etalona gotovo svih fizikalnih veličina i postizanje međunarodne sljedivosti mogu ostvariti postojeći laboratoriji na našim tehničkim fakultetima i institutima uz odgovarajuću podršku Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.

SAVJET ZA KAZALIŠTE, FILM, RADIO I TELEVIZIJU

Savjet za kazalište, film, radio i televiziju Hrvatske akademije na svojim je sjednicama ponajprije razmatrao aktualno stanje u hrvatskom filmu. Premda je uočen napredak prema prijašnjim godinama (pokrenuta je filmska proizvodnja), Savjet drži da bi produkcija hrvatskoga filma morala biti intenzivnija, a njezin sustav svrsishodniji. U gotovo istu kategoriju problema spada i dramska produkcija na hrvatskoj televiziji koja se tek pokreće nakon višegodišnje stanke uvjetovane, dakako, ratnim (financijskim) nedaćama. Oba pitanja Savjet smatra nadasve važnima za razvitak suvremene hrvatske kulture. Premda nema i ne može imati izravnoga utjecaja na njihovo rješavanje, Savjet opetovano upozorava na ulogu filmske umjetnosti pri promicanju Hrvatske u svijetu.

Savjet je, nadalje, razmatrao modalitete suradnje s Hrvatskom kinotekom, nastojeći pripomoći sveobuhvatnom istraživanju hrvatskoga filma. Stručnjaci - filmolozi i aktivni filmski umjetnici, članovi Savjeta, zajedno s djelatnicima Hrvatske kinoteke, izradili su plan istraživanja prema kome bi se sustavno nastojalo izraditi hrvatsku filmografiju, pokrenuti iznova pitanje restitucije otuđenoga filmskog materijala iz beogradskih arhiva, te prišlo izradbi monografija o istaknutim hrvatskim filmskim umjetnicima. U nedostatku instituta za film (njegovo nepostojanje iznova podvlačimo), ovakva bi suradnja mogla nadomjestiti dosadašnje manjkavosti na tom području.

Jedan od prijedloga Savjeta je i istraživanje nacionalnoga glazbenog kazališta, značajnoga dijela hrvatske glazbene i kazališna kulture koji je u dosadašnjim muzikološkim i teatrološkim istraživanjima bio zapostavljen.

ZNANSTVENI SAVJET ZA GRADITELJSTVO, OBNOVU I RAZVOJ

Odlukom Skupštine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na zasjedanju održanom 19. travnja 1995., osnovan je Znanstveni savjet za graditeljstvo, obnovu i razvoj. Rad Savjeta zamišljen je interdisciplinarno, a osnovne zadaće su:

- znanstveno istraživanje problema djelatnosti graditeljstva u krugu aktualne obnove Hrvatske;
- razmatranje osnovnih programa redovite graditeljske djelatnosti i graditeljstva u funkciji obnove Hrvatske;
- ostvarivanje suradnje s odgovarajućim ministarstvima, komorama i poduzećima, angažiranim u obnovi i razvoju Hrvatske;
- pripreme znanstvenih i stručnih skupova iz područja koje obuhvaćaju teme graditeljstva i posebno teme obnove i razvoja Hrvatske;
- predlaganje programa realizacije znanstveno i stručno ocijenjenih projekata za obnovu i razvoj Hrvatske.

Znanstveni savjet za graditeljstvo, obnovu i razvoj osnovan je pri Razredu za likovne umjetnosti, uz sudjelovanje Razreda za društvene znanosti, Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, Razreda za prirodne znanosti, a očekuje se i naknadno uključivanje drugih razreda Akademije. U rad Savjeta uključeni su predstavnici Ministarstva razvitka i obnove: dr. Jure Radić, ministar i prof. dr. Marija Kaštelan-Macan, zamjenica ministra te prof. dr. Josip Božičević, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Na 1. konstituirajućem sastanku, održanom 29. lipnja 1995. u palači Akademije, izabran je tajnim glasovanjem akademik Andre Mohorovičić za predsjednika Savjeta. Na istom sastanku je dogovoreno da Savjet donese Poslovnik u kojem će se podrobnije razraditi organiziranje rada Znanstvenog savjeta, a izrađen je i okvirni plan rada Savjeta.

ZNANSTVENI SAVJET ZA PRIRODOSLOVNO ISTRAŽIVANJE JADRANA

Na 4. sjednici Znanstvenog savjeta za prirodoslovno istraživanje Jadrana Hrvatske akademije, kojoj je predsjedavao predsjednik Akademije akademik Ivan Supek, održanoj u Zavodu za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku, 2. veljače 1995., usvojen je program djelovanja Savjeta. Tekst su predložili akademici Jurković, Kurelec, Majer i Meštrov. Predloženo je da se aktivnost Savjeta pokrene kroz sekcije:

a) Sekcija za zaštitu prirodnog nasljeđa i biološke raznovrsnosti,

b) Sekcija za istraživanje antropogenog utjecaja i gospodarenje resursima,

c) Sekcija za održiv razvitak i integralno planiranje.

Izabrano je rukovodstvo Savjeta: predsjednik dr. Frano Kršinić, zamjenik predsjednika akademik Branko Kurelec, tajnik dr. Damir Viličić.

Na sjednici Savjeta održanoj 15. veljače 1995. godine, u prostorijama Hrvatske akademije, Razreda za prirodne znanosti, u nazočnosti tajnika Razreda akademika Vladimira Majera, dogovoreno je da Upravu Savjeta čine dva dopredsjednika (B. Kurelec i Č. Lucu), Izvršni odbor u kojem su predsjednici sekcija: D. Zavodnik (Sekcija A), S. Jukić-Peladić (Sekcija B), V. Pravdić (Sekcija C); te akademik M. Meštrov. Razmatrane su financijske potrebe za rad Savjeta i upućene su tajništvu Akademije. Analiziran je i prihvaćen tekst o ulozi Savjeta. Usvojen je popis članova po sekcijama na temelju tražene pismene pristupnice. Tako su svi članovi sekcija potvrdili aktivno sudjelovanje u radu Savjeta. Sekciji A pristupilo je 16 članova, Sekciji B 26 članova, a Sekciji C 15 članova. U rad su uključeni stručnjaci iz raznovrsnih znanstvenih i stručnih djelatnosti.

Zbog nedostatka financijskih sredstava, predsjedništvo Savjeta održalo je pet konzultativnih sastanaka u prostorijama Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu te jedan sastanak u Pomeni na otoku Mljetu za vrijeme trajanja Simpozija o prirodnim značajkama i društvenoj valorizaciji otoka Mljeta (8. rujna 1995.). Na sastanku je bila nazočna prof. dr. Marija Kaštelan-Macan, dominstrica u Ministarstvu obnove i razvitka. Načelno je dogovorena suradnja između Vijeća za razvitak otoka i Sekcije C Savjeta.

Predsjednici triju sekcija sastavili su u dogovoru s članovima prijedlog nacrta strategije istraživanja u okviru pojedinih sekcija te svoje viđenje budućih istraživanja Jadranskog mora. Izrađeni su nacrti dokumenata: 1) Strategija upoznavanja i zaštite prirodnog nasljeđa Jadranskog mora (Sekcija A), 2) Strategija zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (Sekcija B), 3) Teze i okvirni program za izradu strategije zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (Sekcija C).

U slijedećem razdoblju najvažnije je usuglasiti navedene dokumente, kako bi se izradio cjeloviti prijedlog prirodoslovnih istraživanja Jadranskog mora koji će se tada uručiti Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i zainteresiranim ministarstvima Republike Hrvatske.

Članovi Savjeta individualno su tražili mogućnosti za međunarodnu suradnju (npr. za vrijeme održavanja kongresa Međunarodne komisije za znanstvena istraživanja Mediterana, na Malti u ožujku 1995.).

Članovi predsjedništva Savjeta sudjelovali su u radu Područnog vijeća za prirodne znanosti Ministarstva znanosti (akademik Kurelec i dr. Frano Kršinić), te u Nacionalnom znanstvenom vijeću Republike Hrvatske (dr. F. Kršinić).

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE AKADEMIJE

GLIPTOTEKA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti specifična je muzejska ustanova. Svoj rad Gliptoteka temelji na Zakonu o muzejskoj djelatnosti.

Gliptoteku vodi upraviteljica *Mirjana Sakač*.

Djelatnici koji izvršavaju znanstvene i stručne zadatke i ostale poslove jesu: tri muzejska savjetnika, jedan viši kustos, jedan muzejski tehničar, dva preparatora, stolar, jedan tehnički pomoćnik, tri spremačice i domar.

U Gliptoteci su tijekom 1995. bile otvorene za javnost sljedeće zbirke: zbirka antičke skulpture, zbirka povijesnih spomenika Hrvatske, zbirka stećaka i zbirka skulptura XIX. i XX. stoljeća.

Stručni i znanstvenoistraživački rad

Sustavno je prikupljen, obrađen i valoriziran nepoznati kiparski opus Frane Cote - obradila Lida Roje-Depolo.

Nastavljen istraživački rad na spomeničkoj građi grada Zagreba, te završni radovi na monografskoj obradi kipara Frane Kršinića (Božena Kličinović).

Neuspjeli pokušaj osnivanja državne kovnice novca u prostorijama Gliptoteke Hrvatske akademije 1942. godine, Numizmatičke vijesti, br. 48, Zagreb, 1995., 71-77 (Vesna Mažuran-Subotić).

Medaljistika Antuna Augustinčića, referat održan na simpoziju o Antunu Augustinčiću u Klanjcu, svibanj 1995. (V. Mažuran-Subotić).

Stijepo Vokativo - hrvatski medaljer i pečatorezac XVIII. stoljeća, referat održan na I. međunarodnom numizmatičkom kongresu, Opatija, listopad 1995. (V. Mažuran-Subotić).

Predgovor, stručni izbor radova, bibliografija i dokumentacija za retrospektivnu izložbu Mile Kumbatović (V. Mažuran-Subotić).

Izložbena djelatnost

U suradnji s Maticom hrvatskom - Ogranak Samobor u Gliptoteci je priređena izložba u terminu od 1. do 30. lipnja "Samobor Zagrebu i domovini", na kojoj su prezentirani likovni umjetnici koji su svojim radom vezani uz Samobor (24 autora). U želji da se tom prigodom prikaže svekoliko kulturno-umjetničko blago Samobora manifestaciju su pratile: Izložba Likovne stvaraonice Osnovne škole "Bogumil Toni", Samoborsko staklo - odabir iz Zbirke stakla Samoborskog muzeja, Knjižno blago Samobora - odabir iz Knjižnice i Izložba poštanskih vrednota iz franjevačkog samostana u Samoboru.

Isto tako u povodu izložbe odvijale su se tijekom mjeseca lipnja u prostorijama Gliptoteke priredbe kulturno-umjetničkih društava grada Samobora (koncerti pjevačkih zborova, večeri poezije, nastupi folklornih skupina).

Tiskan je reprezentativni katalog izložbe s tekstovima likovnog kritičara Stanka Špoljarića, Ranke Novosel, predsjednice Matice hrvatske - Ogranak Samobor, Vlatke Pavić, Ivanke Brekalo iz Samoborskog muzeja, Mire Čebušnik iz Knjižnice Samobor i Mirjane Sakač iz Gliptoteke. Katalog: 50 str., 42 fotografije u boji.

Retrospektivna izložba kipara i arhitekte Frane Cote (Gliptoteka, od 10. studenog do 10. prosinca 1995.).

Autori izložbe su Lida Roje-Depolo, viši kustos Gliptoteke (predgovor za kiparstvo, životopis, bibliografija, kataloški podaci, dokumentacija) i Aleksander Laslo, dipl. ing. arh. (predgovor za arhitekturu, bibliografija). Izloženo 40 skulptura i plaketa, 30 arhitektonskih nacrta i reprofotografija. Katalog: 127 str., 90 crno-bijelih fotografija.

U suradnji sa Zračnom lukom Zagreb u prostoru Galerije "Aerodrom" priređene su sljedeće izložbe: Rimska umjetnost na tlu Hrvatske - odabir iz fundusa Zbirke antičke skulpture Gliptoteke. Izložba popraćena katalogom, autor izložbe i teksta M. Sakač. Vrijeme održavanja: siječanj 1995.

Izložba Juraj Matejev Dalmatinac - odabir iz fundusa Gliptoteke, priređena je u mjesecu lipnju, popraćena katalogom i plakatom. Autor izložbe i teksta M. Sakač.

U suradnji s Arheološkim muzejom u Zagrebu priređena je u istom prostoru izložba "Svjedočanstvo nekropola" na kojoj su prezentirani izlošci stećaka iz fundusa Gliptoteke i grobni nalazi Japoda iz fundusa Arheološkog muzeja. Izložba je popraćena katalogom i plakatom. Autori izložbe: M. Sakač i Lidija Bakarić - kustos Arheološkog muzeja.

U povodu Dana Kutine u suradnji s Muzejom Moslavine priređena je u galeriji Muzeja Moslavine izložba "Od pletera Dalmacije do fresaka Istre". Izložba je otvorena dana 11. studenog u trajanju od tri tjedna, popraćena plakatom i katalogom. Autor izložbe M. Sakač.

U suradnji s Gradskim muzejom Bjelovar priređena je u mjesecu prosincu izložba "Heraldika" - odabir iz fundusa Gliptoteke i dvorca Trakošćan. Izložba popraćena katalogom i plakatom. Autor izložbe i teksta M. Sakač.

Muzejska djelatnost

Na kartoteci i popunjavanju podacima arhiva za sve zbirke Gliptoteke radili su stručni djelatnici: B. Kličinović, L. Roje-Depolo, V. Mažuran-Subotić i M. Sakač.

U svrhu razmjene podataka, informacija i iskustava redovito se surađivalo s muzejskim i drugim srodnim institucijama, a posebice školama u obliku stručnih vođenja kroz zbirke Gliptoteke. Sa sredstvima javnog informiranja održavani su uobičajeni kontakti u svrhu promoviranja izložbene djelatnosti i drugih akcija Gliptoteke.

Tijekom godine stručnjaci su Gliptoteke provodili ekspertize kiparskih djela.

Prema programu u svrhu zaštite umjetnina nastavljeno je lijevanje skulptura u broncu iz fundusa Gliptoteke. Odliveno je 19 skulptura i 1 plaketa slijedećih umjetnika: Ive Lozice, Roberta Frangeša Mihanovića, Škarpe, Fraysa.

Gliptoteku je u godini 1995. posjetilo 6326 posjetitelja.

22. i 23. svibnja održan je u predavaonici Gliptoteke seminar o zaštiti spomenika u suradnji s Muzejsko-dokumentacijskim centrom.

Dana 28. lipnja održana je u izložbenoj dvorani Gliptoteke priredba u humanitarne svrhe na kojoj su bili prezentirani najnoviji modeli modne kreatorice Katarine Balog.

Gliptoteka je preuzela dio ostavštine akademika Vanje Radauša (60 skulptura u sadri, 5 skulptura u bronci) iz Zavoda za restauriranje umjetnina, Zmajevac 8. Skulpture su postale vlasništvo Gliptoteke. Za tu svrhu projektirane su posebne police u spremištu. Obradu, evidentiranje skulptura izvršila je Lida Roje-Depolo.

Restauratorska radionica izvršila je sve potrebne intervencije na sadrenim skulpturama i izvršila prijenos i njihov smještaj u spremište.

Restauratorska i stolarska radionica

Stručni djelatnici radionice obavljali su sve potrebne radove za navedene izložbe; radili su na uređenju skulptura (čišćenje, retuširanje i obnova patine), otpremi i dopremi umjetnina, kao i sve tehničke poslove kod postava izložbi. Isto tako brinuli su o redovitom održavanju umjetnina u fundusu, radili su i sve poslove tehničke naravi koji su vezani uz muzejsku djelatnost Gliptoteke.

Izrada dvije Bašćanske ploče: za Osnovnu školu u Dubrovniku i za Osnovnu školu u Pregradi.

Stolarska radionica obavljala je sve potrebne poslove na opremi održanih izložbi, kao što su izrada postamenata i vitrina. Isto tako radilo se na redovitom održavanju inventara Gliptoteke i Uprave Akademije.

Tijekom ljetnih mjeseci izvršeni su radovi na uvođenju plinskog grijanja u uredske prostorije Gliptoteke.

KABINET GRAFIKE U ZAGREBU

U Kabinetu grafike Hrvatske akademije radilo je tijekom 1995. pet djelatnika od kojih je jedan viši kustos upravitelj, kustos, kustos pripravnik, muzejski tehničar i tehnički pomoćnik. Dva su djelatnika veći dio godine bila odsutna, a u zamjenu je na određeno vrijeme primljena Vesna Kedmenec-Križić.

Realizacija izložbi

Tijekom godine organizirano je 5 izložbi novcem koji su u jednakim dijelovima osigurali Gradski ured za obrazovanje, kulturu i znanost te Ministarstvo kulture.

1. *Tri velika događaja u dječjem crtežu, 21. XII. 1994. - 30. I. 1995.* Koncepcija izložbe Josip Roca. Žiri sastavljen od javnih i kulturnih djelatnika Zagreba izabrao je 120 dječjih crteža grupiranih u tri teme vezane uz događaj 900. obljetnice Zagreba: Jubilarni Zagreb, Papa u Hrvatskoj, Sveti trag.

2. *Izložba crteža Ede Murtića, 4. V. - 4. VI. 1995.* Koncepcija izložbe i izbor radova mr. Slavica Marković. Izložba obuhvaća pet posljednjih godina Murtićeva stvaranja u crtaćim blokovima. Intimni ciklus ovoga umjetnika većini poznatog po slikarskim ili grafičkim opusima prvi put je predstavljen javnosti. Predgovor katalogu napisala je mr. Slavica Marković, katalošku obradu načinile su Marija Kršinić i Vesna Kedmenec-Križić. Postav izložbe načinjen je po koncepciji S. Marković. Administrativne i tehničke poslove oko izložbe vodila je Tanja Lisec. Dizajn kataloga i pozivnica izradio je Nenad Dogan, a dizajn plakata Edo Murtić.

3. *Izložba recentnoga crteža Dražena Trogrlića, 20. VI. - 20. VII. 1995.* Koncepcija izložbe i izbor radova S. Marković. Recentni opus ovoga umjetnika predstavljen je sa 44 crteža koje su kataloški obradile M. Kršinić i V. Kedmenec-Križić. Predgovor je napisao Mladen Pejaković, a postav su načinile S. Marković i V. Kedmenec-Križić. Administrativne i tehničke poslove oko izložbe vodila je T. Lisec. Dizajn kataloga i pozivnice izradio je N. Dogan, a dizajn plakata Dražen Trogrlić.

4. *Izložba crteža i skulptura Dušana Džamonje, 12. X. - 12. XI. 1995.* Koncepciju izložbe u suradnji s umjetnikom načinila je S. Marković. Uz crteže nastale u posljednjih pet godina izloženo je i pet Džamonjinih skulptura, radi komparacije i približavanja gledatelju Džamonjinog svijeta oblika. Predgovor je napisala S. Marković. Kataloške jedinice obradile su M. Kršinić i V. Kedmenec-Križić. Postav izložbe načinili su S. Marković, D. Džamonja i Fedor Džamonja. Tehničke i administrativne poslove oko izložbe vodila je T. Lisec. Dizajn kataloga, plakata i pozivnice izradio je F. Džamonja.

5. *Izložba crteža Slavka Šohaja (izbor iz donacije), 13. XII. 1995. - 13. I. 1996.* Akademski slikar S. Šohaj 5. siječnja 1995. darovao je Kabinetu grafike 135 crteža nastalih između 1933. i 1994. godine. Iz toga opusa izdvojili smo 83 crteža po koncepciji S. Marković, koja je napisala predgovor katalogu. Kataloške jedinice obradila je V. Kedmenec-Križić, a postav izložbe potpisuju S. Marković i V. Kedmenec-Križić. Tehničke i administrativne poslove oko izložbe vodila je T. Lisec. Dizajn kataloga, plakata i pozivnice izradila je Frana Grbić.

Ta izložba realizirana je zbog pomaka izložbe Miroslava Šuteja u 1996. godinu. Šutej nije mogao načiniti potrebne pripreme do predviđenog roka, pa smo termin i sredstva prepustili izložbi crteža S. Šohaja koja nije bila u programu.

Napominjemo da su načinjene pripreme za izložbu Sergeja Glumca koja će se održati početkom 1996. novcem prispjelim tijekom 1995.

Tehnički postav svih izložbi radio je pod nadzorom konceptora Gabrijel Leško vić.

Izdavačka djelatnost

Izdavačku djelatnost čine katalozi realiziranih izložbi, plakati i pozivnice.

Realizacija investicija

Kupljeno je i postavljeno 18 metalnih ormara-ladičara, svaki sa 10 ladica. Time je opremljeno spremište Kabineta grafike za smještaj fundusa.

Nabavljena su i postavljena 3 PC-a 486/66, 8 MB RAM 514 MB HDD s monitorima Philips 17 T i jednim printerom Epson Staylus Color. Također je nabavljena i postavljena preša za radionicu Kalkografskog zavoda Kabineta grafike. Nabavljen je papir za rad s prešom. U rano proljeće 1995. uređeni su podrumski prostori Kabineta grafike. Pregrađen je prostor za smještaj grafičke preše, a zatvoreni su neki otvori i uređen izložbeni prostor u podrumu, kao Studio Kabineta grafike. Tako je dobiveno više ploha za izlaganje, a cijeli prostor postao je vrlo čista i samostalna cjelina. Veza s gornjim izložbenim prostorijama postoji, ali svaki prostor može biti iskorišten samostalno. Već do sada su mnogi umjetnici pokazali interes i zadovoljstvo izgledom tog prostora. Novac za kompletnu investiciju osiguran je iz prodaje grafičkih mapa Mencija Cl. Crnčića i Branka Šenoe.

Rad na zaštiti

Redovito se kontrolira stanje vlage u spremištu i podrumu te stanje materijala koji su pohranjeni i razvrstani u policama i ladicama.

Radovi iz donacije slikara Slavka Šohaja opremljeni su i zaštićeni prema uputama autora. Opremljeno je i zaštićeno za izložbu Tomislava Krizmana u Umjetničkom paviljonu 88 radova iz fundusa Kabineta grafike i Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Opremanje radova izvršio je Gabrijel Leković.

Rad na fundusu

Inventirano je 1000 listova donacije Sergeja Glumca. Inventirana je mapa sa 27 listova sitotiska Ivana Lovrenčića, mapa sa 6 listova sitotiska Ante Jerkovića. Također je inventirana donacija 303 rada slikarice Lidije Kašpar Stranić.

Otkupili smo i obradili za fundus Kabineta grafike 21 grafički list Željka Hegedušića, 2 crteža Vanje Radauša.

U više navrata traženi su podaci o autorima i djelima koje čuva Kabinet grafike, pa su u tu svrhu pregledavane kartoteka i fototeka. Za dopunjavanje nekih informacija obraćali smo se za pomoć srodnim institucijama Likovnom arhivu Hrvatske akademije i Sveučilišnoj i nacionalnoj biblioteci.

Međumuzejska suradnja

Mr. Slavica Marković bila je selektor za Republiku Hrvatsku na Međunarodnom grafičkom bijenalu u Ljubljani. Modernoj galeriji posuđena je mapa litografija "Toledo" Ljube Babića za izložbu u Španjolskoj. Posudili smo 65 radova Tomislava Krizmana za izložbu u Umjetničkom paviljonu, ožujak - svibanj 1995.

Time je Kabinet grafike realizirao u cijelosti program izložbi i investicija, no zbog nesigurnih prilika nismo započinjali reviziju fundusa, a niti smo vratili materijal u mirnodopsko spremište.

Sve ostale aktivnosti u Kabinetu grafike bile su tijekom godine vrlo intenzivne.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Tijekom 1995., u Strossmayerovoj galeriji starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti voditelj knjižnice i administracije bila je Indira Cvek Flaschar, poslove muzejskog

tehničara obavljao je Dean Benc. Kustosi u Galeriji su Sanja Cvetnić i Borivoj Popovčak, a dužnost upravitelja obavljao je *Đuro Vanđura.*

Stručna djelatnost

Stalni postav

Na 111. obljetnicu otvaranja Strossmayerove galerije 9. studenoga 1995. otvoren je novi, stalni postav Galerije. Otvaranje je prošlo iznad svih nadanja, iskreno i toplo popraćeno od sredstava javnog priopćavanja i javnosti. Projekt za stalni postav primljen je ove godine kao dokument Ministarstva kulture, a napad višecijevnim bacačima raketa na okoliš palače Akademije 2. svibnja o. g. činilo se kako će odgoditi njegovu realizaciju za duže vrijeme.

Inventura

Prilikom preuzimanja evakuiranih umjetnina, od lipnja 1991., svaki je komad pregledan i određeno mu je novo mjesto pohrane. Na taj je način obavljena inventura svih umjetnina u prostorijama Akademije, a od onih posuđenih jedino je pozitivno riješena posudba Vladi Republike Hrvatske. Čini se kako će prema Muzeju Mimara, Modernoj galeriji, Brijunima i davnoj posudbi Ministarstvu unutrašnjih poslova biti potrebno pokrenuti dodatne mjere.

U tijeku je kontinuiranje popisa (Sanja Cvetnić) pohranjenih umjetnina u Modernoj galeriji s cjelokupnim, poznatim dokazima o porijeklu, vlasništvu i predaji svakog pojedinačnog djela.

Fundus

Tijekom cijele godine obavljana je redovita djelatnost na predmetima i dokumentaciji galerijskog fundusa. Informacijske su košuljice popunjavane tekstovima i prilozima o pojedinim umjetninama, a snimljeno je 9 komparativnih primjera iz obrađene literature i periodike. Završena je inventura fotodokumentacije, uređena je hemeroteka za godinu 1993. i 1994. (Dean Benc).

Izložbe i predavanja

U siječnju je kustos S. Cvetnić za studente povijesti umjetnosti održala predavanje Original - replika - kopija.

U mjesecu ožujku Đuro Vanđura održao je predavanje u Novom Mestu o djelima Tintoretta u Hrvatskoj i Sloveniji, a za Otvoreno sveučilište govorio je u travnju u Zagrebu te u listopadu u Požegi o kritici suvremene likovne umjetnosti.

Donacije i otkupi

Ove smo godine, točnije 6. listopada, od Borisa Roregera iz Zagreba dobili dvije barokne slike iz Sjevernotalijanskoga XVII. stoljeća. Fundus je obogaćen i slikom Ljudevita Šestića, koju nam je poklonio Zvonimir Kunek iz Australije.

Ostalo

Tijekom godine stručnjaci Strossmayerove galerije redovito su pružali strankama pismene i usmene ocjene o umjetninama. Napisana je 81 ekspertiza i procjena privatnim vlasnicima i institucijama.

Tijekom godine Ministarstvo je kulture načinilo snimak sigurnosnog stanja u Galeriji, a njihovom elaboratu sastavni je dio i Projekt stalnoga postava.

Kustos S. Cvetnić radi pri Muzejsko-dokumentacijskom centru na projektu unapređivanja edukacije za školske uzraste u galerijama i muzejima, a ujedno je sudjelovala na tečajevima za CARNet, UNIX i Mreže u Sveučilišnom računarskom centru.

Bibliotekar-administrator Indira Cvek Flaschar radila je na signiranju priručne biblioteke u novi kompjutor (Compaq 486), inventiranju noviteta (33) i kontinuiranju časopisa (13). Bibliotečni fond koristilo je 40 čitača.

Uz svoju redovitu galerijsku djelatnost, zaposleni su sudjelovali i u drugim likovnim, savjetodavnim i upravnim tijelima Akademije, države i grada.

Od otvaranja Galerije, praktično u jednom mjesecu, zabilježili smo 2311 posjetitelja.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U sklopu priprema za postavljanje i muzeološki rad na pojedinim zbirkama, učinjeni su elaborati za Zbirku Šulentić (S. Cvetnić) i Zbirku Svečnjak (Đ. Vanđura), koji će biti objelodanjeni u stručnim časopisima.

U kolovozu je kustos S. Cvetnić boravila na seminaru u Haagu i Amsterdamu Suvremeni pravci u istraživanju nizozemske umjetnosti XVII. stoljeća.

Tijekom 1995. S. Cvetnić radila je na doktorskoj temi iz povijesti umjetnosti Slikarstvo u drugoj polovici XVII. i početkom XVIII. stoljeća u Zagrebu, a Đ. Vanđura na informatici, odsjeku za muzeologiju, radi temu Strossmayerova galerija. Uz svoju redovitu djelatnost u Galeriji svi su zaposleni stručnjaci objavljivali tijekom godine prikaze i recenzije suvremenoga izdavaštva i slikarske produkcije.

Povodom 250. obljetnice Županije vukovarsko-srijemske na znanstvenom skupu u Vinkovcima sudjelovao je Đ. Vanđura s temom Uvod u istraživanje likovne umjetnosti u Županiji.

O starim majstorima i Strossmayerovoj galeriji treba istaknuti slijedeće publicirane radove:

S. Cvetnić, Novo svjetlo za stare majstore, Vijenac, 44, 19 (1995.), Zagreb.

Đ. Vanđura, Strossmayerova galerija, Znanost i umjetnost, 7, 45 min. (1995.), Hrvatski savez slijepih, Zagreb; Minijaturisti između Hrvatske i Mađarske, u: Hrvatska / Mađarska, stoljetne književne i likovno-umjetničke veze, Društvo hrvatskih književnika (1995.), Zagreb; Josip Juraj Strossmayer - političar, biskup, mecena, u katalogu Johann Friedrich Overbeck i đakovačka katedrala, Muzejski prostor, 165-168 (1995.), Zagreb; Strossmayerova galerija ili nacionalna riznica umjetnosti, Slavonski narodni godišnjak, 55-57 (1995.), Đakovo.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI AKADEMIJE

ARHIV HRVATSKE AKADEMIJE

Organizacija jedinice

Arhiv je i dalje djelovao u slijedećim cjelinama: Središnja zbirka, Orijentalna zbirka, Razne zbirke, Laboratorij za restauraciju i konzerviranje arhivalija, Fotolaboratorij i Knjigovežnica. O djelatnostima "Raznih zbirki" daju izvješća druge Akademijine jedinice u kojima se te zbirke nalaze.

Arhivska djelatnost

Nastavljena je uobičajena arhivska djelatnost. Zatražena stručna i znanstvena pomoć i usluge redovito je pružana našim i stranim djelatnicima i institucijama. U čitaonici Središnje zbirke uz stručnu pomoć i nadzor djelatnika Arhiva oko 150 istraživača koristilo je oko 700 arhivalija. Znatan broj istraživača (istodobno ili posebno) koristio je i literaturu iz priručne knjižnice, a za njih su djelatnici Arhiva donosili i literaturu iz Knjižnice Akademije i iz susjednih institucija (M. Jašo, T. Mršić, T. Paić-Vukić, P. Strčić).

Nastavljeno je ažuriranje i sređivanje postojećih inventarskih knjiga, popisa građe i kataloga.

Fundus Središnje zbirke obogaćen je dijelom ostavštine T. Smičiklasa i M. Kostrenčića (poklon gđe Branke Kostrenčić-Danon). Pregledan je i za Arhiv odabran dio ostavštine F. Čulinovića.

U Arhivu su održana predavanja studentima povijesti-arhivistike (Odsjek za povijest) i arhivistike-informatike (Odsjek za informacijske znanosti) na redovitom i dodiplomskom studiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu (I. Mažuran, P. Strčić). Na tome fakultetu vođen je postdiplomski arhivski studij, a na postdiplomskom studiju "Hrvatska povijest" održana su predavanja iz arhivistike i povijesti arhivistike (P. Strčić). Studentima su prikazivana odabrana vrela (M. Jašo, T. Mršić).

Davana su mišljenja gradovima i općinama o grbovima; predsjednik komisije za donošenje novoga grba grada Rijeke (P. Strčić).

Pripremana je građa za preseljenje u novouređeno spremište.

U Laboratoriju je restaurirano 1828 listova (rukopisa, grafika, plakata itd.) (S. Gonzi).

U Knjigovežnici je 84 knjiga uvezano u kožu, polukožu, platno itd. Izrađeno je 30 kutija i fascikla (E. Marojević).

U Fotolaboratoriju je izrađeno 1400 mikrosnimaka i 1230 fotografija, od toga 35 velikoga formata. Osim ostaloga, sniman je stalni postav Strossmayerove galerije starih majstora, Valvasorova zbirka za Kabinet grafike, 15 manifestacija u Akademiji i namještaj u palači Akademije, servisirani su aparati, nabavljan materijal itd. (G. Kos).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Proučavanje i obrada najstarijih glagoljskih matičnih knjiga (M. Jašo).
2. Proučavanje i obrada najstarije glagoljske matične knjige iz Lindara u Istri (M. Jašo, P. Strčić).
3. Proučavanje i obrada glagoljsko-talijanske knjige Bratovštine sv. Antuna Padovanskoga iz Krasa na o. Krku (M. Jašo, T. Mršić, P. Strčić).
4. Obrađivani su latinički tekstovi (T. Mršić).

5. U suradnji s Družbom Isusovom, Hrvatskim povijesnim institutom u Beču i Filozofskim fakultetom u Zagrebu, nastavljeno je pripremanje rukopisa dr. K. Dočkala, "Collegium Croaticum Wiennae an. 1627. fundatum", koji se čuva u Arhivu (L. Dobronić, T. Mršić).

6. Dovršena je obrada / valorizacija romana i pripovijedaka Gassana Kanafanija (T. Paić-Vukić).

7. Proučavani su dopisivanje I. Črnčića (ostavština u Arhivu), život i djelo znamenitih Frankopana, B. Šuleka, B. Zmjića i M. Mandića, pojedinih razdoblja u povijesti Istre, Rijeke i o. Krka, dovršen je pregled povijesti Primorsko-goranske županije od XVIII. do XX. st. (P. Strčić).

8. Izrada niza životopisa znamenitih Hrvata XIX. i XX. st. (M. Jašo, T. Mršić, T. Paić-Vukić, P. Strčić).

9. Nastavljena je izrada magistarskog rada o glagoljskim vrelima (M. Jašo); dovršen je i predan magistarski rad o pripovjedačkoj umjetnosti G. Kanafanija (T. Paić-Vukić).

Izložbena djelatnost

1. Josip Juraj Strossmayer. Izložba u povodu znanstvenoga skupa. Zagreb, palača Akademije, listopad-studeni, u suradnji s Knjižnicom Akademije (M. Jašo).

2. Bogoslav Šulek. U povodu 100. obljetnice smrti. Zagreb, palača Akademije, studeni, u suradnji s Knjižnicom Akademije (M. Jašo).

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi (samo) u znanstvenim i stručnim zbornicima i časopisima (bez objavljenih ocjena i drugih stručnih napisa):

1. O najstarijoj glagoljskoj matičnoj knjizi iz Lindara u Istri (1590.-1648.), Historijski zbornik 47, 37-49 (1994.), Zagreb (M. Jašo - P. Strčić).

2. Knjiga: Novi Vinodolski. Novi Vinodolski, 1995., suautori D. Babić i dr. Članci: Koje je pravo ime Franciscusa Patriciusa?, Filozofska istraživanja 1-2, 181-189 (1995.), Zagreb; Osnovne odrednice u povijesti Rijeke, Rijeka 1, 17-28 (1995.), Rijeka; O nekim narodnim običajima grada Krka, Krčki zbornik 33, 213-222 (1995.), Krk; isto, u: Narodni život i običaji o. Krka 2; Narodni život i običaji Omišlja kao dio povjesnice, Krčki zbornik 32, 39-51 (1995.), Krk; isto u: Narodni život i običaji o. Krka 1; Rijeka od kraja XV. st. do 1918. godine. Prilog za nacrt sinteze. Rijeka 1, 49-72 (1995.), Rijeka; Rijeka u doba Frana Kurelca (1811.-1874.). U: Izvješće Prve sušačke gimnazije za šk. god. 1994./95., 13-15 (1995.), Rijeka; Prilog povijesti 1848./1849. u Istri, Vjesnik Istarskog arhiva 2-3, 83-91 (1994.), Pazin; Zaključci referata dr. Vladimira Židovca vladi NDH o Istri i Primorju (1944.), Vjesnik Povijesnog arhiva 35-36, 103-130 (1994.), Rijeka (suaut. A. Giron); Hrvatski narodni preporoditelj i ban dr. Matko Laginja, Zbornik 1, 9-39 (1995.), Klana; Objavljeni radovi Matka Laginje kao povijesna vrela, Zbornik 1, 81-90 (1995.), Klana; Prilog razjašnjavanju ubojstva dr. Milana Šufflaya, Vjesnik HAZU 6-7, 36-48 (1995.), Zagreb (suaut. B. Janjatović); Akademik Ljubo Boban (1933.-1994.), Historijski zbornik 47, 221-225 (1995.), Zagreb; Prilog za životopis Slavka Zlatića (1910.-1994.), Buzetski zbornik 20, 11-15 (1995.), Buzet; Prilog proučavanju života i djela fra Anđela Marije Miškova, Vjesnik Hrvatske dominikanske provincije 77, 25-31 (1995.), Zagreb; Vladimir Gortan kao hrvatski nacionalni simbol Istre, Republika Hrvatska 188, 9-11 (1995.), Zagreb; Ignac Horvat, Hrvatska revija 1-2, 151-156 (1995.), Zagreb. Tiskano u zbornicima, časopisima, tjednicima i dnevnicima te objavljeno preko radija više desetaka većih i manjih stručnih članaka i ocjena, te drugih napisa (P. Strčić).

Znanstveni skupovi

Priopćenja:

1. Bratovštinska knjiga sv. Antuna Padovanskoga iz Krasa na o. Krku kao izvor za gospodarsku povijest, Hrvatsko arhivističko društvo, Ogranak Pazin - Rijeka, Učka, lipanj (M. Jašo, T. Mršić, P. Strčić).

2. Povijesni aspekt Laginjina dnevnika u njegovim prvim godištima, Društvo za povjesnicu, Klana, ožujak; Historiografija Zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) od 1945. do 1995., Zavod za povijesne i društvene znanosti Akademije, Rijeka, svibanj; "Poslanice" D. Vitezića kao izvor za gospodarsku povijest Istre i Kvarnerskih otoka, Hrvatsko arhivističko društvo, Ogranak Pazin - Rijeka, Učka, lipanj; Volosko u hrvatskom narodnom preporodu, Hrvatsko katoličko bratstvo "Branimir", Volosko, lipanj; Doprinos Hrvatske antifašizmu (do 1945.), Socijaldemokratska partija, Zagreb, lipanj; Razaranje Rijeke potkraj II. svjetskog rata (travanj - svibanj 1945.) i njegove posljedice, Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU i dr., Rijeka, lipanj; Gospodarske štete od ratnoga razaranja u riječkom području 1945., Muzej grada Rijeke i dr., Rijeka, lipanj; Slom nacifašizma u travnju / svibnju 1945. u Zapadnoj Hrvatskoj (Kvarnersko primorje, Istra, Gorski kotar), Povijesno društvo, Rijeka, lipanj; Grobništćina posljednjih dana II. svjetskog rata, Katedra Čakavskog sabora, Grobnik, listopad; Iz povijesti ribarstva na Jadranu, Hrvatska akademija i dr., Zadar, listopad; Šulekovo djelovanje kao dio političkoga hrvatskog obzorja, Hrvatska akademija, Zagreb, studeni; Politički profil Matka Mandića, Katedra Čakavskoga sabora Opatije, Matulji, prosinac (P. Strčić).

Ostali rad

Od niza djelatnosti navodimo samo slijedeće:

U jugosrpskom zračnom napadu na Zagreb u svibnju jedna raketa je eksplodirala iznad Arhiva te je ranjena djelatnica Arhiva E. Marojević i nanesena je materijalna šteta. Iz veleposlanstva SAD otišla je u svijet važna vijest - da je napadnuto Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske nasuprot zgrade veleposlanstva; dopisom je veleposlanstvo SAD obaviješteno da se MUP ovdje ne nalazi te nije uopće napadnut, već da su napadnuti Arhiv Hrvatske akademije, te dva Akademijina instituta, osim ostaloga, u neposrednoj blizini same palače Akademije, dakle, napadnute su samo znanstvene i kulturne institucije.

Vođen je Odbor za radnu proslavu 50. obljetnice prvoga Akademijina instituta - današnji su to Jadranski zavod u Zagrebu te Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, s radnom jedinicom u Puli.

Nastavljene su konzultacije oko projekta Akademije "Povijest Istre".

KNJIŽNICA HRVATSKE AKADEMIJE

Organizacija jedinice

Na kraju godine, u Knjižnici je bilo zaposleno 11 djelatnika: upraviteljica, 7 bibliotekara, 3 knjižničara i 1 manipulant. Prvih je pola godine jedan manipulant radio honorarno u spremištu knjiga.

7. lipnja 1995. preminuo je, u 75. godini života, dugogodišnji djelatnik Knjižnice, manipulant u mirovini Karlo Pesić. Tijekom godine u Knjižnicu su primljena u stalni radni odnos tri bibliotekara: Marina Cibilić-Pažin i Damir Horvat u ožujku, a Jelica Leščić u prosincu 1995.

U mirovinu su otišle knjižničarka Vlasta Krpan (u srpnju) i upraviteljica Knjižnice Ljerka Filaković (u prosincu).

Djelatnici Knjižnice sudjelovali su u radu komisija i radnih tijela HBD-a i prisustvovali stručnim sastancima i predavanjima.

Tijekom godine Knjižnicu su posjetili Tanja Lorković s Yale University i Otto Sagner sa suradnicima (Kubon und Sagner, Buchexport-Import, München). Glavni je razlog posjete bio proširenje razmjene s Knjižnicom.

Izložbe

Djelatnici Knjižnice postavili su u atriju palače Akademije četiri izložbe, i to:

1. Izložba povodom znanstvenog skupa o J. J. Strossmayeru (Arhiv Akademije i Strossmayerova galerija posudili su materijal za izložbu); bibliotekar A. Zrnić izradio je i prigodan katalog; 53 izloška.
2. Izložba povodom znanstvenog skupa o Bogoslavu Šuleku (Arhiv Akademije posudio je materijal za izložbu); 46 izložaka.
3. Izložba "1995. europska godina zaštite prirode" (priredili su je Savjet za zaštitu okoliša Hrvatske akademije, Zavod za ornitologiju i Knjižnica.
4. Izložba izdanja Akademije u 1995. godini; 62 izloška.

Postavljena je također prigodna izložba povodom 50. obljetnice pobjede antifašističke koalicije, a u prostorijama Knjižnice postavljene su izložbe "Poklon Sabre Foundation" i izložba literature, iz bibliotekarstva i informacijskih znanosti, nabavljene tijekom 1994. i 1995., uglavnom razmjenom.

Izložbe je koncipirala i postavila Lj. Filaković, uz suradnju bibliotekarke N. Šćukanec, a likovno opremila knjižničarka D. Plečaš.

Akademijina izdanja

Izrađen je popis izdanja Akademije prispjelih u Knjižnicu od 15. siječnja do 30. prosinca 1995., koji će biti tiskan kao prilog Ljetopisu. Također je izrađen popis za izložbu izdanja Hrvatske akademije u 1995. Navedene tekuće popise Akademijinih izdanja izradio je bibliotekar A. Zrnić.

Izvršene su sve potrebne korekture u "Popisu izdanja HAZU 1991.-1995.".

Kompjutorizacija

S unosom podataka o fondu biblioteke u računalo najdalje se došlo u odjelu periodike - u databazama periodike postoji 4521 zapis u bazi Serijal i 590 zapisa u bazi Peri. Baza sada ima 590 tekućih naslova periodike; ponovo je cijela pregledana i ažurirana i stavljena na raspolaganje korisnicima računalne mreže CARNet. Tiskani su i uloženi kataložni listići naslova časopisa u bazi Peri (oko 2500 listića). Baza Libri koja sadržava podatke o novim knjigama sadržava 1048 zapisa (ove je godine unešeno 297 zapisa), a baza Popis koja sadržava podatke o Akademijinim izdanjima sadržava 743 zapisa (63 zapisa u 1995.). Isprintano je oko 1250 kataložnih listića. Na oblikovanju baze Serial i izradi baze Peri radila je D. Torbica, a na izradi baza Libri i Popis A. Zrnić, M. Cibilić-Pažin i D. Horvat.

Radna stanica

D. Torbica radila je svakodnevno po nekoliko sati u radnoj stanici: dodijeljene su nove korisničke oznake pojedinim akademicima i zaposlenima u Akademijinim zavodima. Novi su korisnici dobili i osnovnu poduku za uporabu mrežnih pomagala i službi. Izvršena su i sva zatražena pretraživanja CARNet i Internet računalnih informacija te vođena briga o pristizanju elektroničke pošte, tiskanju i distribuciji korisnicima. Na temelju pretraživanja CARNet Gophera dostupnih informacija D. Torbica napisala je tijekom 1994. diplomski rad na dodiplomskom studiju iz bibliotekarstva, koji je obranila u veljači 1995.

Od sredine listopada radi s punim radnim vremenom u stanici - izrađuje HTML stranice kojima će Hrvatska akademija biti prikazana na izložbi "Znanost u Hrvata". Izložbu organizira Ministarstvo znanosti i tehnologije; SRCE je za tu prigodu instaliralo WWW-server i pružilo osnovnu poduku, a skeniranje slikovnog materijala obavlja D. Torbica na Institutu za fiziku.

Trezor

Korisnicima je iz trezora donijeto na uporabu 66 svezaka knjiga i časopisa. Tri su knjige mikrofilmirane radi reprintiranja. Među neobrađenom građom izdvojene su knjige i periodika koji prema utvrđenim kriterijima trebaju biti pohranjeni u trezoru te stavljeni u kase s ostalom neobrađenom trezorskom građom. Najvrednija trezorska građa i matični katalog Rara i nadalje su privremeno sklonjeni na sigurnije mjesto.

Nabava knjižnog fonda

Ukupan fond Knjižnice povećan je za 995 svezaka knjiga i 965 godišta periodike. Najveći broj knjiga i periodike Knjižnica nabavlja razmjenom s domaćim i inozemnim akademijama, znanstvenim institucijama i bibliotekama. Knjižnica je koordinirala nabavu časopisa za Akademijine zavode i institute, također je izvršena reklamacija svih domaćih i inozemnih časopisa koji se kupuju i stižu razmjenom. Te su poslove obavili bibliotekar D. Horvat i knjižničarka Lj. Bugarin.

a) Razmjena

U godini 1995. Knjižnica je poslala publikacije u 351 instituciju (224 inozemne i 127 domaćih). Putem razmjene Akademijine se knjige šalju u 57 zemalja na 5 kontinenata. Tridesetak inozemnih akademija znanosti uključeno je u razmjenu. Tijekom godine Knjižnica je uspostavila stalnu ili povremenu razmjenu sa 16 novih institucija. Knjižnica je poslala oko 2500 svezaka Akademijinih izdanja svojim partnerima u razmjeni, a zauzvrat primila 184 sveska knjiga i oko 3714 svezaka časopisa. Razmjenu koordinira bibliotekar T. Kukolja.

Poslane su dvije liste dubleta i odaslane na 100 adresa sveučilišta i slavističkih centara širom svijeta. Svaka lista sadrži 200 naslova ponuđenih za razmjenu; naslove je odabrala bibliotekarka N. Šćukanec, a knjige popisala i listu oblikovala knjižničarka D. Plečaš.

b) Kupnja

Knjižnica se pretplatila na 72 časopisa (26 domaća i 46 inozemnih), a Ministarstvo znanosti financiralo je pretplatu na 33 inozemna časopisa. Kupljeno je 105 svezaka knjiga.

c) Darovi

Tijekom godine Knjižnica je dobila na dar 630 svezaka knjiga, separata i časopisa. Knjige su darovali: Uprava Akademije, pojedini akademici i znanstveni djelatnici iz Hrvatske i inozemstva. Ponovo se počeo njegovati stari običaj da se Akademijinoj biblioteci daruje primjerak knjige s posvetom autora. Posebno ističemo dar Žarka Avdalovića koji je i ove godine darovao knjige, strane časopise te računalne programe i dar Uprave "Knjiga o Bosni" s posvetom J. J. Strossmayera.

Obrada knjižnog fonda

Zbog nedovoljnog broja djelatnika nije obrađena sva knjižna građa prispjela tijekom godine. Obavljena je selekcija prioritetne literature te je obrađeno (klasificirano, katalogizirano i inventarizirano) oko 400 naslova knjiga i oko 60 naslova časopisa. Kontinuacija časopisa je ažurna (kontinuirano je 965 naslova). U tijeku godine pristiglo je 3900 svezaka časopisa.

Obrada tekućih serijskih publikacija je ažurna. Obrada neobrađenih serija, monografija izvan serija i separata, zaostataka iz prijašnjih godina oduzima mnogo vremena i ne dopušta bilo kakvo znatnije proširenje i unapređivanje djelatnosti.

U abecedni, matični, topografski i stručni katalog uloženo je oko 3500 kataložnih listića. Uvezane su 3 knjige; časopisi se već godinama ne uvezuju nego se stavljaju u ovitke i tako pohranjuju u spremište.

Planirana zaštita bibliotečne građe nije realizirana - nijedna stara knjiga nije uvezana, restaurirana i mikrofilmirana.

Za monografije, časopise i serije tiskane u godini 1986. i nadalje, primjenjuje se međunarodni standardni bibliografski opis za monografije ISBD(M) i serijske publikacije ISBD(S), a u stručnoj obradi Univerzalna decimalna klasifikacija. Na obradi knjiga i časopisa tiskanih nakon 1986. rade bibliotekari D. Horvat, D. Torbica, M. Cibilić-Pažin i A. Zrnić (katalogizacija) te Lj. Filaković (klasifikacija). Obrada nove periodike i monografija (katalogizacija) rađena je s pomoću računala u verziji biblioprograma za katalogizaciju, pretraživanje i tiskanje, a kataložni listići umnoženi. Strojna se obrada sve više primjenjuje u pojedinim fazama poslovanja Knjižnice (posebno u razmjeni i obradi bibliotečne građe).

Knjige tiskane prije godine 1986. popisuju se prema starim kataložnim pravilima i klasificiranju prema staroj klasifikacijskoj shemi.

Na obradi knjiga i časopisa tiskanih prije 1986. rade bibliotekarka N. Šćukanec (klasifikacija) i katalogizator M. Cibilić-Pažin (do ljeta 1995. katalogizirala je knjižničarka V. Krpan).

Djelatnici Knjižnice nastavili su vrlo složenu akciju primarne obrade neobrađenog fonda Knjižnice (započete u travnju 1993.). Prema gruboj procjeni riječ je o oko 25.000 svezaka knjiga i časopisa koji su dospjeli u Knjižnicu uglavnom prije 50 i više godina. Primarna obrada uključuje ove poslove: istraživanje u abecednom katalogu naslova svakog sveska da bi se ustvrdilo je li riječ o dubleti ili o novom naslovu; selekciju novih naslova na ono što će se zadržati i ono što će se: ponuditi u razmjenu, darovati - i kome, a ostalu građu podijeliti po strukama; među naslovima za koje je prema katalogu utvrđeno da su dublete treba izdvojiti one koje se zadržava, a za ostale ustanoviti nalaze li se na spremištu i u kakvom stanju, nakon toga donosi se odluka želi li se primjerak zadržati ili dati u razmjenu. Djela u više svezaka, od kojih su pronađeni samo pojedini svesci publikacije, pohranjuju se posebno i odmah skraćeno popisuju. Pronađeno je oko 3500 svezaka dubleta (stara kroatika je zadržana kao drugi primjerak Knjižnice, a ostalo će se ponuditi u razmjenu). Ove godine je pronađeno i popisano 428 naslova periodike koje Knjižnica nije imala obrađeno ni evidentirano u svojem fondu. Kada kompletan posao bude završen izvršit će se selekcija periodike. Također je kontinuirano oko 233 naslova periodike koje Knjižnica posjeduje otprije, ali su navedeni svesci nedostajali. Po jedan kataložni listić svakog popisanog naslova periodike ulaže se u abecedni katalog da bi se pojednostavila daljnja istraživanja i da bi korisnici dobili informaciju o periodici koju Knjižnica posjeduje (premda neobrađena, može se dobiti na uporabu u čitaonici). Ove godine je pregledano oko 5400 svezaka iz neobrađenog fonda (654 sveska periodike i 4746 svezaka knjiga). Na tom opsežnom poslu osim djelatnika iz Knjižnice (Lj. Filaković te N. Šćukanec, D. Plečaš i Lj. Bugarin) angažirana je i umirovljena bibliotekarka gospođa Marija Ševerdija.

U zbirci separata obrađeno je 1849 separata, a zbirka je povećana za 424 autora. Taj je posao izvršio knjižničar M. Kratofil.

Uporaba Knjižnice

Ove je godine povećan broj novih članova Knjižnice za 104 korisnika. U čitaonici je boravilo oko 500 čitača, a na čitanje je dano oko 1400 svezaka knjiga i periodike. Izvan Knjižnice posuđeno je 700 svezaka, te je ukupno posuđeno oko 2100 svezaka.

Na zahtjev korisnika fotokopirano je oko 400 stranica iz našeg knjižnog fonda. Ukupno je fotokopirano oko 10.000 stranica raznog materijala (za potrebe Knjižnice, Uprave, Ekonomsko-financijske službe i zavodâ).

I ove je godine vraćen dio knjiga koje je Zavod za jezik posudio prije dvadeset i više godina; vraćeno je 30 svezaka. Budući da je aktualan problem Knjižnice neredovito vraćanje posuđenih knjiga, pregledane su sve zadužnice i razvrstane po prioritetu, kako bi se prednost dala reklamacijama za vredniju građu (oko 650 zadužnica). Poslano je 235 opomena (146 korisnika vratilo je oko 190 svezaka knjiga).

Besplatna distribucija Akademijinih izdanja

Tijekom godine poslano je na 268 adresa 3 obavijesti o novim izdanjima; ukupno su sadržavale 23 naslova. Članovi Akademije nastanjeni u Zagrebu dobivali su knjige u Knjižnici, a ostalima su slane poštom.

Skladište i otprema

Tijekom godine iz skladišta je za razmjenu izdano oko 3000 svezaka, a članovima Akademije, zavodima, autorskih primjeraka i poklona po nalogu Uprave 8000 svezaka. Iz tiskare je preuzeto 16.500 svezaka knjiga, separata i časopisa i uskladišteno u središnjim i vanjskim skladištima ili distribuirano suizdavačima. Poštom je poslano 5500 svezaka knjiga (razmjena, besplatni primjerci akademicima i autorski primjerci). Značajno je intenzivirana suradnja s prodajnim mrežama u zemlji i inozemstvu. Dio knjiga iz skladišta na Tomislavovu trgu preseljen je u skladište u Medvedgradskoj

ulici. Posao je u tijeku i skladište na Tomislavovu trgu posve će se napustiti. U skladištu je zaposlen djelatnik I. Tompak, a u ekspeditu I. Bengez. Zahvaljujući velikoj potražnji za pojedinim novoizašlim naslovima, Akademija je od prodaje ostvarila prihod od 22.500 kuna.

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Trsteno je stari hrvatski perivoj, dio Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz Zagreba. To je spomenik prirode i kulturno-povijesni spomenik, smješten je na području Županije dubrovačko-neretvanske i općine Dubrovnik, u mjestu Trstenom, zaprema površinu od 25,513 ha. Posebno se ističe kao arboretum, zbirka ukrasnog drveća i grmlja koje broji oko 300 primjeraka i kao gotičko-renesansni perivoj.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti. Predstojnik Arboretuma je akademik *Mirko Vidaković*, a upravitelj mr. *Petar Đurasović*. Arboretum broji ukupno 14 djelatnika, od kojih su 2 sa visokom školskom spremom, 5 sa srednjom stručnom spremom, 1 visokokvalificirani, 3 kvalificirana i 3 nekvalificirana djelatnika. Tri mlađa djelatnika Arboretuma su u Hrvatskoj vojsci.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživački rad u Arboretumu Trsteno u 1995. na unošenju egzotičnog drveća, grmlja i drugog bilja odvijao se kroz jedan osnovni zadatak:

Introdukcija stranih vrsta drveća i grmlja za naše područje Mediterana i submediterana podesnih za uzgoj u šumarstvu i hortikulturi.

Introdukcija stranih vrsta drveća i grmlja u Trsteno od važnosti je za jadransko područje Hrvatske, a naročito za njen najjužniji dio. Rad na introdukciji odvijao se kroz nabavu i sjetvu sjemenja, nicanje, uzgoj i svakodnevnu skrb izniklih biljčica.

Sjeme za introdukciju dobiveno je besplatno, međunarodnom razmjenom sjemenja s više od 100 arboretuma, botaničkih vrtova i različitih parkova u svijetu. Za tu razmjenu korištena je godišnja edicija "Delectus seminum" Arboretuma Trsteno za 1993.-1994. godinu, koja je upućena na oko 200 adresa u svijetu.

Tijekom 1995. primljeno je ukupno 96 paketa sjemenja iz 27 država, dostavljeno je 57 paketa sa 449 vrećica sjemenja u 25 država svijeta. U srpnju i kolovozu posijano je u stakleniku Arboretuma 888 različitih uzoraka sjemenja. Iznikle su ukupno 204 vrste ili 23% sa 1641 biljčicom. Od sjemenja drveća i grmlja izniklo je 146 vrsta sa 818 biljčica, od čega je najviše bjelogorice: 112 vrsta ili 54,9% sa 669 biljčica i palme sa 7 vrsta ili 3,5% sa 60 biljčica. Ostalo bilje zastupljeno je sa 49 vrste ili 24% sa 750 biljčica.

O niklim biljčicama i njihovu uzgoju vodi se svakodnevna skrb, razvijenije biljčice se presađuju i pripremaju za prezimljavanje.

Ostali rad

Tijekom 1995. godine obavljani su sljedeći važniji radovi na sanaciji, obnovi, zaštiti i održavanju Arboretuma Trsteno.

Sanacija Arboretuma

Zbog ratnih djelatnosti uzrokovanih od srpsko-jugoslavenske armije 1991. i 1992. godine, koja je tada zapalila, okupirala i opljačkala Arboretum, tijekom cijele 1995. obavljana je djelomična sanacija izgorjele stare stoljetne šume alepskog bora i sanacija izgorjelog dijela novog parka na Drvarici na površini od oko 3 ha. Rad se sastojao u obaranju i obradi izgorjelih stabala alepskog bora i čempresa: pilanje na dužinu od 1 m, slaganje građe, spaljivanje granja i čišćenje površine.

Obnova vegetacije

U okviru obnove izgorjele vegetacije obavljano je djelomično prorjeđivanje borova pomlatka u zapadnom dijelu Arboretuma, pomlađivanje maslinika u središnjem dijelu Arboretuma, prorjeđivanje lovorike u gotičko-renesansnom perivoju u istočnom dijelu Arboretuma. Oko akvadukta su dopunjene stare šimširove živice s 215 starijih sadnica visokog šimšira, a posađeno je i 110 oživljenih reznica pelargonije. U arle ispred ljetnikovca posađeno je 86 reznica pelargonije.

U svrhu obnove arboretskih nasada tijekom 1995. napravljeno je 8029 različitih reznica od kojih je najviše šimšira i oleandera. Izniklo je 800 biljčica hrasta česmine koje su presađene u plastične vrećice i pripremljene za prezimljavanje i sadnju. U plastične vrećice (uključujući česminu) presađene su 1633 biljčice.

Obnova ljetnikovca Gučetić

U lipnju i srpnju o. g. uglavnom su završeni osnovni građevinski radovi na prekrivanju krova ljetnikovca Gučetić u Trstenome. Radove je izvelo poduzeće "Servis" iz Dubrovnika sa svojim kooperantima.

Obnova vodovodne mreže

Tijekom 1995. proširena je vodovodna mreža na predjelu Drvarica u dužini od oko 500 m, u svrhu poboljšanja protupožarne zaštite i mogućnosti sadnje biljaka na terenu.

Opća i protupožarna zaštita

Tijekom godine kontinuirano su obavljani poslovi na zaštiti Arboretuma.

Početkom 1995. izrađena je procjena ugroženosti i plan zaštite od požara Arboretuma za 1995. godinu. U okviru aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 1995. Odlukom Vlade Republike Hrvatske osigurana su sredstva za zapošljavanje 3 namještenika - profesionalna vatrogasca.

U proljeće i početkom ljeta 1995. obavljeno je prosijecanje i čišćenje: glavne zaštitne protupožarne prosjeke prema Brsečinama u dužini od oko 500 m i širini od 10 do 20 m, "puta oleandera" u središnjem dijelu Arboretuma, te protupožarnih putova i staza u središnjem i zapadnom dijelu Arboretuma.

U okviru zaštite Arboretuma od šumskih požara, od 17. srpnja do 18. rujna 1995. organizirano je danonoćno vatrogasno dežurstvo sastavljeno od 3 nova namještenika - profesionalna vatrogasca, uz pomoć ostalih djelatnika Arboretuma.

Održavanje Arboretuma

Održavanje Arboretuma obuhvaćalo je tekuće poslove na održavanju arboretskih nasada i objekata u vidu: sadnje i okopavanja biljaka, zalijevanja biljaka, košenja trave, nasipanja šetnica, čišćenja putova i staza, spaljivanja krupnije i sitnije granjevine, održavanja ljetnikovca Gučetić, stare mlinice, kapelice Sv. Jeronima, fontane Nimfej i drugih objekata u Arboretumu.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD - VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad u Vinkovcima djeluje kao znanstvenoistraživačka jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Smješten je u Dugoj ulici 11/I., u zgradi u vlasništvu Cibalae banke Vinkovci, koja je ove godine zamolila Upravu Hrvatske akademije da u suradnji s Poglavarstvom grada potraži drugi smještaj za svoj centar u Vinkovcima. Rješenje toga pitanja još nije postignuto.

Voditelj Centra je akad. *Dušan Klepac*. Dužnost upraviteljice obavlja dr. *Katica Čorkalo*. Radom upravlja Savjet Centra u kojemu su stalni članovi akademici Matko Peić, Dragutin Tadijanović i Mirko Vidaković, a vanjski članovi: direktor JP Hrvatske šume Josip Dundović, prof. dr. Rudolf Sabadi, dominstar dr. Joso Vukelić, župan Županije vukovarsko-srijemske Matej Janković i gradonačelnik Vinkovaca Dražen Švagelj.

U Centru su stalno zaposlene dvije osobe: jedan znanstvenik i jedan administrator. U postupku je zapošljavanje jednoga pripravnika sociologa ili psihologa za rad na projektu Privremeno okupirana naselja Vukovarsko-srijemske županije. Rad u znanstvenoistraživačkim projektima, organizaciji znanstvenih skupova, kao i u izdavačkoj djelatnosti odvija se s pomoću vanjskih suradnika.

Rad Centra financirali su Ministarstvo znanosti i Ministarstvo kulture, JP Hrvatske šume, direkcija u Zagrebu, Županija vukovarsko-srijemska i Grad Vinkovci. Uprava šuma Vinkovci darovala je Centru jedan pisač.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživačka djelatnost odvijala se u suradnji s razredima Hrvatske akademije za prirodne znanosti, za društvene znanosti, za filologiju i za književnost, s JP Hrvatske šume i Šumarskim fakultetom u Zagrebu, s Pedagoškim fakultetom Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, te mnogobrojnim drugim kulturnim i javnim ustanovama. Centar se u najvećoj mjeri bavio istraživanjima u šumarstvu, veterini i filologiji.

Temeljni, višedesetljetni projekt u šumarskim istraživanjima dobio je tijekom ove godine svoju finalizaciju u prikupljanju rukopisa za monografiju Hrast lužnjak u Hrvatskoj, koja će biti objavljena 1996. u povodu 150. obljetnice Šumarskoga društva i 120. obljetnice izlaženja Šumarskoga lista. U tu svrhu imenovano je Uredničko vijeće za pojedina poglavlja monografije u sastavu: akad. Dušan Klepac, akad. Mirko Vidaković, prof. dr. Đuro Rauš, prof. dr. Slavko Matić, prof. dr. Branimir Prpić, prof. dr. Rudolf Sabadi, prof. dr. Joso Vukelić, dr. Miroslav Harapin i dr. Katica Čorkalo. Glavnim i odgovornim urednikom imenovan je akad. Klepac. Urednici su napisali poglavlja ili angažirali koautore među najboljim poznavateljima određenih znanstvenih disciplina.

Usporedo teku i ostala dugogodišnja istraživanja u šumarstvu:

Projekt prof. dr. Ive Dekanića "Utjecaj strukture na njegu sastojina prorjedom u šumi hrasta lužnjaka i običnoga graba" provodi se na 18 posebno izdvojenih i registriranih pokusnih ploha u Spačvanskom bazenu, financijskim sredstvima i mehanizacijom Uprave šuma Vinkovci. Umjesto pokojnoga mr. N. Segedija brigu o terenskim radovima preuzeo je dipl. ing. Stjepan Tuškan.

Akademik Klepac u projektu "Postotak iskorištenja drvne mase" nastavio je istraživanje odnosa drvne mase oborenih stabala s korom i izrađenih sortimenata, a u projektu "Šumarstvo i šume Slavonije u domovinskom ratu" prikupio je i sistematizirao nove podatke za budući cjelovit uvid u tu gospodarsku problematiku privremeno okupiranih dijelova Hrvatske.

Istraživanja u suvremenoj veterini u projektu "Utjecaj razine hormona u krvi na reproduktivne osobine goveda" vodi dr. Marko Krznarić u suradnji s dr. Marijanom Vučko. Istraživanje financira Ministarstvo znanosti, a terenske i tehničke usluge obavio je Veterinarski zavod u Vinkovcima.

Filološka istraživanja provodi Katica Čorkalo u okviru projekta "Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi".

Istraživanja o Isidoru Kršnjavomu priopćila je na Znanstvenom skupu u Našicama povodom 150. obljetnice njegova rođenja i na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, te napisala preglednu studiju o njegovu djelu za izdanje Listovi iz Slavonije / Članci.

Dovršila je čitanje rukopisa i proučavanje građe za kritičko izdanje djela književnika Ferde Juzbašića. Bavila se i drugim književnopovijesnim i kulturološkim temama, što je vidljivo iz bibliografije objavljenih radova i popisa predavanja i javnih priredaba.

Za monografiju Hrast lužnjak u Hrvatskoj izradila je opsežnu bibliografiju hrasta lužnjaka i dostavila je akad. Klepcu na recenziju.

Rad na projektu "Privremeno okupirana naselja Županije vukovarsko-srijemske" još je u fazi pripremnih i organizacijskih poslova, dijelom zbog nedostatka istraživača odgovarajuće struke, a dijelom zbog teškoće prikupljanja građe od mnogobrojnih posjednika i s različitih izvora raspršenih diljem Hrvatske. Vjerujemo da će zapošljavanje sociologa pripravnika riješiti te teškoće.

Izdavačka djelatnost

Tijekom godine 1995. Centar je objavio dvije knjige. Književnopovijesna monografija Vjekoslav Kaleb autorice Katice Čorkalo objavljena je kao VII. knjiga Posebnih izdanja, 302 str.

Predstavljena je 25. listopada 1995. u palači Hrvatske akademije, prikazima urednika akademika Dragutina Tadijanovića i akademika Dubravka Jelčića.

U prosincu je objavljeno zajedničko izdanje Centra i Ogranka Matice hrvatske u Vinkovcima: Isidor Kršnjavi: Listovi iz Slavonije / Članci, 528 str. Urednik knjige je akad. Dubravko Jelčić, a priredila ju je Katica Čorkalo. Sabrani su i po prvi put u knjizi objavljeni članci o likovnim i drugim izložbama iz pera Isidora Kršnjavoga, a također je donesena pregledna studija o Isidoru Kršnjavomu, iscrpna bibliografija i literatura, kao i kritičke napomene.

U tisku se nalazi Zbornik radova o Kaji Agjiću, u kojem su skupljena izlaganja sa znanstvenoga skupa o tom franjevačkom književniku i kulturnom djelatniku. Zbornik je financirala Županija požeško-slavonska, izlazi iz tiska početkom 1996., a bit će predstavljen u Požegi.

Znanstveni skupovi

21. prosinca 1995. organizirao je Akademijin Centar za znanstveni rad i Županija vukovarsko-srijemska znanstveni skup povodom obilježavanja 250. obljetnice Županije, na kojem su 23 znanstvena radnika i stručnjaka izložili teme iz područja arheoloških, povijesnih, likovnih i arhitektonskih, književnopovijesnih, lingvističkih, psiholoških i etnoloških istraživanja, te prikazali prošlost ove Županije s posebnim obzirom na 250-godišnju povijest hrvatskoga naroda i hrvatske države na tim prostorima.

Sudjelovanje na znanstvenim i književnim priredbama

Katica Čorkalo

Dana 17. ožujka u Večeri poezije, koju je u Zagrebu priredila Zajednica prognanih i izbjeglih Hrvata iz Srijema, Banata i Bačke, govorila o poeziji Ljubice Kolarić-Dumić; 21.-22. travnja na Znanstvenom skupu povodom 150. obljetnice rođenja Isidora Kršnjavoga u Našicama izlagala na temu Slavonske "putositnice" Isidora Kršnjavoga; 27. travnja u Matici hrvatskoj u Zagrebu prikazala knjižicu Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi; 19.-23. rujna sudjelovala na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli priopćenjem Isidor Kršnjavi u vremenu i ozračju hrvatske moderne; 14. studenoga povodom 120. obljetnice osnutka Knjižnice i čitaonice u Vinkovcima govorila o temi Rođenje knjižnice iz duha nacije; 20. studenoga na književnoj priredbi u Vinkovcima prikazala književni rad Vlade Andrilovića, tj. roman Veliki hrast, dramu Obraćenja Ivana Bognara i prozu Tiha soba; 15. prosinca na književnoj priredbi posvećenoj poeziji Jure Kaštelana, u interpretaciji Nade Subotić, prikazala njegov životni put i bibliografiju njegovih djela.

Centar, dakle, osim temeljnih zadataka iz svoga djelokruga, ostvaruje uspješnu suradnju s mnogobrojnim institucijama i pojedincima, osobito na prostoru Slavonije, Županije vukovarsko-srijemske i Vinkovaca, pronoseći ulogu i značenje Hrvatske akademije.

Objavljeni radovi djelatnika Centra

Knjige

K. Čorkalo, Vjekoslav Kaleb, Književnopovijesna monografija. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Vinkovci 1995., 302 str.

Prilozi u knjigama

K. Čorkalo, Isidor Kršnjavi. Bibliografija radova Isidora Kršnjavoga, Literatura o Isidoru Kršnjavomu. Napomena. Isidor Kršnjavi: Listovi iz Slavonije / Članci, Ogranak MH Vinkovci / Centar HAZU Vinkovci, 7-39; 41-87; 89-135; 519-521 (1995.), Vinkovci.

Prilozi u tjednicima

K. Čorkalo, Nikola Segedi. 1937.-1995., Vinkovački list 7 (2120), 10 (17. veljače 1995.), Vinkovci; Glas Slavonije 23745, 8 (18. veljače 1995.), Osijek; Rođenje knjižnice iz duha nacije: Riječ povodom 120. obljetnice osnutka Knjižnice i čitaonice u Vinkovcima, 14. XI. 1995., Hrvatsko slovo 32, 30 (1. prosinca 1995.), Zagreb.

POPIS IZDANJA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI OBJELODANJENIH U GODINI 1995.

1. ADRIAS: zbornik Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu . - Sv. 1(1987)- . - Zagreb: HAZU, 1987- . - 23 cm

ISSN 0352-9924

Sv. 4/5(1993/1994) / /urednik Cvito Fisković/. - /1995?/. - 222 str., 1 presavijeni list sa zemljop. crtežom: ilustr.

Sadržaj: Petrić, Nikša: Pretpovijest jadranskog pomorstva: arheološki podaci, fragmenti sadržaja. Summary: Adriatic seafaring in prethistory: archeological data, excerpts from the text, str. 5-12. Gluščević, Smiljan: Brodolomi na Jadranu u antici i srednjem vijeku. Summary: Shipwrecks in the Adriatic in antiquity and the middle ages, str. 13-32. Kozličić, Mithad ; Brusić, Zdenko: Liburnski i starohrvatski brodovi iz Nina: rekonstrukcija. Summary: Liburnian and early Croatian vessels from Nin: reconstruction, str. 33-42. Jurić, Radomir ; Oguić, Stošija ; Vilhar, Božidar: Konzervacija i početak rekonstrukcije ranohrvatskih brodova iz Nina. Summary: Conservation and beginning of reconstruction of the early Croatian vessels from Nin, str. 43-62. Dragičević, Magdalena: Simbolika ukrasnih motiva na rožinama iz grobova nekropole Nin-Ždrijac. Summary: Symbolics of decorative motifs on horn fragments from the Nin-Ždrijac necropolis, str. 63-80. Oreb, Marin: Papa Aleksandar III. na Visu. Résumé: Le pape Alexandre sur l'île de Vis, str. 81-120. Bajić-Žarko, Nataša: Prilog proučavanju pomorsko-trgovačkih veza Splita i Venecije u 18. stoljeću. Summary: On maritime and trade links between Split and Venice in the 18th century, str. 121-145. Kečkemet, Duško: Marmontov plan izgradnje splitske obale. Summary: Marmont's plan of the Split harbour, str. 147-166. Duplančić, Arsen: Neobjavljeni nacrti i opisi splitskog lazareta. Summary: Unpublished plans of the lazaret in Split, str. 167-190. Fisković, Cvito: Karačajeve slike Šibenika, Trogira i Korčule iz sredine 19. stoljeća. Summary: Paintings of Šibenik, Trogir and Korčula by F. Karacsay from the mid 19th century, str. 191-195. Šitin, Tonči: Karakteristike brodarstva, brodogradevne industrije i prometa luke u Splitu međuratnog razdoblja (1918-1941). Summary: Characteristics of shipping, shipbuilding and merchandise transport in Split between the two World Wars (1918-1941), str. 197-213. Rismondo-Berket, Marica: Doprinos dr. Vjekoslava Škarice našoj pomorskopravnoj znanosti. Summary: Contribution of Vjekoslav Škarica L. L. D. to our maritime law, str. 215-220.

2. ANALI Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku. - Sv. 1(1952)- . - Zagreb: HAZU, 1952- . - 24 cm

ISSN 1330-0598

Sv. 33(1995) / glavni i odgovorni urednik Vladimir Stipetić. - 1995. - 226 str.: ilustr.

Sadržaj: Lučić, Josip: Gozze/Gučetići i Trsteno u XV. i XVI. stoljeću. Summary: The Gozze/Gučetić family and Trsteno in the 15th and 16th century, str. 7-20. Kapetanić, Niko ; Vekarić, Nenad: Granice konavoskih crkvenih župa. Summary: The borders of Konavle parishes, str. 21-34. Fisković, Cvito: O bratovštini sv. Vida i Modesta na Orebićima. Summary: The brotherhood of saint Vid and Modest in Orebić, str. 35-51. Lupis, Vinicije: Pax - predočnica. Summary: Pax - the sacral tablet, str. 53-65. Kravar, Zoran: O dvjema Tassovim oktavama u prepjevu Franatice Sorkočevića i o dodirnim stihovnopovijesnim temama. Summary: Two Tasso's octaves translated by Franatica Sorkočević and relating poetic subjects, str. 67-92. Miović-Perić, Vesna: Dnevnik dubrovačkog

dragomana Miha Zarinija. Summary: The diary of Miho Zarini, the Dubrovnik dragoman, str. 93-135. Muljačić, Žarko: Isabella Teotochi Marin i Miho Sorkočević: jedno književno prijateljstvo. Riassunto: Isabella Teotochi Marin e Miho Sorkočević: un' amicizia litteraria, str. 137-147. Fisković, Cvito: Iz popisa imovine pomorske obitelji Jerković početkom 19. stoljeća. Summary: From the inventory of the seafaring family Jerković in Orebići at the beginning of the 19th century, str. 149-175. Ćosić, Stjepan: O slomu Republike i ustroju francuske uprave u Dubrovniku. Summary: The fall of the Dubrovnik Republic and the organization of the french administration in Dubrovnik in 1808. and 1809., str. 177-203. Stojan, Slavica: Antun Pasko Kazali među dubrovačkim preporoditeljima. Summary: Antun Pasko Kazali among the illyrian revivalists in Dubrovnik, str. 205-215. Perić, Ivo: O najvećem dubrovačkom jedrenjaku, izrađenom u Gružu. Summary: The largest Dubrovnik sailing ship constructed in Gruž, str. 217-221. In memoriam. Miović-Perić, Vesna: Vinko Ivančević (1901-1995), str. 223. Vekarić, Nenad: Josip Lučić (1924-1994), str. 224. Osvrti. Mustać, Ivan: Povijest kovana novcem (Numizmatička povijest Dubrovnika / Bože Mimica, Zagreb: HAZU /etc./, 1994, str. 225-226.

3. ANALI Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku. - Sv. 1(1981)- . - Zagreb: HAZU, 1981- . - 24 cm

ISSN 0352-4191

Sv. 10(1994) / /glavni i odgovorni urednik Dušan Čalić ; urednici Milan Maceljski, Julijo Martinčić/. - 1994. - 175 str. Bibliografija na kraju svakog priloga. - Summaries.

Sadržaj: A. Znanstveno-razvojni projekt "Povezivanje Podunavlja s Jadranom". Marušić, Josip: Analiza troškova građenja i održavanja hidromelioracijskih sustava za odvodnju u Slavoniji i Baranji. Summary: Cost analyisis of drainage system's construction and maintenance in Slavonia and Baranya, str. 11-72. Martinčić, Julijo ; Mađar, Stjepan: Prilog poznavanju nekih izvorišta za unapređenje poljodjelstva Slavonije i Baranje. Summary: Contribution to the knowledge of some sources for agriculture promotion of Slavonia and Baranya, str. 73-92. B. Znanstveni projekt "Razvoj naselja u istočnoj Hrvatskoj u 18. stoljeću". Horvat, Vlado: Prilozi za povijest naselja u istočnoj Slavoniji u 18 stoljeću (na vukovarskom vlastelinstvu). Summary: Contribution to research into history of settlements in eastern Croatia in the 18th century, str. 95-105. C: Znanstveni projekt "Istraživanje faune i ekologije kralježnjaka istočne Hrvatske". Mikuska, Joszef ; Mikuska, Tibor: Ptice Dunava na području Hrvatske. Summary: Birds of the Danube-valley in Croatia, str. 109-175.

4. /BJELINSKI, Bruno/

Bruno Bjelinski: 1909-1992 / /uredio Ivan Supičić/. - Zagreb: HAZU, 1994. - 19 str., /1/ list sa slikom B. Bjelinskoga ; 26 cm. - (Spomenica preminulim akademicima ; sv. 72)

Na poleđini nasl. str.: Razred za prirodne znanosti.

ISSN 1330-0865

Sadržaj: Kos, Koraljka: Bruno Bjelinski: in memoriam, str. 9-15. Popis djela Bruna Bjelinskoga, str. 16-19.

5. BULIĆ, Frane

Hrvatski spomenici u kninskoj okolici uz ostale suvremene dalmatinske iz doba narodne hrvatske dinastije: sv. 1 / napisao Fran Bulić. - Pretisak iz 1888. godine / /glavni urednik Mirko Mađor/. - Zagreb: Dom i svijet: HAZU /etc./, 1995. - 47 str., XVIII str. s tablama: ilustr. ; 31 cm

HAZU kao suizdavač spomenut na koricama.

ISBN 953-96190-6-8

6. COTA, Frane

Frane Cota: retrospektivna izložba / Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, studeni-prosinac 1995. ; Lida Roje-Depolo, Aleksander Laslo ; /glavni urednik Miroslav Begović/. - Zagreb: HAZU, 1995. - 127 str.: ilustr. ; 24 cm

Bibliografija: str. 109-116.

7. ČORKALO, Katica

Vjekoslav Kaleb: književnopovijesna monografija / Katica Čorkalo. - Zagreb: HAZU, 1995. - 302 str. ; 23 cm. - (Posebna izdanja / HAZU, Centar za znanstveni rad Vinkovci, ISSN 1330-0733 ; 7)

ISBN 953-154-056-X

Str. 275-280: Bibliografija knjiga V. Kaleba. - Str. 281-297: Literatura o V. Kalebu. - Summary. - Zusammenfassung. - Autorsko kazalo. - Kratka biografija autorice.

8. DŽAMONJA, Dušan

Džamonja: crteži, Kabinet grafike HAZU, Zagreb, listopad - studeni 1995. / /urednica kataloga i predgovor Slavica Marković ; fotografije Fedor Džamonja ; glavni urednik Miroslav Begović /. - Zagreb: HAZU, 1995. - 31 str.: ilustr. ; 21x 30 cm. - (/Katalozi izložbi Kabineta grafike ; sv. 93/)

9. ENCYCLOPAEDIA moderna. - Br. 1 (1966)- . - Zagreb: HAZU, 1966- . - 29 cm

Izlazi četiri puta godišnje.

ISSN 0013-7138

God. 15, br. 1 = 45 / glavni urednik Ivan Supek ; odgovorni urednik Nikola Zovko. - 1995. - Str. 1-94: ilustr.

Ilustracije Ivan Kožarić. - Tekstovi na hrv. ili engl. jeziku. - Sažeci usporedo na hrv. i engl. jeziku. - Na koricama slika i kratka biografija I. Kožarića.

ISSN 0013-7138

Sadržaj: Uvodnik, str. 1. Editorial, str, 2. Znanstveni forum = Scientific forum. Kurjak, Asim: Transplantacija fetalnih organa: etičko pravni problem. Summary: Legal and ethical problems of transplatation of fetal organs, str. 3-9. Benoit, Pierre: Jeruzalemska Biblija, str. 10-14. Čvrljak, Krešimir: Milanski pravnik, povjesničar, prevoditelj i putopisac Francesco Cusani u srednjoj Dalmaciji 1840.: s posebnim osvrtom na Skradin i Skradinski buk. Summary: Francesco Cusani, a Milan lawyer, historian, translator and travel writer, in central Dalmatia (1840), str. 15-22. Novi dometi u prirodoslovlju = New trends in natural sciences. Cindro, Nikola: Otkriće elementa 111: lov na superteške elemente, str. 23-25. Maksić, Zvonimir: Linus Pauling (28. 2. 1901. - 19. 8. 1994.): reminiscencija na život i rad velikog znanstvenika, humanista i mirotvorca, str. 26-30. Prema svjetskom jedinstvu i miru = Towards world unity and peace. Pravdić, Velimir: Nuklearni program Jugoslavije 1950-ih i 1960-ih godina: sjećanja iz žablje perspektive, str. 31-39. Kurelec, Branko: Od komparativne fiziologije do procjene okolišnog rizika. Summary: From comparative physiology to toxicological environmental risk assessment, str. 40-45. Ogledi = Essays. Cappelletti, Vincenzo: Enciklopedija između pamćenja i projekta, str. 46-50. Derado, Ivo: Odnos religije i znanosti - važan faktor u zapadnom načinu mišljenja, str. 51-55. Galić, Roman: Fra Andrija Kačić i suvremena kozmologija, str. 56-59. Kurelić, Zoran: Paul Feyerabend (1924.-1994.), str. 60-63. Cvetnić, Sanja: Sveti trag - devetsto godina umjetnosti Zagrebačke nadbiskupije, str. 64-66. Polemike = Controversies. Marušić, Matko: Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1994.: trebaju li nam bitne promjene?, str. 67-76. Knjige i časopisi = Books and reviews.

Herman, Zvonimir Izidor: Jeruzalemska Biblija u Hrvatskoj, str. 77-78. Lučin, Bratislav: Godišnjak posvećen Marku Maruliću, str. 79-81. Buljan-Klaić, Marijana: Egzaktne znanosti u 16. i 17. st. u Hrvata, str. 82-84. Carević, Olga: Asbestos-related cancer, str. 85-86. Zbivanja = Events. Ivanišević, Milan: Trinaesti međunarodni kongres za starokršćansku arheologiju u Splitu i Poreču godine 1994., str. 87-90. In memoriam. Prlender, Ivica: Josip Lučić (Poličnik kod Zadra, 1. VII. 1924. - Dubrovnik, 3. XII. 1994.), str. 91-92. Damjanović, Stjepan: Zlatko Vince (Đakovo, 10. siječnja 1922. - Zagreb, 1. prosinca 1994.), str. 93-94.

10. FLAKER, Aleksandar

Riječ, slika, grad: hrvatske intermedijalne studije / Aleksandar Flaker. - Zagreb: HAZU, 1995. - 213 str., /18/ listova s tablama ; 20 cm. - (Biblioteka Forum ; knj. 1 /i. e. 2/)

Kazalo.

ISBN 953-154-054-3

11. FORUM: mjesečnik Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - God. 1, br. 1(1962)- . - Zagreb: HAZU, 1962- . - 22 cm

Mjesečnik.

ISSN 0015-8445

God. 33, knj. 66, br. 11/12 studeni/prosinac 1994 / /uređuju Dubravko Jelčić, Slavko Mihalić (glavni i odgovorni urednik)/. - 1994. - Str. 777-1112

Sadržaj: Zagrebački kontrapunkt: 900. obljetnica Zagreba i zagrebačke biskupije: suvremeni hrvatski pjesnici o svojem gradu. Tadijanović, Dragutin (1905.): Golubovi sirotinja i ja ; Kada mene više ne bude ; Stihovi na poklon ; U sjeni mrke krošnje ; Sipila je kišica ; Lipanjska noć na Griču ; Pogled kroz prozor, str. 778-784. Pavlović, Boro (1922.): Žene Zagreba ; Neznanovečka ul. ; Tri tetke ; Zagrebački muzeji ; Ključevi srca ; Trešnjevka ; Jutarnji tramvaji ; Neba Zagreba ; Kazališna malta ; Tin na Trešnjevci ; Legenda o Tinu, str. 785-804. Milićević, Nikola (1922.): Na Griču ; Ljeto na Zrinjevcu, str. 805-806. Mihalić, Slavko (1928.): Prolazim Zrinjevcem dotiče me more ; Tuškanac ; Carstvo prostodušnosti ; Ilica, kad se napokon spusti kiša; Olovka, djevojka i nešto treće ; U tramvaju (9) ; Pod velikim žuto-zelenim suncobranom ; Proljeće na Kvaternikovom trgu ; Popravak Savske ; Predstava na Trgu ; Manduševac ; Večerom na Medveščaku ; Tržnica Dolac ; Večernji golub, str. 807-818. Mađer, Miroslav S. (1929.): Grad ; Lepršа Trg ; Cvijeće tržnice ; Gornjogradske minijature, str. 819-823. Slamnig, Ivan (1930.): Zagreb nedjeljom u podne ; Uz smrt Olofa Palmea ; Žene su nam nerotkinje ; Revelacija ; U trovačnici ; Stari Žerjau je bi Štajerc ; Smrt mora da je užasno dosadna ; Muškarci kuhaju ; Žene debatiraju ; Ljubila me Reza i Jula ; Japanski ambasador ; Autoput Ljubljana-Zagreb ; Čovjek ovako dolazi, str. 824-830. Mrkonjić, Zvonimir (1938.): Dvograd ; Katedrale ; Zeleni val kod Akademije ; Prekosavske spavaonice ; Neznanom putniku ; Samoposluga na Svačićevom ; Prije podne ; Oluja ; Spomenik Meštroviću, prijedlog ; Potkovani grad, str. 831-835. Kanižaj, Pajo (1939.): Bijeli Tuškanac, str. 836. Horvatić, Dubravko (1939.): Mirogoj ; Obzor, str. 837. Knežević, Željko (1943.): Zapis, 4 ; Pod zidom, 8 ; Pod zidom ; Večer u Tkalčićevoj ; U Botaničkom vrtu ili o tome bi se mogla napisati pjesma, str. 838-841. Škunca, Andrijana (1944.): Tuškanac, str. 842. Pešorda, Mile (1950.): Uspjeli smo pronijeti svjetiljku, str. 843. Šegedin, Petar: Jedan dan svijeta, str. 844-849. Coelho, Trindade: Dvije pripovijetke (Vae victis ; Manuel Maores), str. 850-862. Talan, Nikica: "Moje ljubavi" Trindadea Coelha, str. 863-866. Supek, Ivan: Gabrijel: komedija u tri čina, str. 867-907. Kušan, Ivan: Čista posla: kućna zabava u dva dijela, str. 908-949. Gavran, Miro: Shakespeare i Elizabeta: drama, str. 950-982. Stahuljak, Višnja: Zlatna vuga: povijesni roman XVII. stoljeća, str. 983-1027. Vukušić, Stjepan: Duh u kamenu: roman u nastavcima (1), str. 1027-1038. Radovani, Ana: Orah (prevela Truda Stamać), str. 1039-1049. Ogledi, prikazi, komentari. Nazor, Anica: Glagoljska tiskara u Senju, str. 1050-1061. Šimundža, Drago: Teološki pristup Kranjčevićevoj poeziji, str. 1062-1090. Pavešković, Antun: Čudo zdrave pameti (Studije i portreti / Josip Bogner), str. 1091-1092. Pavešković, Antun: Svjedočanstva (Mrvice

sa zagrebačkog stola / Josip Bratulić), str. 1093-1095. Matanović, Julijana: Događaji sa strojem (Škola za pisanje / Pavao Pavličić), str. 1096-1102. Đurđević, Miloš: Noviji hrvatski pjesnici, str. 1103-1112.

God. 34, knj. 67, br. 1/2 siječanj/veljača 1995. - 1995. - 183 str.

Sadržaj: Sanader, Ivo: Rat i hrvatsko pjesništvo: uz antologiju hrvatske ratne lirike U ovom strašnom času, str. 5-8. Illés, Sándor: Predgovor mađarskom izdanju, str. 9-10. Milićević, Nikola: Više značenja i više vrijednosti, str. 11-14. Zlobec, Ciril: Dvije realnosti - dva simbola: Vukovar - Dubrovnik, str. 15-18. Mascioni, Grytzko: Pogovor knjizi opovrgnuća, str. 19-22. Gálvez, Francisko Javier Juez: Hrvatski pjesnici pred ratom 1991.-1992., str. 23-24. Roman u nastavcima. Vukušić, Stjepan: Duh u kamenu, str. 25-41. Stamać, Ante: Pet pjesama, str. 42-44. Knežević, Željko: Ceste, jablani, šume: ciklus pjesama, str. 45-52. Delorko, Olinko: Novi zapisi: (treći niz), str. 53-68. Pjesnička Europa. Stamać, Truda: Susret europskih pjesnika u Münsteru (12.-20. 5.1993), str. 69-70. Ahmadulina, Bela: Volim tromost u noćima..., str. 71-72. Aizpuriete, Amanda: Što će ti ostati od mene..., str. 73-74. Dinescu, Mircea: Metafizička mačka, str. 75-76. Donhauser, Michael: U međuvremenu: tišina, str. 77-78. Erb, Elke: "Nikoga nismo silili, str. 79-80. Fritsch, Werner: Kužnjak, str. 81-82. Grünbein, Durs: Dva tijeka, str. 83-84. Gruša, Jiri: Deseta elegija, str. 85-86. Hein, Manfred Peter: Sjeverno onkraj, str. 87-88. Kolbe, Uwe: Središnje stočno dvorište, str. 89. Pirgov, Dimitri: Najbolje je uopće ne živjeti u Moskvi..., str. 90. Skujenieks, Knuts: Kako izreći val?.., str. 91. Söllner, Werner: Šetnja, str. 92-93. Sulfikarov, Timur: Čobane čobane pastiru pastiru..., str. 94-95. Waterhouse, Peter: Zaposjedanje granica, vrhnje za kavu, brežuljci i nebo, str. 96-98. Zagajevski, Adam: Prozerpina, str. 99-100. Ždanov, Ivan: Kuća (prevela Truda Stamać), str. 101-102. Bošnjak, Branko: Cézanneove jabuke, str. 103-110. Zečević, Divna: Pao je tatin sat: zapisi, str. 111-117. Bogišić, Rafo: Prve sinteze u hrvatskoj književnoj historiografiji, str. 118-136. Milanja, Cvjetko: Vrazov romantički amalgam, str. 137-152. Bogišić, Rafo: Edicija stručne i znanstvene razine: časopis Croatica christiana periodica, str. 153-156. Stamać, Ante: Predgovor čitanci, str. 157-160. Benčić, Tea: Gospodar riječi: (predgovor, govor, overol), str. 161-172. Benčić, Tea: O Maroeviću pjesniku, pjesmi u prozi i našim kriterijima, str. 173-178. Đurđević, Miloš: Baština moderniteta (Sto aleksandrijskih epigrama / Sibila Petlevski, Zagreb: Studio grafičkih ideja, 1994), str. 179-183.

God. 34, knj. 67, br. 3/4 ožujak/travanj 1995 / /uređuju Dubravko Jelčić, Slavko Mihalić (glavni i odgovorni urednik)/. - 1995. - 185-362 str.

Sadržaj: Novak, Slobodan: Samotnik: druženje s njegovim mogućim posljednjim mislima, str. 185-199. 75-godišnjica Ive Frangeša. Pavletić, Vlatko: Interpretacijom određenih djela otkrivamo bit umjetnosti: razgovor s Ivom Frangešom, str. 200-238. Bogišić, Rafo: Oporuka Marija Kaboge, str. 239-291. Zagrebački kontrapunkt (II): suvremeni hrvatski pjesnici svojemu glavnom gradu. Stahuljak, Višnja: Sto stuba ; Kaptolski vjetar ; Krvavi most ; Kamenita vrata ; Šetnja Ilicom u predvečerje, str. 292-293. Dekanović, Ivo: Opet se naglo snuždilo, str. 294. Vladović, Borben: Okruglo sito ; Zdenac u cvijeću ; Zemljotres, str. 295-296. Škunca, Andrijana: Stara ura ; Zeleni trg, str. 297-298. Ivanišević, Đurđica: Večernji snijeg ; Zakon razbijenog krčaga ; Svilena košulja ; Vidović putuje ; Nedjeljna molitva prognanoga, str. 299-302. Zamoda, Jagoda: Zagreb ; Čez ulice ; Cvjetni trg ; Zrinjevac ; Grad ; Markov trg ; Grad, povedaj to ; Stop-snimka, str. 303-307. Domović, Tomislav: Sjeta ; Misli u stroju, str. 308-310. Roman u nastavcima. Vukušić, Stjepan: Duh u kamenu (III), str. 311-326. Schiavato, Mario: Dugoruki čovjek (s talijanskoga preveo Boris Biletić), str. 327-345. Mađer, Miroslav S.: Prašina: putna protuslovlja, str. 346-355. Prikazi i komentari. Brezak-Stamać, Dubravka: Značajno novo djelo o Gundulićevim suzama (Trojna struktura Gundulićevih Suza sina razmetnoga, Zagreb: Hrvatsko filološko društvo, 1994), str. 356-358. Đurđević, Miloš: Pjesnik hrvatskog urbaniteta (Povratak: sabrane pjesme / Dobriša Cesarić, Zagreb: Znanje, 1995.), str. 359-362.

God. 34, knj. 67, br. 5/6 svibanj/lipanj 1995 / /uređuju Dubravko Jelčić, Slavko Mihalić (glavni i odgovorni urednik)/. - 1995. - Str. 363-520

Sadržaj: HAZU Vijeću sigurnosti OUN, gospodinu Boutrosu B. Ghaliju, Akademijama znanosti i svoj javnosti, str. 363-364. Predsjedništvo HAZU: Proglas Hrvatske akademije znanosti i

umjetnosti. 1700 godina grada pod Marjanom. Barbieri, Veljko: Split: Ispovijed staroga grada, str. 367-392. Ukrajinska književna nagrada. Palij, Lida: Miris proljeća: ciklus pjesama (prevela Antica Menac), str. 393-400. 70 godina slovenskoga pjesnika i prevoditelja s hrvatskoga. Zlobec, Ciril: Ljubav dvojedina, ciklus pjesama (sa slovenskog prepjevao Luko Paljetak), str. 401-406. Rumunjski pjesnik. Sorescu, Marin: 22 pjesme (preveli Luminita-Jolanda i Milan Mikulić), str. 407-423. Roman u nastavcima. Vukušić, Stjepan: Duh u kamenu (IV), str. 424-450. Iveljić, Nada: Tri pripovijesti (U Torontu ; Predočeni svijet ; Rječita šutnja), str. 450-462. Domović, Tomislav: Rojevi: ciklus pjesama, str. 463-467. Beker, Miroslav: Zapadnoeuropski formalizam - Bahtin i Eliot, str. 468-478. Bogišić, Rafo: Hrvatski latinizam u XVIII. stoljeću, str. 479-498. Dorkin, Mladen: Preradovićeva poezija u kontekstu pjesništva Zore dalmatinske, str. 499-511. Benčić, Tea: Pjesma u prozi (U potrazi za estetikom ; Strah pjesme), str. 512-520.

God. 34, knj. 67, br. 7/8 srpanj/kolovoz 1995 / /uređuju Dubravko Jelčić, Slavko Mihalić (glavni i odgovorni urednik)/. - 1995. - Str. 521-700

Sadržaj: Čestitka na pobjedama / Predsjedništvo HAZU, str. 521. Prosvjed protiv Bildtove uvrede hrvatskog naroda / Predsjedništvo HAZU, str. 522. Šicel, Miroslav: Uz književno djelo Vjekoslava Kaleba: u povodu devedesetog rođendana, str. 523-529. Hektorović, Petar: Ribanje i ribarsko prigovaranje: scensko uprizorenje što ga je na temelju teksta iz spjeva i djelomice iz drugih pjesnikovih djela sastavio Nikica Kolumbić, str. 530-560. Završetak romana. Vukušić, Stjepan: San u kamenu, str. 561-583. Trakl, Georg: Preobrazba zla: lirske proze / prevela Truda Stamać, str. 584-590. Robić, Dunja: Četiri karte: radio drama, str. 591-602. Mladi hrvatski pjesnici. Mažuran, Katarina: 2-3 puta u snu: ciklus pjesama, str. 603-606. Galović, Alen: Garuda: pjesme i pjesme u prozi, str. 607-611. Valentić, Renata: Put u središte kante: ciklus pjesama, str. 612-618. Fatorić, Renato: Zlatne niti: ciklus pjesama, str. 619-621. Roman iz hrvatskog XVII. stoljeća. Stahuljak, Višnja: Zlatna vuga, str. 622-672. Zidar-Bogadi, Nada: Haiku, str. 673-676. Golub, Ivan: Nauk rodnog doma, str. 677-698. In memoriam. Jelčić, Dubravko: Mirko Božić (1919.-1995.), str. 698-700.

12. FRANKOPAN, Fran Krsto

Djela / Fran Krsto Frankopan ; za tisak priredio i uvodnu raspravu napisao Josip Vončina ; urednik Milan Moguš. - Zagreb: HAZU, 1995. - 250 str. ; 25 cm. - (Stari hrvatski pisci ; knj. 42)

13. GULIN, Ante

Povijest obitelji Rattkay: genealoška studija i izvori (1400-1793) / Ante Gulin. - Zagreb: HAZU, 1995. - 152 str., /7/ presavijenih listova ; 24 cm. - (Djela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / HAZU, Razred za društvene znanosti ; knj. 72)

Bibliografija: str. 123-125 i uz tekst. - Kazala. - Summary ; Zusammenfassung.

ISBN 953-154-040-3

14. HRVATSKI domoljub Josip Juraj Strossmayer: ogledi / /urednik Ivo Padovan/. - Zagreb: HAZU: Dom i svijet: Naklada Naprijed, 1995. - 309 str. ; 24 cm. - (Obljetničke spomenice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 7)
Zbornik radova.

ISBN 953-154-064-0

Sadržaj: Smičiklas, Tade: Nacrt života i djela biskupa J. J. Strossmayera i izabrani njegovi spisi: govori, rasprave i okružnice, str. 9-214. Spiletak, Andrija: Peti Strossmayerov govor, str. 219-231. Dva pisma dvaju velikih hrvatskih biskupa. Strossmayer - Kalogjera, str. 235-238. Preradović, Petar: Biskupu Strossmayeru, str. 241-242. Preradović, Petar: Strossmayeru (1871.), str. 242-243. Preradović, Petar: Pjesma biskupu Strossmayeru, str. 243-245. Jubilej biskupa Josipa Jurja

Strossmayera, str. 249. Šarić, Ivan: Proslov, str. 253-255. Stadler, Josip: Dr. Josip Juraj Strossmayer, prvi sin i otac domovine Hrvatske, str. 256-260. Gjalski, Šandor: U slavu Štrosmajeru, str. 263-264. Jurić, Marija: Strossmayer na ljetovanju, str. 267-271. Pilar, Ivo: Južnoslavensko pitanje i Svjetski rat, str. 275-279. Jurišić, Blaž: Strossmayer iz Kulisa, str. 283-293. Jurišić, Blaž: Strossmayer prema Bosni, str. 297-299. Makanec, Julije: Starčević i Strossmayer na Saboru 1861., str. 303-309.

15. KARLOVAČKA kazališna stoljeća / priredio Branko Hećimović. - Karlovac: Matica hrvatska, Ogranak Karlovac ; Zagreb: HAZU, 1995. - 214 str.: ilustr. ; 24 cm. - (Kronika Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU ; god. 1, br. 1)

Naklada: 150 primjeraka "Kronike", 350 primjeraka monografije.

ISBN 953-6018-01-2

Sadržaj: Benić, Ivan: Zorin dom - simbol Karlovca i karlovačke kulture, str. 9-11. Mihalić, Slavko: Tri pjesme, str. 13-15. Hećimović, Branko: Karlovačka kazališna stoljeća, str. 17-24. Franković, Dubravka: O gostovanju domorodnoga teatralnog društva u Karlovcu 1840. i 1841. u "Danici ilirskoj", str. 25-28. Vrbetić, Marija: Karlovačke predstave zabilježene na kazališnim plakatima 1826-1916, str. 29-66. Vrbetić, Marija: Dvadeset godina karlovačkoga kazališnog života na prijelazu stoljeća 1884-1904, str. 67-76. Vrbetić, Marija: Karlovačke kazališne predstave zabilježene u "Svjetlu" 1884-1904 i "Slogi" 1886-1888, str. 77-107. Hećimović, Branko: Pučko kazalište 1927-1930, str. 109-112. Hećimović, Branko: Dramatsko društvo 1932-1938, str. 113-118. Bogner-Šaban, Antonija: Karlovačka družba Dječjeg carstva, str. 119-124. Frkić, Berislav: Kazališni Karlovac 1945-1994, str. 125-172. Paro, Georgij: Sentimentalno sjećanje na moje kazališne početke u Karlovcu, str. 173-178. Bogner-Šaban, Antonija: Dokumenti o kazališnim vezama Zagreba i Karlovca, str. 179-192.

16. KRLEŽINI dani u Osijeku (1993 ; Osijek)

Krležini dani u Osijeku 1993.: Krleža i naše doba / priredio Branko Hećimović ; Hrvatsko narodno kažalište u Osijeku, Pedagoški fakultet Osijek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU. - Zagreb: HAZU, 1995. - 300 str.: ilustr. ; 24 cm

Bibliografija iza većine radova. - Kazalo.

ISBN 953-154-036-5

17. LJETOPIS Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - Knj. 1(1887)- . - Zagreb: HAZU, 1887- . - 24 cm

Knj. 98: za godinu 1994/ urednik Milan Moguš. - 1995. - 514 str., /8/ listova s tablama.

ISSN 1330-0725

Sadržaj: Članovi Akademije, str. 15-44. Zasjedanja Akademije. Sastanak redovitih članova Hrvatske akademije održan 4. ožujka 1994. godine, str. 47-50. Prvo redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije održano 19. travnja 1994. godine, str. 51. Proslava dana Hrvatske akademije održana 29. travnja 1994. godine, str. 51-68. Izborna skupština Hrvatske akademije održana 12. svibnja 1994. godine, str. 69-72. Svečano proglašenje novih članova Hrvatske akademije održano 27. svibnja 1994. godine, str. 73-79. Izborna skupština Hrvatske akademije održana 17. studenoga 1994. godine, str. 80-83. Svečana sjednica Hrvatske akademije prigodom obilježavanja 900. obljetnice osnutka zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomenika Zagreba, te završetka obnove palače Narodnog doma održana 8. prosinca 1994. godine, str. 84-88. Izvanredna sjednica Hrvatske akademije održana 28. prosinca 1994. godine, str. 89-93. Izvještaj o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 1994. Predsjedništvo Akademije, str. 95-106. Zaklada Hrvatske

akademije znanosti i umjetnosti, str. 107-109. Znanstveni skupovi, svečane sjednice, savjetovanja i predavanja održana 1994. godine u organizaciji, suorganizaciji ili pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije, str. 110-112. Odbor za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju, str. 112-115. Odbor za Europski projekt, str. 116. Odbor za Statut, str. 117. Odbor za nagrade Hrvatske akademije, str. 117-118. Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara, str. 118-119. Razred za društvene znanosti, str. 120-132. Razred za matematičke, kemijske i tehničke znanosti, str. 133-145 Razred za prirodne znanosti, str. 146-157. Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa - Zagreb, str. 157. Razred za medicinske znanosti, str. 158-174. Kabinet za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, str. 174-176. Razred za filološke znanosti, str. 177-186. Razred za književnost, str. 187-193. Razred za likovne umjetnosti, str. 194-202. Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, str. 203-209. Znanstvenoistraživačke jedinice Hrvatske akademije, str. 210. Zavod za povijesne i društvene znanosti - Zagreb. Odsjek za povijesne znanosti, str. 210-219. Odsjek za arheologiju, str. 219-221. Odsjek za etnologiju, str. 221-223. Odsjek za ekonomska istraživanja, str. 223-224. Zavod za povijesne znanosti - Zadar, str. 224-226. Zavod za povijesne i društvene znanosti - Rijeka, str. 227-232. Zavod za povijesne znanosti - Dubrovnik, 232-234. Kabinet za arhitekturu i urbanizam - Zagreb, str. 234-236. Jadranski zavod - Zagreb, str. 236-240. Zavod za povijest i filozofiju znanosti - Zagreb, str. 240. Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, str. 240-243. Odsjek za povijest medicinskih znanosti, str. 243-245. Odsjek za filozofiju znanosti, str. 245-246. Zavod za ornitologiju - Zagreb, str. 246-253. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara - Zagreb, str. 253-256. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju - Dubrovnik, str. 257-258. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Odsjek za povijest hrvatske književnosti i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, str. 258-266. Odsjek za povijest hrvatske glazbe, str. 266-271. Zavod za lingvistička istraživanja - Zagreb, str. 271-275. Zavodi za znanstveni rad. Zavod za znanstveni rad - Osijek, str. 275-278. Zavod za znanstveni i umjetnički rad - Split, str. 278-280. Zavod za znanstveni rad - Varaždin, str. 280-283. Znanstveni savjeti i druga tijela Akademije, str. 284. Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva, str. 284-287. Odbor za narodni život i običaje, str. 287. Međunarodni komitet za istraživanje boksita, aluminij hidroksida i aluminija (ICSOBA), str. 287. Hrvatska kristalografska zajednica, str. 288. Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, str. 289-291. Znanstveni savjet za naftu, str. 291-294. Znanstveni savjet za pomorstvo, str. 295-299. Znanstveni savjet za promet, 299-301. Znanstveni savjet za zaštitu prirode, str. 301-303. Znanstveni savjet za turizam, str. 303-304. Savjet za energetiku, str. 304-305. Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo, str. 305-306. Znanstveni savjet za tehnološki razvoj, str. 306-307. Savjet za kazalište, film, televiziju i radio, str. 307. Muzejsko galerijske jedinice Akademije. Gliptoteka u Zagrebu, str. 308-310. Kabinet grafike u Zagrebu, str. 311-313. Strossmayerova galerija starih majstora u Zagrebu, str. 313-315. Jedinice u sastavu stručnih službi Akademije. Arhiv Hrvatske akademije, str. 317-319. Knjižnica Hrvatske akademije, str. 319-324. Arboretum Trsteno, str. 325-327. Centar za znanstveni rad - Vinkovci, str. 327-331. Popis izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u godini 1994., str. 332-356. III dio. Biografije novih članova Akademije. Počasni članovi. Franjo Kuharić, str. 359-360. Linus Pauling, str. 361-363 Redoviti članovi Nikola Batušić, str. 364-365. Josip Vaništa, str. 366-371. Dopisni članovi. France Bernik, str. 372. Predrag Cvitanović, str. 373. Raymond Daudel, str. 374-375. Albert Eschenmoser, str. 376. Branko Franolić, str. 377-378. Nikola Jović, str. 379-380. Domokos Kosáry, str. 381. Branislav Lichardus, str. 382. Helmut Moritz, str. 383-386. Angel Martin Municio, str. 387. Hans Rothe, str. 388. Eugen Seibold, str. 389-390. Werner Welzig, str. 391. Rudolf Zahrádnik, str. 392. Reizbor članova suradnika. Biserka Belicza, str. 393-397. Ivan Erceg, str. 398-400. Zvonimir Krulc, str. 401-402. Antun Magdalenić, str. 403-404. Pavle Papić, str. 405-406. Valentin Putanec, str. 407-411. Zoltan Racz, str. 412-415. Elsa Reiner, str. 416-420. Milivoj Sironić, str. 420. Branko Souček, str. 421-422. Miroslav Šicel, str. 423. Yvette Škreb-Guilcher, str. 424. Olga Šojat, str. 425. Dubravko Timet, str. 426-428. Josip Tišljar, str. 429-432. Dragomir Vojnić, str. 433-437. Članovi suradnici. Vladimir Goldner, str. 438-447. Miroslav Kurelac, str. 448-452. Tomislav Sabljak, str. 453-459. Ennio Stipčević, str. 460-464. Stjepko Težak, str. 465-469. Vedran Žanić, str. 470-477. IV. dio. Nekrolozi. Ljubo Boban, str. 481-482. Dorothy Crowfoot Hodgkin, str. 483-486. Alojz Finžgar, str. 487. Jure Franičević Pločar, str. 488-489. Zlatko Herkov, str. 490-491. Antun Magdalenić, str. 492-494. František Václav Mareš, str. 495-497. Linus Pauling, str. 498-502. Mihovil Proštenik, str. 503. Jan Tinbergen, str. 504-505. Zlatko Vince, str. 506-507. V. dio. Financijski izvještaj za godinu 1994., str. 511-514.

18. MARGETIĆ, Lujo

Antika i srednji vijek: studije / Lujo Margetić. - Zagreb: HAZU ; Rijeka: Vitagraf: Pravni fakultet, 1995. - 268 str. ; 24 cm. - (Knjižnica povijesnih izdanja)

ISBN 953-154-059-4

19. MATIČEVIĆ, Ivica

Bibliografija priloga iz kulture (književnost, kazalište, glazba, likovna umjetnost i film) u dnevniku "Hrvatski narod" od 10. travnja 1941. do 6. svibnja 1945. / Ivica Matičević. - Zagreb: HAZU, 1995. - 291 str. ; 24 cm. - (Kronika Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU ; god. 1, br. 2)

Kazala.

Sadržaj: Jelčić, Dubravko: O projektu "Dokumentacija o hrvatskoj književnosti XX. stoljeća", str. I. Matičević, Ivica: Uvodne napomene, str. II. Matičević, Ivica: Bibliografija priloga iz kulture (književnost, kazalište, glazba, likovna umjetnost i film) u dnevniku "Hrvatski narod" od 10. travnja 1941. do 6. svibnja 1945. Zusammenfassung: Bibliographie der Beiträge zur Kultur (Literatur, Theater, Musik, bildende Kunst und Film) im Tageblatt "Hrvatski narod" vom 10. April 1941 bis zum 6. Mai 1945, str. 1-290.

20. MATOŠIANA I / priredili Ivo Frangeš i Dragutin Tadijanović. - Zagreb: HAZU, 1994 /i.e. 1995/. - 307 str. ; 24 cm. - (Građa za povijest književnosti Hrvatske / HAZU, Razred za književnost /i/ Razred za filološke znanosti ; urednici Franjo Švelec i Rafo Bogišić ; knj. 34)

Bibliografske bilješke uz tekst.

ISBN 953-154-035-7

21. /MILIČIĆ, Davor/

Davor Miličić: 1915-1993 / /uredio Zvonimir Devidé/. - Zagreb: HAZU , 1995. - 23 str., /1/ list sa slikom D. Miličića ; 26 cm. - (Spomenica preminulim akademicima, ISSN 1330-0865 / uredio Vladimir Majer ; Sv. 73)

Na prelimin. str.: Razred za prirodne znanosti. - Bibliografija radova D. Miličića i radova o njemu: str. 16-23.

Sadržaj: Devidé, Zvonimir: Davor Miličić: (1915-1993), str. 7-15. Popis radova akademika Davora Miličića, str. 16-23.

22. MIMICA, Bože

Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske: rani srednji vijek / Bože Mimica ; /glavni urednik Lujo Margetić/. - Zagreb: HAZU ; Rijeka: Vitagraf, 1995. - 655 str.: ilustr. ; 24 cm. - (Numizmatička knjižnica) Sažetak na raznim jezicima.

ISBN 953-154-060-8

23. MRINJEK, Ervin

Internal arcitecture of alluvial Promina beds in northern Dalmatia, Croatia = Unutrašnja građa prominskih naslaga u sjevernoj Dalmaciji, Hrvatska / Ervin Mrinjek ; /glavni urednik

Ivan Gušić/. - Zagreb: HAZU, 1994. - 36 str. /1/ presavijeni list: ilustr. ; 29 cm. - (Acta geologica / HAZU, Razred za prirodne znanosti, ISSN 0448-0155 ; vol. 24, br. 1/2)

Bibliografija: str. 31-33. - Summary ; Sažetak.

24. MURTIĆ, Edo

Edo Murtić: crteži: 1989-1995., Kabinet grafike HAZU, Zagreb, svibanj - lipanj 1995. /. /urednica kataloga, izbor djela, predgovor i biografski podaci Slavica Marković ; fotografije Stanko Vrtovec ; glavni urednik Miroslav Begović /. - Zagreb: HAZU, 1995. - 47 str.: ilustr. ; 31 cm. - (/Katalozi izložbi Kabineta grafike ; sv. 91/)

25. NAFTA: scientific journal / editor in chief Stjepan Djurasek. Year 43, no 2/3 (1992)- . Zagreb: Croatian national committee of world oil congresses: Croatian academy of sciences and arts, Council for petroleum, 1992- . - Ilustr. ; 28 cm

Mjesečnik. - Od 1992. god. HAZU je suizdavač. - Tekstovi na hrv. i engl. jeziku.

ISSN 0027-755X

Year 46, no. 1(1995). - Str. 1-60.
Year 46, no. 2(1995). - Str. 61-117.
Year 46, no. 3(1995). - Str. 118-160.
Year 46, no. 4(1995). - Str. 161-204.
Year 46, no. 5(1995). - Str. 205-243.
Year 46, no. 6(1995). - Str. 245-281.
Year 46, no.7/8(1995). - Str. 283-342.
Year 46, no. 9(1995). - Str. 343-385.
Year 46, no. 10(1995). - Str. 387-425.
Year 46, no. 11(1995). - Str. 427-461.
Year 46, no. 12(1995). - Str. 463-496.

26. PLANOVI rada: za godinu 1996 / Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. - Zagreb: HAZU, 1995. - 78 str. ; 24 cm ISSN 1330-3643.

27. RAD Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - Knj. 1(1867)- . - Zagreb: HAZU, 1867- . - 24 cm

Knj. 464. / Razred za medicinske znanosti. Medicinske znanosti ; knj. 26 / /urednik Dragan Dekaris ; ovaj broj priredili Krešimir Pavelić, Radan Spaventi. - 1994. - 258 str.

ISSN 1330-5301

Sadržaj: Pavelić, Krešimir: Uvod, str. 7-8. Šerman, Draško: Stanični ciklus. Summary: Cell cycle, str. 9-17. Spaventi, Radovan ; Levanat, Sonja: Faktori rasta i nadzor staničnog ciklusa. Summary: Growth factors and control of cell cycle, str. 19-37. Pavelić, Jasminka: Stanični receptori. Summary: Cellular receptors, str. 39-63. Žižak, Mirza ; Banfić, Hrvoje: Uloga fosfolipida u prijenosu poruka kroz staničnu membranu, stvaranje drugih glasnika u jezgri i stanični rast. Summary: Role of phospholipids in signal transduction across cell membrane, synthesis of secondary messangers in cell nucleus and cell growth, str. 65-76. Sirotković-Skerlev, Maja ; Slade, Neda: Aktivacija ranih gena: neposredan stanični odgovor. Summary: Activation of early genes: immediate cell response, str. 77-97 Kušić, Borka: Nadzor diobe: ciklini i cdc molekule. Summary: Control of cell cycle: cyclins and cdc molecules, str. 99-119. Gall-Trošelj, Koraljka: Supresorski geni. Summary: Suppressor gens, str. 121-131. Marušić-Galešić, Suzana: Aktivacija, proliferacija i diferencija stanica. Summary: Cell

activation, proliferation and differentiation, str. 133-149. Poljak, Ljiljana: Život i smrt stanice. Summary: Life and death of cell, str. 151-167. Knežević, Vladimir: Dioba i sazrijevanje embrionalnih stanica na ranim stadijima razvoja sisavaca. Summary: Proliferation and maturation of embrional cell, str. 169-188 Hrženjak, Maja ; Ilić, Zoran: Regeneracija. Summary: Regeneration, str. 189-210. Pečur, Lada: Kadherini kao receptori stanične adhezije. Summary: Kadherins as receptors of cell adhesion, str. 211-219. Sorić, Jasna: Virusi u nadzoru proliferacije. Summary: Viruses in control of cell proliferation, str. 221-236. Ban, Jasna: Citostatici kao modulatori diobe tumorskih stanica. Summary: Cytostatics as modulators of tumor cell proliferation, str. 237-247. Petranović, Mirjana: Stanični ciklus bakterije Escherichia coli. Summary: Cell cycle of bacteria Escherichia coli, str. 249-258.

Knj. 468 / Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti ; knj. 45. Tehničke znanosti ; knj. 7 / urednik Vladimir Matković. - 1994. - 72 str.

ISSN 1330-0822

Sadržaj: Rosman, Riko: Statik eines neuen Tragsystems für Hochhäuser. Sažetak: Statika jednog novog nosivog sustava za toranjske zgrade, str. 1-23. Rosman, Riko: Beam-column Theories. Sažetak: Teorije ujedno bočno i osno opterećenih štapova, str. 25-72.

Knj. 470. Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti ; knj. 46. Matematičke znanosti ; sv. 12 / urednik Vladimir Volenec. - 1995

Sadržaj: Kramer, Erika: A contribution to the analysis of a biplane with parameters (154, 18, 2). Sažetak: Prilog proučavanju simetričnih dizajna s parametrima (154, 18, 2), str. 1-7. Matulić-Bedenić, Ida ; Horvatić-Baltasar, Ksenija: On infinite series of biplanes of order n # 2 prime nimber with Frobenius group Fn(n-1). Sažetak: O beskonačnoj seriji dvoravnina reda n # 2 prim broj s Frobeniusovom grupom F n(n-1), str. 8-12. Szirovicza, Vlasta: Berührbüschel von Kegelschnitten der isotropen Ebene mit konjugiert-komplexen Grundpunkten. Sažetak: Dirni plamen krivulja 2. reda u izotropnoj ravnini s konjugirano-imaginarnim temeljnim točkama, str. 13-34. Dedić, Ljuban: Generalization of Wiener measure and Brownian motion. Sažetak: Poopćenja Wienerove mjere i Brownova gibanja, str. 35-59. Dedić, Ljuban: The Plemelj-Smithies formula and moments of Gaussian measure. Sažetak: Plemelj-Smithieova formula i moment Gaussove mjere, str. 61-68. Uglešić, Nikica: Stability of gauged approximate resolutions. Sažetak: Stabilnost baždarenih aproksimativnih rezolvenata, str. 69-85. Mészáros, Ferenc: Flächen 2. Ordnung im pseudoisotropen Raum I3(1)P, str. 87-112. Havlicek, Hans: Invariant points of circural transformations. Sažetak: Invarijantne točke cirkularnih transformacija, str. 113-118. Ščurić-Čudovan, Vlasta ; Sachs, Hans: Klassifikationstheorie der Kegelschnittbüschel vom Typ IV der isotropen Ebene, I. Sažetak: Teorija klasifikacije pramenova konika tipa IV u izotropnoj ravnini, I dio, str. 119-137. Kamenarović, Ivan: Quadrics in the Galilean space G3. Sažetak: Kvadrike u galilejevskom prostoru G3, str. 138-156. Sliepčević, Ana: Isogonale Transformations und Fokalkurve einer Kegelschnittschar. Sažetak: Izogonalna transformacija u ravnini i veza sa žarišnom krivuljom u razrednom pramenu konika, str. 157-166. Babić, Ivanka: Darstellende Geometrie im hyperbolischen H3-Raum. I. Teil: Grundbegriffe, Definitionen, Legenbeziehungen. Sažetak: Nacrtna geometrija u hiperboličkom H3-prostoru. I dio: Osnovni pojmivi, definicije, položajni odnosi, str. 167-187. Gorjanc, Sonja: Quartic inversion in space and some of its products. Sažetak: Kvartna inverzija u prostoru i neki njezini proizvodi, str. 188-197. Varošanec, Sanja: A remark on Volkov's result. Sažetak: O jednom rezultatu Volkova, str. 199-203. Czech, Ludmila: Simple construction of ruled surface of the third degree. Sažetak: Jednostavna konstrukcija rotacione plohe trećeg reda, str. 205-208. Mond, Bertram ; Pečarić, Josip: Some inequalities for monotonic sequences of operators. Sažetak: Neke nejednakosti za monotone nitove operatora, str. 209-215. Polonijo, Mirko: Quasicentroids of tetrahedrons in IMC-ternary quasigroups. Sažetak: Kvaziteţišta tetraedara u IMC-ternarnim kvazigrupama, str. 217-226. Jardas, Cvetan ; Sarapa, Nikola: A note on the mean ergodic theorem. Sažetak: Primjedba o ergodskom teoremu, str. 227-233.

Knj. 471. Razred za društvene znanosti ; knj. 33 / /glavni i odgovorni urednik Eugen Pusić/. - 1995. - 115 str. Bibliografija uz dva zadnja priloga.

ISSN 1330-0768

Sadržaj: Margetić, Lujo: Državnopravni položaj Hrvatske u doba Krbavske bitke. Riassunto: Sui problemi degli elementi della sovranità della Croazia ai tempi della battaglia di Krbava, str. 5-22. Margetić, Lujo: O sudskom procesu u zagrebačkom Gradecu u XIII. i XIV. stoljeću. Riassunto: Sulla procedura giudiziaria nel Gradec di Zagabria nei secoli XIII e XIV, str. 23-52. Pusić, Eugen: Dioba vlasti. Summary: Separation of powers, str. 53-90. Wertheimer-Baletić, Alica: Razvoj stanovništva đakovačkog kraja i njegove dinamičke odrednice. Summary: The demografic development of the commune of Đakovo in the period 1857-1991, str. 91-114.

28. RADOVI Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru. - Sv. 1(1954)- . - Zagreb: HAZU, 1954- . - 24 cm

ISSN 0351-6709

Sv. 37(1995) / glavni i odgovorni urednik Mate Suić. - 1995. - 914 str., slika Vjekoslava Maštrovića: ilustr.

Broj posvećen V. Maštroviću (1913.-1986.).

ISSN 1330-0474

Sadržaj: Kravar, Miroslav: Oko grafije Διαδωρα za sr.-lat. Jadera. Summary: About the writing Διαδωρα for mid. lat. Jadera, str. 1-8. Fadić, Ivo: Helvii u antičkom Jaderu i Liburniji. Summary: Helvii in ancient Iader and in Liburnia, str. 9-37. Brusić, Zdenko: Serilia liburnica. Summary: Serilia liburnica, str. 39-59. Ilakovac, Boris: Sterokršćanski medaljon sv. Dimitrija iz Zadra. Summary: The old christian locket of st. Demetrius from Zadar, str. 61-68. Antoljak, Stjepan: Odnos Hrvata i Langobarda. Summary: Croats and Langobards relations in early mediaeval times, str. 69-76. Jurić, Radomir: Ranohrvatski brodovi iz Nina. Summary: The early Croatian boats from Nin, str. 77-91. Brković, Milko: Dispozicija u ispravama hrvatskih narodnih vladara. Summary: Disposition in the documents by the Croatian national rulers, str. 93-116. Jakić-Cestarić, Vesna: Antroponomastički pristup isprave o darovanju dijela soli i ribolova na o. Vrgadi samostanu sv. Krševana god. 1095. i o darovanju zemlje "in Tochinia" samostanu sv. Marije god. 1066./67. Summary: Antroponomastic approach to a document about giving a part of salt and fish the island of Vrgada to St. Chrysogonus monastery in 1095. and, about the land "in Tochinia" given to St. Mary's monastery in 1066./67., str. 117-146. Margetić, Lujo: O kartularu samostana sv. Krševana u Zadru. Summary: On the register of the monastery of S. Grisogono in Zadar, str. 147-181. Nazor, Anica: Osvrt na novija proučavanja hrvatskoglagoljskih rukopisa. Summary: A review of more recent studies on Croatian glagolitic manuscripts, str. 183-206. Soldo, Josip Ante: Čačvina: Kratki povijesni pregled. Summary: Čačvina: Short historical review, str. 207-220. Lučić, Josip: Iz životopisa Zadrana u Dubrovniku u XIV. stoljeću. Summary: A view on the life of the citizens of Zadar living in Dubrovnik, str. 221-226. Dadić, Žarko: Povijesno podrijetlo hrvatskih naziva mjeseci. Summary: Historical origin of the Croatian names of months, str. 227-236. Petricioli, Ivo: Crkve sv. Krševana i sv. Marka "ad fontem" kod Zadra. Summary: Churches of St. Chrysogonos and St. Marc "ad fontem" near Zadar, str. 237-248. Pederin, Ivan: Šibensko društvo u drugoj polovici XV. stoljeća. Summary: The development of the society in Šibenik in second half of the XVth century, str. 249-293. Jurić, Boris: Europski merkantilizam i dalmatinski merkantilisti. Summary: European mercantilism and dalmatian mercantilists, str. 295-339. Margetić, Lujo: Veprinečki zakon iz 1507. Summary: The Veprinac law from 1507., str. 341-367. Prijatelj, Kruno: Prijedlog za Carla Marattija. Summary: Proposal for Carlo Maratti in Dubrovnik, str. 369-377. Čoralić, Lovorka: Biograd u XVII. i XVIII. stoljeću. Summary: Biograd in the 17th and 18th centuries, str. 379-410. Čolak, Nikola:

Promet stoke u zadarskoj skeli u XVIII. stoljeću. Summary: Cattle trade via Zadar port ferry in the 18th century, str. 411-565. Kutleša, Stipe: Doprinos Ruđera Boškovića filozofiji prirode i znanosti. Summary: Ruđer Bošković's contribution to philosophy of nature and science, str. 567-581. Muljačić, Žarko: Prilog proučavanju veza Alberta Fortisa s Hrvatima. Summary: Supplement to studying Alberto Fortis and his relations with Croats, str. 583-593. Peričić, Šime: Dalmatinci u vojnoj službi Austrije (1797.-1805.). Summary: Dalmatians in austrian military service (1797.-1805.), str. 595-626. Fisković, Cvito: Tri Karačajeve slike Zadra. Summary: Three paintings of Zadar by Teodor (or Fedor) Karačaj, str. 627-637. Duplančić, Arsen: Dvije vedute Splita iz prve polovice XIX. stoljeća. Summary: Two vedutes of Split from the first half of the 19th century, str. 639-652. Piplović, Stanko: Djelovanje Aloisa Hausera u Splitu. Summary: Alois Hauser's activities in Split, str. 653-683. Maštrović, Tihomil: Zaboravljeni hrvatski general Nikola Maštrović. Summary: Forgotten Croatian general Nikola Maštrović, str. 685-716. Perić, Ivo: Politički skup hrvatske mladeži u Selcima (1883.) u svjetlu početnog širenja pravaštva na dalmatinskom prostoru. Summary: The 1883 political rally by the Croatian youth in Selce in view of the initial diffusion of the "Pravaši" ideas in Dalmatia, str. 717-728. Sirotković, Hodimir: Ivan Kukuljević - redaktor "Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae" i Diplomatičkog zbornika. Summary: Ivan Kukuljević - the author of "Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae" and Diplomatic collection, str. 729-739. Ganza-Aras, Tereza: Luka Botić đakovački zastupnik u Hrvatskom saboru 1861. u kontekstu položaja hrvatskoga naroda u Monarhiji tada. Summary: Luka Botić, deputy of the city of Đakovo in the Croatian sabor (diet) in 1861 in the context of the postition of the Croatian nation in the monarchy, str. 741-769. Obad, Stijepo: Pouke i poruke Supilove "Crvene Hrvatske". Summary: Morals and messages of Supilo's "Red Croatia", str. 771-778. Diklić, Marijan: Stranka prava u Dalmaciji povodom 100. obljetnice osnutka (1894.-1994.). Summary: The Party of right in Dalmatia in the occasion of the centenary of the founding (1894-1994), str. 779-791. Magaš, Damir: Prilog poznavanju zemljopisne osnove i pučanstva Nadina. Summary: A contribution to the geographical knowledge about Nadin, str. 793-805. Kečkemet, Duško: Gradnja hrvatskog općinskog kazališta u Splitu (u povodu stote obljetnice 1893.-1993. Summary: Building of Croatian municipal theater, str. 807-836. Ganza-Aras, Tereza: Bibliografija dr. Vjekoslava Maštrovića, str. 837-862. Stipčević, Aleksandar: Bibliografski rad Vjekoslava Maštrovića. Summary: Bibliographical work of Vjekoslav Maštrović, str. 863-871. Peričić, Šime: Dr. Vjekoslav Maštrović i naše pomorstvo. Summary: Dr. Vjekoslav Maštrović and our navigation, str. 873-878. Barbarić, Stjepan: Kratak povijesni prikaz zadarskog zdravstva. Summary: A short historical review of Zadar public health care, str. 879-893. Dürrigl, Theodor ; Maštrović, Želimir: Vjekoslav Maštrović prvi zagovornik zdravstvenog turizma u Ninu. Summary: Vjekoslav Maštrović, the first promoter of health tourism at Nin, str. 895-906.

29. RJEČNIK hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika / urednik Božidar Finka: obrađivači Vida Barac-Grum.../et al./. - Zagreb: HAZU: Zavod za hrvatski jezik HFI, 1984- . - sv. ; 29 cm

Sv. 7: mučitelstvo - nestaja. - 1995. - 240 str.

30. SHAKESPEARE u srednjoeuropskim kazalištima između dva rata: 1918-1938: zajednički projekt članova SIBMAS-a za srednju Europu = Shakespeare in the theatres of Central Europe between the two Wars: 1918-1938: a joint project of members of SIBMAS-a for Central Europe / Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU ; /urednica kataloga Antonija Šaban-Bogner/. - Zagreb: HAZU, 1995. - 26 str.: 30 cm

Katalog izložbe.

ISBN 953-154-039-X

31. SPOMENICA Varaždinskog muzeja: 1925-1935 / Muzealno društvo u Varaždinu. - Pretisak. - Zagreb: HAZU, 1995. - 80 str., III lista s tablama: ilustr. ; 28 cm. - (Posebna izdanja / HAZU, Zavod za znastveni rad Varaždin, ISSN 1330-1063 ; /knj. 5/)

Pretisak izdanja Muzealnoga društva u Varaždinu, 1935. Br. 1.

ISBN 953-154-065-9

32. ŠOHAJ, Slavko

Slavko Šohaj: crteži, Kabinet grafike HAZU, Zagreb, prosinac 1995. - siječanj 1996. / /urednica kataloga, predgovor Slavica Marković ; fotografije Nino Vrančić, Milan Pavić ; odgovorni urednik Miroslav Begović /. - Zagreb: HAZU, 1995. - 46 str.: ilustr. ; 30 cm. - (/Katalozi izložbi Kabineta grafike ; sv. 94/)

Usporedo na hrv. i njem jeziku.

33. TRAVAUX du Comité international pour l'etudé des bauxite, de l'alumine et de l'aluminium (ISCOBA) / rédacteur R. Marušić. - No 1(1965)- . - Zagreb: HAZU, 1965- . - 24 cm

Vol. 22(1995) = No. 24: 7th international congress of ICSOBA, Balatonalmádi, Hungary, June 22-26, 1992. / /rédacteur-en-chef Olga Lahodny-Šarc/. - 1995. - V, 138 str., /1/ presavijeni list s grafikonom ; 24 cm

ISSN 0350-7548

Sadržaj: Plenary lectures. Komlósy, Gy.: Mineral resources in Hungary with special regards to bauxite: a historical review, str. 1-14. Bárdossy, György: The use of geomathematics and computerization in scientific bauxite research and bauxite exploration, str. 15-26. Truckenbrodt, W. ; Kotschoubey, B. ; Hieronimus, Bernard: Aluminization: an important process in the evolution of amazonian bauxites, str. 27-42. Baltres, A. ; Mantea, G.: Sedimentologic evolution of Bihor Carbonate Platform, str. 43-59. Geology and mineralogy. Morgan, C. M.: Geology of the spheres at Weipa, str. 62-74. Vgenopoulos, A. G.: Mineralogy and geochemistry of different greek bauxites, str. 75-79. Mining and exploration. Marušić, Rikard ; Sakač, Krešimir ; Vujec, Slavko: The world's oldest bauxite mining, str. 81-98. Tóth, Bela: Interpretation of bauxite exploration data with reference to mining experience, str. 99-107. Country review. Nandi, A. K.: Techno-economic evaluation of bauxite deposits of India, str. 109-126. Suner, M. F.: Turkish bauxite deposits and their formation, str. 127-134. Obituary. Marušić, R.: G. de Weisse in memoriam, str. 135-136. Bárdossy, György: W. E. Petrascheck in memoriam, str. 137-138.

34. TROGRLIĆ, Dražen

Dražen Trogrlić: crteži, 1994-1995. iz ciklusa Obitavališta, Kabinet grafike HAZU, Zagreb, lipanj - srpanj 1995. / /urednica kataloga Slavica Marković ; predgovor Hrvoje Pejaković ; fotografije Zdravko Turkulin ; urednik Miroslav Begović/. - Zagreb: HAZU, 1995. - 15 str.: ilustr. ; 30 cm. - (/Katalozi izložbi Kabineta grafike ; sv. 92/)

35. UPOREDNO pomorsko pravo = Comparative maritime law / Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - Br.1(1958)- . - Zagreb: HAZU, 1958- . - 24 cm

ISSN 0353-5487

Br. 1/4(1994) = 141/144 / glavni i odgovorni urednik Branko Jakaša. - 1994. - 252 str.

Sadržaj: Degan, Vladimir-Đuro: Razgraničenja morskih prostora u međunarodnoj sudskoj i arbitražnoj praksi. Summary: Maritime delimitations in the practice of international courts and tribunals, str. 1-33. Jakaša, Branko: Nekoliko napomena uz pomorski zakonik. Summary: Remarks on the maritime code, str. 77-93. Filipović, Velimir: Što nam novo donosi Pomorski zakonik u institutu globalnog ograničenja brodarove odgovornosti?. Summary: What is new in the maritime code in the relation to the global limitation of the opertors liability?, str. 102. Seršić, Maja: Šteta od onečišćenja mora naftom: obujam i popravljanje. Summary: Oil pollution damage: extent and compensation, str. 103-124. Ivković, Đorđe: Pomorski tovarni list. Summary: Sea waybill, str. 125-132. Ivković, Đorđe: Vjerojatnost poteškoća naplate kao temelj privremenih mjera na brodu po Međunarodnoj konvenciji o zaustavljanju brodova, 1952. Summary: Difficulties in collecting a claim as a bassis for granting an arrest according to the international convention for the arrest of ships, str. 140. Grabovac, Ivo: Pomorski zakonik: značajni zakonodavni pothvat uz poneku zamjerku i dvojbu. Summary: Maritime code: significant act with some reproach and dilemma, str. 141-146. Stanković, Predrag: Odredbe našeg novog Pomorskog zakonika koje se odnose na spašavanje na moru i vađenje potonulih stvari. Summary: New maritime code provisions concerning salvage and raising of sunken things from the seabed, str. 147-152. Pavić, Drago: Ugovor o pomorskom osiguranju prema Pomorskom zakoniku. Summary: Marine insurence contract according to the new maritime code, str. 164. Seršić, Maja: Izvanugovorna odgovornost vlasnika broda i brodara. Summary: Extracontractual liability of shipowner and operator, str. 165-171. Hlača, Vinko: Brodogradnja u Pomorskom zakoniku. Summary: Shipbuilding in the maritime code, str. 173-181. Borčić, Vojslav: Ugovor o pomorskoj agenciji. Summary: Conctract on maritime agency, str. 183-191. Prikaz zakonodavstva. Tasić, Zoran: Naknada štete iz ugovora o kupoprodaji broda i ugovora o gradnji broda prema engleskom pravu. Summary: Claims for damages arising out of agreements for sale purchase of ships and shipbuilding contracts, str. 193-200. Dokumentacija. Stanković, Predrag: Izmjena pravila o zajedničkoj havariji. Summary: Amendments of international rules on general average, str. 201-207. York-Antwerpenska pravila 1974. uz izmjene iz 1990. York-Antwerpenska pravila 1994. / prijevod Predrag Stanković, str. 209-224. Odluke domaćih sudova i drugih organa. Visoki trgovački sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-1594/93-2 od 25.1.1994. o popravku broda i naknadi štete / prikaz Veljka Vujovića. Summary: Repair of ship: compensation for damage, str. 225-226. Visoki trgovački sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-264/94-2 od 22.2.1994. o ustupu tražbine / prikaz Veljka Vujovića. Summary: Assigment of a claim, str. 227-228. Visoki trgovački sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-340/94-2 od 8.3.1994. o popravku broda i naknadi štete / prikaz Veljka Vujovića, bilješka Branka Jakaše. Summary: Repair of ship: compensation for damage, str. 229-230. Privredni sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-1390/93-2 od 26.10.1993. o prijevozu robe željeznicom / prikaz Veljka Vujovića. Summary: Repair of ship: compensation for damage, str. 231-233. Privredni sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-32/93-2 od 9.11.1993. o ugovoru o otpremničkom poslu / prikaz Veljka Vujovića. Summary: Conctract for forwarding agency services, str. 235-237. Privredni sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-968/92-2 od 23.11.1993. o osiguranju tereta za štete nastale u prijevozu morem / prikaz Veljka Vujovića. Summary: The insurance of cargo for the damage occured during the maritime transport, str. 239-241. Privredni sud Hrvatske, Presuda br. II Pž-2192/92-2 od 15.12.1993. o ugovoru o osiguranju kredita / prikaz Veljka Vujovića ; bilješka Branka Jakaše. Summary: The credit insurance contract, str. 243-249. Osvrti. Izvješće s redovne skupštine Hrvatskog udruženja za pomorsko pravo, Rijeka, 3. lipnja 1994. / Vokić-Žužul, Marina, str. 251.

36. VEKARIĆ, Nenad

Pelješki rodovi: (A-K) / Nenad Vekarić ; urednik Vladimir Stipetić . - Zagreb: HAZU, 1995. - 387 str.: ilustr. ; 24 cm. - (Posebna izdanja / Zavod za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku. Serija Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, ISSN 1330-075X, knj. 5, sv. 1)

ISBN 953-154-032-2
953-154-006-3

37. VJESNIK Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - Br. 1/2(1992)- . - Zagreb: HAZU, 1992- . - 23 cm

God. 4, br. 1/3 / /glavni urednik Vladimir Paar/. - 1995. - 195 str.

ISSN 1330-0873

Sadržaj: Teme. Kučan, Milan: Europski integracijski procesi i Slovenija, str. 7-16. Peruško, Uroš: Neke odrednice za hrvatsku znanstvenu i tehnološku strategiju, str. 17-32. Šanjek, Franjo: Bosanska (katolička) biskupija i heterodoksni krstjani, str. 33-52. Margetić, Lujo: Srednjovjekovna Slavonija do osnivanja Zagrebačke biskupije, str. 53-59. Herceg, Ivan: Lebensbedingungen der Bewohner Slawoniens (und eines Teiles des Donaugebietes) Ende des 17. und Anfang des 18. Jahrhunderts, str. 61-73. Pečarić, Josip: Hrvatska i zaljev hrvatskih svetaca, str. 75-87. Paić, Mladen: Značenje fundamentalnih istraživanja, str. 89-96. Škreb, Nikola ; Bujas, Zoran ; Paić, Mladen ; Niče, Vilim ; Ašperger, Smiljko: Izvadak iz rasprave, str. 97-104. Liščić, Božidar: Uloga i značenje tehnoloških centara: uvod, str. 105-111. Ožanić, Marijan: Končar - tehnološki park, str. 113-119. Čatić, Igor: Prijedlog razina rada Savjeta za tehnološki razvoj HAZU, str. 121-125. Iz Akademije. Redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije, str. 127-130. Izborna skupština HAZU, str. 131-132. Izvanredna skupština HAZU, str. 133. Moguš, Milan: Riječ glavnog tajnika, str. 134-142. Supek, Ivan: Dan Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 29. travnja 1861., str. 143-146. Nagrade HAZU, str. 147. Kurjak, Asim: Doprinos svjetskom fondu znanja, str. 149. Supek, Ivan: Iznova u Ilirskoj dvorani, str. 150-151. Supek, Ivan: U čast mojem djedovskog gradu, str. 152-154. Aktualno. Klepac, Dušan: Nova šumskogospodarska osnova za Republiku Hrvatsku, str. 155-158. Šlaus, Ivo: Conclusions of international conference Peace, human rights and responsibility of intellectuals, str. 159-163. Supek, Ivan: Hrvatska: strategija razvoja, str. 164-165. Skupovi, kongresi, izvješća. Herak, Milan: Znanstveni skup o Gjuri Pilaru, str. 166-167. Begović, Milan: Izložba Arhitekt Viktor Kovačić, str. 168-169. Prijatelj, Kruno: XIII. međunarodni kongres za starokršćansku arheologiju, str. 170-171. Gušić, Ivan: Kongres Prirodoslovno istraživanje biokovskog područja, str. 172-173. Cvetnić, Sanja: HAZU i Bolonjsko sveučilište protiv rata u Hrvatskoj, str. 174-175. Erceg, Ivan: Izvješće o boravku u Mađarskoj. Prilog, str. 176-178. Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti, str. 179-195.

God. 4, br. 4/5(1995) / /glavni urednik Vladimir Paar/. - 1995. - 86 str.
Sažeci.

ISSN 1330-0873

Sadržaj: Padovan, Ivo: Uvodno izlaganje na svečanom skupu prigodom obilježavanja 50. obljetnice pobjede Antifašističke koalicije, str. 7-9. Supek, Ivan: Hrvatska spram fašističke najezde, str. 11-25. Bilandžić, Dušan: Hrvatska u Europi na kraju Drugog svjetskog rata, str. 27-34. Sirotković, Hodimir: Povijesno značenje odluka ZAVNOH-a za izgradnju državnosti Hrvatske, str. 35-49. Perić, Ivo: Slom Nezavisne Države Hrvatske u proljeće 1945. godine, str. 51-56. Jelčić, Dubravko: Bleiburg i njegovo značenje, str. 57-63. Žerjavić, Vladimir: Demografski i ratni gubici Hrvatske u Drugom svjetskom ratu i poraću, str. 65-86.

God. 4, br. 6/7(1995) / /glavni urednik Vladimir Paar/. - 1995. - 124 str.

ISSN 1330-0873

Sadržaj: Teme. Boban, Ljubo: Odjeci i posljedice atentata na Stjepana Radića, str. 7-16. Raukar, Tomislav: Krbavska bitka u europskoj povijesti, str. 17-21. Bogović, Mile: Crkvene prilike u Zapadnoj Hrvatskoj u drugoj polovini 15. stoljeća, str. 22-25. Kurelac, Miroslav: 150. obljetnica rođenja Tadije Smičiklasa, str. 26-27. Kurelac, Miroslav: Povijesnik Tadija Smičiklas i njegove historiografske koncepcije, str. 28-35. Strčić, Petar ; Janjatović, Bosiljka: Prilog razriješenju ubojstva dr. Milana Šufflaya, str. 36-48. Frkin, Vatroslav: Arhiv franjevačkog samostana i župe Vukovar, str. 49-60. Pavletić, Vlatko: Krleža i dalje intrigantan i ambivalentan poticaj, str. 61-62. Frangeš, Ivo: Krleža: uz stotu obljetnicu njegova rođenja, str. 63-71. Skledar, Nikola: Filozofija i znanost(i) o društvu, str. 72-80.

Roberts, Walter: Javna diplomacija u informatičkom dobu, str. 81-86. Granić, Mate: Znanstvena suradnja Hrvatska - SAD, str. 87-90. Supek, Ivan: Odgovornost intelektualaca za koban razvoj svijeta, str. 91-94. Ljubičić, Ante: Određivanje tijeka sunčevih neutrina upotrebom minerala lorandita, str. 95-97. Izjava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti o promjeni mandata UN, str. 98. Statement of Croatian academy of sciences and arts about new UN peace-keeping mandate in the Republic of Croatia, str. 99. Supek, Ivan: Dies HAZU - 29. travnja 1995., str. 100. Izvodi iz govora biskupa J. J. Strossmayera na sjednici hrvatskog Sabora 29. travnja 1861. godine, str. 101-102. Obrazloženja za dobitnike nagrade HAZU, str. 103-107. Životopisi novih članova HAZU, str. 108-116. Grmek, Mirko Dražen: Izvješće o konferenciji europskih akademija, str. 117-118. Maksić, Zvonimir: Heritage of Linus Pauling: great scientist, humanist and peacemaker, str. 119-121. Muljević, Vladimir: Franjo Hanaman, jedan od izumitelja volframske električne žarulje, str. 122-124.

39. VUKONIĆ, Boris

Tempus fugit: povijest turizma Zagreba / Boris Vukonić i suradnici ; /fotografije Nino Vranić/. - Zagreb: AGM: HAZU, 1994. - 212 str.: ilustr. ; 27 cm. - (Posebno izdanje / AGM)

Projekt "Povijest turizma Zagreba" ostvaren je u okviru Znanstvenog savjeta za turizam HAZU. - Posvećeno 900. obljetnici Zagrebačke biskupije i grada Zagreba.

ISBN 953-174-035-6

40. ZBORNIK za narodni život i običaje. - Sv. 1(1896)- . - Zagreb: HAZU, 1896- . 25 cm

ISSN 0350-8625

Knj. 53/ urednici Andre Mohorovičić i Mirko Marković. - 1995. - 271 str., /16/ str. s tablama

ISBN 953-154-057-8.

Sadržaj: Marković, Mirko: Povodom 80. godina života predsjednika Odbora za NŽO, akademika Andre Mohorovičića, str. 7-9 Mohorovičić, Andre: Natpis kneza Branimira, dokument kulturnog života Hrvata. Summary: The inscription of the prince Branimir from the year 888., a document of the cultural life of Croats, str. 11-17. Bošnjaković, Antun: Novak - Bapska godine 1767. Summary: Novak and Bapska in the year 1767., str. 19-72. Marković, Mirko: O etnogenezi stanovništva Like. Summary: About the etnogenesis of the Lika population, str. 73-190. Šimunović-Petrić, Zorica: Narodna graditeljska baština Hrvatske: problem zaštite i rekonstrukcije. Summary: The national building inheritage in Croatia: problem of protection and reconstruction, str. 197-197. Marković, Ksenija ; Mavar, Zofija ; Mlinar, Ana: Konzervatorske pripreme za obnovu ratom razorenih hrvatskih ruralnih prostora. Summary: Conservationistic preparations for the restoration of Croatian rural areas damaged by the war, str. 199-216. Desin, Marina ; Duić-Kowalsky, Nada: Ratna razaranja na malim povijesnim središtima u ruralnom prostoru Republike Hrvatske. Summary: Kriegszerstörungen in den kleinen geschichtlichen Zentren im ländlichen Raum der Republik Kroatien /Konavle/, str. 217-228. Marković, Mirko: Zagreb iz aspekta naseobenog razvoja. Summary: Zagreb from the aspect of settlement progress, str. 229-270.

41. ZNANSTVENI skup Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci (1995 ; Rijeka)

Pola stoljeća Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci (1945.-1995.): sažeci priopćenja, Znanstveni skup u Rijeci, 26. svibnja 1995. / /organizator Zavod

za povijesne i društvene znanosti HAZU, Rijeka ; uredio Darinko Munić/. - /Zagreb/: /HAZU/, 1995. - 18 str. ; 24 cm

Sadržaj: Supek, Ivan: Uvodno slovo, str. 5. Faksimil Odluke Predsjedništva Narodne vlade Hrvatske od 28. svibnja 1945. o osnivanju Jadranskog instituta na Sušaku, str. 6. Munić, Darinko: Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU, Rijeka (1945.-1995.), str. 7. Strčić, Petar: Historiografija zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) od 1945.-1995., str. 8. Bertoša, Miroslav: Za novo promišljanje sinteze: odrednice i silnice etno-kulturnoga razvoja Istre od srednjeg vijeka do polovine XIX. stoljeća, str. 9. Margetić, Lujo: O veprinačkom zakonu i Prepisima iz glagolitskih zapisnikah, str. 10. Crnković, Nikola: Crkvene prilike u Hrvatskoj 1054.-1075., str. 11. Štoković, Alojz: Pravoslavna oaza pod plaštom mletačkog dužda, str. 12. Šetić, Nevio: Integracija suvremene hrvatske nacije u Istri: metodološki i znanstveni izazov, str. 13. Crnković, Goran: Hrvatsko-njemački odnosi u sjeveroistočnoj Istri 1880.-1918., str. 14. Giron, Anton: Londonski ugovor i djelatnost talijanskog civilnog komeserijata na području Kastavštine, str. 15. Legović, Marko: Ekonomsko -društvene osnove Hrvata u Istri, str. 16. Milićević, Josip: Istarsko seosko lončarstvo, str. 17. Stepinac Fabijanić, Tihomira: Interpretacija i revitalizacija tradicijske baštine, str. 18.

42. ZNANSTVENI skup Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju (1994 ; Zagreb)

Zbornik radova znanstvenog skupa Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju, Zagreb 15. i 16. 12. 1994. = Proceedings Agriculture and food production in new European surroundings / HAZU, Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo ; /glavni i odgovorni urednik Milan Maceljski/. - Zagreb: HAZU, 1995. - 264 str.: ilustr. ; 24 cm

Sažeci. - Summaries. - Bibliografija iza većine radova.

ISBN 953-154-030-6.

Sadržaj: Maceljski, Milan: Pozdravna riječ na skupu, str. 3-4. Osvrt moderatora na tematska područja: str. 5-8. Stipetić, Vladimir ; Jovančević, Radmila: Promjene u svjetskom tržištu poljoprivrednih proizvoda u minulih trideset godina (1961-1992.). Summary: The review of the tendencies on the world market of agricultural products, 1961.-1992., str. 9-23. Baban, Ljubomir: Utjecaj europskog tržišta na prilagodbu hrvatske poljoprivredne ponude. Summary: The influence of European market on the adjustment of agricultural supply in Croatia, str. 25-46. Bašić, Ferdo ; Mihalić, Vladimir ; Bertić, Blaženka: Trajno održiva poljoprivreda u novom okruženju. Summary: Sustainable agriculture in new surroundings, str. 47-59. Maceljski, Milan ; Ivezić, Marija ; Igrc Barčić, Jasminka: Integrirana zaštita bilja u proizvodnji namirnica. Summary: Integrated past management in the food production, str. 61-74. Čižek, Jan ; Znaor, Darko: Ekološka poljoprivreda u razvoju hrvatskog sela. Summary: Ecological agriculture and development of Croatian villages, str. 75-84. Martinčić, Julijo ; Đurkić, Ivan: Mogućnost proizvodnje sjemena u Republici Hrvatskoj za potrebe izvoza. Summary: Possibility of seed production in the Republic of Croatia for export, str. 85-90. Kolak, Ivan: Kvalitetnim sjemenom u Europu. Summary: With high quality seed into Europe, str. 91-98. Butorac, Ivan ; Bolf, Mladen: Proizvodne i tržišne mogućnosti krumpira u Hrvatskoj. Summary: Production and marketing possibility of potato in Croatia and Europe, str. 99-108. Martinić-Jerčić, Zdravko ; Pavlina, Renata ; Rojc, M. ; Parlov, Dragomir ; Kovačević, Josip ; Kolak, Ivan ; Borošić, Josip ; Matotan, Z.: Sortiment ratarskih i povrćarskih kultura Hrvatske u novom okruženju. Summary: Varieties of field and vegetable crops of Croatia in new surroundings, str. 109-121. Lešić, Ružica ; Borošić, Josip ; Božić, Miroslav: Povrće u sustavu održive poljoprivrede za turizam i izvoz. Summary: Vegetables in the system of sustainable agriculture for tourism and export, str. 123-137. Mirošević, Nikola ; Maleš, Petar: Temeljne odrednice razvitka hrvatskog vinogradarstva i vinarstva. Summary: Basic intentions of development in the viticulture and enology in Croatia, str. 139-144. Peršurić, Đordano ; Tomčić, Zdenko ; Milotić, Aldo: Vinogradarsko vinarska proizvodnja u obiteljskim gospodarstvima za potrebe turizma. Summary: Production of

wine on family farms for tourism's needs, str. 145-154. Rocco, Fedor ; Strbašić, Marijan ; Matulić, Frane: Marketing i izvoz hrvatskih vina. Summary: Marketing and export of Croatian wines, str. 155-160. Štafa, Zvonimir ; Knežević, Mladen ; Stipić, Nikola: Proizvodnja krme na oranicama i travnjacima kao tehnološka osnovica za proizvodnju mlijeka i mesa u govedarskoj proizvodnji. Summary: Forage crop production on arable land and grasslands as technological base for meat and milk production, str. 161-170. Caput, Pavo: Genetska raznolikost kao ograničavajući čimbenik uzgojnog napretka u stočarstvu Hrvatske. Summary: Genetic diversity as a limiting factor in improvement of cattle breeding in Croatia, str. 171-174. Kralik, Gordana ; Petričević, Antun: Prilagodba proizvodnje mesa peradi novim zahtjevima kakvoće. Summary: Adjustment of poultry meat production to the new quality requirements, str. 175-181. Marić, Vladimir: Primjena biotehnologije u proizvodnji hrane. Summary: Use of biotechnology in food production, str. 183-193. Lovrić, Tomislav: Strukturiranje prerade poljoprivrednih proizvoda u Hrvatskoj u novom okruženju. Summary: The structure of agricultural commodities processing in Croatia in the new surroundings, str. 195-210. Konja, Gordana: Sustavi upravljanja kakvoćom i certificiranje prehrambene industrije. Summary: Quality assurance system and food industry certification, str. 211-218. Kniewald, Zlatko: Značenje privatnog djelokruga u primjeni biotehnologije i proizvodnje hrane. Summary: Importance of private sector in application of biotechnology and food production, str. 219-232. Lukač Havranek, Jasmina: Proizvodnja autohtonih sireva Hrvatske. Summary: Croatian production of autochthonous cheeses, str. 233-247. Safner, Roman ; Treer, Tomislav ; Aničić, Ivica: Akvakultura u novom okruženju. Summary: Aquaculture in new surrounding, str. 249-260.

43. ZNANSTVENI skup Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju (1994 ; Zagreb)

Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju: sažeci znanstvenog skupa, Zagreb, /Palača Akademije/, 15. i 16. prosinca 1994. / HAZU, Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo. - Zagreb: HAZU, /1995?/. - 54 str. ; 24 cm

Uz podršku Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, i Ministarstva znanosti i tehnologije. - Uporedo na hrv. i engl. jeziku.

Popis sastavio: A. Zrnić

NEKROLOZI

JOSIP ADAMČEK

(1933.-1995.)

U Zagrebu je na Božić 1995., prerano, u 63. godini, preminuo Josip Adamček, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Rođen 13. ožujka 1933. u selu Vuki kod Osijeka, Josip Adamček je gimnaziju polazio u Požegi i Osijeku. Studij povijesti i filozofije završio je godine 1959. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je godine 1961. izabran za asistenta na Katedri za opću povijest srednjega vijeka, a 1970. za asistenta na Katedri za hrvatsku povijest. Godine 1977. na tom je fakultetu, na Odsjeku za povijest, doktorirao radom "Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine XV. do kraja XVII. stoljeća". U ožujku 1978. izabran je za docenta, a u listopadu iste godine i za izvanrednog profesora na Katedri za hrvatsku povijest. Za redovitoga profesora na toj katedri, za predmet Hrvatska povijest od XVI. do XVIII. st., izabran je 24. VI. 1983. Od početka 1978. obavljao je i dužnost predstojnika Odjela za hrvatsku povijest Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, a 1977. izabran je za predsjednika Saveza povijesnih društava Hrvatske.

Za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 31. III. 1980., za izvanrednog člana 11. III. 1986., a za redovitog člana 24. VII. 1991.

Proučavajući hrvatsku povijest od kasnog srednjeg vijeka do sredine XIX. st., a napose u XVI. i XVII. st., Josip Adamček je svoje mnogobrojne radove, od članaka i rasprava do monografija, čvrsto utemeljio na riječi vrela. Ustrajni i plodonosni rad u našim i inozemnim arhivima bio je u samoj osnovici istraživačkog djelovanja Josipa Adamčeka već od njegove prve rasprave o "Narodnim stražama 1848.-1849.", koju je objelodanio godine 1963., na početku svojega djelovanja. Egzaktnom metodom povjesničara, uronjena u svijet arhivske građe, proučavao je složenu lepezu pojava u društvenom i gospodarskom razvoju Hrvatske i Slavonije u kasnom srednjem vijeku i u ranim stoljećima novoga vijeka. Zemljišno vlastelinstvo i agrarni odnosi, društveni pokreti i njihove uzročnosti, razvoj gradova u Slavoniji i njihov odnos prema feudalcima, hrvatsko selo i turski ratovi, komunikacije između panonske i jadranske Hrvatske, zrinsko-frankopanski pokret ili odjeci reformacije na hrvatskom tlu bijahu istraživačkim područjima, u kojima je Josip Adamček oblikovao prepoznatljivo i samosvojno znanstveno djelo.

U središtu istraživačkog sustava Josipa Adamčeka bili su agrarni odnosi i društveni pokreti u Hrvatskoj u XVI. i XVII. st. Usporedo s istraživačkim radovima Adamček je objavljivao i zbirke nove arhivske građe koju je prikupljao dugogodišnjim arhivskim radom. U zajednici sa skupinom arhivskih radnika objavio je nepoznatu građu o susjedgradsko-stubičkom vlastelinstvu uoči bune godine 1573. i nove izvore o seljačkoj buni. U suradnji s I. Kampušem objelodanio je knjigu "Popisi i obračuni poreza u Hrvatskoj u XV. i XVI. stoljeću" (Zagreb 1976.), važnu zbirku izvora za povijest vlastelinstva u Hrvatskoj i Slavoniji. Sa skupinom istraživača objavio je i knjigu "Seljačke bune u Hrvatskoj u XVII. stoljeću" (Zagreb 1985.), zbirku izvora o seljačkim bunama XVII. st.

Rezultate istraživanja u glavnim područjima njegova znanstvenoga zanimanja iskazao je u cjelovitim pregledima o razvoju agrarnih odnosa i o društvenim pokretima na hrvatskom selu. U knjizi "Seljačka buna 1573." (Zagreb 1968.) otvorio je nove poglede na taj najveći društveni pokret hrvatskoga seljaštva. U njoj je ocrtao preduvjete bune i agrarne odnose na susjedgradsko-stubičkom vlastelinstvu uoči njezina izbijanja, društvene značajke bune, njezin program, tijek i posljedice. U knjizi "Bune i otpori (Seljačke bune u Hrvatskoj u XVII. stoljeću)" (Zagreb 1987.) obradio je, na temelju sveukupne arhivske građe, seljačke bune XVII. st.

Središnjim, najvažnijim plodom njegovih istraživanja o hrvatskom selu bila je knjiga "Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine XV. do kraja XVII. stoljeća" (Zagreb 1980.) koju je objavila Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao 17. svezak svoje znamenite serije "Građa za gospodarsku povijest Hrvatske". Dotadašnjim naporima historiografije u proučavanju agrarnih odnosa u srednjovjekovnoj i ranonovovjekovnoj Slavoniji Josip Adamček je dodao nove, produbljene spoznaje o svakodnevici zemljišnoga vlastelinstva, oslonjene na dugogodišnja vlastita istraživanja nove ili do njega oskudno upotrijebljene izvorne građe. Ta knjiga Josipa Adamčeka fundamentalno je ostvarenje suvremene hrvatske historiografije, kako po čvrstom osloncu u arhivskim vrelima i kvantifikaciji podataka, tako i po sveobuhvatnosti autorovih zaključaka, pa je to djelo pouzdana osnovica svakom budućem proučavanju društvenog razvoja u kontinentalnoj Hrvatskoj potkraj srednjega vijeka i u ranim novovjekovnim stoljećima.

Metodički pouzdanim, suvremeno oblikovanim i samozatajnim djelovanjem Josip Adamček je obilježio razvoj hrvatske historiografije između 60-ih i 80-ih godina našega stoljeća, a njezinom gibanju prema nedovoljno proučenim područjima društvenoga razvoja u Hrvatskoj i Slavoniji dao trajan, nezaobilazan prinos. Zato je cjelokupno djelo Josipa Adamčeka vrijednom sastavnicom njezine baštine i pouzdanim uporištem njezina pogleda u budućnost.

Tomislav Raukar

Josip Adamček

HANNES OLOF ALFVÉN

(1908.-1995.)

Hannes Olof Alfvén rodio se 30. svibnja 1908. u Nörrköpingu (Švedska). Njegovi roditelji, Johannes i Anna-Clara, rođena Romanus, bili su vrlo ugledni ljudi. Njegova je majka bila prva liječnica u Švedskoj. I otac mu je bio liječnik, a zanimao se mnogo za znanstvena dostignuća svoga vremena. H. Alfvén govorio je kako su njegov intelektualni razvoj, rad i dostignuća uvelike bili određeni dvama utjecajima u njegovoj mladoj dobi. Kad je bio dječak dobio je knjigu "Popularna astronomija" francuskog astronoma C. Flammariona. Čitao ju je velikim žarom i ta je knjiga pobudila njegovo zanimanje za astronomiju i astrofiziku kojima se bavio tijekom cijelog svog života. Drugi važan utjecaj bio je školski radio-klub u kojem su učenici gradili radio-prijamnike i slušali emisije dalekih stanica.

Nakon srednje škole upisao je studij matematike, mehanike i fizike na Sveučilištu u Uppsali. Kao mlad suradnik Manne Siegbahna, dobitnika Nobelove nagrade za fiziku godine 1924., nastojao je postići samostalnost. Iako su fizička istraživanja bila usredotočena na spektroskopiju, on se opredijelio za nuklearnu fiziku i elektroniku, kako ih danas nazivamo. Istraživanja za svoju doktorsku tezu opisao je kao nastavak rada u radio-klubu. Naslov te teze je "Ultra-kratki elektromagnetski valovi" (obranio 1934.). M. Siegbahn, njegov mentor, također je počeo istraživački rad u nuklearnoj fizici i kasnije postao prvim upraviteljem Nobelovog instituta za fiziku u Stockholmu. H. Alfvén je nastavio raditi s M. Siegbahnom na Sveučilištu u Uppsali i kasnije u Nobelovom institutu. Međutim, kako je nuklearna fizika dolazila u središte pozornosti fizičara u svijetu, Alfvén je usmjerio svoj istraživački rad prema elektronici i astrofizici.

Godine 1940. imenovan je za profesora Kraljevskog instituta za tehnologiju u Stockholmu. Na tom institutu bio je nositeljem nastave iz Klasične elektrodinamike (1940.-1945.), Elektronike (1945.-1963.) i Fizike plazme (1963.-1973.). Osim intenzivne nastavne djelatnosti, razvijao je i široku istraživačku djelatnost. Njegovim zaslugama osnivaju se u Kraljevskom institutu tri odjela: Fizika plazme, Fuzija i Akceleratorska tehnologija. U znak priznanja za njegov rad i njegova dostignuća, ta su tri odjela 1990. godine nazvana Alfvénov laboratorij.

Kao u svom istraživačkom radu, H. Alfvén je imao vlastita stajališta i u drugim djelatnostima. Bio je član savjeta Švedske tvrtke za nuklearnu energiju, i kada se odlučivalo o programu gradnje nuklearnih elektrana u Švedskoj, nepopustljivo se usprotivio gradnji predloženog niza nuklearnih energetskih reaktora. Zbog tog sukoba odlazi 1967. (i otada dijelom vremena svake godine) u SAD. Međutim, njegove su se ocjene pokazale ispravnima. Naime, jedina od predloženih centrala (u Marvikenu) koja je sagrađena, postala je prva "nuklearna" centrala na naftu u svijetu.

Godine 1967. H. Alfvén je prihvatio mjesto profesora na Kalifornijskom sveučilištu u San Diegu (SAD). Međutim, svake je godine boravio "od proljetne do jesenje jednakodnevnice" u Švedskoj i intenzivno surađivao sa suradnicima u Kraljevskom institutu u Stockholmu. Svoju godišnju seobu između Kalifornije i Švedske, kao i intenzivan istraživački rad, nastavio je i dugo nakon umirovljenja godine 1973..

Nobelova nagrada za mir dodijeljena mu je 1970. za "njegove radove i fundamentalna otkrića u magnetohidrodinamici i za njihovu plodnu primjenu u raznim granama fizike plazme".

Godine 1988. vratio se u Švedsku i tamo živio do kraja života.

Alfvénov znanstvenoistraživački rad ima značajke dubokih razmišljanja i velike pronicljivosti. Razmatranjem posebnih sustava, na osnovi fizičkih zakonitosti a s razmjerno malom primjenom matematike, on je izvodio rezultate od velike važnosti i općenitosti. Važan činitelj njegovih dostignuća bio je njegov nov pogled na astrofizičke pojave sa stajališta elektrodinamike, koji je bio plod njegove mladenačke oduševljenosti elektronikom i astronomijom.

Rani rad H. Alfvéna, objavljen 1933. u časopisu "Nature", odražava važnu značajku njegovog znanstvenog rada. On odbacuje prijašnje teorije nastanka kozmičkog zračenja jer "se ne čine usklađenim s novim eksperimentalnim rezultatima", i izražava svoje stajalište da je moguće "objasniti nastanak kozmičkog zračenja bez uvođenja novih hipoteza, primjenom kinetičke teorije plinova u uvjetima u svemiru". Ne smiju se uvoditi nove pretpostavke i novi zakoni prirode, već se moraju primjenjivati samo eksperimentalno provjerene teorije. Najpoznatije svoje otkriće, valovi u plazmi nazvani po njemu, objavio je kao pismo (Letter) u časopisu "Nature" (H. Alfvén, Existence of Electromagnetic-Hydrodynamic Waves, Nature, 150, 1942., 405-406). Taj je rad nastao razmatranjem pojave pjega na Suncu i njihove periodičnosti. U to su vrijeme elektrodinamika i mehanika fluida bile vrlo razrađene grane fizike, ali razdvojene. H. Alfvén je shvatio da su magnetska polja koja se opažaju u sunčevim pjegama posljedica električnih struja zbog gibanja nabijenih čestica na Suncu i da ta polja djeluju na gibanje fluida koje inducira električna polja. Vrlo je jednostavnim i jasnim matematičkim izrazima formulirao uzajamno djelovanje elektromagnetskih polja i fluida i predvidio valove. Kolikogod se to danas činilo nevjerojatnim, to je otkriće niz godina bilo sporno. Tek 1948., kada je nakon Alfvénovog seminara u Chicagu, E. Fermi rekao: "dakako, ti valovi mogu postojati", i drugi su rekli: "dakako". Kasnije su Alfvénovi valovi potvrđeni u laboratoriju i u fizici svemira.

U svojim je istraživanjima uveo niz važnih zamisli. Njegov je izvorni prijedlog (1937.) da u svemiru postoje magnetska polja. Uveo je aproksimativnu zamisao "zamrznutih magnetskih silnica". Radi jednostavnijeg shvaćanja gibanja čestica u električnim i magnetskim poljima, uveo je pojam aproksimacije "vodećeg središta", vrlo važnog za tumačenje procesa u plazmi. Za tumačenje magnetskog polja Zemlje uveo je pojam "prstenaste struje", važnu strukturnu značajku magnetosfere. Uveo je pojam kritične brzine za uzajamno djelovanje plazme i neutralnog plina pri kojoj se događa ionizacija. Iako sporna, zamisao je eksperimentalno potvrđena. Također sporan bio je njegov prijedlog iz 1958. o komponenti električnog polja u smjeru magnetskih silnica u tzv. električnim dvojnim slojevima koji se javljaju iznad ionosfere. Ta je zamisao kasnije prihvaćena na osnovi mnogih kozmičkih i laboratorijskih mjerenja, iako i danas uloga tih komponenti nije shvaćena.

Neke od Alfvénovih zamisli i danas nisu prihvaćene ili su sporne. Jedna je zamisao parcijalna korotacija na dvije trećine Keplerove brzine. Uveo ju je radi tumačenja strukture Saturnovog sustava prstenova. Druga je "simetrična kozmologija" prema kojoj se svemir sastoji od jednakih količina plazme i antiplazme (plazme antičestica), koje su razdvojene tankim graničnim slojem.

Hannes Olof Alfvén

H. Alfvén bio je aktivan i u važnim problemima izvan znanstvenih istraživanja, posebno o sudbini čovječanstva, okolišu, rastu stanovništva i razoružanju. Bio je aktivan sudionik Pugwaškog pokreta i njegov predsjednik tijekom šest godina (1970.-1975.).

Za svoj rad i dostignuća dobio je mnoga priznanja. Izabran je za člana Švedske akademije znanosti, Kraljevskog društva u Londonu, Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu, Akademije znanosti bivšega SSSR-a, Nacionalne akademije znanosti Indije, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (12. lipnja 1974.), Američke akademije umjetnosti i znanosti. Izabran je za počasnog doktora Oxfordskog sveučilišta. Dobio je i niz svjetskih odlikovanja.

Ksenofont Ilakovac

SUZANNE BASTID

(1906.-1995.)

Dana 2. ožujka 1995. preminula je iznimna žena, dopisni član naše Akademije, koja je ostavila duboki trag u znanosti međunarodnog prava, i još veći među svojim mnogobrojnim poštovaocima i učenicima.

Rođena je 15. kolovoza 1906. u čuvenoj pravničkoj obitelji. Otac joj je bio glasoviti profesor međunarodnog prava iz Pariza i ugledan sudac Međunarodnog suda u Haagu, Jules Basdevant.

Zapalo ju je da prva prokrčuje putove mnogim ženama koje su nakon nje ušle u znanost međunarodnog prava i na sveučilišta. Bila je prva žena u Francuskoj koja je u 1932. položila agregaciju. Bila je profesorom na Sveučilištu u Lyonu od 1933. do 1946. Potom je sve do 1977. bila profesor međunarodnog prava na Pravnom fakultetu, te do 1978. i profesor na Institutu političkih studija u Parizu. Prva je žena koja je u 1971. ušla u Institut Francuske, u Akademiju moralnih i političkih znanosti. Napokon, prva je žena koja se pojavila kao sudac Međunarodnog suda u Haagu. Bila je sudac *ad hoc* u parnici o Zahtjevu Tunisa za reviziju i tumačenje presude od 24. veljače 1982., u sporu o epikontinentalnom pojasu između Tunisa i Libije.

Suzanne Bastid bila je veliki pedagog. Bila je mentorom brojnih doktorskih disertacija kojih su nosioci, sa svih strana svijeta, potom postajali uglednim profesorima i obnašali su najodgovornije dužnosti u svojim zemljama i u međunarodnim organizacijama.

U 1955. pokrenula je Annuaire français de droit international (Francuski godišnjak za međunarodno pravo). Kroz četrdeset godina izlaze te debele knjige, svaka na 1200 i više strana, sa stalnim rubrikama, koje same za sebe čine biblioteku. U 1968. pokrenula je osnivanje Société française pour le droit international (Francusko društvo za međunarodno pravo), udruge koja također redovito objavljuje referate i rasprave sa svojih kolokvija, svake godine na drugu temu i u drugom francuskom sveučilišnom gradu. I te knjige, koje se redovito objavljuju od 1969., biblioteka su za sebe. Nemoguće je bez tih knjiga bilo gdje u svijetu proučavati neku od aktualnih tema koje su bile predmetom tih kolokvija.

Suzanne Bastid dala je značajan doprinos i najuglednijoj i najstarijoj svjetskoj udruzi za međunarodno pravo: l'Institut de Droit international (Institut za međunarodno pravo). Pridruženim članom Instituta postala je 1948., a njegovim članom u 1956. Između 1963. i 1969. bila je glavnim tajnikom Instituta, da bi u 1993. bila izabrana njegovim počasnim članom. Na zasjedanju u Bathu u 1950. Institut je na temelju njenih izvješća usvojio rezoluciju: "Les conditions d'attribution d'un statut international à des associations d'initiative privée" (Uvjeti za pridavanje međunarodnog položaja udrugama po privatnoj inicijativi), koja se odnosi na Međunarodni komitet Crvenog križa i na Ligu društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, te na brojne danas utjecajne nevladine međunarodne organizacije.

Teme njezinih znanstvenih istraživanja i publikacija bile su: međunarodna judikatura posebno u teritorijalnim sporovima, Ujedinjeni narodi i druge međunarodne organizacije,

pravo međunarodnih ugovora, te mnoge druge. Njena posljednja knjiga - Les traités dans la vie internationale - conclusions et effets (Međunarodni ugovori u međunarodnom životu - sklapanje i učinci) iz 1985. nadživjet će je za dugo vremena i opirat će se novome razvoju u toj oblasti.

Suzanne Bastid gajila je posebne veze i s Hrvatskom i njezinim znanstvenicima. Nakon što je negdašnji profesor Pravnog fakulteta u Zagrebu Ivo Lapenna izbjegao iz zemlje, ona ga je navela da na temelju mukotrpnih istraživanja objavi u Parizu u 1954. knjigu kojoj je napisala predgovor: Conceptions soviétiques de droit international public (Sovjetske koncepcije međunarodnog javnog prava). Ta knjiga, opskrbljena prijevodima mnogih citata iz teško dostupnih sovjetskih djela, naročito onih do kraja drugog svjetskog rata, postala je referentnim djelom svim znanstvenicima na Zapadu, gotovo sve do raspada Sovjetskog Saveza.

Koncem 1976. bila je održala ciklus predavanja na tečaju iz međunarodnog prava i međunarodnih odnosa pod vodstvom akademika Jurja Andrassyja na Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku. Tema njezinih dubrovačkih predavanja bila je: "Droit, politique et organisations internationales" (Pravo, politika i međunarodne organizacije).

Dana 7. lipnja 1977. gospođa Bastid bila je izabrana za dopisnog člana naše Akademije.

Pisac ovih redaka posjećivao ju je skoro redovito, kadgod ga je put vodio u Pariz, u njezinu stanu na četvrtom katu Rue de Grenelle. Zanimala se za našu Akademiju čije je radove redovito primala. Nije prije znala da je jezik uprave i sudstva u Hrvatskoj sve do 1846. bio latinski. Zanimala se za odnose u bivšoj Jugoslaviji i na Balkanu općenito. Bila je među prvim istaknutim francuskim znanstvenicima koji su uočavali hrvatske posebnosti i tradiciju. Naravno, bilo je zanimljivih rasprava i o pravnim pitanjima, poput spora Grčke i Turske o epikontinentalnom pojasu u Egejskom moru.

Brojni znanstvenici iz Francuske, ali i iz mnogih drugih zemalja, neće nikada zaboraviti tu ženu, velikog znanstvenika i pedagoga, koja je uz sve navedeno bila odana svojoj obitelji i majka brojne djece.

Vladimir-Đuro Degan

MIRKO BOŽIĆ

(1919.-1995.)

Iako je već poznati i cijenjeni dramski pisac, Mirko Božić ušao je u hrvatsku književnost na velika vrata tek romanom Kurlani (1952.), a ubrzo i drugim dijelom njegove buduće trilogije Neisplakani (1955.). Ta su dva velika romana trajno obilježila književno ime Mirka Božića i zauvijek odredila njegovo mjesto u hrvatskoj književnosti. Otkrio se u njima rasni pisac koji je sve dimenzije i sve mogućnosti svoga izvornog talenta dosegnuo i otkrio tek u amalgamu dramske i epske energije, pročišćene nježnom senzibilnošću i toplim lirizmom. Tim slojevitim ali homogenim talentom otvorio je Božić novo poglavlje u povijesti hrvatske književne riječi.

Izrastao iz bogate literarne tradicije sinjsko-cetinskog podneblja, koja je već dala hrvatskoj književnosti jednoga velikog pripovjedača, Mirko Božić oblikovao se kao pisac posve samostalno, s jedne strane svjestan nasljeđa koje nosi u sebi, ali i stvaralačke potrebe da tom nasljeđu, prihvaćajući ga i oslanjajući se na nj, suprotstavi vlastitu umjetničku percepciju svijeta, viđena kroz optiku svoga talenta; vlastitu sliku života i ljudi, koji su, tvrdoćom svoje realnosti i krhkom ranjivošću svojih duša, upalili u njemu iskru umjetničke doživljajnosti. Tako je Božić već prvim svojim romanom ne samo krenuo čistim putovima umjetnosti, usprotivivši se tadašnjim dogmatskim doktrinama, nego je svoj književni realizam, utemeljen na realnostima života, preobrazio u novu stilsku kvalitetu: u realizam mitskih osobina i dimenzija. Drugi svjetski rat, primjerice, u Božićevu djelu nije bitna tema, koliko god nam se u prvi mah činilo da jest. Drugi svjetski rat je samo vremenski okvir i scenografija određenih zbivanja koja pisac transcendira u dosizanju vječnoga. On želi proniknuti, on želi prodrijeti upravo u onaj sloj čovjekove svijesti, u kome su korijeni svih njegovih postupaka. Kristalizirano u nekoliko mogućih cikličkih cjelina, Božićevo djelo, jednako pripovjedačko kao i dramsko, ponire u najskrivenije mračne dubine ljudske psihe, pred kojima katkad u nevjerici zastajemo pitajući se: zar je i to čovjek? Nemilosrdan u njihovu razobličavanju, Božić je, rekao bih, ponesenošću i žarkom strašću umjetnika-istraživača raščlanjivao iskonske ljudske nagone koji imaju korijen u primordijalnoj mržnji nezrele, primitivne svijesti.

Božićeva umjetnost ispunjava sve najrigoroznije zahtjeve, među kojima jezično majstorstvo nipošto nije na posljednjem mjestu. Od same pojave Kurlana njegov jezik, pronicava vještina kojom se njime služi, inventivnost njegovih neologizama, sočnost njegovih rečenica, nisu bili samo zapaženi nego i visoko ocijenjeni. To je jezik koji zna biti, kako je to već rečeno u našoj kritici, "kvrgav" i "čvornat", kad izlazi iz tvrdih srca i grubih usta njegovih kurlanskih Šaliveštara, ali i umilno blag i topao, mek i ustreptao, kad njime govore njegove Perke i Anđelije. Unikatnost Božićeva artizma obilježava i zaštićuje čudesni spoj nespojivoga: elementarna, robustna snaga i profinjena estetska stilizacija.

Božićev primjer uvjerljivo dokazuje relativnost nekih pojmova koji se u razgovorima o umjetnosti često javljaju: pojmova tradicionalno i moderno. S podjednakim razlozima mogli bismo Božića nazvati modernim piscem, kao i tradicionalnim. Zapravo, on je i jedno i drugo.

Sve su to razlozi što je Mirko Božić bio jedan od najuglednijih članova Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dubravko Jelčić

Mirko Božić

Živko Jeličić

ŽIVKO JELIČIĆ

(1920.-1995.)

Pjesnik, romanopisac i kritičar Živko Jeličić rodio se 7. srpnja 1920. u Splitu. Nakon studija i književnog i uredničkog rada u Zagrebu, ponovno se vraća u Split, gdje stvara svoja najbolja književna djela. Započinje s poezijom (*Bijeli kum*, 1945.), nastavlja s kritičkom studijom o Marinu Držiću (1950.), a prvu knjigu proze objelodanjuje 1957. (*Kap stida*). Najpoznatiji su mu romani *Mlaka koža* (1960.), *Staklenko* (1964.), *Ljetnih večeri* (1966.), *Šašava luna* (1973.), te pripovjetke *Posljednji bizantski car* (1985.).

Jeličić je u Splitu *spiritus movens* svekolikog književnog života: desetljećima je uređivao časopis "Mogućnosti", pokrenuo je Dane hvarskog kazališta, vodio Maticu hrvatsku, Čakavski sabor i Književni krug Split, inicirao je velebno izdanje sabranih djela Marka Marulića.

Mada laboratorijski pisac, koji minucioznim rukopisom ispisuje stranice autentičnih ljudskih sudbina, Jeličić kao da je baštinio s jedne strane Uvodića, srednjovjekovnu dramu prethodnika, a s druge strane tradiciju humora europske književnosti koja svoje korijene vuče od Rabelaisa. Za Jeličića kritika je često govorila da je težak pisac, no Vlatko Pavletić je postavio pravi problem Jeličićeve proze, kada je pisao o "uzorcima onoričke i halucinantne proze" i o njegovu *confabulatiu* kao obliku naracije. Jeličićeva literatura u tradiciji srednjovjekovne i renesansne groteske prožeta je karnevalskim odnosom prema svijetu. To je značilo da karneval nije bio samo umjetnička forma, već forma samog života. Realni oblik života u Jeličićevoj literaturi istovremeno je i njen idealni oblik. Put kojim prolazi svijest, na primjer, slikarice Vesne u *Staklenku*, prevaljuje se mnogo brže nego što naracija može obuhvatiti i dostići. To je utrka pisca s njegovim likovima, utrka mašte s realnošću života. Odnos prema vremenu kao ciklično povezivanje slika, kao jedan Proustovski niz, rađa groteskne slike koje su ambivalentne i proturječne, čas nakazne, čas čudovišne i ružne sa stanovišta klasične estetike. Ono što je temeljno u srednjovjekovnoj groteski, odnosi se i na Jeličićevu prozu: tu nije riječ o strahu od smrti, već o strahu od života. Čovjek koji je prisiljen da odrubljuje glave u prijekom sudu (*Šašava luna*) zapravo pati od straha života, njemu je svejedno hoće li umrijeti, ali mu nije svejedno hoće li živjeti s tom mòrom u srcu.

Jeličić je kao prozni pisac baštinik hrvatske prozne tradicije i izdanak europske rabelaisove konfesionalnosti. Stvarnost nikada nije izgubila svoju konkretnost, očiglednost i životnost.

Na području jezika, Jeličić je mnogo toga preuzeo iz usmenih izvora i neke riječi prvi put dobivaju status književnog izričaja. Nadalje, kao i kod Rabelaisa ili naših Držića, Uvodića i Stullija, većina osobnih imena ima obilježje nadimaka. Sve u svemu, postignuta je jedna nadahnuta dijalektika između jezika književne tradicije i jezika vremena i mjesta, izvjesnog lokaliteta, koji je izvršio presudnu ulogu i ideologizaciju jezika uopće.

Jeličić je iz beskrajnog polja epskog ulazio u mikroskopski svijet čovjekove nutrine. U bogatstvu mediteranske naracije nije zaboravljao fabulu. Uvijek je ispričao efektnu

priču, odgađajući rješenje zagonetke. Fabula je bila njegov govor koji iza fikcije i smijeha, parodije i groteske skriva ljudsku patnju. Ponekad je podsjećao na narodnog pripovjedača, koji pod svaku cijenu želi ispričati tisuću i jednu priču dobivajući prepoznatljive crte hrvatskog Gilgameša.

Tomislav Sabljak

Ksenija Kantoci

KSENIJA KANTOCI

(1909.-1995.)

Ksenija Kantoci rođena je u Trebinju, 9. srpnja 1909. Godine 1933./1934. upisuje Kiparsku školu Državne umjetničke akademije u Zagrebu gdje diplomira godine 1937. Radi na Akademiji primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1950. godine.

Dobitnik je Nagrade grada Zagreba (1960.), Nagrade "Vladimir Nazor" (1972.), velikog, časnog priznanja - na Trećem jugoslavenskom biennalu male plastike u Murskoj Soboti (1977.).

Njezina biografija bogata je samostalnim i skupnim izložbama u domovini i mnogim gradovima Europe.

Imaginarna slika.

Sivi kamenjar. Malo okera i smeđe. Kroz sivilo se probija sunce. Njih troje: Dinko, Frano i Ksenija. Dicmo. Pejzaž kao sudbina.

Čitam Ksenijino kiparsko pismo. Divim se koliko njenog kiparskog zanata muku muči, ustraje i živi svoj život.

Kiparstvo je to bez promašaja i padova. Bez kaosa.

Nijemo i škrto. Bez gorčine. Bez patetike. Rodin i Bourdelle, njezini očevi, postavili su njezin kiparski život na noge.

Dolaze godine u kojima je vjetar propuhao sve kiparske ateljee. Godine 1954. pojavio se H. Moor s velikom izložbom. I više ništa nije bilo isto. Tada se u njezinim dobrim godinama formira njezina kiparska biografija. Bila je to mirna biografija, inspirirana ženama Dalmatinske zagore, relativno malih dimenzija koje zrače snagom i vitalnošću volumena.

Bio je to povratak kipa iskonskim oblicima, čiji je otac bio Brancusi.

Skinuli su skulpturi sve odore i ogolili je do znaka i simbola. Bez fanfara i pozlate.

Pokušali su se riješiti grčkih "okupatora" s kojima su stoljećima kipari vodili dijalog.

Otišla je, a nismo izrazili sve ono što smo trebali reći. Ne o bliskosti ni zajedništvu u mislima. Trebalo je reći: lijepo je što postoji i što njezino kiparstvo obogaćuje naš život. Jer to je djelo, djelo dobrote darivanja.

Stvaram imaginarni muzej Ksenijinih skulptura na onom sivom kamenjaru kojem je nebo krov. Kamenje postaje. Nijemi i šutljivi odlaze u daljine: "Dvije žene", "Jahačice", "Dimnjak", "Žena s teretom".

"U najmračnijem srcu povijesti Prometejevi će ljudi, ne prekidajući svoj tegobni zanat, zadržati pogled na zemlji i na neumornoj travi". I opet Sizif.

Marija Ujević Galetović

SLAVKO KOPAČ
(1913.-1995.)

Slavko Kopač rodio se u Vinkovcima 1913. U rodnom mjestu polazio je osnovnu i srednju školu, a 1933. upisao je studij slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Diplomirao je 1937., a 1938. pokazao javnosti svoj rad na izložbi u Salonu Ulrich (s M. Vežom). Izložba je zapažena, o njoj se govori i piše. Kopač je dobio stipendiju francuske vlade, godine 1939. boravi u Parizu, gdje ga je zatekao rat; susreće Lea Juneka, našeg velikog slikara koji petnaest godina živi u Francuskoj i već je stvorio najbolji dio svojeg opusa.

Pod Junekovim utjecajem i dojmom svega što je vidio u Parizu, Kopač napušta sivila; bijeli i crni tonovi nestaju s njegovih slika, njegova se paleta otvara boji.

U rujnu 1940. vraća se u domovinu. Nastavnik je u našim malim mjestima, seli od nemila do nedraga. Rat na ovim prostorima traje već tri godine, instinkt mu govori da se udalji i on koristi mogućnost koja se iznenada ukazala - usavršavanje u Italiji. Kopač se sklanja u Firencu i tamo ostaje pet godina.

U Pariz stiže u veljači 1948. U borbi za život održava se u umjerenoj potištenosti. Avangardna retorika ne dopire do njega. Ne zanima ga ni veliko francusko slikarstvo (nikada nije bio u Louvreu), ni ono na margini tradicije, poznato u svijetu kao "pariška škola". Veza se s Junekom prekida, osjeća se upadljivo bez zaštite.

U velikim je materijalnim teškoćama, gotovo bez ikakvih uvjeta za rad.

André Breton, pisac Nadrealističkog manifesta (1924.), vraća se iz egzila u Pariz, objavljuje u almanahu Kopačeve crteže. Knjiga nekim slučajem dolazi u Zagreb, kruži među mladim ljudima, izaziva pozornost u našim skučenim poslijeratnim prilikama. Na Kopačevim se crtežima moglo vidjeti nešto novo, nepoznato. Bilo je u izrazu blisko Kleeu, ali to nije bio Klee. Gotovo naivno, činilo se kao neko uzdizanje u neznanju, začuđenost pred svijetom. Ne oslanjajući se na tradiciju, djelovalo je izravno i iskreno. Ti su crteži bili baza na kojoj je Kopač izgradio svoj svijet, umjetnost kozmogonije.

Uz Bretona trebalo bi spomenuti i Jeana Dubuffeta, koji je slikajući na način tako sličan Kopaču, započeo pokret l'art brut-a, sirove umjetnosti (nasuprot umjetnosti kulture). Dubuffeta posebno cijene pisci Malraux, Paulhan, Français Ponge. Dubuffet ne priznaje slikarstvo koje se poglavito zanima za oblik. Njega privlače prizori iz života, ulice. Kod njega je sve u gesti, u igri materije i grafizma. Ekspresionističku patetiku zamjenjuje ubuesknom dosjetkom. Njegov naivan i naoko nespretan crtež posjeduje elementarnu snagu.

Osniva neku vrst antimuzeja, zbirku sirove umjetnosti, djela neprilagođenih, njihove predmete, slike, najprije u Lausanni, zatim u Parizu. Kopač je njezin voditelj.

Dubuffet kaže: "Sreo sam Kopača po njegovu dolasku u Pariz, prije trideset godina. Njegova je umjetnost već tada bila takva kakva je danas. Čvrsto je stajao na pozicijama koje se više nisu mijenjale. Moje radove nije poznavao, kao ni ja njegove. Zbližile su nas zajedničke aspiracije, one su utemeljile naše prijateljstvo. Osobito volim njegova djela, divim im se".

U Parizu, po kojem je pucao Krležin Pero Orlić, kamo su hodočastili naši mladi ljudi i u njemu umrli, pridružio se i Slavko Kopač 23. studenoga 1995.

Josip Vaništa

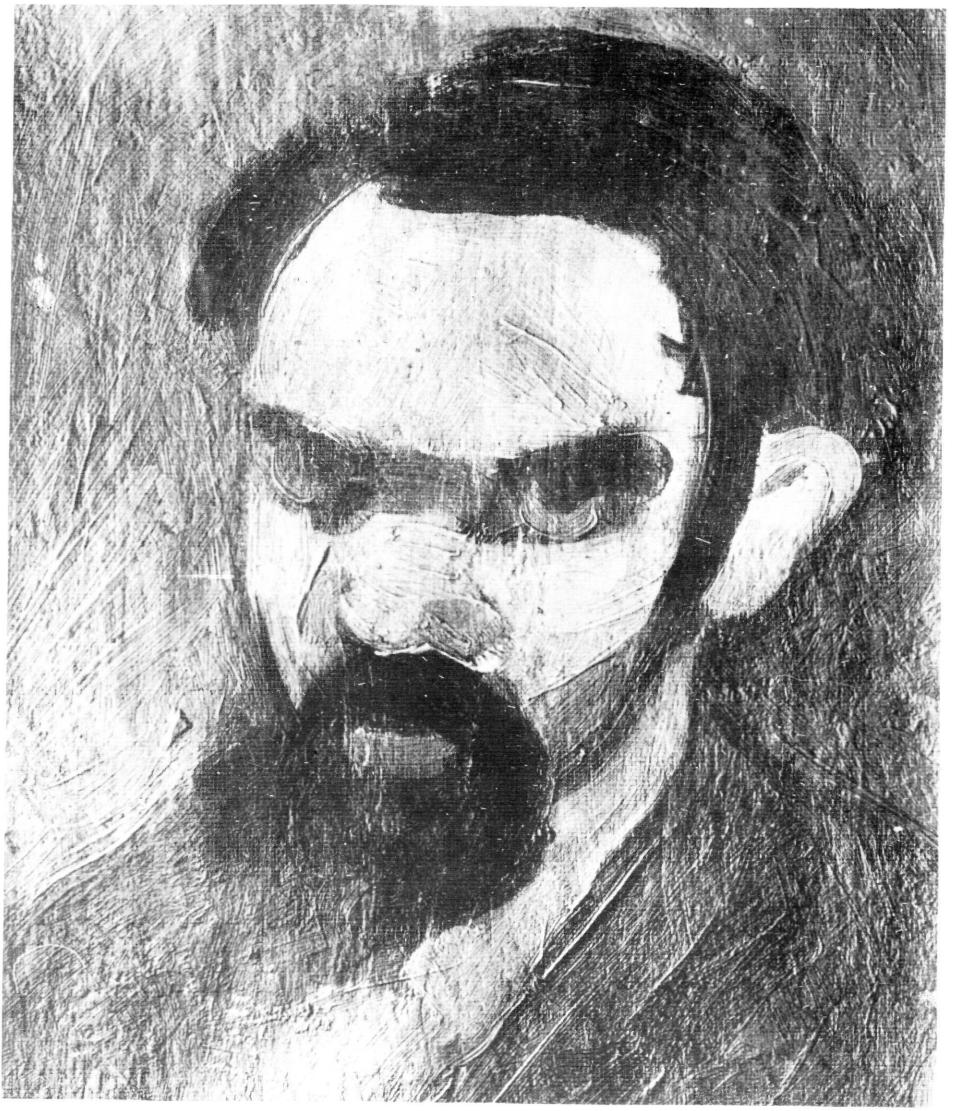

Slavko Kopač
(autoportret)

MASSIMO PALLOTTINO

(1909.-1995.)

Massimo Pallottino izabran je za dopisnog člana naše Akademije 12. lipnja 1974. na prijedlog Razreda za društvene znanosti. Težište argumentacije koju su iznijeli predlagači temeljilo se na vrlo visokoj znanstvenoj razini kandidata - ugledni povjesničar i lingvist, "otac" modernih etruskoloških studija - ali isto tako na pokazanoj sklonosti k znanstvenoj suradnji s predstavnicima hrvatske povijesne, posebno arheološke znanosti iz Zagreba, konkretno kao zastupnik djelotvorne suradnje između naše Akademije i talijanske Accademije dei Lincei.

Kao malo tko iz redova inozemnih stručnjaka, Pallottino je vrlo rano i vrlo dobro ocijenio kako je potrebno uspostaviti tijesnu suradnju sa stručnjacima suprotnih jadranskih obala, kako se pojedini problemi ne mogu riješiti bez organizirane suradnje. Težinu organizacije jedne takve suradnje mogao je u Italiji i u Accademiji dei Lincei povesti samo stručnjak velikog ugleda, ali u isti mah i velike moći jer je kao takav bio uključen kao arbitar u najviša državna tijela u domeni kojih su se nalazili povijesni spomenici, posebno arheološki. Njegova prisutnost i sudjelovanje u osnutku Međuakademijskog odbora za proučavanje pretpovijesti i protopovijesti Jadrana osiguravalo je kvalitet članova Odbora s talijanske strane. Tko poznaje kompleksnost problematike istraživanja starih kultura na jadranskim obalama, lako će zaključiti da se doprinos znanosti može postići samo zajedničkim naporima nekoliko disciplina. Voditelj pak tih istraživanja mora posjedovati ne samo odgovarajuća znanja iz svoje uže struke, u ovom slučaju je to etruskologija, već i sposobnost kompetentnog stručnjaka koji se služi rezultatima drugih, više ili manje povijesnih disciplina. Kod našega preminuloga člana to je bila opća povijest staroga vijeka, povijest umjetnosti klasičnog svijeta, klasična (ali ponekad i provincijalna) arheologija, rezultati filoloških i posebno lingvističkih problema kojima je i sam dao vrijednih radova.

Pallottinov doprinos svjetskoj znanosti golemo je djelo neprijeporne kvalitete, te njegovo uporno zalaganje na prevladavanju tradicionalnih, mogli bismo reći i konzervativnih, teorija čiji su nosioci često bila velika imena talijanske i svjetske znanosti. Posebno to vrijedi za njegovu teoriju o autoktonosti Etruščana, o italskom podrijetlu apeninskih kultura starijeg željeznog doba, po čemu su nositelji Villanova kulture u najstarijim fazama pripadali etruščanskoj uljudbi. Nije mu bilo lako iznijeti pobjedu u tom znanstvenom nadmetanju gdje je protiv sebe imao tradicionalne korifeje talijanske etruskologije, počevši od Periclea, Ducattija i mnogih drugih.

M. Pallottino je bio i iznimno plodan pisac mnogobrojnih knjiga, rasprava, članaka. Njegova su djela postala pravom klasikom arheološke literature. Njegova "Etruskologija" doživjela je velik broj izdanja, a prevedena je na nekoliko stranih jezika. Bio je podjednako uspješan kao inicijator ili organizator mnogih izložbi. "Projekt Etruščani", realiziran godine 1985., njegova je velika zasluga. Bio je član mnogobrojnih akademija, znanstvenih udruga i organizacija, bio je vrstan predavač i pedagog.

Njegovom smrću arheološka i povijesna znanost izgubila je svestranog znanstvenika, a hrvatska arheologija posebno iskrenog prijatelja i suradnika.

Mate Suić

VLADIMIR POPOVIĆ

(1910.-1995.)

Rođen 1910. godine u Zadru, od rane mladosti se stao baviti književnošću, osnovavši, još nesvršenim srednjoškolcem u Šibeniku, časopis znakovita imena: "Kranjčević". Nakon prijelomne godine 1928. upustio se u javni i ilegalni politički rad, koji se u to doba odvijao u koordinatama jedne nesretno sročene političke teorije i prakse. Bio je u četvrtom desetljeću našega stoljeća tipičan aktivistički intelektualac, zatekavši se na presjecištu onodobnih triju totalitarizama i težeći za boljim svijetom. A njegov je naraštaj i njegov intelektualni genotip držao da se taj svijet nalazi na crvenim obzorjima. Za vrijeme drugoga svjetskog rata bio je dakako partizan. Dočekavši nakon rata ispunu svojih ideala, posvetio se potvrđivanju književnih vrijednosti tzv. lijeve književnosti, te je bio urednikom, antologičarom i kulturnim djelatnikom u nakladnim kućama.

Skromni javni radnik, uglađen gospodin i tih intelektualac, Vladimir Popović u tišini je svoje radne sobe pisao i dotjerivao svoje kristalno čiste i zvonke slapove stihova koji su se, među inima, oblikovali ponajprije kao znamenita pjesnikova poema "Oči" te kao opsežan ciklus od 51 soneta pod skupnim nazivom "Lidija Sorelli". Nevelik opsegom, ali vrlo zanimljiv kakvoćom, Popovićev se opus zatekao na razmeđi epsko-lirske imaginacije: njime vladaju vlastite epske pa lirske vizije i čista kristalizacija prozodijskih mogućnosti hrvatskog jezika.

Popovićevi jedanaesterački soneti, stanovita osobna ispovijed o nastanku i raspadu jedne nerealizirane ljubavi, slijedom postupna uvida u nemogućnost realizacije jednog neprirodnog ljudskog sklopa, posjeduju osim nedvojbenog lirskog sloga i stanoviti epski razvoj, upravo put u neuspjeh, a tiče se, taj razvoj, razvrgnuća lirskog jastva, upravo njegova raspada na sentimentalno sanjarenje i intelektualni uvid. Taj uvid, promotri li se pozornije, posjeduje i stanoviti kulturološki značaj. Jedan od ponajboljih sonetističkih opusa novije hrvatske književnosti (novije u smislu književnosti 20. stoljeća), nastao u zavjetrini aktivističke literature toga doba i novonastajuće druge moderne pedesetih godina, Popovićev karišik "Lidija Sorelli" stoji kao rekapitulacija kasnih iskustava moderne, ali istodobno i kao putokaz kasnijim naraštajima. Što se potvrđuje upravo danas, kad sonet nanovo zadobiva dostojanstvo.

Ante Stamać

Vladimir Popović

MILAN RATKOVIĆ

(1906.-1995.)

Početkom kolovoza 1995. u devedesetoj je godini života preminuo redoviti član Hrvatske akademije Milan Ratković, književni povjesničar i dugogodišnji profesor starije hrvatske književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Rođen travnja 1906. u Čegljima kod Karlovca, Milan Ratković je po završetku osnovne škole u Draganićima i gimnazije u Karlovcu studirao slavistiku na Sveučilištu u Zagrebu gdje je diplomirao 1930. i potom službovao kao srednjoškolski profesor u Nišu, Osijeku i u Zagrebu, a 1942. bio je izabran za sveučilišnog asistenta hrvatske književnosti na katedri prof. Fanceva. Nakon smrti prof. Fanceva (1943.) Ratković je ostao sam na katedri i uz kraći razmak kad je stariju hrvatsku književnost vodio prof. Kombol, on će za cijelog svog radnog vijeka, do umirovljenja 1976., studentima predavati hrvatsku dopreporodnu književnost, najprije u svojstvu asistenta, potom docenta, izvanrednog i redovitog profesora. Godine 1969. izabran je, prema tadašnjim zakonskim propisima, za dopisnog člana Akademije; od 1988. bio je redoviti član naše Akademije.

Kao mladi srednjoškolski profesor, Ratković je dvije školske godine (1934./1935. i 1935./1936.) proveo na studijskom boravku u Pragu kao stipendist Čehoslovačke vlade i tada započinje njegov istraživački rad na problemima koji će odrediti njegovu buduću znanstvenu karijeru. Tu je otkrio određen broj dotada nepoznatih zapisa i pisama relevantnih za hrvatsku književnu povijest. Među njima zacijelo je najvažnije bilo jedno pismo Tome Mikloušića Jozefu Šafariku u kojem je nađena izravna potvrda da je T. Brezovački odista autor *Diogeneša*, čime je konačno bilo riješeno pitanje oko kojega su se vodile polemike između nekih naših književnih i kulturnih povjesničara. Na povratku u Zagreb Ratković je nastavio istraživati rukopisne fondove u zagrebačkoj Sveučilišnoj biblioteci, gdje je i opet otkrio nekoliko važnih, dotad nepoznatih zapisa koji su osvjetljavali neka zbivanja u hrvatskoj novijoj književnosti. Između ostaloga, tu se našlo nekoliko zapisa i nacrta Ante Kovačića, među njima i početak jedne pripovijesti pod naslovom "Crvena kapa".

Kao najbliži suradnik i poslije nasljednik prof. Fanceva, Ratković je uvijek iznimnu pozornost posvećivao utvrđivanju činjenica o piscima, njihovim životima i vremenu i o tekstovima, bilo da su u pitanju rukopisi ili već tiskana djela, što je osobito važno za onaj dio hrvatske znanosti o književnosti koji se bavi našim starijim, još uvijek nedovoljno istraženim razdobljem. Takvi njegovi afiniteti nisu ostali nezapaženi, pa je upravo njemu bio povjeren zadatak da za Akademijinu seriju Noviji pisci hrvatski priredi djela Ante Kovačića, što je on savjesno i uspješno obavio. Prirodno je onda bilo što mu je i zagrebačka Zora povjerila priređivanje Kovačićevih djela. Jedan od Ratkovićevih prvih velikih pothvata i izazova bilo je pripremanje djela Tita Brezovačkoga za Akademijine Stare pisce hrvatske što je on realizirao u 29. knjizi te serije (1951.), s vrlo opširnim pogovorom i komentarima; to će mu za nekoliko godina biti odlična podloga za doktorsku disertaciju koju je dovršio i obranio 1954. Vrativši se još jednom Brezovačkomu, Ratković je pomnom usporedbom njegovih komedija i drugih spisa s jednom protufrancuskom

pjesmom koja se pripisivala tom kajkavskom komediografu "oslobodio" ovoga toga neželjenoga autorstva i tako skinuo s njega *odium* zagriženog konzervativca u tada još duboko feudalnoj austrijskoj carevini. Najvažniji Ratkovićev pothvat i uspjeh zacijelo je bio Dživo Bunić, najbolji hrvatski lirik starijega razdoblja čije su pjesme još uvijek bile razasute po brojnim časopisima ili antologijama, pa i u rukopisima, a neke čak i pod tuđim imenom. Ratković se toga posla prihvatio i nakon pomnih istraživanja po raznim domaćim i stranim bibliotekama i arhivima pronašao tridesetak rukopisa Bunićevih *Plandovanja* i pomnom tekstološkom analizom konačno uspostavio najvjerojatnije optimalan oblik njegovih pjesama. U središtu Ratkovićeva znanstvenog interesa bili su, nadalje, Brne Karnarutić, Ferenac Črnko, Marin Držić (u više navrata), Ivan Gundulić, Andrija Kačić Miošić i drugi. Visoka razina stručno-znanstvene opremljenosti njegova izdanja Gundulićeva *Osmana* nijedan naredni priređivač toga najboljeg spjeva hrvatske književnosti starijega razdoblja ne može zaobići. U takvu je obliku *Osman* preuzet i u reprezentativnu biblioteku Matice hrvatske i Zore Pet stoljeća hrvatske književnosti. Za istu biblioteku priredio je prof. Ratković i djela Marina Držića, s odgovarajućim komentarima i opširnim predgovorom. Vraćajući se još jednom Držiću, nastojao je odgovoriti na pitanje o prvom dramskom ostvarenju velikoga komediografa. Posebna je zasluga Ratkovićeva u njegovoj inicijativi i realizaciji prevođenja *Dunda Maroja* na njemački jezik (zajedno s Mirom Sertić). Prijevod je s Ratkovićevom znanstvenom opremom tiskan u godišnjaku Društva hrvatskih književnika Most.

Dugotrajna bolest koja je prof. Ratkovića držala gotovo čitav posljednji decenij života spriječila ga je da za Akademijine Stare pisce hrvatske dovrši sve potrebno za tiskanje djela Mavra Vetranovića te *Raj duše* Nikole Dešića, koji je on nanovo otkrio u padovanskom izdanju iz 1560.

Smrću akademika Milana Ratkovića hrvatska filologija gubi čovjeka i znanstvenika koji je, prilazeći svemu čega se prihvaćao s najvećom ozbiljnošću, ostvario vrijedne pomake u poznavanju hrvatske književnosti.

Franjo Švelec

Milan Ratković

ZLATKO SMRKIĆ

(1924.-1995.)

Zlatko Smrkić rođen je 4. listopada 1924. u Kutini. Osnovnu školu, gimnaziju i Tehnički fakultet - Odjel slabe struje završio je u Zagrebu. Odmah nakon diplomiranja (1951.) izabran je za asistenta, habilitirao je 1956. te postao naslovni docent. Za docenta je izabran 1958., a nakon obrane disertacije "Prilozi kvantitativnom vrednovanju kvalitete televizijske slike", 1961. izabran je za izvanrednog profesora. Za redovitog profesora izabran je 1968.

Gotovo cijeli svoj radni vijek bio je predstojnik Zavoda za visokofrekvencijsku tehniku Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu, koji je pokrivao područje radiokomunikacija i fenomena širenja elektromagnetskih valova. Promicanje radiokomunikacija i uporna borba kroz cijeli taj period da se uloga radiokomunikacija valjano valorizira bila je osnova i pokretač brige o kvalitetnoj nastavi, znanstvenom radu, poticanju napredovanja i razvoju suradnika i stvaranju povoljnijih materijalnih uvjeta za razvoj Zavoda, Fakulteta i struke.

Insistirao je da se nastavno područje radiokomunikacija pokrije domaćim udžbenicima. Napisao je sveučilišne udžbenike "Uvod u televiziju" (1967.) i "Mikrovalna elektronika" (1974., 1986.), dvoja sveučilišna skripta i jedna za potrebe RTV Zagreb, a 1983. preveo je s njemačkog knjigu D. Nohrmann: "Kućni magnetoskopi".

Posebno mjesto pripada udžbeniku "Mikrovalna elektronika" koji pokriva gotovo sve aspekte sustava, uređaja i elektroničkih sklopova koji definiraju pojam mikrovalne elektronike. Taj je udžbenik rezultat sustavne dogradnje pisanih materijala od samog početka uvođenja visokofrekvencijske elektronike u nastavni plan fakulteta. Stoga se Zlatko Smrkić može smatrati osnivačem fundusa znanstvene i nastavne literature iz područja radiokomunikacija na hrvatskom jeziku. Taj fundus obuhvaća ujedno i prateće tekstove kao što su Zbirke zadataka i Upute za laboratorijske vježbe. Dobro organizirana nastava, korektan odnos prema studentima, zaokružene nastavne cjeline (predavanja, laboratorijske vježbe, auditorne vježbe, konstrukcijski programi itd.) rezultirali su posebno naglašenim interesom studenata za smjer Radiokomunikacije i profesionalna elektronika koji su pokrivala dva matična zavoda, Zavod za visokofrekvencijsku tehniku i Zavod za elektroakustiku.

Zlatko Smrkić ostat će u sjećanju svim inženjerima elektrotehnike koji su završili njegov smjer, nastavili dalje školovanje na poslijediplomskom studiju te nastavili s radom na doktorskim disertacijama.

Na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu Zlatko Smrkić bio je dugogodišnji predsjednik Komisije za doktorate, član niza drugih komisija i radnih tijela, dao je svoj pečat svim reformama nastavnih planova i programa, a obnašao je i funkciju prodekana, te dekana Fakulteta (1972.-1974.). Sudjelovao je u radu nastavnih i znanstvenih tijela i komisija na Sveučilištu u Zagrebu. Održavao je nastavu i na drugim elektrotehničkim fakultetima, kao na pr. u Splitu, Banjoj Luci, Skopju, te Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu.

Zlatko Smrkić uveo je nastavnu i znanstvenu aktivnost iz područja radiokomunikacija (a posebno iz područja mikrovalne elektronike, visokofrekvencijske elektronike, digitalnih i satelitskih komunikacija, radara i televizije). Bio je koordinator projekata "Mjerenje i analiza radiokomunikacijskih sustava" i "Istraživanje i razvoj radiokomunikacija". Napisao je preko 80 znanstvenih radova, boravio na specijalizacijama i studijskim boravcima u inozemstvu: Compagnie Française - Huston, Paris - 1954., RCA - 1958., "Kelvin and Hughes", London - 1959., "Siemens", "Lorenz", "Telletra", CFTH, CFS - 1955./1956., "Telefunken" i "Siemens" - 1967., televizijski centri u Engleskoj 1970./1971., Stanford University, Palo Alto - 1983. gdje je radio na mikrovalnim sklopovima, helikoidalnim antenama, mjernim linijama, radarima, valovodnim antenama, te se upoznao s tehnološkim rješenjima u proizvodnji televizijskih programa, kao i oblicima nastave iz mikrovalne elektronike.

Smatrao je da nastavnik uz znanstvenu kompetentnost mora ostaviti svoj trag i u primjeni znanja, te pomoći razvoju zemlje. Posebno treba izdvojiti njegovu trajnu suradnju na razvoju radio-televizije, primjenu najnovijih tehničkih rješenja i uvođenju najmodernije komunikacijske tehnologije. Vodio je tehnološku skupinu za koncipiranje Radiotelevizijskog doma u Zagrebu. Sa suradnicima Zavoda radio je i projekte radiokomunikacijskih mreža i sustava za različite korisnike. Poticao je suradnju s proizvođačima uređaja i opreme (RIZ - odašiljači, Nikola Tesla), te korisnicima opreme (ceste, željeznice, elektroprivreda i drugi korisnici funkcionalnih veza).

Kroz 35 godina aktivno je sudjelovao i posebno podržavao domaće znanstvene simpozije, a posebno treba istaći njegov doprinos fizionomiji i razvoju ETAN-a u pomorstvu (sada ELMAR).

Za svoj rad i djelovanje u struci i društvu dobio je niz priznanja kao na pr.: Republičku nagradu "Nikola Tesla" 1972. i Zlatnu plaketu "Josip Lončar" 1982., a 1973. godine proglašen je počasnim članom Elektrotehničkog društva Hrvatske.

Područje radiokomunikacija bilježi posljednjih desetljeća vrlo brz razvoj ne samo pojedinih poddisciplina (mobilna telefonija, radiorelejni sustavi, satelitski sustavi, optičke komunikacije itd.), nego i tehnološke osnovice i modulacijskih postupaka, respektirajući golem raspon frekvencijskog područja i snaga kao rezultat interakcije s drugim znanstvenim područjima, ali i sazrijevanje strategije daljnjeg razvoja informatičkog društva koje u sebi integrira sve aspekte komunikacija. Takva dinamika zahtijeva od znanstvenika i nastavnika stalno praćenje, učenje i dograđivanje, ali i stvaranje okruženja za nove naraštaje koji dolaze s prirodnim interesom i sposobnošću za korištenje mogućnosti novih tehnologija.

Zlatko Smrkić stvorio je jezgru radiokomunikacija u Hrvatskoj i time omogućio da Hrvatska može slijediti ne samo tada i sada nego i u budućnosti razvoj radiokomunikacija. Integracija zemaljskih i satelitskih komunikacija kao izazov, ali i realnost budućeg stoljeća i nadalje će zahtijevati dobro promišljen odnos znanja između fundamentalnih i primijenjenih znanstvenih disciplina, a Zlatko Smrkić je u svom životu dao primjer kako se to može i mora činiti poštujući dinamiku razvoja znanosti, ali i realnosti okruženja.

Statistika i podaci o radu jednog čovjeka sigurno su jedan od parametara vrednovanja životnog djela i puta svakog od nas, ali suradnici Zlatka Smrkića imaju čast reći da je Zlatko Smrkić bio humanist, volio je ljude, život, svoju zemlju, gradio je most u sadašnjosti za budućnost.

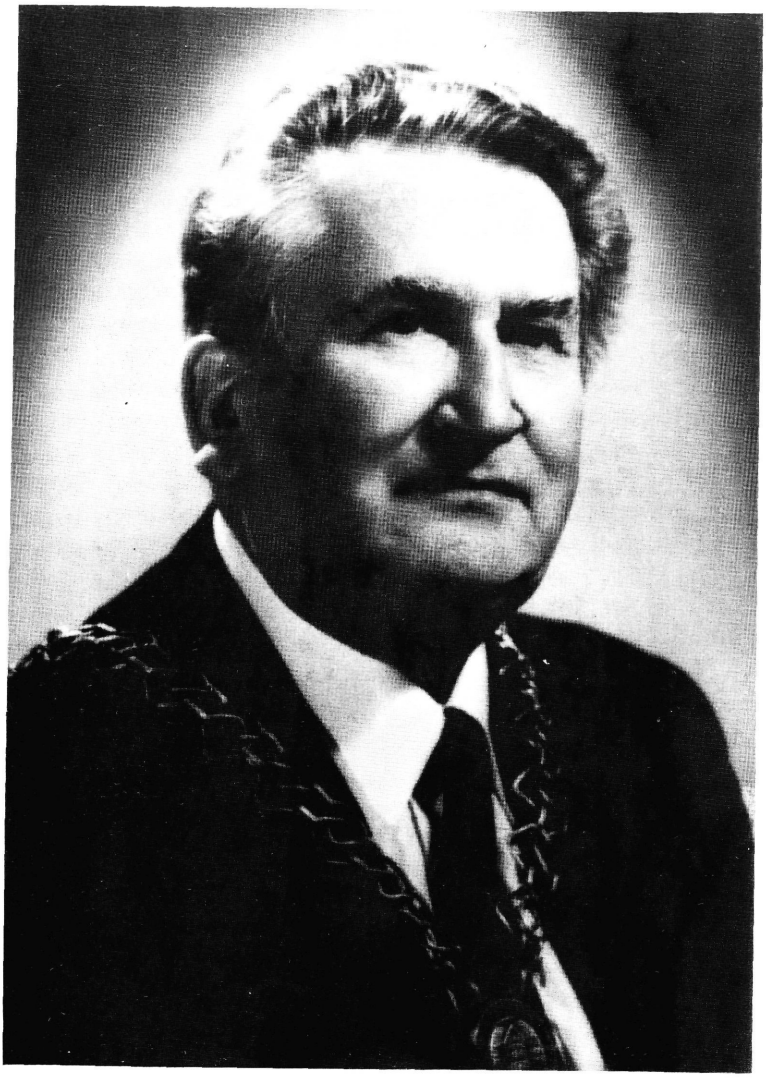

Zlatko Smrkić

I na kraju treba reći da je moguće život čovjeka opisati na tisuće načina, da život u sebi nosi mnoge dileme, svakodnevne izazove i odluke, ali na kraju treba isto tako reći da svatko od nas treba imati hrabrosti i reći: Hrvatska pripada Europi, jer je dio njezine prošlosti pa stoga i budućnosti, treba reći da se nešto iza sebe mora ostaviti ovoj zemlji, prije svega treba reći da tisućljetna tradicija pameti i obrazovanja na ovim prostorima mora imati kontinuitet.

S tehničkog stanovišta bilo je važno imati hrabrosti reći da Mikrovalna elektronika ima posebno mjesto u radiokomunikacijama jer se većina komunikacijskih funkcija obavlja već sada u tom području i zato vizionarstvo prema komunikacijskom mediju, ali i prema budućnosti komunikacijskih sadržaja čini dio njegovog života, vizije i sna.

Zlatko Koren

ZOLTÁN GÁBOR SZABÓ
(1908.-1995.)

Profesor Zoltán Gábor Szabó, član Mađarske akademije znanosti i dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, umro je 16. lipnja 1995. Njegova je smrt veliki gubitak za Mađarsku akademiju znanosti i za mađarsku znanstvenu zajednicu.

Rođen je 30. svibnja 1908. u Debrecenu gdje je završio osnovnu i srednju školu. Imao je samo 13 godina kada se zainteresirao za kemiju i taj interes ga je zauvijek zarobio. Diplomirao je kemiju na Pázmány Péter sveučilištu u Budimpešti. Za vrijeme studija počeo je s istraživanjima iz područja analitičke kemije. Poslije diplome nastavio je studije na Sveučilištu u Szegedu gdje je napisao doktorski rad koji je obranio na Pázmány Péter sveučilištu u Budimpešti. Zatim je proveo dvije godine na stipendiji u Berlinu gdje je radio s Maxom Bodensteinom. Istraživao je raspad klorova monoksida (Cl_2O) i objavio rad s Bodensteinom, ali je mehanizam te reakcije određen u njegovu kasnijem istraživanju. Dvije godine provedene u Berlinu bile su odlučne za njegovu znanstvenu karijeru jer mu se interes usmjerio na područje kemijske kinetike. Godine 1940. postao je profesorom na Odjelu za anorgansku i analitičku kemiju Sveučilišta u Kolozsváru gdje je većina njegove aktivnosti bila usmjerena na reakcijsku kinetiku. Godine 1944. preselio se u Budimpeštu gdje je na tamošnjem Sveučilištu radio do 1947., kada je dobio poziv od Sveučilišta u Szegedu da bude voditelj Odjela za anorgansku i analitičku kemiju. Tamo je radio do 1967., a bio je i dekan Fakulteta znanosti i rektor Sveučilišta. Tih 20 godina je, bez svake sumnje, bilo najplodonosnije i najproduktivnije razdoblje njegova života. Godine 1967. seli se opet u Budimpeštu gdje postaje voditelj Odjela za anorgansku i analitičku kemiju Sveučilišta Eötvös Loránd odakle je 1979. otišao u mirovinu.

Unatoč činjenici da veći dio vremena nije imao povoljne uvjete za ostvarenje svojih znanstvenih ideja, rezultati koje je postigao priznati su i cijenjeni i u njegovoj zemlji i u inozemstvu. Razvio je znatan broj savršenih metoda i procedura u analitičkoj kemiji, ali je zapravo njegova aktivnost iz područja reakcijske kinetike i heterogene katalize rezultirala serijom iznimnih i značajnih rezultata. To je objavljeno u većem broju knjiga i u više od 300 znanstvenih radova. Mora se spomenuti da je profesor Szabó osnovao i vodio Radnu skupinu za reakcijsku kinetiku i katalizu, koja je odigrala važnu ulogu u poticanju istraživanja na tom području.

Svojom znanstvenom aktivnošću zasluženo je dobivao mnoga domaća i međunarodna priznanja. Dobitnik je Kossuthove nagrade za godine 1950. i 1957. Počasni je doktor više domaćih i stranih sveučilišta i dopisni član više stranih akademija. Mađarska akademija znanosti dodijelila mu je Zlatnu medalju za godinu 1984.

Profesor Szabó jedan je od članova osnivača Međunarodnog društva za istraživanje boksita, glinice i aluminija (ICSOBA), osnovanog sa sjedištem u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti 1963. Od osnivanja do danas sudjelovao je na mnogobrojnim kongresima i simpozijima ICSOBA-e s referatima te publicirao znanstvene radove sa svojim suradnicima u časopisu Travaux de l'ICSOBA.

Gábor Zoltán Szabó

Profesor Szabó nije bio samo odličan i produktivan znanstvenik, nego je bio i izniman učitelj, za koga je bilo pitanje prestiža održati predavanja na visokoj razini, a opet istodobno iznijeti jasno i na razumljiv način moderne koncepcije kemije svojim studentima. Stoga je bio neprikosnoven profesionalni autoritet koji je privlačio najtalentiranije studente.

Prof. Ferenc Marta
Mađarska akademija znanosti

FRANO ŠIMUNOVIĆ
(1908.-1995.)

Majstorima slikarske vizije, koji su u našem stoljeću svojim individualnim kreativnim nervom obilježili najviše domete hrvatske likovne umjetnosti, pripada svojim istaknutim životnim opusom Frano Šimunović.

Zavičaj Dalmatinske zagore duboko usađen u tradiciju njegove obitelji, prvotno izražen u poznatom pregnantnom književnom djelu njegova oca Dinka, nalazi u maestru Frani svoga snažnog likovnog interpreta. Suri kamen, oskudna vegetacija i težak život u rodnom kraju kao da su Šimunovića, nakon završenih studija na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, potakli da se nađe u čudesnoj atmosferi Španjolske, čiji su dijelovi kamenitih pejsaža, rijetko raslinje i blještava igra sunčeva odsjaja bili podlogom čudesnoj atmosferi španjolskoga slikarstva. Frano Šimunović je u tom intenzivnom žaru španjolskoga slikarstva pronašao rezonancu koja ga je potakla da formira svoj individualni likovni izraz.

Šimunović se pojavljuje na našoj likovnoj sceni u vrijeme kada se dovršavaju veliki lomovi u bogatom ciklusu europske likovne umjetnosti tijekom kojih se od prve polovice XIX. do prve polovice XX. stoljeća odvija proces homogenog slijeda programatskih i stilskih transformacija od početnih realističkih interpretacija preko impresionističkih inovacija do novih shvaćanja postimpresionizma s razgranatim vizijama ekspresionizma. Od toga vremena u našem stoljeću, unatoč generalnih usmjerenja pojedinih slikarskih shvaćanja, pokreta i grupacija, likovni putovi vode potpuno individualnom stremljenju majstora u afirmaciji novih slikarskih vizija i simbola sažetih u transformiranoj interpretaciji volumena, tijela, ploha, boja, crta ili signuma. U ovo vrijeme uzburkanih estetskih mjerila i načela svoj vlastiti individualni put i likovni kredo inauguriraju samo istaknuti majstori kista, među kojima i Frano Šimunović.

Šimunovićeva gusta tamna paleta, opore snažne linije, sažetost atmosfere i jasna vizija prostora oblikuju u majstorovu djelu životnu ozbiljnost slikarske balade njegova zavičaja. Tonska zgusnutost zagasitih boja, sažeti spektar osvjetljenja i grč linija interpretiraju umjetničku transformaciju prirodnog motiva u kondenziranu viziju autorova djela. U figuralnim motivima Šimunović gradi likove dostojanstvene u svojoj jednostavnosti, duhovno udaljene od svakodnevice i smirene u misaonoj kontemplaciji.

Duboko emotivan u stvaralačkom radu, Šimunović je sagorijevao u intimi svoga kreativnog žara, no u odnosu prema okolini bio je suzdržan, pažljiv i tih.

Šimunovićev umjetnički opus pripada sjajnoj fazi hrvatskoga slikarstva našega stoljeća, njegovo je djelo kao individualni prilog velikog formata utkano u naš likovni život te kao veliko ostvarenje ostaje trajno uključeno u umjetničku baštinu i kulturnu riznicu Hrvatske.

Andre Mohorovičić

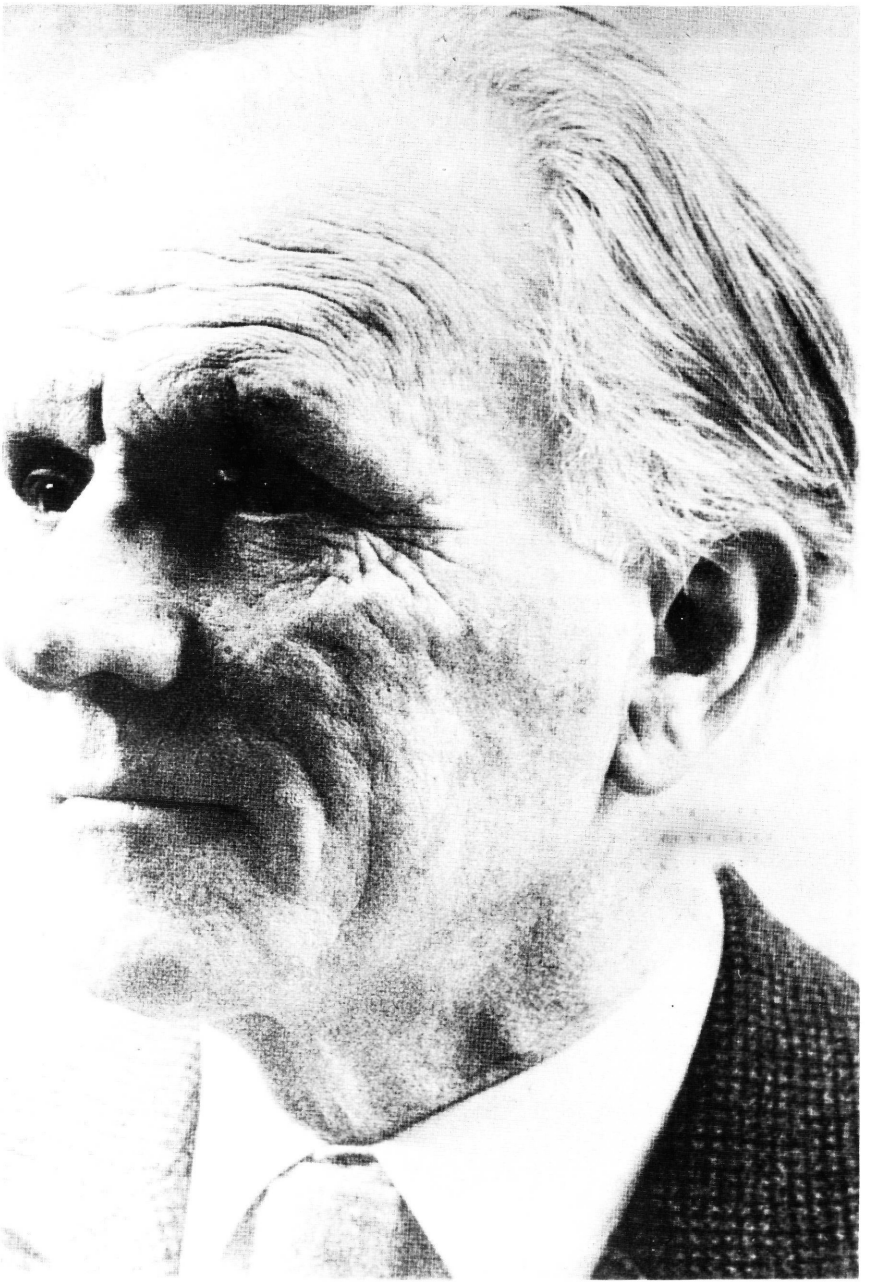

Frano Šimunović

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ
ZA GODINU 1995.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POSLOVANJU HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI ZA GODINU 1995.

I. Za obavljanje svoje djelatnosti u godini 1995. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ostvarila je prihode iz sljedećih izvora:

- Državnog proračuna	16.306.784,00 kn
- Drugih izvora	4.285.753,31 kn
- Vlastitom djelatnošću	1.049.254,90 kn
Ukupno ostvareni prihodi	21.641.792,21 kn

1. Sredstva iz Državnog proračuna

Sredstva Državnog proračuna osigurana su za sljedeće namjene:

- osnovne bruto plaće zaposlenih	8.107.383,00 kn
- stalne mjesečne nagrade akademika	1.243.710,00 kn
- doprinose na plaće	1.611.501,00 kn
- naknade troškova zaposlenih	430.680,00 kn
- materijal, energiju, komunalne i ostale usluge	3.112.500,00 kn
- tekuće održavanje zgrada, opreme i prijevoznih sredstava	1.100.760,00 kn
- troškove platnog prometa, bankarske usluge, reprezentaciju, intelektualne usluge i ostale nespomenute troškove	75.250,00 kn
- investicijsko održavanje zgrada	500.000,00 kn
- nabavku opreme i namještaja	125.000,00 kn
Ukupno iz Državnog proračuna	16.306.784,00 kn

Iz prikazanih podataka vidljivo je da proračunska sredstva osigurana u visini od 16.306.784,00 kn čine 75,35% ukupno ostvarenih prihoda Akademije za godinu 1995.

Analiza strukture tih sredstava pokazuje da je za osnovne bruto plaće zaposlenih, stalne mjesečne nagrade akademika, doprinose na plaće i naknade troškova zaposlenih osiguran iznos od 11.393.274,00 kn, odnosno 69,87%, a za pokriće svih režijskih troškova, tekuće i investicijsko održavanje zgrada, opreme i prijevoznih sredstava,

redovitu izdavačku djelatnost, rad na znanstvenoistraživačkim projektima, međunarodnu suradnju, znanstvenu djelatnost savjetâ, odborâ i centarâ, djelatnost Predsjedništva i razredâ iznos od 4.913.510,00 kn, odnosno 30,13%.

2. Sredstva ostvarena iz drugih izvora

1. Ministarstvo znanosti i tehnologije osiguralo je sredstva za sljedeće namjene:

- bruto plaće i naknadu troškova prijevoza za znanstvene novake	582.662,00 kn
- za realizaciju znanstvenih projekata	586.202,00 kn
- za izdavačku djelatnost, nabavku opreme, sudjelovanje na znanstvenim skupovima	515.467,75 kn
2. Ministarstvo kulture	
- za izdavačku djelatnost, izložbenu djelatnost, otkup umjetničkih djela	703.847,00 kn
3. Ministarstvo prosvjete i športa	
- za izdavačku djelatnost	17.750,00 kn
4. Jedinice lokalne samouprave i uprave (županije, gradovi, sekretarijati i drugi subjekti)	
- za izdavačku djelatnost, izložbenu djelatnost, organizaciju znanstvenih skupova, djelatnost Akademijinih zavoda	1.879.824,56 kn
Ukupno iz drugih izvora	4.285.753,31 kn

Sredstva ostvarena iz drugih izvora sudjeluju u ukupno ostvarenim prihodima Akademije sa 19,80%. To su sredstva koja su dobivena od ministarstava i jedinica lokalne samouprave i uprave te drugih subjekata s određenom namjenom i koristila su se strogo namjenski za: bruto plaće znanstvenih novaka, rad na znanstvenoistraživačkim projektima, organizaciju znanstvenih skupova, izdavačku djelatnost, izložbenu djelatnost, nabavku opreme, otkup umjetničkih djela i djelatnost nekih Akademijinih jedinica.

3. Sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću 1.049.254,90 kn

Sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću sudjeluju u ukupno ostvarenim prihodima Akademije sa 4,85%, a namaknuta su uglavnom od najma poslovnog i stambenog prostora, kamata, prodaje knjiga, članarina, usluga fotokopiranja i drugih djelatnosti.

II. Za obavljanje svoje djelatnosti u godini 1995. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ostvarila je izdatke u iznosu od 18.858.668,76 kn za sljedeće namjene:

1. Izdaci za zaposlene	12.158.673,09 kn
Od toga za:	
- osnovne bruto plaće djelatnika	8.272.794,39 kn
- osnovne bruto plaće znanstvenih novaka	469.195,82 kn
- bruto nagrade akademika	1.274.452,56 kn
- doprinose na plaću djelatnika	1.626.713,20 kn
- doprinose na plaću znanstvenih novaka	92.666,18 kn
- naknade zaposlenim djelatnicima	402.050,94 kn
- naknade znanstvenim novacima	20.800,00 kn
2. Izdaci za utrošeni materijal, energiju, komunalne i ostale usluge	3.813.719,13 kn
Od toga za:	
- električnu energiju, plin, ogrjev, vodu, benzin, dimnjačarske usluge, čuvanje imovine, odvoz smeća itd.	890.997,22 kn
- nabavku uredskog materijala	306.011,52 kn
- komunikacije - telefon, faks, poštanske i prijevozne usluge	417.333,30 kn
- informiranje - tiskarski troškovi, nabava stručne literature, oglašavanje u tisku, fotokopiranje	1.418.673,56 kn
- službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu	646.095,52 kn
- osiguranje imovine i prometnih sredstava	64.520,47 kn
- izobrazbu kadrova	1.760,00 kn
- unajmljivanja	68.327,54 kn
3. Izdaci za tekuće održavanje	349.415,11 kn
Od toga za:	
- tekuće održavanje prijevoznih sredstava	30.668,34 kn
- tekuće održavanje opreme	130.450,48 kn
- tekuće održavanje zgrada	188.296,29 kn
4. Financijski izdaci	129.550,48 kn
Od toga za:	
- platni promet i bankarske usluge	11.134,42 kn
- reprezentaciju	118.416,06 kn
5. Ostali nespomenuti izdaci	886.787,65 kn
Od toga za:	
- intelektualne usluge, autorski honorari	793.765,06 kn
- nabavka zaštitne odjeće, članarine, carine, pristojbe	93.022,59 kn

6. Izdaci za nabavku kapitalnih sredstava	1.520.523,30 kn
Od toga za:	
- namještaj	124.052,34 kn
- opremu	500.969,02 kn
- osobni automobil	76.423,52 kn
- knjige i slike	18.224,95 kn
- sitni inventar	33.695,47 kn
- investicijsko održavanje zgrada	767.158,00 kn

Analiza strukture ostvarenih godišnjih izdataka Akademije pokazuje da u ukupno učinjenim izdacima za zaposlene, tj. na bruto plaće zaposlenih, nagrade redovitim članovima Akademije i naknade zaposlenima, otpada 12.158.673,09 kn ili 64,48%, a na sve ostale izdatke za redovitu djelatnost 6.699.995,67 kn ili 35,52%. Pritom valja naglasiti neke specifičnosti Akademije koje izravno utječu na visinu određenih troškova. Osim djelatnosti središnjice Akademije u Zagrebu, rad se odvija u Akademijinim centrima širom Hrvatske, i to u: Puli, Rijeci, Zadru, Splitu, Trstenom, Dubrovniku, Cavtatu, Osijeku, Vinkovcima i Varaždinu. U samom Zagrebu Akademijine su jedinice smještene na 12 različitih lokacija, što značajno povećava materijalne troškove poslovanja, posebice poštanske troškove, troškove najamnina, energije, osiguranja, imovine, komunalnih pristojbi i naknada, troškove održavanja, čišćenja prostora itd. S velikim teškoćama Akademija je suočena i u pogledu troškova za investicijsko održavanje, jer je vlasnik ili korisnik desetak objekata u Zagrebu, a isto toliko i izvan Zagreba. Sve su to objekti stari između 50 i 150 godina, uz to pretežito spomenici kulture 0 ili I. kategorije, čije, barem minimalno, održavanje zahtijeva velika sredstva.

III. Višak prihoda nad izdacima

Ostvarenim prihodima u godini 1995. Akademija je pokrila troškove poslovanja i ostvarila višak prihoda nad izdacima u iznosu od 2.783.123,45 kn.

Iskazani višak prihoda nad izdacima rezultat je prije svega evidentnog domaćinskog ponašanja i racionalnog korištenja sredstava. Na taj rezultat imao je dijelom utjecaj i neujednačen priljev sredstava iz Državnog proračuna. Naime, Akademiji je tek pred sam kraj godine iz Državnog proračuna doznačeno 30% od ukupnih godišnjih sredstava za redovitu djelatnost (materijalne troškove i investicijska ulaganja), što je poremetilo realizaciju planiranih godišnjih aktivnosti.

Osim toga u strukturi godišnjih prihoda značajna je bila zastupljenost osiguranih sredstava iz drugih izvora za sasvim određene namjene i projekte čija se realizacija prenosi i u sljedeću godinu. Od iskazanog viška prihoda nad izdacima u godini 1995. obveze Akademije za tako dobivena sredstva iznose 2.310.209,00 kn, što znači da Akademija zapravo slobodno može raspolagati s iznosom od 472.915,00 kn. Budući da je prema bilančnom stanju dugotrajna imovina Akademije otpisana s preko 70%, a u financijskom planu Državnog proračuna za 1996. Akademiji nisu odobrena sredstva za nabavku opreme i namještaja, raspoloživi višak sredstava trebao bi se djelomično koristiti i za te svrhe, kao i za pojačanu izdavačku djelatnost.

IV. Devizno poslovanje Akademije

Akademija obavlja i devizno poslovanje preko deviznog računa broj: 7026-3205207 kod Zagrebačke banke. Devizna sredstva Akademija ostvaruje raznim pomoćima za pojedine projekte, naplaćenim članarinama i prodanim časopisima i knjigama. Sredstva se na računu izvode po namjenama i po stranim valutama, a njihova protuvrijednost u kunama na dan 31. XII. 1995. iznosi 150.632,00 kn.

"Ljetopis" Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1995. Knjiga 99. Nakladnik: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11. Za nakladnika: Milan Moguš, glavni tajnik. Tehnički urednik: Božidar Čečuk. Tisak i oprema: Print Kocijančić, 10290 Zaprešić, Nova ulica 41. Tiskanje dovršeno u ožujku 1996. Naklada 700.